

## Nota voor Burgemeester en Wethouders

Team: Finance en Control

Onderwerp:

Jaarverantwoording 2022

### Notagegevens

Bestuursorgaan	: B-en-W 30-05-2023
Notanummer	: 2023-469
Datum	: 30-05-2023
Programma	: 12 - Algemene dekkingsmiddelen
Portefeuillehouder	: Wethouder Elferink,
Bijlage(n)	: Bijlage II - Factsheets MPG Jr 2022.pdf, Bijlage III - Risicoverloop mpg2023.pdf, Bijlage IV - Overzicht AV boek.pdf, Bijlage V - Compensatieafspraken overzicht 20230501 (1).pdf, Bijlage VI overzicht MPG.pdf, Bijlage VII - Rekentechnische Uitgangspunten.pdf, Gemeente Deventer sluit 2022 af met positief resultaat.docx, Jaarekening 2022 (incl. bijlagen).pdf, Jaarverslag 2022 (incl. bijlage).pdf, MPG 2023.pdf

### Parafering

<li>19-05-2023: Directeur</li><li>19-05-2023: Wethouder</li>

### Agendering

\* 17-05-2023: Teammanager Concernstaf en Adjunct-secretaris

### Definitieve akkoord

31-05-2023

B & W d.d.: 30-05-2023

### Besluit

1. De rekening van de baten en lasten over het jaar 2022, waaronder het jaarverslag 2022 en de daarin opgenomen programmaverantwoording, alsmede de balans per 31 december 2022 van de gemeente Deventer vast te stellen
2. De in de jaarverantwoording 2022 opgenomen toelichtingen, analyses, conclusies en aanbevelingen te aanvaarden als verantwoording van het college over het gevoerde beleid en beheer in 2022
3. Het gerealiseerde resultaat te bepalen op €10 miljoen voordelig (hiervan is €7,78 miljoen betrokken bij de 1e kwartaalrapportage 2023)
4. De correctie als gevolg van de accountantscontrole sociaal domein € 0,85 miljoen (nadelig) te betrekken bij de voorjaarsnota 2023
5. De raad voor te stellen een bedrag van € 6,9 miljoen te storten in de generieke weerstandsreserve en €3,1 miljoen te storten in de reserve overloop en deze laatste beschikbaar te stellen in 2023 voor de kosten voortvloeiend uit de opvang van de Oekraïense vluchtelingen
6. De raad om autorisatie te vragen voor de begrotingsoverschrijdingen
7. Het raadsvoorstel en het ontwerp-raadsbesluit vast te stellen
8. De stukken aan te bieden aan de raad
9. De nota en het besluit openbaar te maken en geheimhouding op te leggen aan de raad - op grond van Artikelen 25 en 55 van de Gemeentewet en artikel 5.1 lid 2, sub 2 Wet open overheid (Woo) - voor de vertrouwelijke bijlage 2 t/m 7 van het Meerjarenperspectief grondzaken

De nota en het besluit openbaar te maken met uitzondering van de vertrouwelijke bijlage 2 t/m 7 van het Meerjarenperspectief grondzaken

### **Inleiding**

Hierbij bieden wij u ter beoordeling en vaststelling de jaarstukken over 2022 aan. Op basis van de gemeente wet legt het college aan de raad over elk begrotingsjaar verantwoording af over het door hem gevoerde bestuur, onder overlegging van de jaarrekening en het jaarverslag.

Het jaar is afgesloten met een gerealiseerd resultaat van € 10 miljoen voordelig. De raad wordt gevraagd om de jaarverantwoording 2022 vast te stellen en in te stemmen met de voorgestelde resultaatbestemming.

De accountant heeft de controlewerkzaamheden uitgevoerd. De strekking van de accountantsverklaring is naar verwachting goedkeurend voor zowel de getrouwheid als de rechtmatigheid.

### **Beoogd maatschappelijk resultaat**

Het college legt aan de raad over elk begrotingsjaar verantwoording af over het door het college gevoerde bestuur, onder overlegging van de jaarrekening en het jaarverslag.

### **Kader**

Gemeentewet, Besluit Begroting en Verantwoording (BBV), Besluit Accountantscontrole Gemeente en Provincies, Financiële verordening gemeente Deventer, Control verordening gemeente Deventer, Normenkader 2022.

### **Betrokken partijen en participatie**

De jaarverantwoording 2022 komt tot stand in samenwerking met:

- interne ambtelijke organisatie
- Bakertilly accountants

### **Argumenten voor en tegen**

Argumenten voor

De jaarverantwoording geeft inzicht in de realisatie van het vastgestelde beleid en de kosten die daarmee samenhangen.

In de gemeentewet is vastgelegd dat het college verantwoording geeft over het gevoerde beleid en de besteding van de middelen.

De raad geeft hiermee invulling aan haar toezichhoudende en controlerende rol ten aanzien van het door het college gevoerde beleid.

De raad gaat over de bestemming van het financiële resultaat.

### **Financiële consequenties en dekking**

In de 4e kwartaalrapportage 2022 is een prognose gegeven van de rekeninguitkomst na budgetoverheveling van € 8,1 miljoen positief.

Het definitieve resultaat bedraagt €10 miljoen positief.

Het resultaat na bestemming reserves is €24,3 miljoen. Na de budgetoverheveling ad. €14,3 miljoen bedraagt het netto voordelig resultaat dus €10 miljoen

positief.

Hiervan wordt €6,9 miljoen gestort in de generieke weerstandsreserve en € 3,1 miljoen in de reserve overloop (t.b.v. opvang Oekraïense vluchtelingen). Voor een nadere toelichting op het resultaat wordt verwezen naar hoofdstuk financiën van het jaarverslag 2022, de jaarrekening 2022 en de programmabladen.

In de 1e kwartaalrapportage is de prognose € 8,1 miljoen(positief) verwerkt, als ook de eerste correcties ad. €0,32 miljoen(negatief), naar aanleiding van de accountantscontrole.

Aangegeven is dat dit exclusief de controle op het sociaal domein was.

De accountantscontrole inclusief het sociaal domein is afgerond en leidt tot aanvullende correcties € 0,85 miljoen (negatief), voorgesteld wordt om deze te betrekken bij de voorjaarsnota 2023.

Op de valreep heeft de accountant voorgesteld om het nog niet bestede deel €3,1 miljoen van de rijksbijdrage voor de opvang van ontheemde Oekraïense vluchtelingen te zien als een voordelig resultaat van 2022.

Dit omdat al rekening is gehouden met de gemaakte / nog te betalen kosten over 2022.

Om de opvang te realiseren zijn er kosten gemaakt in 2022 voor verbouw en het geschikt maken van panden voor de opvang.

Na beëindiging van de opvang worden deze panden ontmanteld en weer teruggebracht in de originele staat. Hier vloeien kosten uit voort.

Ook in 2023 worden er kosten gemaakt voor begeleiding en/of inburgering. De oorlog in de Oekraïne is niet ten einde.

Het is onzeker in hoeverre het Rijk de opvang van ontheemde Oekraïense vluchtelingen zal blijven compenseren.

Voorgesteld wordt om deze middelen beschikbaar te houden voor de opvang van de Oekraïners.

### **Openbaarmaking en communicatie**

De jaarverantwoording 2022 is openbaar met uitzondering van de vertrouwelijke bijlagen 2 t/m 7 van het Meerjarenperspectief Grondzaken (MPG).

### **Aanpak en uitvoering**

De auditcommissie zal in juni 2023 haar werkzaamheden verrichten en rapporteert (aanbevelingen) aan de raad.

De raad zal de jaarrekening en het jaarverslag behandelen en vaststellen tijdens de raadsvergadering van 5 juli 2023.

Nadat uw raad de jaarverantwoording 2022 heeft vastgesteld wordt het besluit inclusief verantwoording gezonden aan de toezichthouder, te weten gedeputeerde staten van de provincie Overijssel. Conform de bepaling daarover in de gemeentewet moet de jaarverantwoording van een gemeente elk jaar uiterlijk 15 juli ontvangen zijn door de toezichthouder.

## RAADSVOORSTEL

Onderwerp : Jaarverantwoording 2022  
Portefeuillehouder : Wethouder Elferink,  
Voorstelnummer : 2023-469  
Datum B en W besluit : 30-05-2023  
Team : DEV-FC

### Inleiding

Hierbij bieden wij u ter beoordeling en vaststelling de jaarstukken over 2022 aan. Op basis van de gemeente wet legt het college aan de raad over elk begrotingsjaar verantwoording af over het door hem gevoerde bestuur, onder overlegging van de jaarrekening en het jaarverslag. De raad wordt gevraagd om de jaarrekening en het jaarverslag 2022 vast te stellen en in te stemmen met de voorgestelde resultaatbestemming.

De accountant heeft de controlewerkzaamheden uitgevoerd. De strekking van de verklaring is naar verwachting goedkeurend voor zowel de getrouwheid als de rechtmatigheid.

De behandeling van het jaarverslag 2022 en de jaarrekening 2022 tijdens de raadsvergadering staat gepland op 5 juli 2023.

Het resultaat na bestemming is €24,3 miljoen positief. Na de budgetoverheveling ad €14,3 miljoen bedraagt het netto voordelige resultaat € 10 miljoen. Hiervan wordt €6,9 miljoen gestort in de generieke weerstandsreserve en € 3,1 miljoen in de reserve overloop (t.b.v. opvang Oekraïense vluchtelingen).

### Raadsvoorstel

1. De rekening van de baten en lasten over het jaar 2022, waaronder het jaarverslag 2022 en de daarin opgenomen programmaverantwoording, alsmede de balans per 31 december 2022 van de gemeente Deventer vast te stellen
2. De in de jaarverantwoording 2022 opgenomen toelichtingen, analyses, conclusies en aanbevelingen te aanvaarden als verantwoording van het college over het gevoerde beleid en beheer in 2022
3. Het gerealiseerde resultaat te bepalen op €10 miljoen voordelig (hiervan is €7,78 miljoen betrokken bij de 1e kwartaalrapportage 2023)
4. Een bedrag van €6,9 miljoen te storten in de generieke weerstandsreserve en €3,1 miljoen te storten in de reserve overloop en deze laatste beschikbaar te stellen in 2023 voor de kosten voortvloeiend uit de opvang van de Oekraïense vluchtelingen
5. De correctie als gevolg van de accountantscontrole sociaal domein € 0,85 (nadelig) miljoen te betrekken bij de voorjaarsnota 2023
6. De begrotingsoverschrijdingen zoals opgenomen in de paragraaf rechtmatigheid te autoriseren
7. De nota en het besluit openbaar te maken en geheimhouding op te leggen aan de raad - op grond van Artikelen 25 en 55 van de Gemeentewet en artikel 5.1 lid 2, sub 2 Wet open overheid (Woo) - voor de vertrouwelijke bijlage 2 t/m 7 van het Meerjarenperspectief grondzaken

### Kern raadsvoorstel

De gemeenteraad stelt jaarlijks de begroting vast. In de begroting worden de taken en activiteiten van de gemeente voor het begrotingsjaar gekoppeld aan de inkomsten en uitgaven.

De raad bepaalt in de begroting of er geld wordt toegevoegd aan de reserves of dat er geld wordt onttrokken aan de reserves.

Na afloop van het begrotingsjaar wordt in de jaarrekening en in het jaarverslag door het college van B&W verantwoording afgelegd over het jaar.

De jaarrekening en het jaarverslag worden vastgesteld door de gemeenteraad. Hierbij bieden wij u ter beoordeling en vaststelling de jaarstukken over 2022 aan.

De behandeling van het jaarverslag 2022 en de jaarrekening 2022 tijdens de raadsvergadering staat gepland op 5 juli 2023.

Het netto resultaat over 2022, na resultaatbestemming en na budgetoverhevelingen

bedraagt €10 miljoen positief.

Voor een toelichting op de resultaat wordt verwezen naar het jaarverslag, hoofdstuk financiën en de diverse programmabladen.

Op basis van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) is het college het bevoegde orgaan voor de vaststelling van deze 'uitvoeringsinformatie'.

De accountant is voornemens een goedkeurende verklaring af te geven voor de jaarrekening voor de aspecten getrouwheid en rechtmatigheid zoals vastgelegd in het Normenkader 2022.

Over het accountsverslag en de aanbevelingen daarin wordt een afzonderlijke B en W-nota aangeboden. Het accountantsverslag wordt nog besproken met de auditcommissie.

Gebruikelijk zal de auditcommissie op basis van dit verslag enkele aanbevelingen voor verdere verbetering verstrekken.

#### Begrotingscriterium

Bij de rechtmatigheidscontrole vormt het begrotingscriterium een belangrijk toetsingscriterium.

Met de controle op de juiste toepassing van het begrotingscriterium wordt getoetst of het budgetrecht van de gemeenteraad is gerespecteerd.

Begrotingsafwijkingen en -overschrijdingen vragen om autorisatie door de gemeenteraad.

In de regel worden begrotingswijzigingen vooraf door het college aan de raad voorgelegd ter autorisatie.

Hiermee wordt toestemming gevraagd voor het uit te voeren beleid en voor de besteding van het benodigde bedrag.

Alleen wanneer door omstandigheden een autorisatie vooraf niet mogelijk is, wordt achteraf een begrotingswijziging aan de raad voorgelegd.

Als de raad hiermee instemt wordt de besteding alsnog geautoriseerd en is deze rechtmatig.

Over het algemeen worden begrotingsoverschrijdingen die passen binnen de beleidskaders van de raad niet meegenomen in het accountantsoordeel.

Voor de begrotingsoverschrijdingen in 2022 wordt verwezen naar de paragraaf rechtmatigheid.

#### Beoogd resultaat

Het college legt aan de raad over elk begrotingsjaar verantwoording af over het door het college gevoerde bestuur, onder overlegging van de jaarrekening en het jaarverslag.

#### Kader

Gemeentewet, Besluit Begroting en Verantwoording (BBV), Besluit Accountantscontrole Gemeente en Provincies, Financiële verordening gemeente Deventer, Control verordening gemeente Deventer, Normenkader 2022.

#### Argumenten ten behoeve van de raad

De jaarverantwoording geeft inzicht in de realisatie van het vastgestelde beleid en de kosten die daarmee samenhangen.

In de gemeentewet is vastgelegd dat het college verantwoording geeft over het gevoerde beleid en de besteding van de middelen.

De raad geeft hiermee invulling aan haar toezichthoudende en controlerende rol ten aanzien van het door het college gevoerde beleid.

De raad gaat over de bestemming van het financiële resultaat

#### Betrokken partijen en participatie

De jaarverantwoording 2022 komt tot stand in samenwerking met:

- interne ambtelijke organisatie
- Bakertilly accountants

### **Financiële consequenties**

In de 4e kwartaalrapportage 2022 is een prognose gegeven van de rekeninguitkomst na budgetoverheveling van € 8,1 miljoen positief.

Het definitieve resultaat bedraagt €10 miljoen positief.

Het resultaat na bestemming reserves is €24,3 miljoen. Na de budgetoverheveling ad. €14,3 miljoen bedraagt het netto voordelig resultaat dus €10 miljoen positief.

Voor een nadere toelichting op het resultaat wordt verwezen naar hoofdstuk financiën van het jaarverslag 2022, de jaarrekening 2022 en de programmabladen.

In de 1e kwartaalrapportage is de prognose € 8,1 miljoen(positief) verwerkt, als ook de eerste correcties ad. €0,32 miljoen(negatief), naar aanleiding van de accountantscontrole.

Aangegeven is dat dit exclusief de controle op het sociaal domein was.

De accountantscontrole inclusief het sociaal domein is afgerond en leidt tot aanvullende correcties € 0,85 miljoen (negatief), voorgesteld wordt om deze te betrekken bij de voorjaarsnota 2023.

Op de valreep heeft de accountant voorgesteld om het nog niet bestede deel €3,1 miljoen van de rijksbijdrage voor de opvang van ontheemde Oekraïense vluchtelingen te zien als een voordelig resultaat van 2022.

Dit omdat al rekening is gehouden met de gemaakte / nog te betalen kosten over 2022.

Om de opvang te realiseren zijn er kosten gemaakt in 2022 voor verbouw en het geschikt maken van panden voor de opvang.

Na beëindiging van de opvang worden deze panden ontmanteld en weer teruggebracht in de originele staat. Hier vloeien kosten uit voort.

Ook in 2023 worden er kosten gemaakt voor begeleiding en/of inburgering. De oorlog in de Oekraïne is niet ten einde.

Het is onzeker in hoeverre het Rijk de opvang van ontheemde Oekraïense vluchtelingen zal blijven compenseren.

Voorgesteld wordt om deze middelen beschikbaar te houden voor de opvang van de Oekraïners.

### **Betrokkenheid raad**

De onderzoekscommissie (auditcommissie), die uit de gemeenteraad is gevormd, zal in juni 2023 haar werkzaamheden verrichten en rapporteert (aanbevelingen) aan de raad.

De raad zal de jaarrekening en het jaarverslag behandelen / vaststellen tijdens de raadsvergadering van 5 juli 2023.

Burgemeester en wethouders van de gemeente Deventer,  
de secretaris, de burgemeester,



M.A. Kossen



R.C. König

## RAADSBESLUIT

Onderwerp : Jaarverantwoording 2022  
Voorstelnummer : 2023-469  
Raadstafel d.d. :  
Raadsvergadering :

De raad van de gemeente Deventer,

Gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 30-05-2023, nummer 2023-469

### BESLUIT

1. De rekening van de baten en lasten over het jaar 2022, waaronder het jaarverslag 2022 en de daarin opgenomen programmaverantwoording, alsmede de balans per 31 december 2022 van de gemeente Deventer vast te stellen
2. De in de jaarverantwoording 2022 opgenomen toelichtingen, analyses, conclusies en aanbevelingen te aanvaarden als verantwoording van het college over het gevoerde beleid en beheer in 2022
3. Het gerealiseerde resultaat te bepalen op €10 miljoen voordelig (hiervan is €7,78 miljoen betrokken bij de 1e kwartaalrapportage 2023)
4. Een bedrag van €6,9 miljoen te storten in de generieke weerstandsreserve en €3,1 miljoen te storten in de reserve overloop en deze laatste beschikbaar te stellen in 2023 voor de kosten voortvloeiend uit de opvang van de Oekraïense vluchtelingen
5. De correctie als gevolg van de accountantscontrole sociaal domein € 0,85 (nadelig) miljoen te betrekken bij de voorjaarsnota 2023
6. De begrotingsoverschrijdingen zoals opgenomen in de paragraaf rechtmatigheid te autoriseren
7. De nota en het besluit openbaar te maken en geheimhouding op te leggen aan de raad - op grond van Artikelen 25 en 55 van de Gemeentewet en artikel 5.1 lid 2, sub 2 Wet open overheid (Woo) - voor de vertrouwelijke bijlage 2 t/m 7 van het Meerjarenperspectief grondzaken

Aldus vastgesteld in de openbare raadsvergadering van

De raad voornoemd,

de griffier,

de voorzitter,

A. Kerver

R.C. König



## Jaarrekening 2022



## Opbouw jaarverslaglegging

De gemeenteraad stelt jaarlijks de begroting vast. In de begroting worden de taken en activiteiten van de gemeente voor het begrotingsjaar gekoppeld aan de inkomsten en uitgaven. De raad bepaalt in de begroting of er geld wordt toegevoegd aan de reserves of dat er geld wordt onttrokken aan de reserves. Na afloop van het begrotingsjaar wordt in de jaarrekening en het jaarverslag door het college van B&W verantwoording afgelegd over het jaar. Wat hebben we bereikt en hoeveel geld hebben we daarvoor uitgegeven? De jaarrekening en het jaarverslag geven niet alleen een feitelijke weergave, maar zijn ook een analyse. Welke consequenties zien we naar aanleiding van het gevoerde beleid?

De jaarrekening en het jaarverslag worden vastgesteld door de gemeenteraad.

De jaarrekening bestaat uit:

- de balans tussen bezittingen en schulden;
- de rekening van baten en lasten. Dit is het resultaat.

Het jaarverslag bestaat uit:

- een analyse van het resultaat;
- de programmaverantwoording;
- de paragrafen.

In deze presentatie zijn deze documenten samengevoegd in Jaarverslaglegging 2022. Onder [Financiën - Rekening](#) treft u de specifieke onderdelen uit de jaarrekening aan (Balans, toelichting hierop, etc.).



### Ondertekening en vaststelling

Aldus deze rekening opgemaakt, ingevolge de artikelen 197 en 200 van de Gemeentewet en vastgesteld in het college van burgemeester en wethouders.

Deventer, 1 juni 2023



**Controleverklaring van de onafhankelijke accountant**

Aan de gemeenteraad van de gemeente Deventer te Deventer

Verklaring betreffende de jaarrekening

Zwolle, 1 juni 2023

Bakertilly (Netherlands) N.V.

Was getekend: M.C.J.M. Bekker RA

## Rekening

De rekeninggegevens bestaan uit de balans tussen bezittingen en schulden, de toelichting op de verschillende onderdelen hiervan en de rekening van baten en lasten. Dit is het resultaat.

### Overzicht Baten en Lasten

(bedragen x €1.000)

	Primitieve begroting			Begroting na wijziging			Rekening			Verschil		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
<b>Programma</b>												
Burger en bestuur	8.471	1.174	-7.297	8.695	2.953	-5.742	8.677	2.624	-6.053	-18	-329	-311
Openbare orde en veiligheid	11.758	777	-10.981	16.892	5.853	-11.039	19.538	11.743	-7.795	2.646	5.890	3.244
Leefomgeving	37.075	14.687	-22.388	41.200	15.172	-26.028	42.228	16.368	-25.860	1.028	1.196	168
Milieu en duurzaamheid	19.747	16.985	-2.762	22.666	19.252	-3.414	17.737	15.917	-1.820	-4.929	-3.335	1.594
Ruimtelijke ontwikkeling	6.278	3.549	-2.729	9.188	5.190	-3.998	9.517	7.538	-1.979	329	2.348	2.019
Herstructurering en vastgoed	19.044	21.170	2.126	30.083	31.635	1.552	26.299	26.229	-70	-3.784	-5.406	-1.622
Inkomensvoorziening en arbeidsmarkt	76.670	44.376	-32.294	85.501	40.059	-45.442	82.536	40.346	-42.190	-2.965	287	3.252
Meedoen	87.007	4.402	-82.605	101.449	7.895	-93.554	87.804	8.208	-79.596	-13.645	313	13.958
Jeugd en onderwijs	43.125	3.823	-39.302	47.446	5.718	-41.728	46.895	4.928	-41.967	-551	-790	-239
Economie en internationaal beleid	3.603	1.321	-2.282	6.252	1.819	-4.433	4.297	1.481	-2.816	-1.955	-338	1.617
Kunst en cultuur	15.702	1.169	-14.533	20.358	4.695	-15.663	20.335	5.481	-14.854	-23	786	809
Bedrijfsvoering	36.900	7.921	-28.979	36.828	8.465	-28.363	34.582	8.328	-26.254	-2.246	-137	2.109
<b>Subtotaal programma's</b>	<b>365.380</b>	<b>121.354</b>	<b>-244.026</b>	<b>426.558</b>	<b>148.706</b>	<b>-277.852</b>	<b>400.445</b>	<b>149.191</b>	<b>-251.254</b>	<b>-26.113</b>	<b>485</b>	<b>26.598</b>
<b>Algemene dekkingsmiddelen</b>												
Algemene uitkeringen	0	216.255	216.255	0	253.941	253.941	0	259.500	259.500	0	5.559	5.559
Lokale heffingen	-17	29.441	29.458	-27	29.332	29.359	-16	29.470	29.486	11	138	127
Calculatieverschillen	2.608	2.577	-31	5.865	2.576	-3.289	4.746	2.858	-1.888	-1.119	282	1.401
Saldo financieringsfunctie	-443	0	443	-663	0	663	-665	0	665	-2	0	2
Dividend	0	1.194	1.194	0	1.184	1.184	0	1.210	1.210	0	26	26
Overige algemene dekkingsmiddelen	1.061	421	-640	1.062	353	-709	1.293	287	-1.006	231	-66	-297
Uitvoeringskosten lokale heffingen	1.099	3	-1.096	1.078	3	-1.075	1.133	4	-1.129	55	1	-54

Stelposten	10.240	7.626	-2.614	2.240	737	-1.503	39	0	-39	-2.201	-737	1.464
Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
<b>Subtotaal Algemene dekkingsmiddelen</b>	<b>14.548</b>	<b>257.517</b>	<b>242.969</b>	<b>9.555</b>	<b>288.126</b>	<b>278.571</b>	<b>6.530</b>	<b>293.329</b>	<b>286.799</b>	<b>-3.025</b>	<b>5.203</b>	<b>8.228</b>
Onvoorzien	240	0	-240	140	0	-140	0	0	0	-140	0	140
<b>Totaal saldo van baten en lasten</b>	<b>380.168</b>	<b>378.871</b>	<b>-1.297</b>	<b>436.253</b>	<b>436.832</b>	<b>579</b>	<b>406.975</b>	<b>442.520</b>	<b>35.545</b>	<b>-29.278</b>	<b>5.688</b>	<b>34.966</b>
<b>Mutaties reserves</b>												
Burger en bestuur	0	0	0	737	99	-638	733	32	-701	-4	-67	-63
Openbare orde en veiligheid	256	2	-254	478	370	-108	478	270	-208	0	-100	-100
Leefomgeving	752	1.095	343	5.110	3.919	-1.191	4.831	4.026	-805	-279	107	386
Milieu en Duurzaamheid	44	299	255	327	569	242	1.367	323	-1.044	1.040	-246	-1.286
Ruimtelijke ontwikkeling	0	15	15	58	1.295	1.237	58	864	806	0	-431	-431
Herstructurering en vastgoed	1.347	200	-1.147	2.351	4.382	2.031	6.253	9.877	3.624	3.902	5.495	1.593
Inkomensvoorziening en arbeidsmarkt	0	65	65	838	353	-485	838	264	-574	0	-89	-89
Meedoen	549	1.953	1.404	1.311	13.597	12.286	6.151	9.792	3.641	4.840	-3.805	-8.645
Jeugd en onderwijs	126	523	397	327	913	586	405	862	457	78	-51	-129
Economie en internationaal beleid	0	0	0	0	1.381	1.381	0	281	281	0	-1.100	-1.100
Kunst en cultuur	43	293	250	2.955	2.718	-237	2.944	2.517	-427	-11	-201	-190
Bedrijfsvoering	737	801	64	1.992	1.667	-325	2.092	1.219	-873	100	-448	-548
Algemene dekkingsmiddelen	24.704	25.368	664	42.183	26.825	-15.358	40.990	25.555	-15.435	-1.193	-1.270	-77
<b>Totaal Mutaties reserves</b>	<b>28.558</b>	<b>30.614</b>	<b>2.056</b>	<b>58.667</b>	<b>58.088</b>	<b>-579</b>	<b>67.140</b>	<b>55.882</b>	<b>-11.258</b>	<b>8.473</b>	<b>-2.206</b>	<b>-10.679</b>
<b>Gerealiseerd resultaat</b>	<b>408.726</b>	<b>409.485</b>	<b>759</b>	<b>494.920</b>	<b>494.920</b>	<b>0</b>	<b>474.115</b>	<b>498.402</b>	<b>24.287</b>	<b>-20.805</b>	<b>3.482</b>	<b>24.287</b>

Per programma dient in de paragraaf Rechtmatigheid een verklaring te worden gegeven in het geval dat de werkelijke uitgaven de begrote uitgaven overschrijden. Ditzelfde geldt voor de reserves en afzonderlijke investeringen per programma.

### Lasten programma's

Bij het programma Openbare orde en veiligheid en bij het programma Ruimtelijke ontwikkeling zijn de lasten in de rekening (voor budgetoverheveling) vergeleken met de begroting, in de programma's overschreden. Deze overschrijdingen zijn niet onrechtmatig omdat deze geheel worden gecompenseerd door direct gerelateerde opbrengsten.

Programma (bedragen x €1.000) (- = nadeel)	Geraamde lasten	Werkelijke lasten	Vershil
Openbare orde en veiligheid	16.892	19.538	-2.646
Leefomgeving	41.200	42.228	-1.028
Ruimtelijke ontwikkeling	9.188	9.483	-295

### Toelichting programma Openbare orde en veiligheid

De overschrijding is met name veroorzaakt door de kosten voor de opvangplekken voor de vluchtelingen uit Oekraïne. Het betreft hierbij onder andere huur, leefgeld, inrichting, beveiliging, schoonmaak, woonbegeleiding, catering en locatiemanagement. Het rijk vergoedde tot 15 oktober 2022 €100 per persoon per dag. Per 15 oktober wordt €83 per persoon per dag vergoed. Kosten voor de verbouwing van locaties worden apart vergoed, net als kosten voor het leefgeld van Oekraïners in de particuliere opvang. Deze bedragen zijn tot op heden ruim voldoende om de kosten te dekken. De kosten van de crisisnoodopvang asielzoekers in het hotelschip aan het Pothoofd worden volledig vergoed door het COA.

Deze overschrijding is rechtmatig omdat deze geheel worden gecompenseerd door direct gerelateerde opbrengsten.

### Toelichting programma Leefomgeving

Bij de controle van de eerder gedane investeringen is een omissie geconstateerd in de activering van een parkeerbijdrage rondom het realiseren van parkeerplaatsen. Om geheel te voldoen aan de geldende richtlijnen BBV moet dit worden gecorrigeerd. Daarom moet het actief van de betreffende parkeerbijdrage ineens worden afgewaardeerd. Dit is bij het opstellen van de jaarrekening 2022 gecorrigeerd en zorgt voor een lastenoverschrijding van €1.029.000. Omdat de kapitaallast van deze investering door de parkeerexploitatie wordt gedekt, is deze extra afschrijving nu ook ten laste van de parkeerexploitatie gebracht.

Deze overschrijding is rechtmatig omdat het veroorzaakt wordt door het juist toepassen van wet- en regelgeving.

### Toelichting programma Ruimtelijke ontwikkeling

De lasten voor de intentieovereenkomsten rondom omgevingsvergunningen zijn hoger dan geraamd. Echter hieraan liggen collegebesluiten ten grondslag. Deze overschrijdingen zijn rechtmatig omdat deze geheel worden gecompenseerd door direct gerelateerde opbrengsten.

De lastenoverschrijding voor de omgevingsvergunningen worden ruimschoots gecompenseerd door hogere baten. Deze is wel onrechtmatig maar telt niet mee voor het oordeel omdat de overschrijving gecompenseerd wordt door direct gerelateerde opbrengsten.

## Toelichting op de programmarekening

Hieronder volgt een toelichting op baten en lasten van de verschillen tussen de begroting 2022 na wijziging en de realisatie 2022. Een toelichting op saldiniveau treft u aan in de programmatoelichting in het jaarverslag.

### Programma Burger en bestuur

#### Baten Nadeel €329.000

- Voorziening wethouder pensioenen (nadeel €553.000)
  - De vrijval uit de voorziening wethouder pensioenen is €553.000 lager dan begroot. In de derde kwartaalrapportage is een vrijval gemeld van €1.500.000, omdat de voorziening door rentestijging hoger was dan noodzakelijk voor toekomstige pensioenverplichtingen. Eind 2022 werd bekend dat het ABP de pensioenen vanaf 1-1-2023 verhoogt met 11,96%. Om de voorziening op peil te houden is de vrijval uit de voorziening daarom uiteindelijk €553.000 lager dan de aangepaste begroting.
- Hogere inkomsten leges inkomsten burgerzaken (voordeel €37.000)
  - Er zijn meer inkomsten uit leges binnen gekomen dan begroot. Bij de derde kwartaalrapportage is de begroting hier al op aangepast. Het gaat hier met name om leges uit reisdocumenten. Bij de jaarrekening bleken de aantallen hoger dan verwacht.
- Overige Inkomsten ( voordeel €71.000)
  - Dit zijn inkomsten van medewerkers gedetacheerd bij andere gemeenten, inkomsten uit uitkeringen en terugontvangen fractievergoedingen raad. Deze worden niet begroot.
- Ontwikkeling Klant Contact Systeem Subsidie ( voordeel €109.000)
  - In 2021 is een subsidie vooruit ontvangen voor het project Tijdelijk besluit specifieke uitkering verbetering digitale dienstverlening (C10). In 2022 zijn hiervoor kosten gemaakt en zijn deze inkomsten ingezet.

## Programma Openbare orde en veiligheid

### Lasten Nadeel €2.646.000

- Openbare orde en veiligheid (nadeel €2.286.000)
  - In de gemeentelijke opvang voor vluchtelingen uit de Oekraïne worden sinds eind maart 2022 circa 525 vluchtelingen uit Oekraïne gehuisvest in de gemeente. De kosten van de opvangplekken voor de vluchtelingen uit Oekraïne worden vergoed door het Rijk. Het betreft hierbij onder andere huur, leefgeld, inrichting, beveiliging, schoonmaak, woonbegeleiding en locatiemanagement. De gemaakte kosten in 2022 zijn €877.000.
  - Ook is er een opvang gelegenheid gecreëerd op een boot aan het Pothoofd in Deventer. De kosten hiervan leiden tot een nadeel van €1.300.000.
- Regio en Rampenbestrijding (nadeel €123.000)
  - In verband met het vertrek van enkele brandweered medewerkers bij de Veiligheidsregio IJsselland is er een hogere afrekening Functioneel Leeftijdsontslag van €189.000. De kosten voor het beheer en onderhoud van de kazernes vielen €25.000 lager uit.
- Toezicht en handhaving (nadeel €240.000)
  - In verband met meer inzet personeel toezicht en handhaving voor de regio gemeente, zijn er hogere lasten €196.000

### Baten voordeel €5.890.000

- Openbare orde en veiligheid (€5.681.000)
  - In de gemeentelijke opvang voor vluchtelingen uit de Oekraïne worden sinds eind maart 2022 circa 525 vluchtelingen uit Oekraïne gehuisvest in de gemeente. De kosten van de opvangplekken voor de vluchtelingen uit Oekraïne worden vergoed door het Rijk. De vergoeding die geboden wordt zijn tot op heden voldoende om de kosten te dekken. De gemeente Deventer heeft €4.349.000 ontvangen. Hiervan is een bedrag van €211.000 conform raadsbesluit 2022-119 tijdelijk ingezet ter dekking van de Tussenvoorziening Schalkhaar.
  - Voor de opvanglocatie aan het Pothoofd in Deventer is €1.305.000 aan baten ontvangen.
  - Voorgesteld wordt om het voordeel op de opvang van de Oekraïense vluchtelingen beschikbaar te houden voor toekomstige kosten, o.a. het terug transformeren van de opvanglocaties in kantoorgebouwen en het bedrag voorlopig te storten in de reserve overlopende uitgaven.
- Toezicht en handhaving (voordeel 209.000)
  - De inzet van meer personeel voor Toezicht en handhaving wordt gedekt vanuit ontvangen gelden regio gemeente €150.000 en €59.000 vanuit de Wet arbeid en zorg (WAZO).

### Storting/Puttingen uit reserves (nadeel €101.000)

- Reserve overloop: problematiek beestenmarkt €35.000 minder geput. Het project loopt door in 2023.
- Reserve onderhoud gebouwen: er zijn minder onderhoudskosten gemaakt, €67.000 minder geput voor de brandweerkazerne aan de Schonenvaarderstraat in Deventer.




## Programma Leefomgeving

### Lasten (inclusief storting in reserves) voordeel €750.000.

- Overheveling budgetten investering- en exploitatieprojecten (voordeel €2.629.000).
  - In verband met de krappe arbeidsmarkt waardoor bij zowel aannemers als intern sprake is geweest van ondercapaciteit zijn de planningen en uitvoeringen van diverse projecten doorgeschoven.
- Civiele werkzaamheden (nadeel €799.000)
  - Door de oorlog in Oekraïne en het opengaan van de wereld na de coronapandemie is er in het voorjaar van 2022 schaarste ontstaan van grondstoffen en personeel. Hierdoor is een energiecrisis ontstaan waardoor de loon-, brandstof-, energie- en gasprijzen fors zijn gestegen. Zo zijn bijvoorbeeld de marktprijzen voor asfaltverhardingen(33%), elementenverhardingen (20%) en civieltechnische werkzaamheden (20%) ten opzichte van een jaar eerder gestegen. Dit overschrijdt de verkregen prijscompensatie (2,2%) bij de begroting 2022 fors. Deze prijsstijgingen hebben wij gedurende het jaar als risico benoemd bij de kwartaalrapportages over 2022. Omdat het stopzetten van projecten geen optie was hebben wij op de investeringskredieten €1,42 miljoen prijscompensatie ontvangen bij de tweede kwartaalrapportage 2022 en op de exploitatiebudgetten hebben we bij derde kwartaalrapportage 2022 €500.000 gecompenseerd gekregen via de algemene middelen.
- Energielasten Openbare verlichting (nadeel €685.000)
  - Zoals aangegeven zijn we in 2022 in een energiecrisis beland. Als gevolg van de stijgende energieprijzen zijn de energielasten voor de openbare verlichting fors gestegen (€349.000). Daarnaast hebben we een hogere eindafrekening op de energielasten over de afgelopen jaren ontvangen dan wij hadden voorzien (€336.000 hoger).
- Kosten degeneratievergoeding aanleg kabels en leidingen (nadeel €725.000)
  - Door forse stijgingen van materiaal- en uurtarieven en aanloopkosten richting een nieuw contract met aannemers is er een fors nadeel op de lasten. Hiertegenover staan ook opbrengsten (zie baten). De baten en lasten voor kabels en leidingen zijn nagenoeg neutraal waardoor de aanloopkosten per saldo het nadeel betreffen op dit product.
- Kapitaallasten (€1.029.000)
  - Als gevolg van geconstateerde dubbele activering, hetgeen conform het BBV niet mag, is een actief vervroegd afgeschreven.
- Storting reserves (voordeel € 279.000)
  - Het voordeel op stortingen in reserves ad €279.000 wordt veroorzaakt door een lagere storting in de egalisatiereserve Parkeren als gevolg van het positieve resultaat Parkeren over 2022.

### Baten inclusief putting uit reserves (voordeel €1.304.000).

- Overheveling budgetten investering- en exploitatieprojecten (nadeel €434.000).
  - Overheveling van baten betreffen ontvangen subsidies en beschikkingen behorend bij een aantal projecten. Omdat de projecten in 2023 doorlopen zijn de subsidies en beschikkingen mee overgeheveld.
- Opbrengsten degeneratievergoeding aanleg kabels en leidingen (voordeel €625.000)
  - Zoals bij de analyse op de nadelen is aangegeven worden de kosten voor de aanleg van kabels en leidingen doorbelast, per saldo neutraal

- 
- Opbrengsten leges (voordeel €270.000)
    - Op de parkeer- en rioolinkomsten zijn meer baten behaald dan begroot.
  - Opbrengsten diversen (voordeel €874.000)  
Binnen het programma zijn er niet begrote opbrengsten gerealiseerd op onder meer verkoop van snippergroen, parkeerplaatsen en overige.

## Programma Milieu en duurzaamheid

### Lasten voordeel €4.929.000

- Energietransitie (voordeel €3.561.000)
  - Om de landelijke klimaatdoelstellingen te halen worden door het Rijk aan gemeenten diverse bedragen toegekend voor regelingen en projecten. In 2022 zijn de lasten begroot maar niet (volledig) gerealiseerd, het betreffen meerjarige projecten. Dit zorgt voor een voordeel op de lasten. Onder andere Zandweerd Stroomt (voordeel €1.972.000), Energiearmoede (voordeel €885.000) en RREW (voordeel €729.000).
- Bodem, geluid en milieu (voordeel €650.000)
  - Lagere uitvoering bodemsaneringen en geluidsanering. Door ondercapaciteit Omgevingsdienst IJsselland zullen de werkzaamheden voor de gemeente Deventer in het eerste kwartaal 2023 uitgevoerd gaan worden(€125.000).
- Afval (voordeel €695.000)

### Baten nadeel €3.336.000

- Energietransitie (nadeel €3.474.000)
  - Om de landelijke klimaatdoelstellingen te halen worden door het Rijk aan gemeenten diverse bedragen toegekend voor regelingen en projecten. In 2022 zijn de beschikbare baten begroot maar niet (volledig) gerealiseerd, het betreffen meerjarige projecten. Dit zorgt voor een nadeel op de baten, zoals op Zandweerd stroomt (€1.972.000), Energiearmoede (€885.000) en RREW (€729.000).
- Bodem, geluid en milieu (voordeel €191.000)
  - Lagere Rijksbijdrage bodemsanering en geluidsanering.
- Afval (voordeel €330.000)

## Programma Ruimtelijke ontwikkeling

### Lasten Nadeel €329.000

- Bestemmingsplannen (voordeel €265.000)
  - Aan het actualiseren van bestemmingsplannen is minder ambtelijke capaciteit besteed.
- Intentieovereenkomsten (nadeel €1.270.000)
  - Bij particulieren initiatieven worden de kosten verhaald door middel van intentieovereenkomsten welke worden bekrachtigd door het college. De lasten en baten hiervan worden niet geraamd. Vandaar ten opzichte van de begroting een nadelig resultaat. Per saldo verloopt dit nagenoeg budgetneutraal.
- Kavelruil (voordeel €420.000)
  - Vrijwillige kavelruilprojecten beslaan gezien de processtappen (inventarisatie in het gebied, opstellen van ruilplannen, taxatie en overdracht na het groeiseizoen) altijd meerdere jaren. De laatste ruilplannen voor Kavelruil Deventer worden opgesteld rondom een bedrijfsverplaatsing en zijn zeer omvangrijk gebleken: circa 150 hectare en de aankoop van 70 hectare gronden. Een groot aantal grondeigenaren is hierbij betrokken. Het is niet haalbaar gebleken om deze ruilplannen tijdig uit te voeren. Zonder verlenging kunnen de laatste ruilplannen niet tot uitvoer worden gebracht. In het voorjaar van 2022 is een verzoek tot uitstel ingediend bij de provincie Overijssel (=subsidieverstrekker) en goedgekeurd. De looptijd van het project kavelruil Salland is tot 1 april 2024. Dit is de reguliere einddatum van het project. In totaal wordt er voor het onderwerp kavelruil €420.000 overgeheveld naar 2023.
- Uitgaven landelijk gebied (Voordeel van €650.000)
  - Visie op landelijk gebied: Dit is een ingrijpend, complex en tijdrovend traject dat was voorzien te lopen over enkele jaren.
  - Kracht van Salland: Het gaat hier om Leader-subsidies die volledig zijn beschikt, maar die nog moeten worden gereed gemeld.
  - Vitaal Platteland: Een groot deel van dit budget is toegezegd op basis van de Uitvoeringsagenda Landelijk Gebied. Daarvoor zijn verschillende partijen aan de slag. Een ander deel is nog niet toegezegd, vooral omdat ambtelijke capaciteit ontbrak om daar proactief in bezig te zijn.
- Vergunningen Omgevingswet (nadeel van €350.000)
  - Door grotere aanvraag vergunningen en complexe vergunningen is meer ambtelijke capaciteit ingezet dan geraamd. Dit wordt ruimschoots goed gemaakt door de extra legesinkomsten.

### Baten Voordeel €2.348.000

- Intentieovereenkomsten (voordeel €1.100.000).
  - Bij particulieren initiatieven worden de kosten verhaald door middel van intentieovereenkomsten die worden bekrachtigd door het college. De hogere kosten worden gecompenseerd door hogere inkomsten. De lasten en baten hiervan worden niet geraamd. Vandaar ten opzichte van de begroting een ruim positief resultaat. Per saldo verloopt dit nagenoeg budgetneutraal.
- Kavelruil (nadeel €410.000)
  - Wanneer de lasten doorschuiven naar de toekomst geldt dit ook voor de inkomstenkant (subsidies). Op dit onderdeel wordt €330.000 doorgeschoven naar het volgende jaar.

- Vergunningen omgevingswet (voordeel van €1.450.000)
  - Door grotere aanvraag vergunningen en complexe vergunningen zijn de legesinkomsten fors hoger dan geraamd. Bij de kwartaalrapportages is hier ook al over gerapporteerd. Ook de laatste maanden van 2022 heeft deze trend zich doorgezet.

#### Storting/Puttingen uit reserves Voordeel €431.000

- Een aantal uitgaven dat gedekt wordt door reserves wordt overgeheveld. Hierdoor vindt ook de putting uit de reserves niet plaats. De drie grootste onderwerpen waar dit aan de orde is, zijn de Flexwoningen, Kracht van Salland en Vitaal platteland.

## Programma Herstructurering en vastgoed

### Lasten Voordeel €3.783.000

- Beheer overige gebouwen en gronden (nadeel €1.100.000)
  - Vanuit de nota waardering gronden en panden is €300.000 gestort in de voorziening Afgesloten complexen. Voor nadere onderbouwing wordt verwezen naar de nota Waardering grondexploitaties, gronden en panden. Niet gerealiseerde last afgerond €800.000 op onderdeel panden, stedelijk onroerend goed wordt geëgaliseerd met de reserve onroerende zaken.
- Grondexploitaties (voordeel €3.000.000)
  - Op het onderdeel Woningen (€3.000.000) zijn de lasten in de realisatie lager dan begroot. Grondexploitaties lopen over meerdere jaren waardoor de realisatie in de regel afwijkt ten opzichte van de raming. Dit doet zich ook aan de batenkant voor. Het totale resultaat op de grondexploitaties wordt toegelicht in de nota Waardering grondexploitaties, gronden en panden.
- Herstructurering (voordeel €1.900.000)
  - Dit voordeel komt met name door latere opstart werkzaamheden bouw- en woonrijp maken Aan de Dijk, dit leidt tot lagere lasten voor afgerond €500.000. Dit zien wij ook aan de batenkant terug door minder inzet van dekking vanuit de provincie, per saldo verloopt dit budgettair neutraal. Voor dit onderdeel is ook een overheveling aangevraagd.
  - Bij het Oranjekwartier ontstaat een voordeel van €1.400.000 doordat de gronden nog niet verkocht zijn en hierdoor de lasten lager zijn en ook de financiële afwikkeling niet gerealiseerd is. Voor het Oranjekwartier is ook overheveling van restant budget aangevraagd.
  - Verder zien we op dit onderdeel de overschrijding van circa €200.000 voor het AZC terug.

### Baten Nadeel €5.406.000

- Beheer overige gebouwen en gronden (voordeel €100.000)
  - Voordeel komt met name door afronden van afgesloten grondexploitatiecomplexen, zie hiervoor de nota Waardering grondexploitaties, gronden en panden.
- Grondexploitaties (nadeel €3.800.000)
  - Bij de bedrijventerreinen is het nadeel aan de batenkant €500.000. Dit komt door verschuiven in de tijd van verkopen gronden. Het totale resultaat op de grondexploitaties wordt toegelicht in de nota Waardering grondexploitaties, gronden en panden. Bij de woningen is het nadeel €3.100.000 met dezelfde reden zoals genoemd bij de bedrijventerreinen.
- Herstructurering (nadeel € 1.800.000)
  - Zoals toegelicht aan de lastenkant heeft het uitstel van het bouw- en woonrijpmaken Aan de Dijk een negatief gevolg voor de baten van €500.000. Verder is de opbrengst grondverkoop Oranjekwartier niet gerealiseerd voor €1.200.000

### Stortingen / Puttingen uit reserves (voordeel €674.000)

Per saldo is er door meer verkopen meer gestort dan onttrokken aan de reserves.

## Programma Inkomensvoorziening en arbeidsmarkt

Toelichting lasten (voordeel €2.965 miljoen), belangrijkste afwijkingen > €200.000

- Teruggaaf BTW (voordeel €477.000)
  - Eind 2022 is er een akkoord bereikt met de Belastingdienst over de teruggaaf van een groot deel van de btw op de kosten voor re-integratie over het jaar 2021. Dit leidt tot een eenmalig voordeel van ongeveer €477.000.
- Compensatie Energiekosten (voordeel €1.820.591)
  - Dit budget is bedoeld voor de uitbetaling van de landelijke energietoeslag en het voorschot van de € 500,00 op de nieuwe landelijke regeling. Het is voorliggend op het lokale loket voor de ondersteuning van de energiekosten. Hiervan is x euro voor de financiering van het derde Geldfit spreekuur (conform motie en toezegging extra Geldfit spreekuur).
- Impulsgelden re-integratie (voordeel €200.000)
  - Het aanvalsplan Buig is in oktober 2022 gestart en loopt door in 2023.
- Implementatiebudget Pink (voordeel €220.000)
  - Project is met een jaar vertraagd er waren teveel risico's. In 2023 is de verwachting dat de implementatie gereed is.

## Programma Meedoen

### Toelichting lasten (voordeel €13,7 miljoen)

- Transformatie/innovatie budgetten (voordeel €923.000)
  - In 2022 is een aantal tijdelijke budgetten - vooral gericht op preventie in het sociaal domein - niet volledig besteed. Dit zijn onder meer de volgende projecten: Wieg naar Werk projecten, het preventiefonds, buurtmakers, aanpak Deltabuurt, buurtvoorzieningen kwaliteitsimpuls, innovatiebudget Sociaal domein en Buurt initiatiefonds. Een aantal van deze projecten zit nog in de planfase en een aantal projecten heeft vertraging opgelopen door corona. De restant budgetten van in totaal €923.000 zijn overgeheveld naar 2023.
- Asielinstroom en inburgering (voordeel €1,3 miljoen)
  - Voor de nieuwe inburgeringstelsel en verhoogde asielinstroom zijn de budgetten niet volledig besteed. De implementatie van een nieuw inburgeringstelsel kost meerdere jaren. De restant budgetten van in totaal €1,3 miljoen zijn overgeheveld naar 2023.
- Koploperstraject Clientondersteuning (voordeel €370.000)
  - In 2023 wordt de rijksbijdrage die de gemeente voor het Koplopersproject heeft ontvangen, voortgezet. De resterende middelen zijn overgeheveld naar 2023.
- WMO hulpmiddelen (voordeel €390.000)
  - Het voordeel betreft met name de woningaanpassingen. Het afgelopen jaar bleek een verhuizing naar een passende woonruimte vaak een betere oplossing dan een aanpassing van de bestaande woning, omdat met name kosten voor materiaal en arbeid hoog zijn. Verwachting voor 2023 is dat de vraag naar een passende woning gaat toenemen en verhuismogelijkheden dan niet meer voldoende aanwezig zijn. De verantwoordelijkheid voor een geschikte oplossing vervalt niet. Om die reden wordt onderzocht of alternatieven helpend zijn, denk aan kant en klare woonunits/aanbouwen.
- WMO vraagafhankelijk vervoer (voordeel €650.000)
  - Ook in 2022 blijft het vervoersvolume fors beneden het niveau van voor corona. In 2022 verwachten we een voordeel van €550.000. Daarnaast was de afrekening 2021 €145.000 voordeliger dan voorzien in de jaarrekening 2021. Aan de andere kant zijn de reizigersbijdragen ook €45.000 lager door het afgenomen volume. In de gemeentelijke begroting 2023 is vanaf 2023 rekening gehouden met een lager vervoersvolume. Bovendien kent het vervoer in 2023 een hoge indexering, waardoor er structureel geen groot voordeel wordt verwacht. Verwachting is daarbij dat de voorzieningen in de wijk gerealiseerd worden en algemene voorzieningen als Automaatje dit product vervangen. Een verdere afname is daarbij passend en te verwachten.
- WMO dienstverlening (voordeel €2.300.000): We verwachten - net als vorig jaar - een significant voordeel op WMO dienstverlening waarbij de volgende ontwikkelingen een belangrijke rol spelen:
  - Mede gedwongen door krapte in de arbeidsmarkt zijn we - samen met aanbieders van hulp bij het huishouden - diverse initiatieven gestart met als doel arbeidskrachten effectiever en efficiënter te benutten. Denk daarbij aan slimme manier van samenwerken, inzet van robotica, enzovoort. Deze ontwikkeling zetten we door.
  - Daarnaast wordt, door de inzet op regiovoering, Wmo begeleiding doelmatiger en wordt meer gestuurd op voorliggende oplossingen.



- Bij de inzet van dagbesteding is inmiddels duidelijker wanneer Wlz als voorliggende voorziening kan worden ingezet. Daarnaast werken we effectiever toe naar werk waarbij we sneller komen tot de keuze voor dagbesteding en stabilisatie óf toeleiding naar een hogere participatiegraad. De toegang normaliseert meer. Kan er voor een vraag een oplossing worden gevonden in het normale leven? Deze beweging is precies wat er met de transformatie werd beoogd.
- Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang BW-MO regionaal deel (voordeel 4,1 miljoen)
  - In 2022 is een voorlopig positief financieel resultaat ontstaan van circa €4,1 miljoen ten aanzien van de regionale voorzieningen Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang. Volgens regionale afspraken wordt dit resultaat toegevoegd aan het regionale weerstandsvermogen Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang en zal over eventuele vrijval regionaal worden besloten nadat het definitieve financiële resultaat bekend is. Belangrijkste verklaring hiervan is fors lagere uitgaven op beschermd wonen ten aanzien van zowel in natura als pgb in 2022 ten opzichte van de begroting 2022. De belangrijkste achtergrond van dit verschil is dat er in 2021 sprake was van een overgangsjaar Wlz (in verband met openstelling Wlz voor mensen met psychische problematiek). Bij de opstelling van de begroting 2022 waren destijds de effecten hiervan nog onvoldoende in beeld.
- Project Belastingdienst toeslagenaffaire
  - Op dit project is een voordeel van €359.000 ontstaan. Het resultaat is toegevoegd aan de algemene middelen.
- Renovatie Polstraat (voordeel €1,4 miljoen)
  - De renovatie van de Polstraat kon nog niet in 2022 worden afgerond, waardoor in 2022 €1,4 miljoen minder is besteed. De eerste fase is in het eerste kwartaal 2023 afgerond en de tweede fase wordt naar verwachting in de loop van 2023 afgerond. Het niet bestede budget is daarom overgeheveld naar 2023.

#### Reservemutaties

- De onttrekkingen aan de reserves zijn €3,8 miljoen lager dan begroot. Dit wordt voor een bedrag van €3,1 miljoen verklaard door de budgetoverhevelingen. Doordat in 2022 minder is besteed is ook minder onttrokken aan de daarmee samenhangende reserves.
- De stortingen in de reserves zijn €4,4 miljoen hoger dan begroot. Dit betreft voornamelijk het voordeel van Beschermd Wonen.

## Programma Jeugd en onderwijs

### Lasten Voordeel €551.000

- Onderwijshuisvesting €220.000
  - Het voordeel op onderwijshuisvesting is vooral ontstaan door lagere kosten vandalisme, voordeel €65.000. De kosten hiervan zijn lastig in te schatten. Daarnaast was het in 2022 nog niet mogelijk om de tijdelijke lokalen van De kleine Planeet te plaatsen, voordeel €60.000. Dit budget is overgeheveld naar 2023. Ook het onderhoud voor de gymzalen is lager uitgevallen dan geraamd (voordeel €78.000). De onderbesteding is gestort in de reserve
- Leerlingenvervoer (voordeel €110.000)
  - Er is een voordeel van €110.000 op het reguliere leerlingenvervoer. Sinds de aanbesteding met Apeldoorn en Zutphen zijn de kosten voor leerlingenvervoer lager geworden. Doordat in 2023 de tarieven met 13,7% (NEA index) stijgen, zal het voordeel niet structureel zijn
- NPO middelen (voordeel €681.000)
  - Zowel qua baten als lasten is de realisatie €404.000 lager dan begroot. De restant budgetten zijn overgeheveld want de regeling heeft nog een looptijd tot 1 juli 2025.
- Onderwijsachterstandenbeleid (voordeel 132.000)
  - Zowel qua baten als lasten is de realisatie €132.000 lager dan begroot. De restant budgetten zijn overgeheveld want dit is een structurele rijksbijdrage waarvan men onderbesteding van het boekjaar mag meenemen naar het volgende jaar.
- Jeugdhulp en Jeugdbescherming: (nadeel €620.000)
  - In 2022 komen we op basis van de definitieve verantwoordingen van jeugdzorgaanbieders uit op een tekort op jeugdzorg van €620.000 (2021 een tekort van €370.000). De stijging van het tekort is grotendeels het gevolg van de wijzigingen in het woonplaatsbeginsel. Van het Rijk is €1,5 miljoen ontvangen ter compensatie van de effecten van het woonplaatsbeginsel, terwijl bij de jaarrekening blijkt dat de werkelijke kosten op €2,4 miljoen uitkomen, daarmee een tekort van €900.000. Bij de derde kwartaalrapportage was nog uitgegaan van een extra volumestijging van €700.000.

### Baten Nadeel €789.000

- NPO middelen (nadeel €681.000)
  - Zowel qua baten als lasten is de realisatie €404.000 lager dan begroot. De restant budgetten zijn overgeheveld want de regeling heeft nog een looptijd tot 1 juli 2025.
- Onderwijsachterstandenbeleid (nadeel €132.000)
  - Zowel qua baten als lasten is de realisatie €132.000 lager dan begroot. De restant budgetten zijn overgeheveld want dit is een structurele rijksbijdrage waarvan men onderbesteding van het boekjaar mag meenemen naar het volgende jaar.

## Programma Economie en internationaal beleid

### Lasten inclusief storting in reserves (voordeel €1.955.000)

- Overheveling investeringsbudget Vaart in de haven (voordeel €1.835.000).
  - In juli 2022 heeft de raad het investeringskrediet voor de aanleg van een wachtkade in het havengebied beschikbaar gesteld. In verband met vertraging wordt het project in 2023 uitgevoerd en gerealiseerd. Omdat er sprake is geweest van ondercapaciteit zijn de plannen en uitvoeringen van diverse projecten doorgeschoven.

### Baten inclusief putting uit reserves (voordeel €1.437.000)

- Overheveling budgetten TBBT (voordeel €1.435.000)
  - In 2022 is de tweede tranche budgetten voor de toekomstbestendige bedrijventerreinen (€1 miljoen – afgekort TBBT) beschikbaar gekomen. Onder de TBBT vallen deelbudgetten die in de komende jaren uitgevoerd worden. Hierdoor zijn de middelen overgeheveld naar 2023. Daarnaast zijn er budgetten voor het verjongen van de arbeidsmarkt en vierde stadsarrangement binnenstad overgeheveld.

## Programma Kunst en cultuur

### Toelichting baten (voordeel €786.000)

- Cultuurpresentatie, -productie, en -participatie (voordeel €688.000)
  - Het voordeel is ontstaan doordat de huur inkomsten hoger zijn dan begroot (€570.000). In de huren zijn de vergoedingen voor servicekosten verantwoord. Daarnaast zijn er ook separaat van huurders servicekosten over 2021 in 2022 ontvangen wat tot een voordeel leidt van €90.000.
- Cultureel erfgoed (voordeel €39.000)
  - Dit betreft hogere opbrengsten externe archeologie projecten.
- Media (voordeel €89.000)
  - Dit betreft extra inkomsten van het Rijk betreffende afrekening BRIM subsidies (€64.000) en hogere huurinkomsten (€28.000).

### Storting/Puttingen uit reserves

- De putting uit de reserve is €312.000 lager dan begroot. Dit bestaat uit:
  - Reserve onderhoud gebouwen, €220.000 lager dan begroot veroorzaakt door lagere kosten groot onderhoud.
  - Reserve onderhoud panden, €60.000 lager geput dan begroot veroorzaakt door lagere onderhoudskosten panden.
  - Reserve overlopende uitgaven, €33.000 minder geput dan begroot. Voor film theater de Viking stond € 25.000 in de reserve opgenomen, dit budget valt vrij omdat er geen kosten meer worden gerealiseerd. Het project is afgerond.
  - Reserve kunstaankopen, €15.000 lagere putting door lagere lasten.

## Programma Bedrijfsvoering

### Lasten Voordeel €2.247.000

Het programma bedrijfsvoering bestaat uit een groot aantal onderdelen. De grootste verschillen worden genoemd en de kleinere samengevoegd.

- Communicatie (voordeel € 215.000)
  - Lagere kosten voor communicatiemiddelen mediamix en publicaties op beeldschermen in het stadhuis (narrowcasting) €145.000. Kosten voor publicaties in Deventer Nu zijn lager. Vanaf 2023 wordt het budget benut voor meer communicatie via digitale media. Ook voor de interne communicatie via narrowcasting worden vanaf 2023 andere communicatiemiddelen ingezet. Het restant van €70.000 wordt veroorzaakt doordat een deel van de personele kosten kon worden toegerekend aan projecten buiten het programma. Toerekening van de vakgroep communicatie is daardoor lager.
- Personeel en Organisatie (voordeel €265.000)
  - Lagere kosten opleidingsbudget €71.000 , bedrijfsgeneeskundige zorg €33.000, lagere personele kosten €41.000 en de projectpool van €52.000, die eerst vanaf 2023 is ingevuld. Besparing op belasting op de werkkostenregeling €89.000. Deze kosten zijn lager doordat er in het begin van 2022 door corona-effecten nog beperkingen waren op personele bijeenkomsten en fysieke ontmoetingen.
- Facilitaire kosten ( voordeel € 148.000)
  - De voordelen worden met name veroorzaakt door lagere gebruik- en verbruikskosten van de gebouwen en haar faciliteiten en lagere personele lasten. Het voordeel wordt vooral verklaard doordat begin 2022 er vanwege de corona-epidemie nog beperkingen waren, waardoor er meer werd thuis gewerkt en de gebouwen minder intensief werden gebruikt. Een deel van het voordeel wordt teruggeven aan de DOWR gemeenten Raalte en Olst-Wijhe. De batenkant wordt hierdoor lager.
- Juridische zaken en Inkoop (voordeel €103.000)
  - Eenmalig lagere kosten op inkoopadvisering €40.000, verzekeringen €17.000 en kosten voor privacy en gegevensbescherming €25.000 en personele lasten €22.000.
- ICT (voordeel €1.137.000)
  - Het positieve resultaat wordt gerealiseerd door lagere kosten voor softwareapplicaties, doordat de licentiekosten van Sociaal Domein structureel €100.000 lager zijn. Daarnaast is een aantal licenties opgezegd wat resulteert in lagere kosten. Ook de kosten voor het netwerk zijn lager dan begroot. Dit wordt gerealiseerd bij externe diensten bij onder andere Vodafone en Zisoo. De post Telefoon levert dit jaar een voordeel op doordat de begrote externe advieskosten niet zijn uitgenut. Bij de personeelskosten zien we dat kosten voor eigen personeel de begroting onderschrijden. Hiertegenover staan wel hogere inhuurkosten als gevolg van moeilijk invulbare functies, hiervoor moet extern personeel worden ingehuurd. Een groot deel van de lagere lasten (€671.000) betreft de incidentele posten voor projecten die deels worden gedekt uit reserves en inkomsten van de DOWR gemeenten Olst-Wijhe en Raalte. De werkzaamheden schuiven door naar 2023 en het budget wordt overgeheveld. De voordelen op de exploitatie worden verrekend met genoemde gemeenten.
- Archivering
  - Door een terugbetaling van HCO voor archivering en E-depot ontstaat er een voordeel van €257.000
- Overige posten( voordeel €93.000)

- o Dit betreft onder meer de onderdelen Bedrijfsvoering, Bestuur ondersteuning en management en Financiën.

#### Baten Nadeel €137.000

- De lagere kosten op de DOWR-percelen Facilitair en ICT leiden ook tot lagere inkomsten, omdat de doorbelasting aan gemeenten Olst-Wijhe en Raalte daardoor ook lager wordt. (€324.000).
- Hogere baten zijn er door verrekening van werkzaamheden voor derden of detacheringen bij diverse teams (€187.000)

#### Storting in reserve (voordeel €100.000).

- Op de kapitaallasten van ICT was er een voordeel van € 100.000 doordat pas in 2023 wordt begonnen met afschrijven in plaats van 2022 zoals verwacht. Dit bedrag gestort in de reserve Kapitaallasten.

#### Puttingen uit reserve (nadeel €447.000)

- Niet opgehaald geld uit de reserves voor Financiën, Bedrijfsvoering algemeen en ICT projecten( totaal €482.000).
- Putting uit de egalisatiereserve voor Facilitair voor het nadeel op gebouw gebonden kosten (€35.000). Deze zijn voor een groot deel onderdeel van de overhevelingen.

## Programma Algemene dekkingsmiddelen

### Lasten (voordeel €3.164.000)

- Bestuursakkoord organisatie ontwikkeling €530.000
  - In het bestuursakkoord zijn voor 2022 eenmalige middelen (€1.150.000) en vanaf 2023 structurele middelen (€1.700.000) beschikbaar gesteld voor de organisatie-ontwikkeling. Van de eenmalige middelen 2022 die in de loop van het jaar zijn toegevoegd is €530.000 nog niet aangewend. De middelen worden overgeheveld om eenmalige personele knelpunten op te kunnen blijven lossen.
- Directiebudget €757.000
  - De directie beschikt over een budget voor personele knelpunten, waarmee incidentele ruimte binnen de gemeentelijke loonsom wordt ingezet voor incidentele knelpunten (vervanging ziekte, extra inhuur en opvangen piekbelasting). Voorziene tegenvallers, waarvoor budget was gereserveerd, zijn lager uitgevallen doordat vacatureruimte niet volledig is bezet of werkzaamheden deels zijn doorgeschoven. Het budget (€757.000) wordt overgeheveld om personele knelpunten meerjarig binnen het loonsombudget te kunnen dekken.
- Stelpost autonome ontwikkelingen (voordeel €1.350.000)
  - Het restant van de raming Uitgaafstelpost autonome ontwikkelingen bedraagt €1.350.000.
- Storting voorziening dubieuze debiteuren (€264.000)
- Onvoorzien (voordeel €140.000)
  - Na de derde kwartaalrapportage 2022 was de raming onvoorzien nog €140.000. Daarna is dit bedrag niet meer aangewend.

### Baten (voordeel €5.204.000)

- Algemene uitkering decembercirculaire 2022 (voordeel €5.200.000)
  - De niet-neutrale mutatie in de decembercirculaire 2022 van de Algemene Uitkering is heel beperkt (€5.000; zie ook de raadsmededeling van 26 januari 2023).
  - Er zijn bedragen (neutrale mutaties €5,9 miljoen) ontvangen die een dekking zijn voor uitgaven die bij programma's zijn gedaan. Met de inkomstenderving gemeenten 2021 voor COVID was in de begroting al rekening gehouden op een stelpost (€737.000)
  - Van dit bedrag wordt via diverse programma €4,9 miljoen overgeheveld naar 2023.
- Algemene uitkering afrekening voorgaande jaren (nadeel €236.000)
- OZB (voordeel €128.000)
  - Het voordeel op OZB niet-woningen (gebruikers en eigenaren deel) bedraagt €128.000.
- Overige posten (nadeel €112.000)

## Wet Normering bezoldiging Topfunctionarissen

### Wet Normering bezoldiging Topfunctionarissen

Op 1 januari 2013 is de Wet Normering bezoldiging Topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) in werking getreden. In deze nieuwe wet zijn regels vastgelegd over de maximale bezoldiging van bestuurders en topfunctionarissen in de (semi)publieke sector. Jaarlijks wordt de WNT-norm vastgesteld in een ministeriële regeling.

### Rapportage WNT

De WNT is van toepassing op de gemeente Deventer. Artikel 4.1 – WNT en het gewijzigde artikel 28 – BBV verplicht te rapporteren over de bezoldiging van bestuurders en topfunctionarissen. Voor de gemeenten is de functie van gemeentesecretaris en van griffier aangewezen als topfunctionaris in de zin van de WNT. Dit betreffen de volgende gegevens:

- de naam (het publiceren van de naam geldt enkel voor de topfunctionarissen);
- de beloning;
- de belastbare vaste en variabele onkostenvergoeding;
- de voorzieningen ten behoeve van beloningen betaalbaar op termijn;
- de functie of functies;
- de duur en omvang van het dienstverband in het verslagjaar;
- een motivering voor de overschrijding van de maximale bezoldigingsnorm (indien van toepassing).

Daarnaast wordt transparantie gevraagd over bezoldiging van overige functionarissen met een dienstbetrekking waarvan de bezoldiging het wettelijk maximum overschrijdt (artikel 4.2 – WNT). De maximum bezoldigingsnorm voor 2022 bedraagt €216.000. Het publiceren van de gegevens van niet-topfunctionarissen gebeurt alleen op functie (niet op naam). In de toelichting op de balans moeten de volgende gegevens worden opgenomen:

- de beloning;
- de belastbare vaste en variabele onkostenvergoeding;
- de voorzieningen ten behoeve van beloningen betaalbaar op termijn;
- de functie of functies;
- de duur en omvang van het dienstverband in het verslagjaar;
- een motivering voor de overschrijding van de maximale bezoldigingsnorm.

### Ontslagvergoeding

#### *Topfunctionaris*

Conform artikel 4.1, lid 3 – WNT wordt in de jaarrekening de verrichte uitkering opgenomen aan de top functionaris waarvan het dienstverband in het boekjaar is beëindigd. Wanneer de uitkering meer bedraagt dan de wettelijke maximale bezoldiging van €75.000 wordt de overschrijding in het jaarverslag gemotiveerd (artikel 4.2, lid 4 – WNT).





*Niet-topfunctionaris*


De norm voor de uitkering wegens beëindiging van het dienstverband geldt niet voor niet-topfunctionarissen. Voor niet-topfunctionarissen geldt wel dat wanneer een hogere uitkering dan het bezoldigingsmaximum (oftewel wanneer de som van de bezoldiging en de beëindigingsuitkering boven de €216.000 uitkomt) dit moet worden vastgelegd in het jaarverslag en elektronisch bij het ministerie moet worden gemeld.

### Uitvoering WNT

De gemeente Deventer heeft in 2022 geen bezoldiging verstrekt aan functionarissen met een dienstbetrekking die hoger is dan de maximale norm (€216.000). In 2022 was er in de gemeente Deventer (volgens de WNT) geen sprake van een topfunctionaris zonder dienstbetrekking. De gemeente Deventer heeft 2 topfunctionarissen in dienst, te weten de heer Kossen (algemeen directeur en gemeentesecretaris) en de heer A. Kerver (griffier).

(bedragen x €1)

Gegevens 2022	M.A. Kossen	A. Kerver
Functiegegevens	Gemeentesecretaris	Griffier
Aanvang en einde functievervulling in 2022	01-01-2022 t/m 31-12-2022	01-01-2022 t/m 31-12-2022
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0	1,0
Dienstbetrekking?	Ja	Ja
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€154.475,60	€109.802,03
Beloningen betaalbaar op termijn	€22.604,28	€20.257,80
<b>Subtotaal</b>	<b>€177.079,88</b>	<b>€130.059,83</b>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€216.000	€216.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.
<b>Bezoldiging</b>	<b>€177.079,88</b>	<b>€130.059,83</b>
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.
Gegevens 2021	M.A. Kossen	A. Kerver
Functiegegevens	Gemeentesecretaris	Griffier
Aanvang en einde functievervulling in 2021	01-01-2021 t/m 31-12-2021	01-02-2021 t/m 31-12-2021
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0	1,0
Dienstbetrekking?	Ja	Ja
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€134.593,82	€106.023,90
Beloningen betaalbaar op termijn	€22.257,48	€20.970,84
<b>Subtotaal</b>	<b>€156.851,30</b>	<b>€126.994,74</b>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€209.000	€209.000
<b>Bezoldiging</b>	<b>€156.851,30</b>	<b>€126.994,74</b>



De gemeente Deventer heeft in 2022 geen bezoldiging verstrekt aan functionarissen met een dienstbetrekking die hoger is dan de maximale norm (€216.000). Er waren geen ontslagvergoedingen boven de €75.000 aan (top)functionarissen volgens de WNT-norm. In 2022 had de burgemeester van Deventer het hoogst belastbaar jaarloon. Zijn inkomen is vastgesteld volgens de wettelijk bepalingen die zijn gesteld door het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.

## Balans

(bedragen x €1.000)

Activa	31-12-2022	31-12-2021	Passiva	31-12-2022	31-12-2021
<b>Vaste activa</b>			<b>Vaste passiva</b>		
<b>Immateriële vaste activa</b>			<b>Eigen vermogen</b>		
Kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen en het saldo van agio en disagio	86	94	Algemene reserve	40.852	46.071
Kosten van onderzoek en ontwikkeling	1.240	1.315	Bestemmingsreserves	115.256	79.663
Bijdragen aan activa in eigendom van derden	836	1.946	Gerealiseerde resultaat	24.287	19.115
<b>Subtotaal</b>	<b>2.162</b>	<b>3.355</b>	<b>Subtotaal</b>	<b>180.395</b>	<b>144.849</b>
<b>Materiële vaste activa</b>			<b>Voorzieningen</b>		
Investeringen met economisch nut	203.953	207.438	Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	7.773	8.335
Investeringen met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	31.328	31.433	Voorzieningen voor middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is	4.292	3.963
Investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut	37.297	32.010			
Gronden uitgegeven in erfpacht	15.772	15.808			
<b>Subtotaal</b>	<b>288.350</b>	<b>286.689</b>	<b>Subtotaal</b>	<b>12.065</b>	<b>12.298</b>
<b>Financiële vaste activa</b>			<b>Vaste schulden met een rente-typische looptijd van één jaar of langer</b>		
Kapitaal verstrekkingen aan:			Onderhandse leningen van:		
- Deelnemingen	3.127	25.738	- Binnenlandse banken en overige financiële instellingen	174.921	217.934
Leningen aan:	0	0	- Binnenlandse bedrijven	5.000	5.036
- Deelnemingen	14.027	14.698	- Buitenlandse instellingen, fondsen, banken, bedrijven en overige sectoren	20.000	20.000
Overige langlopende leningen u/g	5.747	5.475	Waarborgsommen	240	176
<b>Subtotaal</b>	<b>22.901</b>	<b>45.911</b>	<b>Subtotaal</b>	<b>200.161</b>	<b>243.146</b>

Totaal vaste activa	313.413	335.955	Totaal vaste passiva	392.621	400.293
Vlottende activa			Vlottende passiva		
<b>Voorraden</b>			<b>Netto vlottende schulden met een rente-typische looptijd korter dan één jaar</b>		
Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie	47.875	64.024	Banksaldi	3.202	12.658
Gereed product en handelsgoederen	5.943	6.456	Overige schulden	24.653	13.875
<b>Sub-totaal</b>	<b>53.818</b>	<b>70.480</b>	<b>Subtotaal</b>	<b>27.855</b>	<b>26.533</b>
<b>Uitzettingen met een rente-typische looptijd korter dan één jaar</b>			<b>Overlopende passiva</b>		
Vorderingen op openbare lichamen	3.694	3.804	Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume	22.718	45.972
Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rente-typische looptijd korter dan één jaar	37.568	41.029	De van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren uitgesplitst naar de ontvangen bedragen van:		
Uitzettingen in de vorm van Nederlands schuld papier met een rente-typische looptijd korter dan één jaar	0	0	- Europese overheidslichamen	0	0
Overige vorderingen	12.465	10.343	- Het Rijk	19.166	11.367
			- Overige Nederlandse overheidslichamen	2.367	2.486
			Overige vooruit-ontvangen bedragen die ten bate van het volgende begrotingsjaar komen	3.494	3.080
<b>Subtotaal</b>	<b>53.727</b>	<b>55.176</b>	<b>Subtotaal</b>	<b>47.745</b>	<b>62.905</b>
<b>Liquide middelen</b>					

Kassaldi	5	6		
Banksaldi	2.940	2.266		
<b>Subtotaal</b>	<b>2.945</b>	<b>2.272</b>		
<b>Overlopende activa</b>				
De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel uitgesplitst naar de nog te ontvangen bedragen van:				
- Europese overheidslichamen	0	0		
- Het Rijk	11.021	492		
- Overige Nederlandse overheidslichamen	1.446	1.872		
Overige nog te ontvangen bedragen	29.395	22.109		
Vooruitbetaalde bedragen die ten laste komen van volgende begrotingsjaren	2.456	1.375		
<b>Subtotaal</b>	<b>44.318</b>	<b>25.848</b>		
<b>Totaal vlottende activa</b>	<b>154.808</b>	<b>153.776</b>	<b>Totaal vlottende passiva</b>	<b>75.600 89.438</b>
<b>Totaal generaal</b>	<b>468.221</b>	<b>489.731</b>	<b>Totaal generaal</b>	<b>468.221 489.731</b>
			Gewaarborgde geldleningen	7.614 9.276
			Garantstellingen	898.850 976.307

## Toelichting op de balans

In deze toelichting worden de activa en passiva op onderdelen nader toegelicht.

### Vaste activa - Immateriële vaste activa

De post Immateriële vaste activa wordt onderscheiden in:

(bedragen x €1.000)

	Boekwaarde 31-12-2022	Boekwaarde 31-12-2021
Kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen en het saldo van agio en disagio	86	94
Kosten onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief	1.240	1.315
Bijdragen aan activa in eigendom van derden	836	1.946
<b>Totaal</b>	<b>2.162</b>	<b>3.355</b>

Het onderstaande overzicht geeft het verloop weer van de immateriële vaste activa gedurende het jaar 2022:

(bedragen x €1.000)

	Boekwaarde 31-12-2021	Herrubricering	Investerings	Des- investerings	Afschrijvingen	Bijdragen van derden	Afwaardering	Boekwaarde 31-12-2022
Kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen en het saldo van agio en disagio	94	0	0	0	8	0	0	86
Kosten van onderzoek en ontwikkeling	1.315	-430	396	39	2	0	0	1.240
Bijdragen aan activa in eigendom van derden	1.946	0	0	0	81	0	1.029	836
<b>Totaal</b>	<b>3.355</b>	<b>-430</b>	<b>396</b>	<b>39</b>	<b>91</b>	<b>0</b>	<b>1.029</b>	<b>2.162</b>

De belangrijkste investeringen staan in het hierna opgenomen overzicht vermeld. Per investering staat het ter beschikking gestelde krediet aangegeven, het in 2022 daadwerkelijk bestede bedrag en het totaalbedrag dat tot en met 2022 ten laste van het krediet is gebracht. De herrubricering betreft het voorbereidingskrediet Shita terrein en speeltuinlocatie welke in de grondexploitatie opgenomen wordt als boekwaarde.

De inkomst voor de intentieverklaring Van Hetenstraat is als een desinvestering opgenomen.

Bij de controle van de eerder gedane investeringen is een omissie geconstateerd in de activering van een parkeerbijdrage rondom het realiseren van parkeerplaatsen. Om geheel te voldoen aan de geldende richtlijnen BBV moet dit worden gecorrigeerd. Daarom moet het actief van de betreffende parkeerbijdrage ineens worden afgewaardeerd (€1.029.000).

(bedragen x €1.000)

	Beschikbaar gesteld krediet	Werkelijk besteed in 2022	Cumulatief besteed t/m 2022
Verwerving gronden in Lettele	152	79	79
Verwerving gronden in Loo	80	19	19
Verwerving gronden in Okkenbroek	30	18	27
Vorbereidingskrediet Shita terrein en speeltuinlocatie	430	0	148
Vorbereidingskrediet de Marke	130	60	119
Vorbereidingskrediet Dreef	193	51	109
Vorbereidingskrediet Hagenvoorde	150	39	49
Vorbereidingskrediet Oranjekwartier	531	0	179
Vorbereidingskrediet Van Hetenstraat	313	130	231
<b>Totaal</b>	<b>2.009</b>	<b>396</b>	<b>960</b>



## Vaste activa - Materiële vaste activa

De Materiële vaste activa bestaan uit de onderstaande onderdelen. De lopende investeringen staan opgenomen in de bijlage Dynamische kredieten.

(bedragen x €1.000)

	Boekwaarde 31-12-2022	Boekwaarde 31-12-2021
Investeringen met een economisch nut	203.953	207.438
Investeringen met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van kosten een heffing kan worden geheven	31.328	31.433
Investeringen in de openbare ruimte met maatschappelijk nut	37.297	32.010
In erfpacht uitgegeven gronden	15.772	15.808
<b>Totaal</b>	<b>288.350</b>	<b>286.689</b>

De investeringen met een economisch nut kunnen als volgt worden onderverdeeld:

(bedragen x €1.000)

	Boekwaarde 31-12-2022	Boekwaarde 31-12-2021
Gronden en terreinen	13.828	13.647
Woonruimten	22	28
Bedrijfsgebouwen	149.711	153.999
Grond- weg- en waterbouwkundige werken	7.934	5.596
Vervoermiddelen	63	70
Machines, apparaten en installaties	18.450	18.958
Overige materiële vaste activa	13.945	15.140
<b>Totaal</b>	<b>203.953</b>	<b>207.438</b>

Het onderstaande overzicht geeft het verloop van de boekwaarde van de investeringen met een economisch nut weer:

(bedragen x €1.000)

	Boek waarde 31-12-2021	Stand voorziening 31-12-2021	Balans waarde 31-12-2021	Her rubricering	Investe ringen	Des investe ringen	Afschrij vingen	Bijdragen van derden	Afwaar deringen	Boek waarde 31-12-2022 exclusief voorziening	Stand voorziening 31-12-2022	Balans waarde 31-12-2022
Gronden en terreinen	13.647	0	13.647	426	24	42	227	0	0	13.828	0	13.828
Woonruimten	28	0	28	0	0	0	6	0	0	22	0	22
Bedrijfsgebouwen	153.999	0	153.999	143	1.973	13	6.363	28	0	149.711	0	149.711
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	5.596	0	5.596	0	4.110	592	207	973	0	7.934	0	7.934
Vervoermiddelen	70	0	70	0	0	0	7	0	0	63	0	63
Machines, apparaten en installaties	18.958	0	18.958	-143	1.709	0	2.079	-5	0	18.450	0	18.450
Overige materiële vaste activa	15.140	0	15.140	0	1.259	0	2.451	3	0	13.945	0	13.945
<b>Totaal</b>	<b>207.438</b>	<b>0</b>	<b>207.438</b>	<b>426</b>	<b>9.075</b>	<b>647</b>	<b>11.340</b>	<b>999</b>	<b>0</b>	<b>203.953</b>	<b>0</b>	<b>203.953</b>

Sinds de vaststelling van de kadernota Vastgoed wordt de componentenbenadering niet meer toegepast. Daarom vindt er een herrubricering plaats bij de renovatie van Polstraat 8-10. Omdat er bij Hagenvoorde sprake is van 'warme grond', heeft er een herrubricering plaats gevonden van voorraden naar materiële vaste activa.

De desinvestering bedraagt met name bijdragen woningaansluitingen Slim Warmtenet (€532.000).

De bijdragen van derden bestaan met name uit een bijdrage van de provincie voor Slim Warmtenet (€614.000) en een subsidie voor de reconstructie Brinkgarage (€313.000).

Een specificatie van de investeringen in 2022 treft u hieronder aan.

Voor de Stadshof is meer uitgegeven (€46.500) meer uitgegeven dan het beschikbaar gestelde krediet .Dit wordt gedekt door een niet geraamde bijdrage van derden van €54.300).

(bedragen x €1.000)

	Beschikbaar gesteld krediet	Werkelijk besteed in 2022	Cumulatief besteed t/m 2022
Koningin Wilhelminalaan 16 grond	24	24	24
Nieuwbouw Kazerne Diepenveen	1.016	131	196
Koninklijke UD Gebouw renovatie	242	38	179
Nieuwbouw sporthal Bathmen	7.750	205	205
Nieuwbouw sporthal Keizerslanden	5.293	23	23
Renovatie Polstraat 8-10 gebouw	3.540	972	1.285
Facelift Enkdwarsstraat 5	200	95	95
Uitbreiding kindcentrum Borgele permanent	1.113	90	90
Overkapping Burgerweeshuis	135	9	9
Scheepvaartstraat 13 Bodenloods gevel	268	1	180
Scheepvaartstraat 9 foyer	491	410	458
Reconstructie Brinkgarage	2.925	1.946	2.038
Slim warmtenet	4.435	1.997	3.278
Stadshof	542	167	588
Brandweerkazerne Schonenvaardersstraat koelinstallatie slaapvertrek	69	64	64
Vervanging kaartlees apparatuur	760	9	70
Slim warmtenet	2.710	97	97
Renovatie Polstraat 8-10 installatie	147	0	0
Brandveiligheid Bergkerk	364	257	308
Brandveiligheid Lebuinuskkerk	400	258	333
Beeldschermen 2021	475	218	279
Client Hardware laptop Raad 2021	78	38	38
Client Hardware laptop 2022	510	493	493
Client Hardware TC 2021	55	32	37

Smartphones 2022	789	190	768
TGW Technisch	175	52	52
Digitalisering Parkeren	500	11	52
Zandweerd vernieuwen asfaltveld Actief/Hot Wheels	73	20	68
1e Inrichting Zonnewijzer	33	33	33
Bureaustoelen stadhuis	120	120	120
Netwerkswitches 2021	1.149	417	919
TGW bureaustoelen Thuiswerk regeling 2022	75	41	41
TGW inrichting	145	46	65
Upgrades uren roadmap 2022	585	571	571
<b>Totaal</b>	<b>37.186</b>	<b>9.075</b>	<b>13.056</b>

De investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven, kunnen als volgt worden onderverdeeld:

(bedragen x €1.000)

	Boekwaarde 31-12-2022	Boekwaarde 31-12-2021
Gronden en terreinen	-	-
Woonruimten	-	-
Bedrijfsgebouwen	-	-
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	30.374	30.445
Vervoermiddelen	-	-
Machines, apparaten en installaties	824	852
Overige materiële vaste activa	130	136
<b>Totaal</b>	<b>31.328</b>	<b>31.433</b>

Het onderstaand overzicht geeft weer het verloop van de boekwaarde van de investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven:

(bedragen x €1.000)

	Boekwaarde 31-12-2021	Investeringen	Des investeringen	Af schrijvingen	Bijdragen van derden	Af waarderingen	Boekwaarde 31-12-2022
Gronden en terreinen	0	0	0	0	0	0	0
Woonruimten	0	0	0	0	0	0	0
Bedrijfsgebouwen	0	0	0	0	0	0	0
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	30.445	1.096	0	1.167	0	0	30.374
Vervoermiddelen	0	0	0	0	0	0	0
Machines, apparaten en installaties	852	0	0	28	0	0	824
Overige materiële vaste activa	136	0	0	6	0	0	130
<b>Totaal</b>	<b>31.433</b>	<b>1.096</b>	<b>0</b>	<b>1.201</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>31.328</b>

De investeringen betreffen de gerealiseerde kosten voor het gemeentelijk Rioleringsplan.

De investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut kunnen als volgt worden onderverdeeld:

(bedragen x €1.000)

	Boekwaarde 31-12-2022	Boekwaarde 31-12-2021
Gronden en terreinen	3	3
Woonruimten	-	-
Bedrijfsgebouwen	-	-
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	35.040	29.662
Vervoermiddelen	-	-
Machines, apparaten en installaties	39	41
Overige materiële vaste activa	2.215	2.304
<b>Totaal</b>	<b>37.297</b>	<b>32.010</b>

Maatschappelijk investeringen mochten tot 2017 worden afgeschreven. Op basis van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) moeten met ingang van 2017 de investeringen maatschappelijk nut worden afgeschreven. In onderstaand overzicht wordt daarom deze splitsing in de jaren gemaakt.

De boekwaarde van de investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut heeft het volgende verloop:

(bedragen x €1.000)

	Boekwaarde 31-12-2021	Investeringen	Des- investeringen	Af- schrijvingen	Bijdragen van derden	Af- waarderingen	Boekwaarde 31-12-2022
<i>Maatschappelijk nut voor 2017</i>							
Gronden en terreinen	3	0	0	0	0	0	3
Grond- weg- en waterbouwkundige werken	14.203	0	0	940	0	0	13.263
Machines, apparaten en installaties	0	0	0	0	0	0	0
Overige materiële vaste activa	138	0	0	16	0	0	122
<b>Totaal</b>	<b>14.344</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>956</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>13.388</b>
<i>Maatschappelijk nut vanaf 2017</i>							
Gronden en terreinen	0	0	0	0	0	0	0
Grond- weg- en waterbouwkundige werken	15.459	7.418	5	530	565	0	21.777
Machines, apparaten en installaties	41	0	0	2	0	0	39
Overige materiële vaste activa	2.166	79	0	152	0	0	2.093
<b>Totaal</b>	<b>17.666</b>	<b>7.497</b>	<b>5</b>	<b>684</b>	<b>565</b>	<b>0</b>	<b>23.909</b>
<b>Totaal</b>	<b>32.010</b>	<b>7.497</b>	<b>5</b>	<b>1.640</b>	<b>565</b>	<b>0</b>	<b>37.297</b>

De investeringen zijn hieronder gespecificeerd. Een bijdragen is ontvangen voor fietsroutes Margijnenenk - Overstichtlaan (€554.000) en fietspaden Rembrandtkade / Vliegend Hert ((€11.000).

(bedragen x €1.000)

	Beschikbaar gesteld krediet	Werkelijk besteed in 2022	Cumulatief besteed t/m 2022
Brederodelaan	209	18	18
Brinkgreverweg	1.290	0	3
Fietspad Boxbergerweg	721	643	680
Fietspaden Koersenweg/Lage Steenweg	644	275	280
Fietspaden Rembrandtkade/Vliegend Hert	352	144	144
Fietspaden Spanjaardsdijk	1.318	78	78
Fietsroutes Margijnenenk - Overstichtlaan	2.700	1.193	1.567
Fietsstructuur A-1 zone	1.000	28	51
Lebuinuspleinen	5.402	3.308	4.838
MJOP Wezenland/Keizer Karellaan	2.680	0	59
Oerdijk - Schalkhaar	393	1	394
Omvormen fietspaden	303	41	303
Prinses Margrietlaan - Bathmen	389	174	264
Project de Braam	1.124	539	1.031
Reconstructie Havezatelaan	2.044	769	1.760
Roessinksweg	450	61	85
Siemelinksweg	197	92	111
Tunnel Oostriklaan	2.882	14	70
Vervanging houten bruggen	740	39	145
Verlichting Centrum Bathmen	50	0	47
Fietsparkeren Binnenstad	1.247	79	113
<b>Totaal</b>	<b>26.135</b>	<b>7.496</b>	<b>12.041</b>



Het onderstaand overzicht geeft het verloop weer van de in erfpacht uitgegeven gronden:

(bedragen x €1.000)

	Boekwaarde 31-12-2021	Her- rubricering	Inves- teringen	Desinves- teringen	Af- schrijvingen	Bijdragen van derden	Af- waarderingen	Boekwaarde 31-12-2022
Gronden uitgegeven in erfpacht	15.810	0	0	38	0	0	0	15.772
<b>Totaal</b>	<b>15.810</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>38</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>15.772</b>

## Vaste activa - Financiële vaste activa

De financiële vaste activa bestaan uit de volgende onderdelen:

(bedragen x €1.000)

	Boekwaarde 31-12-2021	Herrubricering	Investerings	Des investerings	Afschrijvingen	Boekwaarde 31-12-2022
<b>Kapitaalverstrekkingen aan:</b>						
- deelnemingen	25.738	0	0	22.611	0	3.127
- gemeenschappelijke regelingen	0	0	0	0	0	0
- overige partijen	0	0	0	0	0	0
<b>Totaal kapitaalverstrekkingen</b>	<b>25.738</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>22.611</b>	<b>0</b>	<b>3.127</b>
<b>Leningen aan:</b>						
- openbare lichamen	0	0	0	0	0	0
- woningbouwcoöperaties	0	0	0	0	0	0
- deelnemingen	14.698	0	0	0	671	14.027
- overige partijen	5.475	654	0	0	382	5.747
Overige uitzettingen > 1 jaar	0	0	0	0	0	0
<b>Totaal leningen</b>	<b>20.173</b>	<b>654</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>1.053</b>	<b>19.774</b>
<b>Totaal</b>	<b>45.911</b>	<b>654</b>	<b>0</b>	<b>22.611</b>	<b>1.053</b>	<b>22.901</b>

De herrubricering betreft de verstrekte krediethypotheek. Deze post was verantwoord onder de overige vorderingen, maar vanwege het langlopende karakter worden ze nu gepresenteerd onder de langlopende leningen. Het bedrag van €654.000 heeft als beginbalanswaarde €629.000, een aflossing in 2022 van €6.000 en nieuwe hypothecaire verstrekkingen in 2022 van €32.000.

De desinvestering betreft de opheffing van de NV Maatschappelijk Vastgoed Deventer. Op 17 februari 2021 is met een notariële akte de overdracht van registergoederen van de NV Maatschappelijk Vastgoed Deventer naar de gemeente gerealiseerd en besloten is de NV daarna te gaan liquideren. De gemeente voert vanaf 2021 de exploitatie over deze materieel vaste activa. De generale liquidatie van de NV Maatschappelijk Vastgoed Deventer heeft plaats gevonden met een besluit van de Algemene Vergadering van Aandeelhouders van 25-10-2022 en een notariële akte van 26-10-2022. Een akte van non-verzet is in maart 2023 afgegeven, zodat daarmee de NV Maatschappelijk Vastgoed Deventer is opgeheven en is uitgeschreven uit het register van de Kamer van Koophandel.

### VLottende activa - Voorraden

De in de balans opgenomen voorraden worden uitgesplitst naar de volgende categorieën:

(bedragen x €1.000)

	Boekwaarde 31-12-2022	Boekwaarde 31-12-2021
Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie	87.760	103.607
Gereed product en handelsgoederen	5.943	6.456
<b>Totaal</b>	<b>93.703</b>	<b>110.063</b>
<b>Afgedekt door voorzieningen verwacht verlies:</b>		
Onderhanden werk; gronden in exploitatie	39.885	39.583
Gereed product en handelsgoederen	0	0
<b>Totaal verliesvoorzieningen</b>	<b>39.885</b>	<b>39.583</b>
<b>Totaal</b>	<b>53.818</b>	<b>70.480</b>

## Flottende activa - Onderhanden werk

Van de bouwgronden in exploitatie en grondbanken zonder transformatie wordt van het verloop in 2022 het volgende overzicht worden gegeven:

(bedragen x €1.000)

Onderhanden werk	Boek waarde 31-12- 2021	Stand voorz. 31-12- 2021	Balans waarde 31-12- 2021	Herrubricering	Vermeerderingen	Verminderingen	Winstuitname	Boek waarde 31-12- 2022	Rente op voorzieningen	Mutaties voorzieningen	Stand voorz. 31-12- 2022	Balans waarde 31-12- 2022	Geraamd de nog te realisere n kosten	Geraamd e nog te realiseren opbrengst en	Geraamd d eind resultaat Nomina le waarde	Geraamd d eind resultaat Contant e waarde
<b>Bouwgronden in exploitatie</b>																
A1 Bedrijvenpark	45.731	21.705	24.026	0	10.626	19.515	0	36.842	434	-2.707	19.432	17.410	14.645	30.033	21.454	19.431
Bedrijventerrein Lettele	506	592	-86	0	-507	0	0	-1	12	-604	0	-1	0	0	-1	0
Bedrijventerrein Looweg	501	42	459	0	79	580	0	0	1	-43	0	0	0	0	0	0
Centrumplan Bathmen	864	647	217	0	43	0	0	907	13	36	696	211	165	349	723	697
Cluster Havenkwartier	8.256	6.565	1.691	0	601	783	0	8.074	131	1.016	7.712	362	4.057	4.050	8.081	7.712
Cluster Stadsentree	1.541	590	951	0	1.174	1.193	0	1.522	12	-101	501	1.021	1.005	2.013	514	500
Eikendal	4.469	0	4.469	0	311	3.058	363	2.085	0	0	0	2.085	2.506	6.232	-1.641	-1.545
Holterwegzone	16	0	16	0	74	90	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Sluiskwartier	6.964	2.087	4.877	0	621	395	0	7.190	42	122	2.251	4.939	4.396	9.196	2.390	2.251
Steenbrugge	18.146	0	18.146	0	2.865	2.685	228	18.554	0	0	0	18.554	21.271	46.391	-6.566	-5.947
Tuinen van Zandweerd	4.623	0	4.623	0	713	5.606	-77	-347	0	0	0	-347	4.125	4.218	-440	-415
Westfalenstraat	2.588	56	2.532	0	235	18	0	2.805	1	1.542	1.599	1.206	3.288	4.363	1.730	1.599
Wijtenhorst Douweler Leide	4.513	3.078	1.435	0	345	699	0	4.159	61	74	3.213	946	1.273	2.087	3.345	3.214
Winkelcentrum Keizerslanden	4.889	4.221	668	0	134	0	0	5.023	85	102	4.408	615	464	901	4.586	4.408
Shita locatie	0	0	0	430	603	86	0	947	0	73	73	874	1.062	1.932	77	73
<b>Totaal</b>	<b>103.607</b>	<b>39.583</b>	<b>64.024</b>	<b>430</b>	<b>17.917</b>	<b>34.708</b>	<b>514</b>	<b>87.760</b>	<b>792</b>	<b>-490</b>	<b>39.885</b>	<b>47.875</b>	<b>58.257</b>	<b>111.765</b>	<b>34.252</b>	<b>31.978</b>

De belangrijkste mutaties in de boekwaarde van de grondexploitaties zijn als volgt te verklaren:

- De boekwaarde is in 2022 fors afgenomen. In 2022 bleef er een grote vraag naar nieuwe woningen. In Steenbrugge is de verkoop van fase 2 gestart. In Eikendal worden de laatste kavels verkocht.
- Ook de vraag naar bedrijfskavels blijft groot. Het oostelijk plandeel van A1 Bedrijvenpark is bijna uitverkocht. Ook in het westelijk plandeel is inmiddels het eerste pand in aanbouw en zijn aanvullende kavels in de verkoop.

Ten aanzien van de ramingen zijn de volgende algemene uitgangspunten gehanteerd:

Onderdeel	2023	2024-2025	2026 en verder
Kostenstijging	6,00%	3,00%	1,00%
Kostenstijging plankosten	6,00%	4,00%	4,00%
Opbrengststijging woningbouw	-1,00%	-2,50%	0,00%
Opbrengststijging bedrijfskavels	0,00%	0,00%	0,00%
Discontovoet	2,00%	2,00%	2,00%
Rente	2,41%	2,61%	2,61%

De waardering van de bouwgronden in exploitatie (BIE) is gebaseerd op de geactualiseerde grondexploitaties per 1 januari 2023 en de uitkomsten van de door de gemeente uitgevoerde risicoanalyses. Het betreft een inschatting van begin 2023 die omgeven is door de nodige risico's, aannames en veronderstellingen die periodiek (jaarlijks) worden herzien. Deze periodieke herziening kan in de toekomst - mede gezien de huidige onzekere marktomstandigheden – leiden tot een aangepaste waardering van de gronden in exploitatie en de hiermee samenhangende voorziening te verwachten exploitatieverliezen. Dit geldt ook voor de realisatie van de (gehanteerde) verkoopprijzen. Dit zal dan ook impact hebben op de (benodigde) hoogte van de specifieke weerstandsreserve.

Om dit risico in kaart te brengen hebben we alternatieve scenario's doorgerekend. Het negatieve effect op de contante waarde is in onderstaande tabel opgenomen. Deze scenario's hebben alleen betrekking op de nu lopende grondexploitaties. Nog te openen grondexploitaties (nu nog projecten in voorbereiding onder de IMVA) maken geen onderdeel uit van deze doorrekening.

Complex (bedragen x €1.000)	Contante waarde balans	Effect vertraging 1 jaar	Effect 10% lagere opbrengsten	Effect 10% minder uitgifte
A1 Bedrijvenpark	19.431	-1.061	-3.003	-3.003
Bedrijventerrein Lettele	Afgesloten in 2022			
Bedrijventerrein Looweg	Afgesloten in 2022			
Centrumplan Bathmen	697	-25	-33	-33
Cluster Havenkwartier	7.712	-206	-315	-315
Cluster Stadsentree	500	-49	-197	-197
Eikendal	-1.545	-77	-603	-603
Holterwegzone	Afgesloten in 2022			
Sluiskwartier	2.251	-188	-936	-936
Steenbrugge	-5.947	-484	-4.586	-4.586
Tuinen van Zandweerd	-415	-48	-406	-406
Westfalenstraat	1.599	-73	-436	-436
Wijtenhorst Douweler Leide	3.214	-119	-204	-204
Winkelcentrum Keizerslanden	4.407	-133	-87	-87
Shita locatie	73	-35	-184	-184

In de praktijk zullen deze scenario's zich niet één op één afzonderlijk van elkaar voordoen. Daarnaast spelen er projectspecifieke risico's die ook van invloed kunnen zijn en lopen we bij projecten die tegen het eind van hun looptijd zitten minder risico dan projecten die zich nog in de beginfase bevinden. Voor de benodigde weerstandscapaciteit om risico's binnen de grondexploitatie te kunnen opvangen maken we een Monte Carlo analyse. Hierbij zijn de factoren van deze scenario's en de projectspecifieke risico's gezamenlijk gewogen doorgerekend. Op basis hiervan bepalen we wat de minimale omvang van de specifieke weerstandsreserve dient te zijn.

Voor een nadere toelichting; zie [paragraaf Grondbeleid](#).

## Plottende activa - Overzicht gereed product en handelsgoederen

(bedragen x € 1.000)

	Boek waarde 31-12-2021	Stand voorz. 31-12-2021	Balans waarde 31-12-2021	CBR Voorraad eigen verklaring	Her rubricering	Vermeer deringen	Vermin deringen	Afschrijvingen	Boek waarde 31-12-2022	Rente op voor zieningen	Mutaties voor zieningen	Stand voorz. 31-12-2022	Balans waarde 31-12-2022
Te verkopen panden en gronden	6.444	0	6.444	0	-426	411	496	0	5.933	0	0	0	5.933
Overige voorraden	12	0	12	0	0	0	2	0	10	0	0	0	10
<b>Totaal</b>	<b>6.456</b>	<b>0</b>	<b>6.456</b>	<b>0</b>	<b>-426</b>	<b>411</b>	<b>498</b>	<b>0</b>	<b>5.943</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>5.943</b>

Omdat er bij Hagenvoorde sprake is van 'warme grond', heeft er een herrubricering plaats gevonden van voorraden naar materiële vaste activa.

De vermeerdering betreft met name nog te verkopen gronden Looweg Bathmen. De vermindering betreft de afwaardering van de boekwaarde Kolkmansweg 5 en Speeltuin Gooierstraat.

## Vlottende activa - Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar

De in de balans opgenomen uitzettingen met een looptijd van een jaar of minder kunnen als volgt gespecificeerd worden:

(bedragen x €1.000)

	Boekwaarde 31-12-2022	Voorziening oninbaarheid	Balanswaarde 31-12-2022	Balanswaarde 31-12-2021
Vorderingen op openbare lichamen	3.694	0	3.694	3.804
Verstreckte kasgeldleningen	0	0	0	0
Obligaties tegen nominale waardering	0	0	0	0
Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	37.568	0	37.568	41.029
Rekening-courantverhouding met niet-financiële instellingen	0	0	0	0
Overige vorderingen	15.831	3.366	12.465	10.343
Overige uitzettingen	0	0	0	0
<b>Totaal</b>	<b>57.093</b>	<b>3.366</b>	<b>53.727</b>	<b>55.176</b>

Op de balanspost overige vorderingen heeft voor een bedrag van €654.000 een herrubricering plaatsgevonden naar de FVA. Het gaat om hypothecaire verstrekkingen met een langlopende karakter.



### Flottende activa - Drempelbedrag Schatkistbankieren (SKB)

(bedragen x €1.000)

	1e kwartaal	2e kwartaal	3e kwartaal	4e kwartaal
Op dagbasis buiten 's Rijks schatkist gehouden middelen	2.443	3.407	2.936	3.670
Drempelbedrag	8.167	8.167	8.167	8.167
Ruimte (binnen limiet +), (overschrijding -/-)	5.724	4.760	5.231	4.497

In de paragraaf [Financiering](#) is het saldo schatkistbankieren nader toegelicht.

### Flottende activa - Liquide middelen

Met de BNG is een kredietovereenkomst afgesloten voor een totaalbedrag van €28.000.000.

Het saldo van de liquide middelen bestaat uit de volgende componenten:

(bedragen x €1.000)

	Boekwaarde 31-12-2022	Boekwaarde 31-12-2021
Kassaldi	5	6
Banksaldi	2.940	2.266
Totaal	2.945	2.272

## Flottende activa - Overlopende activa

De post Overlopende activa kan als volgt onderscheiden worden:

(bedragen x €1.000)

	Boekwaarde 31-12-2022	Boekwaarde 31-12-2021
De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel, uitgesplitst naar nog te ontvangen bedragen van:		
- Europese overheidslichamen	0	0
- Het Rijk	11.021	492
- Overige Nederlandse overheidslichamen	1.446	1.872
Overige nog te ontvangen bedragen	29.395	22.109
Vooruitbetaalde bedragen die ten laste komen van volgende begrotingsjaren	2.456	1.375
<b>Totaal</b>	<b>44.318</b>	<b>25.848</b>

Voor €16,6 miljoen staat een bedrag van nog te verrekenen btw met het btw-compensatiefonds onder te ontvangen posten.

Het resterende bedrag van €12,8 miljoen betreft bijdragen van derden, andere gemeentes en nog te declareren bedragen (€4,1 miljoen Algemene Uitkering december circulaire, €3,4 miljoen variabele deel afvalstoffenheffing, €1,0 miljoen liquide middelen MVD). De in de balans opgenomen nog te ontvangen voorschotbedragen van de EU, Rijk en provincies die zijn ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel, zijn gespecificeerd in bijlage 10a.

## VLottende activa - Vennootschapsbelasting

(bedragen x €1.000)

	Saldo 31-12-2021	Af	Bij	Saldo 31-12-2022
Recht op verliescompensatie krachtens de Wet op de vennootschapsbelasting 1969	0	0	0	0
Saldo	0	0	0	0

Het recht op verliescompensatie is niet van toepassing.

## Vaste passiva - Eigen Vermogen

Het in de balans opgenomen eigen vermogen bestaat uit de volgende posten:

(bedragen x €1.000)

	Boekwaarde 31-12-2022	Boekwaarde 31-12-2021
Algemene reserve	40.852	46.071
Bestemmingsreserve	115.256	79.663
Gerealiseerd resultaat	24.287	19.115
<b>Totaal</b>	<b>180.395</b>	<b>144.849</b>

Het jaarresultaat van €24,3 miljoen, verminderd met budgetoverhevelingen van €14,3 miljoen levert een netto resultaat van €10,0 miljoen. Een samenvattend overzicht en analyse treft u aan onder het exploitatieresultaat. Voor het verloop per reserve zie bijlage 6.

## Vaste passiva - Voorzieningen

Het verloop van de voorzieningen wordt in onderstaand overzicht weergegeven:

(bedragen x €1.000)

	Boekwaarde 31-12-2022	Boekwaarde 31-12-2021
Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	7.773	8.335
Van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden	4.292	3.963
<b>Totaal</b>	<b>12.065</b>	<b>12.298</b>

De voorziening voor verplichtingen, verliezen en risico's betreft de voorziening wethouderspensionen, fonds Evenementen, de voorziening afgesloten complexen en de voorziening spaarverlof. De voorziening verlofsparen is nieuw. Het BBV geeft aan dat er een voorziening moet worden opgenomen voor arbeidskostengerelateerde verplichtingen van niet-gelijke omvang. Dit geldt voor verlofsparen. Voor deze verlofuren moet dan ook een voorziening op de balans worden opgenomen. In 2022 is er een bedrag van €195.000 gestort in de voorziening. De voorziening voor van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden betreft de voorziening Riolen en gemalen, de voorziening Parkeerbijdrage bouwaanvragen, fonds collectie Reijns, fonds collectie Knech-Drenth en de voorziening Beheerfonds Gooiermars.

Voor het verloop per voorziening zie [bijlage 8](#).

### Vaste passiva - Vaste schulden met een rentetypische looptijd van > 1 jaar

De onderverdeling van de in de balans opgenomen vaste schulden met een looptijd langer dan één jaar is als volgt:

(bedragen x €1.000)

	Boekwaarde 31-12-2022	Boekwaarde 31-12-2021
<b>Onderhandse leningen van:</b>		
- Binnenlandse banken en overige financiële instellingen	174.921	217.934
- Binnenlandse bedrijven	5.000	5.036
- Buitenlandse instellingen	20.000	20.000
<b>Sub-totaal</b>	<b>199.921</b>	<b>242.970</b>
Waarborgsommen	240	176
<b>Totaal</b>	<b>200.161</b>	<b>243.146</b>

Voor een nadere toelichting op de leningen wordt verwezen naar de [paragraaf Financiering](#) in het jaarverslag 2022.

### Vaste passiva - Overzicht vaste schulden met een rentetypische looptijd van > 1 jaar

In het hierna opgenomen overzicht wordt het verloop weergegeven van de vaste schulden met een looptijd langer dan één jaar over het jaar 2022:

(bedragen x €1.000)

	Saldo 31-12-2021	Vermeerderingen	Aflossingen	Saldo 31-12-2022
Onderhandse leningen	242.970	0	43.049	199.921
Waarborgsommen	176	85	21	240
<b>Totaal</b>	<b>243.146</b>	<b>85</b>	<b>43.070</b>	<b>200.161</b>

De totale rentelast voor het jaar 2022 met betrekking tot de vaste schulden met een looptijd langer dan één jaar bedraagt €7.685.388.

## Vlottende passiva - Kortlopende financiële verplichtingen

Onder de vlottende passiva zijn opgenomen:

(bedragen x €1.000)

	Boekwaarde 31-12-2022	Boekwaarde 31-12-2021
Netto vlottende schulden met een rente typische looptijd korter dan één jaar	27.855	26.533
Overlopende passiva	47.745	62.905
<b>Totaal</b>	<b>75.600</b>	<b>89.438</b>

De in de balans opgenomen netto-schulden kunnen als volgt gespecificeerd worden:

(bedragen x €1.000)

	Boekwaarde 31-12-2022	Boekwaarde 31-12-2021
Banksaldi	3.202	12.658
Overige schulden	24.653	13.875
<b>Totaal</b>	<b>27.855</b>	<b>26.533</b>

De specificatie van de post overlopende passiva is als volgt:

(bedragen x €1.000)

	Boekwaarde 31-12-2022	Boekwaarde 31-12-2021
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume	22.718	45.972
De van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren uitgesplitst naar de ontvangen bedragen van:		
- Europese overheidslichamen	0	0
- Het Rijk	19.166	11.367
- Overige Nederlandse overheidslichamen	2.367	2.486
Overige vooruitontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen	3.494	3.080
<b>Totaal</b>	<b>47.745</b>	<b>62.905</b>

In de post 'Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume, zat in 2021 een bedrag van €23,8 miljoen. Omdat de overdracht van de materiële vaste activa van Maatschappelijk vastgoed Deventer wel had plaatsgevonden, maar de generale liquidatie nog niet. Inmiddels is dit afgerond.

De in de balans opgenomen van EU, Rijk en provincies ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren, kunnen worden gespecificeerd in [bijlage 10b](#).

### Waarborgen en garanties

Het in de balans opgenomen bedrag voor verstrekte waarborgen aan natuurlijke- en rechtspersonen kan als volgt naar de aard van de geldlening gespecificeerd worden:

(bedragen x €1.000)				
Aard/Omschrijving	Oorspronkelijk bedrag	Percentage borgstelling	Boekwaarde 31-12-2022	Boekwaarde 31-12-2021
Gewaarborgde geldleningen	-	-	4.748	5.400
Gewaarborgde geldleningen voor het verkrijgen en verbeteren van eigen woningen particulieren	-	-	2.866	3.876
<b>Totaal</b>			<b>7.614</b>	<b>9.276</b>

In bijlage 4 treft u een nadere specificatie aan.

Het in de balans opgenomen bedrag voor verstrekte garanties bestaat uit de volgende garantstellingen:

(bedragen x €1.000)		
Omschrijving	Garantiebedrag 31-12-2022	Garantiebedrag 31-12-2021
Garantstellingen via waarborgfondsen WEW (NHG) en WSW	898.261	975.641
Overige verleende garanties (o.a. sportverenigingen)	589	666
<b>Totaal</b>	<b>898.850</b>	<b>976.307</b>

In bijlage 4 treft u een nadere specificatie aan.

### Langlopende financiële verplichtingen

De gemeente Deventer is voor een aantal toekomstige jaren verbonden aan verschillende, niet uit de balans blijkende, financiële verplichtingen en heeft meerjarige contracten voor onderhoud, catering en schoonmaak stadskantoor en huur depot archeologie en parkeergarages.

Daarnaast zijn er meerjarige leasecontracten voor roerende goederen (bedrijfsauto's en ICT apparatuur) en uitbesteding afvalverwerking afgesloten.

Samenvatting - niet uit de balans blijkende verplichtingen:

(bedragen x €1.000)

	Totaalbedrag volledige contractperiode	Gerealiseerd t/m 2021	Gerealiseerd bedrag in 2022	Raming bedrag restant verplichting
Huurovereenkomst huisvesting gemeentelijk apparaat	4.619	2.451	723	1.445
Huurovereenkomsten culturele gebouwen, onderwijs-, welzijns en sportgebouwen	485	412	31	42
Lease overeenkomsten bedrijfswagens	799	350	112	366
Meerjarenovereenkomsten software ICT	3.548	2.313	864	480
Huurovereenkomsten parkeergarages	6.787	3.482	375	2.930
Uitbesteding afvalverwerking	49.150	32.066	8.542	8.542
Overige overeenkomsten	6.808	5.327	851	1.538
<b>Totaal</b>	<b>72.196</b>	<b>46.401</b>	<b>11.498</b>	<b>15.343</b>



## Gebeurtenissen na balansdatum

### Grondexploitatie Teugseweg

In de raadsvergadering van 22 maart 2023 heeft de raad zich in een aangenomen motie uitgesproken over reclamemasten langs de A1. De raad spreekt daarin uit dat het niet wenselijk is om reclamemasten langs de A1 te realiseren. Het niet realiseren van een reclamemast voor de grondexploitatie Teugseweg betekent dat de eerder geplande gronduitgifte (in de vorm van verhuur) niet wordt gerealiseerd. Dit maakt dat het tekort van €303.000 van de grondexploitatie ultimo 2022 op zal lopen naar €756.000. Met de initiatiefnemer wordt verkend in hoeverre er tot een minnelijke ontbindingsovereenkomst gekomen kan worden. Hieruit kunnen in 2023 afwikkelkosten voortkomen, waarvan de omvang nog niet in te schatten is.

## Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

### Inleiding

De jaarrekening is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften uit het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) en de verordening ex artikel 212 Gemeentewet, waarin door de gemeenteraad op 13 maart 2019 de uitgangspunten voor het financiële beleid, en ook de regels voor het financiële beheer en voor de inrichting van de financiële organisatie zijn vastgesteld.

#### Continuïteitsveronderstelling.

Deze jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling. In de paragraaf weerstandsvermogen en risicomanagement is dit nader toegelicht.

#### COVID-19.

De uitbraak van COVID-19 (corona) eind februari 2020, die ook nog doorliep tot het eerste kwartaal 2022, heeft ook nog impact gehad op de organisatie en de realisatie van de begroting 2022. In de jaarrekening en het jaarverslag is zoveel mogelijk een gedegen toelichting opgenomen wat betreft de werkelijke effecten van corona in 2022 en de (onzekerheden over de) nog te verwachten effecten in 2023.

Deze toelichting is in de jaarrekening zo veel mogelijk opgenomen bij de betreffende balanspost of het betreffende programma.

#### Liquidatie NV Maatschappelijk Vastgoed Deventer

Op 17 februari 2021 is met een notariële akte de overdracht van registergoederen van de NV Maatschappelijk Vastgoed Deventer naar de gemeente gerealiseerd en besloten is de NV daarna te gaan liquideren. De gemeente voert vanaf 2021 de exploitatie over deze materieel vaste activa. Generale liquidatie van de NV Maatschappelijk Vastgoed Deventer vond plaats met een besluit van de Algemene Vergadering van Aandeelhouders van 25-10-2022 en een notarieel akte van 26-10-2022. Een akte van non-verzet is in maart 2023 afgegeven, zodat daarmee de NV Maatschappelijk Vastgoed Deventer is opgeheven en is uitgeschreven uit het register van de Kamer van Koophandel.

Vanwege de overdracht van de materieel vaste activa aan de gemeente is in de jaarrekening 2021 her-rubricering van de bestaande gemeentelijke immaterieel vaste activa in materieel vaste activa toegepast.

In de jaarrekening 2022 is de Financiële Activa balanspost deelneming in de NV Maatschappelijk Vastgoed Deventer opgeheven en is het liquidatiesaldo van de NV gestort in de reserve kapitaallasten cultureel vastgoed NV Maatschappelijk Vastgoed Deventer.

#### Afschrijvingstermijn Slim Warmtenet Zandweerd

In 2021 activeerde de gemeente voor het eerst kosten voor het 'ZLT net' (Zeer lage temperatuur-net m.b.t. project Slim Warmtenet Zandweerd) die gedurende 30 jaar worden afgeschreven (activa component: grond-, weg- en waterbouwkundige werken). De draaiende onderdelen rondom deze investering zullen worden afgeschreven in 15 jaar (activa component: machines, apparaten en installaties).

Deze activa componenten voor een warmtenet zijn nog niet gedefinieerd in de nota Activeren en afschrijven van de gemeente Deventer. Binnen de richtlijnen is gekeken wat passend is en wat gangbaar is voor afschrijvingen van een warmtenet (via navraag bij andere warmtebedrijven).

Deze activasoort is nog niet in de nota Activeren en afschrijven van de gemeente Deventer vermeld. De oorzaak is dat dit een nieuw soort actief is voor gemeente. In het 2023 wordt de genoemde nota aangepast.

### Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden.

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, zijn in acht genomen als zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Dividendopbrengsten van deelnemingen worden als bate genomen op het moment waarop het dividend betaalbaar gesteld wordt. Met betrekking tot de verwerking van de algemene uitkering heeft de commissie BBV een stellige uitspraak gedaan. Deze uitspraak houdt in dat in de jaarrekening de algemene uitkering wordt opgenomen volgens de in het jaar laatst gepubliceerde accresmededeling. In de jaarrekening 2022 is de algemene uitkering opgenomen op basis van de decembercirculaire 2022.

### Eigen bijdrage CAK

Met betrekking tot de eigen bijdragen die het CAK int en aan de gemeenten afdraagt geldt op basis van de kadernota Rechtmatigheid 2022 van de commissie BBV het volgende. Gemeenten kunnen op basis van de overzichten van het CAK wel de aantallen personen, soort en omvang van de zorgverlening beoordelen met de eigen WMO-administratie. Probleempunt is dat door het ontbreken van inkomensgegevens op deze overzichten de informatie over de eigen bijdrage ontoereikend is om als gemeente de juistheid op persoonsniveau en volledigheid van de eigen bijdragen als geheel te kunnen vaststellen. Door de systematiek te kiezen van het vaststellen van eigen bijdragen door het CAK, heeft de wetgever in feite bepaald, dat de verantwoordelijkheid voor de juistheid en volledigheid van de eigen bijdragen geen gemeentelijke verantwoordelijkheid is. Dat betekent dat door de gemeenten geen zekerheden over omvang en hoogte van de eigen bijdragen kunnen worden verkregen als gevolg van het niet kunnen vaststellen van de juistheid op persoonsniveau, zoals hiervoor is toegelicht. De gemeente zal deze onzekerheid in de jaarstukken moeten noemen, ook al ligt de oorzaak niet bij de gemeente. De gemeente Deventer heeft onvoldoende zekerheid omtrent de volledigheid van de eigen bijdragen Wmo van €802.943 en Beschermd Wonen van €266.421 in haar jaarrekening 2022.

In de jaarrekening 2022 wordt het bedrag verantwoord dat in het verantwoordingsjaar van het CAK aan afdrachten is ontvangen (= kasstelsel). De reden hiervan is dat bij het CAK sprake is van achterstanden in het verwerken van de opgelegde en nog op te leggen eigen bijdragen waardoor geen betrouwbare schatting is te maken van de ultimo 2022 nog op te leggen en door gemeenten te ontvangen eigen bijdragen.

De personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Er is sprake van een formeel verbod op het opnemen van voorzieningen dan wel schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende aan arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume. De

referentieperiode is dezelfde als die van de meerjarenraming, te weten: vier jaar. Als er sprake is van (eenmalige) schokeffecten (bijvoorbeeld door reorganisaties) dient er (waarschijnlijk) wel een verplichting te worden opgenomen.

In 2022 is de CAO-gemeenten 2021-2022 vastgesteld. Medewerkers kunnen op basis van deze CAO onder andere vanaf 1 januari 2022 bovenwettelijke verlofuren sparen. Met dit 'verlofsparen' kunnen medewerkers passend bij hun levensfase hun bovenwettelijke verlofuren inzetten op een manier die aansluit bij hun persoonlijke levens- en carrièreplanning en het gemeentelijk vitaliteitsbeeld. De uren die zijn gespaard onder het verlofsparen verjaren niet. Volgens de door de commissie BBV gepubliceerde "vraag & antwoord" moeten gemeenten een voorziening vormen voor alle categorieën bovenwettelijke verlofuren die in artikel 6.3 lid 3 van de CAO-gemeenten zijn benoemd.

Diverse personele lasten blijven echter ook in 2022 toegerekend aan de periode waarin de uitbetaling plaatsvindt. Daarbij moet worden gedacht aan componenten als de ziektekostenpremie ten behoeve van gepensioneerden en de overlopende vakantiegeldanspraken.

## Vaste activa

### Algemeen

In 2020 is door de raad de richtlijn Activeren en afschrijven vastgesteld. Deze richtlijn is een vertaling van de eisen, die zijn neergelegd in het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) wat betreft duurzame activa, naar de Deventer situatie. De richtlijn biedt een actueel kader voor investeringen en de daaruit voortvloeiende activa en afschrijvingen. Voor de afschrijvingsduur gelden de afschrijvingstermijnen die zijn opgenomen in de richtlijn Activeren en afschrijven (2020).

In de jaarrekening is, in aanvulling op de richtlijn Activeren en afschrijven, uitgegaan van de notitie Grondbeleid in begroting en jaarstukken (2019) van de commissie BBV.

### Omvangcriterium

Vanaf 1 januari 2005 worden investeringen met een gebruiksduur minder dan 3 jaar en/of met een verkrijgings- of vervaardigingsprijs lager dan €25.000 niet geactiveerd maar direct ten laste van de programmarekening gebracht.

Vanaf het boekjaar 2013 worden activa, met een verkoop intentie op korte termijn, onder de vlottende activa opgenomen. In de toelichting op de balans wordt de omvang van de actuele waarde vermeld.

### Afschrijven

Slijtende investeringen worden vanaf de boekingsperiode direct aansluitend op het moment van ingebruikneming (n+1) lineair of annuïtair afgeschreven gedurende de verwachte gebruiksduur, waarbij rekening wordt gehouden met een eventuele restwaarde. Op grondbezit (zowel met economisch als maatschappelijk nut) wordt niet afgeschreven. Bij de waardering wordt in voorkomende gevallen rekening gehouden met een bijzondere vermindering van de waarde, als deze naar verwachting duurzaam is. Dergelijke afwaarderingen worden teruggenomen als ze niet langer noodzakelijk blijken.

## Vaste activa - Immateriële vaste activa

### Algemeen

De immateriële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgings- dan wel vervaardigingsprijs, verminderd met de afschrijvingen en waardeverminderingen die naar verwachting duurzaam zijn. Eventuele van derden verkregen specifieke investeringsbijdragen worden in mindering gebracht op het geactiveerde bedrag (artikel 62 lid BBV). Hierbij dient de verkregen bijdrage als bate te worden verantwoord.

### Kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen en het saldo van agio en disagio

Afsluitkosten van opgenomen geldleningen worden afgeschreven gedurende de restant looptijd van de betrokken geldlening.

### Kosten van onderzoek en ontwikkeling van een bepaald actief.

De kosten van onderzoek en ontwikkeling worden in 5 jaar afgeschreven. De afschrijving van de geactiveerde kosten van onderzoek en ontwikkeling vangt aan bij ingebruikneming van het gerelateerde materiële vaste actief.

### Bijdragen aan activa in eigendom van derden.

Bijdragen aan activa van derden worden volgens de richtlijnen Activeren en afschrijven geactiveerd als ze individueel een bedrag van € 25.000 te boven gaan. Dergelijke geactiveerde bijdragen zijn gewaardeerd tegen het bedrag van de verstrekte bijdragen, verminderd met afschrijvingen. De verleende bijdragen worden afgeschreven in de periode waarin het betrokken actief van de derde op basis van de door de gemeente gestelde voorwaarden moet bijdragen aan de publieke taak.

## Vaste activa - Materiële vaste activa met economisch nut

### Algemeen

Activa worden gewaardeerd op basis van de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. De verkrijgingsprijs omvat de inkoopprijs en de bijkomende kosten. De vervaardigingsprijs omvat de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige kosten, die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend, inclusief de direct toe te rekenen salariskosten. In de vervaardigingsprijs kunnen verder worden opgenomen een redelijk deel van de indirecte kosten en de rente over het tijdvak dat aan de vervaardiging van het actief kan worden toegerekend. In dat geval vermeldt de toelichting dat deze rente is geactiveerd.

### Investeringen met economisch nut

Deze materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Specifieke investeringsbijdragen van derden worden op de desbetreffende investering in mindering gebracht.

### Warme gronden

Volgens de notitie 'Grond grondbeleid in begroting en jaarstukken (2019)' worden gronden die zijn verworven met het oog op gebiedsontwikkeling, maar waarvoor nog geen operationele grondexploitatie is vastgesteld opgenomen onder de materiële vaste activa (artikel 52 lid 1 onderdeel a BBV). Dergelijke gronden worden in de regel aangeduid als 'warme gronden'. Het toerekenen (activeren) van andere kosten is daarbij niet toegestaan.

Gronden die zijn verworven met het oog op concrete ontwikkeling door de gemeente, maar waarvoor nog geen operationele grondexploitatie is vastgesteld mogen, voor wat betreft de toepassing van artikel 65 lid 1 BBV, worden gewaardeerd tegen de waarde volgens de toekomstige bestemming, mits op basis van de notitie 'Grondbeleid in begroting en jaarstukken' (2019) en de aanpassing van de voorwaarden warme gronden wordt voldaan aan de volgende voorwaarden:

- De gronden moeten deel uitmaken van een door de gemeenteraad vastgestelde visie of een door de gemeenteraad vastgesteld masterplan voor (een) concrete en binnen afzienbare tijd te starten grondexploitatie(s), waarin de gebiedsontwikkeling van totaalplan naar deelgrondexploitaties is vastgelegd.
- De (toekomstige) bestemming(en)/functies (ontwikkeling) betreffende het plangebied dien(en)t goed onderbouwd te worden.
- De gebiedsontwikkeling mag niet zodanig conflicteren met de uitkomst van de inventarisatie van bedreigingen dat die de ontwikkeling in de weg kunnen staan, bijvoorbeeld op het gebied van milieu of bereikbaarheid.
- De visie/het masterplan mag niet strijdig zijn met beleid van de provincie en/of het Rijk.
- Periodiek (minimaal eens in de 2 jaar) worden de gronden getaxeerd tegen de waarde volgens de toekomstige woningbouwbestemming, met inachtneming van de inherente onzekerheid van de ontwikkelmogelijkheden

### Investeringen met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing wordt geheven

Als investeringen grotendeels of meer worden gedaan voor riolering, het inzamelen van huishoudelijke afval of andere alsook voor rechten die op grond van art. 229 lid 1 a en b Gemeentewet worden geheven, worden deze investeringen op de balans opgenomen in een aparte categorie: de investeringen met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven.

#### Wijziging bestemming activa

Van activa waarvan de bestemming wijzigt (bijvoorbeeld door verkoop) wordt volgens artikel 63, lid 5 – BBV de actuele waarde van de nieuwe bestemming toegelicht (verkoop- of taxatiewaarde). Als de duurzame gebruiksintentie eindigt (door verkoopvoornemen), wordt het object onder de vlottende activa (voorraden) gerubriceerd. Is de actuele waarde lager dan de boekwaarde, dan vindt afwaardering plaats.

Investerings met een maatschappelijk nut worden, evenals investeringen met een economisch nut, geactiveerd en over de verwachte toekomstige gebruiksduur afgeschreven. De verplichting om alle investeringen te activeren volgens de nieuwe methode geldt alleen voor investeringen die vanaf het begrotingsjaar 2017 zijn gedaan.

Door de invoering van de nieuwe systematiek blijven verschillen bestaan in de wijze waarop mag worden afgeschreven op investeringen in de openbare ruimte met maatschappelijk nut die vóór het begrotingsjaar 2017 zijn gedaan. Om inzicht te geven in het deel van de activa dat wel vergelijkbaar is wat betreft systematiek is in het verloopoverzicht in de toelichting op de balans aangeven welk bedrag volgens de nieuwe systematiek is verantwoord en welk deel volgens een andere systematiek.

#### In erfpacht uitgegeven gronden.

Voor in erfpacht uitgegeven gronden geldt de uitgifteprijs van eerste uitgifte als verkrijgingsprijs; dit is de waarde die bij eerste uitgifte als basis voor de canonberekening in aanmerking is genomen. Gronden in eeuwigdurende erfpacht worden gewaardeerd tegen registratiewaarde. Eventuele afkoopsommen voor voortdurende contracten zijn verwerkt onder de langlopende schulden en vervallen naar rato van afkoopperiode vrij ten gunste van het resultaat.

### Vaste activa - Financiële vaste activa

Kapitaalverstrekkingen aan gemeenschappelijke regelingen en overige verbonden partijen, (overige) leningen u/g en (overige) uitzettingen zijn – tenzij hierna anders is vermeld - opgenomen tegen nominale waarde. Zo nodig is een voorziening voor verwachte oninbaarheid in mindering gebracht.

Participaties in het aandelenkapitaal van NV's en BV's ('kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen' in de zin van het BBV) zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van de aandelen. Als de waarde van de aandelen onverhoopt structureel mocht dalen tot onder de verkrijgingsprijs, zal afwaardering plaatsvinden. Tot dusver is een dergelijke afwaardering niet noodzakelijk gebleken. De actuele waarde ligt ruim boven de verkrijgingsprijs.

Van een deelneming is volgens artikel 1 lid d BBV sprake als de gemeente participeert in het aandelenkapitaal van een NV of BV.



## Flottende activa

### Grond- en hulpstoffen en overige voorraden

Grond- en hulpstoffen en overige voorraden zijn opgenomen tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Wanneer de marktwaarde lager is dan de verkrijgings- of vervaardigingsprijs, wordt afgewaardeerd naar deze lagere marktwaarde.

### Onderhanden werk, gronden in exploitatie

De als onderhanden werk opgenomen bouwgronden in exploitatie zijn gewaardeerd tegen de vervaardigingsprijs dan wel de lagere marktwaarde. De vervaardigingsprijs omvat de kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend (zoals grondaankopen en kosten van bouw- en woonrijp maken) en ook een redelijk te achten aandeel in de rentekosten en de administratie- en beheerskosten.

Voor winstneming geldt de percentage of completion methode: baten en lasten – en het daaruit vloeiende resultaat – worden toegerekend aan de periode waarin deze zijn gerealiseerd. Bij meerjarige projecten betekent dit dat (de verwachte) winst niet pas aan het eind van het project tot stand komt en ook als zodanig moet worden verantwoord. Het verantwoorden van tussentijdse winst is daarmee geen keuze maar een verplichting die voortvloeit uit het realisatiebeginsel.

Bij het bepalen van de tussentijdse winst is het wel noodzakelijk de nodige voorzichtigheid te betrachten. Als aan de volgende voorwaarden is voldaan, bestaat er voldoende zekerheid en dient er winst te worden genomen:

1. Het resultaat op de grondexploitatie kan betrouwbaar worden ingeschat.
2. De grond (of het deelperceel) moet zijn verkocht.
3. De kosten zijn gerealiseerd (winst wordt naar rato van de realisatie gerealiseerd).

Zolang daarvan geen sprake is, worden de verkregen verkoopopbrengsten volledig op de vervaardigingskosten in mindering gebracht. Als er sprake is van winst, wordt deze berekend op basis van de eindwaarde van het project, volgens de notitie 'Grondbeleid in begroting en jaarstukken (2019)' van de commissie BBV. Als de berekening van de tussentijdse winstneming volgens de percentage of completion methode ertoe leidt dat in eerdere jaren te veel winst is genomen, neemt de gemeente de eerder te veel genomen winst terug. Subsidiebatens en de daarbij behorende subsidiabele kosten bij grondexploitaties maken geen onderdeel uit van de tussentijdse winstneming en worden verantwoord op het moment dat de subsidie volgens de subsidievoorwaarden is gerealiseerd.

De verliesvoorziening is gewaardeerd tegen de contante waarde. Het te verwachten verlies op eindwaarde wordt door middel van de disconteringsvoet contant gemaakt. De disconteringsvoet is in het BBV voorgeschreven en bedraagt 2%.

### Gereed product

Gerede producten worden gewaardeerd tegen de kostprijs of tegen de marktwaarde als de marktwaarde lager is dan de kostprijs. Dat laatste doet zich vooral voor als voorraden incourant worden. De kostprijs bestaat uit de verrekenprijzen van grond- en hulpstoffen en de loon- en machinekosten die aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend.

## **Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar**

### **Vorderingen**

De vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid is een voorziening in mindering gebracht. De voorziening is wat betreft de algemene private debiteuren bepaald op basis van de geschatte inningskansen per individuele vordering (statische methode). De voorziening voor de belasting debiteuren is daarentegen dynamisch bepaald in verband met het grote aantal kleine vorderingen.

### **Liquide middelen**

Deze activa worden tegen nominale waarde opgenomen.

### **Overlopende posten**

De overlopende activa maken onderdeel uit van de vlottende activa (artikel 37 – BBV). Onder de overlopende activa vallen de vooruitbetaalde kosten en nog te ontvangen bedragen.

Vooruitbetaalde kosten zijn kosten die al zijn betaald, maar waarvan de prestatie (nut) na de balansdatum valt.

Nog te ontvangen bedragen betreft nog te factureren geleverde prestaties. De grondslag voor de 'vordering' is voor de balansdatum ontstaan.

Overlopende activa worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs (artikel 63 – BBV).

## Vaste passiva

### Reserves

In de, in 2018 door de raad, vastgestelde geactualiseerde beleidsnota Reserves en voorzieningen wordt het kaderstellend beleid voor de reserves weergegeven. Volgens artikel 19 – BBV bevat de toelichting op het overzicht van baten en lasten een overzicht van de structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves.

### Voorzieningen

In de, in 2018 door de raad, vastgesteld geactualiseerde beleidsnota Reserves en voorzieningen wordt het kaderstellend beleid voor voorzieningen weergegeven. Voorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichting dan wel het voorzienbare verlies. De pensioenverplichting ten behoeve van de wethouders is echter tegen de contante waarde van de (al opgebouwde) toekomstige uitkeringsverplichtingen gewaardeerd. De onderhoudsegalisatievoorzieningen stelen op een meerjarenraming van het uit te voeren groot onderhoud aan (een deel van) de gemeentelijke kapitaalgoederen, waarin rekening is gehouden met de kwaliteitseisen die daarover geformuleerd zijn. In de paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen die is opgenomen in het jaarverslag is het beleid daarover nader uiteengezet.

Indien sprake is van achterstallig onderhoud moet er met ingang van verslagjaar 2021 een voorziening worden gevormd. Het is niet langer toegestaan om bij onvoldoende financiële middelen een termijn van vier jaar te hanteren voor het vormen van de voorziening. De reden hiervoor is het effect op de financiële kengetallen.

In geval van achterstallig onderhoud, waarbij sprake is van kapitaalvernietiging en/of onveilige situaties, wordt er op basis van art. 44 lid 1a BBV een voorziening gevormd.

Er kan in geen van de voorkomende gevallen sprake zijn van een negatieve voorziening. Een onverwacht bij het opmaken van de jaarrekening gesignaleerde negatieve stand moet via een eenmalige last worden gedekt. Een tijdens het opmaken van de begroting gesignaleerde verwachte negatieve stand moet via het aanpassen van de toekomstige stortingen worden gedekt.

### Vaste schulden

Vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde verminderd met de gerealiseerde aflossingen. De vaste schulden hebben een rente-typische looptijd van één jaar of langer.

### Verplichting voortvloeiend uit leasing

De waardering van de verplichting uit hoofde van de financial leasing van de vervoermiddelen vindt plaats tegen de contante waarde van de contractueel verschuldigde leasetermijnen.

#### Incidentele baten en lasten

Volgens artikel 28 – BBV is in de toelichting op de programmarekening een overzicht van de incidentele baten en lasten per programma. Daarin worden per programma de belangrijkste posten (> €100.000) afzonderlijk gespecificeerd.

#### Nog te bepalen en te bestemmen resultaat

De basis voor de jaarrekening ligt in de door de gemeenteraad vastgestelde begroting. In de jaarrekening dient tot uitdrukking te worden gebracht, wat werkelijk is gebeurd ten opzichte van de door de raad vastgelegde voornemens in de begroting, inclusief later daarin aangebrachte wijzigingen. Door middel van de voorgeschreven analyse tussen de rekening- en begrotingscijfers wordt inzicht verstrekt in de - eventueel - ontstane verschillen. Volgens de programmabegroting mogen in de diverse programma's geen stortingen en onttrekkingen met betrekking tot de reserves worden opgenomen. Deze mutaties worden gepresenteerd in het overzicht werkelijke toevoegingen en onttrekkingen aan reserves. Nadat het resultaat van de rekening (inclusief exploitatiemutaties in reserves) is bepaald, wordt dit afzonderlijk op de balans vermeld en in de jaarrekening vastgelegd. Na vaststelling van de jaarrekening neemt de gemeenteraad vervolgens een besluit over de bestemming van het resultaat.

#### Vlottende passiva

##### Vlottende passiva

De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

##### Borg- en Garantstellingen

Voor zover leningen door de gemeente gewaarborgd zijn, is buiten de telling het totaalbedrag van de geborgde schuldrestanten per einde boekjaar opgenomen. Overigens is in de toelichting op de balans nadere informatie opgenomen.

## Overlopende passiva

Overlopende passiva zijn verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen (met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume (art. 49, lid 1 – BBV)). Een essentieel kenmerk is dat voor de gemeente een verplichting bestaat. Een verplichting is een plicht of verantwoordelijkheid tegenover een derde om op een bepaalde manier te handelen of te presteren (dit kan voortkomen uit een overeenkomst maar ook uit, door een derde al geleverde prestatie waarvoor nog geen betaling heeft plaatsgevonden). Verplichtingen kunnen rechtens afdwingbaar zijn als gevolg van een bindende overeenkomst of wettelijke vereiste.

Vanaf 01-01-2008 worden van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren onder de overlopende passiva opgenomen (art. 49, onderdeel b – BBV). Als op basis van de voorwaarden van de specifieke doeluitkering het niet bestede bedrag moet worden terugbetaald, dan is dit terug te betalen voorschotbedrag verantwoord onder de netto vlottende schulden (art. 48, onderdeel d – BBV en vraag 2 van deel 15 – vragen en antwoordenrubriek). Overlopende passiva worden gewaardeerd tegen nominale waarde (art. 63 lid 7 – BBV).

## Bijlagen

Documentnaam	Bestandsgrootte	Openen
Bijlage 01 - Onvoorzien	94 kb	<a href="#">Bijlage 01</a>
Bijlage 02 - Staat van Incidentele baten en lasten	728 kb	<a href="#">Bijlage 02</a>
Bijlage 03 - Nadere specificatie algemene dekkingsmiddelen	117 kb	<a href="#">Bijlage 03</a>
Bijlage 04 - Sisa verantwoordingsinformatie	154 kb	<a href="#">Bijlage 04</a>
Bijlage 05 - Resultaatbestemming via reserves	228 kb	<a href="#">Bijlage 05</a>
Bijlage 06 - Staat van Reserve	185 kb	<a href="#">Bijlage 06</a>
Bijlage 07 - Algemene toelichting reserves	138 kb	<a href="#">Bijlage 07</a>
Bijlage 08 - Staat van voorzieningen	123 kb	<a href="#">Bijlage 08</a>
Bijlage 09 - Algemene toelichting voorzieningen	108 kb	<a href="#">Bijlage 09</a>
Bijlage 10a - Verloopoverzicht overlopende activa	111 kb	<a href="#">Bijlage 10a</a>
Bijlage 10b - Verloopoverzicht overlopende passiva	149 kb	<a href="#">Bijlage 10b</a>
Bijlage 11 - Dynamische kredieten	277 kb	<a href="#">Bijlage 11</a>
Bijlage 12 - Gewaarborgde geldleningen	154 kb	<a href="#">Bijlage 12</a>
Bijlage 13 - Taakveldenmatrix	368 kb	<a href="#">Bijlage 13</a>

## Bijlage 1 – Onvoorzien

Omschrijving	Programma	(bedrag x €1)
Primitieve begroting 2022		240.000
Investeringsplatform Stedendriehoek	Burger en bestuur	-50.000
Onderzoek slavernijverleden (Motie raad)	Burger en bestuur	-25.000
Huldiging Go Ahead Eagles	Openbare orde en veiligheid	-25.000
Begroting na wijziging 2022		140.000

Bijlage 02 Staat van Incidentele baten en lasten

(bedragen x €1)

Onderwerp	Programma	Taakveld	Begroot 2022	Begroot na wijziging	Gerealiseerd 2022	Toelichting
<b>Lasten</b>						
Deventer 2040	Burger en bestuur	Bestuur	60.000	0	0	
Reserve overlopende uitgaven - Deventer 2040	Burger en bestuur	Mutaties reserves		60.000	60.000	
Kabinetszaken en strategische communicatie	Burger en bestuur	Overhead	100.000			
Reservering Molukse graven	Burger en bestuur	Burgerzaken	200.000	0	4.326	
Reserve Molukse graven	Burger en bestuur	Mutaties reserves	0	200.000	195.674	
Rekenkamer	Burger en bestuur	Bestuur		25.900	0	tlv reserve overlopende uitgaven
Kennis en verkenning	Burger en bestuur	Bestuur		27.000	0	tlv reserve overlopende uitgaven
Adreskwaliteit	Burger en bestuur	Bestuur	75.000	75.000	75.000	
Capaciteit inwoner aan zet	Burger en bestuur	Bestuur	150.000	75.000	75.000	
Streaming raadsvergadering	Burger en bestuur	Bestuur		10.000	10.000	
Reserve overlopende uitgaven	Burger en bestuur	Mutaties reserves		50.000	50.000	zie baten Inwoner aan zet
Klant contact centrum	Burger en bestuur	Bestuur		46.400	31.942	tlv reserve overlopende uitgaven
Lagere lasten software burgerzaken	Burger en bestuur	Burgerzaken		-427.125	-427.125	tgV reserve overlopende uitgaven
Reserve overlopende uitgaven	Burger en bestuur	Mutaties reserves		427.125	427.125	zie lasten software burgerzaken
Uitvoering Bibob	Openbare orde en veiligheid	Openbare orde en veiligheid	70.000	70.000	70.000	
Bodycams handhaving	Openbare orde en veiligheid	Openbare orde en veiligheid	50.000	50.000	50.000	
Reserve overlopende uitgaven - problematiek beestenmarkt	Openbare orde en veiligheid	Mutaties reserves	50.000	50.000	50.000	zie lasten problematiek Beestenmarkt
Lagere lasten problematiek beestenmarkt	Openbare orde en veiligheid	Openbare orde en veiligheid	-50.000	-50.000	-50.000	tgV reserve overlopende uitgaven
Problematiek beestenmarkt - planvorming	Openbare orde en veiligheid	Openbare orde en veiligheid	50.000	50.000	13.993	
Reserve overlopende uitgaven	Openbare orde en veiligheid	Mutaties reserves		110.000	110.000	zie lasten brandmeldinstallatie
Lagere lasten brandmeldinstallatie	Openbare orde en veiligheid	Crisisbeheer en brandweer		-110.000	-110.000	tgV reserve overlopende uitgaven
Reserve onderhoud gebouwen	Openbare orde en veiligheid	Crisisbeheer en brandweer		112.157	112.157	zie lasten onderhoud brandweerkazernes
Lagere lasten onderhoud brandweerkazernes	Openbare orde en veiligheid	Crisisbeheer en brandweer		-112.157	-112.157	tgV reserve onderhoud gebouwen
Ondermijning	Openbare orde en veiligheid	Openbare orde en veiligheid		55.000	55.000	tlv reserve overlopende uitgaven
Vuurwerkshow	Openbare orde en veiligheid	Openbare orde en veiligheid		17.500	17.500	tlv reserve overlopende uitgaven
Europese richtlijnen energie gebouwen	Openbare orde en veiligheid	Openbare orde en veiligheid		9.121	9.121	tlv reserve overlopende uitgaven
Handhaving capaciteit algemeen jurist	Openbare orde en veiligheid	Openbare orde en veiligheid		80.000	80.000	
Beleidsmedewerker VTH	Openbare orde en veiligheid	Openbare orde en veiligheid	100.000	100.000	100.000	
Reserve kapitaallasten investeringen - problematiek Beestenmarkt	Openbare orde en veiligheid	Mutaties reserves	200.000	200.000	200.000	
Inzet duo boa's	Openbare orde en veiligheid	Openbare orde en veiligheid	100.000	100.000	100.000	
Inzet Flex team	Openbare orde en veiligheid	Openbare orde en veiligheid	100.000	100.000	100.000	
Inzet Deltabuurt	Openbare orde en veiligheid	Openbare orde en veiligheid	100.000	100.000	100.000	
Generieke weerstandsreserve - leges windschermen	Openbare orde en veiligheid	Mutaties reserves	6.300	6.300	6.300	
Onderhoud Schonenvaarderstraat	Openbare orde en veiligheid	Crisisbeheer en brandweer	2.358	222.821	155.488	tlv reserve overlopende uitgaven
Onderhoud Koekendijk	Openbare orde en veiligheid	Crisisbeheer en brandweer		15.776	18.565	tlv reserve overlopende uitgaven
Kamerverhuur	Openbare orde en veiligheid	Openbare orde en veiligheid	100.000	100.000	100.000	
Spelen, bewegen en bankjes	Leefomgeving	Openbaar groen en recreatie	50.000	50.000	25.175	
Niet Automatische Beveiligde Overweg - Diepenveen	Leefomgeving	Verkeer en Vervoer	385.000	364.494	10.051	
Maatregelen klimaatadaptie	Leefomgeving	Openbaar groen en recreatie	400.000	50.000	47.063	
Reserve mobiliteitsfonds parkeren	Leefomgeving	Mutaties reserves	493.976	493.976	214.504	zie baten parkeren
Lasten Parkeren	Leefomgeving	Parkeren	573.649	797.387	468.016	tlv reserve mob.fonds parkeren
Vogeleland paviljoen	Leefomgeving	Openbaar groen en recreatie		24.360	38.974	tlv reserve onderhoud gebouwen
Gebouw begraafplaatsen	Leefomgeving	Begraafplaatsen		10.259	6.246	tlv reserve onderhoud gebouwen
Riolen en gemalen algemeen	Leefomgeving	Riolering			80.772	tlv reserve riolen en gemalen
Reserve overlopende uitgaven	Leefomgeving	Mutaties reserves	7.700	7.700	7.700	zie baten planvorming Lebuinuslaan
Reserve overlopende uitgaven	Leefomgeving	Mutaties reserves		375.000	375.000	zie baten nabo overwegen Diepenveen
Reserve overlopende uitgaven	Leefomgeving	Mutaties reserves		97.000	97.000	zie baten uitvoering verlichtingsplan
Reserve overlopende uitgaven	Leefomgeving	Mutaties reserves		85.300	85.300	zie baten stelpost mind
Reserve overlopende uitgaven	Leefomgeving	Mutaties reserves		34.000	34.000	zie baten fietsparkeren projectplan
Reserve overlopende uitgaven	Leefomgeving	Mutaties reserves		1.062.000	1.062.000	zie baten MJOP-mind 2022 SWP



Onderwerp	Programma	Taakveld	Begroot 2022	Begroot na wijziging	Gerealiseerd 2022	Toelichting
Reserve overlopende uitgaven	Leefomgeving	Mutaties reserves		120.000	120.000	zie baten stormschade 2022
Reserve overlopende uitgaven	Leefomgeving	Mutaties reserves		29.000	29.000	zie baten projectplan kwaliteitsimpuls openb.ruimte
Reserve overlopende uitgaven	Leefomgeving	Mutaties reserves		40.000	40.000	zie baten bermbeheer
Reserve overlopende uitgaven	Leefomgeving	Mutaties reserves		243.000	243.000	zie baten MJOP-mind groen
Reserve kapitaallasten investeringen - finc. 4e stadsarrangement	Leefomgeving	Mutaties reserves	250.000	2.194.394	2.194.394	
Steiger welle kade (ruimte voor de rivier)	Leefomgeving	Verkeer en Vervoer		100.000	100.000	
Stormschade	Leefomgeving	Openbaar groen en recreatie		420.000	420.000	
Bermbeheer - japanse duizendknoop	Leefomgeving	Openbaar groen en recreatie		80.000	71.444	
Droogtebeheer	Leefomgeving	Openbaar groen en recreatie		70.000	70.000	
Prijsstijgingen investeringen Leefomgeving	Leefomgeving	Verkeer en Vervoer		1.420.000	1.420.000	
Herinrichting Lebuinuspleinen	Leefomgeving	Verkeer en Vervoer		500.000	500.000	
Prijsstijging MJOP-MIND	Leefomgeving	Verkeer en Vervoer		500.000	500.000	
Meekoppelen in programmering	Leefomgeving	Verkeer en Vervoer	300.000	0	0	
Reserve overlopende uitgaven - meekoppelen in programmering	Leefomgeving	Mutaties reserves		300.000	300.000	
Afwaardering parkeerbijdrage bouwaanvragen	Leefomgeving	Parkeerbelasting			765.062	tlv reserve kapitaallasten
Reserve onderhoud gebouwen	Leefomgeving	Mutaties reserves		8.697	8.697	zie baten gebouw begraafplaatsen
Reserve onderhoud gebouwen	Leefomgeving	Mutaties reserves		20.346	20.346	zie baten vogeleiland paviljoen
Viaduct Brinkgr.weg (Centrumschil)	Leefomgeving	Verkeer en Vervoer	25.000	50.000	4.918	tlv reserve gebiedsontwikkeling
Straten/wegen/ pleinen	Leefomgeving	Verkeer en Vervoer SWP		1.445.352	1.347.914	tlv reserve overlopende uitgaven
Stelpost mind	Leefomgeving	Verkeer en Vervoer OV		120.000	78.750	tlv reserve overlopende uitgaven
Projecten parkeren	Leefomgeving	Parkeren	40.000	40.000	0	tlv reserve mob.fonds parkeren
Projecten	Leefomgeving	Openbaar groen en recreatie		250.000	250.000	tlv reserve overlopende uitgaven
Groot onderhoud algemeen	Leefomgeving	Openbaar groen en recreatie spelen		62.000	62.000	tlv reserve overlopende uitgaven
Vervoerslogistiek	Leefomgeving	Verkeer en Vervoer verkeerslogistiek		228.125	189.163	tlv reserve overlopende uitgaven
Civiele bruggen & kunstwerk beheer	Leefomgeving	Verkeer en Vervoer CTKW		400.000	400.000	tlv reserve overlopende uitgaven
Fietssnelweg Deventer - Zutphen	Leefomgeving	Verkeer en vervoer		17.035	17.035	tlv reserve gemeentebrede investeringen
Glasvezel	Leefomgeving	Ruimtelijke ordening		45.924	0	tlv reserve gemeentebrede investeringen
MJOP Rembrandkade/Ijsselkade	Leefomgeving	Verkeer en Vervoer	204.000	308.500	226.000	tlv reserve overlopende uitgaven
Plan MER windverkenning/Integrale visie opgave landelijk gebied	Milieu en Duurzaamheid	Milieubeheer	250.000	250.000	225.000	
Warmtetransitie	Milieu en Duurzaamheid	Milieubeheer	97.000	97.000	115.631	
Grootschalige opwek	Milieu en Duurzaamheid	Milieubeheer	49.000	49.000	0	
Duurzaamheidscentrum	Milieu en Duurzaamheid	Milieubeheer	63.000	63.000	63.000	
Omgevingsdienst IJsselland	Milieu en Duurzaamheid	Milieubeheer		100.000	0	
Reserve overlopende uitgaven	Milieu en Duurzaamheid	Mutaties reserves	26.112	26.112	26.112	zie baten duurzaamheidscentrum
Reserve overlopende uitgaven	Milieu en Duurzaamheid	Mutaties reserves		260.000	260.000	zie haalbaarheidsonderzoek verkabeling
Haalbaarheidsonderzoek ondergrondse verkabeling	Milieu en Duurzaamheid	Milieubeheer		-260.000	-260.000	tgV reserve overlopende uitgaven
Onderzoek St. de Ulebelt	Milieu en Duurzaamheid	Milieubeheer		60.000	60.000	
Bodemsaneringen	Milieu en Duurzaamheid	Milieubeheer	180.000	180.000	0	tlv reserve overlopende uitgaven
Geluidsaneringen	Milieu en Duurzaamheid	Milieubeheer	119.153	119.153	62.546	tlv reserve geluid
Reserve onderhoud NV Milieucentrum	Milieu en Duurzaamheid	Mutaties reserves	15.583	37.746	37.746	zie baten milieucentrum
Reserve tarieven huishoudelijk afval	Milieu en Duurzaamheid	Mutaties reserves	1.106	1.936	1.027.687	zie afvalstoffenhefing
Lagere lasten afvalstoffenhefing	Milieu en Duurzaamheid	Afval	-1.106	-1.936	-1.027.687	tgV reserve tarieven huish.afval
Afvalstoffenhefing	Milieu en Duurzaamheid	Afval		64.936	55.576	tlv reserve tarieven huish.afval
Wijk uitvoeringsplan Bathmen	Milieu en Duurzaamheid	Milieubeheer		20.000	20.000	tlv reserve overlopende uitgaven
Klimaatmiddelen transitievisie warmte	Milieu en Duurzaamheid	Milieubeheer		108.047	108.047	tlv reserve overlopende uitgaven
Omgevingsdienst IJsselland	Milieu en Duurzaamheid	Milieubeheer		50.000	50.000	tlv reserve overlopende uitgaven
Circulaire Hotspots	Milieu en Duurzaamheid	Milieubeheer		27.000	27.000	tlv reserve overlopende uitgaven
Egalisatiereserve vastgoed NV Milieucentrum	Milieu en Duurzaamheid	Mutaties reserves	1.462	1.462	15.102	zie baten milieucentrum
Woningbouwopgave	Ruimtelijke ontwikkeling	Ruimtelijke ordening	440.000	300.000	300.000	
Handhaving bouw en woningtoezicht	Ruimtelijke ontwikkeling	Wonen en bouwen	200.000	200.000	200.000	
Initiatieven uit de samenleving	Ruimtelijke ontwikkeling	Ruimtelijke ordening	50.000	50.000	53.962	
Stadscampus	Ruimtelijke ontwikkeling	Ruimtelijke ordening	100.000	100.000	116.456	
Vitaal platteland	Ruimtelijke ontwikkeling	Ruimtelijke ordening	100.000	106.745	0	
Stadshof	Ruimtelijke ontwikkeling	Ruimtelijke ordening		40.000	3.884	tlv resserve wonen boven winkels

Onderwerp	Programma	Taakveld	Begroot 2022	Begroot na wijziging	Gerealiseerd 2022	Toelichting
Woningbouwopgave	Ruimtelijke ontwikkeling	Ruimtelijke ordening		62.250	62.250	tlv reserve overlopende uitgaven
Woningbouwopgave	Ruimtelijke ontwikkeling	Ruimtelijke ordening		90.000	90.000	tlv reserve overlopende uitgaven
Stadscampus	Ruimtelijke ontwikkeling	Ruimtelijke ordening		75.687	75.687	tlv reserve overlopende uitgaven
Stadshof	Ruimtelijke ontwikkeling	Ruimtelijke ordening		13.918	13.918	tlv reserve overlopende uitgaven
de Nieuwe Keizer	Ruimtelijke ontwikkeling	Ruimtelijke ordening		105.275	105.275	tlv reserve overlopende uitgaven
Implementatie omgevingswet	Ruimtelijke ontwikkeling	Ruimtelijke ordening		279.945	279.945	tlv reserve overlopende uitgaven
Vitaal platteland	Ruimtelijke ontwikkeling	Ruimtelijke ordening		142.837	3.655	tlv reserve overlopende uitgaven
Wet kwaliteit borging (WKB)	Ruimtelijke ontwikkeling	Wonen en bouwen		55.051	28.296	tlv reserve overlopende uitgaven
normalisatie woonwagens	Ruimtelijke ontwikkeling	beheer overige gebouwen en grondenb		19.951	19.951	tlv reserve overlopende uitgaven
mobilitiestudie poort van Deventer	Ruimtelijke ontwikkeling	Verkeer en Vervoer		52.908	33.743	tlv reserve overlopende uitgaven
Flexwonen	Ruimtelijke ontwikkeling	Wonen en bouwen		73.535	0	tlv reserve overlopende uitgaven
BGT-BAG	Ruimtelijke ontwikkeling	Ruimtelijke ordening		51.519	45.850	tlv reserve overlopende uitgaven
Kracht van Salland	Ruimtelijke ontwikkeling	Ruimtelijke ordening		189.264	63.747	tlv reserve kracht van Salland
Aanbesteding obsurv	Ruimtelijke ontwikkeling	Ruimtelijke ordening		20.091	15.379	tlv generieke weerstandsreserve
Reserve overlopende uitgaven	Ruimtelijke ontwikkeling	Mutaties reserves		25.000	25.000	zie baten aanbesteding openbare ruimte
Reserve overlopende uitgaven	Ruimtelijke ontwikkeling	Mutaties reserves		32.704	32.704	zie baten doorontwikkeling dis-deo.bro&sor
Bio vergisters	Ruimtelijke ontwikkeling	Ruimtelijke ordening		25.000	0	
I-uitvoeringsplannen	Ruimtelijke ontwikkeling	Ruimtelijke ordening		25.000	25.000	
Stikstof PAS	Ruimtelijke ontwikkeling	Ruimtelijke ordening		50.000	46.877	
Topicus Kwadrant	Ruimtelijke ontwikkeling	Ruimtelijke ordening		30.000	30.000	
Integrale visie (huisvesting)arbeidsmigranten	Ruimtelijke ontwikkeling	Ruimtelijke ordening	75.000	75.000	51.929	
Visie op hoogbouw	Ruimtelijke ontwikkeling	Ruimtelijke ordening		50.000	8.707	
De nieuwe keizer - aanloop en projectkosten	Ruimtelijke ontwikkeling	Ruimtelijke ordening	120.000	258.275	207.021	
Normalisatie woonwagens	Ruimtelijke ontwikkeling	Beheer overige gebouwen en gronden	115.000	117.530	22.075	
Gebiedsmanagement	Herstructurering en vastgoed	Wonen en bouwen	100.000	100.000	73.202	tlv reserve gebiedsontwikkeling
Aanvullende expertise gebiedsontwikkeling	Herstructurering en vastgoed	Wonen en bouwen	75.000	75.000	54.902	tlv reserve aanvullontwikkeling
Gebiedsexploitatie Bergweide/Kloosterlanden TBBT	Herstructurering en vastgoed	Overige baten en lasten	300.000	300.000	14.560	
Doorontwikkeling vastgoed beleid	Herstructurering en vastgoed	Grondexploitatie		50.000	50.000	
Diverse panden	Herstructurering en vastgoed	Beheer overige gebouwen en gronden	24.645	26.095	6.754	tlv reserve onroerende zaken
Bolwerksmolen	Herstructurering en vastgoed	Beheer overige gebouwen en gronden		58.703	51.137	tlv reserve onroerende zaken
BVP	Herstructurering en vastgoed	Beheer overige gebouwen en gronden			159.000	tlv reserve onroerende zaken
Truckpoint	Herstructurering en vastgoed	Beheer overige gebouwen en gronden			83.346	tlv reserve onroerende zaken
van Hetenstraat	Herstructurering en vastgoed	Beheer overige gebouwen en gronden			44.232	tlv reserve onroerende zaken
Hagenvoorde	Herstructurering en vastgoed	Beheer overige gebouwen en gronden			9.907	tlv reserve onroerende zaken
Wittentein (dreef)	Herstructurering en vastgoed	Beheer overige gebouwen en gronden			13.835	tlv reserve onroerende zaken
Shitalocatie	Herstructurering en vastgoed	Beheer overige gebouwen en gronden			16.619	tlv reserve onroerende zaken
Slotboeking	Herstructurering en vastgoed	Beheer overige gebouwen en gronden			568.203	tlv reserve onroerende zaken
DOIC doorstart S-Park	Herstructurering en vastgoed	Beheer overige gebouwen en gronden		615.219	615.219	tlv reserve onroerende zaken
DOIC rente Deventer open Innovation centre (DOIC)	Herstructurering en vastgoed	Beheer overige gebouwen en gronden			99.150	tlv reserve onroerende zaken
Oranjekwartier	Herstructurering en vastgoed	Beheer overige gebouwen en gronden	160.000	160.000	151.831	
Ludgeruskwartier	Herstructurering en vastgoed	Wonen en bouwen		121.147	53.332	tlv reserve overlopende uitgaven
Oranjekwartier	Herstructurering en vastgoed	Wonen en bouwen		155.522	106.478	tlv reserve overlopende uitgaven
Suppletie bommenregeling	Herstructurering en vastgoed	fysieke bedrijfsinfrastructuur		31.909	31.909	tlv reserve overlopende uitgaven
Erfgoeddeal	Herstructurering en vastgoed	fysieke bedrijfsinfrastructuur		182.000	182.000	tlv reserve overlopende uitgaven

Onderwerp	Programma	Taakveld	Begroot 2022	Begroot na wijziging	Gerealiseerd 2022	Toelichting
Routekaart verduurzaming vastgoed	Herstructurering en vastgoed	Beheer overige gebouwen en gronden		110.000	48.319	tlv reserve onderhoud gebouwen
Herstructurering Rivierenwijk	Herstructurering en vastgoed	Wonen en bouwen		62.000	66.331	tlv reserve herstructurering Rivierenwijk
Nota waardering VZ afgesloten complexen	Herstructurering en vastgoed	Beheer overige gebouwen en gronden			278.608	tlv reserve weerstandsvermogen
Zomeractualisatie verliesvoorzieningen	Herstructurering en vastgoed	fysieke bedrijfsinfrastructuur		244.619	167.543	tlv reserve weerstandsvermogen
Nota waardering afsl grex Lettele	Herstructurering en vastgoed	fysieke bedrijfsinfrastructuur			522.195	tlv reserve weerstandsvermogen
Nota waardering afsl grex Bathmen	Herstructurering en vastgoed	fysieke bedrijfsinfrastructuur			160.551	tlv reserve weerstandsvermogen
nota waardering afname winst Zandweerd	Herstructurering en vastgoed	Grondexploitatie			214.819	tlv reserve weerstandsvermogen
Reserve onroerende zaken	Herstructurering en vastgoed	Mutaties reserves		199.417	199.417	zie baten verkoop Rigistraat 17
Nota waardering diversen	Herstructurering en vastgoed	fysieke bedrijfsinfrastructuur			3.649.706	tlv reserve weerstandsvermogen
Reserve weerstandsvermogen	Herstructurering en vastgoed	Mutaties reserves		833.563	769.735	zie zomeractualisatie verliesvoorz.
Reserve weerstandsvermogen	Herstructurering en vastgoed	Mutaties reserves			3.682.858	zie baten nota waardering diversen
Reserve weerstandsvermogen	Herstructurering en vastgoed	Mutaties reserves			190.220	zie baten nota waardering vz afgesloten complexen
Reserve gemeentebrede investeringen	Herstructurering en vastgoed	Mutaties reserves		512.669	512.669	zie baten doorstart S-park
Reserve onderhoud gebouwen	Herstructurering en vastgoed	Mutaties reserves	40.590	49.461	49.461	zie baten vrijval kapitaallasten onderhoud geb.
Reserve weerstandsvermogen - winsten grex	Herstructurering en vastgoed	Mutaties reserves	210.000	25.000	257.998	zie baten algemene winstafdracht
Reserve weerstandsvermogen - winsten grex	Herstructurering en vastgoed	Mutaties reserves	550.000	375.000	137.594	zie baten tuinen van zandweerd
Reserve weerstandsvermogen - winsten grex	Herstructurering en vastgoed	Mutaties reserves	440.000	250.000	362.656	zie baten Eikendal
Res onroerende zaken - 36 woningen Oranjekwartier	Herstructurering en vastgoed	Mutaties reserves	105.872	105.872	90.212	zie baten 36 woningen oranjekwartier
Arbeidsmarktbeleid	Inkomensvoorziening en arbeidsmarkt	Arbeidsparticipatie	65.000	65.000	65.000	
Reserve overlopende uitgaven	Inkomensvoorziening en arbeidsmarkt	Mutaties reserves		380.000	380.000	zie lasten aanvalsplan buig
Deltaview	Inkomensvoorziening en arbeidsmarkt	Inkomensregelingen		39.000	0	tlv reserve overlopende uitgaven
Kansen baanbehoud doelgroep banenafpraak	Inkomensvoorziening en arbeidsmarkt	Arbeidsparticipatie		180.000	130.000	tlv reserve overlopende uitgaven
Aanvalsplan buig	Inkomensvoorziening en arbeidsmarkt	Arbeidsparticipatie		-380.000	-380.000	tgV reserve overlopende uitgaven
Integrale human capital agenda	Inkomensvoorziening en arbeidsmarkt	Arbeidsparticipatie		68.780	68.780	tlv reserve overlopende uitgaven
Reserve overlopende uitgaven	Inkomensvoorziening en arbeidsmarkt	Mutaties reserves		232.600	232.600	zie lasten implementatie nieuw beleidsplan
St. Leergeld	Inkomensvoorziening en arbeidsmarkt	Inkomensregelingen		-225.000	-225.000	tgV reserve overlopende uitgaven
Ondersteuning energiekosten	Inkomensvoorziening en arbeidsmarkt	Inkomensregelingen		400.000	0	
Implementatie applicatie ICT - inkomensvoorziening	Inkomensvoorziening en arbeidsmarkt	Inkomensregelingen		220.000	0	
Bewindvoering - overdragen cliënten	Inkomensvoorziening en arbeidsmarkt	Inkomensregelingen		260.000	222.596	
Bewindvoering - uitvoeringskosten	Inkomensvoorziening en arbeidsmarkt	Inkomensregelingen		319.000	319.000	
Reserve overlopende uitgaven	Inkomensvoorziening en arbeidsmarkt	Mutaties reserves		225.000	225.000	zie lasten st. leergeld
Implementatie nieuw beleidsplan	Inkomensvoorziening en arbeidsmarkt	Inkomensregelingen		-232.600	-232.600	tgV reserve overlopende uitgaven
Integrale jongerenaanpak, onderwijs en arbeidsmarkt	Inkomensvoorziening en arbeidsmarkt	Arbeidsparticipatie	200.000	200.000	0	
Reserve risico's	Meedoen	Mutaties reserves	25.633	25.633	25.667	zie baten bijdrage GAE lening tm 2025
Planvorming Scheg	Meedoen	Sportaccommodaties	75.000	75.000	25.753	
Stijging energielasten sportbedrijf 2022	Meedoen	Sportbeleid en activering		622.000	622.000	
Reserve onderhoud gebouwen	Meedoen	Mutaties reserves		30.371	30.371	zie lasten sporthal de Uutvlog
Lagere lasten onderhoud gebouwen sporthal de Uutvlog	Meedoen	Sportaccommodaties		-30.371	-30.371	tgV reserve onderhoud gebouwen
Groot onderhoud sporthal de Uutvlog	Meedoen	Sportaccommodaties		2.662	2.662	tlv reserve onderhoud gebouwen
Reserve overlopende uitgaven	Meedoen	Mutaties reserves		114.975	114.975	zie last Marke Zuid scheidsrechtvereniging
Marke Zuid aanpassing gebouw scheidsrechtvereniging	Meedoen	Sportaccommodaties		-114.975	-114.975	tgV reserve overlopende uitgaven
Buitensportaccommodaties	Meedoen	Sportaccommodaties	9.071	9.071	9.071	tlv reserve knelpunten in de sport
Reserve knelpunten sport - buitensportaccommodaties	Meedoen	Mutaties reserves	19.403	19.403	19.403	
Lagere lasten buitensportaccommodaties	Meedoen	Sportaccommodaties	-19.403	-19.403	-19.403	
Investering in de wijken - buurtmakers	Meedoen	Samenkracht en burgerparticipatie	200.000	200.000	200.000	
Reserve onderhoud gebouwen	Meedoen	Mutaties reserves		8.335	8.335	zie lasten Turkse Kracht
Lagere lasten onderhoud gebouwen Clubhuis Turkse Kracht	Meedoen	Sportaccommodaties		-8.335	-8.335	tgV reserve onderhoud gebouwen
Reserve onderhoud gebouwen	Meedoen	Mutaties reserves		9.566	9.566	zie lasten Bolkensteinlaan 10
Lagere lasten Bolkensteinlaan 10 kleedkamers en veld	Meedoen	Sportaccommodaties		-9.566	-9.566	tgV reserve onderhoud gebouwen
Reserve onderhoud gebouwen	Meedoen	Mutaties reserves		16.446	16.446	zie lagere last kleedkamers en veld Go Ahead
Lagere lasten onderhoud gebouwen kleedkamers en veld Go Ahead	Meedoen	Sportaccommodaties		-16.446	-16.446	tgV reserve onderhoud gebouwen
Reserve onderhoud gebouwen	Meedoen	Mutaties reserves		10.225	10.225	zie lagere lasten buitensportaccommodaties

Onderwerp	Programma	Taakveld	Begroot 2022	Begroot na wijziging	Gerealiseerd 2022	Toelichting
Perspectief jongeren in coronatijd	Meedoen	Samenkracht en burgerparticipatie		37.317	37.317	tlv reserve overlopende uitgaven
Reserve maatschappelijke opvang - beschermd wonen	Meedoen	Mutaties reserves			4.539.088	zie baten beschermd wonen
Reserve onderhoud gebouwen	Meedoen	Mutaties reserves		3.375	3.375	zie lagere lasten Achter de muren Zandpoort
Lagere last buitensportaccomodaties	Meedoen	Samenkracht en burgerparticipatie		-10.225	-10.225	tgV reser onderhoud gebouwen
Lagere lasten onderhoud gebouwen Achter de muren Zandpoort 20+20a	Meedoen	Samenkracht en burgerparticipatie		-3.375	-3.375	tgV reser onderhoud gebouwen
Groot onderhoud Achter de muren Zandpoort 20+20a	Meedoen	Samenkracht en burgerparticipatie		1.040	0	tlv reserve onderhoud gebouwen
Gebouw de Fermerie	Meedoen	Samenkracht en burgerparticipatie		35.000	61	tlv reserve onderhoud gebouwen
Jongerenwerk jeugd corona	Meedoen	Samenkracht en burgerparticipatie		84.709	9.412	tlv reserve overlopende uitgaven
Mentale onderst. jeugd corona	Meedoen	Samenkracht en burgerparticipatie		71.523	23.719	tlv reserve overlopende uitgaven
Ontmoeten jeugd corona	Meedoen	Samenkracht en burgerparticipatie		49.609	49.609	tlv reserve overlopende uitgaven
Zorgconcepten, waar is Wally? Verbinding huisartsen	Meedoen	Samenkracht en burgerparticipatie	85.000	85.000	85.000	tlv reserve overlopende uitgaven
Extra begeleiding kwetsb. groepen Corona	Meedoen	Samenkracht en burgerparticipatie		244.772	150.900	tlv reserve overlopende uitgaven
Bestrijden eenzaamheid ouderen Corona	Meedoen	Samenkracht en burgerparticipatie		167.880	167.880	tlv reserve overlopende uitgaven
Preventiefonds	Meedoen	Samenkracht en burgerparticipatie	300.000	300.000	177.911	
Preventiefonds	Meedoen	Samenkracht en burgerparticipatie		24.439	24.439	tlv reserve overlopende uitgaven
Zorgconcepten, inclusie agenda "Deventer zonder drempels"	Meedoen	Samenkracht en burgerparticipatie	51.000	51.000	10.075	tlv reserve overlopende uitgaven
Reserve onderhoud gebouwen	Meedoen	Mutaties reserves		21.367	21.367	zie lagere lasten de Fermerie
Lagere lasten onderhoud gebouwen gebouw de Fermerie	Meedoen	Samenkracht en burgerparticipatie		-21.367	-21.367	tgV reserve onderhoud gebouwen
Reserve onderhoud gebouwen	Meedoen	Mutaties reserves		21.250	21.250	zie lagere lasten Bierstraat
Lagere lasten onderhoud gebouwen Bierstraat 52	Meedoen	Samenkracht en burgerparticipatie		-21.250	-21.250	tgV reserve onderhoud gebouwen
Groot onderhoud Bierstraat 52	Meedoen	Samenkracht en burgerparticipatie		31.935	1.658	tlv reserve onderhoud gebouwen
Groot onderhoud Wijkcentrum de Vijhoek	Meedoen	Samenkracht en burgerparticipatie	0	0	5.475	tlv reserve onderhoud gebouwen
Reserve onderhoud gebouwen	Meedoen	Mutaties reserves		15.909	15.909	zie lagere lasten dorps huis Braakhekke
Lagere lasten onderhoud gebouwen dorps huis Braakhekke	Meedoen	Samenkracht en burgerparticipatie		-15.909	-15.909	tgV reserve onderhoud gebouwen
Groot onderhoud dorps huis Braakhekke	Meedoen	Samenkracht en burgerparticipatie		20.206	10.780	tlv reserve onderhoud gebouwen
Reserve onderhoud gebouwen	Meedoen	Mutaties reserves		6.112	6.112	lagere lasten Ramelestraat
Lagere lasten onderhoud gebouwen Ramelestraat 2	Meedoen	Samenkracht en burgerparticipatie		-6.112	-6.112	tgV reserve onderhoud gebouwen
Groot onderhoud Ramelestraat 2	Meedoen	Samenkracht en burgerparticipatie		1.200	0	tlv reserve onderhoud gebouwen
Reserve onderhoud gebouwen	Meedoen	Mutaties reserves		20.763	20.763	zie lagere lasten Fonteinkruid 61
Lagere lasten onderhoud gebouwen Fonteinkruid 61	Meedoen	Samenkracht en burgerparticipatie		-20.763	-20.763	tgV reserve onderhoud gebouwen
Groot onderhoud Fonteinkruid 61	Meedoen	Samenkracht en burgerparticipatie		7.040	2.844	tlv reserve onderhoud gebouwen
Groot onderhoud Huis van de Wijk, Spuistraat 48	Meedoen	Samenkracht en burgerparticipatie		0	1.301	tlv reserve onderhoud gebouwen
Reserve onderhoud gebouwen	Meedoen	Mutaties reserves		20.730	20.730	zie lagere lasten buurtwerk algemeen
Reserve onderhoud gebouwen	Meedoen	Mutaties reserves		17.612	17.612	zie lasten speeltuingebouw wijk 16
Lagere lasten Buurtwerk algemeen	Meedoen	Samenkracht en burgerparticipatie		-20.730	-20.730	tgV reserve onderhoud gebouwen
Lagere lasten onderhoud gebouwen Speeltuingebouw wijk 16	Meedoen	Samenkracht en burgerparticipatie		-17.612	-17.612	tgV reserve onderhoud gebouwen
Groot onderhoud Speeltuingebouw wijk 16	Meedoen	Samenkracht en burgerparticipatie		35.380	39.375	tlv reserve onderhoud gebouwen
Reserve onderhoud gebouwen	Meedoen	Mutaties reserves		18.340	18.340	zie lasten speeltuingebouw kindervreugd
Lagere lasten onderhoud gebouwen Speeltuingebouw kindervreugd	Meedoen	Samenkracht en burgerparticipatie		-18.340	-18.340	tgV reserve onderhoud gebouwen
Groot onderhoud Speeltuingebouw kindervreugd	Meedoen	Samenkracht en burgerparticipatie		4.667	5.629	tlv reserve onderhoud gebouwen
Reserve onderhoud gebouwen	Meedoen	Mutaties reserves		38.632	38.632	zie lasten gebouwen Lange Zandstraat
Lagere lasten onderhoud gebouwen Lange Zandstraat 13-15	Meedoen	Samenkracht en burgerparticipatie		-38.632	-38.632	tgV reserve onderhoud gebouwen
Groot onderhoud Lange Zandstraat 13-15	Meedoen	Samenkracht en burgerparticipatie		0	575	tlv reserve onderhoud gebouwen
Innovatiebudget sociaal domein	Meedoen	Samenkracht en burgerparticipatie		80.428	64.056	tlv reserve sociaal domein en algemene middelen
Buurtmakers	Meedoen	Samenkracht en burgerparticipatie		90.000	90.000	tlv reserve overlopende uitgaven
Aanpak Deltabuurt	Meedoen	Samenkracht en burgerparticipatie	100.000	202.200	1.535	
Buurtvoorzieningen kwaliteitimpuls	Meedoen	Samenkracht en burgerparticipatie	100.000	100.000	5.638	
Egalisatiereserve wijkaanpak	Meedoen	Mutaties reserves		0	147.244	zie lasten wijkaanpak
Lagere lasten wijkaanpak	Meedoen	Samenkracht en burgerparticipatie			-147.244	tgV reserve wijkaanpak
Buurt initiatiefonds	Meedoen	Samenkracht en burgerparticipatie		220.221	72.423	tlv reserve versterking soc.structuur in wijken en dorpen
LHBT - emancipatiebeleid	Meedoen	Samenkracht en burgerparticipatie		18.645	18.645	tlv reserve overlopende uitgaven
Bed, Bad en Brood	Meedoen	Samenkracht en burgerparticipatie		94.286	94.286	tlv reserve overlopende uitgaven

Onderwerp	Programma	Taakveld	Begroot 2022	Begroot na wijziging	Gerealiseerd 2022	Toelichting
Werkbudget verhoogde asielinstroom	Meedoen	Samenkracht en burgerparticipatie		265.286	0	tlv reserve nieuwkomers
Werkbudget verhoogde asielinstroom	Meedoen	Samenkracht en burgerparticipatie		217.669	183.454	tlv reserve overlopende uitgaven
Werkbudget verhoogde asielinstroom	Meedoen	Samenkracht en burgerparticipatie		221.250	131.708	tlv generieke weerstandsreserve
Reserve nieuwkomers	Meedoen	Mutaties reserves		139.663	303.638	zie baten werkbudget verhoogde asielinstroom
IU uitvoeringsmiddelen inburgering	Meedoen	Samenkracht en burgerparticipatie		273.872	165.999	tlv reserve overlopende uitgaven
Pilot Inburgering Matz Social	Meedoen	Samenkracht en burgerparticipatie		83.000	83.000	tlv reserve nieuwkomers
Stichting Vangnet	Meedoen	Samenkracht en burgerparticipatie		179.299	0	tlv reserve sociaal domein
Vergoeding eigen bijdrage ouders Corona	Meedoen	Samenkracht en burgerparticipatie		29.689	29.689	tlv reserve overlopende uitgaven
Koploperstraject clientondersteuning (MEE gelden)	Meedoen	Wijkteams		400.000	30.528	tlv reserve overlopende uitgaven
Extra capaciteit team toegang WMO	Meedoen	Wijkteams		100.000	100.000	tlv reserve overlopende uitgaven
Ontwikkeling van de Toegang	Meedoen	Wijkteams		177.742	177.742	tlv reserve overlopende uitgaven
Toegang beschermd wonen	Meedoen	Wijkteams			33.051	tlv reserve MO-BW
Implementatiebudg. ICT Sociaal Domein	Meedoen	Maatwerkdienstverlening 18+		78.225	78.225	tlv reserve overlopende uitgaven
Administrateur Budget Advies Bureau	Meedoen	Maatwerkdienstverlening 18+	17.000	35.000	35.000	tlv reserve overlopende uitgaven
Projecten Jeugd	Meedoen	Samenkracht en burgerparticipatie	1.177.500	1.377.345	1.103.566	tlv bestemmingsreserve projecten jeugd
Reserve Sociaal Domein	Meedoen	Mutaties reserves		159.010	159.010	zie baten beschermd wonen in natura regionaal
Beschermd wonen in natura regionaal	Meedoen	Geëscaleerde zorg 18+		5.282.947	5.282.947	tlv de regionale reserve MO-BW
Lokale activiteiten MO+BW	Meedoen	Geëscaleerde zorg 18+		16.174	16.174	tlv reserve sociaal domein
Tijdelijke huisvesting daklozenopvang	Meedoen	Geëscaleerde zorg 18+	210.396	210.396	116.600	tlv reserve overlopende uitgaven
Polstraat 8-10 Asbest en funderingsherstel	Meedoen	Geëscaleerde zorg 18+		816.634	0	tlv de regionale reserve MO-BW
Polstraat 8-10 Asbest en funderingsherstel	Meedoen	Geëscaleerde zorg 18+		840.000	283.719	tlv reserve overlopende uitgaven
Reserve onderhoud gebouwen Polstraat 8-10	Meedoen	Mutaties reserves		65.576	65.576	zie lasten Polstraat 8-10
Lagere lasten onderhoud gebouwen Polstraat 8-10	Meedoen	Geëscaleerde zorg 18+		-65.576	-65.576	tgV reserve onderhoud gebouwen
Groot onderhoud Polstraat 8-10	Meedoen	Geëscaleerde zorg 18+		594.930	102.987	tlv reserve onderhoud gebouwen
Lagere lasten onderhoud gebouwen Achter de muren Zandpoort 20+20a	Meedoen	Geëscaleerde zorg 18+		-12.563	-12.563	tgV reserve onderhoud gebouwen
Reserve onderhoud gebouwen	Meedoen	Mutaties reserves		12.563	12.563	zie lasten Achter de Muren Duimpoort 51
Brede aanpak dak- en thuisloosheid	Meedoen	Geëscaleerde zorg 18+		29.794	29.794	tlv reserve overlopende uitgaven
Pilot dag activering/24-uursopvang	Meedoen	Geëscaleerde zorg 18+		418.000	416.124	tlv reserve MO-BW
Hygiënische Probleem Huishoudens (HPH)	Meedoen	Geëscaleerde zorg 18+		45.307	0	tlv reserve sociaal domein en bijdrage derden
Project "Nu niet zwanger"	Meedoen	Volksgesondheid	80.000	80.000	78.072	
Reserve kapitaallasten investeringen	Jeugd en Onderwijs	Mutaties reserves	126.359	131.328	131.328	
Lagere lasten huisvesting onderwijs - Marke Zuid	Jeugd en Onderwijs	Onderwijshuisvesting	-126.359	-131.328	-131.328	
Boekwaarde onderwijshuisvesting	Jeugd en Onderwijs	Onderwijshuisvesting	1.241.000	1.241.000	1.177.266	afboeken restant boekwaarde B2022
Jeugd woonplaatsbeginsel	Jeugd en Onderwijs	Onderwijshuisvesting		700.000	700.000	
Noodlokalen de Kleine Planeet	Jeugd en Onderwijs	Onderwijshuisvesting		60.000	0	
Groot onderhoud gymzalen	Jeugd en Onderwijs	Onderwijshuisvesting		103.138	103.138	tlv egaliseringsreserve onderhoud onderwijshuisvesting
Onderzoek knelpunten jeugdhulp	Jeugd en Onderwijs	Maatwerkdienstverlening 18-		100.000	100.871	tlv reserve overlopende uitgaven
Eerste verkenning Zwaluwenburg	Jeugd en Onderwijs	Maatwerkdienstverlening 18-		75.000	51.555	tlv reserve overlopende uitgaven
Groot onderhoud gymzalen	Jeugd en Onderwijs	Onderwijshuisvesting		91.092	91.092	tlv reserve overlopende uitgaven
Reserve onderhoud gebouwen	Jeugd en Onderwijs	Mutaties reserves		0	78.346	tlv egaliseringsreserve onderhoud onderwijshuisvesting
Reserve onderhoud gebouwen	Jeugd en Onderwijs	Mutaties reserves		91.665	91.665	zie lasten onderhoud gebouwen diverse gymzalen
Onderhoud diverse panden onderwijshuisvesting	Jeugd en Onderwijs	Onderwijshuisvesting		21.179	5.756	tlv reserve onderhoud gebouwen
Lagere lasten grootonderhoud gymzalen	Jeugd en Onderwijs	Onderwijshuisvesting		0	-78.346	tgV reserve onderhoud gebouwen
Lagere lasten onderh. gebouwen psz de Vijfhoek Andriessenplein 2	Jeugd en Onderwijs	Onderwijshuisvesting		-104.154	-104.154	tgV reserve onderhoud gebouwen
Lagere lasten onderhoud gebouwen diverse gymzalen	Jeugd en Onderwijs	Onderwijshuisvesting		-91.665	-91.665	tgV reserve onderhoud gebouwen
Reserve onderhoud gebouwen	Jeugd en Onderwijs	Mutaties reserves		104.154	104.154	zie lagere lasten onderhoud geb. psz de Vijfhoek
Uittredesom PlusOV leerlingenvervoer	Jeugd en Onderwijs	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	98.000	98.000	98.000	tlv reserve overlopende uitgaven
Integrale aanpak onderwijshuisvesting	Jeugd en Onderwijs	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	75.000	75.000	0	
Aanpassing financieel kader onderwijshuisvesting	Jeugd en Onderwijs	Onderwijshuisvesting	44.382	0	0	
Agenda binnenstad - beleidsadviseur	Economie en internationaal beleid	Economische ontwikkeling	100.000	100.000	100.000	
Gemeente innovatieve werkgever jongeren	Economie en internationaal beleid	Economische ontwikkeling	50.000	0	0	
Versterken arbeidsmarkt	Economie en internationaal beleid	Economische ontwikkeling	50.000	50.000	36.543	
Verjongen - routekaart uitvoeren	Economie en internationaal beleid	Economische ontwikkeling	100.000	100.000	0	

Onderwerp	Programma	Taakveld	Begroot 2022	Begroot na wijziging	Gerealiseerd 2022	Toelichting
Deventer schouwburg	Economie en internationaal beleid	Economische ontwikkeling		410.000	410.000	
Rente VpB activiteit reclame	Economie en internationaal beleid	Treasury		20.000	17.087	
Vennootschapsbelasting activiteit reclame	Economie en internationaal beleid	Vennootschapsbelasting		120.000	120.636	
Hanzejaar	Economie en internationaal beleid	Economische promotie		100.000	100.000	
Economische promotie	Economie en internationaal beleid	Economische promotie		42.500	34.745	tlv reserve overlopende uitgaven
Vaart in de haven	Economie en internationaal beleid	Economische ontwikkeling		18.032	18.032	tlv reserve overlopende uitgaven
Corona herstellfonds	Economie en internationaal beleid	Economische ontwikkeling		125.000	125.000	tlv reserve overlopende uitgaven
TBBT Leefbaarheid	Economie en internationaal beleid	Economische ontwikkeling		127.058	29.049	tlv reserve overlopende uitgaven
TBBT Ruimte voor ondernemen	Economie en internationaal beleid	Economische ontwikkeling		42.200	25.165	tlv reserve overlopende uitgaven
TBBT Duurzame mobiliteit	Economie en internationaal beleid	Economische ontwikkeling		70.000	0	tlv reserve overlopende uitgaven
TBBT Energie & klimaat	Economie en internationaal beleid	Economische ontwikkeling		100.000	24.642	tlv reserve overlopende uitgaven
Integrale visie arbeidsmigranten	Economie en internationaal beleid	Economische ontwikkeling		75.000	51.929	
TBBT Herstruc.plan bedr.terreinen WP1	Economie en internationaal beleid	Economische ontwikkeling		740.000	9.150	tlv reserve overlopende uitgaven
TBBT Zon op dak WP 3	Economie en internationaal beleid	Economische ontwikkeling		65.000	13.480	tlv reserve overlopende uitgaven
International Office	Economie en internationaal beleid	Economische ontwikkeling		51.401	1.851	tlv reserve mondiaal beleid
Hanzejaar	Economie en internationaal beleid	Economische promotie		100.000	100.000	
Uitbreiding capaciteit erfgoed	Kunst en Cultuur	Cultureel erfgoed	50.000	50.000	0	
Burgerweeshuis	Kunst en Cultuur	Cult.presentatie, -productie en -partic.	50.000	50.000	50.000	tlv reserve overlopende uitgaven
Nieuwe makers	Kunst en Cultuur	Cult.presentatie, -productie en -partic.	80.000	80.000	80.000	tlv reserve overlopende uitgaven
Reserve deventer geschiedenis in beeld	Kunst en Cultuur	Mutaties reserves	10.600	10.600	0	zie baten oudheidkunde algemeen
Reserve onderhoud gebouwen diverse panden	Kunst en Cultuur	Mutaties reserves		394.245	394.245	zie baten diverse panden
Reserve kapitaallasten	Kunst en Cultuur	Mutaties reserves		2.190.854	2.191.415	zie baten nv maatschappelijk vastgoed
Reserve theater techniek MIMIK	Kunst en Cultuur	Mutaties reserves		27.232	27.232	zie baten theater techniek Mimik
Reserve onderhoud panden NV MVD	Kunst en Cultuur	Mutaties reserves		299.077	299.077	zie baten onderhoud diverse panden
Diverse panden	Kunst en Cultuur	Cultureel erfgoed		566.860	499.071	tlv reserve onderhoud gebouwen
Diverse panden	Kunst en Cultuur	Cultureel erfgoed		96.600	11.036	tlv reserve onderhoud panden NV MVD
Extra capaciteit team beleid	Kunst en Cultuur	Cult.presentatie, -productie en -partic.		44.480	36.216	tlv reserve overlopende uitgaven
Onderzoek vml Jurriensgasthuis	Kunst en Cultuur	Cultureel erfgoed		31.000	31.000	tlv reserve overlopende uitgaven
Monumentenzorg advisering waardering panden	Kunst en Cultuur	Cultureel erfgoed		10.105	10.105	tlv reserve overlopende uitgaven
Evaluatiekosten Viking	Kunst en Cultuur	Cultureel erfgoed		25.000		tlv reserve overlopende uitgaven
Deventer Verhaal terugdraaien korting subsidie	Kunst en Cultuur	Cult.presentatie, -productie en -partic.	40.000	40.000	40.000	tlv reserve overlopende uitgaven
Nieuwe makers Coronaloket	Kunst en Cultuur	Cult.presentatie, -productie en -partic.	55.000	47.572	47.572	tlv reserve overlopende uitgaven
Generieke weerstandsreserve	Kunst en Cultuur	Mutaties reserves	32.500	32.500	32.500	zie baten cultuureducatie
Kunstopdrachten	Kunst en Cultuur	Cult.presentatie, -productie en -partic.		16.625	1.500	tlv reserve kunst aankopen
Burgerweeshuis	Kunst en Cultuur	Cult.presentatie, -productie en -partic.	3.991.000	183.600	183.600	
Cultuurvisie advies capaciteit	Kunst en Cultuur	Cult.presentatie, -productie en -partic.	100.000	100.000	102.200	
Deventer verhaal - huurcompensatie	Kunst en Cultuur	Musea	30.000	30.000	30.660	
Cultuureducatie tekort verhuurfunctie Kunstcircuit	Kunst en Cultuur	Cult.presentatie, -productie en -partic.		145.000	145.000	
Witte rook fabrieksschoorsteen	Kunst en Cultuur	Cultureel erfgoed	15.000	15.000	0	
Locatieprofielen evenementen	Kunst en Cultuur	Cult.presentatie, -productie en -partic.	80.000	80.000	14.010	
Uitbreiding formatie projectenportefeuille	Bedrijfsvoering	Overhead	94.000	125.886	125.886	
Uitbreiding managementondersteuning	Bedrijfsvoering	Overhead	75.000	75.000	75.000	
Datagedreven werken	Bedrijfsvoering	Overhead	150.000	0	0	
Lagere lasten data gedreven werken	Bedrijfsvoering	Overhead		-150.000	-150.000	tgV reserve overlopende uitgaven
Leren en ontwikkelen	Bedrijfsvoering	Overhead		192.000	192.000	tlv reserve overlopende uitgaven
Finance en control	Bedrijfsvoering	Overhead		51.100	0	tlv reserve overlopende uitgaven
FZ	Bedrijfsvoering	Overhead			32.138	tlv reserve huisvesting gem.apparaat
Dev1 - onvoorzien	Bedrijfsvoering	Overhead		18.618	18.618	tlv reserve gemeentebrede investeringen
Infra office 365	Bedrijfsvoering	Overhead		41.015	13.116	tlv generieke weerstandsreserve
I-uitvoering - onvoorzien	Bedrijfsvoering	Overhead		65.661	17.579	tlv reserve overlopende uitgaven
I-uitvoering diversen	Bedrijfsvoering	Overhead		498.471	141.015	tlv reserve overlopende uitgaven
Leegstand filmhuis	Bedrijfsvoering	Overhead		30.000	30.000	
Lagere lasten SOR	Bedrijfsvoering	Overhead		-150.000	-150.000	tgV reserve overlopende uitgaven
Lagere lasten systeem Scenario	Bedrijfsvoering	Overhead		-121.003	-121.003	

Onderwerp	Programma	Taakveld	Begroot 2022	Begroot na wijziging	Gerealiseerd 2022	Toelichting
Polstraat 12	Bedrijfsvoering	Overhead		800	3.747	tlv reserve onderhoud gebouwen
Reserve onderhoud gebouwen	Bedrijfsvoering	Mutaties reserves		20.852	20.852	zie baten Polstraat 12
Reserve overlopende uitgaven	Bedrijfsvoering	Mutaties reserves		150.000	150.000	zie lagere lasten SOR
Reserve overlopende uitgaven	Bedrijfsvoering	Mutaties reserves		50.000	50.000	zie baten afstand tot arbeidsmarkt
Reserve overlopende uitgaven	Bedrijfsvoering	Mutaties reserves		121.003	121.003	zie lagere lasten systeem Scenario
Reserve overlopende uitgaven	Bedrijfsvoering	Mutaties reserves		50.000	50.000	
Reserve overlopende uitgaven	Bedrijfsvoering	Mutaties reserves		150.000	150.000	zie lagere lasten data gedreven werken
Webredactie	Bedrijfsvoering	Overhead	75.000	75.000	75.000	
Reserve huisvesting gem. apparaat	Bedrijfsvoering	Mutaties reserves	60.000	60.000	60.000	zie baten facilitaire zaken
Recruiter	Bedrijfsvoering	Overhead	38.000	38.000	38.000	
E-suite en burgerzaakmodules	Bedrijfsvoering	Burgerzaken	88.000	91.485	52.928	
I-uitvoerinsplannen	Bedrijfsvoering	Overhead	625.000	65.000	65.000	
Datacentre	Bedrijfsvoering	Overhead	17.315	17.315	17.315	tlv generieke weerstandsreserve
Prijsstijging incidenteel nieuw beleid	Bedrijfsvoering	Overhead	10.000			
Reserve pseudo premie ww	Algemene dekkingsmiddelen	Mutaties reserves	33.456	33.456	40.145	zie lasten pseudo premie ww
Lagere lasten pseudo premie ww	Algemene dekkingsmiddelen	Overige baten en lasten	-33.456	-33.456	-40.145	tgV reserve pseudo ww
Woningbouwopgave	Algemene dekkingsmiddelen	Overige baten en lasten		140.000	140.000	
Aanpassing renteomslag	Algemene dekkingsmiddelen	Treasury	370.865	370.865	370.865	
Generieke weerstandsreserve - Opschalingskorting (maartcirc.2018)	Algemene dekkingsmiddelen	Mutaties reserves	681.000	681.000	681.000	
St fonds collectie Knecht Drenth	Algemene dekkingsmiddelen	Treasury	43.560	43.560	43.560	
Reserve kapitaallasten	Algemene dekkingsmiddelen	Mutaties reserves		217.992	217.992	vrijval kapitaallasten
Egalisatiereserve weerstandvermogen	Algemene dekkingsmiddelen	Mutaties reserves		550.000	550.000	winstneming
Specifieke weerstandsreserve - garantiepremie sportbedrijf	Algemene dekkingsmiddelen	Mutaties reserves	3.997	3.997	3.997	
Specifieke weerstandsreserve - garantiepremie WBWD	Algemene dekkingsmiddelen	Mutaties reserves	6.300	6.300	6.300	
Generieke weerstandsreserve - renteresultaat	Algemene dekkingsmiddelen	Mutaties reserves	109.684	134.507	233.101	
Generieke weerstand - resultaat Q3-2022	Algemene dekkingsmiddelen	Mutaties reserves		3.530.324	3.530.324	
Generieke weerstandsreserve - renteresultaat 2022	Algemene dekkingsmiddelen	Mutaties reserves		158.242	60.299	
Generieke weerstandsreserve - aanpassing rente	Algemene dekkingsmiddelen	Mutaties reserves	3.232.373	3.271.959	3.271.959	
Toevoeging rente aan reserves	Algemene dekkingsmiddelen	Mutaties reserves	333.382	457.034	457.035	
Rente	Algemene dekkingsmiddelen	Overige baten en lasten	-333.382	-457.034	-457.035	
Reserve gemeentebrede investeringen - stelpost investeringen	Algemene dekkingsmiddelen	Mutaties reserves		118.662	118.662	
Generieke weerstandsreserve - ratio weerstand	Algemene dekkingsmiddelen	Mutaties reserves	1.851.000	0	0	
Reserve overlopende uitgaven	Algemene dekkingsmiddelen	Mutaties reserves	400.131	400.131	400.131	zie baten teamtransitie
Reserve overlopende uitgaven	Algemene dekkingsmiddelen	Mutaties reserves		17.238	17.238	zie lasten stelpost waterschapverkiezingen
Reserve overlopende uitgaven	Algemene dekkingsmiddelen	Mutaties reserves		288.708	288.708	zie lasten stelpost ondersteuning wijkteams
Reserve overlopende uitgaven - Burgerweeshuis	Algemene dekkingsmiddelen	Mutaties reserves		3.807.400	3.807.400	
Reserve overlopende uitgaven	Algemene dekkingsmiddelen	Mutaties reserves		110.000	110.000	zie lasten de Nieuwe Keizer
Reserve overlopende uitgaven	Algemene dekkingsmiddelen	Mutaties reserves		60.986	60.986	zie lasten wet open overheid
Reserve overlopende uitgaven	Algemene dekkingsmiddelen	Mutaties reserves		580.034	580.034	zie lasten uitvoeringskosten klimaatakkoord
Reserve overlopende uitgaven	Algemene dekkingsmiddelen	Mutaties reserves		144.487	144.487	zie lasten robuust rechtsbeschermingssysteem
Reserve overlopende uitgaven	Algemene dekkingsmiddelen	Mutaties reserves		38.529	38.529	zie lasten impuls integraal werken
Reserve overlopende uitgaven	Algemene dekkingsmiddelen	Mutaties reserves		1.200.000	0	zie lasten corona algemeen
Reserve overlopende uitgaven	Algemene dekkingsmiddelen	Mutaties reserves		549.000	549.000	zie lasten stelpost invoeringskst omgevingswet
Reserve overlopende uitgaven	Algemene dekkingsmiddelen	Mutaties reserves		31.909	31.909	zie lasten niet gesprongen explosieven
Reserve overlopende uitgaven	Algemene dekkingsmiddelen	Mutaties reserves		30.595	30.595	zie lasten systeem leren
Reserve overlopende uitgaven	Algemene dekkingsmiddelen	Mutaties reserves		182.000	182.000	zie lasten erfgoeddeal (sluiskwartier)
Lagere lasten stelpost waterschapsverkiezingen	Algemene dekkingsmiddelen	Overige baten en lasten		-17.238	-17.238	tgV reserve overlopende uitgaven
Lagere lasten stelpost ondersteuning versterking wijkteams	Algemene dekkingsmiddelen	Overige baten en lasten		-288.708	-288.708	tgV reserve overlopende uitgaven
Lagere lasten stelpost de Nieuwe Keizer	Algemene dekkingsmiddelen	Overige baten en lasten		-110.000	-110.000	tgV reserve overlopende uitgaven
Lagere lasten stelpost wet open overheid	Algemene dekkingsmiddelen	Overige baten en lasten		-60.986	-60.986	tgV reserve overlopende uitgaven
Lagere lasten stelpost uitvoering klimaatakkoord	Algemene dekkingsmiddelen	Overige baten en lasten		-580.034	-580.034	tgV reserve overlopende uitgaven
Lagere lasten stelpost robuust rechtsbeschermingssysteem	Algemene dekkingsmiddelen	Overige baten en lasten		-144.487	-144.487	tgV reserve overlopende uitgaven
Lagere lasten stelpost impuls integraal werken	Algemene dekkingsmiddelen	Overige baten en lasten		-38.529	-38.529	tgV reserve overlopende uitgaven
Lagere lasten corona algemeen	Algemene dekkingsmiddelen	Overige baten en lasten		-1.200.000	0	tgV reserve overlopende uitgaven

Onderwerp	Programma	Taakveld	Begroot 2022	Begroot na wijziging	Gerealiseerd 2022	Toelichting
Lagere lasten stelpost invoeringskosten omgevingswet	Algemene dekkingsmiddelen	Overige baten en lasten		-549.000	-549.000	tgV reserve overlopende uitgaven
Lagere lasten niet gesprongen explosieven	Algemene dekkingsmiddelen	Overige baten en lasten		-31.909	-31.909	tgV reserve overlopende uitgaven
Lagere lasten stelpost systeem leren	Algemene dekkingsmiddelen	Overige baten en lasten		-30.595	-30.595	tgV reserve overlopende uitgaven
Lagere lasten erfgoeddeal (Sluiskwartier	Algemene dekkingsmiddelen	Overige baten en lasten		-182.000	-182.000	tgV reserve overlopende uitgaven
Fricriebudget	Algemene dekkingsmiddelen	Overige baten en lasten		131.899	131.899	tlv reserve pseudo premie ww
Ontwikkeling zorgconcepten	Algemene dekkingsmiddelen	Overige baten en lasten		177.000	177.000	tlv reserve overlopende uitgaven
Sporthal Keizerslanden	Algemene dekkingsmiddelen	Overige baten en lasten		102.500	102.500	tlv reserve overlopende uitgaven
Corona cultuur restant 2021	Algemene dekkingsmiddelen	Overige baten en lasten		797.685	797.685	tlv reserve overlopende uitgaven
Corona algemeen restant 2021	Algemene dekkingsmiddelen	Overige baten en lasten		1.177.193	1.177.193	tlv reserve overlopende uitgaven
Corona december circulaire 2021	Algemene dekkingsmiddelen	Overige baten en lasten		270.694	270.694	tlv reserve overlopende uitgaven
Thuiswerkvergoeding	Algemene dekkingsmiddelen	Overige baten en lasten		170.500	141.742	tlv reserve overlopende uitgaven
Jongeren- en directiebudget	Algemene dekkingsmiddelen	Overige baten en lasten		583.690	531.993	tlv reserve overlopende uitgaven
Decentralisatie uitkering bodembescherming	Algemene dekkingsmiddelen	Overige baten en lasten		112.000	112.000	
Reserve begrotingstekort	Algemene dekkingsmiddelen	Mutaties reserves	1.832.000	0	0	
Generieke weerstandsreserve - begrotingstekort	Algemene dekkingsmiddelen	Mutaties reserves	916.000	916.000	916.000	
Generieke weerstandsreserve - resultaat VJN 2021	Algemene dekkingsmiddelen	Mutaties reserves	401.422	401.422	401.422	
Generieke weerstandsreserve - resultaat B2021-2024	Algemene dekkingsmiddelen	Mutaties reserves	1.132.434	1.133.162	1.133.162	
Reserve nieuw beleid - resultaat B 2022	Algemene dekkingsmiddelen	Mutaties reserves	6.802.735	16.160.568	16.160.568	
Reserve eenmalig nieuw beleid - begrotingsruimte voor eenmalig nieuw beleid	Algemene dekkingsmiddelen	Mutaties reserves	6.966.977	6.966.977	6.966.977	
<b>Totaal Lasten</b>			<b>43.171.275</b>	<b>93.429.061</b>	<b>97.808.245</b>	



Onderwerp	Programma	Taakveld	Begroot 2022	Begroot na wijziging	Gerealiseerd 2022	Toelichting
<b>Baten</b>						
Inwoner aan zet	Burger en bestuur	Bestuur		50.000	50.000	tgw reserve overlopende uitgaven
Wethouderspensionen	Burger en bestuur	Bestuur		1.500.000	946.993	
Reserve overlopende uitgaven	Burger en bestuur	Mutaties reserves		46.400	31.942	zie last klant contact centrum
Reserve overlopende uitgaven	Burger en bestuur	Mutaties reserves		25.900	0	zie last rekenkamer
Reserve overlopende uitgaven	Burger en bestuur	Mutaties reserves		27.000	0	zie last kennis en verkenning
Leges windschermen	Openbare orde en veiligheid	Openbare orde en veiligheid	6.300	6.300	6.300	
Afrekening veiligheidsregio	Openbare orde en veiligheid	Crisisbeheer en brandweer		516.000	516.000	
Reserve onderhoud gebouwen	Openbare orde en veiligheid	Mutaties reserves		17.500	17.500	zie lasten vuurwerkshow
Reserve overlopende uitgaven	Openbare orde en veiligheid	Mutaties reserves		9.121	9.121	zie lasten Europese richtlijnen energie gebouwen
Reserve overlopende uitgaven	Openbare orde en veiligheid	Mutaties reserves		55.000	55.000	zie lasten ondermijning
Reserve onderhoud gebouwen	Openbare orde en veiligheid	Mutaties reserves	2.358	222.821	155.488	zie last onderhoud schonenvaarderstraat
Reserve overlopende uitgaven	Openbare orde en veiligheid	Mutaties reserves		50.000	13.993	
Reserve overlopende uitgaven	Openbare orde en veiligheid	Mutaties reserves		15.776	18.565	zie lasten onderhoud koekendijk
Baten parkeren	Leefomgeving	Parkeren	493.976	493.976	214.504	tgw reserve mob.fonds parkeren
Reserve mobiliteitsfonds parkeren - parkeerlasten	Leefomgeving	Mutaties reserves	573.649	797.387	468.016	zie lasten parkeren
Stormschade	Leefomgeving	Openbaar groen en recreatie		70.000	70.000	
Gebouw begraafplaatsen	Leefomgeving	Begraafplaatsen		8.697	8.697	tgw reserve onderhoud gebouwen
Vogeleiland paviljoen	Leefomgeving	Openbaar groen en recreatie		20.346	20.346	tgw reserve onderhoud gebouwen
Planvorming - Lebuinusplein	Leefomgeving	Straten, wegen en pleinen	7.700	7.700	7.700	tgw reserve overlopende uitgaven
Nabo overwegen Diepenveen	Leefomgeving	Verkeer en Vervoer		375.000	375.000	tgw reserve overlopende uitgaven
Uitvoering verlichtingsplan	Leefomgeving	Verkeer en Vervoer		97.000	97.000	tgw reserve overlopende uitgaven
Stelpost mind	Leefomgeving	Verkeer en Vervoer		85.300	85.300	tgw reserve overlopende uitgaven
Fietsparkeren projectplan	Leefomgeving	Verkeer en Vervoer		34.000	34.000	tgw reserve overlopende uitgaven
MJOP - mind 2022 swp	Leefomgeving	Verkeer en Vervoer		1.062.000	1.062.000	tgw reserve overlopende uitgaven
Stormschade 2022	Leefomgeving	Openbaar groen en recreatie		120.000	120.000	tgw reserve overlopende uitgaven
Projectplan kwaliteitsimpuls openbare ruimte	Leefomgeving	Verkeer en Vervoer		29.000	29.000	tgw reserve overlopende uitgaven
Bermbeheer	Leefomgeving	Openbaar groen en recreatie		40.000	40.000	tgw reserve overlopende uitgaven
MJOP mind - groen	Leefomgeving	Openbaar groen en recreatie		243.000	243.000	tgw reserve overlopende uitgaven
Reserve gebiedsontwikkeling	Leefomgeving	Mutaties reserves	25.000	50.000	4.918	zie lasten viaduct Brinkgr.weg (Centrumschil)
Reserve kapitaallasten	Leefomgeving	Mutaties reserves			765.062	zie lasten afwaardering parkeerbijdrage bouwaanvragen
Reserve onderhoud gebouwen	Leefomgeving	Mutaties reserves		24.360	38.974	zie lasten vogeleiland paviljoen
Reserve onderhoud gebouwen	Leefomgeving	Mutaties reserves		10.259	6.246	zie lasten gebouw begraafplaatsen
Reserve gemeentebrede investeringen	Leefomgeving	Mutaties reserves		17.035	17.035	zie lasten fietssnelweg Deventer - Zutphen
Reserve gemeentebrede investeringen	Leefomgeving	Mutaties reserves		45.924	0	zie lasten glasvezel
Reserve overlopende uitgaven	Leefomgeving	Mutaties reserves		1.445.352	1.347.914	zie lasten straten wegen pleinen
Reserve overlopende uitgaven	Leefomgeving	Mutaties reserves		120.000	78.750	zie last stelpost mind
Reserve mobiliteitsfonds parkeren	Leefomgeving	Mutaties reserves	40.000	40.000	0	zie lasten project parkeren
Reserve riolen en gemalen	Leefomgeving	Mutaties reserves			80.772	zie lasten riolen en gemalen algemeen
Reserve overlopende uitgaven	Leefomgeving	Mutaties reserves		250.000	250.000	zie lasten projecten
Reserve overlopende uitgaven	Leefomgeving	Mutaties reserves		62.000	62.000	zie lasten groot onderhoud algemeen
Reserve overlopende uitgaven	Leefomgeving	Mutaties reserves		228.125	189.163	zie lasten vervoerslogistiek
Reserve overlopende uitgaven	Leefomgeving	Mutaties reserves		400.000	400.000	zie lasten civiele bruggen & kunstwerk beheer
Reserve overlopende uitgaven	Leefomgeving	Mutaties reserves	204.000	308.500	226.000	zie lasten MJOP Rembrandkade/ljsselkade
Reserve overlopende uitgaven	Milieu en Duurzaamheid	Mutaties reserves	180.000	180.000	0	zie lasten bodemsaneringen
Reserve tarieven huishoudelijk afval	Milieu en Duurzaamheid	Mutaties reserves	0	64.936	55.576	zie lasten afvalstoffenheffing
Reserve geluid	Milieu en Duurzaamheid	Mutaties reserves	119.153	119.153	62.546	zie lasten geluidsaneringen
Herschikking budget duurzaamheidscentrum	Milieu en Duurzaamheid	Milieubeheer	26.112	26.112	26.112	tgw reserve overlopende uitgaven
Reserve overlopende uitgaven	Milieu en Duurzaamheid	Mutaties reserves		20.000	20.000	zie lasten wijkuitvoeringsplan Bathmen
Reserve overlopende uitgaven	Milieu en Duurzaamheid	Mutaties reserves		108.047	108.047	zie lasten klimaatmiddelen transitievisie warmte
Reserve overlopende uitgaven	Milieu en Duurzaamheid	Mutaties reserves		50.000	50.000	zie lasten omgevingsdienst ijsseerland
Reserve overlopende uitgaven	Milieu en Duurzaamheid	Mutaties reserves		27.000	27.000	zie lasten circulaire hotspots
Maatmansweg 3 - milieucentrum	Milieu en Duurzaamheid	Milieubeheer	15.583	37.746	37.746	tgw reserve onderhoud milieucentrum

Onderwerp	Programma	Taakveld	Begroot 2022	Begroot na wijziging	Gerealiseerd 2022	Toelichting
Maatmansweg 3 - milieucentrum	Milieu en Duurzaamheid	Milieubeheer	1.462	1.462	15.102	tgv reserve vastgoed milieucentrum
Doorontwikkeling dis-deo,bro&sor	Ruimtelijke ontwikkeling	Ruimtelijke ordening		32.704	32.704	tgv reserve overlopende uitgaven
Reserve overlopende uitgaven	Ruimtelijke ontwikkeling	Mutaties reserves		62.250	62.250	zie lasten woningbouwopgave
Reserve overlopende uitgaven	Ruimtelijke ontwikkeling	Mutaties reserves		90.000	90.000	zie lasten woningbouwopgave
Reserve overlopende uitgaven	Ruimtelijke ontwikkeling	Mutaties reserves		75.687	75.687	zie lasten stadscampus
Reserve overlopende uitgaven	Ruimtelijke ontwikkeling	Mutaties reserves		142.837	3.655	zie lasten vitaal platteland
Reserve overlopende uitgaven	Ruimtelijke ontwikkeling	Mutaties reserves		105.275	105.275	zie lasten de Nieuwe Keizer
Reserve overlopende uitgaven	Ruimtelijke ontwikkeling	Mutaties reserves		279.945	279.945	zie lasten implementatie omgevingswet
Reserve overlopende uitgaven	Ruimtelijke ontwikkeling	Mutaties reserves		13.918	13.918	zie lasten stadshof
Reserve overlopende uitgaven	Ruimtelijke ontwikkeling	Mutaties reserves		55.051	28.296	zie lasten wet kwaliteitsborg
Reserve overlopende uitgaven	Ruimtelijke ontwikkeling	Mutaties reserves		19.951	19.951	zie lasten normalisatie woonwagens
Reserve overlopende uitgaven	Ruimtelijke ontwikkeling	Mutaties reserves		52.908	33.743	zie lasten mob.poort van deventer
Reserve overlopende uitgaven	Ruimtelijke ontwikkeling	Mutaties reserves		73.535	0	zie lasten flexwonen
Reserve overlopende uitgaven	Ruimtelijke ontwikkeling	Mutaties reserves		51.519	45.850	zie lasten BGT-BAG
Reserve wonen boven winkels	Ruimtelijke ontwikkeling	Mutaties reserves		40.000	3.884	zie lasten stadshof
Reserve kracht van Salland	Ruimtelijke ontwikkeling	Mutaties reserves		189.264	63.747	zie lasten kracht van Salland
Reserve generieke weerstandsreserve	Ruimtelijke ontwikkeling	Mutaties reserves		20.091	15.379	zie lasten aanbesteding obsurv
Aanbesteding openbare ruimte	Ruimtelijke ontwikkeling	Ruimtelijke ordening		25.000	25.000	tgv reserve overlopende uitgaven
Wonen boven winkels	Ruimtelijke ontwikkeling	Wonen en bouwen	6.300	6.300	6.300	
Reserve gebiedsontwikkeling	Herstructurering en vastgoed	Mutaties reserves	175.000	175.000	128.104	zie lasten gebiedsmanagement en gebiedsontw.
Reserve onroerende zaken	Herstructurering en vastgoed	Mutaties reserves	24.645	26.095	6.754	zie lasten diverse panden
Reserve onroerende zaken	Herstructurering en vastgoed	Mutaties reserves		58.703	51.137	zie lasten Bolwerksmolen
Reserve onroerende zaken	Herstructurering en vastgoed	Mutaties reserves			159.000	zie lasten BVP
Reserve onroerende zaken	Herstructurering en vastgoed	Mutaties reserves			83.346	zie lasten Truckpoint
Reserve onroerende zaken	Herstructurering en vastgoed	Mutaties reserves			44.232	zie lasten van Hetenstraat
Reserve onroerende zaken	Herstructurering en vastgoed	Mutaties reserves			9.907	zie lasten Hagenvoorde
Reserve onroerende zaken	Herstructurering en vastgoed	Mutaties reserves			13.835	zie lasten Wittenstein
Reserve onroerende zaken	Herstructurering en vastgoed	Mutaties reserves			16.619	zie lasten Shita
Reserve onroerende zaken	Herstructurering en vastgoed	Mutaties reserves			568.203	zie lasten slotboeking
Reserve onroerende zaken	Herstructurering en vastgoed	Mutaties reserves		615.219	615.219	zie lasten doorstraat S-park
Reserve onroerende zaken	Herstructurering en vastgoed	Mutaties reserves			99.150	zie lasten rente deventer open innovation centre
Alg winstafdracht	Herstructurering en vastgoed	Grondexploitatie	210.000	25.000	257.998	tgv reserve weerstandsvermogen
Tuinen van Zandweerd	Herstructurering en vastgoed	Grondexploitatie	550.000	375.000	137.594	tgv reserve weerstandsvermogen
Eikendal	Herstructurering en vastgoed	Grondexploitatie	440.000	250.000	362.656	tgv reserve weerstandsvermogen
Zomeractualisatie verliesvoorziening	Herstructurering en vastgoed	Fysieke bedrijfsinfrastructuur		833.563	769.735	tgv reserve weerstandsvermogen
Nota waardering diversen	Herstructurering en vastgoed	Fysieke bedrijfsinfrastructuur			3.682.858	tgv reserve weerstandsvermogen
Nota waardering VZ afgesloten complexen	Herstructurering en vastgoed	beheer overige gebouwen en gronden			190.220	tgv reserve weerstandsvermogen
Doorstart S-park	Herstructurering en vastgoed	Beheer overige gebouwen en gronden		512.669	512.669	tgv reserve gemeentebrede investeringen
Egalisatiereserve weerstandvermogen	Herstructurering en vastgoed	Mutaties reserves			278.608	zie lasten VZ afgesloten complexen
Egalisatiereserve weerstandvermogen	Herstructurering en vastgoed	Mutaties reserves		244.619	167.543	zie lasten zomeractualisatie verliesvoorz.
Egalisatiereserve weerstandvermogen	Herstructurering en vastgoed	Mutaties reserves			522.195	zie lasten afgesloten grex Lettele
Egalisatiereserve weerstandvermogen	Herstructurering en vastgoed	Mutaties reserves			160.551	zie lasten afgesloten grex Bathmen
Egalisatiereserve weerstandvermogen	Herstructurering en vastgoed	Mutaties reserves			214.819	zie lasten winst terugname Zandweerd
Egalisatiereserve weerstandvermogen	Herstructurering en vastgoed	Mutaties reserves			3.649.706	zie lasten nota waardering diversen
Reserve onderhoud gebouwen	Herstructurering en vastgoed	Mutaties reserves		2.600.000	2.600.000	kadernota vastgoed
Reserve onderhoud gebouwen	Herstructurering en vastgoed	Mutaties reserves		110.000	48.319	zie lasten routekaart
Reserve overlopende uitgaven	Herstructurering en vastgoed	Mutaties reserves		121.147	53.332	zie lasten Ludgeruskwartier
Reserve overlopende uitgaven	Herstructurering en vastgoed	Mutaties reserves		155.522	106.478	zie lasten Oranjekwartier
Reserve overlopende uitgaven	Herstructurering en vastgoed	Mutaties reserves		31.909	31.909	zie lasten suppletie bommenregeling
Reserve overlopende uitgaven	Herstructurering en vastgoed	Mutaties reserves		182.000	182.000	zie lasten erfgoeddeal
Reserve herstructurering Rivierenwijk	Herstructurering en vastgoed	Mutaties reserves		62.000	66.331	zie lasten herstructurering Rivierenwijk
Verkoop Rigastraat 17	Herstructurering en vastgoed	beheer overige gebouwen en gronden		199.417	199.417	tgv reserve onroerende zaken
Vrijval kapitaallasten onderhoud gebouwen	Herstructurering en vastgoed	beheer overige gebouwen en gronden	40.590	49.461	49.461	tgv reserve onderhoud gebouwen
36 woningen Oranjekwartier	Herstructurering en vastgoed	beheer overige gebouwen en gronden	105.872	105.872	90.212	tgv reserve onroerende zaken

Onderwerp	Programma	Taakveld	Begroot 2022	Begroot na wijziging	Gerealiseerd 2022	Toelichting
Reserve overlopende uitgaven	Inkomensvoorziening en arbeidsmarkt	Mutaties reserves		39.000	0	zie lasten deltaview
Reserve overlopende uitgaven	Inkomensvoorziening en arbeidsmarkt	Mutaties reserves		180.000	130.000	zie lasten kansen baanbehoud doelgroep banenafspr.
Suppletie uitkering BCF - re-integratie	Inkomensvoorziening en arbeidsmarkt	Arbeidsparticipatie		560.045	560.045	
ESF regeling	Inkomensvoorziening en arbeidsmarkt	Arbeidsparticipatie		578.000	578.000	
Uitvoeringskosten Tozo	Inkomensvoorziening en arbeidsmarkt	Inkomensregelingen		63.800	63.800	
Reserve overlopende uitgaven	Inkomensvoorziening en arbeidsmarkt	Mutaties reserves		68.780	68.780	zie lasten integrale human capital agenda
Reserve overlopende uitgaven	Inkomensvoorziening en arbeidsmarkt	Mutaties reserves	65.000	65.000	65.000	zie lasten arbeidsparticipatie
Bestemmingsreserve Projecten Jeugd	Meedoen	Mutaties reserves	1.177.500	1.377.345	1.103.566	zie lasten projecten jeugd
Reserve onderhoud gebouwen	Meedoen	Mutaties reserves		2.662	2.662	zie last Sporthal de Uutvlog
Reserve knelpunten sport	Meedoen	Mutaties reserves	9.071	9.071	9.071	zie lasten buitensportaccomodaties
Beschermde wonen	Meedoen	Geëscaleerde zorg 18+			4.539.118	tgv reserve MO-BW
Coronacompensatie diverse instellingen (1-meedoenbudget)	Meedoen	Samenkracht en burgerparticipatie		150.000	147.127	
Sportbedrijf - garantie zonnecollectoren	Meedoen	Sportbeleid en activering	3.997	3.997	3.997	
Reserve overlopende uitgaven	Meedoen	Mutaties reserves		37.317	37.317	
Reserve onderhoud gebouwen	Meedoen	Mutaties reserves		1.040	0	zie last gebouw Achter de muren Zandpoort 20+20a
Reserve overlopende uitgaven	Meedoen	Mutaties reserves		84.709	9.412	zie last jongerenwerk jeugd corona
Reserve overlopende uitgaven	Meedoen	Mutaties reserves		71.523	23.719	zie last mentale onderst. Jeugd corona
Reserve overlopende uitgaven	Meedoen	Mutaties reserves		49.609	49.609	zie last ontmoeting jeugd corona
Reserve overlopende uitgaven	Meedoen	Mutaties reserves	85.000	85.000	85.000	zie last Verbinding huisartsen
Reserve overlopende uitgaven	Meedoen	Mutaties reserves		244.772	150.900	zie last extra begeleiding kwetsbare groepen
Reserve overlopende uitgaven	Meedoen	Mutaties reserves		167.880	167.880	zie last bestrijden eenzaamheid ouderen
Reserve overlopende uitgaven - Preventiefonds	Meedoen	Mutaties reserves		24.439	24.439	zie last preventiefonds
Reserve overlopende uitgaven	Meedoen	Mutaties reserves	51.000	51.000	10.075	zie last Inclusie agenda Deventer zonder drempels
Reserve onderhoud gebouwen	Meedoen	Mutaties reserves		31.935	1.658	zie last groot onderhoud Bierstraat 52
Reserve onderhoud gebouwen	Meedoen	Mutaties reserves	0	0	5.475	zie last grootonderhoud Wijkcentrum de Vijfhoek
Reserve onderhoud gebouwen	Meedoen	Mutaties reserves		20.206	10.780	zie last groot onderhoud dorps huis Braakhekke
Reserve onderhoud gebouwen	Meedoen	Mutaties reserves		1.200	0	zie last groot onderhoud Ramelestraat 2
Reserve onderhoud gebouwen	Meedoen	Mutaties reserves		7.040	2.844	zie last groot onderhoud Fonteinkruid 61
Reserve onderhoud gebouwen	Meedoen	Mutaties reserves		0	1.301	zie last groot onderhoud Huis vd Wijk, Spuistraat 48
Reserve onderhoud gebouwen	Meedoen	Mutaties reserves		35.380	39.375	zie last groot onderhoud Speeltuingebouw Wijk 16
Reserve onderhoud gebouwen	Meedoen	Mutaties reserves		4.667	5.629	zie last groot onderhoud Speeltuingebouw Kindervreugd
Reserve onderhoud gebouwen	Meedoen	Mutaties reserves		0	575	zie last groot onderhoud Lange Zandstraat 13-15
Reserve onderhoud gebouwen	Meedoen	Mutaties reserves		35.000	61	zie last gebouw de Fermerie
Reserve sociaal domein	Meedoen	Mutaties reserves		80.428	64.056	zie last innovatiebudget sociaal domein
Reserve sociaal domein	Meedoen	Mutaties reserves		16.174	16.174	zie last lokale activiteiten mo+bw
Reserve overlopende uitgaven	Meedoen	Mutaties reserves		90.000	90.000	zie last Buurtmakers
Reserve versterking soc.structuur in wijken en dorpen	Meedoen	Mutaties reserves		220.221	72.423	zie last Buurt initiatiefonds
Reserve overlopende uitgaven	Meedoen	Mutaties reserves		18.645	18.645	zie last LHBT emancipatiebeleid
Reserve overlopende uitgaven	Meedoen	Mutaties reserves		94.286	94.286	zie last Bed, Bad en Brood + vrijval reserve
Reserve nieuwkomers	Meedoen	Mutaties reserves		265.286	0	zie last Werkbudget verhoogde asielinstroom
Reserve overlopende uitgaven	Meedoen	Mutaties reserves		217.669	183.454	zie last Werkbudget verhoogde asielinstroom
Werkbudget verhoogde asielinstroom	Meedoen	Samenkracht en burgerparticipatie		139.663	303.638	tgv reserve nieuwkomers
Generieke weerstandsreserve	Meedoen	Mutaties reserves		221.250	131.708	zie last Werkbudget verhoogde asielinstroom
Reserve overlopende uitgaven	Meedoen	Mutaties reserves		273.872	165.999	zie last IU Uitvoeringsmiddelen inburgering
Reserve nieuwkomers	Meedoen	Mutaties reserves		83.000	83.000	zie last Pilot inburgering Matz Social
Reserve sociaal domein - Stichting Vangnet	Meedoen	Mutaties reserves		179.299	0	zie last Stichting Vangnet
Reserve overlopende uitgaven	Meedoen	Mutaties reserves		29.689	29.689	zie last Vergoeding eigen bijdragen ouders Corona
Reserve overlopende uitgaven	Meedoen	Mutaties reserves		400.000	30.528	zie last Koploperstraject Clientondersteuning
Reserve overlopende uitgaven	Meedoen	Mutaties reserves		100.000	100.000	zie last Extra capaciteit Team Toegang
Reserve overlopende uitgaven	Meedoen	Mutaties reserves		177.742	177.742	zie last Ontwikkeling van de Toegang
Reserve overlopende uitgaven	Meedoen	Mutaties reserves		78.225	78.225	zie last Implementatiebudget ICT Sociaal Domein

Onderwerp	Programma	Taakveld	Begroot 2022	Begroot na wijziging	Gerealiseerd 2022	Toelichting
Reserve overlopende uitgaven	Meedoen	Mutaties reserves		35.000	35.000	zie last Administrateur BAD
Beschermd wonen in natura regionaal	Meedoen	Geëscaleerde zorg 18+		159.010	159.010	tgw reserve sociaal domein
Reserve MO-BW - Polstraat 8-10 Asbest- en funderingsherstel	Meedoen	Mutaties reserves		5.282.947	5.282.947	zie last beschermd wonen in natura regionaal
Reserve overlopende uitgaven	Meedoen	Mutaties reserves		840.000	283.719	zie last Polstraat 8-10 Asbest- en funderingsherstel
Reserve MO-BW - Polstraat 8-10 Asbest- en funderingsherstel	Meedoen	Mutaties reserves		816.634	0	zie last Polstraat 8-10 Asbest- en funderingsherstel
Reserve MO- BW	Meedoen	Mutaties reserves			33.051	zie last toegang beschermd wonen
Reserve onderhoud gebouwen	Meedoen	Mutaties reserves		594.930	102.987	zie last groot onderhoud Polstraat 8-10
Reserve overlopende uitgaven	Meedoen	Mutaties reserves		29.794	29.794	zie last Brede aanpak dak- en thuisloosheid
Regionale reserve MO-BW	Meedoen	Mutaties reserves		418.000	416.124	zie last Pilot dag activering/24-uursopvang
Reserve sociaal domein	Meedoen	Mutaties reserves		31.885	0	zie last Hygiënische Probleem Huishoudens (HPH)
Hygiënische Probleem Huishoudens (HPH)	Meedoen	Geëscaleerde zorg 18+		13.422	0	zie last Hygiënische Probleem Huishoudens (HPH)
Reserve overlopende uitgaven	Meedoen	Mutaties reserves	210.396	210.396	116.600	zie last Tijdelijke huisvesting daklozenopvang
Bijdrage GAE in de risicoreserve tm 2025	Meedoen	Sportaccommodaties	25.633	25.633	25.667	tgw reserve risico's
Reserve overlopende uitgaven - Eerste verkenning Zwaluwenburg	Jeugd en onderwijs	Mutaties reserves		75.000	51.555	zie last Eerste verkenning Zwaluwenburg
Handhaving en toezicht kinderopvang	Jeugd en Onderwijs	Onderwijsbeleid en leerlingzaken		70.000	70.000	
Reserve overlopende uitgaven	Jeugd en onderwijs	Mutaties reserves		91.092	91.092	zie last groot onderhoud gymzalen
Reserve overlopende uitgaven - Onderzoek knelpunten jeugdhulp	Jeugd en onderwijs	Mutaties reserves		100.000	100.871	zie last Onderzoek knelpunten jeugdhulp
Reserve onderhoud gebouwen	Jeugd en onderwijs	Mutaties reserves		21.179	5.756	zie last onderhoud diverse panden onderwijshuisv.
Egalisatiereserve onderhoud onderwijshuisvesting	Jeugd en onderwijs	Mutaties reserves		103.138	103.138	zie last groot onderhoud gymzalen
Reserve overlopende uitgaven - uitredesom	Jeugd en onderwijs	Mutaties reserves	98.000	98.000	98.000	
Reserve overlopende uitgaven	Kunst en Cultuur	Mutaties reserves	50.000	50.000	50.000	zie last burgerweeshuis
Cultuureducatie	Kunst en Cultuur	Cult.presentatie, -productie en -partic.	32.500	32.500	32.500	tgw generieke weerstandsreserve
Oudheidkunde algemeen	Kunst en Cultuur	Cult.presentatie, -productie en -partic.	10.600	10.600		ztgw reserve deventer geschiedenis in beeld
Reserve overlopende uitgaven	Kunst en Cultuur	Mutaties reserves		10.105	10.105	zie last Monumenten advisering waardering panden
Reserve overlopende uitgaven	Kunst en Cultuur	Mutaties reserves		31.000	31.000	zie last Onderzoek vml Jurriensgasthuis
Reserve overlopende uitgaven	Kunst en Cultuur	Mutaties reserves	55.000	47.572	47.572	zie last Nieuwe makers Coronaloket
Reserve overlopende uitgaven	Kunst en Cultuur	Mutaties reserves		25.000		zie last evaluatiekosten Viking
Reserve overlopende uitgaven	Kunst en Cultuur	Mutaties reserves	40.000	40.000	40.000	zie last Deventer Verhaal terugdraaien korting subsidie
Reserve overlopende uitgaven	Kunst en Cultuur	Mutaties reserves		44.480	36.216	zie last extra capaciteit team beleid
Diverse panden	Kunst en Cultuur	Cultureel erfgoed		394.245	394.245	tgw reserve onderhoud gebouwen
NV Maatschappelijk vastgoed	Kunst en Cultuur	Cultureel erfgoed		2.190.854	2.191.415	tgw reserve kapitaallasten
Diverse panden	Kunst en Cultuur	Cultureel erfgoed		299.077	299.077	tgw reserve onderhoud panden NV MVD
Reserve onderhoud gebouwen	Kunst en Cultuur	Mutaties reserves		566.860	499.071	zie lasten onderhoud diverse panden
Reserve onderhoud panden-diverse panden	Kunst en Cultuur	Mutaties reserves		96.600	11.036	zie lasten diverse panden
Reserve kunstaankopen	Kunst en Cultuur	Mutaties reserves		16.625	1.500	zie lasten kunstopdrachten
Theater techniek MIMIK	Kunst en Cultuur	Cult.presentatie, -productie en -partic.		27.232	27.232	tgw reserve theater techniek MIMIK
Reserve overlopende uitgaven	Kunst en Cultuur	Mutaties reserves	80.000	80.000	80.000	zie last Nieuwe Makers
Reserve overlopende uitgaven	Economie en Internationaal beleid	Mutaties reserves		18.032	18.032	zie last Vaart in de haven
Reserve overlopende uitgaven	Economie en Internationaal beleid	Mutaties reserves		42.500	34.745	zie lasten economische promotie
Reserve overlopende uitgaven	Economie en Internationaal beleid	Mutaties reserves		125.000	125.000	zie last Corona herstellfonds
Reserve overlopende uitgaven	Economie en Internationaal beleid	Mutaties reserves		127.058	29.049	zie last TBBT Leefbaarheid
Reserve overlopende uitgaven	Economie en Internationaal beleid	Mutaties reserves		42.200	25.165	zie last TBBT Ruimte en Ondernemen
Reserve overlopende uitgaven	Economie en Internationaal beleid	Mutaties reserves		70.000	0	zie last TBBT Duurzame mobiliteit
Reserve overlopende uitgaven	Economie en Internationaal beleid	Mutaties reserves		100.000	24.642	zie last TBBT Energie & klimaat
Reserve overlopende uitgaven	Economie en Internationaal beleid	Mutaties reserves		740.000	9.150	zie last TBBT Herstruc.plan.bedr.terreinen WP1
Reserve overlopende uitgaven	Economie en Internationaal beleid	Mutaties reserves		65.000	13.480	zie last TBBT Zon op dak WP3
Reserve mondiaal beleid	Economie en Internationaal beleid	Mutaties reserves		51.401	1.851	zie last International Office
Facilitaire zaken	Bedrijfsvoering	Overhead	60.000	60.000	60.000	tgw reserve huisvesting gem apparaat
Afstand tot arbeidsmarkt	Bedrijfsvoering	Overhead		50.000	50.000	tgw reserve overlopende uitgaven
Polstraat 12	Bedrijfsvoering	Overhead		20.852	20.852	tgw reserve onderhoud gebouwen
Reserve overlopende uitgaven	Bedrijfsvoering	Mutaties reserves		192.000	192.000	zie lasten leren en ontwikkelen

Onderwerp	Programma	Taakveld	Begroot 2022	Begroot na wijziging	Gerealiseerd 2022	Toelichting
Reserve overlopende uitgaven	Bedrijfsvoering	Mutaties reserves		51.100	0	zie lasten finance en control
Reserve overlopende uitgaven	Bedrijfsvoering	Mutaties reserves		65.661	17.579	zie lasten i-uitvoeringsplannen - onvoorzien
Reserve overlopende uitgaven	Bedrijfsvoering	Mutaties reserves		498.471	141.015	zie lasten I-uitvoering diversen
Reserve huisvesting gem. apparaat	Bedrijfsvoering	Mutaties reserves			32.138	zie lasten FZ
Reserve onderhoud gebouwen	Bedrijfsvoering	Mutaties reserves		800	3.747	zie lasten Polstraat 12
Reserve gemeentebrede investeringen	Bedrijfsvoering	Mutaties reserves		18.618	18.618	zie lasten Dev1 -onvoorzien
Generieke weerstandsreserve - datacentre	Bedrijfsvoering	Mutaties reserves		41.015	13.116	zie lasten infra Office 365
Generieke weerstandsreserve - datacentre	Bedrijfsvoering	Mutaties reserves	17.315	17.315	17.315	zie lassten datacentre
Teamtransities	Algemene dekkingsmiddelen	Overige baten en lasten	400.131	400.131	400.131	tgV reserve overlopende uitgaven
Duurzame toegankelijkheid	Algemene dekkingsmiddelen	Overige baten en lasten		33.000	33.000	
Egalisatie reserve weerstandsvermogen -winsten Grex	Algemene dekkingsmiddelen	Mutaties reserves	1.200.000	1.200.000	0	
Aanpassing omslag rente	Algemene dekkingsmiddelen	Overige baten en lasten	3.276.755	3.271.959	3.271.959	
Rente resultaat	Algemene dekkingsmiddelen	Overige baten en lasten	109.684	134.507	233.101	
Reserve pseudo premie ww	Algemene dekkingsmiddelen	Mutaties reserves		131.899	131.899	zie lasten frictiebudget
Reserve overlopende uitgaven	Algemene dekkingsmiddelen	Mutaties reserves		102.500	102.500	zie lasten sporthal Keizerslanden
Reserve overlopende uitgaven	Algemene dekkingsmiddelen	Mutaties reserves		177.000	177.000	zie lasten ontwikkeling zorgconcepten
Reserve overlopende uitgaven	Algemene dekkingsmiddelen	Mutaties reserves		395.442	395.442	vrijval
Reserve overlopende uitgaven	Algemene dekkingsmiddelen	Mutaties reserves		797.685	797.685	zie lasten corona cultuur restant 2021
Reserve overlopende uitgaven	Algemene dekkingsmiddelen	Mutaties reserves		1.177.193	1.177.193	zie lasten corona algemeen restant 2021
Reserve overlopende uitgaven	Algemene dekkingsmiddelen	Mutaties reserves		270.694	270.694	zie lastn corona decembercirculaire 2021
Reserve overlopende uitgaven	Algemene dekkingsmiddelen	Mutaties reserves		170.500	141.742	zie lasten thuisvergoeding
Reserve overlopende uitgaven	Algemene dekkingsmiddelen	Mutaties reserves		583.690	531.993	zie lasten jongeren- en directiebudget
Generieke weerstandsreserve -Resultaat VJN 2019	Algemene dekkingsmiddelen	Mutaties reserves	751.000	751.000	751.000	
Generieke weerstandsreserve - Begroting 2020	Algemene dekkingsmiddelen	Mutaties reserves	737.000	737.000	737.000	
Generiek weerstandsreserve - Reserve begrotingstekort	Algemene dekkingsmiddelen	Mutaties reserves	916.000	916.000	916.000	
Reserve begrotingstekort - Begroting 2020	Algemene dekkingsmiddelen	Mutaties reserves	1.832.000	0	0	
Generieke weerstandsreserve - nieuw beleid	Algemene dekkingsmiddelen	Mutaties reserves	2.573.000	2.573.000	2.573.000	
Generieke weerstandsreserve - burgerweeshuis	Algemene dekkingsmiddelen	Mutaties reserves	2.000.000	2.000.000	2.000.000	
Generieke weerstandsreserve - Knecht Drenth	Algemene dekkingsmiddelen	Mutaties reserves	43.560	43.560	43.560	
Generieke weerstandsreserve - aanpassing renteomslag	Algemene dekkingsmiddelen	Mutaties reserves	370.865	414.336	414.336	
Generieke weerstandsreserve - overige voor en nadelen rente	Algemene dekkingsmiddelen	Mutaties reserves			10.043	
Generieke weerstandsreserve - rente en afschr. geactiveerde leningen	Algemene dekkingsmiddelen	Mutaties reserves		10.649	10.649	
Generieke weerstandsreserve - onvoorzien	Algemene dekkingsmiddelen	Mutaties reserves	221.000	221.000	221.000	
Specifieke weerstandsreserve - VJN 2021 - begr. 2022 ratio	Algemene dekkingsmiddelen	Mutaties reserves	1.851.000	0	0	
Generieke weerstandsreserve - resultaat 2e kw. voor nieuw beleid	Algemene dekkingsmiddelen	Mutaties reserves	6.802.735	0	0	
Generieke weerstandsreserve - Resultaat jaarrekening 2021	Algemene dekkingsmiddelen	Mutaties reserves		8.082.233	8.082.233	
Reserve Gemeentebrede investeringen - Burgerweeshuis	Algemene dekkingsmiddelen	Mutaties reserves	691.000	691.000	691.000	
Reserve nieuw beleid	Algemene dekkingsmiddelen	Mutaties reserves	4.604.000	4.604.000	4.604.000	
<b>Totaal Baten</b>			<b>33.698.442</b>	<b>69.732.343</b>	<b>75.458.845</b>	
<b>Saldo</b>			<b>9.472.833</b>	<b>23.696.718</b>	<b>22.349.399</b>	

### Bijlage 3 - Nadere specificatie algemene dekkingsmiddelen

Verantwoord zijn de navolgende heffingen:

Omschrijving	Primitieve begroting			Begroting na wijziging			Rekening		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Onroerende zaakbelasting	0	28.917	28.917	0	29.123	29.123	2	29.250	29.248
Hondenbelasting	10	331	321	0	0	0	0	0	0
Precariobelasting	0	182	182	0	198	198	0	205	205
Standplaatsen	-27	0	27	-27	0	27	-27	0	27
Belasting roerende woon- en bedrijfspanden	0	10	10	0	10	10	0	6	6
Kwijtschelding i.v.m. toeslagen-affaire	0	0	0	0	0	0	10	10	0
<b>Totaal</b>	<b>-17</b>	<b>29.441</b>	<b>29.459</b>	<b>-27</b>	<b>29.332</b>	<b>29.359</b>	<b>-16</b>	<b>29.470</b>	<b>29.486</b>

Verantwoord zijn de navolgende dividenden:

Omschrijving	Primitieve begroting			Begroting na wijziging			Rekening		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Dividend Bank Nederlandse Gemeenten	0	770	770	0	666	666	0	666	666
Dividend Circulus	0	191	191	0	191	191	0	197	197
Dividend Wadinko	0	30	30	0	60	60	0	77	77
Dividend Enexis	0	203	203	0	267	267	0	269	269
<b>Totaal</b>	<b>0</b>	<b>1.194</b>	<b>1.194</b>	<b>0</b>	<b>1.184</b>	<b>1.184</b>	<b>0</b>	<b>1.210</b>	<b>1.210</b>

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2022 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 14-2-2023

Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	
JenV	A13	Incidentele bijdrage ondersteuning naleving controle op coronatoegangsbewijzen  Gemeenten	Besteding in (jaar T) (zelfstandige uitvoering inclusief uitvoering door andere partijen, niet zijnde medeoverheden)  Aard controle R Indicator: A13/01 € 51.044	Zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)  Aard controle n.v.t. Indicator: A13/02 Ja	Correctie besteding (jaar T-1) Vanaf SiSa 2023 van toepassing i.v.m. SiSa tussen medeoverheden  Aard controle R Indicator: A13/03 € 0	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) in inclusief uitvoering door andere medeoverheden vanaf SiSa 2023  Aard controle R Indicator: A13/04 € 51.044	Eindverantwoording (Ja/Nee)  Aard controle n.v.t. Indicator: A13/05 Ja		
JenV	A16	Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne  Gemeenten	Vul in totaal cumulatief te ontvangen normbedrag per gerealiseerde plek per dag (GOO) 1 maart tot en met 14 oktober 2022  Aard controle R Indicator: A16/01 € 4.887.400	Vul in totaal cumulatief te ontvangen normbedrag per gerealiseerde plek per dag (GOO) met ingang van 15 oktober 2022 (jaar T)  Aard controle R Indicator: A16/02 € 2.475.724	Vul in verschil werkelijke bestedingen ten opzichte van de gecombineerde uitkomst van A16/01 en A16/02 (jaar T) - uitzonderingsbepaling (GOO)  Aard controle R Indicator: A16/03 € 0	Besteding (jaar T) tbv de transitie uitgezonderd uitvoeringskosten  Aard controle R Indicator: A16/04 € 1.274.262	Besteding (jaar T) uitvoeringskosten tbv de transitie  Aard controle R Indicator: A16/05 € 0	Besteding (jaar T) uitgekeerde verstrekkingen (POO)  Aard controle R Indicator: A16/06 € 349.070	
			Totaal bedrag vorderingen uitgekeerde verstrekkingen (jaar T) POO  Aard controle R Indicator: A16/07 € 0	Vul in totaal te ontvangen normbedrag uitvoeringskosten per geregistreerde persoon waaraan in een maand een verstrekking is gedaan (POO) in (jaar T)  Aard controle R Indicator: A16/08 € 190.470	Berekening totale besteding (jaar T)  Som indicatoren 01 t/m 08  Aard controle n.v.t. Indicator: A16/09 € 9.176.926	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)  Aard controle n.v.t. Indicator: A16/10 € 9.176.926	Eindverantwoording (Ja/Nee)  Aard controle n.v.t. Indicator: A16/11 Nee		
FIN	B2	Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek  Gemeenten	Aantal (potentieel) gedupeerden die in aanmerking komt voor ondersteuning (jaar T)  Aard controle R Indicator: B2/01 18	Cumulatief aantal (potentieel) gedupeerden die in aanmerking komt voor ondersteuning (t/m jaar T)  Aard controle n.v.t. Indicator: B2/02 331	Aantal uitgewerkte plannen van aanpak in (jaar T)  Aard controle D2 Indicator: B2/03 25	Cumulatief aantal uitgewerkte plannen van aanpak (t/m jaar T)  Aard controle n.v.t. Indicator: B2/04 40	Normbedragen voor a, b, d en f (ja/nee)(vanaf 2021)  Nee: reeks 1 / Ja: reeks 2  Aard controle n.v.t. Indicator: B2/05 Ja	Normbedragen voor e (ja/nee) (vanaf 2021)  Nee: reeks 1/ Ja: reeks 2  Aard controle n.v.t. Indicator: B2/06 Ja	
			Eindverantwoording (Ja/Nee)  Aard controle n.v.t. Indicator: B2/07 Nee	<b>Reeks 1</b> Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel a, b, d en f (artikel 3)  <b>Keuze werkelijke kosten</b> Aard controle R Indicator: B2/08 € 283.519	<b>Reeks 1</b> Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdelen a, b, d en f (artikel 3)  <b>Keuze werkelijke kosten</b> Aard controle n.v.t. Indicator: B2/09 € 283.519	<b>Reeks 1</b> Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3)  <b>Keuze werkelijke kosten</b> Aard controle R Indicator: B2/12 € 191.313	<b>Reeks 1</b> Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3)  <b>Keuze werkelijke kosten</b> Aard controle R Indicator: B2/13 € 191.313	<b>Reeks 1</b> Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3)  <b>Keuze werkelijke kosten</b> Aard controle R Indicator: B2/10 € 191.313	<b>Reeks 1</b> Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3)  <b>Keuze werkelijke kosten</b> Aard controle R Indicator: B2/11 € 191.313
			<b>Reeks 2</b> Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerden (jaar T) (artikel 3)  <b>Keuze normbedragen</b> Aard controle R Indicator: B2/16 € 5.700	<b>Reeks 2</b> Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerde cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3)  <b>Keuze normbedragen</b> Aard controle R Indicator: B2/17 € 80.940	<b>Reeks 2</b> Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak (jaar T) (artikel 3)  <b>Keuze normbedragen</b> Aard controle R Indicator: B2/18 € 86.700	<b>Reeks 2</b> Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3)  <b>Keuze normbedragen</b> Aard controle R Indicator: B2/19 € 138.720	<b>Reeks 2</b> Normbedrag onderdeel d x aantal nazorgtrajecten (jaar T) (artikel 3)  <b>Keuze normbedragen</b> Aard controle R Indicator: B2/20 € 0	<b>Reeks 2</b> Normbedrag onderdeel d x aantal nazorgtrajecten cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3)  <b>Keuze normbedragen</b> Aard controle R Indicator: B2/21 € 0	
			<b>Reeks 2</b> Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden), indien nog niet eerder opgegeven (jaar T) (artikel 3)  <b>Keuze normbedragen</b> Aard controle R Indicator: B2/22 € 0	<b>Reeks 2</b> Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden), indien nog niet eerder opgegeven (t/m jaar T) (artikel 3)  <b>Keuze normbedragen</b> Aard controle R Indicator: B2/23 € 0	<b>Reeks 2</b> Normbedrag onderdeel f x aantal driegesprekken (jaar T) (artikel 3)  <b>Keuze normbedragen</b> Aard controle R Indicator: B2/24 € 0	<b>Reeks 2</b> Normbedrag onderdeel f x aantal driegesprekken cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3)  <b>Keuze normbedragen</b> Aard controle R Indicator: B2/25 € 0	<b>Totaal</b> Totale verantwoording (jaar T) voor de SPUK B2 regeling  Aard controle n.v.t. Indicator: B2/26 € 283.713		
BZK	C9	Specifieke uitkering woningbouwimpuls  Tranche 1 t/m 3 Gemeenten	Projectnaamnummer  Aard controle n.v.t. Indicator: C9/01	Aantal woningen waarvan bouw is gestart in (jaar T) komt overeen met fasering uit de projectaanvraag (Ja/Nee) - bij Nee is indicator 05 verplicht  Aard controle n.v.t. Indicator: C9/02	Aantal woningen waarvan de bouw gestart is cumulatief (t/m jaar T)  Aard controle n.v.t. Indicator: C9/03	Uitvoering WBI-maatregelen verloopt conform fasering projectaanvraag (Ja/Nee) - bij Nee is indicator 05 verplicht  Aard controle n.v.t. Indicator: C9/04	Toelichting afwijkingen in faseringen (indicatoren 02 en 04)  Aard controle n.v.t. Indicator: C9/05	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)  Aard controle D2 Indicator: C9/06	
			1 Woningbouwimpuls 2020 Deventer - Centrumschil 2020-0000079181  Aard controle n.v.t. Indicator: C9/07	Nee  Aard controle D2 Indicator: C9/08	115  Aard controle n.v.t. Indicator: C9/09	Nee  Aard controle n.v.t. Indicator: C9/10	- Havenkwartier is gestart volgens planning, bij het Sluiskwartier en de kop Handelskade is enige vertraging ontstaan, naar verwachting wordt in 2023 een inhaalslag gemaakt. - Over de maatregelen bij het viaduct zijn we in overleg met NS-ProRail.  Aard controle n.v.t. Indicator: C9/11	€ 2.539.165  Aard controle n.v.t. Indicator: C9/12	
			1 Woningbouwimpuls 2020 Deventer - Centrumschil 2020-0000079181  Aard controle n.v.t. Indicator: C9/07	€ 1.904.247  Aard controle D2 Indicator: C9/08	Ja  Aard controle n.v.t. Indicator: C9/09	Ja  Aard controle n.v.t. Indicator: C9/10	94  Aard controle n.v.t. Indicator: C9/11	Nee  Aard controle n.v.t. Indicator: C9/12	
BZK	C10	Tijdelijk besluit specifieke uitkering verbetering digitale dienstverlening  Gemeente en Provincies	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen  Aard controle R Indicator: C10/01 € 109.057	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) vanaf verantwoordingsjaar 2020 tot einde looptijd  Aard controle n.v.t. Indicator: C10/02 € 119.494	Project afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee)  Aard controle n.v.t. Indicator: C10/03 Ja	Besteding (jaar T) (gedeeltelijk) verantwoord o.b.v. voorlopige toekenningen? (Ja/Nee)  Aard controle n.v.t. Indicator: C10/04 Ja	Toelichting op niet-afgeronde projecten  Aard controle n.v.t. Indicator: C10/05		
BZK	C30	Specifieke uitkeringen proeftuinen aardgasvrije wijken 2e ronde  Gemeenten	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen  Aard controle R Indicator: C30/01 € 901.190	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen  Aard controle n.v.t. Indicator: C30/02 € 1.208.253	Aantal (t/m jaar T) aardgasvrij gemaakte bestaande woningen en andere gebouwen in de wijk  Aard controle D2 Indicator: C30/03 107	Aantal (t/m jaar T) aardgasvrij-reedygemaakte bestaande woningen en andere gebouwen in de wijk  Aard controle D2 Indicator: C30/04 0	Aanvraag is volgens plan/aanvraag uitgevoerd (Ja/Nee)  Indicator 06 verplicht als hier 'Nee' wordt ingevuld  Aard controle n.v.t. Indicator: C30/05 Ja	Eventuele toelichting op niet volgens plan/aanvraag uitgevoerde projecten  Verplicht als bij indicator 05 'Nee' is ingevuld  Aard controle n.v.t. Indicator: C30/06	
			Eindverantwoording (Ja/Nee)  Aard controle n.v.t.						

		Indicator: C30/07											
BZK	C32	Regeling specifieke uitkering ventilatie in scholen	Nee	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Start bouwactiviteiten uiterlijk 31 augustus 2022 (Ja/Nee)	Toelichting (verplicht als bij start bouwactiviteiten (indicator 04) 'Nee' is ingevuld)	Eindverantwoording (Ja/Nee)					
	Gemeenten		Aard controle n.v.t. Indicator: C32/01	Aard controle R Indicator: C32/02	Aard controle n.v.t. Indicator: C32/03	Aard controle D2 Indicator: C32/04	Aard controle n.v.t. Indicator: C32/05	Aard controle n.v.t. Indicator: C32/06					
		SUVIS21-2-03027193/SUVIS 2021 2e call	€ 0	€ 0	€ 0	Ja		Nee					
		Kopie Beschikkingnummer/Naam	Aard controle n.v.t. Indicator: C32/07	Zijn de begrotingsposten waarvoor een uitkering is aangevraagd uitgevoerd? (Ja/Nee/N.v.t.)	Aard controle D2 Indicator: C32/08	Toelichting (verplicht als bij indicator 08 nee is ingevuld)	Aard controle n.v.t. Indicator: C32/09						
		SUVIS21-2-03027193/SUVIS 2021 2e call		Nee		Er is begonnen met het ophangen van ventilatiemeters (kosteloos, ter start van het project), voor de andere werkzaamheden zitten we nog in de beginfase en de verwachting is dat deze in 2023 of 2024 afgerond worden. Hierover is een melding gedaan naar RVO.							
BZK	C41B	Regeling specifieke uitkering flexibele inzet woningbouw	Hieronder per regel één provincie(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor	Besteding (jaar T) aan flexibele ondersteuning, capaciteit en expertise	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) aan flexibele ondersteuning capaciteit en expertise	Cumulatieve cofinanciering (t/m jaar T)	Aantal projecten dat (in jaar T) is geholpen met middelen	Aantal projecten dat cumulatief (t/m jaar T) is geholpen met middelen					
		SiSa tussen medeoverheden	Aard controle n.v.t. Indicator: C41B/01	Aard controle R Indicator: C41B/02	Aard controle n.v.t. Indicator: C41B/03	Aard controle R Indicator: C41B/04	Aard controle n.v.t. Indicator: C41B/05	Aard controle n.v.t. Indicator: C41B/06					
		030004 Provincie Overijssel	€ 50.000	€ 50.000	€ 16.762	0	3						
		Kopie provinciecode	Aard controle n.v.t. Indicator: C41B/07	Cumulatief aantal (t/m jaar T) woningen dat in deze projecten wordt gerealiseerd	Aard controle n.v.t. Indicator: C41B/08	Eindverantwoording (Ja/Nee)							
		030004 Provincie Overijssel	1.430	Ja									
BZK	C43	Regeling reductie energiegebruik woningen	Beschikkingnummer/naam	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Aantal bereikte woningen	Toelichting	Eindverantwoording (Ja/Nee)					
		Gemeenten	Aard controle n.v.t. Indicator: C43/01	Aard controle R Indicator: C43/02	Aard controle R Indicator: C43/03	Aard controle D1 Indicator: C43/04	Aard controle n.v.t. Indicator: C43/05	Aard controle n.v.t. Indicator: C43/06					
		RREW2020-00450354	€ 257.122	€ 767.766	12.264		Ja						
		Totaal aantal bereikte huurwoningen	Aard controle D1 Indicator: C43/07	Is minstens 70% van de uitgekeerde specifieke uitkering bestemd voor activiteiten als bedoeld in artikel 4, eerste lid, onder a, b of c van de regeling (Ja/Nee)?	Aard controle n.v.t. Indicator: C43/08								
		9.222	Ja										
BZK	C55	Aanpak energiearmoede	Het aantal huishoudens in huurwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening	Besteding (jaar T) van de onder indicator 01 gemeoede kosten	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 01 gemeoede kosten	Het aantal huishoudens in koopwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening	Besteding (jaar T) van de onder indicator 04 gemeoede kosten	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 04 gemeoede kosten					
			Aard controle n.v.t. Indicator: C55/01	Aard controle R Indicator: C55/02	Aard controle n.v.t. Indicator: C55/03	Aard controle n.v.t. Indicator: C55/04	Aard controle R Indicator: C55/05	Aard controle n.v.t. Indicator: C55/06					
		0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 107.093	€ 107.093						
		Het aantal huishoudens dat ondersteuning –bijvoorbeeld via advies aan huis- heeft gekregen in de vorm van advies over vermindering van het energiegebruik voor zijn specifieke woningen waar de bewoner direct zijn/haar energiegebruik mee heeft kunnen verminderen.	Aard controle n.v.t. Indicator: C55/07	Besteding (jaar T) van de onder indicator 07 gemeoede kosten	Aard controle n.v.t. Indicator: C55/08								
		0	€ 0	€ 0	€ 0								
		Het aantal kleine gasbesparende maatregelen (w.o. radiatorfolie en tochtstrips)	Aard controle n.v.t. Indicator: C55/10	Het aantal kleine elektriciteitsbesparende maatregelen (w.o. LED-lampen)	Aard controle n.v.t. Indicator: C55/11	Het aantal grote(re) gasbesparende maatregelen (w.o. dakisolatie, vloerisolatie, spouwmuurisolatie etc.)	Aard controle n.v.t. Indicator: C55/12	Het aantal grote(re) elektriciteitsbesparende maatregelen (w.o. vervangen koelkasten, wasmachines etc.)	Aard controle n.v.t. Indicator: C55/13	Het aantal gegeven adviezen met directe verlaging energiegebruik/energierekening tot gevolg.	Aard controle n.v.t. Indicator: C55/14	Het aantal overige energierekening verlagende maatregelen	Aard controle n.v.t. Indicator: C55/15
		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
BZK	C56	Regeling huisvesting aandachtsgroepen	Beschikkingnummer	Projectnaam	Besteding (jaar T) per project	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) - per project	Aantal woonruimten en verblijfsruimten waarvan de werkzaamheden zijn gestart in (jaar T)	Aantal volledig gerealiseerde woonruimten en verblijfsruimten (t/m jaar T)					
			Aard controle n.v.t. Indicator: C56/01	Aard controle n.v.t. Indicator: C56/02	Aard controle R Indicator: C56/03	Aard controle R Indicator: C56/04	Aard controle n.v.t. Indicator: C56/05	Aard controle n.v.t. Indicator: C56/06					
		RHA2021-02275527	Realisatie van flexwoningen in Deventer		€ 63.226	€ 63.226	0	0					
		Kopie Projectnaam	Aard controle n.v.t. Indicator: C56/07	Opbrengsten jaar T	Aard controle R Indicator: C56/08	Cumulatieve opbrengsten (t/m jaar T)	Aard controle R Indicator: C56/09	Opgevoerde kostenactiviteiten zoals opgenomen in de aanvraag zijn onveranderd (t/m jaar T) (Ja/Nee)	Aard controle R Indicator: C56/10	De uitvoering loopt volgens de planning (ja/nee)	Aard controle n.v.t. Indicator: C56/11	Zelfstandige uitvoering (ja/nee)	Aard controle n.v.t. Indicator: C56/12
		Realisatie van flexwoningen in Deventer		€ 0	€ 0	€ 0	Ja	Nee			Ja		
		Eindverantwoording (Ja/Nee)	Aard controle n.v.t. Indicator: C56/13	Zijn binnen twee jaar na de datum van toekenning van de uitkering onomkeerbare stappen gezet?	Aard controle n.v.t. Indicator: C56/14								
		Nee		n.v.t.									
BZK	C62	Specifieke uitkering aan gemeenten voor de bekostiging van de kwijtschelding van gemeentelijke belastingen van gedupeerden door de toeslagenaffaire	Gederde opbrengsten (jaar T) die voortvloeien uit het kwijtschelden van gemeentelijke belastingen	Eindverantwoording (Ja/Nee)									
			Aard controle R Indicator: C62/03	Aard controle n.v.t. Indicator: C62/04									
		€ 9.758		Nee									
BZK	C75B	Regiodeals 3* tranche	Hieronder per regel één code selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen	Kenmerk/ beschikkingnummer	Betreeft pijler	Besteding per pijler (jaar T)	Cofinanciering per pijler (jaar T)						
		SiSa tussen medeoverheden	Aard controle n.v.t. Indicator: C75B/01	Aard controle n.v.t. Indicator: C75B/02	Aard controle n.v.t. Indicator: C75B/03	Aard controle R Indicator: C75B/04	Aard controle R Indicator: C75B/05						
		060200 Gemeente Apeldoorn	DGNVLG/20182667	Cleantech werkt	€ 209.194	€ 765.887							
		060200 Gemeente Apeldoorn	DGNVLG/20182667	Groene Groei	€ 0	€ 687.716							



			Hieronder verschijnt de code conform de keuzes gemaakt bij indicator C75B/01 In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen  Aard controle n.v.t. Indicator: C75B/06	Totale cumulatieve besteding per pijler (t/m jaar T)  Aard controle n.v.t. Indicator: C75B/07	Totale cumulatieve cofinanciering per pijler (t/m jaar T)  Aard controle n.v.t. Indicator: C75B/08	Toelichting  Aard controle n.v.t. Indicator: C75B/09		
			1 060200 Gemeente Apeldoorn	€ 277.453	€ 1.607.579			
			2 060200 Gemeente Apeldoorn	€ 0	€ 860.750			
			Totale cumulatieve uitvoeringskosten (t/m jaar T)  Aard controle n.v.t. Indicator: C75B/10	Totale compensabele BTW (t/m jaar T)  Aard controle R Indicator: C75B/11	Eindverantwoording (Ja/Nee)  Aard controle n.v.t. Indicator: C75B/12			
			€ 0	-€ 3.313	Nee			
BZK	C85	Stimuleringsregeling flex- en transformatiewoningen	Projectnaam  Aard controle n.v.t. Indicator: C85/01	Cumulatief aantal flex- of transformatiewoningen gerealiseerd per project (t/m jaar T) - betreft totalen  Aard controle n.v.t. Indicator: C85/02	Cumulatief aantal woningen gerealiseerd voor Ontheemden of vergunninghouders per project (t/m jaar T) - betreft totalen  Aard controle n.v.t. Indicator: C85/03	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) per project – inclusief uitvoering door derden  Aard controle R Indicator: C85/04	Cumulatieve opbrengsten (t/m jaar T) per project – inclusief uitvoering door derden  Aard controle R Indicator: C85/05	
		Gemeenten	1 Stimuleringsregeling flex- en transformatiewoningen	0	0	€ 0	€ 0	
			Kopie projectnaam  Aard controle n.v.t. Indicator: C85/06	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)  Aard controle n.v.t. Indicator: C85/07	Eindverantwoording (Ja/Nee)  Aard controle n.v.t. Indicator: C85/08			
			1 Stimuleringsregeling flex- en transformatiewoningen	Ja	Nee			
BZK	C209	Meerjarige regeling voor huisvesting aandachtsgroepen	Beschikingsnummer  Aard controle n.v.t. Indicator: C209/01	Projectnaam  Aard controle n.v.t. Indicator: C209/02	Besteding (jaar T) per project  Aard controle R Indicator: C209/03	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) - per project Inclusief uitvoering door derde vanaf SiSa 2023  Aard controle n.v.t. Indicator: C209/04	Cumulatieve opbrengsten (t/m jaar T) - per project  Aard controle D2 Indicator: C209/05	Aantal woonruimten waarvan de werkzaamheden zijn gestart in (jaar T)  Aard controle n.v.t. Indicator: C209/06
			1 RHA2022-03305775	Meerjarige regeling specifieke uitkeringen voor huisvesting aandachtsgroepen	€ 14.000	€ 14.000	€ 0	2
			Kopie Projectnaam  Aard controle n.v.t. Indicator: C209/07	Aantal volledig gerealiseerde woonruimten (t/m jaar T)  Aard controle n.v.t. Indicator: C209/08	De uitvoering loopt volgens de planning (ja/nee)  Aard controle n.v.t. Indicator: C209/09	Zelfstandige uitvoering (ja/nee)  Aard controle R Indicator: C209/10		
			1 Meerjarige regeling specifieke uitkeringen voor huisvesting aandachtsgroepen	0	Ja	Ja		
			Eindverantwoording (Ja/Nee)  Aard controle n.v.t. Indicator: C209/11					
			Nee					
OCW	D8	Onderwijsachterstandenbeleid 2019-2022 (OAB)	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 159, eerste lid WPO)  Aard controle R Indicator: D8/01	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 158 WPO)  Aard controle R Indicator: D8/02	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en vroegschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 160 WPO)  Aard controle R Indicator: D8/03	Correctie besteding (jaar T-1)  Aard controle R Indicator: D8/04	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)  Aard controle R Indicator: D8/05	
		Gemeenten	€ 2.721.824	€ 559.254	€ 391.439	€ 0	€ 385.224	
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen  Aard controle n.v.t. Indicator: D8/06	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid <b>Bedrag</b>  Aard controle R Indicator: D8/07	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen  Aard controle n.v.t. Indicator: D8/08	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid <b>Bedrag</b>  Aard controle R Indicator: D8/09	In 2022 opgebouwde reserve om mee te nemen naar volgende vierjarige periode <b>Bedrag</b>  Aard controle R Indicator: D8/10	
			1					
OCW	D14	Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen	Besteding (jaar T) maatregelen artikel 3, lid 2, a t/m e samen opgeteld  Aard controle R Indicator: D14/01	Besteding (jaar T) voor tijdelijke extra huur van bestaande huisvesting indien deze extra huisvesting nodig is voor de uitvoering van maatregelen die scholen of gemeenten in het kader van het Nationaal Programma Onderwijs nemen  Aard controle R Indicator: D14/02	Besteding (jaar T) voor ambtelijke capaciteit van de gemeente of inkoop van expertise voor de uitvoering van het Nationaal Programma Onderwijs  Aard controle R Indicator: D14/03	Correctie besteding (jaar T-1)  Aard controle R Indicator: D14/04	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)  Aard controle R Indicator: D14/05	
			€ 329.393	€ 0	€ 216.463	€ 0	€ 356.136	
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen  Aard controle n.v.t. Indicator: D14/06	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs  Aard controle R Indicator: D14/07	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen  Aard controle n.v.t. Indicator: D14/08	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs  Aard controle R Indicator: D14/09		
			1					
OCW	D19	Tijdelijke onderwijshuisvesting ontheemden	Besteding ten laste van Rijksmiddelen (jaar T)  Aard controle R Indicator: D19/01	Cumulatieve besteding ten laste van Rijksmiddelen(t/m jaar T)  Aard controle n.v.t. Indicator: D19/02	Eindverantwoording (Ja/Nee)  Aard controle n.v.t. Indicator: D19/03			
			€ 121.607	€ 121.607	Nee			
OCW	D21	Specifieke uitkering Impuls Jongerencultuur	Naam instelling of samenwerkingsverband  Aard controle n.v.t. Indicator: D21/01	Besteding (jaar T) per instelling of samenwerkingsverband  Aard controle R Indicator: D21/02	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) per instelling of samenwerkingsverband  Aard controle R Indicator: D21/03	Eindverantwoording (Ja/Nee)  Aard controle n.v.t. Indicator: D21/04	Eventuele toelichting  Aard controle n.v.t. Indicator: D21/05	
			1 Theaterschip		€ 0	Nee		
			2 Kunstcircuit Deventer		€ 0	Nee		
IenW	E3	Subsidieregeling sanering verkeerslawaaï	Hieronder per regel één beschikingsnummer en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie  Aard controle n.v.t. Indicator: E3/01	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen  Aard controle R Indicator: E3/02	Overige bestedingen (jaar T)  Aard controle R Indicator: E3/03	Besteding (jaar T) door meerwerk dat o.b.v. art. 126 Wet geluidshinder ten laste van het Rijk komt  Aard controle R Indicator: E3/04	Correctie over besteding (t/m jaar T)  Aard controle R Indicator: E3/05	Kosten ProRail (jaar T) als bedoeld in artikel 25 lid 4 van deze regeling ten laste van Rijksmiddelen  Aard controle R Indicator: E3/06
		Subsidieregeling sanering verkeerslawaaï Provincies, gemeenten en gemeenschappelijke regelingen (Wgr)	1 2015.028.00 Saneringsproject Pothoofd	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			2 2018.028.03 UK gevelmaatregelen J. van Vlotenlaan	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			3 2019.008.03 UK gevelmaatregelen Van Oldenielstraat e.o.	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			Kopie beschikingsnummer	Cumulatieve bestedingen ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T)  Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie	Cumulatieve overige bestedingen (t/m jaar T)  Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie	Cumulatieve Kosten ProRail (t/m jaar T) als bedoeld in artikel 25 lid 4 van deze regeling ten laste van Rijksmiddelen  Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie	Correctie over besteding kosten ProRail (t/m jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)

			Aard controle n.v.t. Indicator: E3/07	Aard controle n.v.t. Indicator: E3/08	Aard controle n.v.t. Indicator: E3/09	Aard controle n.v.t. Indicator: E3/10	Aard controle R Indicator: E3/11	Aard controle n.v.t. Indicator: E3/12
			1 2015.028.00 Saneringsproject Pothoofd	€ 6.105	€ 0	€ 0	€ 0	Ja
			2 2018.028.03 UK gevelmaatregelen J. van Vlotenlaan	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee
			3 2019.008.03 UK gevelmaatregelen Van Oldenielstraat e.o.	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee
lenW	E20	Regeling stimuleringsverkeersmaatregelen 2020-2021 Provincies en Gemeenten	Besteding (jaar T)  Aard controle R Indicator: E20/01	Cumulative besteding (t/m jaar T)  Aard controle n.v.t. Indicator: E20/02	Cumulative cofinanciering (t/m jaar T)  Aard controle R Indicator: E20/03	Project afgerond (alle maatregelen) in (jaar T) (Ja/Nee)  Aard controle n.v.t. Indicator: E20/04		
			€ 0	€ 0	€ 0	Nee		
			Naam/nummer per maatregel  Aard controle n.v.t. Indicator: E20/05	Per maatregel, maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee)  Aard controle n.v.t. Indicator: E20/06	De hoeveelheid opgeleverde verkeersveiligheids-maatregelen per type maatregel (stuks, meters)  Aard controle n.v.t. Indicator: E20/07	Eventuele toelichting, mits noodzakelijk  Aard controle n.v.t. Indicator: E20/08		
			1 111 Aanleg van een voetgangersoversteekplaats   aantal in st	Nee	0			
			2 113 Saneren van langsparkeren of parkeerstroken langs de rijbaan   aantal in st	Nee	0			
lenW	E21	Regeling specifieke uitkering circulaire ambachtscentra Gemeenten en GR'en	Beschikingsnummer  Aard controle n.v.t. Indicator: E21/01	Besteding (jaar T)  Aard controle R Indicator: E21/02	Cumulative besteding (t/m jaar T)  Aard controle n.v.t. Indicator: E21/03	Cofinanciering (jaar T)  Aard controle R Indicator: E21/04	Cumulative cofinanciering (t/m jaar T)  Aard controle n.v.t. Indicator: E21/05	Project afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee)  Aard controle n.v.t. Indicator: E21/06
			1 lenW/BSK-2020/244455	€ 8.954	€ 44.770	€ 7.400	€ 37.000	Ja
			Kopie beschikingsnummer	Is voldaan aan artikel 15 van de regeling specifieke uitkering circulaire ambachtscentra? (Ja/Nee)	Toelichting aan welke voorwaarde(n) van artikel 15 vd regeling word(t)(en) niet voldaan? (a of/en b of/en c)? (verplicht als bij 06 Nee is ingevuld)			
			Aard controle n.v.t. Indicator: E21/07	Aard controle n.v.t. Indicator: E21/08	Aard controle n.v.t. Indicator: E21/09			
			1 lenW/BSK-2020/244455	Ja				
lenW	E38	Tijdelijke stimuleringsregeling veilig, doelmatig en duurzaam gebruik verkeersinfrastructuur 2020	Besteding (jaar T) aan projectkosten voor het totale project Zelfstandige uitvoering  Aard controle R Indicator: E38/01	Cumulative besteding (t/m jaar T) aan projectkosten voor het totale project Inclusief uitvoering door derden  Aard controle R Indicator: E38/02	Volledige zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)  Aard controle n.v.t. Indicator: E38/03	Eindverantwoording totale project (Ja/Nee)  Aard controle n.v.t. Indicator: E38/04		
			€ 6.205	€ 327.091	Ja	Nee		
			Projectnaam/nummer per project  Aard controle n.v.t. Indicator: E38/05	Project afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) - per project  Aard controle n.v.t. Indicator: E38/06				
			1 Talking Traffic (IVRI) 2e tranche	Ja				
			2 Deventer Knap Intelligent	Nee				
			3 OV Pilot Be-mobile	Ja				
			4 Webbapplicatie Monotch	Ja				
lenW	E53	Regeling specifieke uitkering Schone Lucht Akkoord	Beschikingsnummer / naam  Aard controle n.v.t. Indicator: E53/01	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen  Aard controle R Indicator: E53/02	Cumulative besteding ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T)  Aard controle n.v.t. Indicator: E53/03	Daadwerkelijke startdatum van het project (dd/mm/jj)  Aard controle n.v.t. Indicator: E53/04	Daadwerkelijke einddatum van het project (dd/mm/jj)  Aard controle n.v.t. Indicator: E53/05	Ervaringen binnen 3 maanden na afronding project gedeeld (ja/nee)  Aard controle n.v.t. Indicator: E53/06
			1 SPUKSLA-22-03167395 Regeling Specifieke uitkering Schone Lucht Akkoord	€ 0	€ 0	8-11-2022	n.v.t.	n.v.t.
			2 SPUKSLA-22-03314127 Regeling Specifieke uitkering Schone Lucht Akkoord	€ 0	€ 0	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
			Kopie beschikingsnummer /naam  Aard controle n.v.t. Indicator: E53/07	Jaar waarin het project is opgenomen in een centraal uitvoeringsplan  Aard controle n.v.t. Indicator: E53/08				
			1 SPUKSLA-22-03167395 Regeling Specifieke uitkering Schone Lucht Akkoord	n.v.t.				
			2 SPUKSLA-22-03314127 Regeling Specifieke uitkering Schone Lucht Akkoord	n.v.t.				
			Eindverantwoording (Ja/Nee)  Aard controle n.v.t. Indicator: E53/09					
			Nee					
lenW	E83	Tijdelijke regeling specifieke uitkering bodem 2022	Projectnaam / nummer  Aard controle n.v.t. Indicator: E83/01	Besteding (jaar T) per project  Aard controle R Indicator: E83/02	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)  Aard controle n.v.t. Indicator: E83/03	Correctie Jaar T-1 per project ivm SiSa tussen medeoverheden (Jaar T-1)  Aard controle R Indicator: E83/04	Cumulative besteding (t/m jaar T) per project  Aard controle n.v.t. Indicator: E83/05	
			1 IENW/BSK-2022/221474 / 31183429 Historische spoedopgaven	€ 0	Ja	n.v.t.	€ 0	
			2 IENW/BSK-2022/221474 / 5000005443 buitenproportionele opgaven	€ 0	Ja	n.v.t.	€ 0	
			3 IENW/BSK-2022/274703 / 31185089 Lange Bisschopstraat 35/36 en Broederenstraat	€ 0	Ja	n.v.t.	€ 0	
			4 IENW/BSK-2022/274703 / 5000005680 Handelskade/Raambuurt/Walstraat	€ 0	Ja	n.v.t.	€ 0	
			Kopie projectnaam / nummer  Aard controle n.v.t. Indicator: E83/06	Uitvoering is volgens aanvraag uitgevoerd (Ja/Nee), zo nee geef in indicator 08 de reden aan.  Aard controle n.v.t. Indicator: E83/07	Optionele toelichting. Verplicht als bij 07 nee is ingevuld  Aard controle n.v.t. Indicator: E83/08	Project afgerond (Ja/Nee)  Aard controle n.v.t. Indicator: E83/09		
			1 IENW/BSK-2022/221474 / 31183429 Historische spoedopgaven	Nee	Er is overleg gaande met het ministerie en VNG. Er is nog onduidelijkheid over de aanvullende aanvraag van middelen en doorwerking op de mogelijke opdracht richting externen (adviesbureaus).	Nee		
			2 IENW/BSK-2022/221474 / 5000005443 buitenproportionele opgaven	Nee	Het provinciale project loopt en is nog niet afgerond. We wachten deze resultaten af. Als de eerste resultaten van dat project bekend zijn kan Deventer beoordelen hoe zij het onderzoek verder wil vormgeven.	Nee		

			3	IENW/BSK-2022/274703 / 31185089 Lange Bisschopstraat 35/36 en Broederenstraat	Ja			Nee		
			4	IENW/BSK-2022/274703 / 5000005680 Handelskade/Raambuurt/Walstraat	Ja			Nee		
				Eindverantwoording (Ja/Nee)						
				Aard controle n.v.t. Indicator: E83/10						
				Nee						
IENW	E84	Regeling stimulerings verkeersveiligheidsmaatregelen 2022-2023		Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Cumulatieve eigen bijdrage en externe financiering (t/m jaar T)	Project afgerond (alle maatregelen) in (jaar T) (Ja/Nee)			
		Provincies en Gemeenten		Aard controle R Indicator: E84/01	Aard controle n.v.t. Indicator: E84/02	Aard controle R Indicator: E84/03	Aard controle n.v.t. Indicator: E84/04			
				€ 0	€ 0	€ 0	Nee			
				Naam/nummer per maatregel	Per maatregel, maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee)	De hoeveelheid opgeleverde verkeersveiligheids-maatregelen per type maatregel (stuks, meters)	Eventuele toelichting, mits noodzakelijk			
				Aard controle n.v.t. Indicator: E84/05	Aard controle n.v.t. Indicator: E84/06	Aard controle n.v.t. Indicator: E84/07	Aard controle n.v.t. Indicator: E84/08			
			1	344: Het volwaardig afwaarderen van een 50 km/uur weg naar een 30 km/uur weg	Nee	0				
			2	342: Ronde bibeke	Nee	0				
SZW	G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet gemeentedeel 2022		Besteding (jaar T) algemene bijstand Gemeente	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk) Gemeente	Besteding (jaar T) IOAW Gemeente	Baten (jaar T) IOAW (exclusief Rijk) Gemeente	Besteding (jaar T) IOAZ Gemeente	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk) Gemeente	
		Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr		I.1 Participatiewet (PW)	I.1 Participatiewet (PW)	I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)	I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)	
				Aard controle R Indicator: G2/01	Aard controle R Indicator: G2/02	Aard controle R Indicator: G2/03	Aard controle R Indicator: G2/04	Aard controle R Indicator: G2/05	Aard controle R Indicator: G2/06	
				€ 36.951.674	€ 396.816	€ 1.556.521	€ 7.481	€ 124.181	€ 1.567	
				Besteding (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud	Baten (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud	Baten (jaar T) WWIK (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (excl. Rijk)	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet in (jaar T) i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente	
				Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Participatiewet (PW)	
				I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004)	I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004)	I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK)	I.7 Participatiewet (PW)	I.7 Participatiewet (PW)	Participatiewet (PW)	
				Aard controle R Indicator: G2/07	Aard controle R Indicator: G2/08	Aard controle R Indicator: G2/09	Aard controle R Indicator: G2/10	Aard controle R Indicator: G2/11	Aard controle R Indicator: G2/12	
				€ 357.095	€ 42.721	€ 0	€ 2.035.167	€ 23.227	€ 0	
				Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren als gevolg van kwijt te schelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet (jaar T) i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)					
				Participatiewet (PW)						
				Aard controle D2 Indicator: G2/13	Aard controle n.v.t. Indicator: G2/14					
				€ 0	Ja					
SZW	G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (uitsluitend kapitaalverstrekking) gemeentedeel 2022		Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking	Baten (jaar T) vanwege vanaf 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk)	Baten vanwege vóór 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) Bob	Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) onderzoekskosten artikel 52, eerste lid, onderdeel b, Bbz 2004 (Bob)	
		Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004		Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	
		Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.		Aard controle R Indicator: G3/01	Aard controle R Indicator: G3/02	Aard controle R Indicator: G3/03	Aard controle R Indicator: G3/04	Aard controle R Indicator: G3/05	Aard controle R Indicator: G3/06	
				€ 22.500	€ 36.113	€ 61.333	€ 0	€ 0	€ 0	
				BBZ vóór 2020 – levensonderhoud (exclusief BOB)	BBZ vóór 2020 – kapitaalverstrekking (exclusief BOB)	BBZ vóór 2020 – levensonderhoud en kapitaalverstrekingen (BOB)	BBZ vanaf 2020 – kapitaalverstrekking	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)		
				Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente	Gederfde baten die voortvloeien van achterstallige betalingen kapitaalverstrekingen BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ en achterstallige betalingen kapitaalverstrekingen BOB in (jaar T) i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente	Gederfde baten die voortvloeien van achterstallige betalingen kapitaalverstrekingen BBZ in (jaar T) i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente			
				Aard controle R Indicator: G3/07	Aard controle R Indicator: G3/08	Aard controle R Indicator: G3/09	Aard controle R Indicator: G3/10	Aard controle n.v.t. Indicator: G3/11		
				€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Ja		
SZW	G4	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo) gemeentedeel 2022		Welke regeling betreft het?	Besteding (jaar T) levensonderhoud	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking	Baten (jaar T) levensonderhoud	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (aflossing)	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (overig)	
		Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over Tozo (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr		Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	
				Aard controle n.v.t. Indicator: G4/01	Aard controle R Indicator: G4/02	Aard controle R Indicator: G4/03	Aard controle R Indicator: G4/04	Aard controle R Indicator: G4/05	Aard controle R Indicator: G4/06	
			1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 42.073	€ 7.446	
			2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 4.977	€ 26.911	€ 5.973	
			3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	€ 0	€ 9.266	€ 20.792	€ 1.520	
			4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 2.382	€ 15.213	€ 274	
			5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	-€ 2.436	€ 0	€ 54.837	€ 0	€ 0	
			6	Totaal	-€ 2.436	€ 0	€ 71.462	€ 104.989	€ 15.213	
				Kopie regeling	Aantal besluiten levensonderhoud (jaar T)	Aantal besluiten kapitaalverstrekking (jaar T)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)			
				Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente			
				Aard controle n.v.t. Indicator: G4/07	Aard controle R Indicator: G4/08	Aard controle R Indicator: G4/09	Aard controle n.v.t. Indicator: G4/10			
			1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	0	0	Ja			
			2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	0	0	Ja			
			3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	0	0	Ja			
			4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	0	0	Ja			
			5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	0	0	Ja			
			6	Totaal	0	0				
				Kopie regeling	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht)	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), aflossing	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), overig	Uitvoeringskosten (jaar T) uitvoering Tozo buitenland (gemeente Maastricht)		
				Aard controle n.v.t. Indicator: G4/11	Aard controle R Indicator: G4/12	Aard controle R Indicator: G4/13	Aard controle R Indicator: G4/14	Aard controle R Indicator: G4/15		
			1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)						
			2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)						
			3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)						
			4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)						
			5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)						
			6	Totaal	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0		

			Kopie regeling	Levensonderhoud - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud Tozo in jaar T i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire	Levensonderhoud- Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren (jaar T) als gevolg van kwijt te schelden schulden levensonderhoud Tozo i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire	Kapitaalverstrekingen - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverstrekingen Tozo in jaar T i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire	
			Aard controle n.v.t. Indicator: G4/16	Gemeente Aard controle R Indicator: G4/17	Gemeente Aard controle D2 Indicator: G4/18	Gemeente Aard controle R Indicator: G4/19	
			1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	
			2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	
			3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	
			4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	
			5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	
			6 Totaal	0	0	0	
SZW	G10	Wet inburgering 2021_ gemeentedeel 2022	Besteding (jaar T) Gemeente	Baten (jaar T) Gemeente	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Gemeente		
		Alle gemeenten verantwoord voor het gemeentedeel over Wet inburgering 2021 (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Aard controle R Indicator: G10/01	Aard controle R Indicator: G10/02	Aard controle n.v.t. Indicator: G10/03		
			€ 52.500	€ 0	Ja		
SZW	G12	Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire_ gemeentedeel	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Bijzondere bijstand (jaar T) Gemeente	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Wet Inburgering van 13 september 2012 in (jaar T) Gemeente	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Gemeente		
		Alle gemeenten verantwoord voor het gemeentedeel (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Aard controle R Indicator: G12/01	Aard controle R Indicator: G12/02	Aard controle n.v.t. Indicator: G12/04		
			€ 0	€ 0	Ja		
SZW	G13	Onderwijsroute 2022_ deel gemeente	Bestedingen onderwijsroute (jaar T) Gemeente	Baten onderwijsroute (jaar T) Gemeente	Bestedingen overige voorzieningen (jaar T) Gemeente	Baten overige voorzieningen (jaar T) Gemeente	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Gemeente
		Alle gemeenten verantwoord voor het gemeentedeel (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Aard controle R Indicator: G13/01	Aard controle R Indicator: G13/02	Aard controle R Indicator: G13/03	Aard controle R Indicator: G13/04	Aard controle n.v.t. Indicator: G13/05
			€ 21.333	€ 0	€ 0	€ 0	Ja
VWS	H1	Ministeriële regeling heroïnebehandeling	Feitelijke bezetting behandelpaatsen (jaar T) Afspraak Gemeenten	Feitelijke bezetting behandelpaatsen (jaar T) Realisatie	Besteding (jaar T)		
			Aard controle D1 Indicator: H1/01	Aard controle D1 Indicator: H1/02	Aard controle R Indicator: H1/03		
			20	18	€ 609.574		
VWS	H4	Regeling specifieke uitkering stimulering sport	Ontvangen Rijksbijdrage (jaar T) Gemeenten	Totale werkelijke berekende subsidie			
			Aard controle R Indicator: H4/01	Aard controle n.v.t. Indicator: H4/02			
			€ 1.646.895	€ 988.688			
			Activiteiten	Totale werkelijke berekende subsidie per project (jaar T)	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) <b>Onroerende zaken</b>	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) <b>roerende zaken</b>	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) <b>overige kosten</b>
			Aard controle n.v.t. Indicator: H4/03	Aard controle R Indicator: H4/04	Aard controle R Indicator: H4/05	Aard controle R Indicator: H4/06	Aard controle R Indicator: H4/07
			1 1.1 Nieuwbouw	€ 21.502	€ 21.502	€ 0	€ 0
			2 1.2 Renovatie	€ 9.456	€ 9.456	€ 0	€ 0
			3 1.3 Onderhoud	€ 164.053	€ 164.053	€ 0	€ 0
			4 2.1 Aankoop	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			5 2.2 Dienstverlening door derden	€ 46.927	€ 0	€ 46.927	€ 0
			6 2.3 Beheer en exploitatie	€ 21.010	€ 0	€ 21.010	€ 0
			7 3.3 Overig	€ 725.741	€ 0	€ 0	€ 725.741
							Toelichting - Verplicht als het een activiteit betreft welke NIET in de toekenning meegenomen is
							Aard controle n.v.t. Indicator: H4/08
VWS	H8	Regeling Sportakkoord 2020-2022	Beschikkingnummer	Totaal bedrag volgens beschikking	Besteding aanstellen sportformateur (jaar T) Gerealiseerd	Besteding uitvoering sportakkoord (jaar T) Gerealiseerd	Cumulatieve besteding aanstellen sportformateur (t/m jaar T) Gerealiseerd
			Aard controle n.v.t. Indicator: H8/01	Aard controle n.v.t. Indicator: H8/02	Aard controle R Indicator: H8/03	Aard controle R Indicator: H8/04	Aard controle n.v.t. Indicator: H8/05
			1 1015107	€ 65.000	€ 0	€ 0	
			2 1037167	€ 212.856	€ 0	€ 182.172	
			3 1042291	€ 94.291	€ 0	€ 50.980	€ 30.250
			Kopie beschikkingnummer	Eindverantwoording (Ja/Nee)			€ 298.586
			Aard controle n.v.t. Indicator: H8/07	Aard controle n.v.t. Indicator: H8/08			
			1 1015107	Ja			
			2 1037167	Ja			
			3 1042291	Nee			
VWS	H12	Regeling specifieke uitkering lokale preventieakkoorden of preventieaanpakken	Besteding (jaar T)	Is voldaan aan de uitvoering van het lokale preventieakkoord of aanpak? (Ja/Nee)	Eindverantwoording? (Ja/Nee)		
			Aard controle R Indicator: H12/01	Aard controle n.v.t. Indicator: H12/02	Aard controle n.v.t. Indicator: H12/03		
			€ 49.661	Nee	Nee		
VWS	H25	Regeling Specifieke uitkering ijsbanen en zwembaden (ronde 3)	Beschikkingnummer / kenmerk	Ontvangen Rijksbijdrage (Jaar T) Automatisch berekend	Totale definitieve exploitatiekort Automatisch berekend	Totale cumulatieve besteding Automatisch berekend	Eindverantwoording
			Aard controle n.v.t. Indicator: H25/01	Aard controle n.v.t. Indicator: H25/02	Aard controle n.v.t. Indicator: H25/03	Aard controle n.v.t. Indicator: H25/04	Aard controle n.v.t. Indicator: H25/05
			1 SPUKIJZ1-22174	€ 313.412	€ 313.412	€ 313.412	Ja
			Naam locatie	Betreft periode Nov + dec 2021 of Jan 2022?	Totale toezegging per locatie	Hoogte definitief exploitatiekort per locatie	Besteding per locatie
			Aard controle n.v.t. Indicator: H25/06	Aard controle R Indicator: H25/07	Aard controle n.v.t. Indicator: H25/08	Aard controle R Indicator: H25/09	Aard controle R Indicator: H25/10
			1 De Scheg	Nov-dec. 2021	€ 158.791	€ 158.791	€ 158.791
			2 De Scheg	Jan. 2022	€ 46.101	€ 46.101	€ 46.101
			3 Borgerlerbad	Nov-dec. 2021	€ 97.908	€ 97.908	€ 97.908
			4 Borgerlerbad	Jan. 2022	€ 10.612	€ 10.612	€ 10.612
							Cumulatieve besteding per locatie (t/m jaar T)
							Aard controle n.v.t. Indicator: H25/11

## Bijlage 5 - Resultaatbestemming via reserves

Incidenteel						
Programma 1 – Burger en bestuur (bedragen x € 1.000)	Primitieve begroting 2022		Begroting na wijziging 2022		Jaarrekening 2022	
	Storting	Putting	Storting	Putting	Storting	Putting
Reserve overlopende uitgaven	0	0	537	99	537	32
Reserve Molukse graven	0	0	200	0	196	0
<b>Totaal</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>737</b>	<b>99</b>	<b>733</b>	<b>32</b>

Programma 2 – Openbare orde en veiligheid (bedragen x € 1.000)	Primitieve begroting 2022		Begroting na wijziging 2022		Jaarrekening 2022	
	Storting	Putting	Storting	Putting	Storting	Putting
Generieke weerstandsreserve	6	0	6	0	6	0
Reserve kapitaallasten	200	0	200	0	200	0
Reserve onderhoud gebouwen	0	2	112	239	112	174
Reserve overlopende uitgaven	50	0	160	132	160	96
<b>Totaal</b>	<b>256</b>	<b>2</b>	<b>478</b>	<b>370</b>	<b>478</b>	<b>270</b>

Programma 3 – Leefomgeving (bedragen x € 1.000)	Primitieve begroting 2022		Begroting na wijziging 2022		Jaarrekening 2022	
	Storting	Putting	Storting	Putting	Storting	Putting
Reserve kapitaallasten	250	0	2.194	0	2.194	765
Reserve mobiliteitsfonds parkeren	494	614	494	837	215	468
Reserve onderhoud gebouwen	0	0	29	35	29	45
Reserve gemeentebrede investeringen	0	0	0	63	0	17
Reserve overlopende uitgaven	8	204	2.393	2.814	2.393	2.554
Reserve riolen en gemalen	0	0	0	0	0	81
Reserve gebiedsontwikkeling	0	25	0	50	0	5
<b>Totaal</b>	<b>752</b>	<b>843</b>	<b>5.110</b>	<b>3.799</b>	<b>4.831</b>	<b>3.935</b>

Programma 4 – Milieu en duurzaamheid (bedragen x € 1.000)	Primitieve begroting 2022		Begroting na wijziging 2022		Jaarrekening 2022	
	Storting	Putting	Storting	Putting	Storting	Putting
Reserve geluid	0	119	0	119	0	63
Reserve overlopende uitgaven	26	180	286	385	286	205
Reserve tarieven huishoudelijk afval	1	0	2	65	1.028	56
Onderhoud Milieucentrum	16	0	38	0	38	0
Egalisatiereserve vastgoed Milieucentrum	1	0	1	0	15	0
<b>Totaal</b>	<b>44</b>	<b>299</b>	<b>327</b>	<b>569</b>	<b>1.367</b>	<b>323</b>

Programma 5 – Ruimtelijke ontwikkeling (bedragen x € 1.000)	Primitieve begroting 2022		Begroting na wijziging 2022		Jaarrekening 2022	
	Storting	Putting	Storting	Putting	Storting	Putting
Generieke weerstandsreserve	0	0	0	20	0	15
Reserve kracht van Salland	0	0	0	189	0	64
Reserve overlopende uitgaven	0	0	58	1.023	58	759
Reserve wonen boven winkels	0	0	0	40	0	4
<b>Totaal</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>58</b>	<b>1.272</b>	<b>58</b>	<b>842</b>

Programma 6 – Herstructurering en vastgoed (bedragen x € 1.000)	Primitieve begroting 2022		Begroting na wijziging 2022		Jaarrekening 2022	
	Storting	Putting	Storting	Putting	Storting	Putting
Reserve algemeen onroerende zaken	106	25	305	700	290	1.667
Egalisatiereserve weerstandsvermogen	1.200	0	1.484	245	5.401	4.993
Reserve herstructurering	0	0	0	62	0	66
Reserve onderhoud gebouwen	41	0	49	2.710	49	2.648
Reserve gemeente brede investeringen	0	0	513	0	513	0
Reserve overlopende uitgaven	0	0	0	491	0	374
Reserve gebiedsontwikkeling	0	175	0	175	0	128
<b>Totaal</b>	<b>1.346</b>	<b>200</b>	<b>2.351</b>	<b>4.382</b>	<b>6.253</b>	<b>9.877</b>

Programma 7 – Inkomensvoorziening en arbeidsmarkt (bedragen x € 1.000)	Primitieve begroting 2022		Begroting na wijziging 2022		Jaarrekening 2022	
	Storting	Putting	Storting	Putting	Storting	Putting
Reserve overlopende uitgaven	0	65	838	353	838	264
<b>Totaal</b>	<b>0</b>	<b>65</b>	<b>838</b>	<b>353</b>	<b>838</b>	<b>264</b>

Programma 8 – Meedoen (bedragen x € 1.000)	Primitieve begroting 2022		Begroting na wijziging 2022		Jaarrekening 2022	
	Storting	Putting	Storting	Putting	Storting	Putting
Reserve versterking sociale structuur wijken en dorpen	0	0	0	220	0	72
Reserve sociaal domein	0	0	159	308	159	80
Generieke weerstandsreserve	0	0	0	221	0	132
Reserve knelpunten sport	19	9	19	9	19	9
Reserve onderhoud gebouwen	0	0	337	734	337	173
Reserve projecten jeugd	0	1.178	0	1.377	0	1.104
Reserve maatschappelijk opvang - beschermd wonen	0	0	0	6.518	4.539	5.732
Reserve nieuwkomers	0	0	140	348	304	83
Reserve overlopende uitgaven	0	346	115	3.412	115	1.992
Reserve risico's	26	0	26	0	26	0
Reserve wijkaanpak	0	0	0	0	147	0
<b>Totaal</b>	<b>45</b>	<b>1.533</b>	<b>796</b>	<b>13.147</b>	<b>5.646</b>	<b>9.377</b>

Programma 9 – Jeugd en onderwijs (bedragen x € 1.000)	Primitieve begroting 2022		Begroting na wijziging 2022		Jaarrekening 2022	
	Storting	Putting	Storting	Putting	Storting	Putting
Reserve kapitaallasten	126	0	131	0	131	0
Reserve onderhoud gebouwen	0	0	196	21	274	6
Egalisatiereserve onderwijs gymzalen	0	0	0	103	0	103
Reserve overlopende uitgaven	0	98	0	364	0	340
<b>Totaal</b>	<b>126</b>	<b>98</b>	<b>327</b>	<b>488</b>	<b>405</b>	<b>449</b>



Programma 10a – Economie en internationaal beleid (bedragen x € 1.000)	Primitieve begroting 2022		Begroting na wijziging 2022		Jaarrekening 2022	
	Storting	Putting	Storting	Putting	Storting	Putting
Reserve mondiaal beleid	0	0	0	51	0	2
Reserve overlopende uitgaven	0	0	0	1.330	0	279
<b>Totaal</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>1.381</b>	<b>0</b>	<b>281</b>

Programma 10b – Kunst en cultuur (bedragen x € 1.000)	Primitieve begroting 2022		Begroting na wijziging 2022		Jaarrekening 2022	
	Storting	Putting	Storting	Putting	Storting	Putting
Reserve theatertechniek Mimik	0	0	27	0	27	0
Reserve onderhoud panden NV MVD	0	0	299	97	299	11
Reserve Deventer geschiedenis in beeld	11	0	11	0	0	0
Generieke weerstandsreserve	33	0	33	0	33	0
Reserve kapitaallasten	0	0	2.191	0	2.191	0
Reserve kunstaankopen	0	0	0	17	0	2
Reserve onderhoud gebouwen	0	0	394	567	394	499
Reserve overlopende uitgaven	0	225	0	328	0	295
<b>Totaal</b>	<b>43</b>	<b>225</b>	<b>2.955</b>	<b>1.008</b>	<b>2.944</b>	<b>807</b>

Programma 11 – Bedrijfsvoering (bedragen x € 1.000)	Primitieve begroting 2022		Begroting na wijziging 2022		Jaarrekening 2022	
	Storting	Putting	Storting	Putting	Storting	Putting
Generieke weerstandsreserve	0	17	0	58	0	30
Reserve onderhoud gebouwen	0	0	21	1	21	4
Reserve DOWR I kapitaallasten	0	0	0	0	0	0
Reserve gemeentebrede investeringen	0	0	0	19	0	19
Reserve huisvesting gemeentelijk apparaat	60	0	60	0	60	32
Reserve overlopende uitgaven	0	0	521	805	521	351
<b>Totaal</b>	<b>60</b>	<b>17</b>	<b>602</b>	<b>883</b>	<b>602</b>	<b>436</b>

Programma 12 – Algemene dekkingsmiddelen (bedragen x € 1.000)	Primitieve begroting 2022		Begroting na wijziging 2022		Jaarrekening 2022	
	Storting	Putting	Storting	Putting	Storting	Putting
Reserve eenmalig nieuw beleid	13.770	4.604	23.128	4.604	23.128	4.604
Egalisatiereserve weerstandsvermogen	0	1.200	550	1.200	550	1.200
Generieke weerstandsreserve	8.325	14.415	10.227	15.749	10.227	15.759
Reserve kapitaallasten	0	0	218	0	218	0
Reserve begrotingstekort	1.832	1.832	0	0	0	0
Reserve gemeentebrede investeringen	0	691	119	691	119	691
Reserve overlopende uitgaven	400	0	7.441	3.675	6.241	2.394
Reserve pseudo premie ww	33	0	33	132	40	132
Specifieke weerstandsreserve	10	1.851	10	0	10	0
Rentetoevoeging	333	0	457	0	457	0
<b>Totaal</b>	<b>24.704</b>	<b>24.593</b>	<b>42.183</b>	<b>26.050</b>	<b>40.990</b>	<b>24.780</b>
<b>Totaal incidentele stortingen/puttingen</b>	<b>27.377</b>	<b>27.875</b>	<b>56.762</b>	<b>53.803</b>	<b>65.145</b>	<b>51.672</b>

Structureel

Programma 3 – Leefomgeving (bedragen x € 1.000)	Primitieve begroting 2022		Begroting na wijziging 2022		Jaarrekening 2022	
	Storting	Putting	Storting	Putting	Storting	Putting
Reserve kapitaallasten	0	253	0	120	0	91
<b>Totaal</b>	<b>0</b>	<b>253</b>	<b>0</b>	<b>120</b>	<b>0</b>	<b>91</b>

Programma 5 – Ruimtelijke ontwikkeling (bedragen x € 1.000)	Primitieve begroting 2022		Begroting na wijziging 2022		Jaarrekening 2022	
	Storting	Putting	Storting	Putting	Storting	Putting
Reserve kapitaallasten	0	15	0	22	0	22
<b>Totaal</b>	<b>0</b>	<b>15</b>	<b>0</b>	<b>22</b>	<b>0</b>	<b>22</b>

Programma 8 - Meedoen (bedragen x € 1.000)	Primitieve begroting 2022		Begroting na wijziging 2022		Jaarrekening 2022	
	Storting	Putting	Storting	Putting	Storting	Putting
Reserve kapitaallasten	0	75	0	75	0	75
Reserve investeringen buitensport	504	345	515	375	505	340
<b>Totaal</b>	<b>504</b>	<b>420</b>	<b>515</b>	<b>450</b>	<b>505</b>	<b>414</b>

Programma 9 – Jeugd en onderwijs (bedragen x € 1.000)	Primitieve begroting 2022		Begroting na wijziging 2022		Jaarrekening 2022	
	Storting	Putting	Storting	Putting	Storting	Putting
Reserve kapitaallasten	0	425	0	425	0	413
<b>Totaal</b>	<b>0</b>	<b>425</b>	<b>0</b>	<b>425</b>	<b>0</b>	<b>413</b>

Programma 10b – Kunst en cultuur (bedragen x € 1.000)	Primitieve begroting 2022		Begroting na wijziging 2022		Jaarrekening 2022	
	Storting	Putting	Storting	Putting	Storting	Putting
Reserve kapitaallasten	0	68	0	1.710	0	1.710
<b>Totaal</b>	<b>0</b>	<b>68</b>	<b>0</b>	<b>1.710</b>	<b>0</b>	<b>1.710</b>

Programma 11 – Bedrijfsvoering (bedragen x € 1.000)	Primitieve begroting 2022		Begroting na wijziging 2022		Jaarrekening 2022	
	Storting	Putting	Storting	Putting	Storting	Putting
Reserve kapitaallasten	0	22	0	22	0	22
Reserve DOWR I kapitaallasten	677	762	1.390	762	1.490	762
<b>Totaal</b>	<b>677</b>	<b>784</b>	<b>1.390</b>	<b>784</b>	<b>1.490</b>	<b>784</b>

Programma 12 – Algemene dekkingsmiddelen (bedragen x € 1.000)	Primitieve begroting 2022		Begroting na wijziging 2022		Jaarrekening 2022	
	Storting	Putting	Storting	Putting	Storting	Putting
Reserve DOWR I kapitaallasten	0	178	0	178	0	178
Reserve kapitaallasten	0	597	0	597	0	597
<b>Totaal</b>	<b>0</b>	<b>775</b>	<b>0</b>	<b>775</b>	<b>0</b>	<b>775</b>
<b>Totaal structurele stortingen/puttingen</b>	<b>1.181</b>	<b>2.740</b>	<b>1.906</b>	<b>4.286</b>	<b>1.995</b>	<b>4.209</b>

<b>Totaal stortingen/puttingen incl. rente</b>	<b>28.558</b>	<b>30.615</b>	<b>58.667</b>	<b>58.089</b>	<b>67.140</b>	<b>55.881</b>
Toevoeging rente aan reserves	-333	0	-457	0	-457	0
<b>Totaal stortingen/puttingen excl. rente</b>	<b>28.224</b>	<b>30.615</b>	<b>58.210</b>	<b>58.089</b>	<b>66.683</b>	<b>55.881</b>

## Bijlage 6 Staat van Reserves

(Bedragen x € 1)	Saldo per 01-01-2022	Resultaat bestemming	Saldo na bestemming	Rente bijschrijving	Toevoeging 2022	Toevoeging 2022 vanuit andere reserve	Onttrekking 2022	Onttrekking 2022 ten gunste van andere reserve	Dekking kapitaallasten 2022	Saldo per 31-12-2022
<b>Algemene reserve met algemeen weerstandmotief</b>										
Generieke weerstandsreserve	31.519.929	0	31.519.929	0	10.266.067	12.908.665	16.533.422	13.278.523	0	24.882.716
<b>Totaal algemene reserve met algemeen weerstandmotief</b>	<b>31.519.929</b>	<b>0</b>	<b>31.519.929</b>	<b>0</b>	<b>10.266.067</b>	<b>12.908.665</b>	<b>16.533.422</b>	<b>13.278.523</b>	<b>0</b>	<b>24.882.716</b>
<b>Algemene reserve met specifiek weerstandmotief</b>										
Specifieke weerstandsreserve	14.551.032	0	14.551.032	0	10.297	4.339.000	0	2.932.000	0	15.968.329
<b>Totaal algemene reserve met specifiek weerstandmotief</b>	<b>14.551.032</b>	<b>0</b>	<b>14.551.032</b>	<b>0</b>	<b>10.297</b>	<b>4.339.000</b>	<b>0</b>	<b>2.932.000</b>	<b>0</b>	<b>15.968.329</b>
<b>Bestemmingsreserve met bestedingsfunctie</b>										
Reserve kunstaankopen	41.127	0	41.127	0	0	0	1.500	0	0	39.627
Reserve Deventer geschiedenis in beeld	26.415	0	26.415	0	0	0	0	0	0	26.415
Reserve projecten jeugd	2.200.560	0	2.200.560	0	0	0	1.103.566	0	0	1.096.994
Reserve versterking sociale structuur wijken en dorpen	220.221	0	220.221	0	0	0	72.423	0	0	147.798
Reserve theatertechniek Mimik	26.698	0	26.698	0	27.232	0	0	0	0	53.930
Reserve mondiaal beleid	51.324	0	51.324	0	0	0	1.851	0	0	49.472
Reserve onderhoud panden NV MVD	284.880	0	284.880	0	299.077	0	11.036	0	0	572.921
Reserve museumaankopen	1.631	0	1.631	0	0	0	0	0	0	1.631
Reserve conserveringen SAB	25.835	0	25.835	0	0	0	0	0	0	25.835
Reserve knelpunten sport	63.339	0	63.339	1.393	19.403	0	9.071	0	0	75.065
Reserve wonen boven winkels	580.030	0	580.030	0	0	0	3.884	62.727	0	513.419
Reserve legaat Bathmen	3.500	0	3.500	0	0	0	0	0	0	3.500
Reserve kracht van Salland	189.264	0	189.264	0	0	0	63.747	0	0	125.517
Reserve mind	950	0	950	0	0	0	0	0	0	950
Reserve gevefonds	9.198	0	9.198	0	0	0	0	0	0	9.198
Reserve bodem	164.184	0	164.184	0	0	0	0	0	0	164.184
Reserve geluid	261.437	0	261.437	0	0	0	62.546	0	0	198.891
Reserve integrale MJOP projecten	15.000	0	15.000	0	0	0	0	0	0	15.000
Reserve sociaal economisch beleid	3.091	0	3.091	0	0	0	0	0	0	3.091
Reserve pseudopremie ww	131.899	0	131.899	0	40.145	0	131.899	0	0	40.145
Reserve begrotingstekort	0	0	0	0	0	1.832.000	0	1.832.000	0	0
Reserve nieuw beleid	9.279.200	0	9.279.200	0	23.127.545	6.802.735	4.604.000	0	0	34.605.480
Reserve gemeentebrede investeringen	1.155.048	0	1.155.048	0	631.331	0	726.653	0	0	1.059.726
Reserve risico's	337.807	0	337.807	0	25.667	0	0	0	0	363.474
Reserve sociaal domein	262.314	0	262.314	0	159.010	2.272.485	80.230	1.555.290	0	1.058.289
<b>Totaal bestemmingsreserve met bestedingsfunctie</b>	<b>15.334.952</b>	<b>0</b>	<b>15.334.952</b>	<b>1.393</b>	<b>24.329.410</b>	<b>10.907.220</b>	<b>6.872.406</b>	<b>3.450.017</b>	<b>0</b>	<b>40.250.552</b>
<b>Bestemmingsreserve prestatiegebonden met rentebeslag</b>										
Vermogensreserve	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Reserve afkoop erfpacht	2.023.010	0	2.023.010	0	0	0	0	0	0	2.023.010
<b>Totaal bestemmingsreserve prestatiegebonden met rentebeslag</b>	<b>2.023.010</b>	<b>0</b>	<b>2.023.010</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>2.023.010</b>

(Bedragen x € 1)	Saldo per 01-01-2022	Resultaat bestemming	Saldo na bestemming	Rente bijschrijving	Toevoeging 2022	Toevoeging 2022 vanuit andere reserve	Onttrekking 2022	Onttrekking 2022 ten gunste van andere reserve	Dekking kapitaallasten 2022	Saldo per 31-12-2022
<b>Bestemmingsreserve prestatiegebonden met egaliserende functie</b>										
Egalisatiereserve onderwijs gymzalen	119.254	0	119.254	0	0	0	103.138	0	0	16.116
Reserve wijkaanpak	0	0	0	0	147.244	0	0	0	0	147.244
Reserve onderhoud gebouwen	2.951.716	0	2.951.716	0	1.217.095	0	3.549.514	0	0	619.297
Reserve 1/3 regeling sport	116.874	0	116.874	0	0	0	136	0	0	116.738
Reserve investeringen buitensport	1.198.833	0	1.198.833	26.374	504.513	0	339.626	0	0	1.390.094
Reserve gebiedsontwikkeling	2.171.490	0	2.171.490	0	0	0	133.022	0	0	2.038.468
Reserve nieuwkomers	382.981	0	382.981	0	303.638	0	83.000	0	0	603.619
Reserve Onderhoud Mileucentrum	279.907	0	279.907	0	37.746	0	0	0	0	317.653
Egalisatiereserve Vastgoed Mileucentrum	23.625	0	23.625	0	15.102	0	0	0	0	38.727
Reserve herstructurering	166.827	0	166.827	0	0	0	66.331	0	0	100.496
Reserve mobiliteitsfonds parkeren	1.272.591	0	1.272.591	0	214.504	0	468.016	0	0	1.019.079
Reserve algemeen onroerende zaken	3.640.293	0	3.640.293	0	289.628	0	1.667.402	0	0	2.262.519
Reserve DOWR-i kapitaallasten	2.233.527	0	2.233.527	0	1.490.462	0	0	0	939.879	2.784.110
Reserve tarieven huishoudelijk afval	1.958.801	0	1.958.801	0	1.027.687	0	55.576	0	0	2.930.912
Reserve riolen en gemalen	441.293	0	441.293	0	0	0	80.772	0	0	360.521
Egalisatiereserve weerstandsvermogen	0	8.082.232	8.082.232	0	5.951.061	2.190.908	6.193.422	10.030.778	0	1
Reserve overlopende uitgaven	9.643.101	11.032.950	20.676.051	0	11.148.536	0	9.933.775	354.500	0	21.536.312
Reserve huisvesting gemeentelijk apparaat	810.036	0	810.036	0	60.000	0	32.138	0	0	837.898
Reserve maatschappelijk opvang - beschermd wonen (regionaal)	14.836.910	0	14.836.910	0	4.539.088	0	5.732.122	2.272.485	0	11.371.391
Reserve Molukse graven	0	0	0	0	195.674	0	0	0	0	195.674
Reserve maatschappelijk opvang - beschermd wonen (lokaal)	0	0	0	0	0	1.555.290	0	0	0	1.555.290
<b>Totaal bestemmingsreserve prestatiegebonden met egaliserende functie</b>	<b>42.248.059</b>	<b>19.115.182</b>	<b>61.363.241</b>	<b>26.374</b>	<b>27.141.978</b>	<b>3.746.198</b>	<b>28.437.990</b>	<b>12.657.763</b>	<b>939.879</b>	<b>50.242.159</b>
<b>Financieel technische bestemmingsreserve</b>										
Reserve decentrale huisvesting onderwijs	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Reserve kapitaallasten investering	19.512.130	0	19.512.130	429.267	4.935.129	417.227	0	0	3.097.542	22.196.211
Reserve verstrekte geldlening EDON	544.536	0	544.536	0	0	0	0	0	0	544.536
Reserve afkopen	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Reserve verstrekte geldleningen Vitens	7	0	7	0	0	0	0	0	7	0
<b>Totaal financieel technische bestemmingsreserve</b>	<b>20.056.673</b>	<b>0</b>	<b>20.056.673</b>	<b>429.267</b>	<b>4.935.129</b>	<b>417.227</b>	<b>0</b>	<b>7</b>	<b>3.097.542</b>	<b>22.740.747</b>
<b>Reserves gemeente Deventer</b>	<b>125.733.655</b>	<b>19.115.182</b>	<b>144.848.837</b>	<b>457.034</b>	<b>66.682.881</b>	<b>32.318.310</b>	<b>51.843.818</b>	<b>32.318.310</b>	<b>4.037.421</b>	<b>156.107.513</b>

Bijlage 7 Algemene toelichting reserves

Reserve	(bedragen x € 1)	Programma	Raadsbesluit	Doel van de reserve	Saldo per 31-12-2022
<b>Algemene reserve met algemeen weerstandsmotief</b>					
	Generieke weerstandsreserve	Algemene dekkingsmiddelen	24-01-2018	Dekking kosten van optreden algemene risico's	24.882.716
	<b>Totaal algemene reserve met algemeen weerstandsmotief</b>				<b>24.882.716</b>
<b>Algemene reserve met specifiek weerstandsmotief</b>					
	Specifieke weerstandsreserve	Algemene dekkingsmiddelen	24-01-2018	Dekking kosten van optreden specifieke risico's	15.968.329
	<b>Totaal algemene reserve met specifiek weerstandsmotief</b>				<b>15.968.329</b>
<b>Bestemmingsreserve met bestedingsfunctie</b>					
	Reserve kunstaankopen	Kunst en cultuur	1-12-1961	Dekking aankopen kunst	39.627
	Reserve Deventer geschiedenis in beeld	Kunst en cultuur	28-11-1985	Verzamelen en beheren historisch bezit	26.415
	Reserve projecten jeugd	Jeugd en onderwijs	27-11-2019	Dekking projecten jeugd 2019-2022	1.096.994
	Reserve versterking sociale structuur wijken en dorpen	Meedoen	22-12-2021	Herstellen van verbindingen en wijken en dorpen	147.799
	Reserve theatertechniek MIMIK	Kunst en cultuur	22-12-2021	vervangingsinvesteringen in theatertechniek	53.930
	Reserve mondiaal beleid	Economie en internationaal beleid	11-7-1995	Dekking kosten bevorderen internationalisering	49.472
	Reserve onderhoud panden NV MVD	Kunst en cultuur	22-12-2021	Meerjarig onderhoudsprogramma voormalige MVD panden	572.921
	Reserve museumaankopen	Kunst en cultuur	1976	Dekking aankoop museumstukken	1.631
	Reserve conserveringen SAB	Kunst en cultuur	1995	Dekking conserveringen collectie SAB	25.835
	Reserve knelpunten sport	Meedoen	27-1-1986	Oplossen van knelpunten in de sport. De vorming is een uitvloeisel van de tariefsystematiek voor ingebruikgeving van sportaccommodaties (binnen en buiten) m.i.v. 1-1-1987.	75.065
	Reserve wonen boven winkels	Ruimtelijke ontwikkeling	3-7-2019	Dekking voor investeringen voor wonen en verblijven in de binnenstad	513.419
	Reserve legaat Bathmen	Diverse	2005	Bekostiging diverse uitgaven op cultureel gebied in Bathmen.	3.500
	Reserve kracht van Salland	Ruimtelijke ontwikkeling	1-7-2015	Verbeteren leefbaarheid en kwaliteit landelijk gebied	125.517
	Reserve mind	Leefomgeving	11-12-2000	Verbeteren van de verkeerstechnische infrastructuur in de gemeente, ten behoeve van een betere bereikbaarheid, leefbaarheid en verkeersveiligheid.	950
	Reserve gevelfonds	Economie en internationaal beleid	23-5-2000	Dekking gevelverbetering binnenstad	9.198
	Reserve bodem	Milieu en duurzaamheid	9-11-2011	Dekking kosten bodemsanering	164.184
	Reserve geluid	Milieu en duurzaamheid	9-11-2011	Dekking kosten geluidsanering	198.891
	Reserve integrale MJOP projecten	Leefomgeving	24-06-2015	Verrekening tussen producten bij integrale MJOP projecten	15.000
	Reserve sociaal economisch beleid	Economie en internationaal beleid	1-1-1988	Stimuleren van economische ontwikkelingen	3.091
	Reserve pseudopremie WW	Bedrijfsvoering	11-7-2018	Dekking kosten Ww-garantie voor ambtenaren in het 3e jaar WW.	40.145
	Reserve begrotingstekort	Algemene dekkingsmiddelen	13-11-2019	Dekking geraamde begrotingstekorten	0
	Reserve nieuw beleid	Algemene dekkingsmiddelen	10-11-2021	Dekking eenmalig nieuw beleid	34.605.480
	Reserve gemeentebrede investeringen	Algemene dekkingsmiddelen	1-6-1999	Structurele dekking gemeentebrede investeringen	1.059.726
	Reserve risico's	Algemene dekkingsmiddelen	16-12-2002	Dekking gevolgen specifieke risico's (o.a. lening GAE en WBW)	363.474
	Reserve sociaal domein	Inkomensvoorz. en arbeidsmarkt/ Meedoen/Jeugd en onderwijs	2-7-2014	Dekking voor tekorten Sociaal domein en transformatie	1.058.289
	<b>Totaal bestemmingsreserve met bestedingsfunctie</b>				<b>40.250.552</b>
<b>Bestemmingsreserve prestatiegebonden met rentebeslag</b>					
	Vermogensreserve	Algemene dekkingsmiddelen	28-4-2003	Compensatie wegvallen dividend aandelen	0
	Reserve afkoop erfpacht	Algemene dekkingsmiddelen	17-12-2014	Dekking afkoop erfpachten	2.023.010
	<b>Totaal bestemmingsreserve prestatiegebonden met rentebeslag</b>				<b>2.023.010</b>

Reserve	(bedragen x € 1)	Programma	Raadsbesluit	Doel van de reserve	Saldo per 31-12-2022
<b>Bestemmingsreserve prestatiegebonden met egaliserende functie</b>					
Egalisatiereserve onderwijs gymzalen		Jeugd en onderwijs	12-4-2011	Egaliseren kosten onderhoud gymzalen (beheer Deventer)	16.116
Reserve wijkaanpak		Meedoen	1994	Dekking uitgaven wijkaanpak (aflooptermijn is 2 jaar)	147.244
Reserve onderhoud gebouwen		Diverse		Opvangen jaarlijks fluctuerende uitgaven onderhoud	619.298
Reserve 1/3 regeling sport		Meedoen	23-10-1990	Dekking investeringen van sportverenigingen	116.738
Reserve investeringen buitensport		Meedoen	1-1-2000	Dekking vervangingsinvestering buitensport vanuit vrijval kapitaallasten	1.390.094
Reserve gebiedsontwikkeling		Herstructurering en vastgoed	16-12-2020	Dekking van publieke onrendabele toppen bij woningbouwontwikkelingen	2.038.468
Reserve nieuwkomers		Inkomensvoorziening en arbeidsmarkt/Meedoen	21-12-2016	Dekking kosten instroom statushouders (asielinstroom)	603.619
Reserve Onderhoud Milieucentrum		Milieu en duurzaamheid	13-10-2021	Meerjarig onderhoudsprogramma Milieucentrum	317.653
Egalisatiereserve Vastgoed Milieucentrum		Milieu en duurzaamheid	13-10-2021	Egalisatie van de exploitatieresultaten van het beheer van het vastgoed van het milieucentrum	38.727
Reserve herstructurering		Herstructurering en vastgoed		Dekking van herstructurering en wijkontwikkeling	100.495
Reserve mobiliteitsfonds parkeren		Leefomgeving		Dekking kosten verkeerstechnische infrastructuur	1.019.079
Reserve algemeen onroerende zaken		Herstructurering en vastgoed	4-3-1997	Dekking kosten onroerende zaken buiten exploitatie	2.262.519
Reserve DOWR-i kapitaallasten		Bedrijfsvoering	11-12-2013	Bijdrage dekking kapitaallasten DOWR-i investeringen	2.784.110
Reserve tarieven huishoudelijk afval		Milieu en duurzaamheid	1-1-2001	Egaliseren kosten huishoudelijk afval	2.930.912
Reserve riolen en gemalen		Leefomgeving	1-1-1996	Beperken tariefschommelingen rioolrecht en egal. Rek. resultaat	360.522
Egalisatiereserve weerstandsvermogen		Algemene dekkingsmiddelen	24-1-2018	Egaliseren verschillen grondexploitatie, rente en rek. resultaat	0
Reserve huisvesting gemeentelijk apparaat		Bedrijfsvoering	1976	Dekking kosten huisvesting gemeentelijk apparaat	21.536.311
Reserve overlopende uitgaven		Algemene dekkingsmiddelen	1999	Tijdelijk stallen van over te hevelen uitgaven	837.898
Reserve maatschappelijk opvang - beschermd wonen		Meedoen	21-12-2016	Dekking kosten regionale samenwerking, organisatie en uitvoering	11.371.392
Reserve Molukse graven		Burger en bestuur	12-10-2022	Dekking van kosten van grafrechten van Molukse graven en plaatsen van gedenktekens	195.674
Reserve MO-BW lokaal		Meedoen	14-12-2022	De middelen die gestald zijn in de reserve MO-BW lokaal moeten worden besteed aan projecten die voldoen aan het convenant Beschermd wonen/Maatschappelijke opvang	1.555.290
<b>Totaal bestemmingsreserve prestatiegebonden met egaliserende functie</b>					<b>50.242.159</b>
<b>Financieel technische bestemmingsreserve</b>					
Reserve kapitaallasten investeringen		Diverse	2004	Bijdrage dekking kapitaallasten investeringen	22.196.211
Reserve verstrekte geldlening EDON		Algemene dekkingsmiddelen	voorm. Diepenveen	Dekking kapitaallasten financieel vast actief	544.536
Reserve verstrekte geldlening Vitens		Algemene dekkingsmiddelen		Dekking kapitaallasten financieel vast actief	0
<b>Totaal financieel technische bestemmingsreserve</b>					<b>22.740.747</b>
<b>Reserves gemeente Deventer</b>					<b>156.107.513</b>



Bijlage 8 Staat van voorzieningen

(Bedragen x € 1)	Saldo per 01-01-2022	Rentebijschrijving	Toevoeging	Aanwending	Vrijval	Saldo per 31-12-2022
<b>Voorzieningen voor specifieke besteding (van derden verkregen)</b>						
Voorziening riolen en gemalen	1.904.594	0	69.710	0	0	1.974.304
Voorziening parkeerbijdrage bouwaanvragen	57.390	0	229.500	0	0	286.890
Voorziening legaat Waanders	0	0	0	0	0	0
Fonds collectie Reijns	214.719	0	11.400	11.228	0	214.891
Fonds collectie Knecht-Drenth	1.231.925	0	92.159	61.915	0	1.262.169
Voorziening beheerfonds Gooiermars	554.000	0	0	0	0	554.000
<b>Totaal voorzieningen voor specifieke besteding (van derden verkregen)</b>	<b>3.962.628</b>	<b>0</b>	<b>402.769</b>	<b>73.143</b>	<b>0</b>	<b>4.292.254</b>
<b>Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's</b>						
Voorziening spaarverlof	0	0	195.133	0	0	195.133
Voorziening wethouderspensioenen	7.690.299	153.806	222.335	292.749	946.993	6.826.698
Voorziening fonds evenementen	80.270	0	51.855	104.000	0	28.125
Voorziening afgesloten complexen	564.531	0	519.777	361.204	0	723.104
<b>Totaal voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's</b>	<b>8.335.100</b>	<b>153.806</b>	<b>989.100</b>	<b>757.953</b>	<b>946.993</b>	<b>7.773.060</b>
<b>Voorzieningen gemeente Deventer</b>	<b>12.297.728</b>	<b>153.806</b>	<b>1.391.869</b>	<b>831.096</b>	<b>946.993</b>	<b>12.065.314</b>

(Bedragen x € 1)	Saldo per 01-01-2022	Rentebijschrijving	Toevoeging	Aanwending	Vrijval	Saldo per 31-12-2022
<b>Voorzieningen in mindering op activa</b>						
Verliesvoorziening Facilitair grondbedrijf						
Voorziening dubieuze debiteuren BBZ	311.810	0	0	33.429	0	278.381
Voorziening dubieuze debiteuren bijstandsvorderingen	1.891.807	0	0	161.279	0	1.730.528
Voorziening dubieuze debiteuren BAD	105.487	0	34.291	26.851	0	112.927
Voorziening dubieuze debiteuren	733.667	0	703.990	193.979	0	1.243.678
Verliesvoorziening gronden/panden	39.582.796	791.656	3.441.173	3.930.715	0	39.884.910
Voorziening voorraden gronden/panden						
<b>Totaal voorzieningen in mindering op de activa</b>	<b>42.625.567</b>	<b>791.656</b>	<b>4.179.454</b>	<b>4.346.253</b>	<b>0</b>	<b>43.250.424</b>

## Bijlage 09 Toelichting op voorzieningen

(Bedragen x € 1)	Programma	Raadsbesluit	Doel van de voorziening	Saldo per 31-12-2022
<b>Voorzieningen voor specifieke besteding (van derden verkregen)</b>				
Voorziening riolen en gemalen	Leefomgeving	27-5-2015	Van derden verkregen middelen met specifieke besteding (riool)	1.974.304
Voorziening parkeerbijdrage bouwaanvragen	Leefomgeving	13-11-2019	Middelen derden voor investeringen in de kwaliteit en kwantiteit van de parkeer capaciteit	286.890
Fonds collectie Reijns	Kunst en cultuur	20-7-2011	Middelen derden (Reijns) t.b.v. beheerskosten blikkencollectie	214.891
Fonds collectie Knecht-Drenth	Kunst en cultuur	11-3-2009	Middelen derden (Knecht-Drenth) t.b.v. instandhouden collectie	1.262.169
Voorziening beheerfonds Gooiermars	Milieu en duurzaamheid	22-12-2021	Middelen derden (provincie) t.b.v. beheerkosten Gooiermars	554.000
<b>Totaal voorzieningen voor specifieke besteding (van derden verkregen)</b>				<b>4.292.254</b>
<b>Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's</b>				
Voorziening spaarverlof	Bedrijfsvoering	14-12-2022	Voorziening voor het inzetten van spaarverlof voor loopbaanplanning, levensfase en/of vitaliteit	195.133
Voorziening wethouderspensioenen	Bedrijfsvoering	18-11-2009	Dekking diverse risico's	6.826.698
Voorziening fonds evenementen	Economie en internationaal beleid	2002	Bijdrage voor (deel) kosten specifieke binnenstadsevenementen	28.125
Voorziening afgesloten complexen	Herstructurering en vastgoed	3-4-1997	Dekking nagekomen kosten van admin. afgesloten projecten	723.104
<b>Totaal voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's</b>				<b>7.773.060</b>
<b>Voorzieningen gemeente Deventer</b>				<b>12.065.314</b>

## Bijlage 10a Nog te ontvangen bedragen

(bedragen x € 1)	Saldo 31-12-2021	toevoeging	ontvangen bedragen	Saldo 31-12-2022
<b>Subsidie Rijk</b>				
BRIM subsidie Stadhuis	13.843	0	13.843	0
BRIM subsidie Landhuis	6.049	0	0	6.049
Pothoofd	6.105	0	0	6.105
Kavelruil ( POP3 subsidie)	99.969	69.000	99.969	69.000
Zwolseweg uitvoeringskosten	3.343	0	3.343	0
IJsselkade uitvoeringskosten	361	0	361	0
Brinkgreverweg uitvoeringskosten	16.500	0	16.500	0
SPUK bijdragen	158.099	-252	40.225	117.621
BBZ vergoeding verstrekte kredieten	27.708	7.229	10.625	24.312
Niet gesprongen explosieven	0	19.125	0	19.125
Dunantlaan uitvoeringskosten	3.308	0	0	3.308
Toeslagenaffaire	156.582	191.235	78.057	269.760
Transitiekosten Opvang Oekraïne	0	1.274.262	0	1.274.262
Opvang Oekraïense Vluchtelingen	0	7.902.664	0	7.902.664
Opvang COA/Vluchtelingen	0	1.305.000	0	1.305.000
Verbetering Digitale Dienstverlening	0	23.899	0	23.899
<b>Totaal Subsidie Rijk</b>	<b>491.867</b>	<b>10.792.163</b>	<b>262.923</b>	<b>11.021.106</b>

(bedragen x € 1)	Saldo 31-12-2021	toevoeging	ontvangen bedragen	Saldo 31-12-2022
<b>Subsidie overige overheden</b>				
Actieplan verkeersveiligheid	247.218	252.173	436.348	63.043
Cultuureducatie primair onderwijs	33.149	48.076	33.149	48.076
Enklaan - Deventerweg Bathmen	28.750	0	0	28.750
Lebuinuslaan - Margijnenenk	48.722	0	0	48.722
Snelfietsroute Deventer - Zutphen	9.500	0	0	9.500
Stadscampus	115.501	0	115.501	0
Fietsroutes Margijnenenk/Overstichtlaan	248.581	554.347	0	802.928
Flexpools	6.500	50.000	51.500	5.000
Zandpoort	15.000	0	15.000	0
Lebuinuspleinen	400.000	0	0	400.000
Laan van Borgele	200.000	0	200.000	0
Fietsroute Roessink	112.000	0	112.000	0
Oerdijk	28.500	0	28.500	0
Havezatelaan	378.500	0	378.500	0
Centrumschil de Kien	0	17.170	0	17.170
Buurtaanpak Deventer Natuurlijk Gezond	0	50.021	50.000	21
Noorderplein	0	22.796	21.275	1.521
Zon op dak WP3	0	47.795	40.500	7.295
Ontwikkelfonds Clean Tech Regio	0	14.283	0	14.283
<b>Totaal subsidie overige overheden</b>	<b>1.871.920</b>	<b>1.056.661</b>	<b>1.482.273</b>	<b>1.446.309</b>
<b>Totaal</b>	<b>2.363.787</b>	<b>11.848.824</b>	<b>1.745.196</b>	<b>12.467.416</b>

## Bijlage 10b Vooruitontvangen bedragen

(bedragen x € 1)	Saldo 31-12-2021	toevoeging	aanwending	Saldo 31-12-2022
Recreatief Groen	0	60.500	0	60.500
Energieeloket	9.000	0	9.000	0
Aanvullende gevelmaatregelen	270.189	0	28.257	241.932
Gebiedsontwikkeling SZ Gooiermars	22.000	0	6.000	16.000
VVS extra	385.225	3.419.490	3.672.518	132.197
BRIM subsidie onderhoud monumenten	217.147	76.185	85.840	207.492
Intertemporele vergoeding statushouders	219.071	0	43.814	175.257
Westfalen	135.000	0	0	135.000
5-e Havenarm	20.000	0	0	20.000
Smidsgang	4.367	0	4.367	0
Sociale Cohesie Binnenstad	12.125	0	0	12.125
Woningbouwimpuls	2.723.853	0	130.166	2.593.687
TOZO tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandigen	119.148	0	119.148	0
Project Deventer 1371	20.249	0	0	20.249
Ambachtscentra ( Tex-Up )	8.954	0	8.954	0
Intensivering Energietoezicht	0	39.107	21.726	17.381
Slimwarmtenet fase II	1.284.894	0	654.686	630.208
Regeling Reductie Energiegebruik	179.113	0	20.484	158.629
Wijkuitvoeringsplan Bathmen	18.454	0	18.454	0
Zandweerd Stroomt	4.522.768	0	901.190	3.621.578
Deventer Knap Intelligent	34.864	0	6.205	28.659
Gemeente Enschede - bijdrage RIEC	99.291	20.000	79.920	39.371
Verplaatsing Bushaltes	2.987	0	2.987	0
Regeling sportakkoord /sportformat	182.172	94.291	233.152	43.311

(bedragen x € 1)	Saldo 31-12-2021	toevoeging	aanwending	Saldo 31-12-2022
Flexwoningen	1.000.000	0	63.226	936.774
NPO middelen	356.136	870.795	545.857	681.074
Gebiedsvisie kracht van Salland	2.602	0	2.602	0
Ontwikkelfonds Clean Tech regio	551.841	0	477.558	74.283
Ontwikkelfonds CTR Werkgeversrout	70.255	0	70.255	0
De Iepros	24.999	0	24.999	0
Regeling Reductie Energiegebruik Woningen	1.027.013	0	257.122	769.891
Lokale Preventieakkoorden	35.750	56.118	49.661	42.207
H.Hondstraat-Ceintuurbaan	207.659	0	30.153	177.506
Verbetering Digitale dienstverlening	85.158	0	85.158	0
Besluit Bijstandverlening Zelfstandigen	0	31.873	0	31.873
Stadscampus de Kien	0	22.500	12.995	9.505
SPUK inburgeringsvoorzieningen	0	635.060	52.500	582.560
Huisvesting aandachtsgroepen	0	2.000.000	14.000	1.986.000
S.L.A. Zero Emissie / Houtstook	0	90.000	0	90.000
SPUK bodem historische Spoedopgave fase 1	0	73.051	0	73.051
Flex-en transformatiewoningen	0	3.600.000	0	3.600.000
SPUK bodem historische Spoedopgave fase 2	0	40.202	0	40.202
SPUK Onderwijsroute	0	86.896	21.333	65.563
Stimulering verkeersveiligheidsmaatregelen	0	401.350	0	401.350
Ventilatie in scholen	0	142.878	0	142.878
Tijdelijke onderwijshuisvesting Ontheemden	0	122.701	121.607	1.094
Impuls jongerencultuur	0	310.000	0	310.000
Groen Gas	0	54.000	8.023	45.977
Coronatoegangsbewijzen	0	77.000	51.044	25.956
ESF 2017	0	140.000	0	140.000

(bedragen x € 1)	Saldo 31-12-2021	toevoeging	aanwending	Saldo 31-12-2022
Geluidsanering J.v.Vlotenlaan	0	26.144	0	26.144
Aanpak Energiearmoede	0	2.123.307	107.091	2.016.216
Vliegend Hert	0	73.666	10.614	63.052
NABO Diepenveen	0	320.230	10.051	310.179
Stadsarrangement	0	157.500	95.728	61.772
Toekomstbestendige Bedrijventerreinen	0	27.000	13.724	13.276
Schoorsteen voormalig Coberco	0	1.800	0	1.800
SPUK BTW Sport	0	1.646.895	988.688	658.207
<b>Totaal</b>	<b>13.852.284</b>	<b>16.840.539</b>	<b>9.160.857</b>	<b>21.531.966</b>

Bijlage 11 Dynamische kredieten

Rubriek	Programma	Project	B/L	Totaal krediet	Realisatie t/m 2021	Begroting 2022 na wijziging	Rekening 2022	Saldo
Kosten onderzoek & ontwikkeling	Herstructurering en vastgoed	Verwerving gronden in Lettele	Lasten	151.875	0	151.875	78.805	73.070
		Verwerving gronden in Loo	Lasten	79.500	0	79.500	18.914	60.586
		Verwerving gronden in Okkenbroek	Lasten	30.000	9.341	20.659	17.530	3.129
		Vorbereidingskrediet Shita terrein en speeltuinlocatie	Lasten	430.155	147.737	0	0	0
			Baten	-430.155	0	-430.155	-430.155	0
		Vorbereidingskrediet de Marke	Lasten	130.000	59.028	70.972	60.413	10.559
		Vorbereidingskrediet Dreef	Lasten	192.800	57.723	56.288	51.202	5.086
		Vorbereidingskrediet Hagenvoorde	Lasten	150.000	10.462	125.644	38.761	86.883
		Vorbereidingskrediet Oranjekwartier	Lasten	531.120	179.077	0	0	0
			Baten	-531.119	-47.427	-415.000	0	-415.000
		Vorbereidingskrediet van Hetenstraat	Lasten	313.227	100.962	120.720	129.940	-9.220
			Baten	0	0	0	-38.965	38.965
		<b>Totaal Kosten onderzoek &amp; ontwikkeling</b>				<b>1.047.403</b>	<b>516.904</b>	<b>-219.497</b>
(len) bijdragen aan activa van derden	Leefomgeving	Geluidswal A-1 Bathmen	Lasten	2.650.000	814.615	83.061	0	83.061
			Baten	-1.200.000	-369.961	0	0	0
<b>Totaal (len) bijdragen aan activa van derden</b>				<b>1.450.000</b>	<b>444.654</b>	<b>83.061</b>	<b>0</b>	<b>83.061</b>
(EC) Gronden & Terreinen	Openbare orde en veiligheid	Problematiek Beestenmarkt	Lasten	200.000	0	0	0	0
	Herstructurering en vastgoed	Kon Wilhelminalaan 16 grond	Lasten	23.959	0	23.959	23.960	-1
			Baten	-51.280	0	-51.280	0	-51.280
		Rigastraat 17	Baten	-18.533	0	-18.533	-18.533	0
	Meedoen	Terrein sporthal Bathmen ( Uutvlog )	Lasten	417.078	0	0	0	0
			Baten	-72.385	0	0	0	0
	Jeugd en onderwijs	Terrein sporthal Keizerslanden	Lasten	344.039	0	0	0	0
			Baten	-59.709	0	0	0	0
	Jeugd en onderwijs	Wilhelminalaan 16 grond	Baten	-23.959	0	-23.959	-23.960	1
<b>Totaal (EC) Gronden &amp; Terreinen</b>				<b>759.210</b>	<b>0</b>	<b>-69.813</b>	<b>-18.533</b>	<b>-51.280</b>
(EC) Bedrijfsgebouwen	Openbare orde en veiligheid	Nieuwbouw Kazerne Diepenveen	Lasten	1.015.578	65.036	938.472	130.930	807.542
	Meedoen	Koninklijke UD Gebouw renovatie	Lasten	242.000	140.608	39.082	38.307	775
			Baten	-42.000	-24.492	-8.860	-6.704	-2.156
		Nieuwbouw sporthal Bathmen	Lasten	7.749.535	0	242.000	204.728	37.272
			Baten	-1.344.960	0	-42.000	-17.494	-24.506
		Nieuwbouw sporthal Keizerslanden	Lasten	5.293.072	0	4.302.188	22.904	4.279.284
			Baten	-930.624	0	-752.883	-4.008	-748.875
		Renovatie Polstraat 8-10 gebouw	Lasten	3.540.312	168.967	1.613.058	1.115.673	497.385
	Jeugd en onderwijs	Aanpassing Slingerbos ivm medegebruik Zonnewijzer	Lasten	75.000	0	75.000	0	75.000
		Buitenruimte Marke Zuid	Lasten	1.400.000	0	0	0	0
		Facelift Enkdwarsstraat 5	Lasten	200.000	0	200.000	94.610	105.390
		Gymzaal Roessink (Colmschaterenk)	Lasten	911.800	0	0	0	0
		Nieuwbouw Roessink-Wereldwijzer (Colmschaterenk)	Lasten	3.106.010	0	0	0	0
		Nieuwbouw Etty Hillesum	Lasten	25.525.647	0	8.227.842	0	8.227.842
		Nieuwbouw Gymzaal Splithofstraat (intern)	Lasten	6.434.193	0	6.434.193	0	6.434.193
			Baten	-142.814	0	-142.814	0	-142.814



Rubriek	Programma	Project	B/L	Totaal krediet	Realisatie t/m 2021	Begroting 2022 na wijziging	Rekening 2022	Saldo
		Nieuwbouw Gymzalen Zwaluwenburg	Lasten	2.735.398	0	0	0	0
		Nieuwbouw Zwaluwenburg school	Lasten	3.785.816	0	0	0	0
		Uitbreiding Kindcentrum Borgele permanent	Lasten	1.112.993	0	1.112.993	90.000	1.022.993
		Uitbreiding Kindcentrum Rivierenwijk	Lasten	783.905	20.000	763.905	0	763.905
		Vervanging nieuwbouw Sancta Maria	Lasten	2.139.000	0	2.139.000	0	2.139.000
		Wilhelminalaan 16 bouw	Baten	-13.313	0	-13.313	-13.313	0
	Kunst en cultuur	Overkapping Burgerweeshuis	Lasten	135.000	0	135.000	9.099	125.901
		Scheepvaartstraat 13 Bodenloods gevel	Lasten	268.000	178.678	89.322	989	88.333
		Scheepvaartstraat 9 foyer	Lasten	491.069	48.451	442.618	409.660	32.958
				<b>64.470.617</b>	<b>597.248</b>	<b>25.794.803</b>	<b>2.075.380</b>	<b>23.719.423</b>
(EC) Grond-, weg- en waterbouwkundige werk	Leefomgeving	Reconstructie Brinkgarage	Lasten	2.924.859	91.921	2.053.430	1.946.114	107.316
			Baten	-850.859	-15.284	-399.859	-313.703	-86.156
	Milieu en duurzaamheid	Slim Warmtenet	Lasten	4.435.253	1.281.022	3.154.231	1.996.708	1.157.523
			Baten	-4.729.970	-151.896	-4.578.074	-1.192.224	-3.385.850
	Ruimtelijke ontwikkeling	Stadshof	Lasten	541.500	420.944	120.556	167.027	-46.471
			Baten	-50.000	-45.000	-5.000	-59.300	54.300
	Kunst en cultuur	Wachtplaats 5 <sup>e</sup> havenarm	Lasten	1.835.000	0	1.835.000	0	1.835.000
				<b>4.105.783</b>	<b>1.581.707</b>	<b>2.180.284</b>	<b>2.544.622</b>	<b>-364.338</b>
(EC) Vervoermiddelen	Leefomgeving	Walstroom - Voetveer	lasten	70.000	7.903	3.434	0	3.434
				<b>70.000</b>	<b>7.903</b>	<b>3.434</b>	<b>0</b>	<b>3.434</b>
(EC) Machines Apparaten en Installaties	Openbare orde en veiligheid	Brandweerkazerne Schonenvaardersstraat koelinstallatie slaapvertrek	Lasten	69.000	0	69.000	64.086	4.914
	Leefomgeving	Vervanging Kaartlees apparatuur	Lasten	760.000	61.509	100.188	8.609	91.579
	Milieu en duurzaamheid	Slim warmtenet	Lasten	2.710.041	0	2.710.041	97.358	2.612.683
	Meedoen	Installaties sporthal Bathmen (Uutvlog)	Lasten	1.776.006	0	0	0	0
			Baten	-308.234	0	0	0	0
		Installaties sporthal Keizerslanden	Lasten	2.166.484	0	0	0	0
			Baten	-376.001	0	0	0	0
		Luchtbehandelingssysteem Fermerie	Lasten	225.000	8.047	216.953	0	216.953
		Renovatie Polstraat 8-10 installatie	Lasten	146.719	143.106	-143.106	-143.106	0
	Kunst en cultuur	Brandveiligheid Bergkerk	Lasten	364.000	51.259	312.741	257.160	55.581
		Brandveiligheid Lebuinuskerk	Lasten	400.000	74.729	325.993	258.463	67.530
		Vervanging elektrische installatie Markten	Lasten	191.659	0	191.659	0	191.659
	Bedrijfsvoering	Accessoires (5% alleen laptop) 2022	Lasten	12.500	0	12.500	0	12.500
		Accessoires (5% alleen laptop) 2023	Lasten	22.500	0	0	0	0
		Accessoires (5% alleen laptop) 2024	Lasten	5.000	0	0	0	0
		Accessoires (5% alleen laptop) 2025	Lasten	40.000	0	0	0	0
		Accessoires (5% alleen laptop) 2026	Lasten	35.000	0	0	0	0
		Accessoires (5% alleen laptop) 2027	Lasten	5.000	0	0	0	0
		Beeldschermen 2021	Lasten	475.068	60.068	265.000	218.475	46.525
		Beeldschermen 2024	Lasten	50.000	0	0	0	0
		Beeldschermen 2026	Lasten	75.000	0	0	0	0
		Beeldschermen 2027	Lasten	40.000	0	0	0	0
		Client Hardware laptop Raad 2021	Lasten	78.000	0	39.000	38.000	1.000
		Client Hardware Fatclient 2025	Lasten	25.000	0	0	0	0
		Client Hardware Fatclient 2026	Lasten	25.000	0	0	0	0

Rubriek	Programma	Project	B/L	Totaal krediet	Realisatie t/m 2021	Begroting 2022 na wijziging	Rekening 2022	Saldo
		Client Hardware Laptop 2022	Lasten	509.788	0	509.788	493.555	16.233
		Client Hardware TC 2021	Lasten	55.227	5.227	50.000	31.640	18.360
		Smartphones 2022	Lasten	789.042	578.917	197.660	189.560	8.100
			Baten	0	-7.035	0	4.390	-4.390
		Smartphones 2023	Lasten	50.000	0	0	0	0
		Smartphones 2026	Lasten	50.000	0	0	0	0
		TGW Technisch	Lasten	175.000	0	175.000	52.219	122.781
<b>Totaal (EC)Machines Apparaten en Installaties</b>				<b>10.641.799</b>	<b>975.827</b>	<b>5.032.417</b>	<b>1.570.410</b>	<b>3.462.007</b>
(EC) Overige materiele vaste activa	Openbare orde en veiligheid	Glaswand brandweerkazerne Schonenvaardersstraat	Lasten	50.000	0	0	0	0
		Inventaris nieuwbouw kazerne Diepenveen	Lasten	215.622	0	215.622	0	215.622
	Leefomgeving	Digitalisering Parkeren	Lasten	500.000	40.964	211.295	11.273	200.022
	Meedoen	Inrichting sporthal Bathmen (Uutvlog)	Lasten	982.895	0	0	0	0
			Baten	-170.587	0	0	0	0
		Inrichting sporthal Keizerslanden	Lasten	488.020	0	0	0	0
			Baten	-84.697	0	0	0	0
		Renovatie Polstraat 8-10 afwerking	Lasten	550.288	0	0	0	0
		Sportpark Borgele veldverlichting trainingsveld	Lasten	60.500	0	0	0	0
			Baten	-10.500	0	0	0	0
		Sportpark Colmschate Z beregeningsinstallatie	Lasten	54.450	0	0	0	0
			Baten	-9.450	0	0	0	0
		VV Lettele-Kunstgrasveld-Onderlaag	Lasten	272.250	0	0	0	0
			Baten	-47.250	0	0	0	0
		VV Lettele-Kunstgrasveld-Toplaag	Lasten	332.750	0	0	0	0
			Baten	-57.750	0	0	0	0
		Zandweerd vernieuwen asfaltveld Actief/Hot Wheels	Lasten	72.600	47.999	24.601	19.527	5.074
			Baten	-12.600	-8.400	-4.200	-2.752	-1.448
	Jeugd en onderwijs	1e Inrichting Zonnewijzer	Lasten	32.895	0	32.895	32.895	0
	Bedrijfsvoering	Back-up & restore functionaliteit 2022	Lasten	100.000	0	0	0	0
		Back-up & restore functionaliteit 2026	Lasten	250.000	0	0	0	0
		Back-up & restore functionaliteit 2027	Lasten	50.000	0	0	0	0
		Bureaustoelen Stadhuis	Lasten	120.000	0	120.000	120.040	-40
		Bureaustoelen Stadhuis 2023	Lasten	0	0	0	0	0
		Firewall 2021	Lasten	100.000	0	0	0	0
		Firewall 2027	Lasten	100.000	0	0	0	0
		Glasvezelring (WAN) 2025	Lasten	450.000	0	0	0	0
		Hardware Servers/Blades/Enclosures 2025	Lasten	1.500.000	0	0	0	0
		Loadbalancer/netscaler 2023	Lasten	100.000	0	0	0	0
		Netwerkswiches 2021	Lasten	1.149.056	501.294	647.762	417.311	230.451
		Netwerkswiches/WiFi 2026	Lasten	1.200.000	0	0	0	0
		Smartphones 2022	Baten	0	0	0	-447	447
		Software laag cloud werkplek 2022	Lasten	50.000	0	0	0	0
		Software laag cloud werkplek 2024	Lasten	100.000	0	0	0	0
		Software laag cloud werkplek 2025	Lasten	100.000	0	0	0	0
		Software laag cloud werkplek 2026	Lasten	100.000	0	0	0	0
		Software laag cloud werkplek 2027	Lasten	100.000	0	0	0	0

Rubriek	Programma	Project	B/L	Totaal krediet	Realisatie t/m 2021	Begroting 2022 na wijziging	Rekening 2022	Saldo
		Storage 2025	Lasten	900.000	0	0	0	0
		TGW Bouwkundig	Lasten	270.000	0	135.000	0	135.000
		TGW Bureaustoelen Thuiswerk regeling 2022	Lasten	74.520	0	74.520	41.514	33.006
		TGW Bureaustoelen Thuiswerk regeling 2023	Lasten	33.480	0	0	0	0
		TGW Bureaustoelen Thuiswerk regeling 2024	Lasten	33.480	0	0	0	0
		TGW Bureaustoelen Thuiswerk regeling 2025	Lasten	41.288	0	0	0	0
		TGW Bureaustoelen Thuiswerk regeling 2026	Lasten	33.480	0	0	0	0
		TGW Bureaustoelen Thuiswerk regeling 2027	Lasten	33.480	0	0	0	0
		TGW inrichting	Lasten	145.000	19.303	125.697	45.583	80.114
		Upgrades uren roadmap 2022	Lasten	584.625	0	584.625	571.162	13.463
		WAN ( Wide Area Network ) 2021	Lasten	150.000	0	0	0	0
		WIFI 2021	Lasten	853.901	0	0	0	0
<b>Totaal (EC) Overige materiele vaste activa</b>				<b>11.941.746</b>	<b>601.159</b>	<b>2.167.817</b>	<b>1.256.106</b>	<b>911.711</b>
(echk) grond-weg waterb.kundige werken	Leefomgeving	Aanvullend krediet riolering Mr. de Boerlaan	Lasten	800.000	51.747	27.048	0	27.048
		Brederodelaan / Roland Holstlaan	Lasten	76.228	0	76.228	19.821	56.407
		GRP - 2021 - Godebaldpark	Lasten	281.500	0	281.500	281.500	0
		GRP - 2021 - Hofstraat	Lasten	83.000	0	83.000	83.000	0
		GRP - 2021 Buurtaanpak Oranjekwartier	Lasten	355.497	0	355.497	0	355.497
		GRP - 2021 Buurtaanpak Rivierenwijk	Lasten	193.452	41.588	151.864	151.762	102
		GRP - 2021 Buurtaanpak Tuindorp	Lasten	245.000	0	245.000	0	245.000
		GRP - 2021 Buurtaanpak Zandweerd - Noord	Lasten	293.000	87.749	205.251	33.000	172.251
		GRP - 2021 Oerdijk - Schalkhaar	Lasten	100.000	73.837	26.163	26.163	0
		GRP - 2021 Prinses Margrietlaan - Bathmen	Lasten	55.000	0	55.000	55.000	0
		GRP - 2021 Reconstructie Havezathelaan	Lasten	337.000	211.708	125.292	0	125.292
		GRP 2015-2020 - vervanging riolering - centrum	Lasten	230.000	0	230.000	0	230.000
		GRP Jaarschijf 2020 - Meetprogramma Rivus	Lasten	41.226	0	41.226	0	41.226
		GRP Jaarschijf 2020 - Nog te programmeren	Lasten	874.890	319.046	430.950	261.961	168.989
		GRP Jaarschijf 2020 - Vervangen schuiven	Lasten	100.000	7.948	31.179	16.378	14.801
		GRP Jaarschijf 2020 - Waterkwaliteit	Lasten	133.665	20.954	114.989	49.243	65.746
			Baten	0	-4.540	0	0	0
		GRP-2021 - Klimaatadaptatie	Lasten	150.000	0	423.527	0	423.527
		GRP-2022 Roessinksweg	Lasten	133.864	0	133.864	0	133.864
		GRP-2022 Wateroverlast Voorstad	Lasten	560.000	31.620	528.380	17.851	510.529
		Hanzeweg / Kluwer	Lasten	100.835	0	100.835	100.835	0
<b>Totaal (echk) grond-weg waterb.kundige werk</b>				<b>5.144.157</b>	<b>841.658</b>	<b>3.666.793</b>	<b>1.096.514</b>	<b>2.570.279</b>
(echk) Machines Apparaten en Installaties	Leefomgeving	Gemalen - Bijzondere projecten	Lasten	100.000	0	100.000	0	100.000
		GRP - 2021 Aanpassen telemetrie gemalen	Lasten	140.000	47.615	92.385	0	92.385
<b>Totaal (echk) Machines Apparaten en Install.</b>				<b>240.000</b>	<b>47.615</b>	<b>192.385</b>	<b>0</b>	<b>192.385</b>
(MA) grond-weg waterb.kundige werken	Leefomgeving	Brederodelaan	Lasten	209.219	0	209.219	17.634	191.585
		Brinkgreverweg	Lasten	1.290.000	3.160	24.446	0	24.446
			Baten	-535.000	0	0	0	0
		Ceintuurbaan - Zamenhofplein	Lasten	1.532.000	0	157.604	0	157.604
			Baten	-100.000	0	0	0	0
		Fietspad Boxbergerweg	Lasten	720.600	36.905	683.695	642.943	40.752
			Baten	0	0	0	-5.000	5.000

Rubriek	Programma	Project	B/L	Totaal krediet	Realisatie t/m 2021	Begroting 2022 na wijziging	Rekening 2022	Saldo
		Fietspaden Koersenweg /Lage Steenweg	Lasten	644.400	5.660	638.740	274.664	364.076
		Fietspaden Rembrandtkade/Vliegend Hert	Lasten	352.300	0	218.300	144.394	73.906
			Baten	0	0	0	-10.614	10.614
		Fietspaden Spanjaardsdijk	Lasten	1.317.700	112	1.317.588	78.222	1.239.366
		Fietsroutes Margijnenek -Overstichtlaan	Lasten	2.700.314	373.594	1.314.926	1.193.119	121.807
			Baten	-1.731.697	-175.531	-717.197	-554.347	-162.850
		Fietsnelweg Deventer - Zutphen	Lasten	1.000.000	0	999.154	0	999.154
		Fietsstructuur A-1 zone	Lasten	1.000.000	22.287	827.219	28.225	798.994
		Joh. van Vlotenlaan - Laanboomverjonging	Lasten	90.332	0	90.332	0	90.332
		Lebuinuspleinen	Lasten	5.402.000	1.529.423	3.350.569	3.308.396	42.173
			Baten	-1.035.000	-916.843	0	0	0
		MJOP Wezenland /Keizer Karellaan	Lasten	2.680.000	59.192	127.267	0	127.267
			Baten	-536.000	0	0	0	0
		Oerdijk - Schalkhaar	Lasten	393.000	392.799	3.601	988	2.613
			Baten	-193.000	-196.399	0	0	0
		Omvormen fietspaden	Lasten	303.000	262.045	40.955	40.910	45
		Pr. Margrietlaan - Bathmen	Lasten	388.659	89.949	298.710	173.720	124.990
		Project de Braam	Lasten	1.124.445	492.778	562.087	538.614	23.473
		Reconstructie Havezathelaan	Lasten	2.043.825	990.983	890.645	769.498	121.147
			Baten	-578.500	-578.500	0	0	0
		Roessinksweg	Lasten	449.922	23.872	426.050	61.459	364.591
		Rotonde Westenbergh	Lasten	190.000	0	190.000	0	190.000
		Siemelinksweg	Lasten	196.722	19.085	177.637	91.985	85.652
		Tunnel Oostriklaan	Lasten	2.882.000	55.950	69.107	14.081	55.026
			Baten	-2.549.000	0	0	0	0
		Vervanging houten bruggen	Lasten	740.000	106.067	621.397	39.411	581.987
		<b>Totaal (MA) Grond-, weg en waterbkw werken</b>		<b>20.392.242</b>	<b>2.596.587</b>	<b>12.522.051</b>	<b>6.848.304</b>	<b>5.673.747</b>
(MA) Machines Apparaten en Installaties	Leefomgeving	Aanvulling Verlichting Centrum Bathmen	Lasten	50.000	46.866	3.134	0	3.134
				<b>50.000</b>	<b>46.866</b>	<b>3.134</b>	<b>0</b>	<b>3.134</b>
(MA) Overige materiele vaste activa	Leefomgeving	Fietsparkeren Binnenstad	Lasten	1.246.611	34.397	159.912	78.861	81.051
			Baten	-301.276	0	0	0	0
		<b>Totaal (MA) Overige materiele vaste activa</b>		<b>945.335</b>	<b>34.397</b>	<b>159.912</b>	<b>78.861</b>	<b>81.051</b>
Gronden uitgegeven in erfpacht	Herstructurering en vastgoed	Tjoenerstraat 21-39	Baten	-36.083	0	-36.083	-36.083	0
		<b>Totaal Gronden uitgegeven in erfpacht</b>		<b>-36.083</b>	<b>0</b>	<b>-36.083</b>	<b>-36.083</b>	<b>0</b>
<b>Totaal</b>				<b>121.222.208</b>	<b>8.292.525</b>	<b>51.480.698</b>	<b>15.342.027</b>	<b>36.138.671</b>

## Bijlage 12 – Gewaarborgde geldleningen

(bedragen x €1.000)

Het in de balans opgenomen bedrag voor verstrekte waarborgen aan natuurlijke- en rechtspersonen kan als volgt naar de aard van de geldlening worden gespecificeerd:

Soort	Boekwaarde per 31-12-2022	Boekwaarde per 31-12-2021
Gewaarborgde geldleningen aan instellingen	4.748	5.400
Gewaarborgde geldleningen voor het verkrijgen en verbeteren van eigen woningen particulieren	2.866	3.876
Garantstellingen via waarborgfondsen WEW (NHG) en WSW	898.261	975.641
Overige verleende garanties (o.a. sportverenigingen)	589	666
<b>Totaal</b>	<b>906.464</b>	<b>985.583</b>

### Staat van gewaarborgde geldleningen aan instellingen

Naam geldnemer	Rente %	Restantbedrag geldlening per 01-01-2022		Bedrag nieuwe gewaarborgde geldleningen 2019	Totaalbedrag aflossingen	Restantbedrag geldlening per 31-12-2022		Zekerheden	Toelichting
		Totaal	waarvan door de gemeente gewaarborgd			Totaal	Waarvan door de gemeente gewaarborgd		
St. Carinova Woonzorg	4,195	239.983,56	239.983,56	0	47.996,71	191.986,85	191.986,85	Recht 1e hypotheek	BNG
St. Carinova Woonzorg	4,218	470.951,23	470.951,23	0	92.787,95	378.163,28	378.163,28	Recht 1e hypotheek	BNG
St. Carinova Woonzorg	4,218	886.294,90	886.294,90	0	174.619,96	711.674,94	711.674,94	Recht 1e hypotheek	BNG
St. Carinova Woonzorg	5,47	256.094,32	256.094,32	0	31.006,64	225.087,68	225.087,68	Recht 1e hypotheek	BNG
St. Gemeenschapshuis de Kuip	4,45	22.689,01	22.689,01	0	-	22.689,01	22.689,01		RABO
St. Gemeenschapshuis de Kuip	5	90.756,04	90.756,04	0	-	90.756,04	90.756,04		RABO
Woningstichting de Marken	5,93	265.296,42	265.296,42	0	15.507,86	249.788,56	249.788,56		BNG
Woonbedrijf Ieder1	7,45	641.030,00	641.030,00	0	143.419,00	497.611,00	497.611,00		Via Woonbedrijf Ieder1
NV Wonen Boven Winkels	2,686	1.290.000,00	1.290.000,00	0	30.000,00	1.260.000,00	1.260.000,00	Recht 1e hypotheek	NWB bank
Sportbedrijf	1,78 / 2,28	607.214,00	607.214,00	0	85.704,00	521.510,00	521.510,00	akte 11 maart 2014	Via ASN bank (EFO)
Sportbedrijf	3	636.992,00	636.992,00	0	85.887,00	551.105,00	551.105,00	akte 29 jan. 2014	Via Energiefonds Overijssel
Sportclub Deventer	1	54.000,00	54.000,00	0	6.000,00	48.000,00	48.000,00		NWB bank
<b>Totaal</b>		<b>6.093.264,28</b>	<b>6.093.264,28</b>	<b>0</b>	<b>693.104,80</b>	<b>5.400.159,48</b>	<b>5.400.159,48</b>		

Zekerheden: de gemeente zal bij een negatieve exploitatie, St. Gemeenschapshuis de Kuip aankopen.

### Staat van gewaarborgde geldleningen voor het verkrijgen en het verbeteren van eigen woningen

Restantbedrag van de geldleningen aan het begin van 2022	Bedrag van de in loop van 2022 gewaarborgde geldleningen	Aflossingen in de loop van 2022	Restantbedrag van de geldleningen aan het einde van 2022	Toelichting
3.875.598,28	0	1.009.674,12	2.865.924,16	Aantal leningen: 85* De regeling garanties voor het verkrijgen in eigendom van woningen is m.i.v.1 januari 1995 ingetrokken. Met de Stichting Waarborgfonds Eigen Woningen is per 01-01-1995 een overeenkomst aangegaan inzake de overname van de garantieverplichtingen. Mutaties van voor 01-01-1995 afgegeven garanties worden door de gemeente bijgehouden en verwerkt. Met de Stichting Waarborgfonds Eigen Woningen is verder een overeenkomst aangegaan inzake de zekerstelling voor de nakoming van betalingsverplichtingen van genoemde Stichting.

\* ten dele geraamd

N.B. I.v.m. het vroeger afsluiten van de jaarrekening is het de geldverleners niet mogelijk de gegevens op tijd aan te leveren, daar de meesten dit pas rond april/mei doen. Dit resulteert in een gecombineerde opgave van nieuwe en oude gegevens.

### Overzicht verleende garanties via waarborgfondsen woningbouw (gemeente achtervangfunctie)

Naam waarborgfonds	Object van de garantiestelling	Totaalbedrag uitzettingen ultimo 2021 (x €1)	Totaal van de uitgekeerde bedragen (verliezen) ultimo 2021 (x €1)	Toelichting
Stichting waarborgfonds Eigen Woningen (WEW)* betreft aankoop van woningen (> 01-1995) en kwaliteitsverbetering van woningen (> 01-1999)	Woningen (NHG)	386.000.000 (nominaal)	7.537.000	Stichting primair aansprakelijk (sterfhuisconstructie). Per 01-01-2011 heeft het Rijk de volledige achtervangfunctie overgenomen.
Stichting Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW)**	Woningen via wooncorporaties	512.261.000 (schuldrestant per 31-12-2022)	0	Stichting en corporaties zijn primair aansprakelijk. Rijk en gemeenten zijn achtervang

\* Bron: Brief NHG ultimo 30 juni 2022

\*\* Bron: Jaaroverzicht WSW ultimo 2022 (concept 09-01-2023). De weergegeven schuldrestanten per ultimo december 2022 zijn gebaseerd op de leningadministratie van WSW (vóór vaststelling van de jaarrekening 2022 van WSW), inclusief het maximumbedrag van de obligolening. De toerekenbare schuld is nader gespecificeerd in het leningoverzicht van WSW.

Begin 2023 stemt de WSW de geborgde leningen en schuldrestanten per ultimo 2022 af met de financiers en de corporaties. Nadat het WSW eventuele wijzigingen heeft verwerkt stuurt het WSW uiterlijk in maart 2023 het definitieve overzicht van de leningen en de achtervangpositie aan de gemeente Deventer.

Vóór 1 augustus 2021 stonden gemeenten rechtstreeks in de achtervang voor individuele leningen. Voor leningen na 1 augustus 2021 worden leningen achteraf aan gemeenten toegerekend naar rato van het DAEB-bezit van de betreffende corporatie dat zich in de gemeente bevindt.

### Overzicht overige verleende garanties

Naam van de rechtspersoon	Object van de garantiestelling	Waarborg maat schappij	Gemeentelijk aandeel (bedragen x €1)						Garantieduur	Loopt af in	Toelichting	Krediet-verstrekker	
			in %	Bedrag geldlening	Opname	Jaarlijkse afname	Totaalbedrag aflossing	Saldo 31-12-2022					
Tennisclub Colmschate	Nieuw clubhuis	SWS	50%	110.000	0	7.333	73.333	36.667	2013	15 jaren	2028	Voor 50% meegegarandeerd door SWS	
Tafeltennisvereniging Swift	Renovatie sportaccommodatie	SWS	50%	25.000	0	1.667	13.334	11.666	2014	15 jaren	2029	Voor 50% meegegarandeerd door SWS	Triodos bank
Deventer Hockey Club	Kunstgrasvelden	SWS	50%	250.000	0	25.000	200.000	50.000	2014	10 jaren	2024	Voor 50% meegegarandeerd door SWS	
Deventer Hockey Club	Opblaashal	SWS	50%	200.000	0	13.333	53.332	146.667	2018	15 jaren	2032	Voor 50% meegegarandeerd door SWS	
Deventer Lawn Tennis Club (DLTC)	Realisatie tennisbanen	SWS	50%	50.000	0	5.000	15.000	35.000	2019	10 jaren	2029	Voor 50% meegegarandeerd door SWS	
VV IJsselstreek	Verduurzaming clubgebouw	SWS	50%	37.500	0	2.500	0	37.500					
<b>Subtotaal</b>				<b>672.500</b>	<b>0</b>	<b>54.883</b>	<b>355.000</b>	<b>317.499</b>					
Stichting Sporthal Schalkhaar	Terugkoopgarantie Sporthal	n.v.t.	100%	431.091		10.777	159.998	271.094	1998	40 jaren	2039	Door gemeente Diepenveen verstrekt	Rabobank
<b>Totaal</b>				<b>1.103.591</b>	<b>0</b>	<b>65.610</b>	<b>514.997</b>	<b>588.593</b>					

## Bijlage 13 – Taakveldenmatrix

(bedragen x € 1.000)

Programma	Hoofdtakveld	Taakveld	Taakveld omschrijving	Primitieve begroting			Begroting na wijziging			Rekening			Verschil		
				Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Burger en bestuur	Bestuur en ondersteuning	0.10	Mutat. reserves (NB alleen rechtstreeks)	0	0	0	737	99	-638	733	32	-701	-4	-67	-63
		0.1	Bestuur	5.219	12	-5.207	5.414	1.512	-3.902	5.321	979	-4.343	-92	-533	-441
		0.2	Burgerzaken	3.147	1.162	-1.985	3.175	1.441	-1.735	3.226	1.645	-1.580	50	205	154
		0.61	OZB woningen	0	0	0	0	0	0	21	0	-21	21	0	-21
		0.64	Belastingen overig	6	0	-6	6	0	-6	0	0	0	-6	0	6
	Economie	3.1	Economische ontwikkeling	13	0	-13	13	0	-13	13	0	-13	0	0	0
	Onderwijs	4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Sociaal domein	6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	30	0	-30	30	0	-30	30	0	-30	0	0	0
		6.3	Inkomensregelingen	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		6.5	Arbeidsparticipatie	14	0	-14	14	0	-14	14	0	-14	0	0	0
		6.6	Maatwerkvoorziening (WMO)	27	0	-27	27	0	-27	29	0	-29	2	0	-2
	Volksgezondheid en milieu	7.3	Afval	0	0	0	0	0	0	1	0	-1	1	0	-1
		7.4	Milieubeheer	0	0	0	0	0	0	2	0	-2	2	0	-2
		7.5	Begraafplaatsen	0	0	0	0	0	0	4	0	-4	4	0	-4
Volkshuisv.,Ro en Stedelijke vern	8.3	Wonen en bouwen	16	0	-16	16	0	-16	16	0	-16	0	0	0	
<b>Totaal</b>				<b>8.471</b>	<b>1.174</b>	<b>-7.297</b>	<b>9.432</b>	<b>3.052</b>	<b>-6.380</b>	<b>9.410</b>	<b>2.656</b>	<b>-6.754</b>	<b>-22</b>	<b>-396</b>	<b>-374</b>
Openbare orde en veiligheid	Bestuur en ondersteuning	0.10	Mutat. reserves (NB alleen rechtstreeks)	256	2	-254	478	370	-108	478	270	-209	0	-101	-101
		1.1	Crisisbeheersing en brandweer	8.146	386	-7.760	7.672	386	-7.287	7.777	430	-7.347	105	44	-61
	1.2	Openbare orde en veiligheid	3.612	391	-3.221	9.220	5.468	-3.752	11.761	11.313	-448	2.541	5.845	3.304	
<b>Totaal</b>				<b>12.014</b>	<b>779</b>	<b>-11.235</b>	<b>17.371</b>	<b>6.223</b>	<b>-11.147</b>	<b>20.016</b>	<b>12.012</b>	<b>-8.004</b>	<b>2.646</b>	<b>5.789</b>	<b>3.143</b>
Leefomgeving	Bestuur en ondersteuning	0.10	Mutat. reserves (NB alleen rechtstreeks)	752	1.095	344	5.110	3.919	-1.191	4.831	4.026	-805	-279	107	386
		0.5	Treasury	0	19	19	0	19	19	0	48	48	0	30	30
		0.63	Parkeerbelasting	507	3.819	3.311	473	3.719	3.246	1.382	3.927	2.545	909	208	-701
	Verkeer, vervoer en waterstaat	2.1	Verkeer en vervoer	16.922	448	-16.475	19.697	1.033	-18.664	20.256	1.862	-18.394	559	830	271
		2.2	Parkeren	3.433	1.228	-2.205	3.699	1.228	-2.471	3.603	1.149	-2.455	-96	-80	16
		2.4	Economische havens en waterwegen	299	287	-11	303	287	-15	230	222	-8	-73	-66	7
		2.5	Openbaar vervoer	226	5	-220	221	5	-216	293	15	-278	72	10	-63
	Sport, cultuur en recreatie	5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	7.673	74	-7.599	8.786	74	-8.712	8.672	312	-8.360	-113	238	352
	Sociaal domein	6.3	Inkomensregelingen	624	0	-624	624	0	-624	599	53	-545	-25	53	79
	Volksgezondheid en milieu	7.2	Riolering	7.038	8.646	1.608	6.988	8.646	1.658	6.848	8.617	1.769	-140	-29	111
		7.5	Begraafplaatsen en crematoria	353	161	-192	363	161	-202	345	163	-182	-19	2	21
Volkshuisv, RO en Stedelijke vern.	8.1	Ruimtelijke ordening	0	0	0	46	0	-46	0	0	0	-46	0	46	
<b>Totaal</b>				<b>37.826</b>	<b>15.782</b>	<b>-22.044</b>	<b>46.310</b>	<b>19.091</b>	<b>-27.219</b>	<b>47.059</b>	<b>20.394</b>	<b>-26.665</b>	<b>749</b>	<b>1.303</b>	<b>554</b>

Programma	Hoofdtakveld	Taakveld	Taakveld omschrijving	Primitieve begroting			Begroting na wijziging			Rekening			Verschil		
				Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Milieu en duurzaamheid	Bestuur en ondersteuning	0.10	Mutat. reserves (NB alleen rechtstreeks)	44	299	255	327	569	242	1.367	323	-1.043	1.039	-246	-1.285
		0.5	Treasury	0	9	9	0	9	9	0	10	10	0	1	1
	Sociaal domein	6.3	Inkomensregelingen	992	0	-992	903	0	-903	791	0	-791	-112	0	112
	Volksgezondheid en milieu	7.3	Afval	13.320	15.671	2.352	11.785	13.984	2.199	11.192	14.313	3.122	-594	330	923
	Volksgezondheid en milieu	7.4	Milieubeheer	5.435	1.304	-4.131	9.978	5.260	-4.719	5.754	1.593	-4.162	-4.224	-3.667	557
<b>Totaal</b>				<b>19.791</b>	<b>17.284</b>	<b>-2.507</b>	<b>22.994</b>	<b>19.822</b>	<b>-3.172</b>	<b>19.104</b>	<b>16.240</b>	<b>-2.864</b>	<b>-3.890</b>	<b>-3.582</b>	<b>308</b>
Ruimtelijke Ontwikkeling	Bestuur en ondersteuning	0.10	Mutat. reserves (NB alleen rechtstreeks)	0	15	15	58	1.295	1.237	58	864	806	0	-431	-431
		0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	305	72	-234	278	39	-239	189	36	-153	-89	-3	86
	Verkeer, vervoer en waterstaat	2.1	Verkeer en vervoer	268	4	-264	321	4	-317	348	36	-312	27	32	4
	Volkshuisv, RO en Stedelijke vern.	8.1	Ruimtelijke ordening	1.909	57	-1.852	4.223	621	-3.602	4.163	1.351	-2.813	-60	729	789
		8.3	Wonen en bouwen	3.795	3.416	-380	4.366	4.526	160	4.817	6.116	1.299	451	1.590	1.139
<b>Totaal</b>				<b>6.278</b>	<b>3.564</b>	<b>-2.714</b>	<b>9.245</b>	<b>6.484</b>	<b>-2.761</b>	<b>9.575</b>	<b>8.402</b>	<b>-1.173</b>	<b>329</b>	<b>1.918</b>	<b>1.589</b>
Herstructurering en vastgoed	Bestuur en ondersteuning	0.10	Mutat. reserves (NB alleen rechtstreeks)	1.346	200	-1.147	2.351	4.382	2.031	6.253	9.877	3.624	3.902	5.495	1.593
		0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	578	1.935	1.356	917	2.144	1.227	2.057	2.274	217	1.140	131	-1.010
	Economie	3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	9.816	9.816	0	16.805	17.180	375	16.738	16.508	-229	-67	-671	-604
	Volkshuisv, RO en Stedelijke vern.	8.1	Ruimtelijke ordening	0	0	0	0	0	0	27	46	19	27	46	19
		8.2	Grondexploitatie (niet-bedrijventerrein)	6.974	8.174	1.200	9.564	10.214	650	6.573	7.085	512	-2.991	-3.128	-138
		8.3	Wonen en bouwen	1.675	1.245	-430	2.797	2.098	-700	903	315	-589	-1.894	-1.783	111
<b>Totaal</b>				<b>20.391</b>	<b>21.370</b>	<b>979</b>	<b>32.434</b>	<b>36.017</b>	<b>3.583</b>	<b>32.552</b>	<b>36.107</b>	<b>3.554</b>	<b>119</b>	<b>90</b>	<b>-29</b>
Inkomensvoorziening en Arbeidsmarkt	Bestuur en ondersteuning	0.10	Mutat. reserves (NB alleen rechtstreeks)	0	65	65	838	353	-485	838	264	-574	0	-89	-89
		Sociaal domein	6.3	Inkomensregelingen	54.320	44.200	-10.120	61.497	38.593	-22.904	59.143	38.559	-20584	-2354	-34
		6.4	Begeleide participatie	15.789	0	-15.789	16.236	0	-16.236	16.378	0	-16.378	142	0	-142
		6.5	Arbeidsparticipatie	6.562	176	-6.386	7.767	1.465	-6.302	7.015	1.787	-5.228	-753	321	1.074
<b>Totaal</b>				<b>76.670</b>	<b>44.441</b>	<b>-32.229</b>	<b>86.339</b>	<b>40.412</b>	<b>-45.927</b>	<b>83.374</b>	<b>40.610</b>	<b>-42.764</b>	<b>-2.965</b>	<b>198</b>	<b>3.164</b>
Meedoen	Bestuur en ondersteuning	0.10	Mutat. reserves (NB alleen rechtstreeks)	549	1.953	1.404	1.311	13.597	12.286	6.151	9.792	3.641	4.840	-3.805	-8.645
		0.5	Treasury	0	603	603	0	603	603	0	604	604	0	1	1
	Sport, cultuur en recreatie	5.1	Sportbeleid en activering	5.296	4	-5.293	6.790	951	-5.839	7.038	1.275	-5.763	248	324	76
		5.2	Sportaccommodaties	2.965	314	-2.651	3.071	440	-2.631	3.150	556	-2.594	79	116	38
	Sociaal domein	6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	13.188	227	-12.961	16.945	1.016	-15.929	13.460	535	-12.925	-3.485	-481	3.004
		6.2	Wijkteams	6.934	0	-6.934	7.997	194	-7.804	7.386	79	-7.307	-611	-115	497
		6.6	Maatwerkvoorziening (WMO)	3.258	88	-3.170	3.093	11	-3.082	2.700	20	-2.680	-394	9	402
		6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	26.710	1.589	-25.121	27.739	3.406	-24.334	24.596	4.013	-20.583	-3.144	607	3.751
		6.81	Geëscaleerde zorg 18+	24.405	1.576	-22.829	31.167	1.126	-30.041	24.844	1.026	-23.818	-6.323	-100	6.223
	Volksgezondheid en milieu	7.1	Volksgezondheid	4.250	0	-4.250	4.645	148	-4.497	4.630	101	-4.529	-15	-47	-32
<b>Totaal</b>				<b>87.556</b>	<b>6.354</b>	<b>-81.202</b>	<b>102.760</b>	<b>21.492</b>	<b>-81.268</b>	<b>93.954</b>	<b>18.000</b>	<b>-75.954</b>	<b>-8.806</b>	<b>-3.491</b>	<b>5.314</b>



Programma	Hoofdtakveld	Taakveld	Taakveld omschrijving	Primitieve begroting			Begroting na wijziging			Rekening			Verschil		
				Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Jeugd en Onderwijs	Bestuur en ondersteuning	0.10	Mutat. reserves (NB alleen rechtstreeks)	126	523	396	327	913	586	405	862	456	78	-52	-130
	Onderwijs	4.2	Onderwijshuisvesting	7.959	272	-7.687	8.436	332	-8.104	8.215	392	-7.823	-221	60	281
		4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	6.423	3.551	-2.871	8.360	5.385	-2.975	7.356	4.525	-2.830	-1.005	-860	145
	Sociaal domein	6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	25.892	0	-25.892	27.763	0	-27.763	27.997	11	-27.986	234	11	-223
		6.82	Geëscaleerde zorg 18-	2.851	0	-2.851	2.886	0	-2.886	3.327	0	-3.327	440	0	-440
<b>Totaal</b>				<b>43.251</b>	<b>4.346</b>	<b>-38.906</b>	<b>47.773</b>	<b>6.631</b>	<b>-41.142</b>	<b>47.300</b>	<b>5.790</b>	<b>-41.510</b>	<b>-473</b>	<b>-841</b>	<b>-368</b>
Economie en internationaal beleid	Bestuur en ondersteuning	0.10	Mutat. reserves (NB alleen rechtstreeks)	0	0	0	0	1.381	1.381	0	281	281	0	-1.100	-1.100
		0.5	Treasury	0	0	0	17	0	-17	17	0	-17	0	0	0
		0.9	Vennootschapsbelasting (VpB)	0	0	0	121	0	-121	121	0	-121	0	0	0
	Economie	3.1	Economische ontwikkeling	1.085	0	-1.085	3.518	500	-3.018	1.549	159	-1.390	-1.969	-341	1.629
		3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	1.074	602	-472	1.076	602	-474	1.058	564	-494	-18	-38	-20
	3.4	Economische promotie	1.444	719	-725	1.520	716	-803	1.553	758	-794	33	42	9	
<b>Totaal</b>				<b>3.603</b>	<b>1.321</b>	<b>-2.282</b>	<b>6.252</b>	<b>3.200</b>	<b>-3.052</b>	<b>4.297</b>	<b>1.762</b>	<b>-2.535</b>	<b>-1.955</b>	<b>-1.437</b>	<b>518</b>
Kunst en cultuur	Bestuur en ondersteuning	0.10	Mutat. reserves (NB alleen rechtstreeks)	43	293	250	2.955	2.718	-236	2.944	2.517	-428	-10	-202	-192
		0.5	Treasury	0	748	748	0	89	89	0	89	89	0	0	0
	Sport, cultuur en recreatie	5.3	Cult.presentatie, -productie en -partic.	6.036	0	-6.036	7.814	53	-7.761	7.609	55	-7.554	-205	2	207
		5.4	Musea	3.027	73	-2.954	2.957	73	-2.884	2.996	112	-2.884	39	39	0
		5.5	Cultureel erfgoed	2.225	348	-1.877	4.575	3.987	-588	4.708	4.704	-4	133	717	584
	5.6	Media	4.414	0	-4.414	5.012	493	-4.519	5.022	521	-4.501	10	28	18	
<b>Totaal</b>				<b>15.745</b>	<b>1.462</b>	<b>-14.283</b>	<b>23.313</b>	<b>7.414</b>	<b>-15.899</b>	<b>23.279</b>	<b>7.998</b>	<b>-15.281</b>	<b>-33</b>	<b>585</b>	<b>618</b>
Bedrijfsvoering	Bestuur en ondersteuning	0.10	Mutat. reserves (NB alleen rechtstreeks)	737	801	64	1.992	1.667	-326	2.092	1.219	-873	100	-447	-547
		0.4	Overhead	36.900	7.921	-28.979	36.828	8.466	-28.363	34.582	8.328	-26.254	-2.247	-138	2.109
<b>Totaal</b>				<b>37.637</b>	<b>8.722</b>	<b>-28.915</b>	<b>38.821</b>	<b>10.133</b>	<b>-28.688</b>	<b>36.674</b>	<b>9.547</b>	<b>-27.127</b>	<b>-2.147</b>	<b>-585</b>	<b>1.561</b>

Programma	Hoofdtakveld	Taakveld	Taakveld omschrijving	Primitieve begroting			Begroting na wijziging			Rekening			Verschil		
				Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Algemene dekkingsmiddelen	Bestuur en ondersteuning	0.10	Mutat. reserves (NB alleen rechtstreeks)	24.704	25.368	664	42.183	26.825	-15.357	40.990	25.555	-15.435	-1.193	-1.270	-78
		0.1	Bestuur	0	0	0	0	0	0	32	65	33	32	65	33
		0.5	Treasury	-335	1.392	1.727	-586	1.314	1.900	-576	1.343	1.919	10	29	19
		0.61	OZB woningen	1.057	15.892	14.834	1.045	16.301	15.256	1.119	16.310	15.191	74	9	-65
		0.62	OZB niet-woningen	110	13.029	12.919	110	12.826	12.716	86	12.944	12.858	-24	118	142
		0.64	Belastingen overig	-95	524	619	-104	209	313	-101	211	312	3	2	-1
		0.7	Alg.uitkeringen en ov. uitkeringen GF	0	216.255	216.255	0	253.941	253.941	0	259.500	259.500	0	5.559	5.559
		0.8	Overige baten en lasten	13.086	8.821	-4.265	7.517	1.931	-5.586	3.863	975	-2.888	-3.654	-956	2.698
		0.11	Res van de rekening van baten en lasten	0	0	0	0	0	0	24.288	0	-24.288	24.288	0	-24.288
	Veiligheid	1.2	Openbare orde en veiligheid	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	1	1
	Verkeer, vervoer en waterstaat	2.1	Verkeer en vervoer	0	0	0	0	0	0	96	96	0	96	96	0
		2.2	Parkeren	13	0	-13	13	0	-13	13	0	-13	0	0	0
	Economie	3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	26	0	-26	26	0	-26	26	0	-26	0	0	0
	Sport, cultuur en recreatie	5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	1.577	1.577	0	1.577	1.577	0	1.685	1.685	0	108	108	0
	Sociaal domein	6.2	Wijkteams	0	0	0	0	0	0	4	0	-4	4	0	-4
		6.3	Inkomensregelingen	37	27	-10	27	27	0	106	105	-1	79	78	-1
		6.81	Geëscaleerde zorg 18+	0	0	0	0	0	0	13	0	-13	13	0	-13
	Volksgezondheid en milieu	7.2	Riolering	6	0	-6	6	0	-6	6	0	-6	0	0	0
	Volkshuisv, RO en Stedelijke vern.	8.1	Ruimtelijke ordening	0	0	0	0	0	0	95	95	0	95	95	0
		8.2	Grondexploitatie (niet-bedrijventerrein)	39	0	-39	39	0	-39	39	0	-39	0	0	0
		8.3	Wonen en bouwen	26	0	-26	26	0	-26	26	0	-26	0	0	0
<b>Totaal</b>				<b>40.249</b>	<b>282.885</b>	<b>242.636</b>	<b>51.877</b>	<b>314.950</b>	<b>263.073</b>	<b>71.808</b>	<b>318.883</b>	<b>247.075</b>	<b>19.931</b>	<b>3.933</b>	<b>-15.865</b>
<b>Totaal programma's</b>				<b>409.483</b>	<b>409.483</b>	<b>0</b>	<b>494.920</b>	<b>494.920</b>	<b>0</b>	<b>498.403</b>	<b>498.403</b>	<b>0</b>	<b>3.484</b>	<b>3.484</b>	<b>0</b>



## Jaarverslag 2022

## Algemeen

### Voorwoord

De gemeente Deventer sluit 2022 af met een positief resultaat van €10 miljoen. De totale omvang van de gemeentelijke lasten bedroeg in 2022 €475 miljoen. Een keurig resultaat: we hebben in 2022 veel bereikt, en zijn er tegelijkertijd in geslaagd inkomsten en uitgaven goed in evenwicht te houden. Het voordelige resultaat over 2022 wordt vrijwel volledig veroorzaakt door incidentele meevallers. Het gaat daarbij onder meer om een bedrag van €3,1 miljoen voor de opvang van Oekraïense vluchtelingen. Dit bedrag wordt in 2023 wederom beschikbaar gesteld voor de opvang van Oekraïense vluchtelingen. Het resterende resultaat van €6,9 miljoen wordt toegevoegd aan de reserve.

### Woningbouw

Op tal van locaties verspreid door de hele gemeente zijn woningen in aanbouw of in voorbereiding. In 2022 werden er met een toevoeging van 464 woningen fors meer woningen gerealiseerd dan gemiddeld de afgelopen jaren. Om de groeiende stad bereikbaar te houden, kreeg Deventer van het Rijk een subsidie van €30 miljoen toegezegd. Ook ontving de gemeente €5,6 miljoen voor het realiseren van flexwoningen.

### Hulp aan mensen met schulden

Om mensen met beginnende schulden zo vroeg mogelijk te bereiken, zette de gemeente onder andere extra Geldfit-sprekuren in. We benaderden 320 inwoners met betalingsachterstanden proactief en boden hen hulp aan. Dat heeft grotere financiële problemen kunnen voorkomen.

### Oorlog en energiecrisis

De oorlog in Oekraïne, die in februari begon, leidde ook tot een energiecrisis. Door de hoge energiekosten steeg de inflatie en daarmee stegen de prijzen voor grondstoffen en materialen. De gemeente bood haar inwoners, maatschappelijke organisaties en ondernemers steun om de stijging van de energiekosten op te vangen, via adviezen en financieel. Ongeveer 500 Oekraïense vluchtelingen worden sinds eind maart opgevangen in Deventer, in gemeentelijke locaties en bij particulieren thuis.

Deventer is een financieel solide gemeente. Dat biedt een goede basis voor alle maatschappelijke opgaven waar we de komende jaren voor staan.

Marcel Elferink  
wethouder Financiën

## Opbouw jaarverslaglegging

De gemeenteraad stelt jaarlijks de begroting vast. In de begroting worden de taken en activiteiten van de gemeente voor het begrotingsjaar gekoppeld aan de inkomsten en uitgaven. De raad bepaalt in de begroting of er geld wordt toegevoegd aan de reserves of dat er geld wordt onttrokken aan de reserves. Na afloop van het begrotingsjaar wordt in de jaarrekening en het jaarverslag door het college van B&W verantwoording afgelegd over het jaar. Wat hebben we bereikt en hoeveel geld hebben we daarvoor uitgegeven? De jaarrekening en het jaarverslag geven niet alleen een feitelijke weergave, maar zijn ook een analyse. Welke consequenties zien we naar aanleiding van het gevoerde beleid?

De jaarrekening en het jaarverslag worden vastgesteld door de gemeenteraad.

De jaarrekening bestaat uit:

- de balans tussen bezittingen en schulden;
- de rekening van baten en lasten. Dit is het resultaat.

Het jaarverslag bestaat uit:

- een analyse van het resultaat;
- de programmaverantwoording;
- de paragrafen.

In deze presentatie zijn deze documenten samengevoegd in Jaarverslaglegging 2022. Onder [Financiën - Rekening](#) treft u de specifieke onderdelen uit de jaarrekening aan (Balans, toelichting hierop, etc.).

## Samenvatting

### Terugblik

#### Inleiding

In 2022 is een nieuwe collegeperiode in gegaan. Met het bestuursakkoord “Dichtbij, Betrokken & Bevlogen” bouwen we de komende jaren verder aan het prachtige sociale en fysieke bouwwerk dat onze stad Deventer is met haar evenzo prachtige en diverse dorpen. In het bestuursakkoord schetsen we veelal het doel en niet meteen de exacte uitwerkingsrichting. Dat gesprek over de uitwerking zijn we in 2022 gestart in samenspel met de verschillende partijen in de raad en daarbuiten om onze inwoners het allerbeste te kunnen bieden.

In 2022 zijn we gestart met onze nieuwe beleidsvoornemens. We hebben daarbij oog voor elkaar, maar ook voor de kwaliteit van onze leefomgeving. We zullen daarbij de opgave oppakken om de gevoelde afstand tussen inwoner en het gemeentebestuur te verkleinen door op zoek te gaan naar een andere benadering van de dialoog met onze inwoners. De opgaven en ambities waarmee we in 2022 aan de slag zijn gegaan, zijn in vier hoofdstukken ingedeeld:

1. Samen maken we Deventer
2. Fijn wonen en leven
3. Iedereen doet ertoe
4. Een duurzame toekomst

#### Samen maken we Deventer

De ambitie om een open bestuurscultuur te hanteren geven we uitvoering bij de grote opgaven waarvoor we staan. We willen inwoners beter betrekken bij besluiten over de eigen leefomgeving of levenssfeer en hebben daarbij extra aandacht voor jongeren en groepen die minder makkelijk van zich laten horen. Participatie en modern samenspel versterken ons gemeentebestuur en creëren maatschappelijke meerwaarde.

#### Fijn wonen en leven

Deventer staat voor de grote opgave en noodzaak om veel woningen bij te bouwen. In december 2021 heeft de gemeenteraad de samenvattende routekaart 'arbeidsmarkt versterken en verjongen!' vastgesteld.

De ambitie 'arbeidsmarkt versterken ... en verjongen' is een veelomvattende en omvangrijke ambitie. Daar komt veel bij kijken en is een ambitie die stap voor stap gerealiseerd gaat worden. Het gaat immers niet alleen over woningbouw van naar schatting 11.000 woningen en alle ruimtelijke ontwikkelingen om dit mogelijk te maken. Het gaat ook om een economisch beleid voor het aantrekken van nieuwe bedrijven, extra arbeidskrachten, een beleid om mobiliteit op de arbeidsmarkt te vergroten en om een goede aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt. Daarbovenop komt dan nog de ambitie om te verjongen. Dat betekent dat Deventer een beleid moet gaan voeren voor om culturele voorzieningen en evenementen en andere vrijetijdsactiviteiten, om horeca en sport aantrekkelijk te maken voor haar eigen jongeren, voor studenten van elders en voor de vestiging van startende huishoudens. Dit vraagt om een versterking van de positie van jongeren op de arbeidsmarkt, de woningmarkt en bij de betrokkenheid van de Deventer Samenleving.

In 2022 zijn er met een toevoeging van 464 woningen, fors meer woningen gerealiseerd dan het langjarige gemiddelde (300). Wel zijn dit er minder dan nodig is om het tekort aan woningen in te lopen. Van de 464 woningen behoren er 58 tot de categorie sociale huur, behoren er 113 woningen tot het betaalbare koopsegment (in dit geval gecategoriseerd tot €300.000). Verder valt het grote aantal (175) middeldure huurwoningen op.

In de routekaart Wonen en ruimte stad Deventer is de ambitie voor de woningbouw vastgelegd en zijn mogelijke woningbouwlocaties in beeld gebracht. In 2022 stond het verkennen, ophalen van informatie en de participatie centraal.

Verder is er een grote stap gezet in het onderdeel 'arbeidsmarkt versterken' doordat de raad de zogenaamde Human Capital Agenda heeft vastgesteld. Dit biedt een kader om voor de Deventer tekortsectoren concrete plannen op te gaan stellen om de arbeidsmarkt te versterken.

Voor het onderdeel 'verjongen' zijn in 2022 een aantal activiteiten uitgevoerd die bijdragen aan de aantrekkelijkheid van Deventer voor jongeren en in 2023 zal een agenda samen met jongeren worden opgesteld en gaan we in gesprek met de raad over 'Welke gemeente willen we zijn voor jongeren?'

Om verdergaand te kunnen verstedelijken, moet de verkeersinfrastructuur in en om Deventer mee-ontwikkelen. Op 23 september 2022 heeft Deventer, met steun van de provincie Overijssel, twee aanvragen ingediend bij het Rijk om de bereikbaarheid in en om de Centrumschil en Keizerslanden sterk te verbeteren en te verduurzamen. Deventer heeft het Rijk voorgesteld om van de totale kosten (€61,45 miljoen euro) ongeveer de helft daarvan te financieren. Op 14 november 2022 heeft het Rijk de twee aanvragen van Deventer gehonoreerd. Deventer ontvangt een rijksbijdrage van €15.823.718 (incl. btw) voor de Centrumschil en een rijksbijdrage van €14.901.558 (incl. btw) voor Keizerslanden. Daardoor is de weg vrijgemaakt om de verkeersinfrastructuur in Deventer sterk te verbeteren en te verduurzamen, zodat de bouw van zo'n 3.300 woningen in de Centrumschil en Keizerslanden kan worden versneld.

Ook in 2022 heeft Deventer geschiedenis uitgestraald en cultuur geademd. Samen met een betrokken samenleving hebben we een rijke culturele programmering gefaciliteerd die ons vermaakte, verbaasde, ontspande en tot nadenken aanzette.

Begin 2022 was een deel van de culturele sector nog gesloten als gevolg van de coronapandemie. Na een aantal weken was de volledige sector weer open en kon weer worden geprogrammeerd. Publiek bleek voorzichtig met de terugkeer, maar eind 2022 lijken mensen de wegen naar de musea, podia, evenementen en festivals goed (terug)gevonden te hebben.

De rijksmiddelen voor de culturele sector zijn ingezet om exploitatietekorten als gevolg van corona te beperken. De culturele infrastructuur van Deventer lijkt hiermee de coronacrisis goed te hebben doorstaan. Ook is specifieke aandacht uitgegaan naar de makers met (residentie) projecten als De Ruimte en De Kunsthalte.

Uit de Midtermreview bleek dat, ondanks de invloed van Corona, de afgelopen twee jaar veel is gebeurd. Het Uitvoeringsprogramma Cultuur 2021-2024 loopt op hoofdlijnen volgens plan.

Daarnaast is actief medewerking verleend aan het Rekenkameronderzoek naar de cultuurvisie dat begin 2023 verschijnt.

### Iedereen doet ertoe

We hebben het afgelopen jaar verder geïnvesteerd in voorzieningen in wijken en dorpen vanuit de gedachte dat iedereen mee moet kunnen doen. In 2022 is het beleidskader “Goede voorzieningen in de buurt” vastgesteld. Een goede sociale basisinfrastructuur is van belang om de beweging te stimuleren van individuele naar algemene voorzieningen en positieve gezondheid te bevorderen. We zetten in op goede voorzieningen, preventie, het bemiddelen naar werk, de inburgering van nieuwkomers en voeren het nieuwe minimabeleid uit. In 2022 zijn de toegangsmedewerkers wmo, jeugd en beschermd wonen/maatschappelijke opvang in dienst van de gemeente gekomen. Daarin is een belangrijke stap gezet om de integrale toegang te versterken om ervoor te zorgen inwoners die het nodig hebben te kunnen ondersteunen en activeren naar werk.

We hebben uitvoering gegeven aan het Nationaal Programma Onderwijs om interventies mogelijk te maken om scholen in staat te stellen om onderwijsachterstanden weg te werken als gevolg van de coronacrisis.

In 2022 hebben we uitvoering gegeven aan het beleidskader “Samen sporten maakt sterk” waarbij het sporten bij verenigingen wordt gestimuleerd en we hebben voorbereidingen getroffen voor investeringen in sporthallen in De Marke Zuid en Bathmen.

Vanuit de door de raad vastgestelde woonzorgvisie eind 2022 zijn we aan de slag gegaan om gerichte activiteiten uit te werken in een spoorboekje om de woon- en zorgopgaven die zich de komende jaren voordoen het hoofd te bieden. Ook zijn we aan de slag gegaan met een plan van aanpak voor kwetsbare jongeren.

### Een duurzame toekomst

De ontwikkeling van de energieprijzen heeft een stevig stempel gedrukt op de gemeentelijke werkzaamheden en het maatschappelijke debat over een duurzame energievoorziening. De warmtetransitie was niet meer hoofdzakelijk gericht op het reduceren van het gebruik van aardgas, het bleek ook een uitweg te bieden voor stijgende energiekosten. Het afgelopen jaar is het project Deventer Helpt opgezet ([deventerhelpt.nl](https://deventerhelpt.nl)). Inwoners met een eigen koopwoning van voor '94 en een inkomen onder de 140% van het sociaal minimum krijgen via deze regeling een gratis grote energiebesparende maatregel (vloerisolatie, dubbel glas of spouwmuurisolatie).

Een andere manier om inwoners te helpen met de verduurzaming van hun huis is de inzet van energiecoaches via de Deventer Energie Coöperatie. Ze komen gratis langs en kijken samen met inwoners welke besparingsmogelijkheden er zijn in huis.

Het project Slim Warmtenet Zandweerd is vernieuwend. Warmte uit de RWZI wordt benut om grote aantallen woningen aardgasvrij te verwarmen. Het project draagt niet alleen bij aan verduurzaming van woningen, het draagt ook bij aan de ontwikkeling van de landelijke aanpak van de warmtetransitie. Het rijk ondersteunt dit project financieel om onvoorziene obstakels in de praktijk weg te nemen. Het grootste obstakel op dit moment is dat marktpartijen niet in staat zijn om langjarig garanties te geven voor de uit te voeren werkzaamheden. Dit heeft ons eind 2022 gedwongen om de verantwoordelijkheden en werkzaamheden van de verschillende betrokken partijen opnieuw tegen het licht te houden.



Het samenwerkingsverband Fossilvrij en Betaalbaar Wonen tussen de gemeente, de Deventer corporaties en Enexis loopt goed. Elke twee jaar wordt een programmaplan gemaakt waarin partijen afspraken maken over waaraan gewerkt wordt de komende twee jaar. In de organisaties wordt op basis van deze afspraken capaciteit vrijgemaakt. Jaarlijks worden de verschillende investeringsplanningen naast elkaar gelegd en worden op basis daarvan afspraken gemaakt over nieuwe Wijk Uitvoeringsplannen, Isolatieaanpakken en gezamenlijk te verkennen innovaties. De WUP-en voor Zandweerd en Bathmen zijn afgerond.

De opgave uit het nationaal klimaatakkoord om in Nederland 35 TWh duurzame stroom op te wekken door middel van zon en wind op land wordt uitgevoerd via een Regionale Energiestrategie. In de RES 1.0 voor West-Overijssel is vastgelegd dat Deventer een bijdrage gaat leveren van 212 GWh aan wind en zon op land, met een indicatieve verdeling van 60/40. Dit moet voor 1 januari 2024 verder zijn uitgewerkt in de RES 2.0. Hoe Deventer deze opgave gaat realiseren wordt in 2023 duidelijk.

Ten aanzien van zonne-energie zien we een sterke toename van het aantal zonnepanelen op daken van huizen en bedrijven. Op bedrijventerreinen vormt de beperkte capaciteit op het stroomnet een belemmering voor uitbreiding van zonne-energie op bedrijfsdaken. Naast zon op dak, zien we een sterke groei in initiatieven voor zonneparken in het landelijk gebied. Deze worden beoordeeld volgens de systematiek van de zonneladder. Ook daar speelt de capaciteit van het stroomnet een beperkende rol.

Op gebied van windenergie is er in 2022 is er veel gesproken over de wijze waarop participatie plaats zou moeten vinden. Eind 2022 bleek er geen overeenstemming te zijn over het inzetten van een burgerberaad over energie en klimaat.

Door de Omgevingsdienst is energietoezicht bij bedrijven uitgevoerd. Hoeveel besparing het energietoezicht heeft opgeleverd is niet bekend. Landelijk wordt vaak besparingspotentieel van 5% voor energiecontroles gehanteerd. In dit geval zou de het effect van energietoezicht 1 á 2 GWh kunnen bedragen.

Ook bedrijven werken hard aan hun toekomstige energievoorziening. Dat gebeurt onder andere in een gezamenlijk onderzoek naar een Smart Energy Hub. Ook in het kader van Toekomstbestendige Bedrijventerreinen wordt gewerkt aan duurzame energie. In het project biogas Oxe wordt gas geproduceerd door lokale mestvergisting. Dit gas wordt geleverd aan bedrijven aan de andere kant van de A1.

In 2022 hebben we de basis gelegd om verder te investeren in het Datagedreven Werken. Onze Digital Twin wordt meer en meer gebruikt bij complexe beleidsvraagstukken, zoals klimaatadaptatie en het gebruik van de ondergrond. Ook wordt data als hulpmiddel gebruikt bij de vroegtijdige schuldsignalering. Onze behaalde successen hebben we verwoord in onze dataverhalen.

Op het gebied van Milieu & Duurzaamheid is gewerkt aan het verbeteren van de milieukwaliteit. Vanuit de traditionele milieuaspecten zoals bodem, geluid, lucht, geur, trillingen, energieverbruik, veiligheid en natuur, is er steeds meer sprake van adviezen op het gebied van “duurzaamheid”. Met het Uitvoeringsprogramma Schone Lucht 2022 nemen we maatregelen om de luchtkwaliteit te verbeteren. Een belangrijk deel van de werkzaamheden wordt uitgevoerd door de Omgevingsdienst IJsselland (OD).

Daarnaast stond het vergroten van het hergebruik van afval- en grondstoffen centraal. Dit is belangrijke pijler onder het op- en ombouwen naar een circulaire economie, waarbij we aan willen sluiten bij de landelijke ambitie van 50% in het jaar 2030. Een belangrijke aanzet hiervoor is gedaan in het Grondstoffenplan van de gemeente, dat in samenwerking met Circulus is opgezet. Circulaire principes worden steeds meer integraal onderdeel van het beleid- en besluitvormingsproces en de uitvoering van de gemeente.

Tot de reguliere taak behoorde het adviseren bij projecten met betrekking tot de Wet natuurbescherming en de Habitat- en Vogelrichtlijn. Het Natuur Inclusief Bouwen (NIB) is een onderdeel dat inmiddels goed uitgerold en verankerd is in de organisatie. In nauwe samenspraak met Provincie en de Woningcorporaties is het Soort Management Programma (SMP) opgesteld, wat gericht is op de samenhang tussen natuurbescherming en energiematregelen aan woningen.

## Programmarekening

Hieronder worden de verschillen tussen de begroting 2022 na wijziging en de realisatie 2022 van het gemeentebrede resultaat in hoofdlijnen toegelicht.

Dit betreft verschillen inclusief de puttingen/stortingen uit/in reserves en na budgetoverheveling. Een gedetailleerde toelichting treft u aan in de [programmatoelichting](#) in het jaarverslag.

### Programma Burger en bestuur

Eind 2022 werd bekend dat het ABP de pensioenen vanaf 1-1-2023 verhoogt met 11,96%. Om de voorziening op peil te houden is de vrijval uit de voorziening daarom uiteindelijk €553.000 lager dan de aangepaste begroting.

### Programma Openbare orde en veiligheid

In verband met het vertrek van enkele brandweerm medewerkers bij de Veiligheidsregio IJsselland is er een hogere afrekening Functioneel Leeftijdsonslag van €189.000. Daarnaast is er een voordeel op de opvang Oekraïense vluchtelingen van €3,1 miljoen. Voorgesteld wordt om het voordeel op de opvang van de Oekraïense vluchtelingen beschikbaar te houden voor toekomstige kosten, onder andere het terug transformeren van de opvanglocaties in kantoorgebouwen en voorlopig te storten in de reserve overlopende uitgaven.

### Programma Leefomgeving

Het programma heeft een nadelig resultaat van €1.333.000. Dit zijn per saldo diverse onderwerpen: zo zijn bijvoorbeeld de marktprijzen voor asfaltverhardingen(33%), elementenverhardingen (20%) en civieltechnische werkzaamheden (20%) ten opzichte van een jaar eerder gestegen. Dit overschrijdt de verkregen prijscompensatie (2,2%) bij de begroting 2022 fors, een nadeel van €799.000. Als gevolg van de stijgende energieprijzen zijn de energielasten voor de openbare verlichting fors gestegen daarnaast hebben we een definitieve eindafrekening op de energielasten over de afgelopen jaren (2019-2021) ontvangen, een nadeel van €685.000. Door de verkoop van snippergroen is er een voordeel van €151.000 behaald.

### Programma Milieu en duurzaamheid

Het programma heeft een resultaat van €83.000 voordelig. Dit zijn per saldo diverse onderwerpen met kleine verschillen.

### Programma Ruimtelijke ontwikkeling

Het programma heeft een voordelig resultaat ten opzichte van de bijgestelde begroting De ontwikkelingen hebben zich ook in de laatste maanden van het jaar volop doorgezet. Na aftrek van de noodzakelijke extra arbeidsinzet resteert een positief saldo (na bijstelling) op de leges van €1.100.000.

### Programma Herstructurering en vastgoed

De lasten en baten in dit programma verschillen niet.

### Programma Inkomensvoorziening en arbeidsmarkt

We hebben een correctie beschikking ontvangen wat betreft suppleties BCF (btw-compensatiefonds) voor integratie. Concreet betekent dit dat de belastingdienst €477.000 uitkeert/corrigeert.

#### Programma Meedoen

Er is gemeentebreed een voordelig resultaat van €4.509.000. Er zijn voordelen van in totaal €505.000 op preventie jeugd en preventie Wmo, op Wmo hulpmiddelen en woningaanpassingen €390.000, Wmo-dienstverlening €2.300.000, op Wmo Eigen bijdrage €150.000, op vraagafhankelijk vervoer €650.000 en op het project Belastingdienst toeslagenaffaire €359.000.

#### Programma Jeugd en onderwijs

Het programma heeft een nadelig resultaat van €428.000. Dit betreft een aantal onderdelen. Een voordeel op onderwijshuisvesting €65.000 is vooral ontstaan door lagere kosten vandalisme. Er is een voordeel van €110.000 op het reguliere leerlingenvervoer. Sinds de aanbesteding met Apeldoorn en Zutphen zijn de kosten voor leerlingenvervoer lager geworden. Het gebruik van peuterspelen is lager dan voorzien, een voordeel van €56.000. De uitgaven aan peuterspelen zijn conjunctuur gevoelig.

Tegenover deze voordelen staat een nadeel van €620.000 op Jeugdhulp ten opzichte van de begroting. Dit komt bovenop het nadeel van €700.000 zoals gemeld in de derde kwartaalrapportage. In totaal komt het tekort over 2022 daarmee uit op €1.320.000 (in 2021: een tekort van €370.000). De stijging van het tekort ten opzichte van 2021 met ongeveer een €1 miljoen komt hoofdzakelijk door de effecten van het woonplaatsbeginsel.

#### Programma Economie en internationaal beleid

De lasten en baten in dit programma verschillen niet.

#### Programma Kunst en cultuur

Het voordeel op de culturele panden van €396.000 heeft een aantal oorzaken. De investering in de brandveiligheid Bergkerk en Lebuinuskerk duurt langer dan verwacht, waardoor er vrijval aan kapitaallasten is (voordeel €50.000), er heeft een servicekostenverrekening van 2021 in 2022 plaats gevonden (voordeel €90.000), er was voor het programma een voordeel op de beheerkosten (€100.000) en er waren meer huurinkomsten dan begroot (€20.000). Er is een putting uit de reserve onderhoud gebouwen gedaan welke tot een voordeel van €110.000 leiden.

#### Programma Bedrijfsvoering

Het voordeel op het programma bedraagt €1.057.000. Het betreft diverse kosten voor personeel, ICT, communicatie, inkoop en personeelsvoorzieningen. Er zijn lagere personele kosten in bedrijfsvoeringsteams €420.000 doordat vacatures niet direct en volledig konden worden vervuld met de huidige krapte op de arbeidsmarkt. De ICT-kosten zijn lager door lagere kosten op softwareapplicaties. De lagere kosten voor personeelsvoorzieningen zijn lager doordat in het begin van het jaar 2022 nog beperkingen waren op personele bijeenkomsten en fysieke ontmoetingen.

#### Programma Algemene dekkingsmiddelen

Het voordeel wordt met name veroorzaakt door de vrijval van de stelpost autonome ontwikkelingen €1.400.000, de stelpost ICT €155.000 en de post onvoorzien €140.000 en diverse overige kleinere posten. De nadelen betreffen een aanvullende storting in de voorziening dubieuze debiteuren van €264.000 en een afrekening van de algemene uitkering van voorgaande jaren van €230.000.

## Jaarrekening

### Financieel resultaat

Het rekeningsaldo bedraagt, na alle verrekeningen zoals budgetoverhevelingen, €10,0 miljoen voordelig. Het voordelig saldo wordt conform de bestendige gedragslijn gestort in de generieke weerstandsreserve. Zie hieronder een tabel met daaronder een toelichting op hoofdlijnen op dit [exploitatieresultaat](#).

	Begroting na wijziging 2022	Jaarrekening 2022
Gerealiseerde totaal van lasten en baten (exclusief puttingen en stortingen)	579	35.546
Mutaties via reserves:		
- Saldo van stortingen en onttrekkingen in/aan reserves	-122	-10.801
- Toevoeging rente aan reserves	-457	-457
<b>Gerealiseerd resultaat</b>	<b>0</b>	<b>24.288</b>
Overige resultaatbestemming:		
Reservering overlopende uitgaven en inkomsten	0	-14.253
<b>Resultaat</b>	<b>0</b>	<b>10.035</b>

### Toelichting op resultaatverschillen

- Gerealiseerd totaal saldo van baten en lasten**  
Er is een verschil tussen het saldo van de begroting en rekening. Dit kunnen in de diverse programma's zowel voordelige als nadelige verschillen zijn. Voor een toelichting wordt verwezen naar de toelichting op de programmabladen.
- Mutaties via reserves**  
In de begroting 2022 werd ervan uitgegaan dat per saldo €0,1 miljoen in de reserves zou worden gestort. In de jaarrekening 2022 is dit per saldo een storting van €10,8 miljoen geworden. De verschillen worden toegelicht in bijlage 6 van de jaarrekening.
- Rente over reserves**  
Het rentebedrag dat aan de reserves is toegevoegd, is in vergelijking met de bijgestelde begroting 2022 ongewijzigd.
- Over te hevelen budgetten**  
Een overzicht van de overgehevelde budgetten vindt u in bijlage 14 van het jaarverslag.

### Analyse rekeninguitkomst 2022

Het definitieve resultaat van de jaarrekening 2022 bedraagt €24,3 miljoen voordelig. Door het voordelige resultaat van €24,3 miljoen aan te passen met de over te hevelen budgetten van €14,3 miljoen ontstaat een voordelig nettoresultaat van €10,0 miljoen.

Hieronder volgt in hoofdlijnen een nadere toelichting op de [resultaatverschillen](#) tussen begroting 2022 (na wijziging) en definitieve jaarrekening 2022:

Uitkomst rekening 2022 (bedragen x €1.000) [ -/- = Nadeel]		
Omschrijving	Programma	Bedrag
Voormalige wethouders	Burger en bestuur	-553
FLO Brandweer	Openbare orde en veiligheid	-189
Opvang Oekrainers	Openbare orde en veiligheid	3.133
Prijsstijging civiele werken	Leefomgeving	-799
Openbare verlichting	Leefomgeving	-685
Opbrengst Snippergroen	Leefomgeving	151
Bouwleges	Ruimtelijke ontwikkeling	1.100
Nacalculatie btw Re-integratie	Inkomensvoorziening en arbeidsmarkt	477
Project Belastingdienst toeslagenaffaire	Meedoen	359
Preventie Jeugd en Wmo	Meedoen	505
Toegang Wmo	Meedoen	155
Wmo hulpmiddelen en woningaanpassingen	Meedoen	390
Wmo dienstverlening	Meedoen	2.300
Wmo vraagafhankelijk vervoer	Meedoen	650
Wmo eigen bijdragen	Meedoen	150
Onderwijshuisvesting, leerlingzaken, peuterspeelzalen	Jeugd en onderwijs	231
Jeugdhulp en jeugdbescherming	Jeugd en onderwijs	-660
Cultureel erfgoed	Kunst en cultuur	396
Personele kosten	Bedrijfsvoering	355
Communicatie	Bedrijfsvoering	150

ICT	Bedrijfsvoering	274
Personeel en organisatie	Bedrijfsvoering	197
Juridische zaken en inkoop	Bedrijfsvoering	82
OZB eigenaren/gebruikers niet woningen	Algemene dekkingsmiddelen	128
Voorziening dubieuze debiteuren	Algemene dekkingsmiddelen	-264
Onvoorzien	Algemene dekkingsmiddelen	140
Stelpost autonome ontwikkelingen	Algemene dekkingsmiddelen	1.400
Algemene uitkering afrekening	Algemene dekkingsmiddelen	-230
Stelpost prijzen ICT	Algemene dekkingsmiddelen	155
Divers	Diverse	536
<b>Totaal</b>		<b>10.034</b>

#### Doorwerking uitkomsten jaarrekening 2022

De diverse voor- en nadelen in de rekening 2022 hebben voor zover nu bekend geen doorwerking naar 2023 en verder.

#### Resultaat grondexploitaties

De contante waarde is op totaalniveau toegenomen met €545.000. De geprognosticeerde resultaten van de grondexploitaties zijn per saldo afgenomen. Het resultaat van de verlieslatende grondexploitaties verslechterd met €300.000 en het resultaat van de winstgevende grondexploitaties met €240.000. In 2022 worden 3 grondexploitaties ter hoogte van €500.000 afgesloten.

De benodigde verliesvoorziening neemt met €300.000 toe. Het risicoprofiel van de grondexploitaties is gestegen. Per saldo neemt het bedrag dat aan weerstandsvermogen dient te worden aangehouden met circa €1,8 miljoen toe.

#### Weerstandsvermogen

De risico's zijn gestegen ten opzichte van de laatste inventarisatie in de begroting 2023-2026. De specifieke weerstandsreserve wordt verhoogd waarmee de gestegen risico's opgevangen kunnen worden. Hiermee wordt het weerstandsvermogen op het gewenste niveau gebracht en voldoet daarmee aan de beleidsuitgangspunten van het risicomanagement in Deventer.

De hogere risico's zijn geïdentificeerd in de grondexploitaties (zie [paragraaf Grondbeleid](#)) en bij de tijdelijke voorziening Schalkhaar en het BAD. In de grondexploitaties zijn de risico's op met name woningbouwlocaties gestegen. Een voldoende hoog weerstandsvermogen (ratio van minimaal 1) wordt bereikt door de specifieke weerstandsreserve te verhogen met €4,3 miljoen. Hierdoor stijgt de benodigde weerstandscapaciteit stijgt naar €18,0 miljoen.



### Reserves

Per 1 januari 2022 bedroeg het saldo van de reserves €125,7 miljoen (exclusief rekeningresultaat). In de jaarrekening 2022 is dit gestegen naar €156,1 miljoen (exclusief rekeningresultaat).





## Corona

In de derde kwartaalrapportage 2022 hebben wij gerapporteerd over de veegactie 2022 en de ingediende aanvragen. Bij de derde kwartaalrapportage (€1,2 miljoen) en bij de vierde kwartaalrapportage (€550.000) zijn de overgebleven corona-middelen overgeheveld naar 2023. In het vierde kwartaal zijn er geen aanvragen ingediend. De subsidieregeling loopt door tot 1 maart 2023.

## Opvolging aanbevelingen

### Opvolging aanbevelingen Auditcommissie over Jaarverslaglegging 2021

Op 6 juli 2022 heeft de gemeenteraad de Jaarrekening en het Jaarverslag 2021 vastgesteld. In deze vergadering zijn ook de [aanbevelingen](#) van de Auditcommissie ten aanzien van de jaarverslaglegging besproken.

De Auditcommissie oordeelt dat de jaarverslaglegging over het algemeen van voldoende kwaliteit is om de raad zijn controlerende taak uit te laten voeren, de jaarverslaglegging over het algemeen goed leesbaar en helder van structuur en opzet is en het goed is om te constateren dat de accountant een goedkeurende accountantsverklaring voor de jaarrekening af zal geven. Daarmee voldoet de jaarrekening aan de normen en eisen die daarvoor door de raad zijn gesteld.


De aanbevelingen zijn deels herhalend en gericht op het SMART formuleren van doelstellingen en prestaties en het taalgebruik (afkortingen en jargon) en leesbaarheid. Nieuwe aanbevelingen richten zich op de realisatie van het gewenste maatschappelijk effect en het verhogen van het realiteitsgehalte van de begroting door een goed evenwicht van ambitie en uitvoeringskracht van de ambtelijke organisatie. De reactie van het college treft u aan in [raadsmededeling 2022-633](#).

### Opvolging aanbevelingen uit accountantsverslag over Jaarverslaglegging 2021

Het [accountantsverslag](#) bij de jaarrekening 2021 geeft enkele bevindingen voor het boekjaar 2021. Deze hebben als oorsprong de interim-controle 2021 die primair gericht is op het beoordelen van administratieve organisatie en de interne beheersmaatregelen (key controls) in de voor de jaarrekening relevante bedrijfsprocessen en is gerapporteerd over de interne beheersing die relevant is voor de betrouwbaarheid van de jaarrekening 2021. De accountant constateert dat de interne beheersmaatregelen van voldoende niveau zijn, maar op onderdelen verder kunnen worden versterkt en efficiënter kunnen worden ingericht. De gemeente heeft deze aanbevelingen waar mogelijk ter hand genomen.

De controle van de Jaarverslaglegging 2022 wordt uitgevoerd door de nieuwe accountant van de gemeente, Bakertilly. Daarmee heeft Bakertilly ook de interim-controle over 2022. De voor de jaarrekeningcontrole qua omvang en/of risico's meest relevante posten of processen zijn:

- administratie & Verslaglegging (waaronder de memoriaalboekingen, tussentijdse informatievoorziening e.d.);
- aanbestedingen, inkopen, investeringen en betalingsverkeer.
- grondexploitatie.
- sociaal domein en sociale uitkeringen.
- subsidieverstrekingen.
- personeel en salarissen.
- Treasury.
- opbrengstenstromen: algemene uitkering, subsidiebatens, parkeren, verhuur en belastingopbrengsten.
- automatiseringsomgeving (general IT-controls en cybersecurity)..



Bij de interim-controle 2022 heeft de accountant deze relevante processen onderzocht. Een nieuwe accountant leidt veelal ook tot nieuwe/andere constatering. De bevindingen uit de interim-controle liggen in lijn met constatering uit de controles van de vorige accountant (Deloitte) en richten zich op niet-geautomatiseerd afgedwongen functiescheiding inkoopproces en het sociaal domein, algemene IT-beheersmaatregelen en rechtmatigheid EU-aanbestedingen. Ook heeft Bakertilly geadviseerd een afzonderlijke nota Misbruik en Oneigenlijk (M&O) gebruik op te stellen. De genoemde bevindingen zijn nog onderhanden en aangevuld met enkele constatering met een gemiddelde tot lage prioriteit voor de jaarrekening. De bevindingen zijn in detail besproken en toegelicht in de Auditcommissie, waaronder ook de wijze waarop gewerkt wordt aan oplossingen.



## Financiën

### Resultaat

Evenals de afgelopen jaren schrijft Deventer zwarte cijfers. Na alle verrekeningen, zoals budgetoverhevelingen, bedraagt het saldo €10,0 miljoen voordelig. Het voordelig saldo wordt volgens het gestelde in de vierde kwartaalrapportage 2022 betrokken bij het opstellen van de voorjaarsnota 2023.

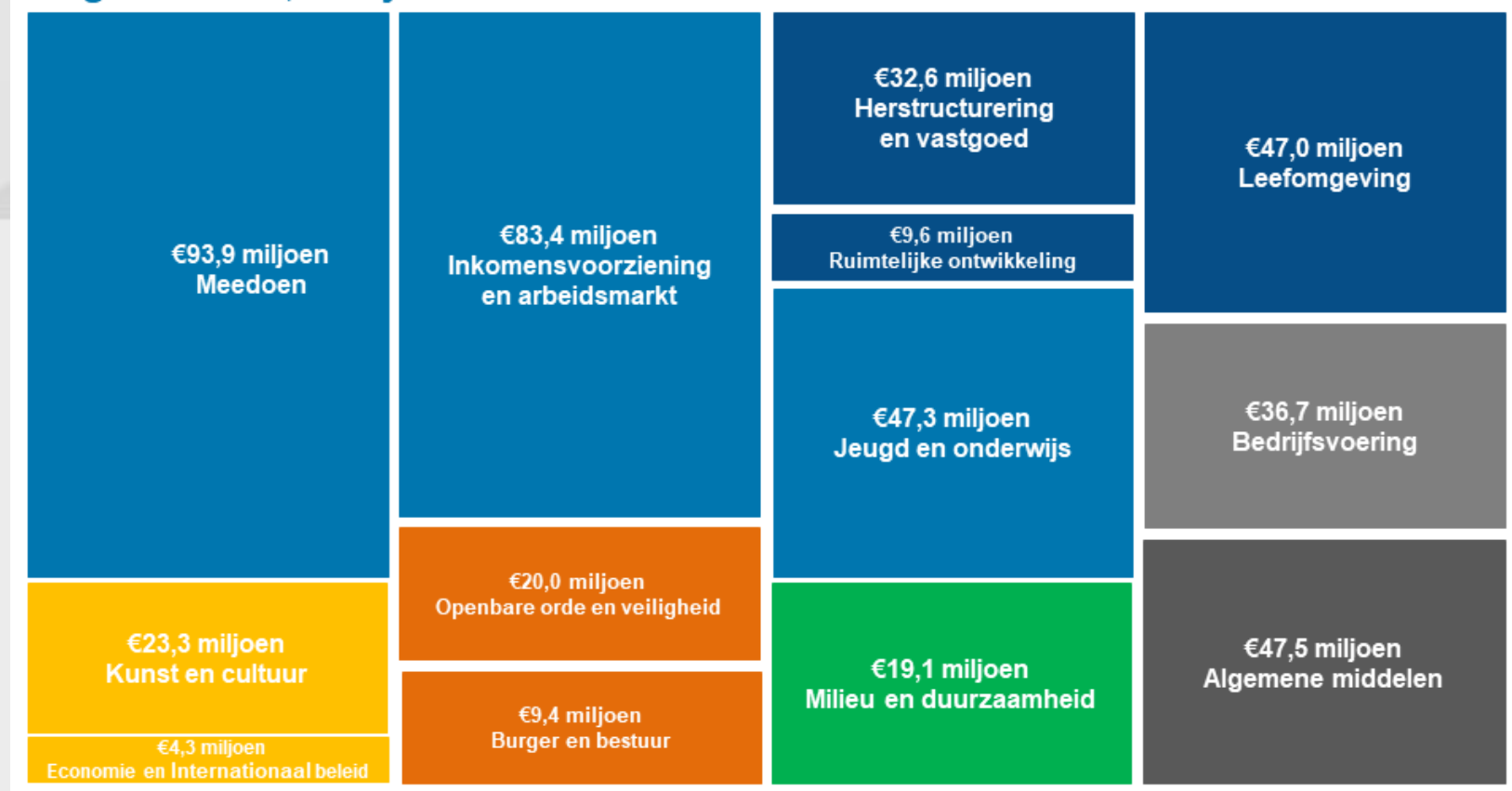
## Uitgaven en inkomsten

### Uitgaven

In 2022 heeft de gemeente €426,6 miljoen uitgegeven aan haar taken, activiteiten en stortingen in de reserves (alle programma's exclusief algemene dekkingsmiddelen). Aan algemene dekkingsmiddelen is ruim €47,5 miljoen uitgegeven. Het gaat hier onder meer om:

- financieringslasten;
- stortingen in gemeentelijke reserves;
- diverse bedrijfsvoeringskosten.

### Uitgaven €474,1 miljoen



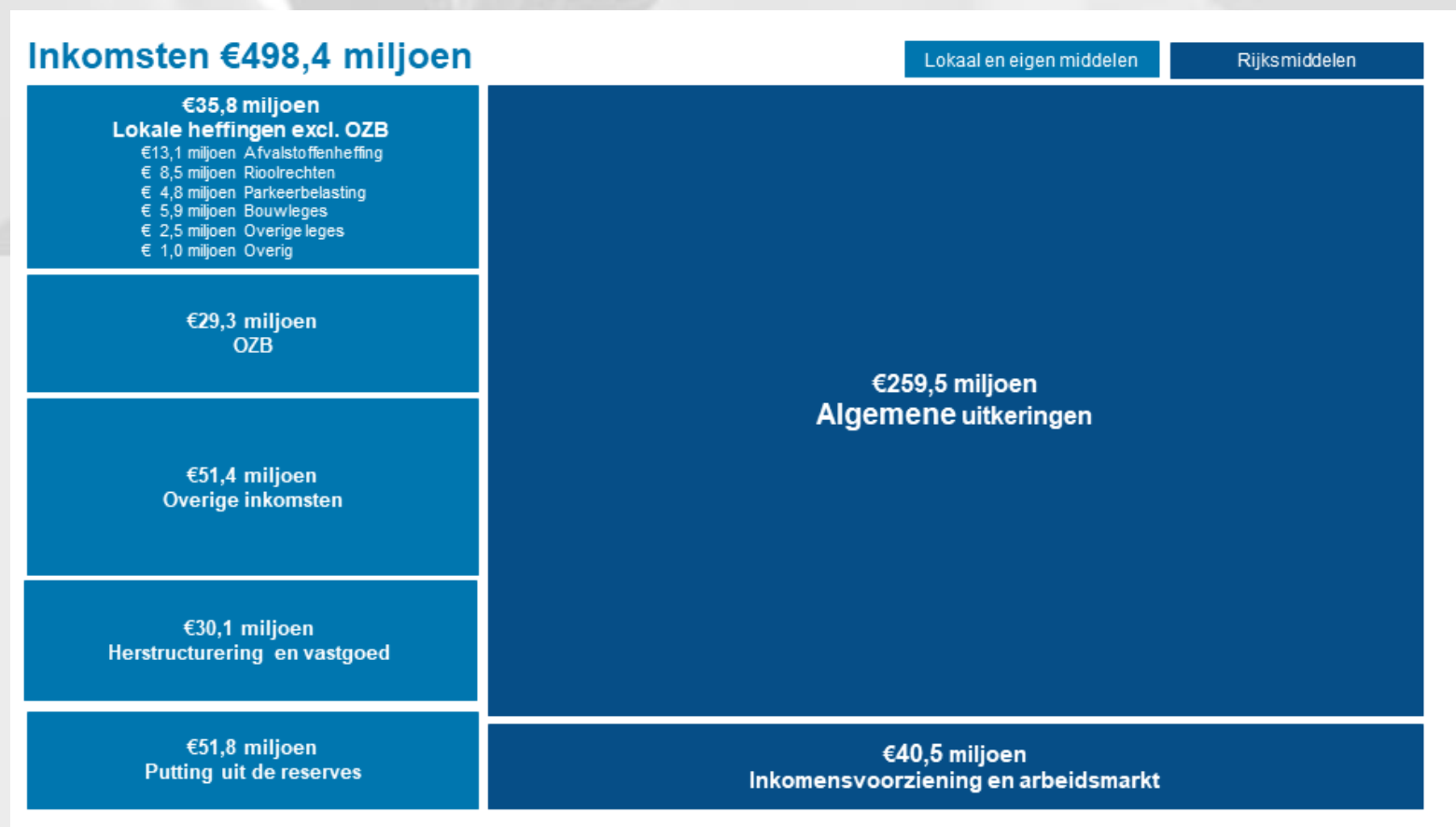
## Inkomsten

Zonder inkomsten geen uitgaven. De gemeente heeft verschillende inkomsten. Die komen voor het grootste deel uit de algemene dekkingsmiddelen.

De totale inkomsten bedroegen in 2022:

- €179,5 miljoen via alle programma's exclusief algemene middelen;
- €318,9 miljoen aan algemene dekkingsmiddelen. In totaal €498,4 miljoen (inclusief bedragen uit reserves).

Het totaal aan lokale heffingen en onroerendezaakbelastingen bedraagt hiervan €65,1 miljoen.



## Verkorte Balansweergave

(bedragen x €1.000)

Activa	31-12-2022	31-12-2021	Passiva	31-12-2022	31-12-2021
<b>Vaste activa</b>			<b>Eigen vermogen</b>		
Immateriële vaste activa	2.162	3.355	Algemene reserve	40.852	46.071
Materiële vaste activa	288.350	286.689	Bestemmingsreserves	115.256	79.663
Financiële vaste activa	22.901	45.911	Resultaat rekening	24.287	19.115
			<b>Totaal Eigen Vermogen (1)</b>	<b>180.395</b>	<b>144.849</b>
			<b>Voorzieningen (2)</b>	12.065	12.298
			<b>Vaste schulden (3)</b>	200.161	243.146
<b>Totaal Vaste activa</b>	<b>313.413</b>	<b>335.955</b>	<b>Totaal Vaste financieringsmiddelen (1+2+3)</b>	<b>392.621</b>	<b>400.293</b>
<b>Vlottende activa</b>			<b>Vlottende passiva</b>		
Voorraden	53.818	70.480	Kortlopende schulden	27.855	26.533
Vorderingen	53.727	55.176	Overlopende passiva	47.745	62.905
Liquide middelen	2.945	2.272			
Overlopende activa	44.318	25.848			
<b>Totaal Vlottende activa</b>	<b>154.808</b>	<b>153.776</b>	<b>Totaal Vlottende passiva</b>	<b>75.600</b>	<b>89.438</b>
<b>Totaal generaal</b>	<b>468.221</b>	<b>489.731</b>	<b>Totaal generaal</b>	<b>468.221</b>	<b>489.731</b>

### Activa

Door het opheffen van de deelneming NV Maatschappelijk Vastgoed Deventer vanwege de liquidatie van deze organisatie daalt de vaste activa met €22,6 miljoen. Bij de voorraden zijn met name de balanswaarden van A1 Bedrijvenpark, cluster Havenkwartier, de Tuinen van Zandweerd en Eikendal en Westfalenstraat gedaald (€16,6 miljoen). De overlopende activa stijgt met name door diverse bijdragen van het Rijk voor vluchtelingen (€10,5 miljoen).

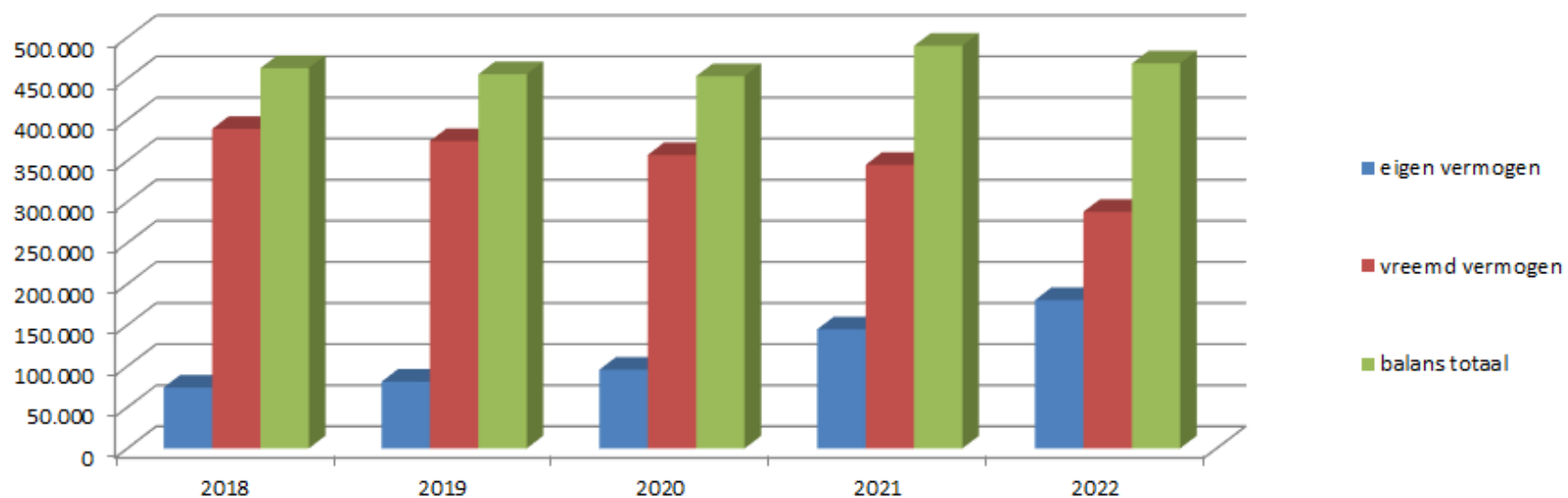
### Passiva

Het eigen vermogen is fors gestegen in vergelijking met 2021. Het vreemd vermogen (vaste schulden) is gedaald. Dit komt door het aflossen van geldleningen. Omdat de overdracht van de materiële vaste activa van de NV Maatschappelijk Vastgoed Deventer wel in 2021 had plaats gevonden, maar de generële liquidatie pas in 2022 plaats vond is in 2021 onder de overlopende passiva een nog te betalen post van €23,8 miljoen opgenomen. Deze post is in

2022 vervallen. Daarnaast zijn er van het Rijk diverse nieuwe voorschotbedragen ontvangen voor met name flexwoningen, huisvesting aandachtsgroepen en energiearmoede.

## Ontwikkeling Eigen Vermogen

Ontwikkeling eigen / vreemd vermogen 2018-2022 (x €1.000)





## Reserves

Per 1 januari 2022 bedroeg het saldo van de reserves €125,7 miljoen (exclusief rekeningresultaat). In de jaarrekening 2022 is dit gestegen naar €156,1 miljoen (exclusief rekeningresultaat). De stand van de reserves op 31 december 2021 en 31 december 2022 kan over de verschillende categorieën als volgt worden verdeeld:

(bedragen x €1.000)	31-12-2021	31-12-2022
Reserves met specifiek weerstandsmotief	14.551	15.968
Reserves met algemeen weerstandsmotief	31.520	24.883
Bestemmingsreserves met bestedingsfunctie	15.335	40.251
Bestemmingsreserves met egalisatiefunctie	42.248	50.242
Bestemmingsreserves met rentebeslag	2.023	2.023
Financieel-technische bestemmingsreserves	20.057	22.741
<b>Totaal</b>	<b>125.734</b>	<b>156.108</b>

### De grootste mutatie wordt hieronder toegelicht:

#### Bestemmingsreserves met bestedingsfunctie

De stijging wordt grotendeels veroorzaakt door een storting van €25,3 miljoen in de reserve nieuw beleid. Deze is met name gevuld bij de besluitvorming van de begroting 2022 (€10 miljoen), door de vrijval van het jaarrekening resultaat 2022 en de voordelen uit de eerste en tweede kwartaalrapportage (€16,1 miljoen).

Deze reserve is bij de begroting 2023 ingezet als dekking voor eenmalige voorstellen nieuw beleid.

## Resultaat grondexploitaties

De contante waarde is op totaalniveau toegenomen met €545.000. De geprognosticeerde resultaten van de grondexploitaties zijn per saldo afgenomen. Het resultaat van de verlieslatende grondexploitaties verslechterd met €300.000 en het resultaat van de winstgevende grondexploitaties met €240.000. In 2022 worden 3 grondexploitaties ter hoogte van €500.000 afgesloten.

De benodigde verliesvoorziening neemt met €300.000 toe. Het risicoprofiel van de grondexploitaties is gestegen. Per saldo neemt het bedrag dat aan weerstandsvermogen dient te worden aangehouden met circa €1,8 miljoen toe. Zie voor een nadere toelichting de [paragraaf Grondbeleid](#).

## Renteresultaat

Het renteresultaat voor 2022 bedraagt €208.000 positief en is volgens de begroting. Het renteresultaat is het verschil tussen de doorbelaste rente aan activa en de werkelijke rentekosten.

## Weerstandsparagraaf

De risico's zijn gestegen ten opzichte van de laatste inventarisatie in de begroting 2023-2026. De specifieke weerstandsreserve wordt verhoogd waarmee de gestegen risico's opgevangen kunnen worden. Hiermee wordt het weerstandsvermogen op het gewenste niveau gebracht en voldoet daarmee aan de beleidsuitgangspunten van het risicomanagement in Deventer.

De hogere risico's zijn geïdentificeerd in de grondexploitaties (zie [paragraaf Grondbeleid](#)) en bij de tijdelijke voorziening Schalkhaar en het BAD. In de grondexploitaties zijn de risico's op met name woningbouwlocaties gestegen. Een voldoende hoog weerstandsvermogen (ratio van minimaal 1) wordt bereikt door de specifieke weerstandsreserve te verhogen met €4,3 miljoen. Hierdoor stijgt de benodigde weerstandscapaciteit naar €18,0 miljoen.

## Vennootschapsbelasting

Per 1 januari 2016 is de wet modernisering Vennootschapsbelastingplicht (wet Vpb) overheidsondernemingen in werking getreden. De gemeente Deventer heeft, voorafgaand aan de wetwijziging, onderzoek gedaan naar de gevolgen van de invoering van deze wet. Het onderzoek is gebaseerd op de activiteiten en cijfers van 2015 en 2016. Dit onderzoek heeft geresulteerd in een tweetal rapportages:

- [Implementatietraject Vpb \(06-12-2016\)](#)

In dit rapport is uitvoerig ingegaan op het proces van wetsonderzoek, activiteit inventarisatie en beoordeling en toetsing daarvan aan het wettelijk kader. Op basis van onderzoek naar de feiten en omstandigheden is vervolgens het standpunt ingenomen, dat de gemeente Deventer voor geen enkele activiteit kwalificeert als onderneming in de zin van de wet Vpb (ondernemingstoets).

- [Vpb en het grondbedrijf \(03-02-2017\)](#)

In de memo wordt ingegaan op het DNA (profiel) van het grondbedrijf. Vervolgens is op basis van het toepassen van de zogenaamde QuickScan (ontwikkeld door de Samenwerking Vennootschapsbelasting Lokale Overheden - SVLO) onderzocht of de gemeente Deventer met haar grondexploitatie-activiteiten een onderneming vormt voor de wet Vpb.

Op basis van de uitkomst van het onderzoek naar de activiteiten van het Grondbedrijf en het toepassen van de QuickScan is het standpunt van Deventer dat zij, ook voor haar grondbedrijf activiteiten, niet kwalificeert als onderneming in de zin van de wet Vpb (ondernemingstoets).

Op de uitkomsten van de onderzoeken is een review gehouden door een extern belastingadviesbureau. Daarbij is onder andere de juiste toepassing van de wet- en regelgeving beoordeeld. Door het betreffende adviesbureau is vervolgens het volgende geconcludeerd voor wat betreft de accountantscontrole jaarrekening 2016;

Onderhavige beoordeling (rapport Beoordeling van de Concept-Rapportage van de Vpb-plicht-Gemeente Deventer) toont richting de accountant aan dat in het proces en de vastlegging van de onderliggende onderbouwing van de eventuele vennootschapsbelastingplicht voldoende 'checks en balances' zijn opgenomen.

Het proces van de invoering van de Vpb-plicht voor overheidsbedrijven was op het moment van onderzoek nog niet afgerond. Onder andere de VNG, VVG, IPO, Belastingdienst en het ministerie van Financiën waren nog in overleg over belangrijke details in de uitvoering. Op dit moment (eind 2022) heeft de Belastingdienst zich slechts beperkt uitgelaten over de onduidelijkheden bij de inventarisatie van de Vpb-plicht van gemeenten in het algemeen en de gemeentelijke grondbedrijven in het bijzonder. Er bestaan daarom nog risico's en onduidelijkheden, waarover wellicht in de komende jaren meer duidelijkheid gaat ontstaan.

### [Integraal onderzoek](#)

In 2022 zijn alle activiteiten (taakvelden) op basis van het boekjaar 2020 binnen de gemeente Deventer opnieuw beoordeeld of er sprake is van Vpb-plicht. Het rapport van 2016 is op basis van de resultaten van dit integraal onderzoek geactualiseerd. Dit is vastgelegd in het 'Rapport integrale activiteiten Vpb'. Op

basis van onderzoek naar de feiten en omstandigheden is het standpunt ingenomen, dat de gemeente Deventer voor geen enkele activiteit in 2020 kwalificeert als onderneming in de zin van de wet Vpb (ondernemingstoets).

### Stand van zaken ultimo boekjaar 2022

#### Aangiften Vpb boekjaar 2016 tot en met 2020

In 2019, 2020, 2021 en 2022 heeft de gemeente Deventer op uitnodiging van de Belastingdienst aangifte vennootschapsbelasting gedaan voor de jaren 2016, 2017, 2018, 2019 en 2020. Dit betroffen zogenaamde 'nihil' aangiften. De gemeente Deventer stelt zich op het standpunt dat zij voor haar gehele organisatie niet belastingplichtig is volgens de Wet op de vennootschapsbelasting 1969.

De Belastingdienst heeft, op basis van de aangifte 2016, met daaropvolgend verschillende vraag- en antwoord-sessies over reclame activiteiten, de gemeente Deventer in mei 2020 over de 'winst' op betreffende reclame activiteiten een aanslag vennootschapsbelasting opgelegd. Deze is, om olopende belastingrente te voorkomen, direct betaald.

Vervolgens heeft de gemeente Deventer in juni 2020 pro forma bezwaar aangetekend tegen de aanslag.

In de tussentijd zijn door zeker vijf andere gemeenten in Nederland fiscaal juridische procedures gestart bij verschillende rechtbanken. De inhoud van de procedures vertonen grote gelijkenis met de pleitbare standpunten die de gemeente Deventer heeft ingenomen inzake de Vpb-aanslagen voor de opbrengsten van reclame activiteiten. In december 2021 is met de Belastingdienst schriftelijk overeengekomen dat de bezwaren van de gemeente Deventer worden aangehouden tot het moment dat in vergelijkbare procedures de relevante rechtsvragen zijn beantwoord. Op dat moment doet de Belastingdienst uitspraak op bezwaar. Onder Vpb en reclame wordt nader ingegaan op de activiteit 'reclame'.

#### Vpb en grondbedrijf

In het kader van de Wet op de vennootschapsbelasting 1969 wordt jaarlijks beoordeeld of er voor het grondbedrijf van de gemeente Deventer sprake is van een onderneming en daarmee vennootschapsbelastingplicht. Bij dit onderzoek naar het cluster van grondgerelateerde activiteiten (grondexploitaties) binnen het grondbedrijf wordt gebruik gemaakt van een model dat is gebaseerd op de QuickScan en de Post-QuickScan gepubliceerd door het SVLO. De onderzoeksresultaten worden vastgelegd in een rapportage 'Vastlegging Vpb-plicht grondbedrijf'.

In oktober 2022 is op basis van de jaarrekening 2021 en het MPG 2022 het model doorgerekend en vastgesteld dat het resultaat van het grondbedrijf van de gemeente Deventer voor het jaar 2021 positief is. De vraag is of sprake is van een structureel positief resultaat. Inmiddels is gestart met het opstellen van de fiscale openingbalans 2021 en wordt in de eerste helft van 2023 de Vpb-impact over de boekjaren 2021 en 2022 en de verwachte impact voor de jaren daarna vastgesteld. Met de uitkomst van dit onderzoek wordt beoordeeld of sprake is van een structureel positief resultaat (structureel winststreven). Op het moment dat de gemeente Deventer met de activiteiten van het grondbedrijf een structureel positief resultaat laat zien, gaat het door de zogenaamde 'ondernemingspoort' en is zij vanaf dat moment vennootschapsbelastingplichtig.

### Vpb en reclame

Veel gemeenten hebben met reclame exploitanten contracten afgesloten op basis waarvan de gemeente delen van de publieke ruimte (grond, lichtmasten, abri's, billboards, rotondes, enzovoort) tegen vergoeding exclusief ter beschikking stelt aan de exploitant. Op dit moment hebben diverse gemeenten fiscaal juridische procedures lopen over de vraag of de gemeente vennootschapsbelastingplichtig is voor de resultaten die met deze activiteiten worden behaald.

Ten behoeve van de ingediende aangifte vennootschapsbelasting 2016 is door de gemeente Deventer beoordeeld of de activiteit 'reclame in de openbare ruimte' belastingplichtig is voor de vennootschapsbelasting. Uit de analyse blijkt dat deze activiteit als 'normaal vermogensbeheer' kwalificeert en dat er geen sprake is van een 'duurzame organisatie van kapitaal en arbeid'. Gelet hierop is de activiteit niet belastingplichtig voor de vennootschapsbelasting en daarom niet opgenomen in de aangiften vennootschapsbelasting 2016 tot en met 2020. De gemeente Deventer heeft over het niet belastingplichtig zijn voor haar reclame activiteiten een pleitbaar standpunt ingenomen en gedeeld met de Belastingdienst.

Op basis van de uitkomst van de lopende procedures bij verschillende rechtbanken zal de Belastingdienst uitspraak doen op het bezwaar dat de gemeente Deventer heeft ingediend. De uitkomst daarvan zal even duren en vormt daarmee een onzekerheid voor de gemeente Deventer.

### Vpb en brandstofverkooppunten

De situatie die geldt voor de activiteit 'reclame' komt grotendeels overeen met de activiteit 'verhuur gronden brandstofverkooppunten'. Rechtbank Den Haag heeft op 23 augustus 2022 uitspraak gedaan in één van de lopende procedures. Daarbij heeft zij geoordeeld dat, door het houden van een veiling beoogd is meer rendement te behalen dan bij normaal vermogensbeheer wordt verondersteld. Daarmee wordt geconcludeerd dat er sprake is van een winstoogmerk en vennootschapsbelastingplicht.

Ten behoeve van de ingediende aangifte vennootschapsbelasting 2016 is door de gemeente Deventer beoordeeld of de activiteit 'verhuur gronden brandstofverkooppunten' belastingplichtig is voor de vennootschapsbelasting. Uit de analyse blijkt dat deze activiteit als 'normaal vermogensbeheer' kwalificeert en dat er geen sprake is van een 'duurzame organisatie van kapitaal en arbeid'. Gelet hierop is de activiteit niet belastingplichtig voor de vennootschapsbelasting en daarom niet opgenomen in de aangiften vennootschapsbelasting 2016 tot en met 2020.

Op dit moment is gemeente Deventer in gesprek met de Belastingdienst om voor de jaren 2016 tot en met 2021 aanslagen opgelegd te krijgen waartegen, op gelijke wijze als bij de activiteit 'reclame', direct in bezwaar wordt gegaan. Dit om het eventuele financiële effect van belastingrente te beperken.

### Conclusie

De gemeente Deventer stelt zich op dit moment op een pleitbaar standpunt dat zij met haar activiteiten niet door de 'ondernemingspoort' gaat. De aanslagen van de Belastingdienst voor de opbrengsten voor de reclame activiteiten over 2016, 2017, 2018 en 2019 doen daar niet aan af. Gelijk aan de behaalde resultaten met betrekking tot de verhuur gronden brandstofverkooppunten. De gemeente Deventer wacht met vertrouwen de uitkomst van de landelijke procedures af.

## Exploitatieresultaat

(bedragen x €1.000)

	Jaarrekening 2021	Begroting na wijziging 2022	Jaarrekening 2022
Gerealiseerde totaal van lasten en baten (exclusief puttingen en stortingen)	49.049	579	35.546
<b>Mutaties via reserves:</b>			
- Saldo van stortingen en onttrekkingen in/aan reserves	-29.612	-122	-10.801
- Toevoeging rente aan reserves	-322	-457	-457
<b>Gerealiseerd resultaat</b>	<b>19.115</b>	<b>0</b>	<b>24.288</b>
<b>Overige resultaatbestemming:</b>			
Reservering overlopende uitgaven en inkomsten	-11.033	0	-14.253
<b>Resultaat</b>	<b>8.082</b>	<b>0</b>	<b>10.035</b>

### Toelichting op resultaatverschillen begroting en jaarrekening

#### Gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten

Er is een verschil tussen het saldo van de begroting en de rekening. Dit kunnen in de diverse programma's zowel voordelige als nadelige verschillen zijn. Voor een toelichting wordt verwezen naar de toelichting op de programmabladen.

#### Mutaties via reserves

In de begroting 2022 werd ervan uitgegaan dat per saldo €0,1 miljoen in de reserves zou worden gestort. In de jaarrekening 2022 is dit per saldo een storting van €10,8 miljoen geworden. De verschillen worden toegelicht in bijlage 6 van de jaarrekening.

#### Rente over reserves

Het rentebedrag dat aan de reserves is toegevoegd, is in vergelijking met de bijgestelde begroting 2022 ongewijzigd.

#### Over te hevelen budgetten

Een overzicht van de overgehevelde budgetten vindt u in bijlage 1 van het jaarverslag.

### Analyse rekeninguitkomst 2022

Het definitieve resultaat van de jaarrekening 2022 bedraagt €24,3 miljoen voordelig. Door het voordelige resultaat van €24,3 miljoen aan te passen met de over te hevelen budgetten van €14,3 miljoen ontstaat een voordelig nettoresultaat van €10,0 miljoen. De uitkomst van de jaarrekening wijkt af van het voorlopig resultaat van €8,1 dat in de vierde kwartaalrapportage 2022 is genoemd.

(bedragen x €1.000)

Uitkomst Jaarrekening 2022	Jaarrekening 2022	4e kwartaal 2022	Verschil tussen jaarrekening en 4e kwartaal 2022
Uitkomst programma's	24.288	25.521	-1.233
Budgetoverhevelingen	-14.253	-17.439	3.186
<b>Resultaat</b>	<b>10.035</b>	<b>8.082</b>	<b>1.953</b>

De verklaring voor het verschil tussen het verwacht resultaat 2022 gemeld in de 4e kwartaalrapportage 2022 en de jaarrekening 2022 is:

(bedragen x €1.000)

Onderwerp	Programma	bedrag	Toelichting
Opvang Oekraïense vluchtelingen	Openbare orde en Veiligheid	-310	Correctie aantallen en nog te betalen huur opvang Oekraïense vluchtelingen (Singel 9)
Kosten inhuur	Herstructurering en Vastgoed	-152	Inhuur is ten onrechte via uren x tarief doorbelast door team PRO aan exploitatie. Inhuurfacturen waren daar reeds geboekt.
WMO toegang	Meedoen	-195	Vordering op Solis is vervallen
WMO dienstverlening	Meedoen	-200	Persoons gebonden budget ten onrechte toegerekend aan Beschermd Wonen i.p.v. WMO, waardoor de egalisatie via de reserve Maatschappelijke Ondersteuning-Beschermd Wonen (MO-BW) vervalt.
Budget Overheveling (BOH) Steun en herstelpakket Schuldhulpverlening	Meedoen	196	Bij de BOH van de toeslagenaffaire is er geen rekening gehouden met de BOH van de steun en herstelpakket SHV. Dit leidt tot een correctie op de vooruit ontvangen bedragen.
Egalisatiereserve MO-BW	Meedoen	-335	Er was een te hoog bedrag geëgaliseerd via de reserve MO-BW.

Vergoeding belastingdienst Kinderopvangtoeslagaffaire	Meedoen	359	Bijdrage nu volledig verantwoord in 2022.
Jeugdhulp en Jeugdbescherming	Jeugd en Onderwijs	-720	Op basis van de definitieve verantwoording van jeugdzorgaanbieders is het tekort hoger. Doordat toewijzingen onder andere als gevolg van het gewijzigde woonplaatsbeginsel met terugwerkende kracht worden afgegeven.
Putting uit de reserve onderhoud	Kunst en Cultuur	110	Per abuis waren de kosten voor het onderhoud aan de toren Kerkplein Bathmen niet geput uit de reserve onderhoud.
Terugontvangen bedrag Historisch Centrum Overijssel (HCO)	Bedrijfsvoering	257	Dit bedrag hoort niet op vooruit ontvangen maar wordt een budgetoverheveling (zie budgetoverheveling).
Voorziening dub debiteur	Algemene middelen	-130	Hogere storting in voorziening dubieuze debiteuren vanwege risico oninbaarheid vordering.
Algemene uitkering	Algemene middelen	-129	Er is een afrekening algemene uitkering ontvangen.
Diversen		17	Diverse kleinere posten (positief en negatief)
<b>Subtotaal uitkomst programma's</b>		<b>-1.234</b>	
Opvang Oekraïense vluchtelingen	Openbare Orde en veiligheid	3.442	Betreft resultaat 2022; voordeel wordt betrokken bij de VJN 2023
Terugontvangen bedrag HCO	Bedrijfsvoering	-257	Dit bedrag hoort niet op vooruit ontvangen maar wordt een budgetoverheveling
<b>Subtotaal budgetoverhevelingen</b>		<b>3.185</b>	
<b>Resultaat</b>		<b>1.953</b>	



Onderstaande tabel geeft een verklaring van de verschillen tussen de begroting 2022 na wijziging en de realisatie cijfers 2022:

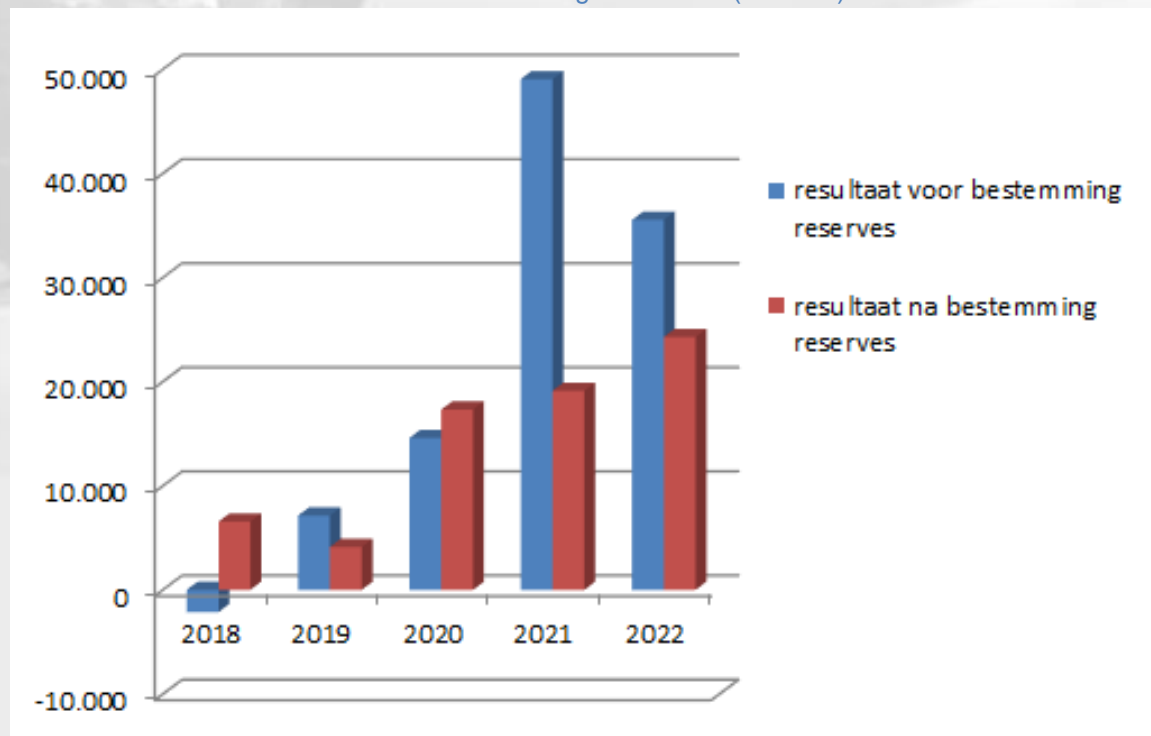
Uitkomst rekening 2022 (bedragen x €1.000) [ -/- = Nadeel]

Omschrijving	Programma	Bedrag
Voormalige wethouders	Burger en bestuur	-553
FLO Brandweer	Openbare orde en veiligheid	-189
Opvang Oekrainers	Openbare orde en veiligheid	3.133
Prijsstijging civiele werken	Leefomgeving	-799
Openbare verlichting	Leefomgeving	-685
Opbrengst Snippergroen	Leefomgeving	151
Bouwleges	Ruimtelijke ontwikkeling	1.100
Nacalculatie btw Re-integratie	Inkomensvoorziening en arbeidsmarkt	477
Project Belastingdienst toeslagenaffaire	Meedoen	359
Preventie Jeugd en Wmo	Meedoen	505
Toegang Wmo	Meedoen	155
Wmo hulpmiddelen en woningaanpassingen	Meedoen	390
Wmo dienstverlening	Meedoen	2.300
Wmo vraagafhankelijk vervoer	Meedoen	650
Wmo eigen bijdragen	Meedoen	150
Onderwijshuisvesting, leerlingzaken, peuterspeelzalen	Jeugd en onderwijs	231
Jeugdhulp en jeugdbescherming	Jeugd en onderwijs	-660
Cultureel erfgoed	Kunst en cultuur	396
Personele kosten	Bedrijfsvoering	355
Communicatie	Bedrijfsvoering	150
ICT	Bedrijfsvoering	274
Personeel en organisatie	Bedrijfsvoering	197
Juridische zaken en inkoop	Bedrijfsvoering	82

OZB eigenaren/gebruikers niet woningen	Algemene dekkingsmiddelen	128
Voorziening dubieuze debiteuren	Algemene dekkingsmiddelen	-264
Onvoorzien	Algemene dekkingsmiddelen	140
Stelpost autonome ontwikkelingen	Algemene dekkingsmiddelen	1.400
Algemene uitkering afrekening	Algemene dekkingsmiddelen	-230
Stelpost prijzen ICT	Algemene dekkingsmiddelen	155
Divers	Diverse	536
<b>Totaal</b>		<b>10.034</b>

## Resultaatontwikkeling

Resultaatontwikkeling 2018-2022 (x€1.000)



## Doorwerking uitkomsten jaarrekening 2022

De diverse voor- en nadelen in de rekening 2022 hebben voor zover nu bekend geen doorwerking naar 2023 en verder.

## Resultaatbestemming

De resultaatbestemming omvat alle stortingen in en puttingen uit de reserves, die ten laste komen respectievelijk ten gunste komen van de exploitaties. Ook is in dit programma de rente, die wordt toegevoegd aan de reserves opgenomen.






(bedragen x €1.000)

Omschrijving	Lasten/Baten	Primitieve begroting	Begroting na wijziging	Rekening	Verschil
Toevoegingen rente aan reserves		333	457	457	0
Stortingen in reserves	Lasten	28.224	58.210	66.683	-8.473
Puttingen uit reserves	Baten	30.615	58.089	55.882	2.207
<b>Saldo</b>		<b>2.058</b>	<b>-578</b>	<b>-11.258</b>	<b>10.680</b>

Voor een specificatie van de stortingen in en puttingen uit diverse reserves wordt verwezen naar bijlage 5 [Resultaatbestemming via reserves](#).

## Programma's

### Legenda

	Prestatie is behaald
	Prestatie is voor meer dan 75% behaald
	Prestatie is voor minder dan 75% behaald
	Prestatie is niet te meten of onbekend
	Prestatie is niet behaald

## Burger en bestuur

### Omschrijving

In dit programma gaat het om de relatie van de gemeente met de inwoner en de manier waarop Deventer bestuurd wordt.

Het gemeentebestuur wordt gevormd door de gemeenteraad en het college van burgemeester en wethouders. De raad is de vertegenwoordiging van de inwoners van Deventer. Ze bestaat uit 39 raadsleden en geeft richting aan het beleid en controleert de uitvoering daarvan. Het dagelijks bestuur van de gemeente is belegd bij het college van B&W. Binnen de door de raad gestelde kaders geeft het college uitvoering aan het beleid.

De gemeente heeft vele taken. De rol die ze aanneemt loopt uiteen van reguleren (vergunningen verlenen en handhaven), uitvoeren, regisseren in netwerkverbanden, stimuleren of faciliteren (subsidies) tot loslaten, wanneer particuliere initiatieven de overheid niet nodig hebben. We nodigen inwoners en organisaties actief uit om mee te denken en initiatief te nemen.

Onze dienstverlening sluit aan op de vraag van inwoners en ondernemers. Producten en diensten zijn toegankelijk, met transparante procedures, korte doorlooptijden en heldere antwoorden door kundige en vriendelijke medewerkers. We bieden advies als er meer ondersteuning nodig is. We werken aan passende regels: we kijken welke regels belemmerend werken, onnodige regelgeving wordt losgelaten. De komende jaren willen we voor inwoners en ondernemers de regie op de eigen gegevens verbeteren.

Inwoners en ondernemers kiezen zelf het contactkanaal met de gemeente. Veel dienstverlening is digitaal beschikbaar, maar sommige vragen lenen zich niet voor digitale afhandeling. Bovendien heeft een deel van onze inwoners moeite met digitale dienstverlening. Daarom zijn alle contactkanalen (balie, telefoon, e-mail, social media, Whatsapp en digitaal) van groot belang, houden we deze kanalen maximaal open en kiest de inwoner zélf zijn contactkanaal: de omnichannel strategie. Dit is niet alleen klantvriendelijk, het is ook (kosten)efficiënt, omdat het herstelkosten in de vorm van informatieloops, onnodig contact, klachten en bezwaar helpt voorkomen.

## 2022 in vogelvlucht

### Publieke Dienstverlening

In 2022 na een lange periode van corona terugkeren naar het oude serviceniveau van onze publieke dienstverlening. In 2024 start de meerjarige piekperiode van de reisdocumenten, die door verlenging van de geldigheidsduur van het paspoort in 2014 is ontstaan. We bereiden ons nu voor op door het maken van een personeelsplan en het implementeren van nieuwe software.

### Verkiezingen

Op 16 maart vonden de gemeenteraadsverkiezingen plaats. Er waren net als bij de Tweede Kamerverkiezingen het jaar ervoor extra maatregelen nodig vanwege corona, waaronder het meerdaags stemmen. Dit vereiste een zorgvuldige voorbereiding en maakte het een veel omvangrijker project dan in andere verkiezingsjaren. Met deze ervaringen zijn in september 2022 de voorbereidingen voor de verkiezingen van Provinciale Staten en de Waterschappen in maart 2023 gestart.

### Burger- en overheidsparticipatie


In het coalitieakkoord neemt participatie een belangrijke plek in. Vanuit de Omgevingswet en het wetsvoorstel Versterking Participatie op Decentraal Niveau werken we aan een beleidsvisie en verordening voor participatie. Bij alle projecten die we als gemeente uitvoeren en beleid dat we ontwikkelen zullen we dus steeds bewuster met participatie omgaan. Daarnaast nemen inwoners vaak initiatief in hun eigen buurt of wijk. We werken aan een werkwijze om het bespreken van deze initiatieven soepel te laten verlopen, zodat de initiatiefnemer een snel en duidelijk antwoord krijgt.

### Regionale samenwerking


Deventer werkt met Apeldoorn, Brummen, Epe, Heerde, Lochem, Voorst en Zutphen samen in de Regio Stedendriehoek. Het jaar 2022 stond in het teken van het opstellen en vaststellen van de Strategische Agenda, het opstellen van de Uitvoeringsagenda en de ontwikkeling van het Investeringsplatform. Samen met andere overheden, ondernemers en onderwijs is een agenda vastgesteld die leidt tot een regio waar het goed wonen, werken, leren en recreëren is en blijft. Waar de brede welvaart blijvend op een hoger niveau ligt. En waar gerichte aandacht is voor ruimtelijke kwaliteit, verduurzaming en digitalisering. Naast de samenwerking met de acht gemeenten is via de Strategische Board ook samengewerkt met de partners uit het bedrijfsleven, het onderwijs en de maatschappelijke organisatie. Belangrijke onderwerpen die in de regio zijn opgepakt zijn de uitvoering van de Regiodeal, lobby op het gebied van personen- en goederenvervoer per spoor, start van het ruimtelijk regioverhaal en samenwerking op het gebied van economie, waaronder bedrijfsterreinen.

## Doelen en prestaties

### Inwoners zijn tevreden

**Omschrijving** Inwoners zijn tevreden: We zijn bereikbaar, in de breedste zin van het woord. Telefonisch, fysiek, online: de inwoner kan bij ons terecht en kiest daarin zelf zijn contactkanaal: omnichannel. We bieden moderne dienstverlening: persoonlijk, snel, op maat, digitaal. Met minder en betere regels. De openingstijden zijn ruim; hiermee sluiten we aan op het ritme van de stad. De tevredenheid voor eerstelijns klantcontact bedraagt minimaal een 8,0. 


#### Toelichting

**Prestatie** We passen onze online communicatie en dienstverlening aan de eisen vanuit het Besluit Digitale Toegankelijkheid aan 

#### Toelichting

**Begroot budget** €40.000


**Gerealiseerd** €41.792

**Prestatie** De gemeenteraad en het college van B&W vormen het gemeentebestuur 

#### Toelichting

**Begroot budget** €3.499.181

**Gerealiseerd** €3.572.503

**Prestatie** We organiseren de gemeenteraadsverkiezingen die op 16 maart 2022 plaatsvinden 

#### Toelichting

**Begroot budget** €309.780

**Gerealiseerd** €309.350



**Prestatie** We leveren producten en diensten en beantwoorden vragen in het 1e lijns klantcontact



**Toelichting**

**Begroot budget** €2.969.500

**Gerealiseerd** €2.874.312

**Prestatie** We werken datagedreven



**Toelichting**

**Begroot budget** €516.000

**Gerealiseerd** €517.398

**We streven naar een (meer) participerende samenleving**

**Omschrijving** We streven naar een (meer) participerende samenleving: We gaan uit van vertrouwen geven en krijgen. We zoeken samen naar de best mogelijke oplossingen met een intelligente mix van overheid, samenleving en markt. We zijn als overheid uitnodigend, stimulerend, faciliterend en geven ruimte aan initiatieven uit de samenleving. Zo streven we naar een groter draagvlak voor en hogere tevredenheid over de gemeente.



**Toelichting**


**Prestatie** We zorgen ervoor dat jongeren hun stem kunnen laten horen in Deventer



**Toelichting**

**Begroot budget**

**Gerealiseerd**


**Prestatie** We ontwikkelen een strategie om initiatieven te stimuleren in de wijken (extern) en daar als gemeente constructief mee om te gaan (intern) 

**Toelichting**


**Begroot budget** €95.000

**Gerealiseerd** €112.942

### We werken aan partnerschappen

**Omschrijving** Het college heeft in het bestuursakkoord "Met lef en liefde voor Deventer" de ambitie neergezet om Deventer nadrukkelijker te tonen aan de buitenwereld en aan samenwerkingsverbanden in de regio. Dat kunnen we niet alleen. Daarom werken we samen met en ondernemen we lobbyactiviteiten vanuit Deventer richting provinciale, regionale, landelijke en Europese overheden en instanties, alsook richting werkgevers en ondernemerskoepels. 


**Toelichting**

**Prestatie** We voeren projecten uit en ondernemen lobbyactiviteiten in Cleantech-verband 

**Toelichting**

**Begroot budget** €740.000

**Gerealiseerd** €742.073

**Prestatie** We vergroten en delen onze kennis met partners als VNG, G40 en Platform 31 

**Toelichting**

**Begroot budget** €520.000

**Gerealiseerd** €530.005

## Exploitatie

(bedragen x €1.000)

	Primitieve begroting	Begroting na wijziging	Rekening	Vershil
Lasten	8.471	8.695	8.677	-18
Baten	1.174	2.953	2.624	-329
Voor resultaatbestemming	-7.297	-5.742	-6.053	-311
Stortingen in reserves	0	737	733	-4
Puttingen uit reserves	0	99	32	-67
Na resultaatbestemming	-7.297	-6.380	-6.753	-374

## Budgetoverhevelingen

(bedragen x €1.000)

Onderwerp	Lasten	Baten	Saldo
Toegankelijkheid verkiezingen	15	0	-15
Klantcontact systeem	14	14	0
Uitvoeringsplan ICT burgerzaken	118	61	-57
Rekenkamer	20	20	0
Wijknummers	27	27	0
Onderzoek Slavernijverleden	25	0	-25
Participatiemedewerker	82	0	-82
Totaal	301	122	-179

## Saldo na resultaatbestemming en budgetoverheveling

(bedragen x €1.000)

	Saldo
Saldo na resultaatbestemming	-374
Saldo budgetoverheveling	-179
<b>Saldo na budgetoverheveling</b>	<b>-553</b>

### Toelichting saldo na budgetoverheveling (nadeel €553.000)

#### Voorziening wethouderspensioenen (nadeel €553.000)

De vrijval uit de voorziening wethouderspensioenen is €553.000 lager dan begroot. In de derde kwartaalrapportage is een vrijval gemeld van €1.500.000, omdat de voorziening door rentestijging hoger was dan noodzakelijk voor toekomstige pensioenverplichtingen. Eind 2022 werd bekend dat het ABP de pensioenen vanaf 1-1-2023 verhoogt met 11,96%. Om de voorziening op peil te houden is de vrijval uit de voorziening daarom uiteindelijk €553.000 lager dan de aangepaste begroting.

#### Leges burgerzaken (voordeel €85.000)

Op de legesproducten van burgerzaken is per saldo een voordeel behaald van circa €85.000. De legesinkomsten van met name rijbewijzen en reisdocumenten zijn sterker toegenomen dan de uitvoeringskosten die daarvoor gemaakt zijn.

#### B&W (nadeel €85.000)

Er zijn circa €85.000 hogere kosten gemaakt door aanpassingen van ruimtes voor hybride vergaderen en uitgaven voor ontslaguitkeringen en loopbaanbegeleiding van voormalig wethouders als gevolg van de collegewisseling.

## Voorzieningen

(bedragen x €1.000)

	Primitieve begroting	Begroting na wijziging	Rekening	Vershil
Uitgaven t.l.v. voorzieningen	313	1.813	1.240	-573
Inkomsten t.g.v. voorzieningen	391	376	376	0
<b>Saldo</b>	<b>79</b>	<b>-1.436</b>	<b>-864</b>	<b>573</b>

## Dashboard

Naam	Openen
Dashboard Bevolking	<a href="#">Bevolking</a>

## Gerelateerde informatie

Documentnaam	Bestandsgrootte	Openen
Voortgangsrapportage Publieke Dienstverlening 2019-2021	1,8 Mb	<a href="#">PowerPoint-presentatie (raadsinformatie.nl)</a>
EU evaluatie en vooruitblik	0,5 Mb	<a href="#">EU evaluatie en vooruitblik</a>
Kader subsidieverwerving	0,4 Mb	<a href="#">Kader subsidieverwerving</a>
Cleantech Regio	0,1 Mb	<a href="#">Cleantech Regio</a>

## Openbare orde en veiligheid

### Omschrijving

De ambitie van het programma Veiligheid is om in samenwerking met interne en externe partners de veiligheid, rechtvaardigheid en weerbaarheid te versterken in Deventer. Het programma Veiligheid omvat een breed en complex terrein. Breed, omdat veiligheid vele geprioriteerde onderwerpen omvat, van huiselijk geweld en veelplegers, tot de bestuurlijke aanpak van ondermijnende criminaliteit, het voorkomen van polarisering, overlast op straat, het voorkomen en beperken van de risico's van drugsgebruik en digitale criminaliteit.

Complex, omdat voor een effectieve aanpak van veiligheidsvraagstukken de verbinding en samenwerking met en inzet van tal van partijen in de veiligheidsketen en ook daarbuiten essentieel is. Daarnaast kan zich de mogelijkheid voordoen dat er spanning bestaat tussen lokaal beleid en regionale dan wel landelijke prioriteiten. Er zijn grenzen ten aanzien van de mogelijkheden om het gevoel van veiligheid te beïnvloeden. Toch zien steeds meer mensen openbare orde en veiligheid als een taak waar iedereen een bijdrage aanlevert. Toezicht en handhaving ondersteunen de uitvoering van het beleid. Waar mogelijk vindt de inzet van toezicht plaats in overleg met bewoners en instellingen. Daarnaast leveren we vanuit het programma een actieve bijdrage aan de veiligheidsregio IJsselland en daarmee aan een integrale hulpverlening bij rampenbestrijding en crisisbeheersing.

De gemeentelijke rol bij de verschillende prestaties in het programma bestaat veelal uit reguleren (vergunningverlening en handhaving). Daarnaast is er sprake van regisseren en faciliteren (bijvoorbeeld evenementen) en verbinden in zowel beleidsterreinen als netwerkverbanden.

## 2022 in vogelvlucht

2022 was een jaar dat veel uitdagingen met zich meebracht voor het programma Veiligheid. Ongeveer gelijktijdig met het opheffen van de coronamaatregelen, werden we op 24 februari geconfronteerd met de Russische agressie tegen Oekraïne. We konden toen nog niet vermoeden dat deze oorlog zo'n grote impact zou hebben op iedereen. Sinds eind maart worden in Deventer zowel in gemeentelijke locaties als bij particulieren thuis ongeveer 500 Oekraïners opgevangen. Ook worden sinds oktober 2022 174 vluchtelingen opgevangen in een boot aan de Pothoofdkade om de druk op het aanmeldcentrum in Ter Apel te verlichten.

In de zomer van 2022 vond een groot aantal boerenprotesten plaats. De aanleiding hiervoor was de presentatie van de stikstofplannen door minister Van der Wal op 10 juni, die flinke consequenties hebben voor boeren. Om te demonstreren tegen deze plannen werden diverse protestacties georganiseerd, zoals demonstraties, blokkades op snelwegen en bij distributiecentra en het ophangen van omgekeerde vlaggen.

Onder het motto 'Werken aan een veilig, rechtvaardig en weerbaar Deventer' streven we in gezamenlijkheid met onze partners naar een doeltreffelijke aanpak van de veiligheidsproblematiek in Deventer. Voor een kort overzicht van de resultaten van het programma wordt hieronder aandacht besteed aan de thema's 'Ondermijning', 'Zorg en Veiligheid', 'Drugs', 'Digitale criminaliteit' en 'Toezicht en Handhaving'.

### Ondermijning

In het lokaal casusoverleg worden de signalen van ondermijnende criminaliteit besproken. Naast signalen worden ook trends en ontwikkelingen rond de aanpak van ondermijning met elkaar gedeeld. Niet alle signalen leiden tot (integrale) casuïstiek. In totaal zijn het afgelopen jaar 15 signalen en casussen in het ondermijningscentrum IJsselland besproken die betrekking hadden op de gemeente Deventer. Het gaat daarbij vooral om criminele activiteiten die te relateren zijn aan drugshandel, witwassen, arbeidsuitbuiting en de daarbij ontstane huisvestingproblematiek. Het afgelopen jaar hebben we fors ingezet op controles van kamerverhuurpanden en zijn de nodige illegale situaties opgespoord. Ook is een uitzendbureau aangepakt dat consequent de regels overtrad. Vanaf 1 april 2022 neemt de gemeente Deventer deel aan Meld Misdaad Anoniem. In samenwerking met Meld Misdaad Anoniem en de gemeenten Olst-Wijhe en Raalte is deelgenomen aan het project Vastgoed en Ondermijning. In dat kader is samen met de politie en het platform veilig ondernemen Oost-Nederland een goed bezochte bewustwordingsbijeenkomst georganiseerd voor de vastgoedbranche. De Wet Bibob is een belangrijk preventief instrument in de aanpak en helpt voorkomen dat wij als gemeente criminele activiteiten mogelijk maken door bijvoorbeeld vergunningverlening of vastgoedtransacties. Eind 2022 is een Bibob-coördinator aangesteld om de toepassing van de Wet Bibob verder uit te breiden en te verbeteren.

### Zorg en Veiligheid

In 2022 heeft het Zorg- en Veiligheidshuis 26 casussen in de vorm van een multidisciplinair overleg (MDO) behandeld. De cijfers en trends worden in de voortgangsrapportage Veiligheid verder toegelicht. Daarnaast is de persoonsgerichte aanpak voetbalveiligheid, een sluitende aanpak van overfanatieke voetbalsupporters opgestart. Het resultaat is dat zorg en veiligheid in de aanpak is verbonden. Het aantal openbare orde incidenten is verminderd. Vorig jaar zijn ook de eerste stappen voor een persoonsgerichte aanpak van jonge doorgroeiers in de criminaliteit gezet, samen met de jeugd- en veiligheidspartners. In 2022 hebben burgemeesters, zorgwethouders en vertegenwoordigers van zorg- en veiligheidsorganisaties in de regio IJsselland hun steun voor de regionale Agenda Zorg & Veiligheid uitgesproken. De gemeente Deventer heeft samen met de andere gemeenten in de regio IJsselland het initiatief genomen om de totale keten van zorg en veiligheid te versterken. Vorig jaar is een agendaregisseur aangesteld om de inhoudelijke en randvoorwaardelijke thema's uit de agenda ten uitvoer te brengen. In 2022 is ook de regionale evaluatie naar de Wet verplichte ggz en Wet zorg en dwang afgerond. Er zijn zeven

aanbevelingen gepresenteerd. Deze aanbevelingen worden op dit moment door gemeenten en zorgpartners uitgevoerd. Na een toezegging van de burgemeester is eind vorig jaar de evaluatie en doorontwikkeling van het sekswerkbeleid gestart. Deze evaluatie en doorontwikkeling voeren we samen met Stichting De Kern, Leger des Heils, Voor Elkaar-teams, GGD IJsselland en de politie uit. Waar mogelijk betrekken we actief sekswerkers en de seksbranche in Deventer.

### Drugs

In 2022 zijn in het kader van de bestuurlijke aanpak van drugscriminaliteit zijn er in totaal 41 handhavingszaken gestart (tegenover 56 in 2021). Deze zaken hadden betrekking op 12 verschillende adressen waarbij 9 in werking zijnde hennepkwekerijen (tegenover 9 in 2021). Daarnaast zijn er 3 al ontmantelde hennepkwekerij aangetroffen. Er zijn er 13 verschillende adressen waarbij soft- en/of harddrugs in de panden zijn aangetroffen. Er zijn geen panden tijdelijk gesloten (tegenover 4 panden in 2021). Voor het derde opeenvolgende jaar zijn dwangsommen opgelegd om herhaling van Opiumwet-overtredingen te voorkomen. In totaal zijn 30 dwangsommen opgelegd (tegenover 14 in 2021) en 9 waarschuwingen aan eigenaren/verhuurders. In alle gevallen is sprake van meerdere overtreders bij hetzelfde pand. Ook de verhuurder kan als overtreder aangemerkt worden. Dit betekent nog niet dat een actieve betrokkenheid bij de hennepkwekerij is komen vast te staan. In de meeste gevallen wordt daarom aan de verhuurder een waarschuwing gegeven. Ook ontvangen verhuurders altijd voorlichtingsmateriaal waarin tips worden gegeven hoe zij veilig hun pand kunnen verhuren. Growshops zijn (net als in 2021) niet aangetroffen. Gelet op de recente jurisprudentie van de Raad van State wordt per aangetroffen illegale situatie maatwerk toegepast door te beoordelen welke bestuursrechtelijke maatregel in het specifieke geval noodzakelijk en evenredig is. Dit heeft tot resultaat gehad dat ook dit jaar de last onder dwangsom vaker is toegepast dan een woningsluiting.

Eind 2021 heeft er een aanpassing in de Apv plaatsgevonden. Deze aanpassing heeft tot gevolg gehad dat er alleen handhavend opgetreden kon worden wanneer er door de politie daadwerkelijk werd gezien dat de overtreder drugs aan een andere persoon overhandigt. Dit had als gevolg dat er in 2022 2 lasten onder dwangsom zijn opgelegd voor drugshandel op straat (tegenover 22 lasten in 2021). Eind 2022 is de Apv opnieuw aangepast, hierdoor is het (weer) mogelijk handhavend op te treden wanneer iemand drugs in zijn bezit heeft en redelijkerwijs kan worden aangenomen dat hij deze bij zich heeft met doel om deze te verhandelen. De politie heeft begin dit jaar (2023) inmiddels weer op verschillende momenten controleacties gehouden. De controles hebben tot nu toe geleid tot het opleggen van inmiddels 5 lasten onder dwangsom aan straatdealers. Er gaat weer een stevig signaal aan iedereen uit dat ook de drugshandel op straat niet wordt getolereerd.

### Digitale criminaliteit

In opdracht van de IJssellandse gemeenten werd in 2022 het onderzoek opgeleverd naar bevoegdheden van de burgemeester bij online aangejaagde ordeverstoringen, zoals oproepen tot rellen. Er was landelijk veel belangstelling naar de bevindingen en het vraagstuk is door de IJssellandse gemeenten onder de aandacht gebracht bij de landelijke politiek.

Afgelopen jaar is tijdens de Week van Digitaal Veilig IJsselland het Mobile Media Lab van de politie naar Deventer gekomen. Ouderen kregen op de Brink tips om te voorkomen zij slachtoffer worden van digitale criminaliteit. Ook zijn voorlichtingen georganiseerd in de bibliotheek. Tijdens de landelijke week van de Veiligheid werden gastlessen gegeven op een middelbare school in Deventer waarbij aandacht was voor het thema ronselen. Dit gebeurde in samenwerking met jongerenwerk en politie. Ook werd via sociale media stilgestaan bij het onderwerp. Daarnaast was gemeente Deventer betrokken bij het Hackathon-evenement: studenten van Saxion en Aventus gingen met elkaar de strijd aan om ervoor te zorgen dat zogenaamde hackers geen gemeentelijke informatie



wisten te bemachtigen. Ook hebben de Voor Elkaar-teams toneelstukken georganiseerd voor ouderen, waarbij zij op humoristische wijze werden ingelicht over de nieuwste vormen van digitale criminaliteit en waarbij mogelijkheid was om met elkaar in gesprek te gaan en schaamte weg te nemen. Tenslotte zijn afgelopen jaar jongeren op een basisschool voorgelicht door de politie over geld-ezelen en hacken.

## Toezicht en Handhaving

### Overlastlocaties

Net als in 2021 is er in 2022 zwaarder ingezet op het tegengaan van (jeugd)overlast op specifieke locaties, onder meer door de inzet van het flexteam, het flexibel handavingsinterventieteam dat toezicht houdt op overlastlocaties. Het ging hierbij onder andere om de Beestenmarkt, het Boreelplein, het Andriessenplein en de IJsselstrandjes. In zijn algemeenheid wordt geconcludeerd dat de overlast minder groot was dan de voorgaande jaren.

### Pilot bodycams

In de begroting 2022 is budget beschikbaar gesteld voor de uitvoering van een pilot 'bodycams'. Het doel hierbij is om de toezichthouders/boa's een extra preventief middel beschikbaar te stellen, ter voorkoming van (verbale en/of gewelds) incidenten. Daarnaast kunnen bodycam-beelden belangrijk zijn bij een aangifte. De pilot richt zich vooral op de effectiviteit van het middel binnen het team Toezicht en Handhaving en de stad Deventer. Vanuit privacy- en aanbestedingsoptiek was een gedegen voorbereiding noodzakelijk. Sinds eind 2022 is de bodycam onderdeel van de standaarduitrusting van onze toezichthouders/boa's.

### Extra inzet illegale kamerverhuur

De overlast als gevolg van illegale kamerverhuur is de afgelopen jaren toegenomen. Dit hangt samen met de extra instroom van arbeidsmigranten, die als goedkope arbeidskracht in Deventer en omstreken worden aangetrokken. Er zijn daarom extra (tijdelijke) middelen beschikbaar gesteld voor toezicht en handhaving op illegale kamerverhuur. Een apart toezichtkoppel is hiermee met veel betrokkenheid aan de slag gegaan en kon sneller acteren op signalen en meldingen die binnenkwamen.

### Handhavingszaken


In 2022 zijn in totaal 195 handhavingszaken gestart. Hiervan betrof het in 38 gevallen een verzoek om handhaving. Er zijn uiteindelijk 65 lasten onder dwangsom en 4 lasten onder bestuursdwang opgelegd. In 2022 hebben we te maken gekregen met een groei aan handhavingszaken. Dit heeft onder andere te maken met het einde van de COVID-19-maatregelen, waardoor ambtshalve controles (huisbezoeken) ook weer mogelijk waren. Daarnaast zijn extra controles rond kamerbewoning uitgevoerd. Ook hebben de integrale controles wat betreft ondermijning gezorgd voor groei aan handhavingszaken (bijvoorbeeld controles bij kantoorpanden/ bedrijfsverzamelgebouwen op gebruik volgens het bestemmingsplan). Verder zien we een groei aan zaken op het gebied van openbare orde en veiligheid in vergelijking met de coronajaren.

### Tot slot


Naast de ontwikkelthema's hebben we - net als in de jaren hiervoor - ook in 2022 gewerkt aan ons veiligheidsfundament, voor zaken als woninginbraken, sociale veiligheid, overlast in wijken en veilig uitgaan. Hier blijven we op inzetten.

## Doelen en prestaties

Behouden en verbeteren van de objectieve en subjectieve veiligheid

Omschrijving Behouden en verbeteren van de objectieve en subjectieve veiligheid. 


Toelichting

Prestatie Voor ieder winkelgebied en alle bedrijventerreinen verkrijgen en behouden wij het keurmerk veilig ondernemen. 

Toelichting

Begroot budget €10.000


Gerealiseerd €10.000

Prestatie Alle nieuw te bouwen woningen en ook de woonomgeving voldoen aan het Politie Keurmerk Veilig Wonen. Het aantal woningen onder keurmerk blijft minimaal gelijk. Het aantal woninginbraken daalt elk jaar met 5%. 

Toelichting

Begroot budget €10.000


Gerealiseerd €10.000

Prestatie Het houden van toezicht en handhaving van de regels in het publieke domein, door uitvoering van de activiteiten die zijn vastgelegd en geprioriteerd in het Uitvoeringsprogramma VTH. 

Toelichting

Begroot budget €1.050.000

Gerealiseerd €1.368.000

**Prestatie** Vergunningverlening en advisering bijzondere wetten (horeca, evenementen, coffeeshops en seksinrichtingen) waardoor 100% van de vergunningplichtige bedrijven en organisaties voldoen aan alle wettelijke eisen. 

**Toelichting**


**Begroot budget** €865.000

**Gerealiseerd** €1.089.000

### Crisisbeheersing en brandweer

**Omschrijving** Voorkomen en verminderen van de onveiligheid in Deventer veroorzaakt door brand, ramp of crisis 


**Toelichting**

**Prestatie** Voorbereiden en uitvoeren van de gemeentelijke crisistaken. 

**Toelichting**

**Begroot budget** €10.000

**Gerealiseerd** €22.000

**Prestatie** De nieuwe kadernota vastgoed is vastgesteld en het eigendom, beheer en onderhoud van het gemeentelijk vastgoed is overgegaan naar de vakgroep vastgoed. We maken nadere (financiële) afspraken over de implementatie van de kadernota vastgoed, samen met de andere betrokken programma's. 

**Toelichting**

**Begroot budget**

**Gerealiseerd**

**Prestatie** Bewaken en monitoren prestaties van de Veiligheidsregio IJsselland.



**Toelichting**

**Begroot budget** €7.250.000

**Gerealiseerd** €7.244.000

**Digitale veiligheid**

**Omschrijving** Het versterken van het bewustzijn van gevaren van digitale criminaliteit



**Toelichting**

**Prestatie** Meer zicht op digitale criminaliteit



**Toelichting**

**Begroot budget**

**Gerealiseerd**

**Prestatie** Vergroten van bewustzijn inwoners op het gebied van digitale criminaliteit



**Toelichting**

**Begroot budget** €10.000

**Gerealiseerd** €10.000

**Prestatie** Verkennen rol en bevoegdheden van de gemeente op het gebied van digitale criminaliteit



**Toelichting**

Begroot budget

Gerealiseerd

**Prestatie** Optimaliseren effectiviteit van de ketensamenwerking tussen zorg, gemeenten en veiligheidspartners bij de persoonsgerichte aanpak van criminaliteit en overlast (Zorg en Veiligheidshuis)



**Toelichting**

Begroot budget €36.000

Gerealiseerd €30.000

**Drugs**

**Omschrijving** Versterken bestuurlijke aanpak drugscriminaliteit



**Toelichting**

**Prestatie** Inzetten op preventie, voorlichting en vroegsignalering



**Toelichting**

Begroot budget

Gerealiseerd

Prestatie Onderzoeken actualisatie coffeeshopbeleid



Toelichting Vanwege gebrek aan personele capaciteit is dit vertraagd.

Begroot budget

Gerealiseerd

Prestatie Stevigere aanpak van drugscriminaliteit)



Toelichting

Begroot budget €80.000

Gerealiseerd €80.000

Prestatie Tegengaan van drugsoverlast op straat



Toelichting

Begroot budget

Gerealiseerd

Prestatie Verbeteren van veiligheid woonomgeving



Toelichting

Begroot budget

Gerealiseerd

Ervoor zorgen dat Deventer een ongunstig klimaat heeft voor ondermijnende activiteiten		
Omschrijving	Ervoor zorgen dat Deventer een ongunstig klimaat heeft voor ondermijnende activiteiten.	+
Toelichting		
Prestatie	Intensiveren aanpak ondermijningscasuïstiek en regionale samenwerking	+
Toelichting		
Begroot budget	€100.000	
Gerealiseerd	€86.000	
Prestatie	Het opbouwen en borgen van een goede lokale informatiepositie op zowel casus- als fenomeenniveau.	+
Toelichting		
Begroot budget		
Gerealiseerd		
Prestatie	Vergroten maatschappelijke, ambtelijke en bestuurlijke weerbaarheid	+
Toelichting		
Begroot budget		
Gerealiseerd		

<b>Versterken van de samenwerking tussen zorg en veiligheid</b>		
Omschrijving	Versterken van de samenwerking tussen zorg en veiligheid.	+
Toelichting		
Prestatie	Intensiveren aanpak huiselijk geweld en kindermishandeling	+
Toelichting		
Begroot budget	Programma Jeugd	
Gerealiseerd		
Prestatie	Opstellen procesbeschrijving voor alle doelgroepen waarvoor een persoonsgebonden aanpak nodig is (rode groep voetbal, jeugdgroepen, veelplegers, extreem woonoverlastplegers, personen in verwarring) inclusief een escalatiemodel en voeren deze uit in samenspraak met o.a. het veiligheidshuis.	+
Toelichting		
Begroot budget	€10.000	
Gerealiseerd	€10.000	
Prestatie	We voeren de aanbevelingen op basis van de Sentimentenmonitor uit.	+
Toelichting		
Begroot budget	€10.000	
Gerealiseerd	€10.000	



## Beleidsindicatoren

Nummer	Taakveld	Naam	Toelichting	Bron
6	Veiligheid	Verwijzingen Halt	Aantal per 1.000 jongeren	Bureau Halt
Jaar	2022	2021	2020	2019
Waarde	11	8	12	12
Nummer	Taakveld	Naam	Toelichting	Bron
8	Veiligheid	Winkeldiefstallen	Aantal per 1.000 inwoners	CBS
Jaar	2022	2021	2020	2019
Waarde	1,80	2,80	3,30	2,40
Nummer	Taakveld	Naam	Toelichting	Bron
9	Veiligheid	Geweldsmisdrijven	Aantal per 1.000 inwoners	CBS
Jaar	2022	2021	2020	2019
Waarde	4,40	4,50	5,90	5,20
Nummer	Taakveld	Naam	Toelichting	Bron
10	Veiligheid	Diefstallen uit woning	Aantal per 1.000 inwoners	CBS
Jaar	2022	2021	2020	2019
Waarde	1,80	1,30	2,70	1,90
Nummer	Taakveld	Naam	Toelichting	Bron
11	Veiligheid	Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte)	Aantal per 1.000 inwoners	CBS
Jaar	2022	2021	2020	2019
Waarde	6,10	7,10	7,20	6,60

Nummer	Taakveld	Naam	Toelichting	Bron
44		Dashboard		
Jaar	2022	2021	2020	2019
Waarde				

### Exploitatie

(bedragen x €1.000)

	Primitieve begroting	Begroting na wijziging	Rekening	Verschil
Lasten	11.758	16.892	19.538	2.646
Baten	777	5.853	11.743	5.890
Voor resultaatbestemming	-10.981	-11.039	-7.795	3.244
Stortingen in reserves	256	478	478	0
Puttingen uit reserves	2	370	270	-101
Na resultaatbestemming	-11.235	-11.147	-8.004	3.144

### Budgetoverhevelingen

(bedragen x €1.000)

Onderwerp	Lasten	Baten	Saldo
Planvorming Problematiek Beestenmarkt	35	35	0
Totaal	35	35	0

## Saldo na resultaatbestemming en budgetoverheveling

(bedragen x €1.000)

	Saldo
Saldo na resultaatbestemming	3.144
Saldo budgetoverheveling	0
<b>Saldo na budgetoverheveling</b>	<b>3.144</b>

### Toelichting saldo na budgetoverheveling (voordeel €3.144.000)

#### Openbare orde en veiligheid (voordeel €137.000)

De inkomsten met betrekking tot leges van horecavergunningen zijn €47.000 lager dan begroot, maar liggen wel in lijn met voorgaande jaren (voor corona). Daarnaast is er, in verband met hogere facilitaire kosten, sprake van een nadeel van €31.000.

In de gemeentelijke opvang voor vluchtelingen uit de Oekraïne worden sinds eind maart 2022 ongeveer 525 vluchtelingen uit Oekraïne gehuisvest in de gemeente. De kosten van voor de opvangplekken voor de vluchtelingen uit Oekraïne worden vergoed door het Rijk. Het betreft hierbij onder andere huur, leefgeld, inrichting, beveiliging, schoonmaak, woonbegeleiding en locatiemanagement. De vergoeding die geboden wordt zijn tot op heden ruim voldoende om de kosten te dekken. Voor 2022 is sprake van een overschot van €3,1 miljoen. Voorgesteld wordt om het voordeel op de opvang van de Oekraïense vluchtelingen beschikbaar te houden voor toekomstige kosten, o.a. het terug transformeren van de opvanglocaties in kantoorgebouwen en voorlopig te storten in de reserve overlopende uitgaven. Een bedrag van €211.000 wordt, volgens het raadsvoorstel 2022-1119, tijdelijk ingezet ter dekking van de tussenvoorziening Schalkhaar, zie hiervoor ook de toelichting bij programma Herstructurering en vastgoed.

#### Regio en Rampenbestrijding (nadeel €123.000)

In verband met het vertrek van enkele brandweerm medewerkers bij de Veiligheidsregio IJsselland is er een hogere afrekening Functioneel Leeftijdsontslag van €189.000. De kosten voor het beheer en onderhoud van de kazernes vielen €25.000 lager uit.

## Investerings

(bedragen x €1.000)

	Primitieve begroting	Begroting na wijziging	Rekening	Vershil
Uitgaven t.l.v. investeringen	200	1.223	195	-1.028
Inkomsten t.g.v. investeringen	0	0	0	0
<b>Saldo</b>	<b>-200</b>	<b>-1.223</b>	<b>-195</b>	<b>1.028</b>

## Dashboard

Naam	Openen
Dashboard Openbare orde en veiligheid	<a href="#">Openbare orde en veiligheid</a>
Dashboard Veiligheid en bestuur	<a href="#">Veiligheid en bestuur</a>
Dashboard Leefomgeving	<a href="#">Leefomgeving</a>
Pdf Openbare orde en veiligheid (1.171 kb)	<a href="#">Pdf Openbare orde</a>
Pdf Mobiliteit (2.014 kb)	<a href="#">Pdf Mobiliteit</a>

## Gerelateerde informatie

Documentnaam	Bestands grootte	Openen
Aanpak huiselijk geweld Deventer visie 2016-2019	0,6 Mb	<a href="#">Aanpak huiselijk geweld Deventer visie 2016-2019</a>
Beleidsregel toepassing wet Bibob	0,2 Mb	<a href="#">Beleidsregel wet Bibob Gemeente Deventer</a>
Regelgeving evenementen	1,0 Mb	<a href="#">Evenementenbeleid</a>
Uitvoeringsprogramma VTH 2022	1,0 Mb	<a href="#">VTH beleidsplan</a>
Huisvestingsverordening 2022	0,1 Mb	<a href="#">Huisvestingsverordening 2022</a>
Meerjarenbeleidsplan veiligheid 2020-2023	0,5 Mb	<a href="#">Meerjarenbeleidsplan</a>

## Leefomgeving

### Omschrijving

Dit programma omvat het onderhoud en verbetering van het onderhoud van de openbare ruimte en het uitvoeren van maatregelen voor een betere bereikbaarheid en verkeersmobiliteit, parkeren en de realisatie van nieuwe fysieke infrastructuur. De belangrijkste taken van dit programma zijn het uitvoeren van beheertaken, het veiligheidsonderhoud, het dagelijks - en regulier onderhoud, het groot onderhoud, (her)inrichtingen in de openbare ruimte en het exploiteren van het haven- en parkeerbedrijf. Wij regisseren de uitvoering van deze kerntaken. Tegelijkertijd transformeren wij naar een stimulerende, faciliterende en loslatende gemeente, die ruimte biedt aan burgerinitiatief en zelfbeheer.

Naast de zorg voor een (duurzame) instandhouding van de leefomgeving zijn er in de loop der jaren een aantal belangrijke zaken/waarden toegevoegd aan de maatschappelijke betekenis van de openbare ruimte voor de gemeenschap. Deze staan uitgebreid beschreven in de vastgestelde Visie Leefomgeving en worden samengevat in de hieronder genoemde 4 pijlers.

Daarnaast bestaat dit programma uit enkele publiekrechtelijke taken voor onderdelen die aan de openbare ruimte zijn gerelateerd. Dit zijn de ligplekken in de havens, inritten, rioolaansluitingen, verkeersbesluiten, kabels en leidingen en begraafplaatsen.


De verhouding tussen overheid en de samenleving verandert. Voor Deventer is de visie Leefomgeving het uitgangspunt. De visie gaat uit van 4 pijlers:

1. schoon, heel en veilig;
2. bewuste inrichting;
3. maximaal rendement;
4. ruimte voor initiatief.

Door het teruglopende investeringsvermogen bij zowel gemeente als partners transformeert de instandhouding van de openbare ruimte naar een meer organische manier van buurtvernieuwing. Wij brengen kleinschalige ontwikkelingen en reguliere beheermaatregelen organisatorisch en financieel onder in één proces.

### De actualiteit

Een duidelijke ontwikkeling die wordt waargenomen is dat de gebruiksdruk op de openbare ruimte nog steeds flink aan het toenemen is en dit vraagt extra inspanningen om hier goed grip op te houden. Steeds weer nieuwe maatschappelijke ontwikkelingen en inzichten vragen om een antwoord van de gemeente om hier allemaal op een verantwoorde manier een plek aan te geven. Men kan hierbij denken aan klimaatverandering, energietransitieopgave, participatie-initiatieven, fitheid/gezondheidsbehoeften, de inclusieve samenleving, nieuwe vormen van mobiliteit, maar vooral dat wonen, werken en recreëren allemaal veel meer geïntegreerd wordt in ons dagelijks levenspatroon.



Kortom dit vraagt om een duidelijke regie in die openbare ruimte die een ontwikkelende en faciliterende grondhouding in het beheer van de openbare ruimte nodig heeft. Naast deze houding is het ook onvermijdelijk dat dit een grotere claim gaat leggen op de beschikbare middelen in de komende jaren.

## 2022 in vogelvlucht

Door de start van de oorlog in Oekraïne aan het begin van het voorjaar 2022 is de programmering voor de uitvoering en realisatie van MJOP-MIND projecten 2022 direct onder druk komen te staan. Als gevolg van de oorlog zijn zowel de brandstof-, grondstof- en energieprijzen als ook de uurlonen met tientallen procenten gestegen. Hier hebben wij zowel technisch als financieel flink nadeel van ondervonden gedurende het jaar.

Dit gecombineerd met het feit dat programma Leefomgeving te maken heeft met de nodige stevige financiële en technische (bestaande) knelpunten uit voorgaande jaren maakt dat 2022 geen eenvoudig jaar is geweest. In 2022 hebben we daarom meerdere malen een beroep op de algemene middelen moeten doen om gestarte en lopende projecten af te kunnen ronden.

Naast de exploitatie- en investeringsprojecten zijn de onderhoudsopgaven op het gebied van verkeer, openbaar groen, civiele kunstwerken en openbare verlichting ook fors duurder geworden en heeft dit druk gelegd op de uitvoering en het in standhouden van de kwaliteit van de leefomgeving.

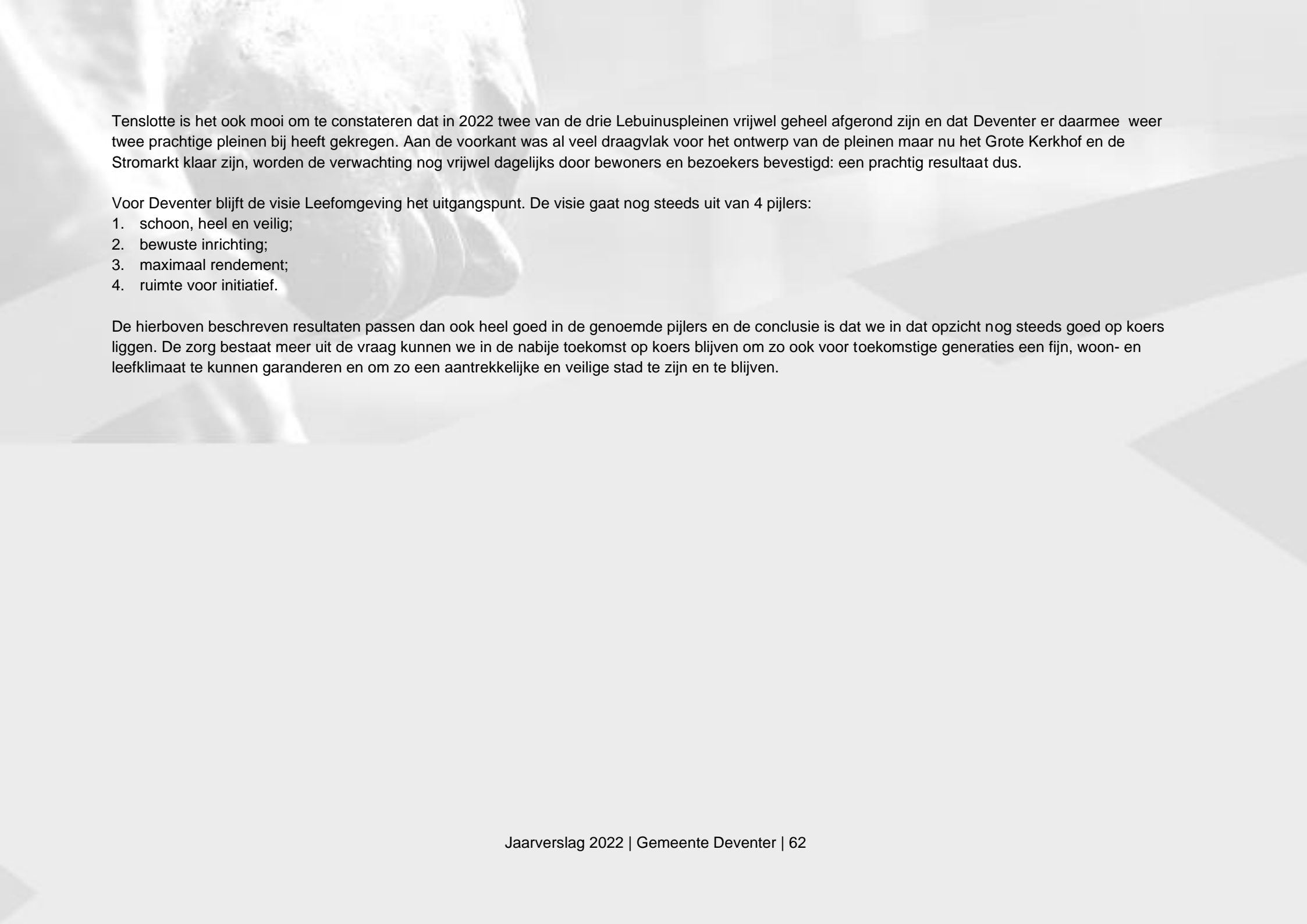
Door blijvende hoge prijzen en tarieven verwachten wij voor 2023 weer een lastig jaar. We zijn aan bekijken of we onze programmering aan kunnen passen maar dit kan gevolgen hebben voor onder andere de veiligheid van bijvoorbeeld de kapitaalgoederen. Gezien de beperkte programmamiddelen (door jarenlange bezuinigingen) verwachten we ook in 2023 een beroep op de algemene middelen te moeten doen, zodat de openbare ruimte en leefomgeving voor Deventer kan voldoen aan de gestelde eisen van het bestuur en haar inwoners.

Desondanks zijn er weer de nodige grootonderhoudsprojecten afgerond en is het regulier onderhoud relatief goed verlopen. Dit laatste ook door een heel droge zomer waardoor onkruidbeheersing heel goed beheersbaar was afgelopen jaar. De belangrijkste grootonderhoudsprojecten zijn onder andere de Havezatelaan, de Margijnenenk/Overstichtslaan, de Brinkgarage, het fietspad Roessink, Oerdijk (Schalkhaar) en de Braam. Deze zijn goed ontvangen door bewoners en gebruikers van de diverse onderdelen.

Bij het opstellen van de zogenaamde buurtagenda's merken we dat er veel los komt en dat de opgave completer en beter wordt dan in het verleden het geval was. De aanvullingen door bewoners, de eisen op het vlak van klimaatadaptatie, gezondheid, circulariteit en energie zorgen voor een sterkere programmering en de meerjarenplanning in de openbare ruimte.

Daarnaast wordt binnen het programma de nota kapitaalgoederen voorbereid, die moet helpen in de verbetering van de financiële situatie maar moet bovenal gaan helpen om de te verwachten vervangingsinvesteringen op te vangen. Bovendien is dit een goede basis om de lange termijn planning beter in te gaan vullen dan nu het geval is.

Het is ook goed te vermelden dat het programma Leefomgeving en bereikbaarheid goed is meegenomen in de proposities met betrekking tot de zogenaamde versnellingsgelden voor de gewenste woningbouwopgaven. Het leeuwendeel van deze toegezegde gelden is bedoeld om de infrastructuur en de inrichting van de openbare ruimte aan te passen op de toekomstige situatie (met 7.000-11.000 woningen erbij) in Deventer.



Tenslotte is het ook mooi om te constateren dat in 2022 twee van de drie Lebuinuspleinen vrijwel geheel afgerond zijn en dat Deventer er daarmee weer twee prachtige pleinen bij heeft gekregen. Aan de voorkant was al veel draagvlak voor het ontwerp van de pleinen maar nu het Grote Kerkhof en de Stromarkt klaar zijn, worden de verwachting nog vrijwel dagelijks door bewoners en bezoekers bevestigd: een prachtig resultaat dus.

Voor Deventer blijft de visie Leefomgeving het uitgangspunt. De visie gaat nog steeds uit van 4 pijlers:

1. schoon, heel en veilig;
2. bewuste inrichting;
3. maximaal rendement;
4. ruimte voor initiatief.

De hierboven beschreven resultaten passen dan ook heel goed in de genoemde pijlers en de conclusie is dat we in dat opzicht nog steeds goed op koers liggen. De zorg bestaat meer uit de vraag kunnen we in de nabije toekomst op koers blijven om zo ook voor toekomstige generaties een fijn, woon- en leefklimaat te kunnen garanderen en om zo een aantrekkelijke en veilige stad te zijn en te blijven.




## Doelen en prestaties

Het verbeteren van de duurzame bereikbaarheid en doorstroming (bewuste inrichting)

Omschrijving Het verbeteren/optimaliseren van de (duurzame) bereikbaarheid en doorstroming. 

Toelichting

Prestatie Integrale aanpak weg- en groeninrichting 

Toelichting De voorbereiding voor de reconstructie Roessinksweg loopt. In 2022 worden de nodige kabels en leidingen verlegd en in 2023 wordt het werk gerealiseerd.

Begroot budget €5.000 (exploitatie)  
€426.000 (investering MJOP)  
€134.000 (investering GRP)

Gerealiseerd €5.000 (exploitatie)  
€56.000 (investering MJOP)  
€0 (investering GRP)

Prestatie Aanpak verharding, breedte van de weg en aanpassing groene inrichting 

Toelichting Uitvoering van de Brederodelaan wordt voorzien in 2023

Begroot budget €0 (exploitatie)  
€209.000 (investering MJOP)  
€76.000 (investering GRP)

Gerealiseerd €0 (exploitatie)  
€18.000 (investering MJOP)  
€0 (investering GRP)

**Prestatie** Jaarlijks vervangen we een deel van de conventionele armaturen door LED armaturen. Daarmee besparen we op energie- en onderhoudskosten.



**Toelichting**

**Begroot budget** €384.000 (exploitatie)

**Gerealiseerd** €289.000 (exploitatie)

**Vergroten van de bezoekersaantallen en verblijfsduur**

**Omschrijving** Het vergroten van de bezoekersaantallen aan en de verblijfsduur in de binnenstad (beleving). Aantrekkelijke leefstad voor de creatieve stedeling.



**Toelichting** Kanttekening hierbij is eventuele nieuwe ontwikkelingen Corona

**Prestatie** Aanpak inrichting fysieke leefomgeving aansluitend op de vastgestelde agenda en de middelen uit stadsarrangement (o.a. verlichting en fietsvoorzieningen en de boomkransen op de Brink)



**Toelichting**

**Begroot budget** €180.000 (exploitatie)

**Gerealiseerd** €20.000 (exploitatie)

**Prestatie** Aanbesteden en na gunning, uitvoeren van de herinrichting van de pleinen fase 1 (Grote kerkhof), aanvullend vanuit de binnenstadsagenda volgt nog de voorbereiding De Nieuwe Markt (fase 2).




**Toelichting** Het budget voor de Lebuinuspleinen fase 1 is vrijwel uitgeput. Door stagnatie (onder andere door archeologie) van het project en de huidige marktomstandigheden lopen de kosten fors op. Het budget voor de Nieuwe Markt voor het jaar 2023 is door de raad vastgesteld (begroting 2023). Voorbereiding DO en bestek voor de Nieuwe Markt dient opgestart te worden.

**Begroot budget** €3.351.000 (investering)

**Gerealiseerd** €3.308.000 (investering)

<b>Vergroten van het aantal verplaatsingen</b>		
Omschrijving	Het vergroten van het aantal verplaatsingen te voet, per fiets of over water (gezond en duurzaam).	+
Toelichting		
Prestatie	Verkeersveiligheid en doorstroming verbeteren en op peil houden	+
Toelichting		
Begroot budget	€150.000	
Gerealiseerd	€150.000	
Prestatie	Vaart in de haven: We gaan door met de uitvoering van het beheerplan voor de haven.	+
Toelichting	Het onderzoek naar de toekomst van de sluis loopt.	
Begroot budget		
Gerealiseerd		
Prestatie	Verbeteren van de fietsstructuur rond de A1: In 2022 gaan we op basis van het in 2021 vastgestelde plan en bijbehorende budget, over tot de uitvoering. Verbeteren van de fietsstructuur rond de A1: In 2023 gaan we op basis van het in 2021 vastgestelde plan en bijbehorende budget, over tot de uitvoering.	+
Toelichting	De voorbereidende werkzaamheden zoals planvorming bestek maken zijn vrijwel gereed, de aanbesteding kan binnenkort gestart worden, uitvoering volgt in 2023 in plaats van 2022 vanwege vertraging.	
Begroot budget	€827.000 (investering)	
Gerealiseerd	€28.000 (investering)	

**Prestatie** We verbeteren de fietsinfrastructuur en het fietscomfort door diverse mjop-mind projecten in uitvoering te nemen (zie mjop planning) 

- Omvormen fietspad Spanjaardsdijk van asfalt naar beton € 1.011.000 (investering MJOP)
- Omvormen en verbreden fietspad Lage Steenweg (op de dijk) van asfalt naar beton € 300.000 (investering MJOP)
- Omvormen van halfverharding naar beton fietspad Koersenweg € 119.000 (investering MJOP)

**Toelichting** Bij de 2e kwartaalrapportage zijn extra middelen beschikbaar gekomen om de indexeringsproblematiek op te vangen. De prestatie verandert daardoor:

- Omvormen fietspad Spanjaardsdijk van asfalt naar beton € 1.318.000 (investering MJOP)
- Omvormen van halfverharding naar beton fietspad Koersenweg en Lage Steenweg €638.000 (investering MJOP)

**Begroot budget** Uitvoering van beide projecten vindt plaats in 2023. Het fietspad Koersenweg wordt 1e kwartaal van 2023 afgerond.  
€1.956.000 (investering MJOP)




**Gerealiseerd** €353.000 (investering MJOP)

**Prestatie** VRI onderhoudscontracten vernieuwen 

**Toelichting**

**Begroot budget** €100.000

**Gerealiseerd** €100.000

Waardering openbare ruimte (schoon, heel en veilig)	
Omschrijving	Inwoners waarderen de openbare ruimte in 2022 gemiddeld met een 6,7. 
Toelichting	
Prestatie	Voor de uitvoering van de motie voortvloeiend uit de behandeling van het bomenbeleidsplan zijn extra middelen beschikbaar gesteld. Vooral nog wordt uitgegaan van kap en herplant van 150 bomen per jaar. 
Toelichting	N.a.v. de behandeling van het bomenbeleidsplan heeft de raad een motie aangenomen waarin extra middelen beschikbaar zijn gesteld. De uitvoering loopt conform planning. Het uitgangspunt van kap en herplant van 150 bomen per jaar wordt losgelaten.
Begroot budget	€200.000
Gerealiseerd	€200.000
Prestatie	De MJOP aanpak van diverse straten o.a. Pr. Irenestraat en Pr. Margrietstraat gebeurt in volledige afstemming en samenhang met de ontwikkeling van het Oranjekwartier zoals vastgelegd in het Ambitiedocument Oranjekwartier. 
Toelichting	Door de dynamiek in de ontwikkeling van deze buurt , met nog op het gebied van de woningbouwprogrammering, worden de wegen in andere volgorde aangepakt.
Begroot budget	€376.000 (exploitatie) €150.000 (investering GRP)
Gerealiseerd	€318.000 (exploitatie) €150.000 (investering GRP)

**Prestatie** Diverse straten worden integraal aangepakt; o.a. Volkerakstraat en Haringvlietstraat



**Toelichting** De prestaties worden gehaald. Aandachtspunt is dat de voorbereiding vaak zoveel tijd kost dat het niet mogelijk blijkt om de uitvoering in hetzelfde jaar te realiseren.

**Begroot budget** €251.000 (exploitatie)  
€101.000 (investering GRP)

**Gerealiseerd** €251.000 (exploitatie)  
€101.000 (investering GRP)

**Prestatie** Aanpassing van o.a. M. van Brielstraat. Er volgen daarna meer straten in deze buurt.



**Toelichting**

**Begroot budget** €225.000 (exploitatie)

**Gerealiseerd** €179.000 (exploitatie)

**Prestatie** Na de aanpak Spijkerpad volgen meer straten in deze buurt. In 2021 is een buurtagenda opgesteld voor Tuindorp. Daarmee wordt beoogd om de planning af te stemmen op de andere ontwikkelingen in de buurt (energietransitie, netverzwaring elektriciteit e.d.)



In 2022 ronden we de buurtagenda voor Tuindorp af.


**Toelichting** Na het opstellen van het MJOP is er gewerkt aan een systeemwijziging bij het opstellen van het MJOP. Voor Tuindorp en Zandweerd Noord wordt een zogenaamde buurtagenda opgesteld waarmee we in samenhang over de hele wijk heen een programma opstellen. Uit dit programma worden in de komende versies van het MJOP-MIND diverse projecten geprogrammeerd. Alleen het Spijkerpad wordt in 2023 gerealiseerd.

**Begroot budget** €102.000 (exploitatie)  
€100.000 (investering GRP)

**Gerealiseerd** €37.000 (exploitatie)  
€0 (investering GRP)

Prestatie	Na de Tesselschadestraat volgen meer straten in deze buurt. In 2021 is een buurtagenda opgesteld voor Zandweerd-Noord/Schrijversbuurt. Daarmee wordt beoogd om de planning af te stemmen op de andere ontwikkelingen in de buurt (energietransitie, netverzwaring elektriciteit e.d.) We ronden in 2022 de buurtagenda voor Zandweerd-Noord Schrijversbuurt af.	
Toelichting	Na het opstellen van het MJOP is er gewerkt aan een systeemwijziging bij het opstellen van het MJOP. Voor Tuindorp en Zandweerd Noord wordt een zogenaamde buurtagenda opgesteld waarmee we in samenhang over de hele wijk heen een programma opstellen. Uit dit programma worden in de komende versies van het MJOP-MIND diverse projecten geprogrammeerd. Alleen de Tesselschadestraat wordt in 2022 uitgevoerd. De uitvoering van de Tesselschadestraat is op enkele kleine restpunten na afgerond.	
Begroot budget	€100.000 (exploitatie)	
	€100.000 (investering GRP)	
Gerealiseerd	€100.000 (exploitatie)	
	€80.000 (investering GRP)	


Prestatie	Laanboomverjonging gecombineerd met onderhoud aan de fietspaden J. van Vlotenlaan.	
Toelichting	Zie ook onder 'Uitvoering groot onderhoud en vervangingsonderhoud. De aanpak van de Van Vlotenlaan wordt opgenomen in de buurtagenda voor Zandweerd Noord. De aanpak past daarmee integraal in de totale opgave in deze buurt.	
Begroot budget	€444.000 (exploitatie)	
	€90.000 (investering MJOP)	
Gerealiseerd	€0 (exploitatie)	
	€0 (investering MJOP)	

**Prestatie** Als gevolg van het veranderende klimaat neemt de kans op wateroverlast, hittestress en droogte toe. Op basis van het klimaatadaptatieprogramma nemen we maatregelen om de openbare ruimte aan te passen. We pakken de grootste knelpunten aan. Bij groot onderhoud passen we de openbare ruimte aan aan het veranderende klimaat. Veel maatregelen/investeringen lopen via het gemeentelijk rioleringsplan/rioolheffing en onkruidbestrijding. Ze worden geprogrammeerd in het MJOP-MIND. We reserveren budget om inwoners te ondersteunen bij het nemen van maatregelen (afkoppelsubsidie en ondersteuning met informatie, regenwaterambassadeurs en via de Ulebelt). We reserveren budget om mee te koppelen met kansen die zich in de openbare ruimte voordoen. 

**Toelichting**

**Begroot budget** €438.000 (exploitatie)

**Gerealiseerd** €338.000 (exploitatie)


**Prestatie** In de openbare ruimte zorgen wij voor regulier en klein onderhoud op het vastgelegde beeldkwaliteitsniveau conform de CROW systematiek en zoals vastgelegd in het uitvoeringsprogramma bij de visie leefomgeving. Wij verzorgen het technisch onderhoud aan installaties en objecten (zoals bruggen, viaducten, rioolstelsel en speelplaatsen). 

**Toelichting**

De uitvoering verloopt conform planning zoals vastgesteld in de dienstverleningsovereenkomsten. Het is lastig om het kwaliteitsniveau te halen door achterblijvend vervangingsonderhoud en door toenemende problemen met wortelopdruk onder verhardingen. Door wortelopdruk is op een aantal plekken in de stad de veiligheid (bijna) niet te garanderen.

**Begroot budget** €15.600.000 (exploitatie)

**Gerealiseerd** €15.600.000 (exploitatie)

**Prestatie** Bij de VJN is een tweetal moties aangenomen voor onderzoek naar en (via een aan de raad voor te leggen verbeterplan) uitvoering geven aan verbetering van speelvoorzieningen en zitplekken in de gehele gemeente. Voor het onderzoek is €50.000 in de begroting opgenomen. Na afronding onderzoek zal een eventuele vervolgclaim volgen voor het uitvoering geven aan de uitkomsten van het onderzoek. 

**Toelichting**

De motie t.a.v. zitplekken is inmiddels afgedaan. Ten aanzien van de motie speelvoorzieningen wordt momenteel geschreven aan een nieuw speelbeleidsplan.

**Begroot budget** €50.000 (exploitatie)

**Gerealiseerd** €25.000 (exploitatie)





**Prestatie** Wij voeren diverse (wettelijke) beheertaken uit, waaronder:

- Calamiteiten/veiligheidsonderhoud;
- Storingsdienst;
- Inspecties;
- Storingsmeldingen;
- Innen van parkeergelden en havengelden;
- Gegevensbeheer;
- Exploitatiekosten (huur en energie);
- Belastingen;
- Handhaving en Toezicht.

Dit doen wij ook voor de IJsseloevers.

**Toelichting** Uitvoering loopt conform planning dienstverleningsovereenkomsten

**Begroot budget** €3.700.000 (exploitatie)

**Gerealiseerd** €3.700.000 (exploitatie)



**Prestatie** We voeren groot onderhoud en vervangingsonderhoud uit (MJOP-MIND 2021-2024; jaarschijf 2022). Bij het uitvoeren hiervan zoeken we (maximale) meerwaarde op de terreinen van beleving, participatie, gezondheid, ecologie, TEEB (waarde van groen) cradle to cradle, klimaatadaptatie, energie en social return. Het budget betreft het totale bedrag, de diverse apart vermelde prestaties met budgetten zijn hierin opgenomen.

**Toelichting** Bij het realiseren van de groot onderhoudsopgave ondervinden we veel last van de almaar stijgende prijzen. Vooral nog blijft de prestatie gelijk. Uitvoering van een aantal werken schuift door diverse oorzaken door naar 2023.

**Begroot budget** €6.200.000 (exploitatie)

€7.372.000 (investering MJOP)

€3.859.000 (investering GRP)

**Gerealiseerd** €4.700.000 (exploitatie)

€4.028.000 (investering MJOP)

€1.097.000 (investering GRP)

## Exploitatie

(bedragen x €1.000)

	Primitieve begroting	Begroting na wijziging	Rekening	Verschil
Lasten	37.075	41.200	42.228	1.029
Baten	14.686	15.171	16.368	1.197
Voor resultaatbestemming	-22.388	-26.028	-25.860	168
Stortingen in reserves	752	5.110	4.831	-279
Puttingen uit reserves	1.095	3.919	4.026	107
Na resultaatbestemming	-22.044	-27.219	-26.665	554

## Budgetoverhevelingen

(bedragen x €1.000)

Onderwerp	Lasten	Baten	Saldo
MJOP-projecten straten, wegen en pleinen	588	120	-468
Desinteratieschade aanleg glasvezel buitengebied	46	46	0
Grootonderhoud woonwagenstandplaatsen	60	60	0
MJOP-projecten openbare verlichting	215	0	-215
MJOP-projecten verkeersregelinstallaties (VRI's)	207	39	-168
MJOP-projecten cultuur technische kunstwerken	170	0	-170
Aanlegsteiger salonboten	116	0	-116
MJOP/MIND-projecten verkeer en vervoer	488	477	-11
Extra inzet onkruidbestrijding op verhardingen	150	0	-150
MJOP-projecten openbaar groen	219	0	-219
MJOP-projecten openbare speelgelegenheden	75	0	-75
Opstellen speelbeleidsplan	25	0	-25
MJOP-MIND-GRP-projecten riolering	270	0	-270
Totaal	2.629	742	-1.887

## Saldo na resultaatbestemming en budgetoverheveling

(bedragen x €1.000)

	Saldo
Saldo na resultaatbestemming	554
Saldo budgetoverheveling	-1.887
<b>Saldo na budgetoverheveling</b>	<b>-1.333</b>

### Toelichting saldo na budgetoverheveling (nadeel €1.333.000)

#### Civiele werkzaamheden (nadeel €799.000)

Door de oorlog in Oekraïne en het opengaan van de wereld na de coronapandemie is er in het voorjaar van 2022 schaarste ontstaan aan grondstoffen en personeel. Hierdoor is een energiecrisis ontstaan waardoor de loon-, brandstof-, energie- en gasprijzen fors zijn gestegen.

Zo zijn bijvoorbeeld de marktprijzen voor asfaltverhardingen(33%), elementenverhardingen (20%) en civieltechnische werkzaamheden (20%) ten opzichte van een jaar eerder gestegen. Dit overschrijdt de verkregen prijscompensatie (2,2%) bij de begroting 2022 fors.

Deze prijsstijgingen hebben wij gedurende het jaar als risico benoemd bij de kwartaalrapportages over 2022. Omdat het stopzetten van projecten geen optie was hebben wij op de investeringskredieten €1,42 miljoen prijscompensatie ontvangen bij de tweede kwartaalrapportage 2022 en op de exploitatiebudgetten hebben we bij derde kwartaalrapportage 2022 €500.000 gecompenseerd gekregen via de algemene middelen.

#### Openbare verlichting (nadeel €685.000)

Zoals aangegeven zijn we in 2022 in een energiecrisis beland. Als gevolg van de stijgende energieprijzen zijn de energielasten voor de openbare verlichting fors gestegen (€349.000) en daarnaast hebben we een hogere eindafrekening op de energielasten over de afgelopen jaren ontvangen dan wij hadden voorzien (€336.000 hoger).

#### Verkoop snippergroen (voordeel €151.000)

Op de verkoop van snippergroen is een voordeel van €151.000 behaald.

## Voorzieningen

(bedragen x €1.000)

	Primitieve begroting	Begroting na wijziging	Rekening	Vershil
Uitgaven t.l.v. voorzieningen	0	0	0	0
Inkomsten t.g.v. voorzieningen	0	0	299	299
Saldo	0	0	299	299

### Toelichting

Betreft een toevoeging van €70.000 aan de voorziening Riolering. Dit betreft het deel van het saldo van riolering dat met de voorziening Riolering wordt verrekend. En een toevoeging van €229.000 aan de voorziening Parkeerbijdragen bouwaanvragen Dit zijn inkomsten van derden (een afkoopsom voor parkeerdruk verhogende nieuw- of verbouw in de binnenstad) die in deze voorziening worden gestort. Deze bijdragen worden gebruikt om zowel kwantitatief als kwalitatief de parkeervoorziening voor de binnenstad te verbeteren.

## Investerings

(bedragen x €1.000)

	Primitieve begroting	Begroting na wijziging	Rekening	Vershil
Uitgaven t.l.v. investeringen	3.583	18.850	9.993	-8.857
Inkomsten t.g.v. investeringen	0	1.117	884	-233
Saldo	-3.583	-17.733	-9.109	8.624

### Toelichting

De investeringen kennen een verschil van circa €8,6 miljoen euro tussen begroting en realisatie. Deze verschillen zijn hoofdzakelijk toe te rekenen aan de projecten die geheel of gedeeltelijk in 2023 zullen worden gerealiseerd. Dit bedrag zal dan ook als kredietoverheveling worden meegenomen naar 2023. Een nadere toelichting is opgenomen in de paragraaf [Investerings](#).

## Dashboard

Naam	Openen
Dashboard Mobiliteit	<a href="#">Mobiliteit</a>
Dashboard Duurzame leefomgeving	<a href="#">Duurzame leefomgeving</a>
Dashboard Leefomgeving	<a href="#">Leefomgeving</a>
Pdf Mobiliteit (2.014 kb)	<a href="#">Pdf Mobiliteit</a>
Pdf Duurzame leefomgeving (1.401 kb)	<a href="#">Pdf Duurzame leefomgeving</a>

## Gerelateerde informatie

Documentnaam	Bestandsgrootte	Openen
Rioleringsplan 2015-2020 en Addendum 2021	4,3 Mb	<a href="#">Rioleringsplan 2015-2020</a>
	0,5 Mb	<a href="#">Addendum Rioleringsplan 2021</a>
Visie Leefomgeving 2014	7,8 Mb	<a href="#">Visie Leefomgeving 2014</a>
Uitvoeringsprogramma leefomgeving 2016	2,4 Mb	<a href="#">Uitvoeringsprogramma leefomgeving 2016</a>
MeerJarenOnderhoudsprogramma Mind 2021-2024	36,1 Mb	<a href="#">MeerJarenOnderhoudsprogramma Mind 2021-2024</a>
Meerjaren Perspectief Parkeren 2019	0,5 Mb	<a href="#">Meerjaren Perspectief Parkeren 2019</a>

## Milieu en duurzaamheid

### Omschrijving

Het programma omvat twee onderdelen:

- 4a. De zorg van de gemeente voor milieu en duurzaamheid;
- 4b. De transitie naar een fossiel vrije en klimaatneutrale energievoorziening.

#### 4a. Milieu en duurzaamheid

Het programma omvat de zorg van de gemeente voor milieu en duurzaamheid. Enerzijds betreft het het verminderen van de milieugevolgen, zoals geluidhinder, de luchtkwaliteit, geuroverlast, schade aan de natuur en bodemverontreiniging, van handelingen en activiteiten. Anderzijds houdt het programma zich ook bezig met het toekomstbestendig maken van de gemeente op het gebied van milieugevolgen.

Bij het realiseren van de doelstellingen kiest de gemeente steeds bewust voor de juiste rol. Op gebieden waarvoor wettelijke kaders zijn, is dat een regulerende. Op andere beleidsterreinen is dat meer een proactieve rol. Met name op gebied van duurzaamheid is dat een faciliterende en loslatende. Het gevolg daarvan is dat prestaties slechts ten dele afdwingbaar zijn. Wel zoeken we op een aantal gebieden, bijvoorbeeld natuurinclusief bouwen juist wel weer naar mogelijkheden om prestaties meer af te dwingen.

#### 4b. Energietransitie

Het programma omvat de transitie naar een toekomstbestendige, fossielvrije en klimaatneutrale energievoorziening in Deventer. Het gaat daarbij om een energiezuiniger gebouwde omgeving (woongebieden en bedrijventerreinen), een aardgasvrije warmtevoorziening waarbij zo veel mogelijk lokale duurzame warmtebronnen worden benut en (grootschalige) opwek van duurzame energie met zon, wind en alternatieve technieken.

Randvoorwaardelijk voor de energietransitie is een toekomstbestendige energie-infrastructuur. Daarbij gaat het om voldoende netcapaciteit, een goede netinpassing, slim koppelen van vraag en aanbod van energie en energieopslag (waaronder waterstof).

In het Klimaatakkoord (mei 2019) is een stevige regierol gelegd bij de gemeente om de landelijke doelstelling van 49% (in EU-verband wordt dit mogelijk verhoogd tot 55%) CO<sub>2</sub>-reductie in 2030 te realiseren. Het Energieplan Deventer (vastgesteld juli 2020), de Transitievisie Warmte (vastgesteld februari 2021) en de Regionale Energiestrategie (vastgesteld juli 2021) beschrijven de doelstellingen en de strategie voor de energietransitie in Deventer.

## 2022 in vogelvlucht

Dit programma omvat de zorg van de gemeente voor milieu en duurzaamheid. Enerzijds betreft het de milieugevolgen van handelingen en activiteiten, als geluidhinder, slechte luchtkwaliteit, geuroverlast, schade aan de natuur en bodemverontreiniging. Anderzijds gaat het over de rol van de gemeente in de mondiale en lokale klimaatproblematiek. Bij het realiseren van de doelstellingen kiest de gemeente steeds bewust voor de juiste rol. Op gebieden waarvoor wettelijke kaders zijn, is dat een regulerende. Met name op gebied van duurzaamheid is dat een faciliterende en loslatende.

### Programma 4a Milieu en Duurzaamheid

Het programma 4a Milieu en Duurzaamheid werkt aan het bereiken van een viertal overkoepelde doelstellingen. Allereerst staat het verminderen van de milieugevolgen in het kader van geluid, lucht, geur en bodemverontreiniging centraal. De tweede belangrijke doelstelling is het vergroten van het hergebruik van afval- en grondstoffen. Het gaat om het op- en ombouwen en het streven naar een circulaire economie, waarbij we aan willen sluiten bij de landelijke ambitie van 50% in het jaar 2030. Ook in Deventer geven we deels al handen en voeten aan circulariteit. Daarnaast zetten we in op lokale ecologische kennis via onze stadsecoloog en we werken aan een doorgaande verbetering van duurzaamheidseffecten en het verminderen van de milieugevolgen.

Dit doen we in samenwerking met veel partijen, intern en extern. We werken nauw samen met onze verbonden partijen: de Omgevingsdienst IJsselland en Circulus. Daarnaast voeren we ook werkzaamheden uit in samenwerking met de Stichting Ulebelt, het Duurzaamheidscentrum, vrijwilligers en bedrijven.

### Verminderen van de milieugevolgen, bevorderen kwaliteit fysieke leefomgeving

Het doel van de huidige milieuregelgeving is het terugdringen van de milieugevolgen, met name op de aspecten geluid, luchtkwaliteit, geuroverlast en bodemverontreiniging. Vaak is deze bescherming nog sectoraal, maar we werken naar een steeds meer integrale bescherming. Vanuit de traditionele milieuaspecten als bodem, geluid, lucht, geur, trillingen, energieverbruik, veiligheid en natuur, is er steeds meer sprake van adviezen op het gebied van 'duurzaamheid'. Dit begrip is niet meer weg te denken in het programma en het gemeentelijke beleid. De nieuwe Omgevingswet speelt hierin een belangrijke rol. We hebben in 2022 gewerkt aan het inzichtelijk maken van de milieuaspecten in de Omgevingswet.

## Omgevingsdienst IJsselland

### Vergunningverlening, toezicht, handhaving en advies wet Milieubeheer / Omgevingswet

De Omgevingsdienst IJsselland verzorgt voor ons al 5 jaar de vergunningverlening, toezicht, handhaving en advies op gebied van de milieuaspecten van de wet Milieubeheer en de toekomstige Omgevingswet. Dit om structurele overschrijdingen van milieunormen in de fysieke leefomgeving tegen te gaan. Extra aandacht voor energietoezicht op energierelevante bedrijven. De handhaving van de regelgeving rondom de Asfaltcentrale in Deventer heeft dit jaar extra aandacht gekregen.

De OD stelt haar eigen jaarplannen en –programma's op. Dit in overleg met en ter vaststelling door de raad. Daarnaast werkt de OD aan het continu optimaliseren van de werkprocessen. Ook in 2022 zijn hierover verdere afspraken gemaakt. Een groot deel van de gestelde doelen is behaald. De raad wordt in het jaarverslag 2022 Omgevingsdienst hierover verder geïnformeerd.

### Asbest

We hebben meegewerkt aan een plan voor het verwijderen van middelgrote asbestdaken binnen de gemeente en ook voor de bewoners van de Gruttostraat is extra aandacht geweest voor het verwijderen van het asbest. Een ruimere subsidie is voor het saneren van de asbestleidaken opgenomen in de begroting en gestart is met het openstellen van het loket voor het aanvragen van leningen voor het saneren.

### Verkabeling

In het verkabelingsdossier (vervangen hoogspanningsmasten door het leggen van kabels in de grond) is gestart met de offertevraag voor het opstellen van het Basisontwerp voor de voorkeurstracés, dit is een volgende stap in het mogelijke verkabelingsproces.

### Schone Lucht Akkoord

Met het uitvoeringsprogramma Schone Lucht 2022 hebben we verder uitvoering gegeven aan het Schone Lucht Akkoord dat we in 2020 ondertekend hebben. Door samenwerking met buurgemeenten en provincies trachten we de gevolgen van luchtverontreiniging voor de regio zo veel mogelijk te beperken. We hebben in 2022 specifieke aanvragen gedaan voor subsidie voor het starten met een monitoringssysteem en aandacht voor houtstook.

### Ulebelt

De Ulebelt zet zich op integrale wijze in voor Duurzaam Deventer op de locatie zelf, via projecten voor diverse opdrachtgevers met impact in wijken en met een educatief aanbod voor scholen. Dit biedt bewoners en kinderen handvatten en perspectief voor de toekomst onder andere op het gebied van klimaat, afval- en grondstoffen en biodiversiteit. Financieel zijn belangrijke keuzes gemaakt en de Toekomstvisie voor de Ulebelt is in nauwe samenwerking tussen gemeente en de Ulebelt opgesteld door onderzoeksbureau SME.

### Duurzaamheidscentrum

De focus van het Duurzaamheidscentrum Deventer ligt ook in 2022 op het handelingsperspectief voor burgers en het MKB. Het jaarlijkse Digipanel onderzoek is gehouden naar het bereik, tevredenheid en genomen maatregelen. De gemiddelde waardering voor het Duurzaamheidscentrum is wederom een dikke 7.

### Grondstoffen

Zorgvuldig omgaan met grondstoffen, circulariteit bevorderen, het verder verminderen van de hoeveelheid restafval en optimalisering inzameling.

Veel grondstoffen zijn kostbaar en – uiteindelijk – schaars. Het is zaak om deze meer en meer in te zetten. Een belangrijke aanzet hiervoor is gedaan in het Grondstoffenplan van de gemeente, dat in samenwerking met Circulus is opgezet. Circulaire principes worden steeds meer integraal onderdeel van het beleid- en besluitvormingsproces en de uitvoering van de gemeente. Daarnaast plaatsten we extra containers, is meer aandacht voor illegale bijplaatsingen en zwerfafval, ook door het inzetten van afvalcoaches via Circulus en frequenter opruimen van de zogenaamde hotspots.

De milieustraat is in 2022 door ruim 156.000 bezoekers bezocht, dit is bijna even veel als in 2021 (159.000 bezoekers). De gemeente Deventer blijft landelijk koploper van de stedelijke gemeenten als het gaat om afvalscheiding. De hoeveelheid en samenstelling van huishoudelijk afval en grondstofstromen laten een stabiel beeld zien in 2022.



### Biodiversiteit en ecologie

Tot de reguliere taak behoort het adviseren bij projecten met betrekking tot de Wet natuurbescherming en de Habitat- en Vogelrichtlijn. Daarbij is een afweging tussen enerzijds de biodiversiteitsdoelstellingen van de gemeente Deventer te realiseren en anderzijds om te voorkomen dat projecten vertraging ondervinden wegens de aanwezigheid van beschermde soorten. In 2022 waren dat vele initiatieven in het kader van vergunningverlening en tientallen projecten waarvan genoemd worden: De Marke, de Manegelocatie, Oranjelaan, Kop van Handelskade, Senzora, Oranjekwartier, Raalterweg, Shita-locatie, Van Heetenlocatie, de oude Karweilocatie en de Tapijfabriek.

Het Natuur Inclusief Bouwen (NIB) is een onderdeel dat inmiddels goed uitgerold en verankerd is in de organisatie. Voor veel grote en kleine projecten is maatwerk geleverd om het NIB voor elkaar te krijgen. De Tuinen van Zandweerd, Steenbrugge en het A1 Bedrijvenpark zijn daarbij de grotere projecten. Voor Steenbrugge is een toegankelijk en kleurrijk informatieboekje gemaakt.

De energietransitie brengt met zich mee dat, zonder beleid en afspraken, de Wet natuurbescherming op grote schaal overtreden zou worden. Door volgens bepaalde protocollen te werken kan dat voorkomen worden. In nauwe samenspraak met ons Team Energietransitie is dit alles verwerkt in het Soort Management Programma (SMP) dat met de provincie en de woningcorporaties is voorbereid. De planning is er op gericht dat de provincie op grond van het SMP een ontheffing gaat verlenen waarna de (na)isolatie van woningen en andere gebouwen verantwoord kan gebeuren.

De ecooloog onderhoudt contacten met de groene vrijwilligers en de groene verenigingen. Daartoe worden vragen beantwoord die zij over bepaalde werkzaamheden van de gemeente hebben.

Als uitvloeisel van de samenwerking met vrijwilligers en het uitdragen van de ecologie in Deventer is aan het einde van het jaar een boek verschenen over de Flora van Deventer. Aan dat boek is vier jaar gewerkt, de wethouder (Thomas Walder) heeft het eerste exemplaar in ontvangst genomen en daaromheen was een lezingen- en excursiemiddag georganiseerd.

### Energietransitie

De ontwikkeling van de energieprijzen heeft een stevig stempel gedrukt op de gemeentelijke werkzaamheden en het maatschappelijke debat over een duurzame energievoorziening. De warmtetransitie was niet meer hoofdzakelijk gericht op het reduceren van het gebruik van aardgas, het bleek ook een uitweg te bieden voor stijgende energiekosten. Het afgelopen jaar heeft de gemeente Deventer, net als alle andere gemeenten in Nederland een Specifieke Uitkering ontvangen om te besteden aan concrete energiebesparende maatregelen voor huishoudens in energiearmoede. In Deventer is daarmee het project Deventer Helpt opgezet ([www.deventerhelpt.nl](http://www.deventerhelpt.nl)). Inwoners met een eigen koopwoning van voor '94 en een inkomen onder de 140% van het sociaal minimum krijgen via deze regeling een gratis grote energiebesparende maatregel (vloerisolatie, dubbel glas of spouwmuurisolatie). Deze uitkering moet uitgegeven zijn voor 31 december 2024. Afgelopen jaar is de regeling opgezet en vanaf het najaar kunnen inwoners zich aanmelden. Er zijn ca 150 aanmeldingen binnen gekomen. De eerste uitvoeringen staan begin 2023 gepland.

Een andere manier om inwoners te helpen met de verduurzaming van hun huis is de inzet van energiecoaches. Het aantal energiecoaches is het afgelopen jaar gegroeid naar 20. Ze zijn allemaal opgeleid en aan de slag via de Deventer Energie Coöperatie. Deze 20 energiecoaches zijn bedoeld voor alle inwoners van de gemeente Deventer, zowel huurders als kopers. Ze komen gratis langs en kijken samen met inwoners welke besparingsmogelijkheden er zijn in huis. Daarnaast zijn ze goed op de hoogte van de verschillende financieringsmogelijkheden en subsidies en vaak helpen ze inwoners daar ook een stapje mee op

weg. Het afgelopen jaar zijn 955 bezoeken afgelegd. 278 mensen hebben een beoordeling achter gelaten, 95% geeft aan tevreden of zelfs heel tevreden te zijn.

Het project Slim Warmtenet Zandweerd is vernieuwend. Warmte uit de RWZI wordt benut om grote aantallen woningen aardgasvrij te verwarmen. Het project draagt niet alleen bij aan verduurzaming van woningen, het draagt ook bij aan de ontwikkeling van de landelijke aanpak van de warmtetransitie. Het Rijk ondersteunt dit project financieel om onvoorziene obstakels in de praktijk weg te nemen. Het grootste obstakel op dit moment is dat marktpartijen niet in staat zijn om langjarig garanties te geven voor de uit te voeren werkzaamheden. Dit heeft ons eind 2022 gedwongen om de verantwoordelijkheden en werkzaamheden van de verschillende betrokken partijen opnieuw tegen het licht te houden.

Het samenwerkingsverband Fossielvrij en Betaalbaar Wonen tussen de gemeente, de Deventer corporaties en Enexis loopt goed. Elke twee jaar wordt een programmaplan gemaakt waarin partijen afspraken maken over waaraan gewerkt wordt de komende twee jaar. In de organisaties wordt op basis van deze afspraken capaciteit vrijgemaakt. Jaarlijks worden de verschillende investeringsplanningen naast elkaar gelegd en worden op basis daarvan afspraken gemaakt over nieuwe Wijk Uitvoeringsplannen, Isolatieaanpakken en gezamenlijk te verkennen innovaties. De WUP-en voor Zandweerd en Bathmen zijn afgerond.

De opgave uit het nationaal klimaatakkoord om in Nederland 35 TWh duurzame stroom op te wekken door middel van zon en wind op land wordt uitgevoerd via een Regionale Energiestrategie. In de RES 1.0 voor West-Overijssel is vastgelegd dat Deventer een bijdrage gaat leveren van 212 GWh aan wind en zon op land, met een indicatieve verdeling van 60/40. Dit moet voor 1 januari 2024 verder zijn uitgewerkt in de RES 2.0. Onderdeel van de RES is dat er met het DEP een afspraak is gemaakt om 60 GWh zon op dak te leggen. Hoe Deventer de rest van de opgave gaat realiseren wordt in 2023 duidelijk.

Ten aanzien van zonne-energie zien we een sterke toename van het aantal zonnepanelen op daken van huizen en bedrijven. Op bedrijventerreinen vormt de beperkte capaciteit op het stroomnet een belemmering voor uitbreiding van zonne-energie op bedrijfsdaken. Naast zon op dak, zien we een sterke groei in initiatieven voor zonneparken in het landelijk gebied. Deze worden beoordeeld volgens de systematiek van de zonneladder. Ook daar speelt de capaciteit van het stroomnet een beperkende rol.

Op gebied van windenergie is er in 2022 is er veel gesproken over de wijze waarop participatie plaats zou moeten vinden. Eind 2022 bleek er geen overeenstemming te zijn over het inzetten van een burgerberaad over energie en klimaat.

In de onderstaande tabel is de ontwikkeling van de opwek van stroom uit wind en zon weergegeven, uitgedrukt in TeraJoule. Deze gegevens zijn afkomstig uit de Rapportage Hernieuwbare Energie die is opgesteld op basis van data van het CBS en RvO. Eind 2021 werd er opgeteld dus 189 TJ opgewekt. Dat komt overeen met 52 GWh.

x 1 tera joule	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Wind						11	32	34	35	35	36	32
Zon	3	6	9	13	20	29	39	48	67	83	121	157

Door de Omgevingsdienst is energietoezicht bij bedrijven uitgevoerd. De cijfers over 2022 zijn nog niet bekend. In 2021 zijn in totaal 70 fysieke eerste energiecontroles uitgevoerd. Bij 36 bedrijven is door de toezichthouder vastgesteld dat er onvoldoende energiebesparende maatregelen waren getroffen en dat artikel 2.15 van het Activiteitenbesluit werd overtreden. Alle gecontroleerde bedrijven waar overtredingen zijn geconstateerd, zijn gezamenlijk goed voor een energiegebruik van ruim 32 GWh. Hoeveel besparing het energietoezicht heeft opgeleverd is niet bekend. Landelijk wordt vaak besparingspotentieel van 5% voor energiecontroles gehanteerd. In dit geval zou de het effect van energietoezicht 1 á 2 GWh kunnen bedragen.

Ook bedrijven werken hard aan hun toekomstige energievoorziening. Dat gebeurt onder andere in een gezamenlijk onderzoek naar een Smart Energy Hub. Ook in het kader van Toekomstbestendige Bedrijventerreinen wordt gewerkt aan duurzame energie. In het project biogas Oxe wordt gas geproduceerd door lokale mestvergisting. Dit gas wordt geleverd aan bedrijven aan de andere kant van de A1.

## Doelen en prestaties

### Doorgaande verbetering duurzaamheid

**Omschrijving** Doorgaande verbetering van duurzaamheid in de hele gemeente. Duurzaamheid speelt op allerlei terreinen; bij groen- en waterstructuren, klimaatadaptie, mobiliteit, binnen de maak- en kenniseconomie, bedrijventerreinen, binnen droge en natte ecologische verbindingzones.



#### Toelichting

**Prestatie** Het begrip duurzaamheid voor de gemeente vertalen in concrete voorbeelden. Door inzet van kennis en advies over duurzaamheidsthema's worden initiatieven (in het voortraject) van o.a. ruimtelijke ontwikkelingen gefaciliteerd. Bijvoorbeeld door een op te stellen duurzaamheidskader voor (woning)bouw, vergroening,



#### Toelichting

**Begroot budget** €90.500

**Gerealiseerd** €0

### Verbetering kwaliteit van bodem en ondergrond

**Omschrijving** Het verder verbeteren van de kwaliteit van bodem en ondergrond.



#### Toelichting


**Prestatie** Door inzet van kennis en advies over milieu- en geluidaspecten worden actuele verkeerstrajecten gefaciliteerd (luchtverkeer, spoor, haven, etc.).



#### Toelichting

**Begroot budget** €65.000


**Gerealiseerd** €0

**Prestatie** Het onderzoeken en monitoren van de kwaliteit van bodem en grondwater en het waar nodig saneren van verontreinigingen zodat alle risico's als gevolg van bodemverontreiniging zijn weggenomen of beheerst. Het preventief (laten) beoordelen van de kwaliteit van de bodem bij aangewezen milieubelastende activiteiten. 

**Toelichting**

**Begroot budget** €159.000


**Gerealiseerd** €82.953

**Prestatie** Het verder terugdringen van geluidsoverlast als gevolg van verkeer en geluidsoverlast van milieubelastende activiteiten zoveel als mogelijk voorkomen middels wettelijke vereisten. 

**Toelichting**

**Begroot budget** €65.000

**Gerealiseerd** €10.125

**Prestatie** Het verminderen van geluidsoverlast als gevolg van auto- en treinverkeer door het uitvoeren van saneringsmaatregelen, zodat de geluidsoverlast in geen enkele woning in Deventer boven de wettelijke norm ligt. 

**Toelichting**

**Begroot budget** €65.000

**Gerealiseerd** €10.125

## Verbetering van de milieukwaliteit van de fysieke leefomgeving

**Omschrijving** Het doel van de Omgevingswet is het bevorderen van de kwaliteit van de fysieke leefomgeving. Het begrip omgevingswaarde staat hierin centraal. Door de integraliteit van de wet gaat het ook om het afwegen van alle belangen en waarden die in de fysieke leefomgeving een rol spelen, het gaat over de wijze waarop we al die belangen laten meewegen in het proces. Het gaat over duurzame, ecologische, ruimtelijke, economische, sociale, financiële, klimaat of energietransitie belangen. Hoe zorgen we er met elkaar voor dat al deze - tegenstrijdige - belangen voldoende tot zijn recht komen. En hoe zorgen we ervoor dat we hierin initiatieven van bewoners en bedrijven voldoende kunnen ondersteunen.



### Toelichting

**Prestatie** Door middel van natuur- en milieueducatie worden inwoners, met name via de basisscholen, bewust gemaakt van de zorg voor de eigen leefomgeving en dierenwelzijn.



### Toelichting

**Begroot budget** €455.260

**Gerealiseerd** €455.260

**Prestatie** Om ervoor te zorgen dat de verschillende belangen die een rol spelen bij besluiten en projecten in de fysieke leefomgeving op een goede manier afgewogen worden, is het in beeld brengen van de omgevingswaarden een belangrijke voorwaarde. Veel kennis is al binnen de gemeente aanwezig, vaak nog wel versnipperd en gefragmenteerd. Zo is er bijvoorbeeld al veel informatie over bodemonderzoeken, luchtkwaliteit, externe veiligheid, geluid, natuurwaarden, ecologische kennis, landschapselementen, enzovoorts. In het kader van de Omgevingswet en het Digitaal Stelsel Omgevingswet, de DSO zal deze informatie ontsloten moeten worden.



### Toelichting

**Begroot budget**

**Gerealiseerd**

**Prestatie** Door inzet van (lokale) ecologische kennis en advies bij ruimtelijke ontwikkelingen, vergunningverlening en onderhoud van de openbare ruimte streven we ecologisch optimale situaties na: gezonde ecosystemen en biodiversiteit.



**Toelichting**

Begroot budget €11.303

Gerealiseerd €4.377



**Prestatie** De Omgevingsdienst IJsselland verzorgt voor ons de vergunningverlening, toezicht, handhaving en advies op gebied van de milieuaspecten van de Wabo en de (toekomstige) Wet Milieubeheer. Dit om structurele overschrijdingen van milieunormen in de fysieke leefomgeving tegen te gaan. Extra aandacht voor energietoezicht op energierelevante bedrijven.



**Toelichting**

Begroot budget €1.887.000

Gerealiseerd €1.784.000

Verduurzamen energievoorziening en reduceren CO2		
Omschrijving	Het jaarlijks toenemen van het percentage hernieuwbare energie (electriciteit en warmte) en het dalen van de geproduceerde CO2.	
Toelichting		
Prestatie	Met het opstellen van een planMER in combinatie met een breed participatietraject wordt de mogelijkheden voor en consequenties van grootschalige opwek (zon, wind, alternatieven) in het landelijk gebied in beeld gebracht. Hierbij wordt ook gekeken naar de bredere dynamiek en overige transities in het landelijk gebied (landbouwtransitie, klimaatadaptatie, woningbouw, biodiversiteit, kwaliteit landelijk gebied, e.d). De planMER vormt de basis voor keuze voor opwek (vormen en locaties) in de MER 2.0. Aanvullend op de planMER wordt verkend welke mogelijkheden (technisch en economisch) er zijn voor opwek binnenstedelijk en langs infrastructuur en faciliteren wij samen met onze DEP-partners meer opwek op bedrijventerreinen.	
Toelichting	In oktober 2021 is aan de raad meegedeeld dat we nog geen PlanMER uit kunnen voeren, omdat een normenkader ontbreekt. Deze situatie is tot op heden niet veranderd, wat het naast het ontbreken van vastgestelde zoeklocaties moeilijk maakt om een lokale PlanMER uit te voeren. In de nieuwe begroting is de PlanMER wel als prestaties opgenomen in combinatie met een breed participatietraject. Het college kiest er voor om aan het participatietraject invulling te geven middels het Burgerberaad. Daarnaast wordt er in het kader van de RES West-Overijssel een globale (sub)regionale PlanMER uitgevoerd, we hopen hier in de toekomst ook lokaal gebruik van te kunnen maken. Over beide onderwerpen Burgerberaad en (sub)regionale PlanMER wordt de raad separaat geïnformeerd.	
Begroot budget	€275.000	
Gerealiseerd	€20.000	
Prestatie	Met de netbeheerders en onze maatschappelijke partners verkennen wij de mogelijkheden voor een toekomstbestendige energie-infrastructuur. Het gaat daarbij zowel om de aansluitmogelijkheden en netinpassing op de korte termijn (verhelpen en vermijden knelpunten) als om slimme keuzes voor de lange termijn. Het gaat daarbij om uitbreiding van de netcapaciteit in combinatie met het matchen van vraag en aanbod, uitwisseling en opslag en alternatieve energiedragers (zoals waterstof en biogas).	
Toelichting	Netcongestie blijft een knelpunt waarover we doorlopend met de netbeheerder in gesprek zijn.	
Begroot budget	€50.000	
Gerealiseerd	€50.000	



<b>Prestatie</b>	<p>Vanuit een wijkgerichte aanpak gaan we samen met de FBW-partners en bewoners aan de slag met het opstellen en uitvoeren van de WUP's Zandweerd, Bathmen en Oranjekwartier/Ludgeruskwartier. Daarbij kijken we mede in Transform-verband naar mogelijkheden om bewoners te faciliteren hun eigen woning te verduurzamen (incl faciliteiten betaalbaarheid). Ook buiten de WUP-gebieden faciliteren en ondersteunen we buurtinitiatieven op gebied van de warmtetransitie.</p> <p>Met de eigenaar en de exploitant van de bestaande warmtenetten intensiveren wij de gesprekken om te komen tot verduurzaming van de bestaande (fossielgestookte) warmtenetten in Deventer.</p>	+
------------------	--	---

<b>Toelichting</b>	<p>Besloten is om geen WUP op te stellen voor Oranjekwartier/Ludgeruskwartier (in verband met de nieuwbouwopgave die daar speelt is een WUP niet het juiste instrumentarium om hiermee aan de slag te gaan). We gaan starten met een verkenning voor een WUP in de Worp en De Vijfhoek. In FBW-verband wordt breder nagedacht over de vervolplanning.</p>	
<b>Begroot budget</b>	€325.000	
<b>Gerealiseerd</b>	€173.000	


**Zorgvuldig omgaan met grondstoffen, circulariteit bevorderen**

<b>Omschrijving</b>	<p>Circulaire principes worden integraal onderdeel van het beleidsproces en besluitvormingsproces en de uitvoering van de gemeente. Het is een manier van denken over hoe we met grondstoffen, producten en afval omgaan.</p> <p>We willen het bewustzijn van het te veel gebruiken van eindige grondstoffen en het onnodig weggooien van producten vergroten.</p>	+
---------------------	--	---

<b>Toelichting</b>
--------------------

<b>Prestatie</b>	<p>Bij het opstellen en het uitvoeren van beleid dat betrekking heeft op de fysieke leefomgeving, circulariteit een volwaardige rol geven. Zowel bij toekomstige woningbouw, bij het uitvoeren van projecten en de ontwikkeling van bedrijven terreinen</p>	+
------------------	---	---


<b>Toelichting</b>	
<b>Begroot budget</b>	€210.000
<b>Gerealiseerd</b>	€0

**Prestatie** Initiatieven ondernemen om zuiniger om te gaan met kostbare grondstoffen en producten en daarbij het hergebruik van grondstoffen bevorderen. 

**Toelichting**

Begroot budget

Gerealiseerd

**Prestatie** Het zoveel mogelijk gescheiden inzamelen van huishoudelijk afval, onder meer door verdere verlaging gf-fractie in restafval. Het grondstoffenplan wordt in de periode 2022-2024 verder tot uitvoering gebracht. 

**Toelichting**

Begroot budget Zie paragraaf lokale heffingen

Gerealiseerd

## Beleidsindicatoren

Nummer	Taakveld	Naam				Toelichting	Bron
33	Volksgezondheid en milieu	Omvang huishoudelijk restafval				Kg/inwoner	CBS
Jaar	2022	2021	2020	2019			
Waarde	78	73	78	74			
Nummer	Taakveld	Naam				Toelichting	Bron
34	Volksgezondheid en milieu	Hernieuwbare elektriciteit				%	RWS
Jaar	2022	2021	2020	2019			
Waarde	10,70	7,40	5,10	6,40			

## Exploitatie

(bedragen x €1.000)

	Primitieve begroting	Begroting na wijziging	Rekening	Verschil
Lasten	19.747	22.666	17.737	-4.929
Baten	16.985	19.252	15.917	-3.336
Voor resultaatbestemming	-2.762	-3.414	-1.821	1.593
Stortingen in reserves	44	327	1.367	1.039
Puttingen uit reserves	299	569	323	-246
Na resultaatbestemming	-2.507	-3.172	-2.864	308

## Budgetoverhevelingen

(bedragen x €1.000)

Onderwerp	Lasten	Baten	Saldo
Bodem Historische spoedopgave fase 1	73	73	0
Omgevingsdienst IJsselland	125	0	-125
Maatschappelijk Dialoog	50	0	-50
Grootschalige energie opwek	50	0	-50
Energiearmoede	885	885	0
Zandweerd Stroomt	1.972	1.972	0
Totaal	3.155	2.930	-225

## Saldo na resultaatbestemming en budgetoverheveling

(bedragen x €1.000)

	Saldo
Saldo na resultaatbestemming	308
Saldo budgetoverheveling	-225
<b>Saldo na budgetoverheveling</b>	<b>83</b>

### Toelichting saldo na budgetoverheveling (voordeel €83.000)

Het saldo na budgetoverheveling bedraagt €83.000 voordelig. Hiervoor is geen toelichting benodigd.

#### Afval

Op de afvalbegroting is een voordeel van €1.027.687 behaald. Dit voordeel is als volgt te verklaren:

1. De verwerkingskosten voor het afval zijn lager uitgevallen dan begroot met name door hogere vergoedingen op afvalstromen als oud papier, karton, textiel en gft (voordeel €517.000).
2. In 2022 zijn er minder kwijtscheldingen op de gemeentelijke belastingen geweest. Het werkelijk aantal ligt lager dan verwacht (voordeel €143.000).
3. De investering van de aanpassing in de milieustraat loopt vertraging op. De begrote kapitaallasten vallen in 2022 vrij (voordeel €50.000).
4. De vergoeding voor het inzamelen van plastic verpakkingen, metaal verpakkingen en drankkartons (PMD) is fors hoger doordat de inwoners van Deventer de afvalstromen zeer goed scheiden (voordeel €345.000).

Het totale voordeel van €1.027.687 wordt gestort in de reserve huishoudelijk afval.

#### Investerings

(bedragen x €1.000)

	Primitieve begroting	Begroting na wijziging	Rekening	Verschil
Uitgaven t.l.v. investeringen	0	5.864	2.094	-3.770
Inkomsten t.g.v. investeringen	0	4.578	1.192	-3.386
<b>Saldo</b>	<b>0</b>	<b>-1.286</b>	<b>-902</b>	<b>384</b>

## Dashboard

Naam	Openen
Dashboard Duurzame leefomgeving	<a href="#">Duurzame Leefomgeving</a>
Dashboard Energietransitie	<a href="#">Energietransitie</a>
Dashboard Milieu en duurzaamheid	<a href="#">Milieu en duurzaamheid</a>
Pdf Duurzame leefomgeving (1.401 kb)	<a href="#">Pdf Duurzame leefomgeving</a>
Pdf Energietransitie (2.140 kb)	<a href="#">Pdf Energietransitie</a>
Pdf Mobiliteit (2.014 kb)	<a href="#">Pdf Mobiliteit</a>

## Gerelateerde informatie

Documentnaam	Bestandsgrootte	Openen
Grondstoffenplan 2020-2024	1,2 Mb	<a href="#">Grondstoffenplan Deventer 2020-2024</a>
Beleidsnota ecologie	2,5 Mb	<a href="#">Beleidsnota ecologie</a>
Gebiedsgericht Grondwaterbeheerplan	1,7 Mb	<a href="#">Gebiedsgericht Grondwaterbeheerplan</a>
Omgevingsvisie externe veiligheid 2015	4,7 Mb	<a href="#">Omgevingsvisie externe veiligheid 2015</a>
Uitvoeringsagenda Duurzaamheid	1,3 Mb	<a href="#">Uitvoeringsagenda Duurzaamheid</a>
Energieplan Deventer	1,1 Mb	<a href="#">Energieplan</a>

## Ruimtelijke ontwikkeling

### Omschrijving

Het programma omvat de zorg en verantwoordelijkheid voor een goede ruimtelijke ontwikkeling en inrichting van de gemeente, zowel de stad als het platteland inclusief de dorpen en kernen.

Dit gebeurt onder andere door beleidsvoorbereiding en -uitvoering. Daartoe behoren het opstellen van planologisch kaders met een goede ruimtelijke onderbouwing, voor initiatieven uit de samenleving (een bestemmingsplan of een omgevingsvergunning).

In 2024 treedt de Omgevingswet in werking. Deventer heeft inmiddels een mooie voorsprong op andere gemeenten doordat wij al een Omgevingsvisie hebben en een Bestemmingsplan met Verbrede Reikwijdte, het bestemmingsplan Deventer, Stad en Dorpen. Dat laatste gecombineerd met een verordening voor de gehele fysieke leefomgeving. De Omgevingswet gaat grote veranderingen teweegbrengen. We zetten ondanks de uitgestelde wet al flinke stappen om in 2022 overeenkomstig de wet te werken. Voor een flink deel werken we al Omgevingswetproof. De samenleving is daarbij zoveel als mogelijk aan zet. Wij geven vooral de hoofdlijnen, inspirerende ambities, en een set spelregels mee, overeenkomstig onze Omgevingsvisie. De belangen van omwonenden en andere belanghebbende worden in een zorgvuldig participatietraject geborgd. De overheid is daarbij steeds meer de verbinder en bewaker van de spelregels, en dus vooral regisseur, in plaats van zelf de realisator. De gemeente blijft echter wel degene die uiteindelijk beslist op een initiatief, vanuit haar publieke rol en verantwoordelijkheid.

Verder leggen wij via het ruimtelijke spoor vaak de basis voor de realisatie van de doelstellingen van andere beleidsvelden, zoals Bereikbaarheid, Parkeren en Wonen. Wij dragen bij aan goede afspraken met onder andere de corporaties over de volkshuisvesting. We zijn actief richting onze partners om de grote woningbouwopgave te helpen realiseren. Deventer heeft grote ambities uitgesproken om een bijdrage te leveren aan het oplossen van de 'woningnood'. We onderzoeken hoe en onder welke voorwaarden we tot 2035 11.000 woningen aan de huidige voorraad toe kunnen voegen. We bewaken daarbij de kwaliteit van het landelijk gebied dat zich geconfronteerd ziet met een grote druk op de ruimte, vanwege de vraag naar nieuwe woningen, maar ook door ruimtevragen vanuit de sector zelf, vanuit energie (wind, zon), natuur, water, recreatie enzovoort.

## 2022 in vogelvlucht

2022 was een boeiend jaar met een economie die zich snel herstelde van de gevolgen van de coronapandemie. Dat maakte dat de druk op de woningmarkt nog veel groter werd en de prijzen stegen. Dat ontpopte zich tot de grootste zorg en opgave: hoe zorgen we voor voldoende en goede woningen voor de verschillende groepen in de samenleving. Markt en gemeente hebben daar flink aan getrokken en trekken daar nog steeds aan. Zodanig zelfs, dat het ons niet meer mogelijk is om in alle initiatieven voldoende inzet te leveren. De gevolgen van de druk op de arbeidsmarkt zijn heel erg te zien in het ruimtelijke domein. Dat maakt dat het bestuur keuzes moet maken waar de inzet op te leveren, en als gevolg daarvan niet alle projecten kan begeleiden. Toch hebben we mooie vooruitgang geboekt in een aantal spraakmakende trajecten: het conceptmasterplan Topicus is vastgesteld, het masterplan Senzora idem, het bestemmingsplan St. Jozef is vastgesteld en een ontwerpbestemmingsplan voor de Kop Handelskade is ter visie gegaan. Bij de herontwikkeling Roto liggen we nog steeds op koers om in 2023 tot een masterplan te komen. De voormalige Auping-locatie is al voor een groot deel opgeleverd. Zo maar enkele voorbeelden. Het meest tot de verbeelding sprak wellicht de enorme subsidie van €30 miljoen die we van het Rijk hebben ontvangen om infrastructurele maatregelen te nemen ter versnelling van de woningbouw in de Centrumschil (waaronder De Kien) en Keizerslanden. Goed om te beseffen dat de basis voor dit soort trajecten en projecten is gelegd in de Omgevingsvisie 2019. Een langetermijnvisie lijkt te lonen! Bovendien ontvingen we €5,6 miljoen voor het realiseren van flexwoningen. Kortom: nog veel werk aan de winkel!

Binnen De Kien is inmiddels ook een overeenkomst met de NS gesloten, met als doel het gebied verder tot ontwikkeling te brengen vanuit de kaders van het vastgestelde Ontwikkelingsperspectief. Een plan van aanpak om te komen tot een parkeergarage is nagenoeg klaar. Ook voor de locatie Roto wordt gezocht naar de realisatie van een parkeerhub. Dat vordert eveneens.

Dat alles moet zich voegen binnen onze Hoofdwegenstructuur, die we in 2023 gaan herijken. Deventer is goed bereikbaar, moet dat op zijn minst blijven en waar mogelijk verbeteren voor alle vormen van vervoer: OV, fiets, auto. De binnenstad heeft daarbij een bijzondere plek. Op basis van besluitvorming in 2022 komt daarvoor een plan van aanpak als basis voor dit traject. De verschillende vormen van duurzame mobiliteit krijgen steeds meer aandacht. Zo werken we aan een zero-emissiezone voor de binnenstad, en is er een visie op het plaatsen van elektrische laadpalen vastgesteld.

We zijn erg actief geweest in het landelijk gebied. Er konden mooie subsidies worden toegezegd op basis van onder andere de Leaderregeling, en we konden de dorpen die nog geen dorpsvisie hebben stimuleren om dit alsnog op te pakken. Ons traject 'Kansen uit Buiten' dient als voorbeeld voor veel andere gemeenten en leidt tot mooie resultaten. Op verschillende plekken worden oude stallen opgeruimd en verschijnen nieuwe woningen. Ons Erfdelersproject krijgt landelijk veel publiciteit. De ontwikkelingen in het landelijk gebied baren overigens wel zorgen. Er is een grote druk op de ruimte, en er heerst veel onzekerheid. De landelijke en provinciale trajecten rond Omgevingsvisie en Programma Landelijk Gebied volgen we actief, en we leveren daarop veel input. Door het werk aan een gemeentelijk visie op het landelijk gebied proberen we de keuzes waar we voor staan, en de rol die de gemeente daarbij nog kan vervullen inzichtelijk te maken en aan de raad voor te leggen.

Natuurlijk mag het traject 'Wonen, Werken en Verjongen' (voorheen: 'Wonen en Voorzieningen') niet onbenoemd blijven. Een enorme opgave die ook tot scherpe keuzes moet leiden. We werken daarbij van grof naar fijn: vanuit ambities naar scenario's en vervolgens locaties. Participatie speelt daarbij een heel grote en belangrijke rol want de te maken keuzes zullen grote invloed op de leefomgeving hebben.

De woningbouwopgave is (zoals boven al aangegeven) onverminderd groot. Afgelopen jaar hebben we in Deventer 464 nieuwe woningen opgeleverd. Dat is meer dan voorgaande jaren, maar lang niet genoeg om onze ambitie te kunnen realiseren. Een grote steun in de rug is de met het Rijk en de provincies afgesloten Woondeal. Een drietal sleutelprojecten heeft daardoor status gekregen: Centrumschil, Keizerslanden en Bathmen.

Met de corporaties is een intentieovereenkomst gesloten om zo snel mogelijk, misschien nog in 2023, te komen tot 300 nieuwe flexwoningen. De eerste locaties zijn in beeld en worden uitgewerkt. We konden ook maatregelen nemen om met name de wat zwakkeren op de woningmarkt te beschermen tegen het speculeren met woningen, door het instellen van een opkoopbescherming en zelfbewoningsplicht (voor delen van de gemeente).

Heel veel kleiner, maar daarom nog niet minder belangrijk, is dat de gemeente 3 nieuwe woonwagendplaatsen aan het bestand heeft toegevoegd. Dat kan niet iedere gemeente ons nazeggen.

Tot slot hebben we van de provincie opnieuw een goede beoordeling gekregen voor ons ruimtelijke ordeningsinstrumentarium, in het kader van het interbestuurlijk toezicht. Dat betekent dat we onze bestemmingsplannen en dergelijke op orde hebben en onze manier van vergunningverlening, handhaving en toezicht. Daardoor konden we de enorme vergunningenstroom ook adequaat beoordelen. Dat leverde veel meer leges op dan begroot. Inmiddels hebben we besloten tot een ander legessysteem, ook met het oog op de komst van de Omgevingswet.




## Doelen en prestaties

### Bereikbaarheid Deventer

**Omschrijving** We verbeteren de bereikbaarheid van Deventer, en zetten in op het bevorderen van een duurzame vorm van mobiliteit. Het aantal inwoners dat (zeer) tevreden is over de bereikbaarheid van de eigen buurt is minimaal 66%. 


**Toelichting**

**Prestatie** We actualiseren het beleidskader parkeren, inclusief het doorvoeren van het nulnormprincipe voor de binnenstad, en leggen de nieuwe kaders aan de Raad ter vaststelling voor. 

**Toelichting** Na de discussie in de raad heeft het college ervoor gekozen om pas op de plaats te maken, en in een nieuwe raadsperiode een nieuwe afweging te maken. Via een plan van aanpak wordt in het eerste kwartaal van 2023 een nieuwe planning gemaakt.

**Begroot budget** €25.000


**Gerealiseerd**

**Prestatie** We zetten onze ambitie voort door extra aandacht voor gebruik en stalling van de fiets, het uitvoeren van de acties uit de laadvisie voor elektrische voertuigen en het geven van invulling van de tweede fase van het plan van aanpak stadslogistiek (invoering nulmissiezone per 2025). 

**Toelichting**

**Begroot budget** €75.000


**Gerealiseerd**

**Prestatie** We vervolgen onze lobby inzake de Berlijnlijn en de verdubbeling van het spoor Deventer-Zwolle, en leveren input aan de nieuwe OV-concessie die per december 2022 ingaat. 

**Toelichting**

**Begroot budget** €25.000

**Gerealiseerd**


**Prestatie** We komen in 2022 met nadere voorstellen over de haalbaarheid van de realisatie van een collectieve parkeervoorziening in De Kien 

**Toelichting** Een nieuwe parkeergarage maakt onderdeel van de uitvoering van de versnellingsgelden. Definitieve planvorming in 2023/2024 te verwachten.


**Begroot budget** €50.000

**Gerealiseerd**

### Evenwichtige woningvoorraad

**Omschrijving** We zorgen in samenspraak met onze partners voor een evenwichtige woningvoorraad die aansluit op de behoefte in Deventer, zowel naar aantal als naar aard. We zetten daarbij in op een versnelling van de productie, vanwege de grote vraag naar goede woningen. We huldigen de principes uit de Omgevingsvisie en de Woonvisie 2018 (benutten de bestaande kwaliteiten, waarbij inbreiding voor uitbreiding gaat). We geven verder vorm en inhoud aan de uitgesproken ambitie om in Deventer 11.000 woningen aan de bestaande voorraad toe te voegen. 


**Toelichting**

**Prestatie** We actualiseren de Woonvisie 2018 op basis van de nieuwe autonome behoefte om daarin via nieuwbouw adequaat te voorzien. We leggen deze ter besluitvorming aan de Raad voor. 

**Toelichting** Vanwege problemen met de ambtelijke capaciteit is deze prestatie niet gerealiseerd. In de planning is nu afronding in 2023 voorzien.

**Begroot budget** €50.000

**Gerealiseerd**

**Prestatie** We brengen in beeld op welke manier flexwonen een aanvulling kan vormen op de Deventer woningmarkt, welke locaties daarvoor geschikt kunnen zijn en hoe deze locaties ingevuld kunnen worden. We betrekken daarbij de stakeholders zoals de corporaties om tot snelle realisatie te kunnen komen. We leggen het resultaat ter besluitvorming aan de Raad voor. 

**Toelichting**

**Begroot budget** €75.000

**Gerealiseerd**

**Prestatie** Op basis van een door de raad bepaalde ambitie en op de Routekaart, vervolgen we het zoeken naar nieuwe woningbouwlocaties.



**Toelichting**

**Begroot budget** €100.000

**Gerealiseerd**

**Prestatie** De beoogde nieuwbouw in 2022 bedraagt volgens het woningbouwprogramma 400 wooneenheden. We beschouwen dit als een ondergrens. Om onze ambitie te realiseren, geven we voorrang aan de meest kansrijke plannen, en zetten daar onze capaciteit op in om te zorgen voor adequate planologische kaders. Speciale aandacht krijgen de zogenaamde creatieve stedelingen, speerpunt van ons beleid.



**Toelichting** er zijn in 2022 464 woningen opgeleverd.

**Begroot budget** €100.000

**Gerealiseerd**

## Kwaliteiten stad en land

**Omschrijving** We ontwikkelen en versterken de bestaande, specifieke (ruimtelijke) kwaliteiten van stad en land, zoals verankerd in de Omgevingsvisie, en inwoners waarderen het uiterlijk van hun woonomgeving in 2021 op 7,5. Dat is minstens op hetzelfde niveau als 2019 (laatstbekende cijfer).



**Toelichting**


**Prestatie** We leggen de Raad een beslisdocument over de toekomstige rol en functie van De Nieuwe Keizer voor, op basis van het vastgestelde Ontwikkelingsperspectief. Voor uitgebreide rapportage wordt verwezen naar het onderdeel Grote Projecten.




**Toelichting**

**Begroot budget** €120.000


**Gerealiseerd**

**Prestatie** Waar er vanuit de samenleving initiatieven ontstaan voor de herontwikkeling van bestaande locaties of gebieden, stellen we zo snel mogelijk een Nota van Uitgangspunten of Handelingsperspectief op als basis voor deze ontwikkeling. We doen dat in samenspraak met de initiatiefnemers, en vertrekken vanuit de kernwaarden van de Omgevingsvisie. Dat zijn ruimtelijke aspecten maar ook aspecten als gezondheid en duurzaamheid. De kosten daarvan worden zoveel mogelijk verhaald op basis van de Grondexploitatiewet. We geven dat zoveel mogelijk de vorm van een gebiedsprogramma. 


**Toelichting**  
**Begroot budget** €300.000  
**Gerealiseerd**

**Prestatie** We ronden een visievormende discussie over de toekomst van het landelijk gebied af, waarbij we het hebben over de betekenis voor Deventer in het perspectief van ruimtevrugnende functies als landbouw, natuur, water, recreatie, energie en woningbouw. We gebruiken dit als input op de verschillende beleidstrajecten binnen de gemeente, maar ook richting provincie en regio. 

**Toelichting** Vanwege een gebrek aan ambtelijke capaciteit en de verwarrende discussies op andere overheidsniveaus is deze prestatie niet gelukt. Deze wordt doorgeschoven naar 2023/2024  
**Begroot budget** €100.000 + €150.000 nieuw beleid  
**Gerealiseerd**

**Prestatie** Handhaving en toezicht baseren we op het in 2021 geactualiseerde VTH Uitvoeringsprogramma, en we leggen de Raad voorstellen voor die verband houden met de invoering van de Omgevingswet en de Wet private kwaliteitsborging (werkwijze, leges). 

**Toelichting**  
**Begroot budget** €55.000  
**Gerealiseerd**


**Prestatie** Op basis van de Routekaart leggen we de raad een beslisdocument voor over de vervolgstappen binnen Wonen en Voorzieningen, als opmaat voor de invulling van de woningbouwambitie van 11.000 nieuwe woningen tot 2035. 

**Toelichting**


**Begroot budget** €300.000

**Gerealiseerd**

**Omgevingswet**

**Omschrijving** We versterken in Deventer het werken volgens de principes van de komende Omgevingswet. 


**Toelichting**

**Prestatie** We oefenen met het Digitaal Stelsel van de Omgevingswet (DSO) en testen of onze eigen systemen erop aansluiten en werken met het DSO. 

**Toelichting** De invoering van de wet is inmiddels op 1 januari 2024 bepaald.

**Begroot budget** Zit in budget Omgevingswet

**Gerealiseerd**

**Prestatie** Conform het plan van aanpak Implementatie Omgevingswet, zetten we stappen om gereed te zijn om volledig conform de uitgangspunten van die wet te werken. 

**Toelichting** De invoering van de wet is inmiddels op 1 januari 2024 bepaald.

**Begroot budget** €640.000

**Gerealiseerd**

## Beleidsindicatoren

Nummer	Taakveld	Naam	Toelichting	Bron
35	Vhrosv	Gemiddelde WOZ waarde	Duizend euro	CBS
Jaar	2022	2021	2020	2019
Waarde	272	244	223	227,40
Nummer	Taakveld	Naam	Toelichting	Bron
36	Vhrosv	Nieuw gebouwde woningen	Aantal per 1.000 woningen	Basisregistratie adressen en gebouwen
Jaar	2022	2021	2020	2019
Waarde	4	3,90	11,10	10,40
Nummer	Taakveld	Naam	Toelichting	Bron
37	Vhrosv	Demografische druk	%	CBS
Jaar	2022	2021	2020	2019
Waarde	67,80	67,50	68,10	68
Nummer	Taakveld	Naam	Toelichting	Bron
38	Vhrosv	Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden	In Euro's	COELO
Jaar	2022	2021	2020	2019
Waarde	869	771	735	684
Nummer	Taakveld	Naam	Toelichting	Bron
39	Vhrosv	Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden	In Euro's	COELO
Jaar	2022	2021	2020	2019
Waarde	917	815	779	736

Nummer	Taakveld	Naam	Toelichting	Bron
40	Vhrosv	Opgeleverde woningen	Aantal woningen	Registratie gereedmeldingen gemeente
Jaar	2022	2021	2020	2019
Waarde	464	248	316	
Nummer	Taakveld	Naam	Toelichting	Bron
41	Vhrosv	Opgeleverde sociale huurwoningen	% van het totaal	Registratie gereedmeldingen gemeente
Jaar	2022	2021	2020	2019
Waarde	15,70	16	3	
Nummer	Taakveld	Naam	Toelichting	Bron
42	Vhrosv	Omvang sociale huurvoorraad		Jaarverslagen corporaties – Monitor Verantwoording Prestatieafspraken
Jaar	2022	2021	2020	2019
Waarde	12687	12973	12982	
Nummer	Taakveld	Naam	Toelichting	Bron
43	Vhrosv	Gemiddelde zoektijd woningzoekenden voor sociale huurwoningen	Jaar	Jaarverslag Woonkeus
Jaar	2022	2021	2020	2019
Waarde	1,18	1,11	0,92	

## Exploitatie

(bedragen x €1.000)

	Primitieve begroting	Begroting na wijziging	Rekening	Verschil
Lasten	6.278	9.188	9.517	329
Baten	3.548	5.190	7.538	2.348
Voor resultaatbestemming	-2.729	-3.998	-1.979	2.019
Stortingen in reserves	0	58	58	0
Puttingen uit reserves	15	1.295	864	-431
Na resultaatbestemming	-2.714	-2.761	-1.173	1.589

## Budgetoverhevelingen

(bedragen x €1.000)

Onderwerp	Lasten	Baten	Saldo
Visie Hoogbouw	42	0	-42
Planontwikkeling Stadshof	36	36	0
Onderzoek biovergisters	25	0	-25
De Nieuwe Keizer	51	0	-51
Kavelruil Deventer	86	86	0
Kavelruil Salland	330	330	0
Visie op landelijk gebied	123	0	-123
Kracht van Salland	126	126	0
Vitaal platteland	354	139	-215
Wet kwaliteitsborging (WKB)	26	26	0
Mobiliteitsstudie Poort van Deventer	19	19	0
Normalisatie woonwagens	28	0	-28
Aanbesteding openbare ruimte Obsurv	7	7	0



BGT-BAG	8	8	0
Totaal	1.261	777	-484

### Saldo na resultaatbestemming en budgetoverheveling

(bedragen x €1.000)

	Saldo
Saldo na resultaatbestemming	1.589
Saldo budgetoverheveling	-484
Saldo na budgetoverheveling	1.105

### Toelichting saldo na budgetoverheveling (voordeel €1.105.000)

#### Bouwleges (voordeel €1.100.000)

Het positieve resultaat komt geheel voor rekening van de meeropbrengsten van de bouwleges. In eerdere rapportages kon al een optimistisch geluid worden gegeven. De ontwikkelingen hebben zich ook in de laatste maanden van het jaar volop doorgezet. Na aftrek van de noodzakelijke extra arbeidsinzet resteert een positief saldo (na bijstelling) op de leges van €1.100.000.

#### Diversen

Er waren ook wat kleine tegenvallers te melden. De vertraging van de invoering van de Omgevingswet leidde tot extra uitgaven (vooral ICT), het werken aan het bestemmingsplan Poort van Deventer en de discussies daarover, het actualiseren van de situatie op de locatie Bruggestraat, de Wet Open Overheid, het Q-team Topicus vroegen meer inzet dan kon worden voorzien bij het begin van het jaar. Een verdere ontwikkeling was de toename van het aantal Rood-voor-Roodinitiatieven en de Inbreidingen. Hoewel we scherp acteren op kostenverhaal kon toch niet worden voorkomen dat we met wat onverhaalbare kosten werden geconfronteerd.

## Investerings

(bedragen x €1.000)

	Primitieve begroting	Begroting na wijziging	Rekening	Vershill
Uitgaven t.l.v. investeringen	0	121	167	46
Inkomsten t.g.v. investeringen	0	5	59	54
Saldo	0	-116	-108	8

### Toelichting

De overschrijding betreft de investering Stadshof. Aan de lastenkant is €46.471 meer uitgegeven dan begroot. Dit wordt gecompenseerd door een niet begrote bijdrage van derden van €54.300, waardoor er geen sprake is van overschrijding van de rechtmatigheid.

## Dashboard

Naam	Openen
Dashboard Bouwen en wonen	<a href="#">Bouwen en wonen</a>
Pdf Bouwen en wonen (1.973 kb)	<a href="#">Pdf Bouwen en wonen</a>

## Gerelateerde informatie

Documentnaam	Bestandsgrootte	Openen
Omgevingsvisie 2019	12 Mb	<a href="#">Omgevingsvisie gemeente Deventer</a>
Beleidsnotitie woonwagen- en standplaatsen 2018	1,0 Mb	<a href="#">Beleidsnotitie woonwagen- en standplaatsen 2018</a>
Prestatieafspraken Wonen Deventer 2019-2022	0,2 Mb	<a href="#">Prestatieafspraken Wonen Deventer 2019-2022</a>
Woonvisie Deventer 2018	0,6 Mb	<a href="#">Woonvisie Deventer 2018</a>

## Herstructurering en vastgoed

### Omschrijving

Het programma richt zich op de begeleiding en uitvoering van gebiedsontwikkeling. Het gaat daarbij om waardecreatie, waarbij het maatschappelijke effect van de gebiedsontwikkeling centraal staat. Dit maatschappelijk effect wegen we af tegen de financiële investering in een gebiedsontwikkeling.

Dit doen wij vooral door het realiseren, contracteren en begeleiden van ruimtelijke ontwikkelingsprojecten. Wij nemen deel of regisseren in netwerkverbanden, stimuleren en faciliteren marktpartijen en laten los wanneer particuliere initiatieven de overheid niet nodig hebben. Wanneer (niet)commerciële partijen een ontwikkeling die wij noodzakelijk vinden niet oppakken of onvoldoende waardecreatie opleveren gaan wij zelf actief of in samenwerking gronden en panden (strategisch) aankopen, ontwikkelen en verkopen of beheren.

## 2022 in vogelvlucht

De afgelopen jaren is de gemeente behoedzaam omgegaan met de exploitatie van gronden voor woningbouw en de ontwikkeling van bedrijfsruimten. Daardoor heeft de gemeente risico's kunnen beheersen en grondprijzen reëel gewaardeerd.

De gemeentelijke voorraad bouwgrond voor bedrijventerreinen en woningbouw is afgenomen. Daardoor neemt de gemeentelijke afhankelijkheid van particuliere grondeigenaren voor het realiseren van de ruimtelijke opgave toe en wordt sterk ingezet op samenwerking met marktpartijen en maatschappelijke partners.

In 2022 bleef er een grote vraag naar nieuwe woningen. Landelijk staat de woningmarkt onder druk als gevolg van stijgende prijzen, tekort aan personeel en de stikstofproblematiek. Maar relatief gezien is de markt voor woningbouw in Deventer goed te noemen. Neemt niet weg dat deze omstandigheden effect hebben op de grondexploitaties.

Fase 1 van Steenbrugge is zo goed als voltooid, de verkoop van gronden in fase 2 is gestart. In het zuidelijk plandeel van Eikendal worden de laatste kavels verkocht en ook de verkoop van de grotere kavels in Eikendal-Noord verloopt goed, zij het dat in dit dure segment wel de effecten van de veranderende marktomstandigheden zichtbaar worden. In de Tuinen van Zandweerd zijn alle gronden op een appartementencomplex na verkocht.

Alle overige gemeentegronden die geschikt zijn voor woningbouw zijn inmiddels in voorbereiding genomen. Dit zijn ondermeer de gronden aan de Van Hetenstraat, Oranjekwartier, Shita/speeltuinlocatie, Bathmense Enk 2e fase, Hagenvoorde en Wittenstein. Ook voor de locaties Havenkwartier en Sluiskwartier ligt de focus inmiddels sterk op het realiseren van de woningbouw.

De vraag naar bedrijfskavels in Deventer blijft groot. Het oostelijk plandeel van het A1 Bedrijvenpark is nagenoeg uitverkocht. Het eerste gebouw in het westelijke plandeel is in aanbouw, aanvullende kavels zijn in de verkoop. Voor de uitgifte zijn criteria geformuleerd aan de hand waarvan bedrijven kunnen worden geselecteerd. Enige zorg bestaat er over de elektriciteitsvoorziening voor de nieuwe kavels.

De meer verspreid door de gemeente gelegen bedrijfskavels, waaronder ook op het Gasfabriekterrein en aan de Looweg in Bathmen, zijn nagenoeg allemaal verkocht of in optie uitgegeven.

De gronden in de sport- en leisurestrook langs de Holterweg zijn ook allemaal verkocht. In de Stadsas resteert slechts een kleine strook naast het politiekantoor (Driehoek Snippeling).

## Doelen en prestaties

### Grondbeleid

#### Omschrijving

Wij hebben oog voor de maatschappelijke ontwikkelingen teneinde deze adequaat te kunnen faciliteren met het grondinstrumentarium. Met de gemeentelijke vastgoedposities dragen we bij aan de gewenste waardecreatie. We hebben zicht op de gemeentelijke kosten die voortvloeien uit de ruimtelijke opgaven teneinde deze op een eerlijke wijze te kunnen toerekenen aan alle ruimtelijke ontwikkelingen.



#### Toelichting

#### Prestatie

Wij organiseren de gemeentelijke regie op contractering, voorbereiding en uitvoering van de ruimtelijke ontwikkelingen binnen aandachtsgebieden. We bevorderen een eerlijke kostentoerekening van de gemeentelijke kosten van werken en werkzaamheden van algemeen nut en onrendabele ontwikkelingen.



#### Toelichting

#### Begroot budget

#### Gerealiseerd

#### Prestatie

Het doorontwikkelen van het instrumentarium om te bezien in hoeverre we hiermee kunnen bijdragen aan de maatschappelijke waardecreatie en een evenredige kostentoerekening van gemeentelijke kosten over alle locatie- en gebiedsontwikkelingen.




#### Toelichting

#### Begroot budget

€33.000

#### Gerealiseerd

**Prestatie** Wij werken tezamen met onze partners verder aan de grondexploitaties of grondverkopen van Steenbrugge, De Vijfde Hoek, Wijtenhorst Douweler Leide, Eikendal, Tuinen van Zandweerd, Bedrijventerrein A1, Westfalenstraat, Looweg, Bedrijventerrein Lettele, Leisurestrip Holterweg, cluster Stadsentree, cluster Havenkwartier, Sluiskwartier, Centrumplan Bathmen, Winkelcentrum Keizerslanden (Roelandflatlocatie) , Hagenvoorde, Wittenstein, van Heetenstraat en Voormalige speeltuin/Shita-locatie. 

**Toelichting** Eind 2022 worden de grondexploitaties voor Leisurestrip Holterwegzone, Bedrijventerrein Lettele, Looweg en Teugseweg (onderdeel cluster Stadsentree) afgesloten.


**Begroot budget** In budget grondexploitaties

**Gerealiseerd**

## Herstructurering

**Omschrijving** Wij ronden de bestaande Herstructureringsopgave van de wijk Keizerslanden af met de ontwikkeling van het Oranjekwartier. 

**Toelichting**

**Prestatie** Het samen met bewoners, marktpartijen en corporatie zorgdragen voor de uitvoering van het ontwikkelperspectief en het leefbaarheidsplan voor het Oranjekwartier 

**Toelichting**

**Begroot budget** €140.000

**Gerealiseerd**

Portefeuillemanagement		
Omschrijving	Wij kennen de ontwikkelingen op de grondmarkt en hebben oog voor de kansen voor nieuwe stedelijke functies.	+
Toelichting		
Prestatie	De verkoop van 5 panden waarvan het gemeentelijke bezit niet in voldoende mate een maatschappelijk effect dient of dat op afzienbare termijn een bijdrage kan verlenen aan een waardecreatie.	-
Toelichting	We halen de verkoop van 5 panden dit jaar niet. De doelstellingen hieromtrent voor de komende jaren zijn hierop bijgesteld. Dit heeft te maken met het feit dat we bijna alle panden die we wilden verkopen, inmiddels hebben verkocht. We hebben dit jaar de portiersloge op het Gasfabriekterrein (Zutphenseweg ong) verkocht.  In 2022 is de verkoop van meerdere panden voorbereid, waarvan verwacht wordt dat deze in 2023 zullen worden verkocht.	
Begroot budget	€25.000	
Gerealiseerd		
Prestatie	Daar waar zich ruimtelijke en financiële gelegenheden voordoen zetten wij het grondinstrumentarium situationeel in teneinde te beschikken over een strategie.	+
Toelichting		
Begroot budget	€25.000	
Gerealiseerd		





#### Prestatie

Het in voorraad hebben van ruwe bouwgrond en het ontwikkelen en vermarkten van voldoende bouwrijpe grond in een kwalitatief goede openbare ruimte voor:

- de verkoop van gronden ten behoeve van het bouwen van gemiddeld 200 woningen per jaar als onderdeel van de gehele woningbouwproductie in de gemeente Deventer in 2022 en verder.
- de uitgifte van 5,2 ha bedrijventerreinen per jaar
- de uitgifte van 1,0 ha terreinen voor overige voorzieningen.

#### Toelichting

##### Begroot budget

Kosten €14,6 miljoen

##### Gerealiseerd

Opbrengsten €26 miljoen

## Exploitatie

(bedragen x €1.000)

	Primitieve begroting	Begroting na wijziging	Rekening	Vershil
Lasten	19.044	30.083	26.299	-3.783
Baten	21.170	31.635	26.229	-5.406
Voor resultaatbestemming	2.126	1.552	-70	-1.622
Stortingen in reserves	1.346	2.351	6.253	3.902
Puttingen uit reserves	200	4.382	9.877	5.495
Na resultaatbestemming	979	3.583	3.554	-29

## Budgetoverhevelingen

(bedragen x €1.000)

Onderwerp	Lasten	Baten	Saldo
Routekaart verduurzaming vastgoed	62	62	0
Project aan de Dijk	575	575	0
Oranje kwartier	1.453	1.294	-159
Ludgeruskwartier	68	68	0
Gebiedsontwikkeling centrumschil/Keizerslanden	47	47	0
Nog te verkopen gronden Driehoek Snipperling	899	899	0
Totaal	3.103	2.944	-159

### Saldo na resultaatbestemming en budgetoverheveling

(bedragen x €1.000)

	Saldo
Saldo na resultaatbestemming	-29
Saldo budgetoverheveling	-159
<b>Saldo na budgetoverheveling</b>	<b>-188</b>

### Toelichting saldo na budgetoverheveling (nadeel €188.000)

#### Tussenvoorziening (nadeel €211.000)

Het nadelig saldo wordt grotendeels veroorzaakt door de getroffen tussenvoorziening (tuvo) op het COA-terrein. Gelet op de grote behoefte aan opvang- en doorstroomlocaties voor asielzoekers en statushouders heeft het college in 2022 besloten een tussenoplossing te bieden voor 150 statushouders in de vorm van een voorziening op het COA-terrein. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar raadsvoorstel 2022-1119. Veronderstelling was dat kosten zouden worden gedekt uit rijksmiddelen. Dit bleek niet het geval. De gemeentelijke kosten ten behoeve van de oprichting van de tuvo, zijn in totaal geraamd op €650.000. Daarvan is in 2022 €311.000 al besteed of zijn verplichtingen aangegaan. Hiervan is €100.000 te dekken uit bestaande middelen en €211.000 uit de vrijvallende middelen van de bekostigingsregeling opvang ontheemden (Oekraïne).

### Voorzieningen

(bedragen x €1.000)

	Primitieve begroting	Begroting na wijziging	Rekening	Vershil
Uitgaven t.l.v. voorzieningen	0	834	4.292	3.458
Inkomsten t.g.v. voorzieningen	0	1.036	4.753	3.716
Saldo	0	203	461	258

### Investerings

(bedragen x €1.000)

	Primitieve begroting	Begroting na wijziging	Rekening	Vershil
Uitgaven t.l.v. investeringen	0	663	819	156
Inkomsten t.g.v. investeringen	935	2.815	1.020	-1.795
Saldo	935	2.152	201	-1.950

### Toelichting

De investeringen hebben met name betrekking op grondtransacties (voorbereidingskredieten toekomstige exploitaties, verwerving gronden en nog te verkopen gronden). Zowel aan de uitgavenkant als aan de inkomstenkant (nog te verkopen gronden) wijkt de realisatie af van de raming als gevolg van werkzaamheden die doorlopen in 2023 en verder.

## Dashboard

Naam	Openen
Dashboard Bouwen en wonen	<a href="#">Bouwen en wonen</a>
Pdf Bouwen en wonen (1.973 kb)	<a href="#">Pdf Bouwen en wonen</a>

## Gerelateerde informatie

Documentnaam	Bestands grootte	Openen
Grondbeleid 2013	0,1 Mb	<a href="#">Grondbeleid 2013</a>

## Inkomensvoorziening en arbeidsmarkt

### Omschrijving

#### Verbindend kader Sociaal domein

We hebben een 'Verbindend kader Sociaal domein 2019-2022' vastgesteld waarin de ambities van het college, doelstellingen, overzicht en planning in het sociale domein in kaart zijn gebracht voor de komende jaren. Deze agenda houden we gezamenlijk met de raad actueel. Zo zorgen we in het sociale domein voor samenhang en verbinding.

#### Transformatieopgave

Het sociale domein staat er in Deventer goed voor. Toch blijft het zaak om vol in te blijven zetten op transformatie. Investeren in preventie blijft de sleutel om te voorkomen dat mensen zwaardere zorg of ondersteuning nodig hebben. We blijven inspelen op de veranderende samenleving, mogelijkheden op innovatie en om passende ondersteuning en begeleiding van mensen naar werk ook op langere termijn goed, toegankelijk en betaalbaar te houden. Dit doen we door binnen de programma's afzonderlijk onze doelen en resultaten te benoemen en realiseren, maar ook door een nauwe samenwerking tussen de programma's. Zo werken we nadrukkelijk samen aan het initiatief 'voorzieningen in de buurt', aanpak dak- en thuisloze jongeren, wijkgericht werken en nog diverse andere initiatieven.

## 2022 in vogelvlucht

Het afgelopen jaar stond vooral in het teken van de sterke stijging van de prijzen en dan in het bijzonder de energierekening. Vooruitlopend op de landelijke maatregelen is de lokale compensatieregeling vastgesteld waardoor wij waar nodig het verschil tussen het nieuwe en het oude termijnbedrag voor de doelgroepen konden compenseren. Met de landelijke regeling energietoeslag (de €1.300-regeling) hebben wij veel mensen weten te bereiken. Van de beoogde doelgroep van 6600 huishoudens hebben bijna 6000 huishoudens de toeslag ontvangen. Met ingang van 1 december 2022 is het Ondersteuningsloket energiekosten geopend. Inwoners uit Deventer kunnen hier terecht met vragen en ondersteuning voor de gestegen energiekosten. Daarnaast kan in overleg met de inwoner een afspraak worden gemaakt met een energiecoach. Bij het Ondersteuningsloket is ook het BAD aangesloten.

De implementatie van het beleidsplan 'Inzet op Ondersteuning en geldzorgen' (IOG) is volop in uitvoering. In 2022 is de projectorganisatie ingericht, de pilots besteedbaar inkomen (met Stichting Leergeld, Rechttop! en Inkomensondersteuning) zijn van start gegaan en communicatie over de verschillende regelingen is geïntensiveerd. In die communicatie wordt nadrukkelijk de verbinding gelegd met de energieregelingen. Met de Kleding-, Speelgoed- en Voedselbank wordt besproken hoe verdere samenwerking kan worden vormgegeven, het systeem Deltaview (ten behoeve van vroegsignalering bij schulden) is geëvalueerd en het contract voor collectief schuldregelen is getekend door alle partijen. Om de voortgang en doelbereik te kunnen volgen, is in 2022 gestart met het bouwen van de monitor IOG. Sommige onderdelen die voor 2022 op de implementatieplanning stonden zijn in verband met extra activiteiten voor de energieregelingen later opgestart dan gepland. Dit geldt onder andere voor de beleidsregels IIT (individuele inkomenstoelag).

Afgelopen jaar zijn meer mensen uitgestroomd uit, dan ingestroomd in de uitkering. Het totale bijstandsbestand is met 2% gedaald. Van de totale uitstroom (679) is 45% uitgestroomd omdat ze werk hebben gevonden of begonnen zijn aan een (nieuwe) studie. Er zijn instrumenten ontwikkeld voor onder andere psychisch kwetsbaren en jongeren. Met het inzetten van deze maatwerktrajecten wordt de beweging naar werk en opleiding versneld. Ook werpt de pilot Life-coaching, waarbij op integrale wijze ondersteuning wordt gegeven aan inwoners met multi-problematiek, zijn vruchten af. Daarnaast draagt meer aandacht voor preventie bij de doorzak WW en een betere samenwerking met het VSP/PRO onderwijs, waarbij er in een vroegtijdig stadium intensief contact is met de jongeren, tegelijkertijd bij aan een lagere instroom. In 2022 zijn er in totaal 66 inwoners met een indicatie beschut werk, van wie het grootste gedeelte werkzaam is bij KonnecteD. Het aantal inwoners met een indicatie beschut werk is in 2022 flink gestegen. Dit komt doordat de regeling bekender is geworden en doordat de toegang tot de Wajong verder beperkt is. Dit zorgt ervoor dat de kosten voor beschut werk zijn gestegen. Om ook de kansen van in de inzet van SROI nog beter te benutten is SROI intern en extern veel onder de aandacht gebracht en is regionale het expertisecentrum SROI opgericht. Dankzij het ontwikkelfonds zijn ruim 300 vouchers verstrekt aan werkgevers, werkenden en werkzoekenden voor een omscholing of bijscholing om zo de kansen op het verkrijgen of behouden van werk te vergroten. Op basis van de lessen uit de corona periode is de dienstverlening aan ondernemers in zwaar weer voortgezet. In 2022 is de Human Capital Agenda 2023-2026 vastgesteld.

In het totale uitkeringen resultaat resteert nog een tekort. De uitvoering van het aanvalsplan BUIG is in 2022 gestart en loopt door in 2023.

## Doelen en prestaties

Arbeidsmarkt		
Omschrijving	Wij brengen vraag en aanbod op de arbeidsmarkt bij elkaar.	+
Toelichting		
Prestatie	Startende ondernemers en ondernemers in zwaar weer ontvangen de passende ondersteuning die zij nodig hebben voor hun bedrijf	+
Toelichting		
Begroot budget	GROS OHD	
Gerealiseerd		
Prestatie	We realiseren onze taakstelling (minimaal 150 uitstroom met loonkostensubsidie) in het kader van de garantiebannen.	+
Toelichting		
Begroot budget	€1.000.000	
Gerealiseerd		
Prestatie	In 2022 wordt de samenhangende Human Capital Agenda afgerond om maximale werkgelegenheid te creëren voor alle doelgroepen.	+
Toelichting		
Begroot budget	Onderdeel van opdracht Konnected	
Gerealiseerd		



**Prestatie** 30 organisaties en/of bedrijven hebben een geldige PSO certificering.



**Toelichting**

**Begroot budget** Onderdeel opdracht Konnected

**Gerealiseerd**

**Prestatie** De samenstelling van de SW medewerkers is in lijn met het landelijke beeld (Cedris Benchmark)



**Toelichting**

**Begroot budget** €15.140.000

**Gerealiseerd**

**Prestatie** Minimaal 400 uitkeringsgerechtigden stromen uit de Participatiewet door de begeleiding naar een plek op de arbeidsmarkt (Matchen en Groeien).



Minimaal 300 uitkeringsgerechtigden stromen uit de Participatiewet door de begeleiding naar een plek op de arbeidsmarkt (Matchen en Groeien).

**Toelichting**

De mismatch op de arbeidsmarkt is groot, zeker voor de mensen in de uitkering. Vanwege de huidige arbeidsmarkt is de instroom in de meest kansrijke groep Matchen fors lager dan begroot (de meeste mensen die kunnen werken zijn aan het werk). Hiermee is ook de verwachte uitstroom uit deze groep lager. Verder blijkt de klantgroep Groeien groter dan eerder aangenomen en de problematiek complexer dan verwacht (onder andere veel psychische problemen). Door de zwaardere problematiek kost het meer tijd om mensen te begeleiden naar werk. Ook sluit het oorspronkelijke instrumentarium niet meer helemaal aan. Konnected en de gemeente werken samen sociaal domein breed samen om aanvullende instrumenten te ontwikkelen en te implementeren.

**Begroot budget**

€4.500.000 Opdracht Konnected

**Gerealiseerd**


<b>Inkomensvoorziening</b>		
Omschrijving	Iedereen die kan werken, moet werken en voor mensen die niet kunnen werken bieden wij een vangnet (een uitkering).	+
Toelichting		
Prestatie	Door inzet van meer informatieverstrekking (zowel intern als extern), neemt de bekendheid van de minimaregelingen 10% toe ten opzichte van het resultaat van het klanttevredenheidsonderzoek van 2020.	+
Toelichting		
Begroot budget		
Gerealiseerd		
Prestatie	Tenminste 70% van de minimahuishoudens in Deventer maakt gebruik van één of meer minimaregelingen en, in het geval van kinderen in het huishouden, is dit tenminste 90%.	+
Toelichting		
Begroot budget	€5.030.000	
Gerealiseerd		
Prestatie	Door gerichte inzet van de handhavingsmogelijkheden wordt voorkomen dat inwoners onterecht een uitkering ontvangen.	+
Toelichting		
Begroot budget		
Gerealiseerd		

**Prestatie** We realiseren bij de uitvoering van de Participatiewet een klanttevredenheid die minimaal gewaardeerd wordt met een 7,5. 

**Toelichting**

**Begroot budget** Onderdeel opdracht team Inkomensondersteuning en DWT


**Gerealiseerd**

**Prestatie** De ontwikkeling van het gemiddeld aantal uitkeringsgerechtigden in Deventer is conform de landelijke ontwikkelingen (zoals geraamd door CPB). 

**Toelichting**

**Begroot budget** €41.670.000

**Gerealiseerd**


**Prestatie** Elke klant die zich meldt voor een uitkering, heeft een gesprek over de financiën (preventie en vroegsignalering) volgens de principes van de stress sensitieve dienstverlening. 

**Toelichting**

**Begroot budget** €6.950.000 Team inkomensondersteuning en opdracht Connected

**Gerealiseerd**


Ontwikkelen naar werk		
Omschrijving	We ontwikkelen mensen waardoor zij betere kansen hebben op de arbeidsmarkt	+
Toelichting		
Prestatie	Alle uitkeringsgerechtigden die binnen maximaal 3 jaar de arbeidsmarkt kunnen bereiken (doelgroep Groeien), hebben binnen 6 weken na de intake een persoonlijk plan van aanpak. Na afronding van een fase, wordt het plan van aanpak bijgesteld.	+
Toelichting		
Begroot budget	Onderdeel opdracht Konnected	
Gerealiseerd		
Prestatie	Alle jongeren onder de 27 jaar met een bijstandsuitkering hebben een actueel actieplan richting opleiding en/of werk.	+
Toelichting		
Begroot budget		
Gerealiseerd		
Prestatie	Het aantal parttime werkenden/parttime ondernemers neemt 10% toe tov 2021.	+
Toelichting		
Begroot budget		
Gerealiseerd		

Prestatie Voor elke inwoner die zich meldt met aantoonbare broodnood wordt binnen 24 uur een passende voorziening getroffen. 

Toelichting

Begroot budget

Gerealiseerd

Prestatie Wij begeleiden 50 leerlingen van het VSO/Pro onderwijs naar een passende werkplek (beschut, garantiebaan of regulier) 

Toelichting


Begroot budget

Gerealiseerd

## Participeren in de samenleving

Omschrijving We faciliteren alle uitkeringsgerechtigden om te participeren in de samenleving. 

Toelichting

Prestatie In 2022 ontwikkelen we een aanbod op additionele arbeid 

Toelichting

Begroot budget Onderdeel van opdracht Konnected

Gerealiseerd



**Prestatie** De participatiemakelaar ondersteunt 200 uitkeringsgerechtigden om mee te kunnen doen in de samenleving

De participatiemakelaar ondersteunt 100 uitkeringsgerechtigden om mee te kunnen doen in de samenleving

**Toelichting** Bij aanvang van inzet op maat is een inschatting gemaakt van de grootte van de groepen van faciliteren en zorgen en de daarmee samenhangende inzet van de participatiemakelaar. Door corona, grootte van de groepen, lagere instroom dan verwacht en het feit dat nog niet met alle uitkeringsgerechtigden gesproken is over participatie wordt de doelstelling nu niet gehaald. Momenteel wordt geëvalueerd op welke wijze de participatiemakelaar beter bereikt kan worden.

**Begroot budget** Onderdeel van opdracht Inkomensondersteuning

**Gerealiseerd**

## Beleidsindicatoren

Nummer	Taakveld	Naam	Toelichting	Bron
21	Sociaal domein	Banen	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd 15 – 74 jaar	CBS
Jaar	2022	2021	2020	2019
Waarde	815,40	703,20	823,90	811,20
Nummer	Taakveld	Naam	Toelichting	Bron
24	Sociaal domein	Netto arbeidsparticipatie	% van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de beroepsbevolking	CBS
Jaar	2022	2021	2020	2019
Waarde	70,60	68,40	69,30	68,70
Nummer	Taakveld	Naam	Toelichting	Bron
26	Sociaal domein	Werkloze jongeren	% 16 t/m 22 jarigen	CBS
Jaar	2022	2021	2020	2019
Waarde	2	3	3	1,14
Nummer	Taakveld	Naam	Toelichting	Bron
27	Sociaal domein	Personen met een bijstandsuitkering	Aantal per 10.000 inwoners	CBS
Jaar	2022	2021	2020	2019
Waarde	468	349	564	450
Nummer	Taakveld	Naam	Toelichting	Bron
28	Sociaal domein	Aantal re-integratievoorzieningen	Aantal per 10.000 inwoners. 15-74 jaar	CBS
Jaar	2022	2021	2020	2019
Waarde	22,50	22,50	25,10	52,40

## Exploitatie

(bedragen x €1.000)

	Primitieve begroting	Begroting na wijziging	Rekening	Verschil
Lasten	76.670	85.501	82.536	-2.965
Baten	44.376	40.059	40.346	287
Voor resultaatbestemming	-32.294	-45.442	-42.190	3.253
Stortingen in reserves	0	838	838	0
Puttingen uit reserves	65	353	264	-89
Na resultaatbestemming	-32.229	-45.927	-42.764	3.164

## Budgetoverhevelingen

(bedragen x €1.000)

Onderwerp	Lasten	Baten	Saldo
Kansen baanbehoud doelgroep banenafpraak	50	50	0
Integrale jongerenaanpak onderwijs+reintegratie	200	0	-200
Ontwikkelfonds Cleantechregio	269	269	0
Impulsgelden re-integratie	200	0	-200
Compensatie Energiekosten	1.421	0	-1.421
Ondersteuning kosten energierekening	400	0	-400
Budget Armoedebestrijding-algemeen	98	0	-98
Implementatiebudget Pink	220	0	-220
Compensatie energietoeslag	3.376	0	-3.376
Bijzondere bijstand	237	0	-237
Uitvoeringskosten bijzondere bijstand zelfstandigen	31	0	-31
Bijzondere bijstand studenten - energie	232	0	-232
Breed offensief	62	0	-62
Totaal	6.796	319	-6.477



## Saldo na resultaatbestemming en budgetoverheveling

(bedragen x €1.000)

	Saldo
Saldo na resultaatbestemming	3.164
Saldo budgetoverheveling	-6.477
<b>Saldo na budgetoverheveling</b>	<b>-3.313</b>

### Toelichting saldo na budgetoverheveling (nadeel €3.313.000)

#### Re-integratie (voordeel €418.000)

Nadeel Begeleidingskosten beschut werk. In 2022 zijn er in totaal 66 inwoners met een indicatie beschut werk, waarvan het grootste gedeelte werkzaam is bij KonnecteD. Het aantal inwoners met een indicatie beschut werk is in 2022 flink gestegen. Dit komt waarschijnlijk doordat de regeling bekender is geworden en doordat de toegang tot de Wajong verder beperkt is. Andere gemeenten in onze arbeidsmarktregio zien dezelfde ontwikkeling. Dit zorgt ervoor dat de kosten voor beschut werk verder op zullen lopen. Ook hierdoor volgt er in 2023 nieuw beleid voor beschut werk. Het tekort over 2022 kan gedekt worden binnen het programma door diverse kleine voordelen.

Eind 2022 is er een akkoord bereikt met de Belastingdienst over de teruggaaf van een groot deel van de BTW op de kosten voor re-integratie over het jaar 2021. Dit leidt tot een eenmalig voordeel van ongeveer €477.000.

Daarnaast zijn er vanuit de december circulaire middelen beschikbaar gesteld voor het breed offensief € 62.000. Deze bijdrage heeft betrekking op activiteiten die in 2023 zullen worden uitgevoerd. De baten zijn verantwoord op het programma Algemene middelen, terwijl de budgetoverheveling via het inhoudelijk programma loopt.

#### Bijstand (nadeel €48.000)

Over 2022 is er een fors lager resultaat op terugvorderingen en verhaal. Dit wordt verder geanalyseerd in 2023 met een doorkijk naar de toekomst. Het nadeel kan gedekt worden binnen diverse posten in het programma.

#### December circulaire (nadeel €3.692.687)

In de december circulaire 2022 zijn bijdragen ontvangen (budgetoverheveling nadeel €3.827.900) voor Energietoeslag (€3.375.615), Bijzondere bijstand studenten (€231.843), Bijzondere bijstand (€236.659), Uitvoeringskosten Bijzondere Bijstand Zelfstandigen (€31.411). Deze bijdragen hebben grotendeels betrekking op activiteiten die in 2023 zullen worden uitgevoerd. De baten zijn verantwoord op het programma Algemene middelen, terwijl de budgetoverheveling via het inhoudelijk programma loopt.

Daarnaast is er een voordeel van €48.000 door diverse posten en een mutatie tussen de september circulaire en de december circulaire is er een correctie van €135.213 voordeel doorgevoerd. Zie ook toelichting bij programma Algemene dekkingsmiddelen.

### Voorzieningen

(bedragen x €1.000)

	Primitieve begroting	Begroting na wijziging	Rekening	Vershil
Uitgaven t.l.v. voorzieningen	0	0	195	195
Inkomsten t.g.v. voorzieningen	0	0	0	0
Saldo	0	0	-195	-195

## Dashboard

Naam	Openen
Dashboard Werk en inkomen	<a href="#">Werk en inkomen</a>
Dashboard Inkomensvoorziening	<a href="#">Inkomensvoorziening</a>
Pdf Werk en inkomen (1.492 kb)	<a href="#">Pdf Werk en inkomen</a>

## Gerelateerde informatie

Documentnaam	Bestandsgrootte	Openen
Beleidsplan minimabeleid en schuldhulpverlening 2017 - 2020	1,5 Mb	<a href="#">Beleidsplan minimabeleid en schuldhulpverlening 2017 - 2020</a>
Bedrijfsplan Konnected	1,1 Mb	<a href="#">Bedrijfsplan Konnected</a>
Beleidsdocument Sallcon	0,2 Mb	<a href="#">Beleidsdocument Sallcon</a>
Beleidskader Iedereen Actief! 2015	0,6 Mb	<a href="#">Beleidskader Iedereen Actief! 2015</a>
Herstructureringsplan SW 2014-2020	0,6 Mb	<a href="#">Herstructureringsplan SW 2014-2020</a>

## Meedoen

### Omschrijving

#### Verbindend kader Sociaal domein

We hebben een 'Verbindend kader Sociaal domein 2019-2022' vastgesteld waarin de ambities van het college, doelstellingen, overzicht en planning in het sociale domein in kaart zijn gebracht voor de komende jaren. Deze agenda houden we gezamenlijk met de raad actueel. Zo zorgen we in het sociale domein voor samenhang en verbinding.

#### Transformatieopgave

Het sociale domein staat er in Deventer goed voor. Toch blijft het zaak om vol in te blijven zetten op transformatie. Investeren in preventie blijft de sleutel om te voorkomen dat mensen zwaardere zorg of ondersteuning nodig hebben. We blijven inspelen op de veranderende samenleving, mogelijkheden op innovatie en om passende ondersteuning en begeleiding van mensen naar werk ook op langere termijn goed, toegankelijk en betaalbaar te houden. Dit doen we door binnen de programma's afzonderlijk onze doelen en resultaten te benoemen en realiseren, maar ook door een nauwe samenwerking tussen de programma's. Zo werken we nadrukkelijk samen aan het initiatief 'voorzieningen in de buurt', aanpak dak- en thuisloosheid jongeren, wijkgericht werken en nog diverse andere initiatieven.

## 2022 in vogelvlucht

Iedereen doet mee, iedereen telt mee. Inwoners zijn in staat om regie te pakken op hun eigen leven, zoals zij dat willen leven. Dat geeft kracht en zelfvertrouwen om mee te doen, iets voor anderen te betekenen en voor zichzelf en naasten te zorgen. Lukt dat niet? Dan ondersteunt de gemeente met passende (op maat) hulp. Aan deze ambitie is binnen het programma Meedoen in 2022 als volgt vormgegeven:

### Preventie

In 2022 is de Contourenschets Preventieplan Sociaal Domein ter informatie aan de raad gezonden en heeft een inspirerende raadsessie plaatsgevonden. Deze contourenschets dient als opmaat voor het Preventieplan Sociaal Domein dat in 2023 door de raad zal worden vastgesteld. Het Preventieplan biedt daarmee een goede basis om middelen uit het preventiefonds te besteden aan initiatieven die bijdragen aan onze preventiedoelstellingen.

### Sport

In 2022 is het beleidskader 'Samen sporten maakt sterk' vastgesteld met daarbij speciale aandacht voor een stevige infrastructuur. De uitwerking van de accommodatievraagstukken worden in 2023 verder opgepakt. Ook geven we, met sportverenigingen en het Sportbedrijf uitvoering aan het lokaal sportakkoord, waarbij wordt ingezet op het versterken van de sportverenigingen en samenwerkingen tussen partijen. Het sportloket functioneert als het loket voor sportverenigingen en inwoners voor alle informatie op het gebied van sport in Deventer.

### Gezondheid, mantelzorg, vrijwilligerswerk

In 2022 is het 'Lokaal gezondheidsbeleid 2019-2022' geëvalueerd. Alles overziend zijn er mooie samenwerkingsverbanden ontstaan, wordt er hard gewerkt aan gezondheidsbevordering en is er veel bereikt. De diverse partners in het netwerk Samen gezond in Deventer en in de grote schil eromheen, doen telkens nieuwe kennis en ervaringen op die vertaald worden naar een aanvulling op wat we doen of gaan doen om de gezondheid van de inwoners van Deventer te bevorderen. Het proces is gestart om het gezondheidsbeleid te actualiseren. Aspecten als aanpak eenzaamheid, Deventer dementievriendelijk, gezonde leefstijl, jongeren op gezonder gewicht zijn onderdelen die hierin een plek krijgen. De doorlooptijd van het proces is verlengd in verband met de nieuwe regelingen die vanuit het Rijk worden voorbereid (GALA, IZA). De thema's uit deze regelingen worden uitgewerkt in ons gezondheidsbeleid 2023-2026.

Het beleidskader 'Inzet in balans 2022-2026; mantelzorgondersteuning en vrijwilligerswerk' is vastgesteld door de raad in juni 2022. De samenwerking tussen het Steunpunt Mantelzorg en Vrijwilligers Thuiszorg en Deventer Doet is geïntensiveerd. Samen is extra aandacht besteed aan het werven van (zorg)vrijwilligers en het waarderen van mantelzorgers en vrijwilligers.

### Diversiteit/inclusie

Deventer is sinds 2008 een regenbooggemeente en zet zich daar actief voor in. In 2022 is de beleidsevaluatie 'Deventer Regenboog' geëvalueerd. Daaruit kwam naar voren dat activiteiten door en voor de doelgroep en educatie/voorlichting al redelijk worden ontplooid. Wel zijn er een aantal aandachtspunten meegegeven voor het nieuw te ontwikkelen beleid. Denk hierbij zichtbaarheid, bewustwording en de interne organisatie. In het afgelopen jaar is ook een start gemaakt voor het nieuwe beleidskader met een werksessie over de ontwikkelingen in den lande over de lhbtq+-community. Dit wordt in 2023 voortgezet.

Het jaar 2022 was ook het tweede jaar van het uitvoeringsplan 'Deventer Zonder drempels', voortvloeiend uit de inclusie agenda. Er is een ruim scala aan activiteiten georganiseerd voor en door de doelgroep maar ook met MKB Deventer. Ontwikkeling zit er nog op het gebied van onderwijs. Hier zal nadrukkelijk de samenwerking gezocht worden met onder andere Deventer Regenboog.

Na het coronajaar 2021 zijn de meldingen bij het meldpunt discriminatie in 2022 weer toegenomen. Nederland ging weer van het slot en men weer kon weer ontmoeten en recreëren, helaas had dit ook een toename aan meldingen tot gevolg. Het Meldpunt Discriminatie Deventer (MDD) heeft in 2022 extra financiële middelen ontvangen om een professionaliseringslag te maken als organisatie. Deze extra middelen zijn structureel vanuit het Rijk beschikbaar gesteld met als doel professionalisering, meer bereik, zichtbaarheid en daadkracht te realiseren.

### Buurtvoorzieningen

In 2022 is het beleidskader 'Goede voorzieningen in de buurt' vastgesteld door de gemeenteraad. Een van de speerpunten die hierin is opgenomen is 'de basis op orde' voor de buurtvoorzieningen. Op het gebied van financiën, bestuur en vrijwilligers. In 2022 zijn er meerdere trajecten gestart om de basis op orde te krijgen bij een aantal buurtvoorzieningen waarbij dat nog niet het geval was. Het ene traject is daarin meer intensief dan het andere traject. Een ander speerpunt vanuit het beleidskader is het werken vanuit een sociale agenda. Het idee hiervan is om de behoefte van de wijken in kaart te brengen en deze te vertalen naar activiteiten. Met als ideaalbeeld dat deze activiteiten zoveel mogelijk samenkomen bij een buurtvoorziening. Er heeft eind van het jaar een grote 'Kick-off' plaats gevonden waarbij alle buurtvoorzieningen waren uitgenodigd. Het doel was om uitleg te geven over de sociale agenda, hoe het proces eruit ziet en om alvast een eerste stap hierin te zetten met elkaar. In 2023 wordt hier vervolgd gegeven. Per wijk worden bijeenkomsten georganiseerd waarbij wordt ingezoomd op specifieke thematiek in de betreffende wijk. Van daaruit wordt de sociale agenda per wijk meer vorm gegeven. Met één pilot wijk zijn hier al stappen in ondernomen.

### WijDeventer/wijkmanagers/Voor Elkaar Teams

In 2022 zijn er na enkele speciale corona-jaren weer vele tientallen initiatieven ondersteund door de wijkmanagers en de Voor Elkaar-Teams.

De wijkmanagers zijn in 2022 een ontwikkeltraject gestart waarbij is gekeken naar rollen van de wijkmanager in de wijk, de doorontwikkeling van de WijDeventer methodiek. Ook is er - samenwerking met Kennis en Verkenning - een verbeterlag gemaakt in de wijkanalyses. De nieuwe wijkanalyses zijn inmiddels gepresenteerd, de overige ontwikkeltrajecten lopen door in 2023.

In 2022 hebben de Voor Elkaar Teams wederom uitvoering gegeven aan de opdracht om preventie binnen de Wmo mogelijk te maken. Daarbij is het de bedoeling om individueel maatwerk te voorkomen. Vanuit de Voor Elkaar Teams wordt gezocht naar collectieve oplossingen voor individuele vraagstukken. De medewerkers uit de Voor Elkaar Teams werken nauw samen met de collega's van team Toegang Wmo. We gaan de komende tijd gebruiken om dit samenspel nog beter vorm te geven. Zo gaan we nog meer inzetten om de transformatie van zorg/ondersteuning naar de wijken/dorpen te laten plaatsvinden. Dit doen we nadrukkelijk samen met inwoners en zorgaanbieders. Daarnaast willen we inwoners meer en beter bekend maken met de Voor Elkaar Teams en hun werkwijze.

### Wmo

In 2022 is de Open House inkoopprocedure Wmo 2023 voor de gunning van Wmo-aanbieders met succes doorlopen. Dit heeft geleid tot raamovereenkomsten met 89 zorgaanbieders per 1 januari 2023. De raamovereenkomst is ingegaan op 1 januari 2023 en heeft een looptijd tot en met 31 december 2026, met een optie tot verlenging van driemaal 2 jaar. Door de aanbesteding op deze wijze vorm te geven, biedt de gemeente haar inwoners ruime keuzevrijheid. Daarnaast biedt het de mogelijkheid om samen met partners collectief en dichtbij aanbod te realiseren. Dit draagt bij aan een zorg- en ondersteuningslandschap dat goede zorg haalbaar houdt, ook met het afnemen van de arbeidskracht,

### Beschermd wonen/Maatschappelijke opvang - Regionaal

In de regio Midden-IJssel (Deventer, Lochem, Olst-Wijhe, Raalte en Zutphen), werken wij, onder aanvoering van centrumgemeente Deventer, regionaal samen op het terrein van beschermd wonen, maatschappelijke opvang, verslavingszorg en de openbare geestelijke gezondheidszorg (oggz). In 2022 hebben onder meer verdere voorbereidingen plaatsgevonden op de door het Rijk voorgenomen decentralisatie van de rijksmiddelen beschermd wonen. Die voorbereidingen gaan in 2023 verder, het Rijk heeft inmiddels de voorgenomen invoeringsdatum uitgesteld tot 1-1-2024. In lijn met die beweging is in 2022 een start gemaakt met de actualisatie van de regiovisie. Verwachting is dat deze in het najaar van 2023 ter besluitvorming kan worden aangeboden. Verder is in regionaal verband in 2022 onder meer een start gemaakt met de uitvoering naar aanleiding van de regionale verkenning voorkomen dakloosheid jongvolwassenen, is de pilot Dagactivering/24-uursopvang voortgezet, is er een verkenning gestart naar Housing First en is uitvoering gegeven aan het terugdringen van de wachtlijsten beschermd wonen. Hiermee is onder meer bijgedragen aan het zorgdragen voor de continuïteit en kwaliteit van beschermd wonen en maatschappelijke opvang.

### Beschermd wonen/Maatschappelijke opvang - Lokaal

Deventer zal het komende jaar participeren in de verdere actualisatie van de regiovisie. Na vaststelling van de regiovisie zal er een lokaal actieplan worden opgesteld dat in de loop van 2024 door het college zal worden vastgesteld. Ondertussen wordt er lokaal alles aan gedaan om kwetsbare groepen (preventief) te ondersteunen. Denk hierbij aan de jaarlijkse subsidies voor partijen als Meester Geertshuis, Vriendendiensten Deventer, House of Hope, Mindfit (BZT), IrisZorg en Pactum.

Met als doel doorstromen in de asielketen te bevorderen, is vanaf medio 2022 gewerkt aan het realiseren van een tussenvoorziening voor statushouders op het AZC terrein. Hierbij is nauw samengewerkt met het COA, de woningcorporaties en Herstructureringsmaatschappij Overijssel (HMO). De voorziening zal naar verwachting in mei 2023 zijn gerealiseerd.

### Schuldhulpverlening

In maart is het BAD door de rechtbank ontslagen als beschermingsbewindvoerder. De dossiers van de ruim 400 betrokken huishoudens zijn overgedragen naar vervangend bewindvoerders. Naar de omstandigheden die hebben geleid tot het ontslag, is onafhankelijk onderzoek uitgevoerd. Eind november 2022 is het onderzoeksrapport opgeleverd.

Ondanks dat de bestaanszekerheid van veel huishoudens onder druk staat door de stijgende prijzen van levensmiddelen en energie, slagen we erin het om voor veel huishoudens een oplossing te bieden voor hun financiële problemen. In 85% van de huishoudens die zich bij ons meldt lukt het om de schulden op te lossen of beheersbaar te maken.

Daarnaast is veel ingezet gepleegd op het vroegtijdig bereiken van huishoudens die in financiële problemen dreigen te raken. Met huishoudens waarover signalen binnenkwamen dat er achterstanden in de betaling van vaste lasten ontstonden is actief contact gezocht, zodat een passend aanbod voor ondersteuning kon worden gedaan. Naar aanleiding van de aangenomen motie bij de begrotingsbehandeling is het derde Geldfit-spreekuur geopend, zodat mensen met financiële vragen tijdig en op nog meer plaatsen in de stad terecht kunnen voor hulp.

Ook met de inzet van Deltaview streven we ernaar om zo vroeg mogelijk in contact te komen met inwoners met geldzorgen of (beginnende) schuldenproblematiek. Het afgelopen jaar zijn de twee pilots afgerond en geëvalueerd. In de pilots zijn er in totaal 320 inwoners met betalingsachterstanden proactief benaderd, en is hen hulp aangeboden. Het ingezette hulpaanbod, bij de inwoners die daar voor open stonden, is van grote meerwaarde geweest en heeft grotere financiële problemen kunnen voorkomen.

### Inburgering

Het aantal statushouders en gezinsmigranten over wie de gemeente regie voert is hoger dan verwacht. Stand 31 december 2022: 83 statushouders (waarvan 31 onder de oude wet inburgering vallen, de zgn. 'ondertussengroep') en 42 gezinsmigranten.

Door de piek in de huisvesting in het derde en vierde kwartaal van 2022 is er een achterstand ontstaan in start van de brede intake (het moment dat regie start) bij vooral nieuwe statushouders. Door de verwachte blijvend hoge instroom in 2023, neemt de druk op de uitvoering (regie) verder toe. Om die toename het hoofd te bieden wordt de formatie inburgeringsconsulenten verder uitgebreid en worden de werkprocessen geëvalueerd.

Het aandeel statushouders dat gestart is met een B1-route is hoger dan geraamd (circa 70%). Datzelfde geldt ook voor het aandeel dat de onderwijsroute volgt (circa 24%). Circa 6% van de deelnemers is gestart met de zelfredzaamheidsroute (Z-route). Het komende jaar neemt het aantal statushouders dat start met inburgering fors toe, waardoor de verhoudingen tussen de leerroutes nog kunnen wijzigen. Het beeld blijft evenwel dat vooral het aandeel dat de B1-route gaat doen, hoger zal zijn dan geraamd. Er is een pilot inburgering gestart in samenwerking met Konnected en Matz social voor de uitstroom naar werk van de groep oude wetters.



## Doelen en prestaties

### Bieden van passende ondersteuning en begeleiding

**Omschrijving** We streven naar maatwerk, werken volgens 1 plan 1 huishouden 1 regievoerder, creëren collectieve voorzieningen en sturen datagericht.



#### Toelichting

**Prestatie** Minimaal 80% van de ervaringen met het contact met de sociale team is positief.



#### Toelichting

**Begroot budget** €2.714.851 (budget toegang WMO)

**Gerealiseerd** €2.461.549

**Prestatie** Elke inwoner die zich met een ondersteuningsvraag meldt, heeft binnen vier werkdagen contact met de toegang hierover.



#### Toelichting

**Begroot budget** zie budget toegang WMO

**Gerealiseerd**

**Prestatie** In elke wijk worden bewonersinitiatieven ondersteund door of i.s.m. WIJ-Deventer en de toegang sociale teams.




#### Toelichting

**Begroot budget** €608.768

**Gerealiseerd** €593.294

<b>Een Positieve gezondheid</b>		
Omschrijving	Positieve gezondheid is de kapstok voor alle preventie activiteiten die in Deventer worden neergezet.	+
Toelichting		
Prestatie	93% inwoners is het eens met de stelling. "Homoseksuele mannen en lesbische vrouwen moeten hun leven kunnen leiden zoals zij dat willen".	+
Toelichting		
Begroot budget	€39.453	
Gerealiseerd	€22.062	
Prestatie	Het percentage Deventenaren dat zich actief inzet voor buurt, wijk of dorp bedraagt minimaal 26%.	+
Toelichting		
Begroot budget	€1.273.304 (wijkaanpak +buurtinitiatieffonds)	
Gerealiseerd	€966.942	
Prestatie	Minimaal 50% van de vrijwilligers en (vrijwillige) organisaties is bekend met de mogelijkheden voor advies en ondersteuning vanuit de Vrijwilligerscentrale Deventer.	+
Toelichting		
Begroot budget	zie budget vrijwilligers/mantelzorgers	
Gerealiseerd		


Prestatie	Minimaal 60% van de inwoners van 18 jaar en ouder voldoet aan de Nederlandse Norm Gezond Bewegen.	+
Toelichting	Het percentage, gemeten in december 2021, bedroeg in Deventer 56%. Het landelijk gemiddelde was 52,1%. Mogelijk was hier sprake van een corona effect.	
Begroot budget	€9.861.662 (lasten taakveld sportbeleid en sportaccommodaties)	
Gerealiseerd	€10.188.221	
Prestatie	500 professionals in welzijn en zorg worden getraind in het gedachte goed van ziekte en zorg naar gezondheid en gedrag (positieve gezondheid).	+
Toelichting	Geen afzonderlijk budget aan te koppelen	
Begroot budget		
Gerealiseerd		
Prestatie	Minimaal 70 mensen met een GGZ achtergrond komen gemiddeld per dag naar het zelfregiecentrum om te voorkomen dat ze weer terugvallen in behandeling.	+
Toelichting		
Begroot budget	€554.000	
Gerealiseerd		

**Prestatie** Alle aan onze gemeente toegewezen (aantal wordt jaarlijks landelijk opgelegd) statushouders worden bemiddeld naar een huurwoning en (volgen een traject naar) werk / opleiding. Tevens wordt vanaf 1 juli uitvoering gegeven aan de wet Inburgering. 

**Toelichting** De taakstelling voor 2022 is inmiddels gehaald, tevens zijn hiermee de achterstanden van 2021 ingehaald.

**Begroot budget** €1.325.656

**Gerealiseerd** €635.223


**Prestatie** Het percentage inwoners dat zich vrijwillig inzet is minimaal 40%. 

**Toelichting**


**Begroot budget** €1.840.105 (budget vrijwilligers/mantelzorgers)

**Gerealiseerd** €1.864.163

**Inburgering**

**Omschrijving** Inburgering Inburgeringsplichtigen leren zo snel mogelijk de Nederlandse taal op het voor hen hoogst haalbare niveau en gaan volwaardig aan de Nederlandse samenleving deelnemen, bij voorkeur door middel van betaald werk. 

**Toelichting**

**Prestatie** 70% van alle statushouders participeert (d.m.v. maatschappelijke activiteiten, vrijwilligerswerk of een werkervaringsplaats) gedurende de inburgering. 

**Toelichting**

**Begroot budget**

**Gerealiseerd**

**Prestatie** Alle aan onze gemeente toegewezen (aantal wordt jaarlijks landelijk opgelegd) statushouders worden bemiddeld naar passende woonruimte



**Toelichting** De taakstelling voor 2022 is inmiddels behaald, tevens zijn hiermee de achterstanden van 2021 ingehaald.

**Begroot budget**

**Gerealiseerd**

**Prestatie** 60% van de statushouders volgt de B1-route, 10% volgt de onderwijsroute en 30% volgt de zelfredzaamheidsroute.



**Toelichting** Het aandeel statushouders dat gestart is met een B1-route is hoger dan geraamd (ca. 70%). Datzelfde geldt ook voor het aandeel dat de onderwijsroute volgt (ca. 24%). Ca. 6% van de deelnemers is gestart met de zelfredzaamheidsroute (Z-route).

**Begroot budget**

**Gerealiseerd**

**Prestatie** De gemeente heeft de regie over het inburgeringsproces van 75 statushouders (vanaf de koppeling van deze persoon aan de gemeente) en 25 gezinsmigranten die in de gemeente gevestigd zijn.




**Toelichting**

**Begroot budget**


**Gerealiseerd**

<b>Passende ondersteuning</b>		
Omschrijving	Maatwerk: Voor iedere bewoner die onvoldoende in staat is zijn/haar eigen ondersteuning te regelen is er een passende ondersteuning.	+
Toelichting		
Prestatie	Bij E33 meldingen (type melding bij politie) ontvangen mensen Wmo Acut-ondersteuning bij verward gedrag als het gaat om psychosociale problemen (ongeveer 20 personen per jaar)	+
Toelichting		
Begroot budget	onderdeel budget WMO maatwerk dienstverlening	
Gerealiseerd		
Prestatie		
	Minimaal 24% van de Wmo-cliënten weet en maakt gebruik van onafhankelijke cliëntondersteuning (31% landelijk).	+
Toelichting		
Begroot budget	onderdeel budget WMO maatwerk dienstverlening	
Gerealiseerd		
Prestatie		
	Ons streven is dat niet meer dan 4.500 mensen Wmo dienstverlening (hulp bij het huishouden, daginvulling of persoonlijke ondersteuning) nodig hebben.	+
Toelichting		
Begroot budget	€19.519.650	
Gerealiseerd	€16.924.944	

## Schuldhulpverlening

Omschrijving Iedere inwoner met een laag (besteedbaar) inkomen of schulden weet welke ondersteuning de gemeente kan bieden en ontvangt deze. 

Toelichting


Prestatie Bewindvoering bij het BAD voldoet aan de gestelde kwaliteitseisen en de rekening & verantwoording over 2021 worden tijdig en volledig ingediend bij de Rechtbank. 

Deze prestatie is vervallen. De oorspronkelijke prestatie was: "Bewindvoering bij het BAD voldoet aan de gestelde kwaliteitseisen en de rekening & verantwoording over 2021 worden tijdig en volledig ingediend bij de Rechtbank."

Toelichting BAD Bewindvoering is ontslagen.

Begroot budget


Gerealiseerd

Prestatie De doorlooptijden in 2022 liggen 10% lager dan in 2021. 

Toelichting Op basis van de huidige cijfers wordt deze prestatie gerealiseerd. Op dit moment zijn de gevolgen van de koopkrachtontwikkelingen nog onduidelijk tav de haalbaarheid van deze prestatie.

Begroot budget Onderdeel budget BAD


Gerealiseerd

Prestatie We (door)ontwikkelen DeltaView en starten een pilot in om aan de hand van Mobility Mentoring groepen inwoners te ondersteunen in hun geldzorgen 

Toelichting

Begroot budget Onderdeel budget BAD

Gerealiseerd

**Prestatie** We acteren op de signalen die we ontvangen over beginnende schulden/betalingsachterstand en doen deze inwoners binnen 4 weken een persoonlijk aanbod voor hulpverlening 

**Toelichting**

**Begroot budget** €2.250.000

**Gerealiseerd**

**Prestatie** In minimaal 85% van de gevallen stromen huishoudens uit met opgeloste of beheersbare schulden (oplossingspercentage) en het slagingspercentage voor minnelijke schuldregelingen is 85%. 


**Toelichting**

Op basis van de huidige cijfers wordt deze prestatie gerealiseerd. Op dit moment zijn de gevolgen van de koopkrachtontwikkelingen nog onduidelijk tav de haalbaarheid van deze prestatie.


**Begroot budget** Onderdeel budget BAD

**Gerealiseerd**

### Sluitend vangnet regionale zorgvoorzieningen

**Omschrijving** Maatwerk II: We organiseren een sluitend vangnet van (regionale) zorgvoorzieningen voor kwetsbare inwoners en zetten voor deze doelgroep maximaal in op het mogelijk maken van zelfstandig wonen en participeren in de samenleving. 

**Toelichting** De wachtduur voor cliënten beschermd wonen om na vaststelling ondersteuningsbehoefte daadwerkelijk beschermd te kunnen wonen, is nog niet geheel teruggebracht naar een aanvaardbaar niveau.

**Prestatie** Minimaal 20 personen stromen door Bijzondere bemiddeling uit een Beschermd Wonen setting dan wel uit een andere intramurale setting (bv opname Dimence of vanuit PI, Transfore). 

**Toelichting**

**Begroot budget**

**Gerealiseerd**





### Prestatie

De volgende indicatoren geven samen een periodiek beeld van de ontwikkelingen van het Bijzondere Zorgteam (BZT) én de context waarin het BZT hun werk doet:

- Het aantal aanmeldingen (bij het BZT).
- De gemiddelde doorlooptijd van aanmeldingen (bij het BZT)..
- Het gedeelte heraanmeldingen (bij het BZT) van alle aanmeldingen.

Bewust zijn deze indicatoren geen 'prestatie-indicatoren', omdat zij in belangrijke mate ook beïnvloed worden door factoren die buiten de directe invloedssfeer liggen van het BZT. Wel zijn de scores op deze indicatoren en de trends daarin aanleiding voor gemeenten en samenwerkende partijen om het gesprek hierover aan te gaan, daarmee de scores en de achtergronden daarvan te duiden en desgewenst van een passende actie te voorzien".

### Toelichting

Begroot budget

Gerealiseerd

## Beleidsindicatoren

Nummer	Taakveld	Naam				Toelichting	Bron
20	Sport, cultuur en recreatie	Niet sporters				%	RIVM
Jaar	2022	2021	2020	2019			
Waarde	48,90	48,90	45,50	45,50			
Nummer	Taakveld	Naam				Toelichting	Bron
32	Sociaal domein	Cliënten met een maatwerkarrangement WMO				Aantal per 10.000 inwoners	GMSD
Jaar	2022	2021	2020	2019			
Waarde	760	670	740	760			

## Exploitatie

(bedragen x €1.000)

	Primitieve begroting	Begroting na wijziging	Rekening	Verschil
Lasten	87.007	101.449	87.804	-13.645
Baten	4.402	7.895	8.208	313
Voor resultaatbestemming	-82.605	-93.554	-79.595	13.959
Stortingen in reserves	549	1.311	6.151	4.840
Puttingen uit reserves	1.953	13.597	9.792	-3.805
Na resultaatbestemming	-81.202	-81.268	-75.954	5.314

## Budgetoverhevelingen

(bedragen x €1.000)

Onderwerp	Lasten	Baten	Saldo
Regeling sportakkoord /sportformateur	43	43	0
Planvorming de Scheg	49	0	-49
Vorbereidingskosten sporthal Marke Zuid	10	0	-10
Renovatie natuurgrasveld.div.sportparken	24	24	0
Jongerenwerk jeugd Corona	75	75	0
Mentale ondersteuning jeugd corona	48	48	0
Van Wieg naar Werk projecten	254	254	0
Preventiefonds	129	0	-129
Inclusie agenda Deventer zonder drempels	41	41	0
Innovatiebudget sociaal domein	193	16	-177
Buurtmakers	159	0	-159
Aanpak Deltabuurt	201	0	-201
Buurtvoorzieningen kwaliteitsimpuls	94	0	-94

Sociale Cohesie Binnenstad	17	17	0
Buurt Initiatiefonds	148	148	0
LHBT Emancipatiebeleid	17	0	-17
Bed, Bad en Brood	12	0	-12
Bed, Bad en Brood	43	0	-43
Werkbudget verhoogde asielstroom	511	300	-212
IU uitvoeringsmiddelen inburgering	108	108	0
SPUK inburgeringsvoorzieningen	583	583	0
SPUK Onderwijsroute	66	66	0
Stichting Vangnet	179	179	0
Koploperstraject clientondersteuning	369	369	0
Implementatiebudget ICT Sociaal Domein	62	62	0
Steun- en herstelpakket schuldenbeleid	196	0	-196
Startimpuls regionaal plan ZONMw BW + MO	45	45	0
Tijdelijke huisvesting daklozenopvang	94	94	0
Polstraat 8-10 Asbest en funderingsherstel	1.401	1.373	-28
Hygienische Probleem Huishoudens	45	45	0
Gezond in de stad (DU), kansrijke start	47	0	-47
Lokale preventie akkoorden	42	42	0
Buurtaanpak Deventer Natuurlijk Gezond	6	6	0
Versterken sociale basis	59	0	-59
Meerkosten Oekraïne sociaal domein	55	0	-55
<b>Totaal</b>	<b>5.428</b>	<b>3.938</b>	<b>-1.490</b>

## Saldo na resultaatbestemming en budgetoverheveling

(bedragen x €1.000)

	Saldo
Saldo na resultaatbestemming	5.314
Saldo budgetoverheveling	-1.490
<b>Saldo na budgetoverheveling</b>	<b>3.824</b>

### Toelichting saldo na budgetoverheveling (voordeel €3.824.000)

#### Preventie Jeugd (voordeel €155.000)

Op preventie Jeugd is een voordeel ontstaan door terugontvangen subsidies innovatie Jeugdzorg over 2021 €65.000 en een onderbesteding op kinder- en jongerenwerk, subsidieregeling jongeren en speelotheken, in totaal €90.000.

#### Preventie Wmo (voordeel €350.000)

Op preventie Wmo is een voordeel van €150.000 ontstaan door een gewijzigde aanbesteding voor I-Sociaal. De geraamde bijdrage 2022 was daardoor niet nodig. Vanaf 2023 zullen middelen worden ingezet voor kosten inhuur, IT-beheer en verdere implementatie en doorontwikkeling.

Ook is in 2022 €80.000 minder uitgegeven op het innovatiebudget Wmo.

#### Toegang Wmo (voordeel €155.000)

Om de ontvlechting van de toegang te faciliteren is een budget gereserveerd, waarvan €50.000 in 2022 minder is besteed. Dit proces is nog niet afgerond. Huisvesting, ICT en facilitaire zaken zullen naar verwachting medio 2023 ingeregeld zijn. Ook is in 2022 €80.000 minder doorbelast vanuit ICT.

#### Wmo hulpmiddelen (voordeel €390.000)

Het voordeel betreft met name de woningaanpassingen. Het afgelopen jaar bleek een verhuizing naar een passende woonruimte vaak een betere oplossing dan een aanpassing van de bestaande woning, omdat met name kosten voor materiaal en arbeid hoog zijn. Verwachting voor 2023 is dat de vraag naar een passende woning gaat toenemen en verhuismogelijkheden dan niet meer voldoende aanwezig zijn. De verantwoordelijkheid voor een geschikte oplossing vervalt niet. Om die reden wordt onderzocht of alternatieven helpend zijn, denk aan kant-en-klare woonunits/aanbouwen.

#### Wmo vraagafhankelijk vervoer (voordeel €650.000)

Ook in 2022 blijft het vervoersvolume fors beneden het niveau van voor Corona. In 2022 verwachten we een voordeel van €550.000. Daarnaast was de afrekening 2021 €145.000 voordeliger dan voorzien in de jaarrekening 2021. Aan de andere kant zijn de reizigersbijdragen ook €45.000 lager door het afgenomen volume. In de gemeentelijke begroting 2023 is vanaf 2023 rekening gehouden met een lager vervoersvolume. Bovendien kent het vervoer in 2023 een hoge indexering, waardoor er structureel geen groot voordeel wordt verwacht. Verwachting is daarbij dat de voorzieningen in de wijk gerealiseerd worden en algemene voorzieningen als automaatje dit product vervangen. Een verdere afname is daarbij passend en te verwachten.

#### Wmo dienstverlening (voorlopig voordeel €2.300.000)

We zien - net als vorig jaar - een significant voordeel op Wmo dienstverlening waarbij de volgende ontwikkelingen een belangrijke rol spelen:

- Ook gedwongen door krapte in de arbeidsmarkt zijn we - samen met aanbieders van hulp bij het huishouden - diverse initiatieven gestart met als doel arbeidskrachten effectiever en efficiënter te benutten. Denk daarbij aan slimme manier van samenwerken, inzet van robotica, enzovoort. Deze ontwikkeling zetten we door.
- Daarnaast wordt, door de inzet op regievoering, begeleiding doelmatiger en wordt meer gestuurd op voorliggende oplossingen.
- Bij de inzet van dagbesteding is inmiddels duidelijker wanneer Wlz als voorliggende voorziening kan worden ingezet. Daarnaast werken we effectiever toe naar werk waarbij we sneller komen tot de keuze voor dagbesteding en stabilisatie óf toeleiding naar een hogere participatiegraad. De toegang normaliseert meer. Kan er voor een vraag een oplossing worden gevonden in het normale leven? Deze beweging is precies wat er met de transformatie werd beoogd.

#### Wmo eigen bijdragen (voordeel €150.000)

Net als vorig jaar zien we een voordeel op de eigen bijdragen van het CAK. Het voordeel ontstaat doordat we sinds de invoering van het abonnementstarief meer inwoners ondersteunen met hulp via de Wmo, maar het aantal ingezette uren is minder sterk gestegen.

#### Decembercirculaire 2022 (nadeel €369.000)

In de decembercirculaire 2022 zijn bijdragen ontvangen voor Bed Bad Brood (€43.000), faciliteitenbesluit opvangcentra (€164.000), Kansrijke start (€47.000), versterken sociale basis (€59.000) en meerkosten Oekraïne sociaal domein (€55.000). Deze bijdragen hebben grotendeels betrekking op activiteiten die in 2023 zullen worden uitgevoerd. De baten zijn verantwoord op het programma Algemene middelen, terwijl de budgetoverheveling of reservestorting via het inhoudelijk programma loopt.

#### Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang BW-MO regionaal (nadeel €335.000)

In 2022 is een voorlopig positief financieel resultaat ontstaan van circa €4,1 miljoen ten aanzien van de regionale voorzieningen beschermd wonen en maatschappelijke opvang. Volgens regionale afspraken wordt dit resultaat toegevoegd aan het regionale weerstandsvermogen beschermd wonen en maatschappelijke opvang en zal over eventuele vrijval regionaal worden besloten nadat het definitieve financiële resultaat bekend is. Belangrijkste verklaring hiervan zijn fors lagere uitgaven op beschermd wonen ten aanzien van zowel in natura als pgb in 2022 ten opzichte van de begroting 2022. De belangrijkste achtergrond van dit verschil is dat er in 2021 sprake was van een overgangsjaar Wlz (in verband met openstelling Wlz voor mensen met psychische problematiek). Bij de opstelling van de begroting 2022 waren destijds de effecten hiervan nog onvoldoende in beeld. Daarnaast bleken

sowieso de declaraties Beschermd wonen in 2022 iets minder hoog te zijn dan verwacht. Het nadeel van €335.000 betreft de middelen uit de decembercirculaire waarvan de kosten binnen het programma Meedoen is verantwoord en de baten op het programma Algemene middelen.

#### Schuldhelpverlening

De uitgaven aan apparaatslasten zijn hoger dan begroot, als gevolg van de extra capaciteit die afgelopen jaar is ingezet op de verschillende projecten en pilots die zijn uitgevoerd (aanpak gevolgen toeslagenaffaire, vroegsignalering, energiearmoede) die niet waren begroot. Tegen die uitgaven staan overigens wel extra baten. Daarnaast zijn nog uren ingezet op de correcte afwikkeling van het ontslag als bewindvoerder, terwijl daarvoor geen vergoeding meer werd ontvangen.

#### SHV minder opbrengsten bij kredietverstrekkingen

De opbrengsten aan kredietvergoeding zijn lager dan begroot als gevolg van een voortzetting van de verlaging van de wettelijke maximale rente van 14% naar 10%, dit werkt ook door op het percentage dat de Kredietbank in rekening brengt. Daarnaast is de start van het verstrekken van duurzaamheidsleningen vertraagd.

#### SHV minderopbrengsten bij Schuldbemiddeling

In 2021 is ervoor gekozen om schulden veel vaker op te lossen met saneringskredieten. Dat betekent dat het aantal schuldbemiddelingen ieder jaar afneemt en daarmee ook de opbrengsten op dat product.

#### SHV minder opbrengsten WSNP

Landelijk zien we de trend dat de afgelopen jaren de instroom in de wettelijke schuldsaneringsregeling sterk terugloopt. Dat is het gevolg van een combinatie van strenge toelatingscriteria bij de rechtbanken en een steeds succesvoller minnelijk traject. De uitstroom uit de regeling is veel sterker dan de nieuwe instroom en dat heeft gevolgen voor de opbrengsten.

De terugloop van de inkomsten en de overschrijding op de apparaatslasten zoals hierboven genoemd, worden opgevangen met de toegenomen inkomsten uit andere vormen van dienstverlening en nieuwe tijdelijke opdrachten.

#### Project Belastingdienst toeslagenaffaire (Voordeel €359.000)

Op het project belastingdienst toeslagenaffaire is een voordeel van €359.000 ontstaan. Het resultaat is toegevoegd aan de algemene middelen.

### Voorzieningen

(bedragen x €1.000)

	Primitieve begroting	Begroting na wijziging	Rekening	Vershil
Uitgaven t.l.v. voorzieningen	0	0	27	27
Inkomsten t.g.v. voorzieningen	0	0	34	34
Saldo	0	0	7	7

### Toelichting

### Investerings

(bedragen x €1.000)

	Primitieve begroting	Begroting na wijziging	Rekening	Vershil
Uitgaven t.l.v. investeringen	5.178	6.295	1.258	-5.037
Inkomsten t.g.v. investeringen	705	808	31	-777
Saldo	-4.473	-5.487	-1.227	4.260

### Toelichting

#### Sporthallen Marke Zuid en Bathmen

Zoals toegelicht in de kwartaalrapportages over 2022 zit het project Marke Zuid nog in de definitiefase. Het niet bestede krediet 2022 wordt overgeheveld naar 2023. De verkenningsfase van sporthal Bathmen is afgesloten en het krediet daarvoor is in 2022 besteed.

#### Klimaatinstallatie Fermerie

Zoals toegelicht in de kwartaalrapportages is de inpassing van de klimaatinstallatie van de Fermerie vertraagd. Het niet bestede krediet 2022 wordt overgeheveld naar 2023.

## Dashboard

Naam	Openen
Dashboard Gezondheid	<a href="#">Gezondheid</a>
Dashboard Sport en cultuur	<a href="#">Sport en cultuur</a>
Dashboard Meedoen	<a href="#">Meedoen</a>
Pdf Gezondheid (1.503 kb)	<a href="#">Pdf Gezondheid</a>
Pdf Sport en cultuur (1.521 kb)	<a href="#">Pdf Sport en cultuur</a>

## Gerelateerde informatie

Documentnaam	Bestandsgrootte	Openen
Sport en Accommodatiebeleid 2020-2030	0,6 Mb	<a href="#">Sport en Accommodatiebeleid 2020-2030</a>
Regionaal actieplan Maatschappelijke opvang 2017-2022	0,5 Mb	<a href="#">Regionaal actieplan Maatschappelijke opvang 2017-2022</a>
Regiovisie Maatschappelijke opvang 2017-2022	0,5 Mb	<a href="#">Regiovisie Maatschappelijke opvang 2017-2022</a>
Verbindend kader Sociaal domein 2019-2022	1,0 Mb	<a href="#">Verbindend kader Sociaal domein 2019-2022</a>
Beleidsplan Vrijwilligers en mantelzorgers 2017-2020	0,5 Mb	<a href="#">Beleidsplan Vrijwilligers en mantelzorgers 2017-2020</a>



## Jeugd en onderwijs

### Omschrijving

#### Verbindend kader Sociaal domein

We hebben een 'Verbindend kader Sociaal domein 2019-2022' vastgesteld waarin de ambities van het college, doelstellingen, overzicht en planning in het sociale domein in kaart zijn gebracht voor de komende jaren. Deze agenda houden we gezamenlijk met de raad actueel. Zo zorgen we in het sociale domein voor samenhang en verbinding.

#### Transformatieopgave

Binnen het sociale domein blijven we onze energie inzetten op de transformatie. Het is namelijk steeds nodig om te kunnen blijven inspelen op de veranderende samenleving, mogelijkheden op innovatie en om passende ondersteuning en begeleiding van mensen naar werk ook op langere termijn goed, toegankelijk en betaalbaar te houden. Dit doen we door maatwerk na te streven, te werken volgens 1 plan 1 huishouden 1 regisseur, het creëren van collectieve voorzieningen en datagericht te sturen. De volgende acties uit de procesaanpak zijn hieraan gekoppeld: focus in de wijken; buurthuis 2.0; regievoering; preventieplan en monitoring op de toekomst.

## 2022 in vogelvlucht

De lijn van opgroeien in Deventer is die van wieg naar werk. Centraal in deze visie staat 'het normale leven versterken' met de 10 beschermende factoren van het Nederlands Jeugd Instituut. Maar ook is er aandacht voor het bieden van ondersteuning via onze toegang aan jeugdigen die het (even) niet op eigen kracht of met hun omgeving kunnen redden. We bieden daarbij jeugdhulp als vangnet voor gezinnen met kinderen die (tijdelijk) niet mee kunnen doen. Op basis van de visie 'Van wieg naar Werk' wordt er ieder jaar een uitvoeringsplan gemaakt. In het uitvoeringsplan 2022 zijn ook de projecten opgenomen die worden gefinancierd uit de extra middelen die door het Rijk eind 2019 beschikbaar zijn gesteld. In 2021 (begroting 2022) is besloten de projecten tot en met 2024 te verlengen. In 2022 heeft een tussenevaluatie van de projecten plaatsgevonden waarbij de voorlopige conclusie was dat de projecten doelmatig zijn.

### Preventie

Primair ligt de verantwoordelijkheid voor opvoeden en opgroeien bij de inwoners of jeugdigen/ouders/verzorgers zelf. Wanneer men er niet uitkomt op basis van eigen kracht dragen we zorg voor ondersteuning. Het professionele veld is ingericht om vroegtijdig problemen te signaleren. Daarmee kan er sneller en effectiever ondersteuning worden geboden 'in het normale leven': thuis, in de buurt, op school. We willen hierbij ondersteuning en zorg zoveel mogelijk integraal, samenhangend, dicht bij huis en dicht bij de leefwereld van jeugdigen organiseren, aansluitend op hun eigen kracht. Zo kort als mogelijk, zo lang als noodzakelijk. Voor 2022 hebben we een aantal prioriteiten geformuleerd waar we mee aan de gang zijn gegaan. Zo hebben we intensief samengewerkt met onze keten partners, onderwijs, GGD, welzijnsorganisaties. Daarin hebben we gewerkt aan het verder ontwikkelen van de basisvoorzieningen en algemene voorzieningen, bijvoorbeeld het kinderwerk en jongerenwerk, extra activiteiten voor jongeren na de coronaperiode, extra activiteiten vanuit het nationaal onderwijs programma, kansrijke start, project Politiekids en een locatie voor jongeren in Bathmen. Ook is er een start gemaakt met het opstellen van een plan vanuit de subsidieregeling School en omgeving (ook wel Rijke Schooldag genoemd). Naast basis- en algemene voorzieningen zijn er de maatwerkvoorzieningen zoals de huiskamers bij de Driehoek, de BSOpplus, de Brick aanpak enzovoort. Kenmerk van deze voorzieningen is, dat er sprake is van selectieve preventie en dat ze zonder indicatie toegankelijk zijn.

### Onderwijs en jeugdhulp

De samenwerking tussen onderwijs, zorgaanbieders en team toegang jeugd is verstevigd en gecontinueerd met onder andere het opstellen van een afwegingskader wat is onderwijs en wat is jeugdhulp, een gezamenlijke training hierover en de inzet van de jeugdhulpverlener op school. De jeugdhulpverlener staat in nauw contact met team Toegang jeugd. Ook is de voorziening 'Brick' in het basisonderwijs en het voortgezet onderwijs uitgebreid. Het klassenhuis is voortgezet en is een voorziening in het primair onderwijs voor leerlingen waar ze in een huiskamer setting ondersteund worden op diverse gebieden, onder andere bij hun schoolse taken. Er zijn activiteiten uitgevoerd vanuit het nationaal programma Onderwijs om jongeren te ondersteunen die een achterstand door corona hebben opgebouwd. In de Gelijke Kansen Agenda die begin 2020 is afgesloten zijn doelen en werkafspraken tussen het ministerie van OCW en de gemeente Deventer opgenomen. In 2022 zijn de afspraken uit 2020 gecontinueerd tot en met 2024 en hebben we verder doorgebouwd aan de 2 interventies uit 2020: een taalklas en de verdere doorontwikkeling van het schakelpuntoverleg.

### Toegang

In 2022 zijn de toegangsmedewerkers in dienst van de gemeente gekomen. In 2022 is net als voorgaande jaren door team Toegang jeugd de samenwerking met de huis- en jeugdartsen verder vormgegeven. De jeugdconsulent die bij de huisartsen in de praktijk werken staan in nauw contact met team Toegang

jeugd. Ook de samenwerking van team Toegang jeugd met de Gecertificeerde Instellingen (GI's), zorgaanbieders en de 3 toegangen (team Toegang Wmo, team Toegang jeugd en jongerenloket) heeft zich verder versterkt en verdiept, ook doordat de medewerkers in dienst van de gemeente zijn gekomen. In 2022 is onder aanvoering van team Toegang jeugd een loket opgericht waar ouders terecht kunnen voor informatie, advies en ondersteuning. Dit digitale loket is bedoeld voor ouders die erover denken om uit elkaar te gaan of voor ouders die dit besluit al hebben genomen.

#### Jeugdhulp

In 2022 hebben we, in samenspraak met het Regionale Serviceteam Jeugd IJsselland (RSJ) die de inkoop van de jeugdhulp verzorgt, met zorgpartijen in de gemeente afspraken gemaakt voor zorg en ondersteuning om de beweging van individuele naar algemene voorzieningen te stimuleren. Dit met als uitgangspunt de integrale benadering en de doorgaande zorglijn voor 18-/18+. Uitgangspunt van de toegang is het bieden van (zorg)voorzieningen die voortkomen uit de ondersteuningsvraag van de jongere (en/of ouders) en is gericht op het versterken van het normale leven. In 2022 is hard gewerkt aan een nieuw regionaal inkoopmodel en dit is per 1 januari 2023 ingevoerd. Op 1 januari 2022 is de regelgeving rond het woonplaatsbeginsel veranderd. De gemeente waar de jeugdige vandaan komt, blijft verantwoordelijk voor de jeugdige en voor de kosten van de jeugdhulp voor de jeugdige.

#### Huisvesting Onderwijs

De leegstand van schoolgebouwen en de groei van leerlingen op een aantal locaties bracht in 2022 met zich mee dat er een herschikking van locaties en gebouwen heeft plaatsgevonden. Voor de herschikking van schoolgebouwen om de leegstand te verminderen, ligt het voortouw bij de schoolbesturen. De gemeente brengt partijen bijeen om te komen tot een optimale onderwijshuisvesting op gemeentelijk niveau. In 2021 is voor het kindcentrum Rivierenwijk toestemming verleend tot uitbreiding en in 2022 zijn extra middelen ter beschikking gesteld om tot daadwerkelijke realisatie over te gaan. Ook is in 2022 verder gewerkt aan het mogelijk maken van de nieuwe huisvesting Marke Zuid en de basisschool in Lettele. Tot slot is het proces gestart om tot een nieuw integraal huisvestingsplan (IHP) te komen. En is er gewerkt aan drie van de vier prioriteiten uit het huidige IHP: vervangende nieuwbouw van de school voor speciaal voortgezet onderwijs (voor ZMOK leerlingen) aan de Splithofstraat, uitbreiding van kindcentrum Borgele, vervangende nieuwbouw voor het scholencomplex aan de Zwaluwenburg. Het proces om te starten met de vervangende nieuwbouw van het scholencomplex aan de Colmschaterenk in Colmschate-Zuid (vierde prioriteit uit het IHP) zal in 2023 plaatsvinden.

## Doelen en prestaties

### 1. Normale Leven Versterken

**Omschrijving** We versterken het normale leven.  
Meer dan 90% van de jongeren redt zich met een algemene voorziening of in het sociaal netwerk en doet geen beroep op een maatwerkvoorziening.



#### Toelichting

**Prestatie** We realiseren Adequate onderwijshuisvesting voor het primair en voortgezet onderwijs op basis van het Integrale HuisvestingsPlan 2022-2026 en volgens het jaarprogramma onderwijshuisvesting 2022.



#### Toelichting

**Begroot budget** €8.436.324

**Gerealiseerd** €8.215.288

**Prestatie** Het aantal jeugdigen dat zichzelf redt of gebruik maakt van een algemene voorziening is meer dan 18.850 (90% van 20.945).



#### Toelichting

**Begroot budget** geen afzonderlijk budget aan gekoppeld

**Gerealiseerd**


**Prestatie** Het aantal kinderen op peuterspeelzalen is 150.



#### Toelichting

**Begroot budget** €272.654


**Gerealiseerd** €216.573

**Prestatie** Het schakelpunt bespreekt in het schooljaar 2021/2022 50 jongeren (16-27 jaar) die extra aandacht en ondersteuning nodig hebben in schoolkeuze en/of begeleiding richting werk, school of zorg. 

**Toelichting** Afgelopen schooljaar zijn er 18 jongeren aangemeld en besproken in het schakelpunt. Aventus heeft door projecten uit de NPO middelen meer inzet gepleegd (denk aan studiecoaches, jobcoaches). Ook is er door de partijen uit het schakelpunt zelf meer overleg gevoerd met externe partijen (lerend effect van het schakelpunt). Daarnaast speelt ook de situatie op de arbeidsmarkt een rol: jongeren kunnen makkelijk een baan(tje) vinden.

**Begroot budget** Binnen jongerenloket


**Gerealiseerd**

**Prestatie** Per jaar willen we 250 kinderen met een taal of emotionele ontwikkelingsachterstand signaleren en toeleiden naar vve. En we bieden jaarlijks 750 kinderen vve aan. 

**Toelichting**

**Begroot budget** €3.804.715 (inclusief restantbudget 2021)

**Gerealiseerd** €3.672.518

**Prestatie** Het aantal thuiszitters wordt terug gebracht van 17 naar 12 volgens het uitvoeringsplan Wieg naar Werk. 

**Toelichting**

**Begroot budget** geen afzonderlijk budget aan gekoppeld

**Gerealiseerd**

<b>2. Toegang</b>		
Omschrijving	Toegang biedt ondersteuning aan alle jongeren die het (even) niet op eigen kracht of met hun omgeving kunnen redden. De gezinscoaches werken in alle gevallen volgens het uitgangspunt 1 gezin, 1 plan en 1 regisseur.	+
Toelichting		
Prestatie	Aantal jongeren dat wordt behandeld door de Jeugdconsulenten is 400.	+
Toelichting		
Begroot budget	€214.720	
Gerealiseerd	€204.544	
Prestatie		
	Aantal nieuwe gezinnen dat aangemeld wordt bij team toegang jeugd is 225.	-
Toelichting		
Begroot budget	€1.714.286	
Gerealiseerd	€1.697.225	

<b>3. Jeugdhulp</b>		
Omschrijving	Bevorderen dat ondersteuning op maat wordt geboden, voor een zo kort mogelijke tijdsduur, en zo lang als nodig en tegelijkertijd creëren van een vangnet voor jongeren die ondersteuning nodig hebben of geen netwerk hebben	+
Toelichting		
Prestatie	Ons streven is dat niet meer dan 210 jongeren jeugdbescherming en niet meer dan 40 jongeren jeugdreclassering nodig hebben.	+
Toelichting	In 2022 is het aantal jongeren met jeugdbescherming gestegen naar 240. De stijging bij jeugdbescherming is voornamelijk een gevolg van de wijziging in het woonplaatsbeginsel.	
Begroot budget	€1.982.095	
Gerealiseerd	€2.299.058	
Prestatie	Ons streven is dat niet meer dan 2.200 jeugdigen een jeugdzorg traject nodig hebben.	+
Toelichting		
Begroot budget	€26.610.825	
Gerealiseerd	€26.371.500	

## Beleidsindicatoren

Nummer	Taakveld	Naam				Toelichting	Bron
17	Onderwijs	Absoluut verzuim				Aantal per 1.000 leerlingen	DUO/Ingrado
Jaar	2022	2021	2020	2019			
Waarde	2	1,90	1,10	1			
Nummer	Taakveld	Naam				Toelichting	Bron
18	Onderwijs	Relatief verzuim				Aantal per 1.000 leerlingen	DUO/Ingrado
Jaar	2022	2021	2020	2019			
Waarde	23	25	25	21			
Nummer	Taakveld	Naam				Toelichting	Bron
19	Onderwijs	Vroegtijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers)				Vroegtijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers)	Ingrado
Jaar	2022	2021	2020	2019			
Waarde	2,10	2,10	2,30	2,20			
Nummer	Taakveld	Naam				Toelichting	Bron
22	Sociaal domein	Jongeren met een delict voor de rechter				% 12 t/m 21 jarigen	CBS
Jaar	2022	2021	2020	2019			
Waarde	1	1	1	1			
Nummer	Taakveld	Naam				Toelichting	Bron
23	Sociaal domein	Kinderen in uitkeringsgezin				% kinderen tot 18 jaar	CBS
Jaar	2022	2021	2020	2019			
Waarde	6	6	6	6			



Nummer	Taakveld	Naam				Toelichting	Bron
29	Sociaal domein	Jongeren met jeugdhulp				% van alle jongeren tot 18 jaar	CBS
Jaar	2022	2021	2020	2019			
Waarde	9,50	9,30	11	9,40			
Nummer	Taakveld	Naam				Toelichting	Bron
30	Sociaal domein	Jongeren met jeugdbescherming				% van alle jongeren tot 18 jaar	CBS
Jaar	2022	2021	2020	2019			
Waarde	1,20	1,10	1,10	1			
Nummer	Taakveld	Naam				Toelichting	Bron
31	Sociaal domein	Jongeren met jeugdreclassering				% van alle jongeren van 12 tot 23 jaar	CBS
Jaar	2022	2021	2020	2019			
Waarde	0,30	0,30	0,30	0,30			

## Exploitatie

(bedragen x €1.000)

	Primitieve begroting	Begroting na wijziging	Rekening	Verschil
Lasten	43.125	47.446	46.895	-551
Baten	3.823	5.718	4.928	-789
Voor resultaatbestemming	-39.302	-41.728	-41.967	-238
Stortingen in reserves	126	327	405	78
Puttingen uit reserves	523	913	862	-52
Na resultaatbestemming	-38.906	-41.142	-41.510	-368

## Budgetoverhevelingen

(bedragen x €1.000)

Onderwerp	Lasten	Baten	Saldo
Budget eerste verkenning zwaluwenburg	24	24	0
De kleine planeet - huur lokalen tijdelijk	60	0	-60
Onderwijsachterstandenbeleid (OAB)	132	132	0
Nationaal Programma Onderwijs	681	681	0
Totaal	897	837	-60

## Saldo na resultaatbestemming en budgetoverheveling

(bedragen x €1.000)

	Saldo
Saldo na resultaatbestemming	-368
Saldo budgetoverheveling	-60
<b>Saldo na budgetoverheveling</b>	<b>-428</b>

### Toelichting saldo na budgetoverheveling (nadeel €428.000)

#### Onderwijshuisvesting (voordeel €65.000)

Het voordeel op onderwijshuisvesting is vooral ontstaan door lagere kosten vandalisme. De kosten hiervan zijn lastig in te schatten.

#### Decembercirculaire leerlingenvervoer Oekraïense vluchtelingen (nadeel €50.000)

Het leerlingenvervoer heeft voor het leerlingenvervoer van Oekraïense vluchtelingen extra kosten gemaakt. Hierdoor ontstaat een nadeel van €50.000. De gemeente is hiervoor door het Rijk gecompenseerd, maar de compensatie over de periode augustus tot en met december is beschikbaar gesteld via de Decembercirculaire en is verantwoord binnen het programma Algemene dekkingsmiddelen.

#### Leerlingenvervoer (voordeel €110.000)

Er is een voordeel van €110.000 op het reguliere leerlingenvervoer. Sinds de aanbesteding met Apeldoorn en Zutphen zijn de kosten voor leerlingenvervoer lager geworden. Doordat in 2023 de tarieven met 13,7% (NEA-index) stijgen, zal het voordeel niet structureel zijn.

#### Peuterspelen (voordeel €56.000)

Het gebruik van peuterspelen is lager dan voorzien. De uitgaven aan peuterspelen zijn conjunctuur-gevoelig.

#### Jeugdhulp en Jeugdbescherming: (nadeel €660.000)

In 2022 komen we op basis van de definitieve verantwoordingen van jeugdzorgaanbieders uit op een tekort op jeugdzorg van €620.000 (2021 een tekort van €370.000). De stijging van het tekort is grotendeels het gevolg van de wijzigingen in het woonplaatsbeginsel. Sinds deze wijziging is de gemeente Deventer voor 56 meer jeugdigen financieel verantwoordelijk als het gaat om levering van jeugdzorg. Van het Rijk is €1,5 miljoen ontvangen ter compensatie van de effecten van het woonplaatsbeginsel, terwijl bij de jaarrekening blijkt dat de werkelijke kosten op €2,4 miljoen uitkomen, daarmee een tekort van €900.000. Bij de derde kwartaalrapportage was nog uitgegaan van een extra volumestijging van €700.000. Het is waarschijnlijk dat de volumestijging deels een structureel karakter heeft. Het tekort was bij de 4e kwartaalrapportage niet voorzien doordat toewijzingen - onder andere als gevolg van het gewijzigde woonplaatsbeginsel - met terugwerkende kracht worden afgegeven.

Daarnaast is vanuit de zorgaanbieders €100.000 aan meerkosten corona ingediend. Dit is meer dan de €60.000 compensatie die de gemeente hiervoor van het Rijk heeft ontvangen. De compensatie is verantwoord op het programma Algemene dekkingsmiddelen. Tegenover deze nadelen staat een lagere bijdrage aan Veilig Thuis van €60.000.

### Investerings

(bedragen x €1.000)

	Primitieve begroting	Begroting na wijziging	Rekening	Vershil
Uitgaven t.l.v. investeringen	11.134	18.986	218	-18.768
Inkomsten t.g.v. investeringen	0	180	37	-143
<b>Saldo</b>	<b>-11.134</b>	<b>-18.806</b>	<b>-180</b>	<b>18.626</b>

### Toelichting

In de kwartaalrapportages van 2022 is toegelicht dat de Marke Zuid nog in de verkenningsfase zit en dat een aantal andere investeringen nog in afwachting zijn van de locatie of aanbesteding. De nieuwbouw SOTOG, de nieuwbouw Sancta Maria Lettele en de uitbreiding Kindcentrum Rivierenwijk zijn daardoor nog niet in uitvoering genomen. Het niet bestede krediet van 2022 is overgeheveld naar 2023, waarbij in 2023 ook een actualisatie van fasering en investeringsraming zal plaatsvinden.

## Dashboard

Naam	Openen
Dashboard Jeugd en jeugdhulpverlening	<a href="#">Jeugd en jeugdhulpverlening</a>
Dashboard Onderwijs	<a href="#">Onderwijs</a>
Dashboard Jeugd en onderwijs	<a href="#">Jeugd en onderwijs</a>
Pdf Jeugd en jeugdhulpverlening (1.292 kb)	<a href="#">Pdf Jeugd en jeugdhulpverlening</a>
Pdf Onderwijs (934 kb)	<a href="#">Pdf Onderwijs</a>

## Gerelateerde informatie

Documentnaam	Bestandsgrootte	Openen
Integraal Huisvestingsplan Onderwijs 2021-2026	1,0 Mb	<a href="#">Integraal Huisvestingsplan Onderwijs 2021-2026</a>
Visie Van Wieg naar Werk 2019-2022	1,4 Mb	<a href="#">Visie van Wieg naar Werk 2019-2022</a>
Verbindend kader Sociaal domein 2019-2022	1,0 Mb	<a href="#">Verbindend kader Sociaal domein 2019-2022</a>
Verordening gemeentelijke kindregelingen 2022	1,7 Mb	<a href="#">Verordening gemeentelijke kindregelingen 2022</a>
Visie Jeugdhulp IJsselland 2021-2025	0,5 Mb	<a href="#">Visie Jeugdhulp IJsselland 2021-2025</a>

## Economie en internationaal beleid

### Omschrijving

#### Algemeen: Uitvoeringsagenda Economie en Internationaal Beleid

De ligging van Deventer, in combinatie met een historische Hanzestad, internationale traditie, een prachtig buitengebied en florerende werklocaties biedt grote economische potenties. Deze economische potenties gaan we nog beter benutten om gemeente, inwoners en bedrijven kansen en welvaart te bieden. Er wordt geïnvesteerd in de economie van Deventer. Alle ingrediënten zijn aanwezig om succesvol te zijn: een actief bedrijfsleven waar we nauw mee samenwerken, regionale samenwerking, hoogwaardige kennisinstellingen en een aantrekkelijke woonomgeving met goede stedelijke voorzieningen. De gezamenlijke gekozen focus met ondernemers en onderwijs en het bestuursakkoord met 'Lef en Liefde' vormen het vertrekpunt van de uitvoeringsagenda Economie en Internationaal Beleid 2019-2022. De agenda bevat 5 thema's:

- versterken van werklocaties;
- versterken economische structuur en ondernemersklimaat;
- aantrekkelijk(e) stad en buitengebied;
- veerkrachtige arbeidsmarkt;
- Deventer internationale Hanzestad

We trekken in de implementatie samen op met ondernemers en onderwijs binnen het Deventer Economisch Perspectief (DEP). Daarin zijn DKW, MKB Deventer, Parkmanagement, VNO-NCW en Saxion vertegenwoordigd. Maar ook Stichting Deventer Binnenstadsmanagement (SDBM), het Ondernemershuis en Deventer Marketing zijn belangrijke partners in de realisatie van economische ambities van Deventer.

De Uitvoeringsagenda Economie en Internationaal beleid bestrijkt een looptijd van 2019 tot en met 2022. Het is een document met een dynamisch karakter waarin we voor de resultaten deels afhankelijk zijn van externe partners waarmee we samenwerken. Daarbij verandert de (economische) wereld snel, dat heeft de coronacrisis nog eens duidelijk gemaakt. We gaan de uitvoeringsagenda komend jaar dan ook actualiseren.

#### Versterken van werklocaties

In Deventer maken we werk van werk. We zetten actief in op het aantrekken en behouden van bedrijven. We werken aan nieuwe werklocaties, maar ook aan het moderniseren en toekomstbestendig maken van bestaande werklocaties, zoals binnen het project Toekomstbestendige Bedrijventerreinen met het DEP. Modernisering en herinrichting van de oudere deelgebieden op de bedrijventerreinen Kloosterlanden en Bergweide kunnen belangrijke impulsen op het gebied van duurzaamheid, toegankelijkheid en leefbaarheid geven. De doelstelling is om te komen tot toekomstbestendige bedrijventerreinen die klaar zijn voor de maatschappelijke en economische ontwikkelingen met voldoende ruimte voor bedrijven om door te groeien of zich in Deventer te vestigen. Ook werken we aan de doorontwikkeling naar een duurzame binnenhaven met de realisatie van een containerterminal, het faciliteren van ontwikkelingen in de Poort van Deventer en natuurlijk A1 Bedrijvenpark als innovatieve toplocatie voor onder andere duurzame maakindustrie en slimme logistiek.

### Versterken economische structuur en ondernemersklimaat

Ondernemers spelen een essentiële rol in de lokale economie, voor de werkgelegenheid en daarmee voor de vitaliteit van Deventer. We willen een ondernemersvriendelijk klimaat, met ruimte voor de ontwikkeling van starters en scale-ups, innovatie en ondernemersondersteuning. Ook hebben we aandacht voor duurzaam en maatschappelijk verantwoord ondernemen. Dit vraagt van onze kant goed samenspel, stevig accountmanagement en een proactieve opstelling. Meer algemeen zijn er veel ingrediënten aanwezig om succesvol te zijn. We zetten in op kansrijke sectoren en een sterkere binding met het onderwijs en bedrijfsleven, bijvoorbeeld binnen stadscampus De Kien. Nieuwe ontwikkelingen als de komst van 5G en andere Smart-economy onderwerpen volgen we, zodat we snel op kansen kunnen inspelen.

### Aantrekkelijk(e) stad en buitengebied

We werken aan Deventer als aantrekkelijke bestemming voor bewoners, bezoekers, bedrijven en talenten. Dit vraagt om goede voorzieningen, evenementen, woningen en bereikbaarheid. Ook willen we dat Deventer zich nadrukkelijk toont aan de buitenwereld.

In nauwe samenwerking met de stichting Deventer Marketing (...inDeventer!) zetten we stevig in op citymarketing (merk Deventer), waarmee we Deventer economisch en toeristisch nog beter op de kaart zetten. We zetten verder in op de ligging aan de IJssel, de verbinding met Salland en Deventer 360 graden rond.

Samen met de Stichting Deventer Binnenstadsmanagement werken we verder aan een mooie, levendige binnenstad waar bezoekers het naar hun zin hebben en het fijn is om te wonen en werken, onder andere via uitvoering van de Binnenstadsagenda 2.0. We investeren in de openbare ruimte, werken aan het tegengaan van leegstand, goede bereikbaarheid en voorzieningen, en een ruim cultureel aanbod. De organisatie van de kermissen en de markten dragen bij aan een aantrekkelijke stad.

De economie in de dorpen is belangrijk voor het leefbaar houden van het buitengebied en blijft aandacht houden in samenhang met het plattelandsbeleid.

### Veerkrachtige arbeidsmarkt

In Deventer zetten we ons in voor voldoende en gevarieerde werkgelegenheid, een goede match tussen vraag en aanbod van arbeidskrachten, het opleiden van studenten naar kansrijke beroepen en sectoren, het begeleiden van werkzoekenden naar kansrijke sectoren, het laten groeien van de werkgelegenheid.

In Deventer lopen al veel initiatieven op bovengenoemde ambities. Deze willen we meer in samenhang brengen en focus aanbrengen op de groei- en tekortsectoren op de arbeidsmarkt. Dat doen we door samen met bedrijfsleven en onderwijs in Deventer, naar concrete doelen en projecten. Dat doen we door een gezamenlijke Deventer Human Capital Agenda op te stellen.

Ook willen we de binding van jongeren met Deventer versterken in verband met de vergrijzende beroepsbevolking in onze regio. Daarom werken we samen met onder andere Saxion Hogeschool en ROC Aventus aan het versterken van een rijke leeromgeving, bijvoorbeeld in stadscampus De Kien en samen met externe partners aan een aantrekkelijke stad waar ook studenten en jong afgestudeerden betaalbare huisvesting kunnen vinden.



### Internationaal beleid

Voor Deventer bedrijven is internationaal werken een gegeven. Ondernemers zijn internationaal vanwege hun internationale medewerkers, opdrachten en export, inkoop en investeerders. Globaliseren is voor de ondernemerssector een continu proces vanuit de eigen economische kansen, doelstellingen en motivatie. Wij willen dit verder bevorderen. Daarnaast stimuleert de gemeente internationale maatschappelijke activiteiten. Dit omdat het internationaal beleid ook nauw verbonden is met de belangstelling en internationale activiteiten van diverse Deventer organisaties.



## 2022 in vogelvlucht

Het uitvoeringsprogramma Economie en Internationaal beleid bevat 5 thema's waar ook in 2022 samen met economische partners in én buiten de gemeente aan is gewerkt. De kracht van de Deventer economische structuur zit in de goede samenwerking tussen deze partners op alle niveaus. Kern van het programma is dat we als gemeente investeren in randvoorwaarden om de economie te stimuleren en ontwikkelingen aanjagen door middel van inzet van onze capaciteit, netwerk, kennis en/of financiële middelen.

## Versterking werklocaties

### Toekomstbestendige Bedrijventerreinen (TBBT)

De uitvoeringsagenda Toekomstbestendige Bedrijventerreinen is een meerjarig programma, met 18 projecten die zich in verschillende fases bevinden; van nog op te starten projecten tot verkenning, uitvoering of al afgerond. De projecten zijn verdeeld over 4 thema's; Ruimte voor ondernemen, Mobiliteit, Leefbaarheid en Klimaat. Met TBBT zijn niet alleen gemeentelijke financiering, maar ook private investeringen, geld uit de regiodeal (Rijk) en de provincie mee gemoeid. In het bestuursakkoord 'Dichtbij, Betrokken & Bevlogen' werd door het college voor 2023 én 2024 €0,5 miljoen gereserveerd voor TBBT.

De raad stelde in 2022 de tweede tranche van €1 miljoen beschikbaar voor het project Herstructurering. Hierbij is als voorwaarde opgenomen dat de inzet van private middelen en publieke investeringen concreet moet worden in een intentieovereenkomst. Vijf ondernemers en investeerders in de kanszone Bergweide IV Noord en het Deventer Economisch Perspectief (DEP) hebben de intentieovereenkomst ondertekend. De betrokken partijen spreken met deze verklaring de intentie uit om vanuit een eigen verantwoordelijkheid, maar vooral gezamenlijk, tot een samenhangend en integraal uitvoeringsplan te komen voor herontwikkeling in Bergweide IV Noord. Het project heeft in het gebied inmiddels al gezorgd voor onderlinge dynamiek. Initiatiefnemers en andere ondernemers zijn in gesprek met elkaar over investeringen en overnames.

### Haven

In de Voorjaarsnota 2017 heeft de raad geld gereserveerd voor 'Vaart in de Haven'. Dit geld was bedoeld voor het verbeteren van faciliteiten in de Deventer haven. De raad is in 2022 akkoord gegaan met het beschikbaar stellen van het gereserveerde bedrag voor de realisatie van een goede wachtplaatsvoorziening in de vijfde havenarm. Tegelijkertijd werd er verder gewerkt aan de containerterminal, aan de andere zijde van de vijfde haven arm. De raad is meegenomen in de stand van zaken van de Uitvoeringsagenda Deventer binnenhaven 2020.

### Kennisas

Het ontwikkelen van gemengde werkmilieus langs de Kennisas krijgt steeds meer vorm. Binnen stadscampus De Kien zijn ontwikkelingen op de Verzetslaan en Handelskade zichtbaar en wordt in samenwerking tussen partners ingezet op innovatieprojecten rond digitale technieken in de leefomgeving. Op het Gasfabriekterrein is hard gewerkt aan de nieuwe inrichting van de openbare ruimte die past bij een campus en zijn de eerste nieuwbouwwontwikkelingen zichtbaar, waarmee de ontwikkeling naar een innovatiemilieu tastbaar wordt. Halverwege De Kien en de Gasfabriek wordt bij ROTO gewerkt aan een ontwikkeling waar wonen en werken op een voor Nederland unieke wijze worden gemengd. Hiermee worden aantrekkelijke werkmilieus ontwikkeld, passend bij de duurzame en innovatieve economie die op ons afkomt.

## Versterking economische structuur en ondernemingsklimaat

### Hulp aan ondernemers

De coronacrisis was nog niet achter de rug of de oorlog in Oekraïne en de daarmee samenhangende energiecrisis kwamen daarvoor in de plaats. De goede samenwerking binnen het DEP maakte dat we ook ditmaal snel in staat waren een hulpstructuur in te richten. Zo werd er een energieloket voor ondernemers ingericht waarbij ondernemers actief werden benaderd en geïnformeerd over steun, inclusief door onze gemeentelijke accountmanagers. Daarnaast werd afgelopen jaar in samenwerking met het team Werk en Inkomen en het Ondernemershuis vervolg gegeven aan het opvangen van de gevolgen van corona voor ondernemers. Focus lag daarbij op de financiële hulp, maar naast algemene ondernemersondersteuning ook op thema's als digitalisering (DIGISMART MKB) en personeelstekort.

### Accountmanagement

Accountmanagement zet zich in voor een goede relatie tussen het bedrijfsleven en de gemeente, wijst ondernemers de weg bij onder andere vestigingsvragen en bemiddelt bij kwesties. De accountmanagers zijn actief voor alle werklocaties in Deventer en nemen actief deel in projecten gericht op de binnenstad, het A1 Bedrijvenpark en het havengebied.

Ook is er extra ingezet op het verstevigen van de samenwerking met MKB Deventer en het Ondernemershuis. Een uitvloeisel van deze samenwerking is het structureel organiseren van 2 welkomstbijeenkomsten per jaar voor nieuwe ondernemers in Deventer. Verder zijn in 2022 veel bedrijfsbezoeken afgelegd en diverse netwerk/ledenvergaderingen van belangrijke stakeholders bezocht (onder andere MKB Deventer, DKW, Bedrijvenparkmanager, SDBM en Cleantech regio). Ook draagt accountmanagement zijn expertise bij in het DEP project TBBT. Denk hierbij aan advisering rondom herstructurering van Bergweide 4 en het verbinden van bedrijven op het gebied van verduurzaming (bijvoorbeeld project Zon op dak).

### Impact ondernemen

Het afgelopen jaar is vanuit de programma's Economie en Werk en Inkomen in kaart gebracht wat er in Deventer al gebeurt op het vlak van impact ondernemen, bijvoorbeeld via Social Return on Investment- beleid of door bedrijven. Met deze inventarisatie is verkend waar kansen liggen om dingen slimmer te doen of waar nieuwe initiatieven opgestart kunnen worden. Partners in de Cleantech Regio hebben zich gecommitteerd samen te werken aan het bevorderen van de 17 Sustainable Development Goals (SDG's) van de Verenigde Naties. Het Ondernemershuis neemt daarin als 'SDG House voor de Regio Stedendriehoek' een centrale rol op zich. Zo heeft het een half jaar 4 SDG-trainees begeleid die in kaart hebben gebracht hoe het Ondernemershuis de SDG's verder kan bevorderen. Aan dit traineeship van SDG Nederland zijn Nederlandse universiteiten verbonden.

## Aantrekkelijke stad en platteland

### Binnenstad

De binnenstad bleek vitaal en veerkrachtig. De omzetten en bezoekersaantallen waren gemiddeld genomen goed, al staat de winst van ondernemers wel onder druk door gestegen (energie)kosten en gebrek aan personeel. De leegstand van winkelpanden in de binnenstad is laag en er wordt veel geïnvesteerd. Veel panden worden opgeknapt en verbouwd en we zien een relatie tussen publieke investeringen in de Openbare Ruimte (bijvoorbeeld Lebuïnuspleinen, Keizerstraat) en private investeringen in de directe omgeving. De massale steun van vastgoedeigenaren en ondernemers voor verlenging van de twee bedrijveninvesteringszones in de binnenstad onderstreept de investeringsbereidheid voor de komende vijf jaar.

Ook 2022 stond in het teken van de uitvoering van de Agenda Binnenstad 2.0 en het vierde Stadsarrangement. De centrale doelstelling van de Agenda Binnenstad, tot stand gekomen in samenwerking met Stichting Deventer Binnenstadsmanagement (SDBM) en bewonersorganisaties SBBD, is transformatie van 'place to buy' naar een 'place to be/meet' in 2030. De binnenstad als sociale ontmoetingsplaats met een hoge verblijfswaarde, waar de interactie tussen mensen wordt gestimuleerd en gefaciliteerd.

### Vrijtijdseconomie en marketing

In 2022 is verder gewerkt aan de uitvoering van het uitvoeringsprogramma Vrijtijdseconomie. Dit programma richt zich op de kansen die de vrijetijdssector biedt voor de gemeente. Met daarbij ook aandacht voor de leefbaarheid van de stad en het buitengebied. De pilot voor een Deventer Vergader- en Congresbureau is nader uitgewerkt door Deventer Marketing en moet in 2023 zijn eerste vruchten gaan afwerpen. Verder zijn de voorbereidingen voor het Hanzejaar 2023 in volle vaart gestart, waarbij Deventer Marketing aan kop gaat als coördinator en aanjager. Ook heeft Deventer Marketing een campagne gelanceerd voor studenten 'Let's go' en werd de Deventer promotieprijs uitgereikt tijdens een grootschalig City marketing evenement. Tot slot heeft Deventer Marketing een Portal met vijf thematische websites (ondernemen, wonen, werken, studeren, vrije tijd) gelanceerd samen met het Ondernemershuis om Deventer op de kaart te zetten.

In Salland zijn 7 nieuwe fietsroutes gelanceerd onder de naam 'Slinger van Salland' waaronder 1 in onze gemeente. Op deze manier kunnen toeristen en eigen inwoners al fietsend de mooie plekjes van Salland ontdekken. In 2022 werd bekend dat het aantal overnachtingen in de gemeente in 2021 van ongeveer 160.000 naar ruim 230.000 overnachtingen is gestegen. Dit is een spectaculaire stijging van 47% ten opzichte van 2020. De stijging is deels toe te schrijven aan de opening van het Van der Valk Hotel op A1 Bedrijvenpark Deventer. Aandacht voor herstel van de overnachtingsbranche na de coronacrisis blijft nodig.

In 2022 konden allerlei evenementen en activiteiten weer doorgang vinden, zoals de kermissen op de Platvoet en in de binnenstad, Dickens en Deventer op Stelten. Ook was er weer ruimte voor nieuwe initiatieven, zoals de Hanze (H)Eerlijke Streekmarkt (met aanbod van lokale producten!) op het nieuw ingerichte Grote Kerkhof. Zowel voor de warenmarkt als terrassen zijn de ervaringen uit de coronatijd reden geweest de opstellingen permanent te verbeteren.

## Veerkrachtige arbeidsmarkt

### Human Capital Agenda (HCA)

Het afgelopen jaar is intensief gewerkt aan een meerjarenplan voor het versterken en verjongen van de arbeidsmarkt in Deventer. Vlak voor kerst heeft de gemeenteraad dit gezamenlijk plan van de gemeente Deventer en het Deventer Economisch Perspectief (DEP) vastgesteld en een werkbudget beschikbaar gesteld om te gaan investeren in mensen. De ambitie van het meerjarenplan Human Capital Agenda Deventer 2022–2026 is om 'koploper in leven lang ontwikkelen' te worden. Daartoe gaan we een forse verhoging van de investeringsquote (privaat en publiek) in menselijk kapitaal realiseren, benutten we het arbeidspotentieel en versterken we de aansluiting van onderwijs–arbeidsmarkt.

De partners willen met de HCA een brede beweging aanjagen en faciliteren van alle partijen die daarvoor nodig zijn: mensen, bedrijven, overheden en onderwijsinstellingen. We benutten ieders talent en investeren in skills en vaardigheden. Zo dragen we bij aan maatschappelijke uitdagingen op gebied van energie, klimaat, digitalisering, gezondheid en circulariteit. We gaan werken aan:

- voldoende beschikbare mensen om te voldoen aan de vraag;
- inclusiviteit, iedereen doet mee en alle talenten worden benut;
- versterken van de leercultuur van werkenden;
- wendbaarheid en talentontwikkeling in groeisectoren gericht op de transities.

Parallel zijn in 2022 diverse evenementen en activiteiten gestimuleerd en gefaciliteerd, zoals carrièrebeurzen voor de ICT, gastheerschap Cleantech Battle, de opstart van de sectorale aanpak voor de logistiek in regionaal verband, uitvoering geven aan de City Deal Kennismaken waarbij studenten, docenten en onderzoekers meewerken aan maatschappelijke opgaven in Deventer, het stimuleren van de instroom in de techniek door het aangaan van een samenwerkingsovereenkomst met het Technicampus Experience Center (TEC) en partner van de uitvoering van het Techniekpact in Deventer en de regio Stedendriehoek door het Platform Techniek.

### Deventer internationale Hanzestad

In 2022 hebben we het MKB Trade Office ondersteund bij het verder bevorderen van de internationale handel en export van Deventer bedrijven. Zo heeft het MKB met gemeentelijke cofinanciering verschillende landenbijeekkomsten voor haar leden georganiseerd over zaken doen in Brazilië, Chili en Duitsland. Voor de ondernemers die de Duitse markt nader wilden verkennen, is een tweetal workshops 'zakelijk Duits' aangeboden. Naar aanleiding van de oorlog in Oekraïne, hebben de medewerkers van het MKB Trade Office samen met accountmanagers van de gemeente alle lokale ondernemers die zakendeden met Oekraïne, Rusland en Wit-Rusland benaderd en een informatiebijeekkomst over de impact van de oorlog op het Deventer bedrijfsleven georganiseerd. Waar mogelijk bood het MKB Trade Office hulp aan ondernemers die hun business wilden verplaatsen naar andere landen.

In november 2022 heeft het MKB Trade Office een grote kick-off-bijeekkomst georganiseerd met interessante gastsprekers en rondetafelgesprekken voor ondernemers uit de regio Stedendriehoek over internationaal zakendoen. Via het internationaal beleid van de gemeente hebben de Roemeense

ambassadeur in Nederland en zijn economische attaché ook deze bijeenkomst bezocht en vragen van ondernemers beantwoord over zakendoen in Roemenië. Als laatste heeft het MKB Trade Office voorbereidingen getroffen voor een Hanze Trade Summit voor ondernemers uit Nederlandse en buitenlandse Hanzesteden en een verkenningsmissie naar partnerstad Sibiu (Roemenië). Beide activiteiten worden met ondersteuning van het programma Economie en Internationaal beleid in 2023 uitgevoerd.


In het kader van de – inmiddels al 7 jaar durende – samenwerking onder de naam 'Learning Cities', hebben ook in 2022 studenten van Saxion en Fachhochschule Osnabrück een gezamenlijk opdracht uitgevoerd. Zij hebben onderzoek gedaan naar het duurzame inkoopbeleid van de gemeenten Deventer en Osnabrück, waarbij de collega's van de desbetreffende afdelingen verrassend advies kregen. Daarnaast heeft de gemeente verschillende bijeenkomsten met diverse partners en netwerken georganiseerd of gefaciliteerd, zoals het International Office, het Platform Deventer–Oeganda, de Kerngroep Deventer4GlobalGoals en het periodieke overleg met internationaal actieve maatschappelijke organisaties uit Deventer. De laatstgenoemde organisaties hebben in 2022 hun projecten aan een breed publiek gepresenteerd tijdens het evenement Midzomer Multicultureel Muziekfestijn op de Worp. Ook heeft de muziekserie Wereldlokaal aandacht getrokken voor andere, niet-westerse culturen.

Als laatste hebben de inspanningen vanuit het internationaal beleid rondom de 17 duurzaamheidsdoelstellingen (SDG's) tot nieuwe lokale, regionale en internationale spin-off geleid. Lokaal is tijdens het jaarlijkse Deventer Ondernemers Event de prijs 'Global Goals ondernemer van het jaar 2022' uitgereikt aan Oxe geeft gas. De bewustwordingscampagne met 17 artikelen in het Deventer Nieuws en op het online platform Ondernemen in Deventer heeft op veel positieve reacties mogen rekenen. De SDG's zijn criteria geworden voor de acquisitie van nieuwe bedrijven op het A1 Bedrijvenpark. Op het Grootste Kennisfestival van Nederland stonden de Global Goals voor het eerst in de belangstelling.


Het Ondernemershuis Deventer is in 2022 het eerste SDG-House van de regio Stedendriehoek geworden, waarbij het ondernemers uit de regio wil inspireren zelf aan de slag te gaan met de SDG's. Op initiatief van Hanzesteden Deventer en Osnabrück onderschrijft het internationale Hanze-verbond sinds 2022 ook de mondiale agenda van 17 duurzame doelen. Dit werd unaniem besloten op de Internationale Hanzeconventie van 28 mei in Neuss (Duitsland) en nieuw opgenomen in de statuten. Daarnaast worden de SDG's opgenomen in de richtlijnen voor de organisatie van de jaarlijkse internationale Hanzedagen en is een nieuwe vaste werkgroep 'Duurzame Hanze' opgericht. Deze werkgroep bestaat uit 8 steden verspreid over 5 landen en voor het jaar 2022 werd het voorzitterschap hiervan door Deventer verzorgd.

## Doelen en prestaties

### Deventer Internationale Handelsstad

**Omschrijving** Deventer Internationale Handelsstad: Het bevorderen van het internationaal ondernemen en internationale maatschappelijke activiteiten in Deventer 


**Toelichting** De doelstelling en prestaties zijn gebaseerd op de Ambitienota Internationaal Beleid 2021-2026 die in het voorjaar van 2021 door de Raad werd vastgesteld.

**Prestatie** Het MKB Trade Office ambtelijk en bestuurlijk ondersteunen bij het organiseren van inkomende en uitgaande buitenlandse handelsmissies en thematische bijeenkomsten, waaronder een internationaal Export Festival in Deventer in 2022. Bijzondere aandacht wordt verleend aan de langdurige partnerschappen met steden in Duitsland en Roemenië. 

#### Toelichting

**Begroot budget** €135.000


**Gerealiseerd** €33.891

**Prestatie** De 35 internationaal actieve vrijwilligersorganisaties uit Deventer financieel ondersteunen en ambtelijke faciliteren van jaarlijks twee bijeenkomsten. De gemeente blijft de in Oeganda werkzame Deventer organisaties faciliteren via het Platform Deventer-Oeganda. De organisatie van minimaal 1 publieksevenement met een internationaal karakter stimuleren en faciliteren om bewustwording rondom bepaalde internationale thema's te creëren. 

#### Toelichting

**Begroot budget** €135.000

**Gerealiseerd** €33.891

**Prestatie** De gemeente faciliteert de ontmoetingen van partijen uit verschillende sectoren in het kader van het 'International Office Deventer' met het doel om de eigen internationale initiatieven te verbreden. We continueren daarnaast de internationale samenwerking met o.a. Duitsland en Roemenië met bijzondere aandacht voor onderwijs en economische activiteiten. Naast meerjarige samenwerking staat de gemeente open voor eenmalige bezoeken van buitenlandse delegaties en andere eenmalige initiatieven op het terrein van internationalisering met het doel om verbindingen met lokale partners te creëren. 

**Toelichting**

Begroot budget €135.000

Gerealiseerd €33.891


**Prestatie** Minimaal 2 activiteiten in 2022 samen met de Kerngroep Deventer4GlobalGoals organiseren om breder draagvlak voor de Global Goals te creëren. Jaarlijks de Deventer4GlobalGoals prijs uitreiken aan een Deventer ondernemer in samenwerking met MKB Deventer. We profileren de Hanzestad Deventer binnen het internationale Hanzeverbond en het verbond van Nederlandse Hanzesteden.   
We nemen deel aan de jaarlijkse Hanzedagen (incl. jeugddelegatie) en zetten daar Deventer toeristisch en economisch op de kaart. Ook wordt momenteel nagedacht over de introductie van de Global Goals binnen het Hanzeverbond.

**Toelichting**


Begroot budget €135.000

Gerealiseerd €33.891

**Een veerkrachtige arbeidsmarkt**

**Omschrijving** Een veerkrachtige arbeidsmarkt met voldoende banen en een betere aansluiting tussen vraag en aanbod van talent. 


**Toelichting**

**Prestatie** In het kader van de routekaart 'versterking arbeidsmarkt en verjongen' willen we meer samenhang en focus aanbrengen op de groei- en tekortsectoren op de arbeidsmarkt. Dat doen we door samen met bedrijfsleven en onderwijs in Deventer, georganiseerd in het DEP, deze ambities te vertalen naar concrete doelen en projecten in een gezamenlijke Deventer Human Capital agenda met een meerjaren uitvoeringsprogramma. 

**Toelichting**

Begroot budget

Gerealiseerd


**Prestatie** Focus op marketingactiviteiten (met aandacht voor jongeren) en de studentenprogrammering (MBO/HB). Verkennen op welke wijze de studentenprogrammering verbreed of uitgebreid kan worden naar een programmering voor startende huishoudens en werkende jongeren in algemene zin. 

**Toelichting**


Begroot budget

Gerealiseerd

## Het vergroten van de aantrekkingskracht van de stad en het buitengebied

**Omschrijving** Het vergroten van de aantrekkingskracht van de stad en het buitengebied 

**Toelichting**


**Prestatie** We gaan aan de slag met de implementatie actieplan Vrijtijdseconomie. Daarnaast werken we nauw samen met de verschillende marketingorganisaties (oa Deventer Marketing, Marketing Oost) hoe we Deventer op de kaart kunnen zetten. 

**Toelichting**

Begroot budget €771.000

Gerealiseerd €779.171




Prestatie Versterken van de binnenstad. 

Toelichting


Begroot budget €771.000

Gerealiseerd €490.716

### Het versterken van de economische kracht van Deventer

Omschrijving Het versterken van de economische structuur van Deventer en het bevorderen van een goed ondernemersklimaat dat ruimte geeft aan ondernemerschap en aandacht heeft voor innovatief, duurzaam en maatschappelijk verantwoord ondernemen. 

Toelichting

Prestatie Door te werken aan een goede programmering van economische functies in de (gemengde)werkgebieden, met City-marketing gericht op Deventer als sterk economisch merk en het stimuleren van samenwerken & doen in afstemming met het Deventer Economisch Perspectief (DEP). 

Toelichting

Begroot budget €675.000

Gerealiseerd €176.506

**Prestatie** Door creatie van een sterk ecosysteem rond ondernemerschap dat starters/start-ups/scale-ups faciliteert, zorgt voor goede ondernemersdienstverlening en accountmanagement, en innovatie en ondernemen met impact stimuleert.



**Toelichting**

**Begroot budget** €675.000

**Gerealiseerd** €198.000

### Het versterken van werklocaties

**Omschrijving** Het versterken van werklocaties, zodat deze klaar zijn voor economische en maatschappelijke ontwikkelingen, met voldoende ruimte voor bedrijven om door te groeien of zich in Deventer te vestigen.



**Toelichting**

**Prestatie** De herontwikkeling van de Deventer haven naar een moderne en duurzame binnenhaven met een containeroverslag krijgt verder vorm. De basis hiervoor vormt de beleidsnota 'Vaart in de Haven'.



**Toelichting**

**Begroot budget**

**Gerealiseerd**



**Prestatie** Samen met DEP-partners werken we samen aan de projecten in de uitvoeringsagenda 'Toekomstbestendige bedrijventerreinen TBBT'. Deze uitvoeringsagenda werd in het voorjaar van 2021 door de Raad vastgesteld. In 2022 zal ook worden gewerkt aan de uitvoering van de herstructurering van enkele kanszones op Bergweide en Kloosterlanden. Een voorstel hiertoe zal de Raad eind 2021 ter besluitvorming toegaan.

**Toelichting**

Begroot budget €1.000.000

Gerealiseerd €168.514

**Beleidsindicatoren**

Nummer	Taakveld	Naam				Toelichting	Bron
14	Economie	Functiemenging				% (Weerspiegeling verhouding tussen banen en woningen (0 = alleen wonen - 100 =alleen werken)	LISA
Jaar	2022	2021	2020	2019			
Waarde	54	53,90	54,40	54,40			
Nummer	Taakveld	Naam				Toelichting	Bron
16	Economie	Vestigingen (van bedrijven)				Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 t/m 65 jaar	LISA
Jaar	2022	2021	2020	2019			
Waarde	150,80	145,60	137,70	137,70			

## Exploitatie

(bedragen x €1.000)

	Primitieve begroting	Begroting na wijziging	Rekening	Verschil
Lasten	3.603	6.252	4.297	-1.955
Baten	1.321	1.818	1.481	-337
Voor resultaatbestemming	-2.282	-4.433	-2.816	1.618
Stortingen in reserves	0	0	0	0
Puttingen uit reserves	0	1.381	281	-1.100
Na resultaatbestemming	-2.282	-3.052	-2.535	518

## Budgetoverhevelingen

(bedragen x €1.000)

Onderwerp	Lasten	Baten	Saldo
TBBT Leefbaarheid	98	98	0
TBBT Ruimte voor ondernemen	17	17	0
TBBT Duurzame mobiliteit	70	70	0
TBBT Energie & Klimaat	75	75	0
TBBT Herstructureringsplan bedrijventerreinen WP1	1.072	777	-295
TBBT Zon op dak WP3	94	94	0
Versterken arbeidsmarkt	13	0	-13
Integrale visie arbeidsmigranten	23	0	-23
4e stadsarrangement binnenstad	324	254	-70
International Office	50	50	0
Verjongen: routekaart invoeren	100	0	-100
Totaal	1.936	1.435	-501

### Saldo na resultaatbestemming en budgetoverheveling

(bedragen x €1.000)

	Saldo
Saldo na resultaatbestemming	518
Saldo budgetoverheveling	-501
Saldo na budgetoverheveling	17

### Toelichting saldo na budgetoverheveling (voordeel €17.000)

Het resultaat ligt in lijn met de begroting. Er zijn geen bijzonderheden.

### Voorzieningen

(bedragen x €1.000)

	Primitieve begroting	Begroting na wijziging	Rekening	Vershil
Uitgaven t.l.v. voorzieningen	52	104	104	0
Inkomsten t.g.v. voorzieningen	52	52	52	0
Saldo	0	-52	-52	0

## Dashboard

Naam	Openen
Dashboard Sport en cultuur	<a href="#">Sport en cultuur</a>
Dashboard Economie en internationaal beleid	<a href="#">Economie en internationaal beleid</a>
Pdf Sport en cultuur (1.521 kb)	<a href="#">Pdf Sport en cultuur</a>

## Gerelateerde informatie

Documentnaam	Bestandsgrootte	Openen
Deventer internationaal	1,0 Mb	<a href="#">Deventer internationaal</a>
Horecabeleid 2016-2020	2,1 Mb	<a href="#">Horecabeleid 2016-2020</a>
Structuurvisie Detailhandel	2,5 Mb	<a href="#">Structuurvisie Detailhandel</a>
Voortgangsrapportage DEVisie 2020	1,3 Mb	<a href="#">Voortgangsrapportage DEVisie 2020</a>
Reclame en uitstallingennota	3,5 Mb	<a href="#">Reclame en uitstallingennota</a>
Uitvoeringsagenda economie en internationaal beleid 2019-2022	3,6 Mb	<a href="#">Uitvoeringsagenda economie en internationaal beleid</a>

## Kunst en cultuur

### Omschrijving

We hebben het voorrecht om in een van de oudste en mooiste steden van Nederland te wonen en werken. Een stad die ook zo mooi kan zijn door de onmisbare combinatie met de omliggende dorpen en ommelanden, die Deventer een lommerrijk, groen aanzien geven.


Deventer straalt geschiedenis uit en ademt cultuur. Kunst en cultuur verrijken ons leven en vergroten onze betrokkenheid bij de samenleving. Naast deze gebruikswaarde, hebben zij ook economische, sociale en ruimtelijke waarde. Die brede waarde van kunst en cultuur voor onze gemeente heeft zich vertaald in een passende cultuurvisie inclusief concreet uitvoeringsprogramma Cultuur voor de komende jaren. Een sterk Deventer kan niet zonder een verrijkende programmering, die ons helpt ontspannen, vermaken, verbazen en nadenken. Hier werken we samen met de partners in de stad hard aan, binnen en buiten het domein Cultuur.

Deventer heeft een rijk en veelzijdig cultureel leven met podia, musea en vele andere voorzieningen en biedt een grote verscheidenheid aan activiteiten. Voor een middelgrote stad heeft Deventer relatief veel kunst en cultuur te bieden. Dat is ook te danken aan de vaak verrassende en vernieuwende initiatieven in onze stad. Deventer initiatieven, hoe veelzijdig ze ook zijn, hebben vrijwel allemaal gemeen dat ze eigenzinnig zijn, een zekere tegendraadsheid tonen. In Deventer wordt ingespeeld op kansen die zich voordoen en daarbij wordt veelal historie met toekomst verbonden. Op bijzondere erfgoedlocaties ontpoppen initiatieven die ons inspireren. Zij krijgen de ruimte om te experimenteren en te groeien. Cultuur draagt bij aan de vorming van identiteit, het brengt reuring en jaagt ruimtelijke, economische en sociale ontwikkelingen aan.

Deventer heeft een rijke historie en een al even rijke erfgoedcollectie, met honderden rijksmonumenten en gemeentelijke monumenten, een beschermd stadsgezicht en dorpsgezichten. Aansprekende voorbeelden zijn het IJselfront en het Bergkwartier. Een uitzonderlijke collectie boeken vinden we in de Atheneumbibliotheek. Overal zijn de invloeden zichtbaar van de Hanze en de Moderne Devotie. Maar Deventer is meer dan dat. In stad en ommeland is de lange historie van onze gemeente overal af te lezen.

De geschiedenis van de stad vormt de verbindende kracht tussen Deventenaren. Wij zijn trots op onze stad en dorpen en onze historie. Erfgoed is er niet alleen om te behouden, maar zeker ook om te benutten als decor en inspiratie voor culturele activiteiten. Zo krijgt de historie betekenis bij de vormgeving van de samenleving en kan iedereen in de publieke ruimte ervan genieten.

Een hoogwaardig, uitdagend en prikkelend cultureel klimaat hoort bij de cultuurstad Deventer. Dat geldt in de stad als ook daarbuiten, in de dorpen en het landelijk gebied. Door cultuur samen te beleven, zijn mensen met elkaar verbonden. Naast deze intrinsieke waarde bieden kunst en cultuur ook een belangrijke meerwaarde voor de economische vitaliteit van Deventer. De historische binnenstad met haar middeleeuwse stratenpatroon trekt ieder jaar meer toeristen. De grote culturele evenementen brengen jaarlijks vele honderdduizenden bezoekers naar Deventer. De aanwezigheid van goede culturele voorzieningen met een aantrekkelijke programmering, met name voor jongeren, maakt Deventer aantrekkelijk als vestigingsplaats voor hoger opgeleiden. De



culturele sector draagt op die manier bij aan de ontwikkeling van de kenniseconomie. Creativiteit speelt bovendien een doorslaggevende rol bij het innovatief vermogen binnen bedrijven.

De tijdelijke sluiting van de sector de afgelopen periode als gevolg van corona en het breed gevoelde gemis van activiteiten en programma, laten ons des te meer zien wat de waarde van het culturele veld is voor Deventer en haar omgeving.



## 2022 in vogelvlucht

Ook in 2022 heeft Deventer geschiedenis uitgestraald en cultuur geademd. Samen met een betrokken samenleving hebben we een rijke culturele programmering gefaciliteerd die ons vermaakte, verbaasde, ontspande en tot nadenken aanzette.

Begin 2022 was een deel van de culturele sector nog gesloten als gevolg van de coronapandemie. Na een aantal weken was de volledige sector weer open en kon weer worden geprogrammeerd. Publiek bleek voorzichtig met de terugkeer, maar eind 2022 lijken mensen de wegen naar de musea, podia, evenementen en festivals goed (terug)gevonden te hebben.

Met de verschillende instellingen die budgetsubsidie ontvangen en partijen die programmasubsidies hebben ontvangen, zijn afspraken gemaakt over aanpassing van programma. Doel daarvan was om zo veel mogelijk uitvoeringen door te laten gaan, om zo het publiek weer te kunnen ontvangen. Het voortzetten van reguliere programmering en inzetten op vernieuwing en nieuwe samenwerking gingen hier hand in hand. Er zijn actief verbindingen gelegd tussen partijen onderling, en met commerciële partners en domeinen buiten het culturele.

De rijksmiddelen voor de culturele sector zijn ingezet om exploitatietekorten als gevolg van corona te beperken. De culturele infrastructuur van Deventer lijkt hiermee de coronacrisis goed te hebben doorstaan. Ook is specifieke aandacht uitgegaan naar de makers met (residentie) projecten als De Ruimte en De Kunsthalle.

Medio 2022 is een nieuw college geformeerd met daarbij een nieuwe portefeuillehouder Cultuur. Er is aandacht besteed aan kennismaking met het Deventer culturele veld en de bijbehorende vraagstukken.

Uit de midtermreview bleek dat, ondanks de invloed van Corona, de afgelopen twee jaar veel is gebeurd. Het Uitvoeringsprogramma Cultuur 2021-2024 loopt op hoofdlijnen volgens plan. Daarnaast is actief medewerking verleend aan het Rekenkameronderzoek naar de cultuurvisie dat begin 2023 verschijnt.

### Erfgoed

Samen met de professionele erfgoedpartijen is een erfgoedagenda opgesteld en aan de raad aangeboden. Hierin staat welke gezamenlijke inspanningen we doen op gebied van roerend en onroerend materieel erfgoed en immaterieel erfgoed. Er is scherpte aangebracht in de rollen en verantwoordelijkheden en er zijn gezamenlijk ambities geformuleerd voor de komende jaren. De wettelijke taken op het gebied van monumenten en archeologie zijn uitgevoerd en de erfgoedverhalen uit de stad zijn op verschillende manieren zichtbaar gemaakt. Hieronder enkele voorbeelden.

Voor Deventer Verhaal stond 2022 in het teken van het rampjaar 1672, want het was precies 350 jaar dat Deventer werd belegerd en ingenomen door Bommen Berend. Met onder meer de tentoonstelling 'Het verraad van Deventer' en de Bommen Berend-show in Cultuurhuus Bathmen was er aandacht voor het rampjaar. In december opende de tentoonstelling Deventer Verhalen; een doorlopend project met bijzondere verhalen, foto's en objecten van en voor Deventenaren.

Het (vernieuwde) Speelgoedmuseum sleepte het felbegeerde keurmerk 'kidsproof museum 2023' in de wacht. Jonge museuminspecteurs geven het museum gemiddeld een 9.2.

Collectie Overijssel is in 2022 verder gegaan met nog beter worden in het beheren en bruikbaar maken van de collecties. Denkend vanuit het klantperspectief, zodat collecties op een laagdrempelige, aantrekkelijke en gebruiksvriendelijke manier beschikbaar zijn voor de maatschappij.

De Athenaeumbibliotheek heeft in 2022 een blad uit een antifonarium uit de Lebuinuskkerk aangekocht. Een bijzondere aankoop, want er zijn nauwelijks boeken uit deze kerk bewaard gebleven van voor de Reformatie. De aankoop is tot stand gekomen dankzij fondsen en crowdfunding.

Binnen verschillende (ruimtelijke) de projecten is doorlopend inzet gepleegd om erfgoed een passende plek te geven in projecten, bij het opstellen van bestemmingsplannen en het toetsen van vergunningen.

Door de energiecrisis vroeg het spanningsveld duurzaamheid en erfgoed veel om aandacht. Er worden stappen gezet op het gebied van kennisdeling. De zonnepanelenkansenkaart geeft inzicht in de mogelijkheden om zonnepanelen te plaatsen binnen het Beschermd Stadsgezicht. Als basis voor het Omgevingsplan zijn alle beschermde gebouwen samengevoegd in een kaartbeeld.

Tot slot hebben we de behouden waardige gebouwen in beeld gebracht, waardevolle gebouwen die geen monumentenstatus hebben. Op basis van deze inventarisatie en waardering kunnen gaten in de monumentenlijst worden opgevuld of kunnen gebouwen op andere manieren worden beschermd via het omgevingsplan.

De toekenning van subsidies uit het Verhaal van Overijssel en de Erfgoed Deal biedt kansen voor behoud van de Cobercoschoorsteen en het zichtbaar maken van de sluis in het Sluiskwartier. Een tweede subsidieaanvraag voor de restauratie van de Coberco-schoorsteen is afgewezen. Hier is nog actie nodig om te komen tot een sluitende begroting.

Archeologie rondde het grootschalig onderzoek op het Grote Kerkhof af met het herbegraven van de eerste menselijke resten. Aansluitend begon het onderzoek op de Stromarkt, dat veel inzicht gaf in de ontwikkeling van de Bisschopshof en de Proosdij.

Aan het begin van de zomer trok de publieksopgraving van het St. Jurriëns Gasthuis veel publiek.

#### Educatie en participatie

Het Kunstcircuit heeft zich ingespannen, samen met de Deventer Schouwburg en de Bibliotheek Deventer, om de intermediaire functie en de verhuurfunctie toekomstbestendig onder te brengen bij respectievelijk deze partners. De fusie en overname zijn gerealiseerd per 1 januari 2023.

Kunstcircuit bereikte in 2022 onder andere binnenschools alle jonge Deventenaren met cultuureducatie voor het primair en voortgezet onderwijs. Ook organiseerde het Kunstcircuit weer deskundigheidstrainingen en evenementen. Een mooi voorbeeld is de cocreatie projectweek Design Yourself in april op

De Marke Noord. Leerlingen uit de leerwegen Technologie & Toepassing, Economie & Ondernemen en Zorg & Welzijn werkten daarbij in vakoverstijgende teams met elkaar samen.

Kunstcircuit richtte afgelopen jaar servicepunt Sociaal Domein op omdat meedoen niet voor iedereen vanzelfsprekend is: er zijn jongeren, volwassenen en ouderen, mensen met en zonder beperking, die niet of nauwelijks deelnemen aan culturele activiteiten en kunstuitingen. Voorbeeld van een traject georganiseerd vanuit het servicepunt is het Muren en Buren project, waarbij verhalen uit de wijk in muurschilderingen werden verbeeld.

Educatie is traditioneel altijd het uitgangspunt geweest van het Kunstcircuit. De laatste jaren gaat dit steeds vaker samen met participatie.

De verbouwing van de foyer van het Theaterschip is gerealiseerd. Theaterschip heeft met De Werf het talentontwikkelingstraject voor jonge professionals in handen. Als samenwerkingsverband met het Nationale Jeugdorkesten Nederland en Theater Gajes wordt geïnvesteerd in het makersklimaat van Oost-Nederland. Een mooi voorbeeld is HET KANSRIJK, een familievoorstelling over kansenongelijkheid. Maakt het uit waar je wieg staat en wat zijn de consequenties daarvan? Hoe maakbaar is het leven? Is het zo dat arbeid loont? Deze buitenvoorstelling was te zien in Deventer en verspreid over Oost-Nederland, en voor veel scholen in Deventer en verre omgeving.

#### Podiumkunsten en evenementen

Het eindrapport over de definitiefase (als eerste fase van de verkenningsfase) van De Nieuwe Keizer is opgeleverd en aangeboden aan de raad. Hetzelfde geldt voor het eindrapport van de definitiefase voor de toekomstige huisvesting van het Burgerweeshuis.

In 2022 heeft de schouwburg weer fulltime kunnen draaien zonder coronamaatregelen. Naast alle professionele makers heeft het podium ook de amateurvoorstellingen weer kunnen verwelkomen. Fantastisch om te zien wat voor creativiteit in Deventer aanwezig is en hoe het publiek de weg weer terugvindt naar het theater.

Naast de dagelijkse film- en theaterprogrammering in MIMIK vond in 2022 het Poëziefestival DichterBij plaats, het vervolg op Het Tuinfeest van voormalig Theater Bouwkunde.

Burgerweeshuis draait op volle toeren. Na de coronajaren konden de nieuwe studenten van Saxion en Aventus weer helemaal uit hun dak gaan tijdens de Grote Kick-off (de knaller na de introductiedagen). Dit keer bij Burgerhaven. De tuinfeesten in de zomer waren ook een succes.

Deventer op Stelten kon weer volledig los en heeft zich in 2022 ook gericht op programmering buiten het centrum van Deventer waardoor het festival nieuwe bezoekers heeft getrokken. Daarnaast was het Dickens Festijn weer als vanouds drukbezocht met lange rijen in de Keizerstraat.

De Nieuwe Oost heeft in 2022 een stap vooruit gezet: van productiehuis naar netwerkorganisatie (Performing & Publishing). De discipline Muziek in Deventer gaat verder als BRUT.

### Beeldende Kunst

Er is stevig ingezet op het voor alle gremia inzichtelijk maken van de beeldende kunst (en de percentageregeling) in Deventer, niet alleen op de website [Buitenkunst in Deventer](#) maar ook in de digitale kaartsystemen van de gemeente, zodat kunstwerken bij zowel nieuwe projecten als onderhoudstrajecten een plek kunnen krijgen.

Kunstenlab is gestart met sturen op impact en bood in 2022 tentoonstellingen in eigen huis, projecten en activiteiten en verdiepende activiteiten waarin reflectie en ontmoeting voorop staan. In de afgelopen jaren is een focus ontwikkeld op een actueel vraagstuk: de ruimtedruk die er nu op het landschap ligt vanwege de grote transitie die er gaande zijn.

Voorbeeld van een mooi na-corona-project is Weerlicht, een kunstroute in de binnenstad met projecties door kunstenaars op muren en andere locaties in de openbare ruimte met als doel toegankelijke lichtkunst in de openbare ruimte voor groot publiek en een extra podium voor Deventer kunstenaars.

### Taal, literatuur en media

De Bibliotheek Deventer ontwikkelt zich steeds meer tot brede maatschappelijke voorziening met naast cultuur, aandachtsgebieden als het onderwijs, werk en inkomen en meedoen.

De ambitie was en is te zorgen voor onder andere minder laaggeletterdheid, een kleinere digitale kloof; het faciliteren van 'een leven lang leren' en leesplezier en cultuur voor iedereen. De bibliotheek werkt daarbij vanuit de Theory of Change, dat wil zeggen: welke impact/verandering wil ze teweeg brengen. In 2022 is bijvoorbeeld een overeenkomst gesloten met het voortgezet onderwijs om verminderde leesvaardigheid tegen te gaan door de Bibliotheek op School ook op de middelbare scholen aan te bieden. Deze complete aanpak op alle schoolniveaus van 0-18 jaar is vrij uniek in Nederland.

In 2021 heeft Salland 1 de zendmachtiging van gemeente Deventer gekregen. Met de gemeenten Raalte en Olst-Wijhe betekent dat een vertegenwoordiging van de hele streek Salland. In 2022 is ingezet op professionalisering van de omroep en onderlinge samenwerking.

### Programmaregeling Cultuur

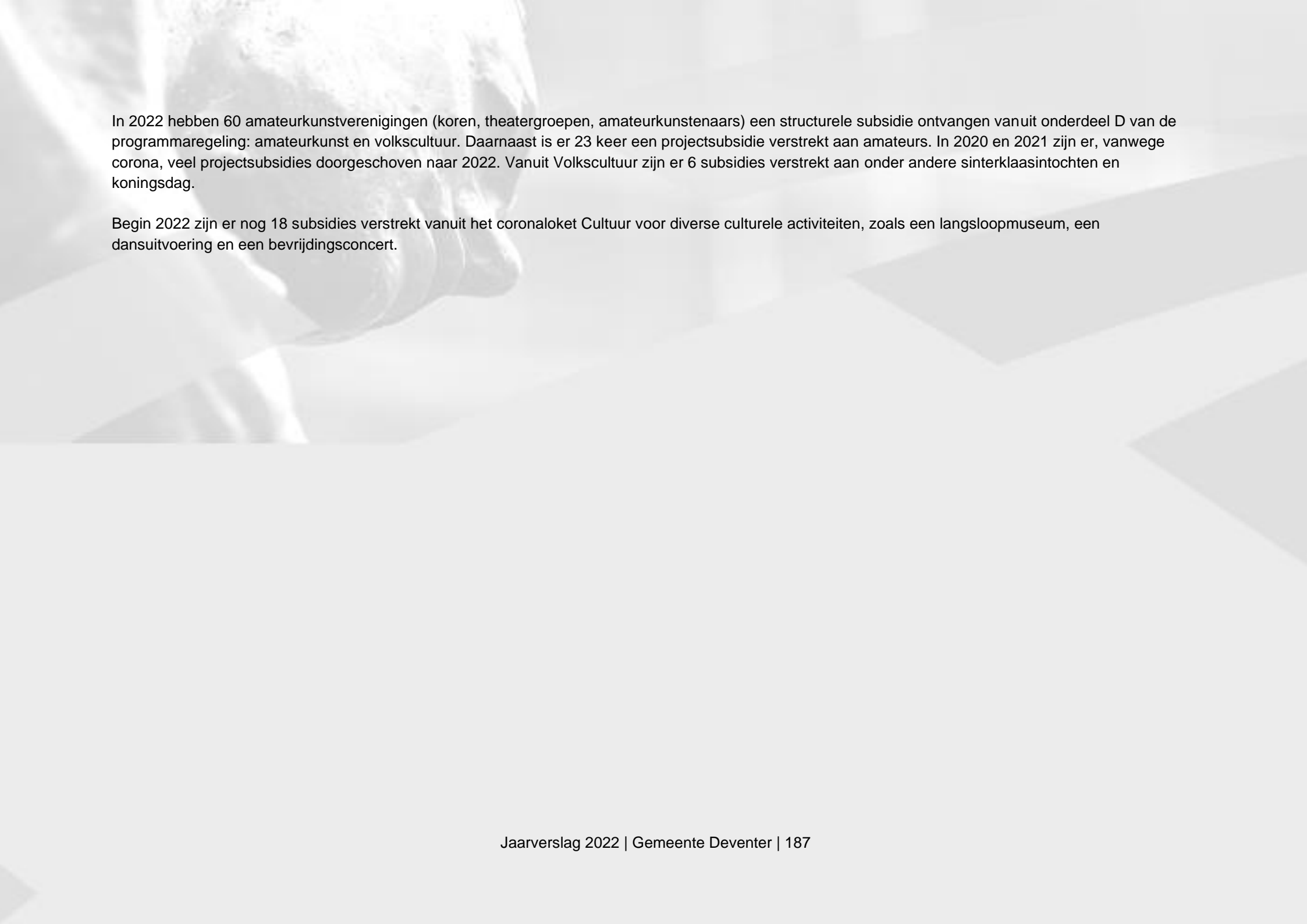
Met de programmaregeling Cultuur is een breed scala aan initiatieven van makers en producenten ondersteund. Ten opzichte van 2021 zit er een stijgende lijn in het aantal aanvragen vanuit de culturele sector.

In totaal hebben we 55 aanvragen ontvangen voor onderdeel A: professionele culturele producties/presentaties. Daarvan zijn er 43 gehonoreerd. Drie Deventer kunstenaars hebben een subsidie ontvangen voor hun ontwikkelingsaanvraag.

In totaal hebben we 5 aanvragen ontvangen voor onderdeel B: cultuureducatie. Daarvan is er 1 gehonoreerd.

Er zijn 3 aanvragen ontvangen op onderdeel C: culturele projecten met aantoonbare betekenis voor de economie van Deventer. 2 daarvan zijn gehonoreerd.

De aanvragen voor bovenstaande onderdelen van de subsidieregeling worden voorgelegd aan de Adviesraad Cultuur.



In 2022 hebben 60 amateurkunstverenigingen (koren, theatergroepen, amateurkunstenaars) een structurele subsidie ontvangen vanuit onderdeel D van de programmaregeling: amateurkunst en volkscultuur. Daarnaast is er 23 keer een projectsubsidie verstrekt aan amateurs. In 2020 en 2021 zijn er, vanwege corona, veel projectsubsidies doorgeschoven naar 2022. Vanuit Volkscultuur zijn er 6 subsidies verstrekt aan onder andere sinterklaasintochten en koningsdag.

Begin 2022 zijn er nog 18 subsidies verstrekt vanuit het coronaloket Cultuur voor diverse culturele activiteiten, zoals een langsluipmuseum, een dansuitvoering en een bevrijdingsconcert.

## Doelen en prestaties

Het behouden en waar mogelijk vergroten van het aanbod en verscheidenheid aan cultuureducatie.

Omschrijving Het behouden en waar mogelijk vergroten van het aanbod en verscheidenheid aan cultuureducatie.



Toelichting

Prestatie Er wordt invulling gegeven aan de afspraken over een gelijk speelveld voor de professionele aanbieders van cultuureducatie, zoals beschreven in de kadernotitie.



Toelichting

Begroot budget €1.490.000

Gerealiseerd €1.463.000

Het vergroten van het aantal bezoekers

Omschrijving Het vergroten van het aantal bezoekers van binnen en buiten de gemeente aan culturele activiteiten, met specifieke aandacht voor jongeren.



Toelichting

Prestatie We maken met de partijen in het culturele veld afspraken over ambities en prestaties, over de onderlinge samenwerking en de samenhang binnen het cultuuraanbod.




Toelichting

Begroot budget €14.205.000


Gerealiseerd €15.325.000

## Versterken Deventer cultureel klimaat

**Omschrijving** Het versterken van een Deventer cultureel klimaat dat inspireert en uitdaagt om cultuur te produceren en het culturele speelveld te vernieuwen. 

We houden hiertoe een midterm review van de Cultuurvisie en het bijbehorende Uitvoeringsprogramma. De evaluatie van de nieuwe programmaregeling Cultuur is een onderdeel hiervan.


### Toelichting

**Prestatie** Met gesubsidieerde instellingen worden afspraken gemaakt over hun bijdrage aan de vernieuwing binnen het culturele speelveld. 

### Toelichting

**Begroot budget** €241.000

**Gerealiseerd** €298.000

**Prestatie** We organiseren het beheer en onderhoud van cultureel vastgoed efficiënt en zetten in op optimale inzet van faciliteiten. De nieuwe kadernota vastgoed is vastgesteld en het eigendom, beheer en onderhoud van het cultureel vastgoed is overgegaan naar de vakgroep vastgoed. We maken nadere (financiële) afspraken over de implementatie van de kadernota vastgoed, samen met de andere betrokken programma's. 

### Toelichting

**Begroot budget** €929.000


**Gerealiseerd** €535.000

**Prestatie** De bedrijfsplannen van de structureel gesubsidieerde organisaties voldoen aan de criteria voor doeltreffendheid, gezonde bedrijfsvoering, de Governance Code Cultuur, de Fair Practice Code en de Code Diversiteit en Inclusie. 

### Toelichting

**Begroot budget**


**Gerealiseerd**

**Prestatie** Het eindrapport over de verkenningsfase van De Nieuwe Keizer is opgeleverd en aangeboden aan de raad. Dit heeft geresulteerd in een investeringsbesluit (Go/No Go). 

**Toelichting** Dit project valt onder het programma ruimte, maar heeft nauwe verbanden met programma kunst en cultuur. Over het project wordt separaat gerapporteerd middels de Leidraad Grote Projecten. Op dit moment bevindt het project zich in de definitiefase, de eerste subfase van de verkenningsfase. Bestuurlijke besluitvorming voor afronding definitiefase is voorzien in Q1 2023

**Begroot budget**


**Gerealiseerd**

**Prestatie** Met de flexibele programmabudgetten bieden we ruimte aan een breed scala aan initiatieven en geven daarbij expliciet ruimte aan vernieuwende activiteiten en makers. 

**Toelichting**

**Begroot budget** €241.000

**Gerealiseerd** €298.000

**Prestatie** College en raad zijn, conform de afspraken in het coalitieakkoord, actief met Burgerweeshuis in gesprek over hoe binnen afzienbare tijd een toekomst te bieden aan het Burgerweeshuis en de functie die zij, binnen de lokale en landsdelige keten popmuziek, vervult. De verschillende alternatieve locaties voor toekomstige huisvesting van het Burgerweeshuis worden, inclusief een scenario van fasering van de ambities op het Haveneiland, in beeld gebracht en voorgelegd aan de raad. Dit heeft geresulteerd in een besluit over realisatie. 

**Toelichting** Over dit project wordt separaat gerapporteerd daar het valt onder de Leidraad Grote Projecten. Het project bevindt zich momenteel in de definitiefase, de eerste subfase van de Verkenningsfase. Bestuurlijke besluitvorming om deze fase af te ronden en eventueel door te gaan naar de ontwerpfase is voorzien in q1 2023

**Begroot budget**

**Gerealiseerd**



**Prestatie** Gezamenlijk met de (gesubsidieerde) culturele instellingen dragen wij een verantwoordelijkheid voor het creëren van verbindingen binnen het gehele cultuurveld en ook daarbuiten.



**Toelichting**

Begroot budget €14.205.000

Gerealiseerd €15.325.000

**Zichtbaarheid en betrokkenheid cultureel erfgoed**

**Omschrijving** Het vergroten van de zichtbaarheid van en de betrokkenheid bij het culturele erfgoed, zowel boven- als ondergronds.



**Toelichting**

**Prestatie** Samen met de professionele erfgoedpartijen maken we een erfgoedagenda waarin we ingaan op de gezamenlijk inspanningen op het gebied van roerend en onroerend materieel erfgoed en immaterieel erfgoed. Doelstelling is om de betekenis van en de maatschappelijke betrokkenheid bij erfgoed te vergroten.



**Toelichting**

Begroot budget €922.000

Gerealiseerd €1.105.000

**Prestatie** Wettelijke taken op gebied van monumenten en archeologie worden adequaat uitgevoerd. Binnen de implementatie van de omgevingswet wordt niet alleen het behoud van erfgoed geborgd maar ook ingezet op het bieden van inspiratie in het ontwerpproces.



**Toelichting**

Begroot budget €745.000

Gerealiseerd €745.000

## Exploitatie

(bedragen x €1.000)

	Primitieve begroting	Begroting na wijziging	Rekening	Vershil
Lasten	15.702	20.358	20.335	-23
Baten	1.169	4.695	5.481	786
Voor resultaatbestemming	-14.533	-15.663	-14.853	810
Stortingen in reserves	43	2.955	2.944	-10
Puttingen uit reserves	293	2.718	2.517	-202
Na resultaatbestemming	-14.283	-15.899	-15.281	618

## Budgetoverhevelingen

(bedragen x €1.000)

Onderwerp	Lasten	Baten	Saldo
Locatieprofielen	66	0	-66
Herschikking programma middelen cultuureducatie	80	0	-80
Schoorsteen voormalig Coberco	15	0	-15
Totaal	161	0	-161

## Saldo na resultaatbestemming en budgetoverheveling

(bedragen x €1.000)

	Saldo
Saldo na resultaatbestemming	618
Saldo budgetoverheveling	-161
<b>Saldo na budgetoverheveling</b>	<b>457</b>

### Toelichting saldo na budgetoverheveling (voordeel €457.000)

#### Cultuurpresentatie, -productie, en -participatie (voordeel €48.000)

Per saldo een voordeel van €48.000. Als gevolg van corona zijn er minder programma subsidies aangevraagd en verleend.

#### Cultureel erfgoed (voordeel €396.000)

Het voordeel op de culturele panden van €396.000 heeft een aantal oorzaken. De investering in de brandveiligheid Bergkerk en Lebuinuskkerk duurt langer dan verwacht, waardoor er vrijval aan kapitaallasten is (voordeel €50.000), er heeft een servicekostenverrekening van 2021 in 2022 plaats gevonden (voordeel €90.000), er was voor het programma een voordeel op de beheerkosten (€100.000) en meer huurinkomsten dan begroot (€20.000). Er is een putting uit de reserve onderhoud gebouwen gedaan welke tot een voordeel van €110.000 leidt.

### Voorzienen

(bedragen x €1.000)

	Primitieve begroting	Begroting na wijziging	Rekening	Verschil
Uitgaven t.l.v. voorzieningen	93	93	73	-19
Inkomsten t.g.v. voorzieningen	104	104	104	0
<b>Saldo</b>	<b>11</b>	<b>11</b>	<b>30</b>	<b>19</b>

## Investeringen

(bedragen x €1.000)

	Primitieve begroting	Begroting na wijziging	Rekening	Vershill
Uitgaven t.l.v. investeringen	0	1.306	935	-370
Inkomsten t.g.v. investeringen	0	0	0	0
Saldo	0	-1.306	-935	370

## Dashboard

Naam	Openen
Dashboard Economie	<a href="#">Economie</a>
Dashboard Leefomgeving	<a href="#">Leefomgeving</a>
Dashboard Kunst en cultuur	<a href="#">Kunst en cultuur</a>
Pdf Economie (2.169 kb)	<a href="#">Pdf Economie</a>

## Gerelateerde informatie

Documentnaam	Bestandsgrootte	Openen
Koersdocument Ruimtelijk erfgoed	0,5 Mb	<a href="#">Koersdocument Ruimtelijk erfgoed</a>
Uitvoeringsprogramma Cultuur 2021-2024	1,0 Mb	<a href="#">Uitvoeringsprogramma Cultuur 2021-2024</a>
Kadernota Cultuureducatie	0,5 Mb	<a href="#">Kadernota Cultuureducatie</a>
Cultuurvisie 2019-2024	8,2 Mb	<a href="#">Cultuurvisie 2019-2024</a>

## Bedrijfsvoering

### Omschrijving

Het bestuursakkoord 'Met lef & liefde voor Deventer' spreekt over grote kansen en uitdagingen op het gebied van werk, duurzaamheid, zorg, evenementen en samen leven. Dat vraagt om een organisatie die zich makkelijk organiseert rond deze opgaven. Een organisatie die goed functioneert, die zowel robuust is als wendbaar. Daarover gaat het programma Bedrijfsvoering.

We ontwikkelen ons tot een organisatie die flexibel, communicatief en netwerkend is. Zo kunnen we inspelen op wat de samenleving ons vraagt. De rol die we daarbij innemen (faciliterend, regulerend, uitnodigend of handhavend) hangt af van het maatschappelijke vraagstuk. De organisatie kent een verdeling van taken en verantwoordelijkheden, maar treedt naar buiten toe als één geheel op. De organisatie is er op gericht een optimale connectie te maken met de buitenwereld. En zorgt ervoor dat maatschappelijke vraagstukken snel en effectief worden opgepakt.

We willen een organisatie zijn waar de medewerkers met trots en plezier werken. Dat doen we in duurzame huisvesting waarin gebouw en voorzieningen optimaal worden benut. In een organisatie waar integraal gewerkt wordt, over domein- en teamgrenzen heen. Waar we sturen op basis van vertrouwen: minder kaders, maar wel steviger en met korte beslislijnen. En volgens de kernwaarden zorgzaam, verantwoordelijk, open en durf.

Inwoners en ondernemers verwachten dat we onze informatievoorziening op orde hebben. Tot de basis daarvan behoort het borgen van privacy en informatieveiligheid. Ook vraagt dit om een gemeentelijke organisatie die datagedreven werkt.

Er is een sterke focus op de financiële soliditeit van de gemeente. Op ons [financieel portaal](#) zijn begroting en andere financiële stukken volledig digitaal beschikbaar. Besturen betekent vooraf kaderen, vervolgens het goede handelen en achteraf verantwoorden. De gemeente Deventer wil graag laten zien dat zij in control is. Zo verantwoorden we open en transparant aan onze inwoners wat we voor de gemeenschap doen. Control is daarmee een essentieel onderdeel voor de gemeente om succesvol te zijn.

Deventer, Olst-Wijhe en Raalte (DOWR) hebben een samenwerkingsverband op het gebied van bedrijfsvoering. De financiële administratie, gemeentelijke belastingen, ICT, facilitaire zaken en het inkoopadvies leveren we in dit verband vanuit de gemeente Deventer. Continu innoveren is op alle percelen het uitgangspunt.

## 2022 in vogelvlucht

Het jaar 2022 werd gekenmerkt door terugkeer naar het stadhuis, na twee jaar van corona en daarmee het vele thuiswerken en digitaal vergaderen. We werken nu aan een gezond evenwicht tussen kantoor en thuiswerken, waarbij we het beste van beide werelden behouden. Steeds meer ruimtes worden uitgerust voor digitaal vergaderen, waarbij nieuwe technieken worden toegepast.

De gemeente is continu in beweging:

- De afgelopen drie jaar is de organisatie met 100 fte uitgebreid. Dit komt door verschuiving van taken naar de gemeente (zoals sociale teams), nieuwe taken (corona, energie en opvang Oekraïense vluchtelingen) en toename van aanvragen.
- Het ziekteverzuim is in 2022 met 5,68% hoger dan onze organisatiedoelstelling van 4,6%. We willen inzicht krijgen in de achtergrond van deze stijging. Hiervoor laten we begin 2023 een verzuimanalyse uitvoeren.
- Veel medewerkers bereikten in 2022 de pensioenleeftijd en verlieten de organisatie. Het borgen van hun kennis is van groot belang, hiervoor werken we aan gemeentebreed beleid.
- Het aantrekken van nieuwe medewerkers is lastig vanwege de krappe arbeidsmarkt. We zijn blij dat we in 2022 een tweede recruiter hebben kunnen aantrekken die daarin ondersteuning biedt.
- Door de krappe arbeidsmarkt is het vaak niet mogelijk om vacatures te vervullen. Hierdoor én door vervanging door ziekte waren we in 2022 in veel gevallen genoodzaakt om capaciteit extern in te huren. Dit heeft geleid tot ruim twee miljoen hogere inhuurkosten dan in 2021 en de jaren daarvoor.

## DOWR

Op de bedrijfsvoeringsonderdelen Facilitaire Zaken, Inkoop, DOWR-i, Financiële Administratie, Personeels- en Salarisadministratie en Belastingen werkt Deventer samen met de gemeenten Olst-Wijhe en Raalte.

In 2022 zijn de ICT-prestatieafspraken behaald en zijn een aantal grote ICT-projecten gerealiseerd. Daarnaast was er veel aandacht voor informatieveiligheid. In 2022 vond het aanbestedingstraject voor het nieuwe financiële systeem plaats. Team Belastingen heeft de afgelopen jaren alle woningen van de DOWR-gemeenten omgezet van m3 naar m2. In 2022 werden woningen en bedrijfspanden voor het eerst gewaardeerd op basis van m2.

Op het gebied van het bewaren en het transparant en openbaar maken van data en informatie zijn verschillende wetten in voorbereiding of inmiddels vastgesteld: de Wet Elektronische Publicaties (WEP), de Wet Modernisering Elektronisch Bestuurlijk Verkeer (WMEBV), de Archiefwet, het Tijdelijk Besluit Digitale Toegankelijkheid Overheid (TBDTO) en de Wet open overheid (Woo). Vanwege de inhoudelijke verwevenheid pakken we de implementatie van deze wetten in de organisatie in één project (de vijf Wetten) op.

## Concernbrede aspecten

### Leren en ontwikkelen

In 2022 is er veel ingezet op leren en ontwikkelen. Er is fors ingezet op teamontwikkeling en professionalisering van medewerkers. Een van de voorbeelden daarvan is het traject professionalisering van alle beleidsmedewerkers, maar ook het opfrissen van de vaardigheden projectmatig creëren, inzet op de Omgevingswet en de investering in Duidelijke taal en schrijfvaardigheden. Daarnaast blijft ook jaarlijks het verplichte deel van de opleidingen. Dit is gericht op de permanente her- en bijscholingen die nodig zijn voor de boa's, verschillende medewerkers in de financiële teams en het BAD, de WOZ opleidingen bij DOWR Belastingen en de SKJ registraties bij het team Toegang. En ten slotte is er ook geïnvesteerd in de vakbekwaamheid van individuele medewerkers. Voornamelijk specifiek op de functie en ook gericht op doorontwikkeling.

### Informatieveiligheid en privacy

Privacy en informatieveiligheid worden in samenhang opgepakt, zodat de sturing op de raakvlakken tussen deze domeinen ook gezamenlijk kan plaatsvinden. Door de dagelijkse cyberaanvallen moeten we continue op onze hoede zijn. Ook op het gebied van privacy neemt het werk toe, vanwege de toenemende mate waarin we gebruik maken van persoonsgegevens. Het is daarom goed dat de formatie van de privacy-functionarissen in 2022 is gegroeid.

### Diversiteit en inclusie

Begin 2022 heeft de gemeente Deventer het Charter Diversiteit ondertekend. Met het ondertekenen van het Charter Diversiteit maakt gemeente Deventer duidelijk dat ze zich inspant voor de instroom, behoud en doorstroom van werknemers, ongeacht hun leeftijd, geslacht, seksuele oriëntatie, culturele, etnische of religieuze achtergrond of arbeidsbeperking. In lijn met het Charter hebben we een aantal initiatieven opgepakt en uitgevoerd. Zo werd in december 2022 een training 'Selecteren zonder vooroordelen' voor leidinggevendenden, selectiepaneldeelnemers en P&O-adviseurs verzorgd door het College voor de Rechten van de Mens. In januari 2023 werd een training 'Wervende vacatureteksten schrijven' georganiseerd. Het doel van deze training is het zo neutraal en drempelvrij mogelijk bereiken en selecteren van kandidaten. Ook het in kaart brengen en monitoren van ons personeelsbestand maakt onderdeel uit van deze initiatieven. Op peildatum 1 februari 2023 zag ons personeelsbestand (totaal aantal medewerkers 939) er op twee belangrijke diversiteitskenmerken als volgt uit:

Onderwerp	Aantallen
Sekse	<ul style="list-style-type: none"><li>• 372 mannen (40%)</li><li>• 567 vrouwen (60%)</li></ul>
Leeftijd	<ul style="list-style-type: none"><li>• Gemiddelde leeftijd 48 jaar</li><li>• 8% jongeren (tot 30 jaar)</li><li>• 63% middelbare leeftijd (30-55 jaar)</li><li>• 29% ouderen (55+)</li></ul>



Tot slot nemen we in het tweede kwartaal van 2023 in het medewerkersonderzoek vragen op t.a.v het thema diversiteit en inclusie. Dat geeft inzicht in de beleving van onze medewerkers op dit thema en hoe de organisatie ervoor staat. Het thema diversiteit en inclusie kent geen “quick fix”. Het is blijvend investeren op bewustwording in onze organisatie en daarnaast op drempelvrij communiceren.

### Overhead en VpB

(bedragen x €1.000)

Omschrijving	Primitieve begroting	Begroting na wijziging	Rekening
Overhead	28.979	28.362	26.254

Volgens de BBV-regels is de definitie van overhead: alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces. Door deze definitie te gebruiken kan een eenduidig inzicht worden gegeven in de kosten die direct zijn toe te rekenen aan bepaalde taakvelden. Vanaf 2017 wordt aangegeven welk bedrag dit in de gemeente betreft.

De vermelde bedragen komen overeen met het saldo van lasten en baten op het programma Bedrijfsvoering.

(bedragen x €1.000)

Omschrijving	Primitieve begroting	Begroting na wijziging	Rekening
Vennootschapsbelasting	0	121	121

Vanaf 1 januari 2016 geldt de Wet modernisering vennootschapsbelastingplicht overheidsondernemingen. Voor alle activiteiten van de gemeente Deventer is onderzocht of er sprake is van het drijven van een onderneming. In 2022 is op basis van nader onderzoek naar het grondbedrijf vastgesteld dat er mogelijk een overheidsonderneming is ontstaan per januari 2021. De fiscale consequenties van het ‘door de ondernemingspoort gaan’ van het grondbedrijf worden op dit moment (maart/april 2023) onderzocht en gaat mogelijk leiden tot vennootschapsbelastingplicht over het positieve resultaat.

De Belastingdienst heeft al enige jaren het standpunt ingenomen dat gemeenten met de activiteit ‘reclame in de openbare ruimte’ een overheidsonderneming drijven. De gemeente Deventer voert eveneens reclame activiteiten uit en daarom is over de ‘winst’ in de jaren 2016 tot en met 2019 een Vpb-aanslag opgelegd. De gemeente Deventer is echter van mening dat met de reclame activiteiten geen overheidsonderneming wordt gedreven en dat er enkel sprake is van ‘normaal vermogensbeheer’. Tegen deze aanslagen is daarom bezwaar aangetekend. Op dit moment lopen er diverse fiscaal juridische procedures bij andere gemeenten. De gemeente Deventer wacht de uitkomst van deze procedures af.

In 2022 is door de rechtbank Den Haag uitspraak gedaan over de door een gemeente uitgevoerde activiteit ‘verhuur gronden brandstofverkooppunten’. De rechtbank oordeelde dat met deze activiteit een onderneming wordt gedreven. Dit betekent dat over de ‘winst’ vennootschapsbelasting moet worden

afgedragen. De gemeente Deventer verhuurt eveneens grond voor brandstofverkooppunten. De gemeente Deventer is ook voor deze activiteit van mening dat er geen overheidsonderneming wordt gedreven en dat er enkel sprake is van 'normaal vermogensbeheer'. Om mogelijk nadelige financiële consequenties te beperken verzoekt de gemeente Deventer de Belastingdienst om voor betreffende boekjaren een Vpb-aanslag op te leggen. Tegen deze aanslagen wordt vervolgens op gelijke wijze als bij reclame bezwaar aangetekend in afwachting van de uitkomst van de fiscaal-juridische procedures.

## Ziekteverzuim

Het ziekteverzuim is met 5,68% hoger dan onze organisatiedoelstelling van 4,6%. We willen inzicht krijgen in de achtergrond van deze stijging ten opzichte van vorig jaar. Hiertoe laten we een verzuimanalyse in het eerste kwartaal van 2023 uitvoeren. Daarnaast nemen we de uitkomsten van ons Periodiek Medisch Onderzoek dat we begin 2023 hebben uitgerold en het Medewerkersonderzoek dat in april 2023 wordt afgenomen in deze analyse mee.

Jaar	Ziekteverzuim in %	Meldingsfrequentie
2019	5,42%	1,00
2020	4,32%	0,63
2021	4,85%	0,72
2022	5,68%	1,17

## Inhuur

(bedragen x €1.000)

Soort inhuur				Prognose	Realisatie
	2019	2020	2021	Q3 2022	2022
Inhuur vaste formatie	1.703	2.518	3.300	3.400	3.500
Inhuur extra capaciteit	4.308				
Inhuur specifieke deskundigheid	1.994				
Vervanging ziekte/zwangerschap		700	848	900	900
Piekbelasting		543	350	500	500
Bewuste keuze flexibiliteit		869	800	800	800
Speciale projecten		3.976	4200	4.400	6.137
<b>Totaal</b>	<b>8.005</b>	<b>8.606</b>	<b>9.498</b>	<b>10.000</b>	<b>11.837</b>

De externe inhuur is gestegen van €9,5 miljoen in 2021 tot €11,8 miljoen in 2022. De oorzaken zitten voor een groot deel in de grote opgaven waar onze gemeente voor staat, de lage werkloosheid en de krapte op de arbeidsmarkt. Ondanks een meestijgende formatie is er niet voldoende formatie om alle projecten op te pakken. In een aantal gevallen hebben we inhuur kunnen omzetten naar dienstverbanden, maar door moeilijk vervulbare functies zijn we soms nog steeds gedwongen om in te (blijven) huren. Daarnaast zorgt ook de tijdelijkheid van budgetten voor hogere inhuur. Sinds 2019 zijn 72 voormalige inhuurkrachten in dienst getreden. In 2021 waren dit er 9 en in 2022 15.

Het inhuurpercentage ten opzichte van de loonsom in 2021 was 14,2% en voor 2022 is dit 15,6%. Volgens de Personeelsmonitor van het A&O Fonds Gemeenten lag dit percentage in 2021 bij gemeenten gemiddeld op 16,5%. De inhuur is vooral toegenomen voor tijdelijke uitvoeringsregelingen zoals de toeslag kinderopvang en de energietoeslag, opvang van Oekraïners en een groei in fysieke projecten en ICT.

De totale kosten van inhuur zijn circa €1.8 miljoen hoger dan de prognose bij de derde kwartaalrapportage. In het laatste kwartaal zijn relatief nog veel facturen over een eerdere periode betaald en zijn bij administratieve controles inhuurkosten gecorrigeerd.

### Formatie(ontwikkeling) en bezetting

De stijging van de formatie heeft is in 2022 stevig doorgezet en toegenomen met 81 fte. De personele bezetting is toegenomen met 74 fte. De groei wordt vooral verklaard door het nieuwe team Toegang sociaal domein, waarvoor vanaf 2022 voor 39 fte medewerkers in gemeentelijke dienst zijn gekomen, die voorheen bij instellingen werkten waaraan de gemeente het werk uitbesteedde. Team Toegang richt zich op de thema's Wmo, jeugd/jongeren en beschermd wonen. Bij team Beleid is de formatie gestegen door inzet op projecten als Sociaal domein, Omgevingswet, veiligheid, Werk en Inkomen (kwaliteit en inburgering) en Meedoen (jurist). Bij ICT is de formatie uitgebreid met 2 projectmanagers, en extra inzet op Security en contractbeheer. Het team BAD is uitgebreid in verband met projecten als de toeslagenaffaire, Deltaview en werkzaamheden voor derden. Ook is er toename van formatie bij teams Projecten, Inrichting en Beheer, Leefomgeving en Toezicht.

Bij de begroting 2022 is de formatie voor nieuw beleid tijdelijk uitgebreid, in het bestuursakkoord zijn veel tijdelijke functies structureel gemaakt en zijn aanvullende middelen beschikbaar gesteld voor de ontwikkeling van de organisatie voor toegenomen taken.

### Loonsom

In de begroting is rekening gehouden met een CAO- loonstijging van 1,5% vanaf 1-12-2021 en met 2,4% vanaf 1-4-2022 en een thuiswerkvergoeding van €2 per dag. In november 2022 zijn tussen werkgevers en werknemers afspraken gemaakt over een eenmalige bruto-uitkering in december 2022, afhankelijk van inkomen €375 of €750.

De gerealiseerde loonsom voor gemeentelijke teams in 2022 bedraagt €63.537.802. Dit is €1.970.004 lager dan begroot. Dit wordt vrijwel volledig verklaard door de gemiddelde vacatureruimte van 25,62 fte gedurende het jaar. Overige verschillen worden verklaard door kortingen (ouderschap, zwangerschap, ziekte), toelagen (overwerk en onregelmatigheidstoeslag, beëindigingsvergoeding), incidentele beloningen en aan- en verkoop van verlof. Daarnaast heeft

het verloop van personeel over het algemeen een verlagend effect op de loonsom, doordat nieuwe medewerkers over het algemeen iets lager zijn ingeschaald dan vertrekkende medewerkers. De vrijval van loonsombudget door vacatures is in de meeste gevallen ingezet voor vervangende inhuur.

### Formatie en bezetting

Jaar	Formatie op 31-12	Bezetting op 31-12	Vacatureruimte
2018	680,29	654,20	25,98
2019	711,47	689,74	21,73
2020	733,57	705,39	28,18
2021	747,74	732,52	15,20
2022	828,22	806,60	21,62

### Rechtmatigheid

In de notitie 'Paragraaf bedrijfsvoering augustus 2021' van de commissie BBV is voorgeschreven dat gemeenten met ingang van 2021 in de paragraaf Bedrijfsvoering aanvullende informatie dienen op te nemen over de rechtmatigheidsverantwoording. Deze informatie is opgenomen in de aparte [paragraaf Rechtmatigheid](#).

## Doelen en prestaties

We hebben een solide bedrijfsvoering

**Omschrijving** We zijn financieel robuust en hebben een toegankelijke en betrouwbare informatievoorziening. We werken met vitale professionals in een eigentijdse werkomgeving. Daarmee zijn we slagvaardig, betrouwbaar en transparant.



**Toelichting**

**Prestatie** We stellen een actieplan voor juridische kwaliteitszorg op



**Toelichting**

**Begroot budget** €40.000

**Gerealiseerd** €40.000

**Prestatie** We beheersen het beleid en de bedrijfsvoering van de gemeente en rapporteren hierover in de planning & control cyclus



**Toelichting**

**Begroot budget** €7.497.585

**Gerealiseerd** €7.107.782

**Prestatie** We voeren activiteiten uit om voor min. 95% te voldoen aan de BIO (Baseline Informatiebeveiliging Overheden)



**Toelichting**

**Begroot budget** €585.283

**Gerealiseerd** €426.415

**Prestatie** We bieden betrouwbare ICT-functionaliteit



**Toelichting**

**Begroot budget** €7.208.323

**Gerealiseerd** €7.168.713

**Prestatie** We voeren een betrouwbare financiële administratie



**Toelichting**

**Begroot budget** €1.274.000

**Gerealiseerd** €1.259.309

**We werken datagedreven en met een eigentijdse informatievoorziening**

**Omschrijving** We werken digitaal. We ontwikkelen ons naar een datagedreven organisatie. Met onze informatiehuishouding kunnen we efficiënt en integraal werken. Onze proces- en ICT-inrichting kan snel aangepast worden op nieuwe taken. Daarvoor maken we gebruik van technische mogelijkheden en innovaties.



**Toelichting**

**Prestatie** We voeren het plan voor 21ste-eeuwse vaardigheden en digitaal leiderschap uit



**Toelichting** De training digitale fitheid zal in 2023 beschikbaar komen.

**Begroot budget** €25.000

**Gerealiseerd** €23.289

**Prestatie** We voeren het actieplan datagedreven werken uit



**Toelichting**

Begroot budget €150.000

Gerealiseerd €184.813

**Prestatie** We besteden een nieuw financieel systeem aan en implementeren het



**Toelichting**

Aanbesteding is medio 2022 gestart, implementatie zal in 2023 plaatsvinden.

Begroot budget €129.000

Gerealiseerd €109.417

**Prestatie** We zetten in 2022 de pilot voort met robotisering van processen




**Toelichting**


Begroot budget

Gerealiseerd

## We werken met hoofd, hart en handen voor Deventer

**Omschrijving** We zijn een lerende organisatie; hebben inzicht in ons succes én falen. Medewerkers hebben eigen regie en verantwoordelijkheid op hun loopbaan en mobiliteit. Onze organisatie kenmerkt zich door diversiteit. 

**Toelichting**

**Prestatie** We stimuleren de doorontwikkeling van onze medewerkers en borgen hun kennis bij pensionering 

**Toelichting**

**Begroot budget** €641.350


**Gerealiseerd** €577.870

**Prestatie** We bieden goed werkgeverschap 

**Toelichting**

**Begroot budget** €2.357.226

**Gerealiseerd** €2.274.654

**Prestatie** We versterken de diversiteit van de organisatie in de werving en selectie, door hierover het gesprek te voeren in de organisatie en door het gebruik van ambassadeurs 

**Toelichting**

**Begroot budget** €20.000

**Gerealiseerd** €20.000



## We zijn een flexibele en wendbare organisatie

**Omschrijving** We zijn een lerende organisatie, hebben inzicht in ons succes én falen. Medewerkers hebben eigen regie en verantwoordelijkheid op hun loopbaan en mobiliteit. We zijn een aantrekkelijke werkgever. We werken met vitale professionals in een eigentijdse, digitale en inclusieve werkomgeving. Daarmee zijn we open, verantwoordelijk, zorgzaam en met durf.



### Toelichting

**Prestatie** We voeren het project Toekomstgericht Werken uit, waarbij we kijken naar ICT, P&O en huisvesting



### Toelichting

**Begroot budget** €442.728

**Gerealiseerd** €32.442

**Prestatie** We realiseren duurzame huisvesting, services en facilitaire middelen



### Toelichting

**Begroot budget** €6.938.765

**Gerealiseerd** €6.552.219

## Beleidsindicatoren

Nummer	Taakveld	Naam				Toelichting	Bron
1	Bestuur en ondersteuning	Formatie				Fte per 1.000 inwonere	eigen gegevens
Jaar	2022	2021	2020	2019			
Waarde	8,06	7,37	7,26	7,18			
Nummer	Taakveld	Naam				Toelichting	Bron
2	Bestuur en ondersteuning	Bezetting				Fte per 1.000 inwoners	eigen gegevens
Jaar	2022	2021	2020	2019			
Waarde	7,85	7,22	7	6,90			
Nummer	Taakveld	Naam				Toelichting	Bron
3	Bestuur en ondersteuning	Apparaatskosten				Kosten per inwoner	eigen begroting
Jaar	2022	2021	2020	2019			
Waarde	782,47	700,72	666,83	642,32			
Nummer	Taakveld	Naam				Toelichting	Bron
4	Bestuur en ondersteuning	Externe inhuur				Kosten inhuur externen als % van totale loonsom + kosten inhuur externen	eigen begroting
Jaar	2022	2021	2020	2019			
Waarde	15,63	14,19	13,62	13,66			
Nummer	Taakveld	Naam				Toelichting	Bron
5	Bestuur en ondersteuning	Overhead kosten				% van totale lasten	eigen begroting
Jaar	2022	2021	2020	2019			
Waarde	7,32	7,98	7,19	7,61			

## Exploitatie

(bedragen x €1.000)

	Primitieve begroting	Begroting na wijziging	Rekening	Verschil
Lasten	36.900	36.828	34.582	-2.247
Baten	7.921	8.466	8.328	-138
Voor resultaatbestemming	-28.979	-28.363	-26.254	2.109
Stortingen in reserves	737	1.992	2.092	100
Puttingen uit reserves	801	1.667	1.219	-447
Na resultaatbestemming	-28.915	-28.688	-27.127	1.561

## Budgetoverhevelingen

(bedragen x €1.000)

Onderwerp	Lasten	Baten	Saldo
Teamontwikkeling F&C	51	51	0
Projectbegeleiderspool	52	0	-52
Enmalige ICT projecten	671	523	-148
Project Contactplatform (onderzoek)	34	34	0
Informatieveiligheid	122	122	0
I-uitvoeringsplan onvoorzien	84	84	0
Overhead bedrijfsvoering	47	0	-47
E-depot	0	-257	-257
Totaal	1.061	557	-504

## Saldo na resultaatbestemming en budgetoverheveling

(bedragen x €1.000)

	Saldo
Saldo na resultaatbestemming	1.561
Saldo budgetoverheveling	-504
<b>Saldo na budgetoverheveling</b>	<b>1.057</b>

### Toelichting saldo na budgetoverheveling (voordeel €1.057.000)

#### Personele kosten (voordeel €355.000)

Besparing op personele kosten in bedrijfsvoeringsteams €355.000 doordat vacatures niet direct en volledig konden worden vervuld door de huidige krapte op de arbeidsmarkt. Het voordeel wordt ook verklaard doordat een deel van de personele kosten kon worden toegerekend aan projecten buiten het programma.

#### ICT (voordeel €274.000)

Er is een incidenteel voordeel op ICT kosten van €274.000. Het positieve resultaat wordt gerealiseerd door lagere kosten voor softwareapplicaties, doordat de licentiekosten van Sociaal domein structureel €100.000 lager zijn. Daarnaast is een aantal licenties opgezegd wat resulteert in lagere kosten. Ook de kosten voor het netwerk zijn lager dan begroot. Dit wordt gerealiseerd bij externe diensten bij onder andere Vodafone en Zisoo. De post Telefonie levert dit jaar een voordeel op doordat de begrote externe advieskosten niet zijn uitgenut. Bij de personeelskosten zien we dat kosten voor eigen personeel de begroting onderschrijden. Hiertegen over staan wel hogere inhuurkosten als gevolg van moeilijk invulbare functies, hiervoor moet extern personeel worden ingehuurd.

#### Communicatie (voordeel €150.000)

Lagere kosten voor communicatiemiddelen mediamix en publicaties op beeldschermen in het stadhuis (narrowcasting) €150.000. Kosten voor publicaties in Deventer Nu zijn lager. Vanaf 2023 wordt het budget benut voor meer communicatie via digitale media. Ook voor de interne communicatie via narrowcasting worden vanaf 2023 andere communicatiemiddelen ingezet.

#### Personeel en Organisatie (voordeel €197.000)

Lagere kosten opleidingsbudget €75.000 en bedrijfsgeneeskundige zorg €33.000. Besparing op belasting op de werkkostenregeling €89.000. Kosten zijn lager doordat er in het begin van 2022 door corona-effecten nog beperkingen waren op personele bijeenkomsten en fysieke ontmoetingen. Ook vanwege de personele groei van de gemeente verwachten we in komend jaar geen voordeel op deze post.

#### Juridische zaken en inkoop (voordeel €82.000)

Enmalig lagere kosten op inkoopadvisering €40.000, verzekeringen €17.000 en kosten voor privacy en gegevensbescherming €25.000.

## Investeringen

(bedragen x €1.000)

	Primitieve begroting	Begroting na wijziging	Rekening	Vershil
Uitgaven t.l.v. investeringen	2.170	2.958	2.219	-738
Inkomsten t.g.v. investeringen	0	0	-4	-4
Saldo	-2.170	-2.958	-2.223	735

## Dashboard

Naam	Openen
Dashboard Landelijke voorzieningen	<a href="#">Landelijke voorzieningen</a>
Pdf Landelijke voorzieningen (1.446 kb)	<a href="#">Pdf Landelijke voorzieningen</a>

## Gerelateerde informatie

Documentnaam	Bestandsgrootte	Openen
Arbeidsvoorwaardenregeling		<a href="#">Arbeidsvoorwaardenregeling</a>
Beleidskader Informatieveiligheid DOWR 2017-2020	1,2 Mb	<a href="#">Beleidskader Informatieveiligheid DOWR 2017-2020</a>
Beleidskader privacy en gegevensbescherming	0,6 Mb	<a href="#">Beleidskader privacy en gegevensbescherming</a>
Geïntegreerd Uitvoeringsplan Informatieveiligheid 2017-2020	1,2 Mb	<a href="#">Geïntegreerd Uitvoeringsplan Informatieveiligheid 2017-2020</a>
I-Visie DOWR 2018-2022	1,0 Mb	<a href="#">I-Visie DOWR 2018-2022</a>

## Algemene dekkingsmiddelen

### Omschrijving

De algemene dekkingsmiddelen zijn die inkomsten van de gemeente waar geen directe dienstverlening en/of bestedingsverplichtingen tegen over staat. Het zijn dan ook vrij besteedbare middelen die jaarlijks worden ingezet ter dekking van de uitgaven in de diverse programma's. Daarnaast betreft het ook de raming onvoorzien en uitgaaf- en inkomstenstelposten die nog niet aan de diverse programma's zijn toegerekend.

De algemene dekkingsmiddelen bestaan uit:

- de algemene uitkering uit het Gemeentefonds;
- de opbrengsten van de lokale heffingen;
- de opbrengst uit deelnemingen (dividend);
- financiering;
- onvoorzien en stelposten.

## Exploitatie

(bedragen x €1.000)

	Primitieve begroting	Begroting na wijziging	Rekening	Verschil
Lasten	14.788	9.695	6.531	-3.164
Baten	257.517	288.125	293.329	5.204
Voor resultaatbestemming	242.729	278.431	286.798	8.368
Stortingen in reserves	24.704	42.183	40.990	-1.193
Puttingen uit reserves	25.368	26.825	25.555	-1.270
Na resultaatbestemming	243.394	263.073	271.363	8.290

## Budgetoverhevelingen

(bedragen x €1.000)

Onderwerp	Lasten	Baten	Saldo
Bestuursakkoord organisatie-ontwikkeling	530	0	-530
Directiebudget	719	0	-719
Communicatie online	52	52	0
Corona algemeen	282	0	-282
Corona cultuur	268	0	-268
Wet kwaliteitsborging bouw (Wkb)	120	0	-120
Compensatieregeling Voogdij 18+	219	0	-219
Omgevingswet	-50	0	50
Werving woningbouw	37	0	-37
Totaal	2.178	52	-2.127



## Saldo na resultaatbestemming en budgetoverheveling

(bedragen x €1.000)

	Saldo
Saldo na resultaatbestemming	8.290
Saldo budgetoverheveling	-2.127
<b>Saldo na budgetoverheveling</b>	<b>6.163</b>

### Toelichting saldo na budgetoverheveling (voordeel €6.163.000)

#### Onvoorzien (voordeel €140.000)

Na de derde kwartaalrapportage 2022 was de raming onvoorzien nog €140.000. Daarna is dit bedrag niet meer aangewend.

#### Stelpost autonome ontwikkelingen (voordeel €1.400.000)

Het restant van de raming uitgaafstelpost autonome ontwikkelingen bedraagt €1.400.000.

#### OZB (voordeel €128.000)

Het voordeel op OZB niet-woningen (gebruikers en eigenaren deel) bedraagt €128.000.

#### Algemene uitkering afrekening (nadeel €236.000)

Door afrekeningen over voorgaande jaren, verschil in maatstaven en bedragen per eenheid en een correctie op de energietoeslag ontstaat een nadeel van €236.000.

#### Algemene uitkering decembercirculaire 2022 (voordeel €5.200.000)

De niet-neutrale mutatie in de decembercirculaire 2022 van de Algemene Uitkering is heel beperkt (€5.000; zie ook de raadsmededeling van 26 januari 2023).

Daarnaast zijn er bedragen (neutrale mutaties €5,9 miljoen) ontvangen die een dekking zijn voor uitgaven die bij programma's zijn gedaan. Met de inkomstenderving gemeenten 2021 voor COVID was in de begroting al rekening gehouden (€ 737.000). Van dit bedrag wordt via diverse programma €4,9 miljoen overgeheveld naar 2023.

#### Voorziening dubieuze debiteuren (nadeel €264.000)

De voorziening dubieuze debiteuren moet worden aangevuld met €264.000.

## Voorzieningen

(bedragen x €1.000)

	Primitieve begroting	Begroting na wijziging	Rekening	Vershil
Uitgaven t.l.v. voorzieningen	0	0	194	194
Inkomsten t.g.v. voorzieningen	110	210	899	690
Saldo	110	210	705	496

## Dekkingsmiddelen

(bedragen x €1.000)

Omschrijving	Primitieve begroting	Begroting na wijziging	Rekening
Algemene uitkering	216.255	253.941	259.500
Lokale heffingen	29.458	29.359	29.486
Dividend	1.194	1.184	1.120
Saldo financieringsfunctie	443	663	665

### Algemene uitkering

De algemene uitkering wordt ontvangen uit het gemeentefonds. Deze uitkering is voor een deel gekoppeld aan de uitgaven van het Rijk. De verdeling van het geld naar gemeenten vindt plaats op basis van maatstaven. Door afrekeningen over voorgaande jaren, verschil in maatstaven en bedragen per eenheid en een correctie op de energietoeslag ontstaat een nadeel van €236.000. De niet-neutrale mutatie in de decembercirculaire 2022 van de Algemene Uitkering is heel beperkt (€5.000; zie ook de raadsmededeling van 26 januari 2023).

Daarnaast zijn er bedragen (neutrale mutaties €5,9 miljoen) ontvangen die een dekking zijn voor uitgaven die bij programma's zijn gedaan. Met de inkomstenderving gemeenten 2021 voor COVID was in de begroting al rekening gehouden (€737.000). Van dit bedrag wordt via diverse programma €4,9 miljoen overgeheveld naar 2023.

### Lokale heffingen

Hier wordt een beeld gegeven van de opbrengsten uit de lokale heffingen waarvan de besteding niet gebonden is aan de opbrengsten. Het betreft de heffingen in onderstaande tabel.

Dit impliceert ook dat de heffingen op het gebied van parkeren (gedeeltelijk), afvalstoffen- en rioolopbrengsten geen algemeen dekkingsmiddel zijn, maar expliciet worden aangewend voor uitgaven op betreffende terreinen. In de paragraaf lokale lasten wordt aandacht besteed aan o.a. lokale lastendruk, kwijtscheldingsbeleid en dergelijke.

(bedragen x €1.000)

Omschrijving	Primitieve begroting	Begroting na wijziging	Rekening
Onroerend zaakbelastingen	28.917	29.123	29.248
Hondenbelastingen	321	0	0
Overige belastingen	219	235	238

### Dividend

De opbrengst uit deelnemingen betreft onder andere de dividenduitkering van BNG, Circulus, Wadinco en Enexis.

### Saldo financieringsfunctie

Het saldo van de financieringsfunctie is een begrip uit het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV). Dit begrip kan worden gedefinieerd als het saldo van:

1. de betaalde rente (last) over de aangegane langlopende leningen en over de aangetrokken middelen in rekening courant en
2. de ontvangen rente (bate) over de uitzettingen. Onder uitzettingen kunnen worden verstaan deposito's, verstrekte langlopende leningen en beleggingen.

(bedragen x €1.000)

Omschrijving	Primitieve begroting	Begroting na wijziging	Rekening
Onvoorzien	-240	-140	0
Stelposten	-2.614	-1.503	-39
Overige algemene dekkingsmiddelen	-640	-709	1.006
Uitvoeringskosten lokale heffingen	-1.096	-1.075	-1.129
Calculatieverschillen kostenplaatsen	-31	-3.289	-1.888

### Onvoorzien

Dit betreft de algemene raming voor onvoorzien. Van deze post is in 2022 €50.000 aangewend voor het investeringsplatform Stedendriehoek, voor de huldiging Go Ahead Eagles €25.000 en voor onderzoek slavernijverleden (motie raad) €25.000.

### Stelposten

Dit betreft diverse lasten en baten die niet direct aan programma's kunnen worden toegerekend.

### Overige algemene dekkingsmiddelen

De post 'overige algemene dekkingsmiddelen' bestaat met name uit de bespaarde rente op de reserve afkopen erfpacht.

### Uitvoeringskosten lokale heffingen

Uitvoeringskosten lokale heffingen zijn de kosten voor het heffen en invorderen van de belastingen en heffingen. Dit zijn onder andere kosten van het gegevensbeheer, alle correspondentie en andere administratieve handelingen.

### Calculatieverschillen kostenplaatsen

In een aantal kostenplaatsen wordt in de begroting een voorcalculatorisch tarief gehanteerd. De werkelijke kosten en opbrengsten kunnen hiervan afwijken. Dit komt tot uitdrukking in het calculatieverschil. Daarnaast bevat deze post nog budgetten die niet zijn toe te rekenen aan één product.

### Vennootschapsbelasting

De Wet modernisering Vpb-plicht overheidsondernemingen is per 1 januari 2016 in werking getreden. Op basis van de wetgeving zijn de verschillende activiteiten van gemeente Deventer onderzocht of er sprake is van het drijven van een onderneming. Dat is tot op heden niet het geval. Voor de jaarrekening betekent dit dat er geen financiële consequenties in de vorm van Vpb-belastingafdracht zijn opgenomen.

### Overhead

In de nieuwe BBV-regels is voorgeschreven wat onder de definitie overhead wordt verstaan. De definitie luidt: alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces. Door de definitie te gebruiken kan een eenduidig inzicht worden gegeven in de kosten die direct zijn toe te rekenen aan bepaalde taakvelden. Met ingang van de begroting 2017 moet in het programmaplan worden aangegeven welk bedrag dit in de gemeente betreft.

## Dashboard

Naam	Openen
Dashboard Gemeentefinanciën	<a href="#">Gemeentefinanciën</a>
Pdf Gemeentefinanciën	<a href="#">Pdf Gemeentefinanciën</a>

## Gerelateerde informatie

Documentnaam	Bestands grootte	Openen
Beleidsnota reserves en voorzieningen 2018	1,1 Mb	<a href="#">Beleidsnota reserves en voorzieningen 2018</a>
Kadernota Verbonden partijen 2017	0,1 Mb	<a href="#">Kadernota Verbonden partijen 2017</a>
Treasurystatuut 2017	0,6 Mb	<a href="#">Treasurystatuut 2017</a>
Beleidsnota Risicomanagement en weerstandsvermogen 2014	1,4 Mb	<a href="#">Beleidsnota Risicomanagement en weerstandsvermogen 2014</a>
Richtlijn Activeren en afschrijven 2020	1,8 Mb	<a href="#">Richtlijn Activeren en afschrijven 2020</a>
Verlenen van garanties en geldleningen 2020	1,7 Mb	<a href="#">Verlenen van garanties en geldleningen 2020</a>
Financiële verordening 2019	1,0 Mb	<a href="#">Financiële verordening 2019</a>
Verordening onderzoeken doelmatig- en doeltreffendheid 2019	1,4 Mb	<a href="#">Verordening onderzoeken doelmatig- en doeltreffendheid 2019</a>
Controleverordening gemeente Deventer 2019	0,3 Mb	<a href="#">Controleverordening</a>



## Paragrafen

### Bedrijfsvoering

De paragraaf Bedrijfsvoering is ondergebracht bij het programma Bedrijfsvoering ([zie programma Bedrijfsvoering](#)).

## Wet Openbaarheid

### Samenvatting

- Voor het eerst staat de 'openbaarheidsparagraaf' in het jaarverslag, voorgeschreven door de Wet open overheid (Woo: artikel 3.5) die op 1 mei 2022 in werking is getreden en de Wet openbaarheid van bestuur (Wob) vervangt. De Woo regelt het recht van burgers op informatie van de overheid. De wet beoogt overheden transparanter te maken door overheidsinformatie beter vindbaar en digitaal toegankelijker samen te stellen, en daarmee vertrouwen van onze inwoners meer terug te krijgen. De Woo eist dat bestuursorganen verplicht documenten in 11 categorieën uit eigen beweging openbaar maken, dit gaat fasegewijs. De raad ontving een afschrift van de reactie van het college 12 april 2022 aan de Rekenkamer, over het 'Doe mee Wob-onderzoek van de Rekenkamer (23-2-2022)', dat vooruitliep op de komst van de Woo, met relevante aanbevelingen waaronder deze paragraaf.
- De Woo is in samenhang opgepakt met vijf informatiewetten, naast de Woo, de Archiefwet 1995, de Wet elektronische publicaties, Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer en Tijdelijke beleid digitale toegankelijkheid. De VNG heeft een analyse uitgebracht naar de samenhang tussen generieke informatiewetten (14-6-2022) waarin een bijdrage van Deventer is opgenomen. In het voorjaar is een training gevolgd over de Woo.
- Het 'Woo-Meerjarenplan' om de Woo bij gemeenten te implementeren', de Algemene maatregel van bestuur is opgesteld door de VNG: 22 april 2022 en 8 juli 2022 aangevuld met concretisering. Het beoogt grip op informatievoorziening en de Woo stapsgewijs volgens de lerende aanpak te implementeren. De nieuwe Archiefwet wordt later meegenomen. Het 'Woo-Meerjarenplan VNG 22-4-2022' is meegenomen in deze paragraaf.
- De Woo eist dat de informatiehuishouding op orde is, dat betekent ook dat het mailverkeer moet worden gearchiveerd, waarvoor wordt deelgenomen in DOWR-verband (B&W 2022-762 11-10-2022) aan de capstonemethodiek die daarvoor is ontwikkeld. Het mailverkeer van de raadsleden (art. 2.2 Woo) en de ondersteuning van de griffie (art. 5.4.a Woo) valt buiten het kader of is een uitzonderingsgrond van de Woo.
- In het najaar is de organisatie van de Woo implementatie specifiek aangepakt ook in samenwerking met andere gemeenten, de VNG en het Rijk. Van de middelen die het Rijk beschikbaar stelde en in de begroting 2022 zijn opgenomen, is €100.000 ingezet voor de implementatie van de Woo. Voor de invoering schat het Rijk 5 à 8 jaar in, 5 jaar voor de openbaarmaking en 8 jaar voor de informatiehuishouding.
- Op 6 december 2022 besloot het college over de aanwijzing van de Woo-contactpersoon (B&nW 2022-896) waarover de raadsmededeling van 8 december 2022 is aangeboden. De Woo-contactpersoon benadrukt de menselijke maat. Ook de coördinatie van de Woo-verzoeken is in handen van de Woo-contactpersoon. De financiële consequenties zijn daarin ook opgenomen en de ontwikkeling van deze paragraaf die de Woo invoering monitort.



## Beleidskader

Het doel van de Woo is een transparanter en actief openbaar makende overheid, om zo beter het belang te dienen van openbaarheid en publieke informatie voor de democratische rechtsstaat, de burger, het bestuur en de economische ontwikkeling. De Woo is ook een herbevestiging van de Archiefwet 1995. Samen met de overige generieke informatiewetten zoals geanalyseerd door de VNG (14-6-2022), en de strategische doelen waaronder de ambitie om de open bestuurscultuur te hanteren, vormen die de kaders voor de integrale aanpak.

## Wat is er gedaan

### De Woo kent voor de implementatie een 'meerjarenplan'

In de Woo staat aangegeven dat de Woo-invoering plaatsvindt, via een Algemene maatregel van Bestuur, vervat in een door de VNG opgesteld 'Meerjarenplan om de Wet open overheid bij gemeenten te implementeren'. Het 'Woo-Meerjarenplan VNG 22-4-2022' is de lijn, in deze verantwoording gecombineerd met het Besluit Begroting en Verantwoording voor gemeenten (BBV) en de richtlijn van de gemeente Deventer in deze.

### Openbaar maken uit eigen beweging

De 11 informatie categorieën die de Woo verplicht voorschrijft om openbaar te maken uit eigen beweging, staan hierna in een overzicht weergegeven. Met achter de informatiecategorie om welk artikel uit de Woo het gaat en een beschrijving van de documenten. Daarna volgt per categorie de inventarisatie van wat er al openbaar wordt gemaakt in Deventer en hoe of op grond waarvan, vervolgens wat er landelijk openbaar wordt gemaakt en tot slot de voorgenomen planning van het Rijk voor 2023 volgens de concretiseringsbrief van BZK aan de Tweede Kamer (8-7-2022). Na het overzicht staat een toelichting op de gebruikte afkortingen.

Nr	Informatie categorie	Artikel 3.3	Inhoud	Openbaar lokale site <sup>1</sup>	Openbaar landelijk Wep <sup>2</sup> - ORI <sup>3</sup>	Planning openbaar landelijk*
1	Wet- en regelgeving	1.a	Wetten, verordeningen, besluiten, beleidsregels en andere algemeen verbindende voorschriften	Ja, Notubiz	Ja, Wep-ORI	p.m.
		1.b	Overige besluiten van algemene strekking	Ja, Notubiz	Ja, Wep-ORI	p.m.
		1.c	Ontwerpen van wetten, andere algemeen verbindende voorschriften en overige besluiten van algemene strekking waarover een extern advies is gevraagd, met inbegrip van de adviesaanvraag	Ja, Notubiz	Ja, ORI	p.m.
2	Organisatie gegevens	1.d	Inzicht in zijn organisatie en werkwijze, waaronder de taken en bevoegdheden van de organisatieonderdelen	Ja		
		1.e	<i>De bereikbaarheid van het bestuursorgaan en zijn organisatieonderdelen en de wijze waarop een verzoek om informatie kan worden ingediend</i>	Ja	Nee	Plan 2023
3	Raadsstukken	2.a	Bij gemeenteraden ter behandeling ingekomen stukken, tenzij deze gaan over individuele gevallen	Ja, Notubiz	Ja, ORI	p.m.
		2.c	<i>Vergaderstukken en verslagen van gemeenteraden en hun commissies, tenzij geheimhouding geldt</i>	Ja, Notubiz	Ja, ORI	Plan 2023
4	Bestuursstukken	2.d	Agenda's en besluitenlijsten van vergaderingen van colleges van burgemeester en wethouders, tenzij geheimhouding geldt	Nee/ja	Nee	p.m.
5	Adviezen van adviescolleges	2.e	Adviezen: 1o - over de ontwerpen, bedoeld in het eerste lid, onderdeel c, van adviescolleges of – commissies alsmede van andere externe partijen indien die om advies zijn verzocht; 2o - over andere onderwerpen van adviescolleges of –commissies, alsmede de op dat advies betrekking hebbende adviesaanvraag, uitgezonderd adviezen die betrekking hebben op individuele gevallen	Nee, tenzij onderdeel van raads- en-of bestuurs-stukken	Raad ORI	p.m.
6	Convenanten	2.f	<i>Convenanten, overeenkomsten, verbintenissen en soortelijke afspraken van een bestuursorgaan met andere partij</i>	Plan	Plan	Plan 2023
7	Jaarplannen en -verslagen	2.g	Jaarplannen en jaarverslagen van bestuursorganen inzake de voorgenomen uitvoering van de taak of de verantwoording van die uitvoering	Ja	Via Raad ORI	p.m.
8	Woo-verzoeken	2.i	<i>De inhoud van de schriftelijke verzoeken op grond van artikel 4.1, van de schriftelijke beslissingen op die verzoeken en de daarbij verstrekte informatie</i>	Kan in 2023	Dan ORI	Plan 2023

9	Onderzoeken	2.j	Op verzoek van een bestuursorgaan ambtelijk of extern opgestelde onderzoeksrapporten die geen onderdeel vormen van de uitvoering van de taak van dat bestuursorgaan, die voornamelijk uit feitelijk materiaal bestaan en die betrekking hebben op: 1o - de wijze van functioneren van de eigen organisatie; 2o - de voorbereiding of de evaluatie van beleid, inclusief de uitvoering, naleving en handhaving.	Nee, tenzij onderdeel van raads- en-of bestuurs-stukken en rekenkamer	Via Raad ORI	p.m.
10	Beschikkingen	2.k	Beschikkingen, volgens de Algemene wet bestuursrecht: -schriftelijke beslissing van een bestuursorgaan; -die een publiekrechtelijke rechtshandeling inhouden; -voor een specifiek geval gelden (geen algemene strekking zoals beleidsregels. Met uitzondering van 21 beschikkingen volgens artikel 3.3, tweede lid, onderdeel k van de Woo	Nee	Deels via Wep	p.m.
		2.h	Verplichtingen tot verstrekking van subsidies, anders dan met een beschikking	Een	Deels via Wep	p.m.
11	Klachten	2.l	Schriftelijke oordelen in klachtprocedures als bedoeld in titel 9.1 van de Algemene wet bestuursrecht	Nee	Nee	p.m.

1) Openbaar lokale site = via de website van de gemeente, als besluitvorming van de raad, dan via Notubiz dat is gekoppeld met ORI (zie 3).

2) Wep = Wet elektronische publicaties, via Overheid.nl en aparte software en handelingen

3) ORI = Openraadsinformatie.nl de pilot vanaf 2016 voor openbaarmaking voor de Woo, circa 265 gemeenten aangesloten, in Deventer zijn de raadsstukken ontsloten van Notubiz. (Het college kan via iBabs publiceren, op eigen website en ORI, in verband met nieuwe aanbesteding tijdelijk niet beschikbaar tot de zomer 2023).

\*) Planning openbaar landelijk = voorzien voor 2023 maar nog niet definitief. Het platform open overheidsinformatie, zogenaamd PLOOI is niet gelukt, per 23-12-2022 is het stopgezet via brief van de minister van BZK aan de Tweede Kamer. Daarvoor komt vooralsnog een verwijzindex met een zoekfunctie, zodat bestuursorganen, i.q. de gemeente, de documenten op het eigen platform volgens de duurzaamheidseisen en toegankelijkheidseisen kan plaatsen. De planning komt uit het Meerjarenplan Woo' (VNG 22 april 2022, brief BZK aan Tweede Kamer 8 juli 2022), fasegewijs openbaarmaking uit eigen beweging plaatsvinden. Via de begroting wordt de volgende fase weergegeven. De gemeente kan zelf andere ambities meenemen.

### Openbaar maken op verzoek

Wat het 'Woo-Meerjarenplan VNG 20220422' ook vraagt is inzicht in de behandeling van Woo-verzoeken. De wettelijke termijn voor de beantwoording is vier weken, met de mogelijkheid tot uitstel van twee weken (dat was vier weken onder de Wob), of in overeenstemming met de verzoeker andere termijnen. Nu beperkt het inzicht zich tot het aantal ontvangen Woo-verzoeken en dat deze worden behandeld. Zoals is aangegeven in reactie op het Doe Mee-Rekenkameronderzoek naar de Wob (23-2-2022), vraagt de behandeling van Woo-verzoeken veel capaciteit die een piekbelasting veroorzaakt boven op het werk. De prioriteit ligt bij het beantwoorden van het verzoek met het vinden van de gevraagde documenten en toetsen aan de Woo-uitzonderingsgronden. De aanbevelingen uit het Rekenkamer-onderzoek zijn opgepakt. Aangezien op enig moment in 2023 de Woo-verzoeken verplicht openbaar moeten worden gemaakt zullen de documenten ook voldoen aan meerdere i-wetten. Nadat het werkproces is heringericht zal in 2023 de juiste informatie over het al dan niet behandelen binnen de daarvoor geldende kortere termijn beschikbaar komen. Ook of er contact is opgenomen met de verzoeker, zoals de Woo bepleit. De Woo-contactpersoon en of de Woo-coördinator vervult daarin een rol. Dit voegt niet alleen de menselijke maat in, het maakt ook direct duidelijk dat het verzoek is ontvangen en opgepakt en wat de verzoeker vraagt. De verzoeker kan daardoor sneller over de gewenste documenten beschikken.

De komende jaren krijgen alle gemeenten de tijd om aan de verplichtingen van de Woo te gaan voldoen. Via de openbaarheidsparagraaf wordt landelijk gemonitord via het overzicht Passieve openbaarmaking. In de begroting komen ook streefpercentages te staan voor de jaren 2023 en verder. In dit overzicht staat opgenomen over 2021 en 2022: het aantal ontvangen Wob-/Woo-verzoeken: behandeld door gemeenten binnen de in de wet gestelde beslistermijn, in % (informatie nog niet betrouwbaar), het aantal verzoeken waarbij met de verzoeker contact is opgenomen (dat wordt vanaf 2023 vastgelegd). Overigens werden in 2020 38 Wob-verzoeken ontvangen wat het grillige verloop van de informatieverzoeken kenschetst.

De gemiddelde afhandelingstermijn van het Rijk was in 2021, 161 dagen volgens het recent verschenen rapport 'Ondraaglijk traag' (28-1-2022), dus een belangrijke weg te gaan.

Woo-verzoeken (en Wob) <i>Inwerkingtreding Woo 1 mei 2022</i>	gemeente Deventer 2021	gemeente Deventer 2022
Aantal Wob/Woo-verzoeken ontvangen jaarlijks	116	61
Behandeld door gemeenten binnen de in de wet gestelde beslistermijn, in %	Nog niet goed vastgelegd	Nog niet goed vastgelegd
Het aantal waarbij contact is met verzoeker over precisering, prioritering en behandeltermijn, schriftelijk bevestigen, in % (bij omvangrijk en/of complex verzoek art. 4.2a en vanwege menselijke maat)	Nog niet geregistreerd Wel verdaging	Nog niet geregistreerd Wel verdaging

Informatieverzoeken komen vaak binnen of worden gestroomlijnd via het KCC (Klant Contact Centrum). Als de informatie al openbaar is krijgt de verzoeker deze zo snel mogelijk. Is de informatie nog niet openbaar dan kan via een Woo-verzoek, dit al dan niet afhankelijk van het verzoek en de uitzonderingsgronden die van toepassing zijn, worden geleverd. De Woo-contactpersoon komt dan in beeld en neemt veelal contact op met de verzoeker. Het aantal Woo-verzoeken waarbij contact is opgenomen met verzoeker, is in lijn met artikel 4.2a van de Woo als indicator toegevoegd. De zogenaamde informele aanpak leidt tot lagere afhandelingskosten, snellere doorlooptijden en grotere tevredenheid bij verzoeker en behandelend ambtenaar. Aangezien volgens de Woo de behandeltermijn voor verdaging van vier naar twee weken is ingekort, kan dit in hoge mate bijdrage aan tijdige behandeling en ook grotere tevredenheid bij de verzoeker. Wat past bij de doelstellingen van de Woo met de menselijke maat.

### Informatiehuishouding op orde

Welke gemeente weet waar welke documenten volgens de definitie uit de Woo (art. 2.1 en 2.2) te vinden zijn? Een gemeente die zijn informatiehuishouding op orde heeft. Documenten kennen de voorgeschreven bewaartermijn waarop deze worden geselecteerd en overgedragen voor de archiefbewaarplaats of voor vernietiging. De documenten ook wel informatieobjecten zijn steeds diverser dankzij digitalisering. Denk aan teksten, Geo-informatie, 3D-bestanden, appberichten en dergelijke, die brengen nieuwe opgaven om deze volgens geldende eisen duurzaam toegankelijk te houden, dat is zelfs nog niet uitgekristalliseerd hoe dat kan. Ook moeten documenten digitaal toegankelijk zijn. Het transitieproces vraagt aanpassing van werkprocessen, functies en rollen over de volle breedte van de organisatie. Stapsgewijs wordt dit in beeld gebracht, ook afhankelijk van de node door wetswijzigingen. De gemeente breed merkbare resultaten vormen de basis voor efficiëntere bedrijfsvoering, verantwoording, verregaande openbaarheid en transparantie, met een betere bescherming van het cultureel erfgoed.

De indicatoren die zijn opgesteld voor het op orde zijn van de informatiehuishouding vanuit het Woo-Meerjarenplan zijn de volgende:

- Iedere gemeente heeft de beschikking over of is aangesloten op een e-depotvoorziening;
- Binnen de applicaties zijn selectielijsten geïmplementeerd, om hoeveel applicaties gaat het en het aantal selectielijsten daarbinnen;
- Iedere gemeente heeft beheer georganiseerd op emailarchivering, daarvoor sluit de gemeente aan bij een landelijke aanpak, zie hierna;
- Iedere gemeente heeft beheer georganiseerd op tekstberichten;
- Iedere gemeente heeft een informatiebeheerplan (minimaal: inzicht in werkprocessen, proceseigenaar, in welke applicaties welke data/documenten staan, hoe het beheer is geregeld);
- Iedere gemeente hanteert een kwaliteitssysteem voor het informatiebeheer, zoals vastgelegd in artikel 16 van de Archiefregeling;
- Iedere gemeente heeft een metagegevensschema vastgelegd en aan elk blijvend te bewaren informatieobject metagegevens gekoppeld;
- Naast deze indicatoren wordt op de informatiehuishouding ook toezicht gehouden door de provincie vanuit de Wet revitalisering generiek toezicht, waarover de raad jaarlijks wordt geïnformeerd via het Totaalbeeld interbestuurlijk toezicht.

### E-mail archivering

De digitalisering maakt e-mailverkeer mogelijk. Daarmee krijgt ongemerkt iedereen een eigen postkamer. Als er archiefwaardige e-mail binnenkomt moet dat worden vastgelegd om later terug te kunnen vinden, vandaar de archiefwet. Velen van ons herkennen dat, alleen dat de e-mail in de zaak terecht komt waar het zou moeten staan, komt niet vaak voor. Het vraagstuk is voor veel (overheids)organisaties bekend. Om dit e-mail-verkeer toch terug te kunnen vinden en borgen dat het is vastgelegd, is de capstonemethodiek ontwikkeld, die op rijksniveau wordt ingevoerd samen met het Nationaal Archief. Gemeenten kunnen deelnemen aan deze methodiek om te bepalen of en hoe het werkt voor gemeenten, zodat daarmee de inhoud van de email later via zoekfuncties is terug te vinden. De DOWR-gemeenten hebben zich aangemeld in oktober om deel te nemen.

## Organisatie

In Deventer is er geanticipeerd op de komst van de Woo, door te werken aan een integrale aanpak met de vijf wetten, via het Focusteam. Daarnaast is door de Rekenkamer een 'doe mee onderzoek naar de Wob, gedaan wat interessante aanbevelingen geeft, die zijn omarmt en opgepakt in de organisatie. In het najaar is de organisatie van de Woo implementatie specifiek aangepakt ook in samenwerking met andere gemeenten, de VNG en het Rijk. Er is geïnvesteerd in coördinatie van Woo-verzoeken, knelpunten oplossen en kwartier maken voor de Woo. Periodiek is in DOWR-samenstelling overleg over de invoering georganiseerd. Trainingen zijn gevolgd over de inhoud. Een contactpersoon voor de Woo is zoals voorgeschreven aangewezen door het bestuursorgaan op 6 december 2022, de contactpersoon brengt ook de menselijke maat terug. Deze openbaarheidsparagraaf maakt zoals gezegd ook deel uit van de Woo-verplichtingen en komt ook vanuit het Programmabegrotingsperspectief, zodat deze als plan van aanpak en monitor dienst kan doen. Voor de invoering schat het Rijk 5 à 8 jaar in, 5 jaar voor de openbaarmaking en 8 jaar voor de informatiehuishouding.

## Financiën

De Wet open overheid is per 1 mei 2022 inwerking getreden met onderstaande begroting.

(bedragen x €1)

Wet open overheid	Primaire begroting 2022	Begroting na wijziging 2022	Realisatie 2022
Besteding	182.076	122.090	100.029
<b>Totaal</b>	<b>182.076</b>	<b>122.090</b>	<b>100.029</b>

De middelen die het Rijk beschikbaar stelde en in de begroting 2022 zijn opgenomen, zijn voor €100.029 ingezet voor de implementatie van de Woo. De Woo-contactpersoon wordt gefinancierd uit de structurele middelen. De projectorganisatie, waaronder uren van projectmedewerkers en de kwartiermaker Woo worden gedekt uit de incidentele middelen. Dit geldt ook voor scholing en ICT-ondersteuning. Veel middelen zijn nog nodig voor het wijzigen van de processen zodat actief openbaar maken de norm wordt en de cultuurverandering faciliteren die open en transparant inspireert.

## Lokale heffingen

### Inzicht

De paragraaf Lokale heffingen geeft inzicht in het beleid ten aanzien van de lokale heffingen (inclusief kwijtscheldingsbeleid), de lokale lastendruk en de geraamde inkomsten van de diverse heffingen. Daarnaast geeft de paragraaf inzicht in de kostendekkendheid van de heffingen en de producten die samenhangen met de heffingen.

### Ontwikkelingen en conclusies

Het uitgangspunt voor de overige belastingen en rechten was een stijging in 2022 met 1,53% ten opzichte van 2021. Het aanpassen van de tarieven is bepaald als gemiddelde van de prijs (+2,2%; 2021: 1,8%) en loonaanpassing (+0,85%; 2021: 4,15%).

Er gelden enkele uitzonderingen op de algemene regel van prijs- en loonstijging. Deze uitzonderingen betreffen de OZB, Rioolheffing, Afvalstoffenheffing, Parkeerbelastingen, Havengelden en Bouwleges. De uitgangspunten en onderbouwing hiervan zijn opgenomen in de paragraaf Lokale heffingen.

### Beleidsuitgangspunten

De lokale heffingen zijn onder te verdelen in twee categorieën:

- belastingen;
- rechten.

Belastingen zijn heffingen waar geen aanwijsbare tegenprestatie van de overheid tegenover staat. De lokale belastingen zijn daarmee bijdragen in de algemene kosten van de gemeente en hebben een budgettaire functie. Doel ervan is om via de belastingen inkomsten te verwerven.

Rechten zijn heffingen voor het gebruik van bepaalde werken of inrichtingen van de overheid. Tegenover de heffing van de inwoners staat een tegenprestatie. Rechten zijn in feite bestemmingsheffingen. Met betrekking tot de belastingen en rechten zijn de beleidsuitgangspunten verschillend.

### Belastingen

Bij de belastingen staat de budgettaire functie voorop. De trendmatige stijging van de onroerende- en roerende-zaakbelastingen bedraagt in 2022 op basis van eerdere besluiten 3%. Uitgangspunt is dat de gemiddelde waarde schommelingen worden geneutraliseerd in de tarieven (exclusief groei van het bestand).

## Rechten

Door het karakter van de rechten als bestemmingsheffing is er een duidelijke relatie tussen de opbrengst van de rechten en de kosten van de door de gemeente te leveren tegenprestatie. Beleidsuitgangspunt is om die reden de kostendekkendheid van de betrokken tegenprestatie, in dit geval het overheidsproduct. De kostendekkendheid bepaalt in principe het in rekening te brengen tarief.

Binnen strikte regels mag de meeropbrengst van de ene heffing echter worden gebruikt voor de dekking van andere kosten. Voorwaarden zijn dat we rekening houden met aspecten als het verbod op willekeur, het evenredigheidsbeginsel, het gelijkheidsbeginsel, de gevolgen van de invoering van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) en de Europese Dienstenrichtlijn. Dit is niet toegestaan als het gaat om de afvalstoffenheffing of de rioolheffing.

Het beleid is dat tarieven zo veel mogelijk kostendekkend zijn. In een aantal gevallen is dat structureel niet mogelijk. De infrastructurele kosten van bruggen en kades zijn bijvoorbeeld zo hoog dat het niet haalbaar is de kosten in zijn geheel te verhalen op de gebruikers van de haven.

Ook voor de begraafplaatsen geldt dat de inkomsten de kosten niet geheel dekken. Voor overige leges geldt dat deze niet kostendekkend zijn. Weliswaar zijn er onderlinge verschillen in kostendekkendheid tussen de verschillende producten uit de legesverordening, maar bezien over de hele legesverordening is sprake van minder opbrengsten dan kosten.



## Kwijtschelding

Het kwijtscheldingsbeleid is vastgelegd in de Leidraad invordering. De hierin gestelde criteria zijn afgeleid van de regelgeving van het Rijk. Kwijtschelding is onder andere mogelijk voor onroerende zaakbelasting, afvalstoffenheffing en rioolheffing. In verband met het afschaffen van de hondenbelasting zijn de kwijtscheldingen nagenoeg nihil.

Voor 2022 is er €1.616.000 begroot aan belasting kwijtscheldingen voor met name de afvalstoffenheffing en het rioolrecht. Werkelijk is er over 2022 €1.342.756 (2021: €1.613.064) aan belastinggelden kwijtgescholden; een daling van 17,30% ten opzichte van 2021.

(bedragen x €1)

Belasting/heffing	Kwijtschelding 2021	Kwijtschelding 2022	Verschil	Verschil in %
Belastingen OZB	2.519	1.102	-1.417	-43,75%
Hondenbelasting	11.302	198	-11.104	-98,25%
Afvalstoffenheffing	958.249	791.178	-167.071	-18,49%
Rioolrecht	588.868	540.520	-48.348	-8,21%
Kwijtschelding i.v.m. toeslagenaffaire	52.126	9.758	-42.368	-78,60%
<b>Totaal</b>	<b>1.613.064</b>	<b>1.342.756</b>	<b>-270.308</b>	<b>-17,30%</b>

## Woonlasten

De tariefaanpassingen 2022 leiden voor wat betreft de belangrijkste tarieven tot het volgende beeld:

(bedragen x €1)

Belasting/heffing	Tarief/bedrag 2022
Afvalstoffenheffing <sup>1)</sup>	264,30
Rioolheffing huishoudens	174,96
Woonlasten gebruiker (sub-totaal)	439,26
OZB/RZB woningeigenaar	328,24
Woonlasten gebruiker/eigenaar (totaal)	767,50

<sup>1)</sup> Dit betreft het tarief voor de 'modelaanslag' van het basistarief met het gemiddeld aantal van 6 ledigingen. Per huishouden kan het tarief verschillen, afhankelijk van het aantal aanbiedingen per jaar. Na afloop van het jaar worden de daadwerkelijke ledigingen opgelegd. Hoe minder afval, hoe lager de aanslag.

### Specificatie belastingen

Belastingen zijn heffingen waar geen aanwijsbare tegenprestatie van de overheid tegenover staat. De lokale belastingen zijn daarmee bijdragen in de algemene kosten van de gemeente en hebben een budgettaire functie. Hieronder treft u de specificatie van de verschillende onderdelen aan.

### Overzicht geraamde en werkelijke opbrengsten

(bedragen x €1)

Belasting	Tarief 2022	Geraamde opbrengst	Werkelijke opbrengst	Verschil in %
Onroerende zaakbelasting	<i>Woningen:</i>	29.123.336	29.249.803	0,43%
	Eigenaren 0,1096%			
	<i>Niet woningen:</i>			
	Gebruikers: 0,2931%			
	Eigenaren: 0,3948%			
Roerende zaakbelasting	Tarieven volgens onroerende zaakbelasting	10.239	6.060	-40,81%
Parkeerbelastingen inclusief naheffingen en Mulder-feiten	Diverse tarieven	4.942.196	4.937.371	-0,10%
Precario inclusief marktgelden	Diverse tarieven	397.355	360.095	-9,40%
Toeristenbelasting	Diverse tarieven	328.348	356.894	8,69%

### Onroerende- en roerende zaakbelasting

De OZB- en RZB-tarieven in 2021 hebben de volgende percentages van de WOZ waarde	Woningen	Niet-woningen
Gebruikerstarief	nvt	0,3948%
Eigenarentarief	0,1096%	0,2913%

(bedragen x €1)

Belasting	Geraamde opbrengst	Werkelijke opbrengst	Verschil	Verschil in %
OZB-opbrengst	29.123.336	29.249.802	126.466	0,43%

(bedragen x €1)

Belasting	Begroot	Werkelijk 2022	Resultaat
OZB eigendom woning	16.297.416	16.306.156	8.740
OZB eigendom cnw	7.727.617	7.786.384	58.767
OZB gebruik cnw	5.098.303	5.157.262	58.959
<b>Totaal</b>	<b>29.123.336</b>	<b>29.249.802</b>	<b>126.466</b>

### Roerende zaakbelasting

(bedragen x €1)

Belasting	Geraamde opbrengst	Werkelijke opbrengst	Verschil	Verschil in %
RZB-opbrengst	10.239	6.060	-4.179	-40,81%

De roerende zaakbelasting wordt vooral geheven over woonwagens en woonboten. Het tarief is gelijk aan het tarief van de OZB. De werkelijke opbrengst is iets lager dan begroot. De waardering van de roerende zaken verloopt via de landelijke taxatiewijzer. Zodoende is de waardering uniform.

## Parkeerbelasting

(bedragen x €1)

Belasting	Geraamde opbrengst	Werkelijke opbrengst	Verschil	Verschil in %
Parkeerbelasting	4.842.196	4.733.371	-108.825	-2,25%

De heffing van parkeerbelastingen bestaat uit twee onderdelen: de parkeeropbrengsten (vergunningen en betaald parkeren) en de parkeerovertradingen (foutparkeerders). Volgens het Meerjarenperspectief Parkeren indexeren wij de parkeertarieven met het gemiddelde percentage voor lonen en prijzen. Voor het jaar 2022 is de raming voor de opbrengsten als gevolg van corona met €100.000 verlaagd naar €4.842.196.

## Precario

(bedragen x €1)

Belasting	Geraamde opbrengst	Werkelijke opbrengst	Verschil	Verschil in %
Precario inclusief marktgelden	413.355	406.750	-6.605	-1,60%
waarvan marktgelden	-215.002	-178.373	-36.629	-17,04%

Deze belastingen worden geheven voor het hebben van voorwerpen onder of boven, voor openbaar gebruik bestemde, gemeentegrond, maar ook voor de vergunning voor ingebruikname van gemeentelijke gronden. Onder de precariobelasting vallen ook de marktgelden.

## Toeristenbelasting

(bedragen x €1)

Belasting	Geraamde opbrengst	Werkelijke opbrengst	Verschil	Verschil in %
Toeristenbelasting	328.349	356.894	28.545	8,70%

De heffing vanuit de toeristenbelasting maakt fondsvorming (binnenstad, cultuur, kunstregeling, evenementenbeleid) mogelijk.

Ten opzichte van de geraamde opbrengst (€243.348) is bij de derde kwartaalrapportage 2022 de begroting met €85.000 naar boven bijgesteld en met €100.000 structureel vanaf 2023 verhoogd.

### Specificatie rechten

De opbouw van de legesverordening is als volgt:

- Titel 1, Algemene dienstverlening
- Titel 2, Dienstverlening vallend onder fysieke leefomgeving/omgevingsvergunning (Wabo);
- Titel 3, Dienstverlening vallend onder de Europese dienstenrichtlijn.

Bij het opstellen van de legesverordening voor 2022 is de kostendekkendheid van de verschillende titels bepaald:

- Titel 1 van de legesverordening: 58%
- Titel 2 van de legesverordening: 96%
- Titel 3 van de legesverordening: 20%

## Leges

(bedragen x €1)

Belasting	geraamde opbrengst	Werkelijke opbrengst	Verschil	Verschil in %
Leges omgevingsvergunning bouw	4.418.029	5.876.072	1.458.043	33

Bij de tweede kwartaalrapportage 2022 zijn de bouwlegesopbrengsten met €0,95 miljoen naar boven bijgesteld.

Ondanks deze bijstelling is er €1,5 miljoen aan meeropbrengsten ontvangen. Reden hiervoor is dat er een aantal grote projecten gestart.

(bedragen x €1)

Belasting	Geraamde opbrengst	Werkelijke opbrengst	Verschil	Verschil in %
Overige leges	1.447.791	1.484.575	36.784	2,54%

Er zijn geen bijzonderheden. De begroting wijkt niet veel af hetgeen gerealiseerd is.

## Afvalstoffenheffing

(bedragen x €1)

Heffing	Geraamde opbrengst	Werkelijke opbrengst	Verschil	Verschil in %
Afvalstoffenheffing	13.220.110	13.138.962	81.148	-0,06%

(bedragen x €1)

Afvalstoffenheffing	Geraamde opbrengst	Werkelijke opbrengst	Verschil	Verschil in %
Basisbedrag	9.594.985	9.552.657	-42.328	-0,05%
Rest-fractie	3.410.125	3.376.929	-33.196	-0,01%
Toeslag	215.000	209.376	-5.624	0,00%
<b>Totaal inclusief afronding</b>	<b>13.220.110</b>	<b>13.138.962</b>	<b>-81.148</b>	<b>-0,06%</b>

Volume container	Rest-fractie		
	2022	2021	2020
240 liter	16,06	16,07	16,06
140 liter	9,37	9,37	9,37
50 liter	3,35	3,35	3,35

Uitgangspunt voor de afvalstoffenheffing is 100% dekking van de kosten. Meer of minder opbrengsten worden via de egaliseriereserve afval verrekend met de inwoners. Het afval wordt in de toenemende mate gezien als waardevolle grondstof. Het gescheiden inzamelen van de verschillende afvalstromen voor hergebruik is vanuit duurzaamheid een noodzaak. Diftar werpt nog steeds zijn vruchten af. We zien dat steeds meer inwoners heel bewust omgaan met hun afval.

Het basisbedrag is voor 2022 is vastgesteld op €208,08 per perceel. Rekening houdend met het werkelijk aantal aanbiedingen is in 2022 €13.138.962 ontvangen aan afvalstoffenheffing. Dit is nagenoeg gelijk aan begroot. Vast recht wordt betaald door elk huishouden in de gemeente.

#### Kostendekkendheid

Recht 2022	Begroot 2022	Realisatie 2022
Afvalstoffenheffing	13.220.110	13.138.962
Toelichting	Begroot 2022	Realisatie 2022
Kosten taakveld	-12.584.036	-11.344.354
Inkomsten taakveld	763.600	1.108.253
<b>Netto kosten taakveld</b>	<b>-11.820.436</b>	<b>-10.236.101</b>
Toe te rekenen kosten:		
Overhead incl. (omslag)rente	-741.629	-741.629
BTW	-1.231.130	-1.231.130
<b>Totale kosten (100%)</b>	<b>-13.793.195</b>	<b>-12.208.860</b>
Opbrengst heffingen	-13.320.110	-13.138.962
<b>Dekking</b>	<b>96%</b>	<b>108%</b>



## Rioolheffing

(bedragen x €1)

Recht	Geraamde opbrengst	Werkelijke opbrengst	Vershil	Vershil in %
Rioolheffing	8.545.754	8.523.366	-22.388	0,00%
Rioolaansluitingen	100.000	92.788	-7.212	-7,20%

De werkelijke inkomsten uit de rioolheffing liggen in de lijn met de begroting 2022.

## Kostendekkendheid

(bedragen x€1)

Recht 2022	Begroot 2022	Werkelijk 2022
Rioolheffing	8.551.000	8.524.000
<b>Toelichting</b>		
Kosten taakveld(en) inclusief (omslag)rente	-7.661.000	-7.609.000
Inkomsten taakveld(en) exclusief heffingen	100.000	93.000
<b>Netto kosten taakveld</b>	<b>-7.561.000</b>	<b>-7.516.000</b>
Toe te rekenen kosten:		
Overhead incl. (omslag)rente	-514.000	-514.000
BTW	-476.000	-476.000
<b>Totale kosten</b>	<b>-8.551.000</b>	<b>-8.506.000</b>
Opbrengst heffingen	8.551.000	8.524.000
<b>Dekking</b>	<b>100%</b>	<b>100%</b>

### Havengelden

(bedragen x €1)

Recht	Geraamde opbrengst	Werkelijke opbrengst	Vershil	Vershil in %
Haven- en opslagelden	265.403	197.399	-68.004	-16,10%

De opbrengsten van de sluispassages 2022 zijn gedaald door de na-ijleffecten van corona.

### Begraafplaatsen

(bedragen x €1)

Rechten	Geraamde opbrengst	Werkelijke opbrengst	Vershil	Vershil in %
Begraafrechten	151.169	133.387	-17.782	-11,70%

De werkelijke inkomsten zijn iets lager dan begroot als gevolg van de tendens van meer cremen en minder begraven.

## Onderhoud kapitaalgoederen

### Inzicht

In de paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen geven we een dwarsdoorsnede van de meerjarige uitgaven voor het uitvoeren van onderhoud die zijn opgenomen in de verschillende programma's en producten van dit jaarverslag. Deze uitgaven worden vanuit een vooraf vastgesteld beleid uitgevoerd. We hebben de uitgangspunten in deze paragraaf opgenomen.

### Ontwikkelingen en conclusies

#### Openbare ruimte

Onderhoudskosten openbare ruimte zijn in 2022 circa €336.000 hoger dan de begroting, een afwijking kleiner dan 5%. Het kwaliteitsniveau waarop de openbare ruimte wordt onderhouden, is het minimum niveau over de hele breedte van de openbare ruimte, ook wel 'basiskwaliteitsniveau' genoemd. In 2016 is dit basiskwaliteitsniveau voor de diverse onderdelen van de openbare ruimte vastgelegd in het uitvoeringsprogramma visie Leefomgeving. De output onderhoud wat betreft de openbare ruimte is in 2022 grotendeels volgens de verwachting gerealiseerd.

#### Gebouwen

Het groot onderhoud van gebouwen is in 2022 op totaalniveau circa €1.464.000 lager uitgevallen dan begroot. Voor het Stadhuiskwartier waren de onderhoudskosten iets hoger, omdat de begroting is bepaald op een gemiddelde van 15 jaar. Ook het onderhoud aan de brandweerkazerne aan de Schonenvaardersstraat kende hogere onderhoudskosten.

### Algemeen

De gemeente Deventer heeft in 2022 vanuit haar verschillende programma's diverse prestaties en ambities gerealiseerd waarbij kapitaalgoederen zijn ingezet. Straten, wegen, bruggen en pleinen zijn onontbeerlijk voor de economische ontwikkeling van Deventer en straatverlichting en de inrichting en onderhoud van het openbaar groen leveren een belangrijke bijdrage aan de (veiligheids)beleving. Allemaal voorbeelden van kapitaalgoederen die van groot belang zijn bij het realiseren van de prestaties en ambities.

Vanuit de zorg voor een structureel goed, veilig, efficiënt, duurzaam en milieubewust leef-, werk-, woon- en verblijfmilieu voor de burger investeren we jaarlijks veel geld in het onderhoud van kapitaalgoederen. Met beheer en onderhoud zorgen we ervoor dat de verschillende kapitaalgoederen hun geplande levensduur halen en er geen kapitaalvernietiging plaatsvindt.

In de begroting 2022 is het operationele en financiële beleidskader weergegeven voor het onderhoud en beheer van de kapitaalgoederen. Deze paragraaf geeft inzicht in de realisatie van het beleid en de daaruit voortgevloeide financiële consequenties over het jaar 2022.

## Openbare ruimte

Hieronder treft u nadere informatie over (het onderhoud van) de gemeentelijke openbare ruimte.

## Beleidsrealisatie

De kwaliteit van de openbare ruimte heeft in Deventer veel aandacht van de burgers en het bestuur, omdat dit belangrijk is voor de leefbaarheid en de (veiligheids)beleving van de gebruikers. Het reguliere klein onderhoud vindt, volgens de Visie Leefomgeving, plaats op basis van een basiskwaliteitsniveau ('minimum niveau').

Deventer baseert de basiskwaliteit op 4 criteria:

1. Minimale technische of wettelijke eisen. De belangrijkste wettelijke verplichting van gemeenten is de zorgplicht. We moeten zorgen dat de openbare ruimte veilig en bruikbaar is. De aansprakelijkheid hiervoor ligt vast in het Burgerlijk Wetboek (artikel 6:174). De algemene zorgplicht is soms uitgewerkt in specifieke wetten of jurisprudentie (bijvoorbeeld rondom verkeersveiligheid en richtlijnen van het landelijk kennisplatform voor infrastructuur, verkeer, vervoer en openbare ruimte, het CROW). Daarnaast gelden wettelijke eisen voor enkele specifieke onderdelen van de openbare ruimte.
2. Kapitaalvernietigingsniveau. Daalt het onderhoud onder dit niveau, dan wordt de levensduur korter dan kostentechnisch wenselijk is.
3. Leefbaarheid. Dit niveau wordt niet bepaald door wettelijke eisen en/of kapitaalvernietiging, maar door wat nog maatschappelijk zinvol is.
4. Functionaliteit. Voorkomen moet worden dat het onderhoudsniveau zo laag wordt dat de openbare ruimte niet meer functioneert zoals die bedoeld is.

Het basiskwaliteitsniveau dat de gemeente minimaal wil bereiken is in 2016 vastgelegd in het uitvoeringsprogramma visie Leefomgeving. In 2022 is gewerkt aan een nota Kapitaalgoederen voor programma Leefomgeving. Daaruit blijkt dat het steeds lastiger, zo niet onmogelijk, wordt om het basiskwaliteitsniveau te bereiken met de beschikbare middelen. Bij de behandeling van de voorjaarsnota zal hierop nader worden ingegaan.

Uit de monitoring door de verbonden partijen blijkt dat in 2022 op vrijwel alle aspecten het afgesproken niveau gehaald is. Uitzondering vormt de onkruidbestrijding op verhardingen. Dit probleem is al meermalen gesignaleerd in de diverse rapportages.

Het extreem droge voorjaar en de droge zomer hebben overigens de resultaten voor wat betreft de dienstverleningsafspraken met het HGB wel beïnvloed. Met name onkruiddruk is aanzienlijk lager geweest afgelopen jaar, waardoor het relatief eenvoudig was voor het HGB en Circulus om aan hun afspraken te voldoen.

Deventer monitort tweejaarlijks de beleving van de inwoners van de leefomgeving door middel van het bewonersonderzoek. Dit onderzoek is voor het laatst in 2021 uitgevoerd. Uit het onderzoek van 2022 blijkt dat de leefbaarheid, de objectieve en subjectieve kwaliteit (aanzien en aantrekkelijkheid) van de openbare leef-, werk-, woon- en verblijfsomgeving werd gewaardeerd met een gemiddelde van 6,9.

De programmering van het groot onderhoud en de vervangingsopgave vindt plaats aan de hand van het meerjarenonderhoudsprogramma (MJOP). In 2022 is het geplande onderhoud van het MJOP-MIND 2021-2024 voor een groot deel uitgevoerd. Bij de programmering van het MJOP maken we meer en meer gebruik van Geo-data. Door deze te combineren met andere opgaven wordt het steeds beter mogelijk deze opgaven op elkaar af te stemmen. In de komende versies van het MJOP-MIND zullen hier nog meer stappen in gezet worden in relatie tot de energietransitie en de plannen van de corporaties.

Op basis van een nadere financiële analyse, vastgelegd in het uitvoeringsprogramma visie Leefomgeving, zijn er enkele beheergroepen waarvoor de vervangingsopgave in de toekomst een aandachtspunt is. In 2022 is dit uitgewerkt in de vorm van een nota kapitaalgoederen. Daar wordt bij de voorjaarsnota 2023 nader op in gegaan.

### Taakveld 2.1 Verkeer en vervoer

In 2022 is verder gewerkt aan de buurtgerichte aanpak in de Rivierenwijk, Oranjekwartier en Tjoenermarke. Verder is er gewerkt aan buurtagenda's opgesteld voor Zandweerd-Noord, Tuindorp en Kloosterlanden. Deze buurtagenda's geven de komende jaren input voor het MJOP-MIND. Wat duidelijk wordt is dat deze werkwijze meer input voor de opgave oplevert op het vlak van klimaat, energie, gezondheid, duurzaamheid en bereikbaarheid. Het moge duidelijk zijn dat dit vaak ook meer kosten met zich mee brengt. De participatie van bewoners en bedrijven is belangrijk voor draagvlak maar ook hebben zij kennis van de wijk die nodig is om naast de technische opgaven ook de juiste andere zaken aan te pakken.

### Straten, wegen en pleinen

In het oog springende projecten zijn: het omvormen van diverse fietspaden van asfalt naar beton (Boxbergerweg, Koersenweg) en van tegels naar asfalt (Margijnenenk, Lebuinuslaan, Overstichtlaan), de herinrichting van De Braam, de Prinses Margrietlaan Bathmen en de Tesselschadestraat. Daarnaast is er aan diverse asfaltwegen groot onderhoud gepleegd.

### Straatreiniging

Ook in 2022 heeft de onkruidbestrijding op verhardingen het afgesproken niveau niet gehaald. Dit probleem is eerder gesignaleerd in de diverse rapportages.

### Openbare verlichting

In 2022 is het onderhoud van de openbare verlichting uitgevoerd volgens de overeenkomst met de aannemer. Deze overeenkomst is erop gericht dat altijd minimaal 98% van de verlichting brandt. In 2022 is de eerste jaarschijf van het in 2020 vastgestelde MJOP 2021-2024 grotendeels uitgevoerd. De uitvoering van de Smidsgang en de Zandpoort is afgerond. Het effect van de stijging van de energieprijzen is bij openbare verlichting zeer groot. De kosten zijn binnen een jaar een aantal maal hoger geworden en hebben ook geleid tot een fors tekort bij het programma Leefomgeving.

### Civieltechnische kunstwerken

In 2021 is een meerjarig groot onderhoudsbestek opgesteld. In 2022 is hier uitvoering aan gegeven. De geprogrammeerde vervanging van 7 houten bruggen loopt stroef. Realisatie wordt voorzien in 2023.

### Verkeerstechniek

Binnen de dit onderdeel is de ontwikkeling van ITS verder doorgezet op onze hoofdinfrastructuur. In 2021 is verder gegaan om alle VRI's binnen de gemeente te voorzien van zogenaamde intelligente bedieningssystemen waardoor de doorstroming van het verkeer verder geoptimaliseerd kan worden.

## Taakveld 2.4 Economische havens en waterwegen

### Economische havens

De uitvoering van de aanleg van een containerterminal en een nieuwe wachtkadevoorziening in de vijfde havenarm (voorheen 'dode havenarm' genoemd) is eind 2022 gestart en zal naar verwachting in 2023 gerealiseerd worden.

## Taakveld 5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie

### Groen, natuur en recreatie

Het klein onderhoud is volgens het afgesproken CROW-kwaliteitsniveau uitgevoerd door HGB, volgens de daartoe geldende Dienstverleningsovereenkomst en het bijbehorend bestek. Het reguliere onderhoud aan onze (rijksmonumentale) stadsparken is hiervan onderdeel. Het grootste deel van het groot onderhoudsbudget is besteed aan het omvormen van heestervakken, laanboomverjonging en noodzakelijk veiligheidsonderhoud aan bosplantsoen.

### Openbare speelgelegenheden

Ook in 2022 is voortgang geboekt met de realisatie van de taakstelling uit Samen Ruimte Geven. Volgens planning (MJOP) is een deel van de gemeentelijk speeltoestellen vervangen door speelaanleidingen die goedkoper in beheer zijn. Stichting Tevreden heeft, volgens afspraken in 2015, in 2022 het onderhoud uitgevoerd aan de door hen overgenomen speelplekken. De speelplekken zijn in 2022 onderhouden conform het Attractiebesluit. De kanttekening die wel moet worden geplaatst is dat door het ontoereikende vervangingsbudget, het areaal aan speeltoestellen in de gemeente Deventer geleidelijk afneemt. Als er onvoldoende middelen zijn om toestellen te vervangen, moeten toestellen in verband met veiligheidseisen worden verwijderd.

## Taakveld 7.2 Riolering

In 2022 is groot onderhoud, waaronder vervanging, aan riolering en waterbeheervoorzieningen uitgevoerd conform het gemeentelijke rioleringsplan (GRP) 2022-2026. Diverse pompen in de rioolgemalen zijn vervangen. Binnen de burgerichte aanpak wordt de openbare ruimte klimaat adaptief ingericht.

## Taakveld 7.5 Begraafplaatsen en crematoria

Het reguliere onderhoud aan de gemeentelijke begraafplaatsen is in 2022 volgens het basiskwaliteitsniveau uitgevoerd door Het Groenbedrijf en de Stichting Oude begraafplaatsen Deventer (SOBD). Er is geen groot regulier onderhoudsbudget voor de gemeentelijke begraafplaatsen.

## Taakveld 5.2 Sportaccommodaties (velden)

Het groot onderhoud aan buitensportaccommodaties heeft volgens de programmering plaatsgevonden.

## Financiële verantwoording

(bedragen x €1.000)

Onderhoudslasten openbare ruimte per categorie	Taakveld	Begroting na wijziging	Realisatie	Verschil	Basiskwaliteitsniveau gerealiseerd (sober)
Verkeer en vervoer	2.1	20.473	21.192	719	100%
Economische havens en waterwegen	2.4	303	230	-73	100%
Openbaar groen en (openlucht) recreatie	5.7	9.258	9.144	-114	100%
Riolering	7.2	7.038	6.956	-82	100%
Begraafplaatsen en crematoria	7.5	338	307	-31	100%
<b>Totaal</b>		<b>37.410</b>	<b>37.829</b>	<b>419</b>	

De gerealiseerde kosten voor (regulier) onderhoud in de openbare ruimte vertonen in 2022 geen grote afwijkingen (<5%) ten opzichte van de begroting. In totaal is circa €419.000 meer uitgegeven dan begroot, met name op het taakveld Verkeer en vervoer. Dit komt doordat loon-, brandstof-, energie- en gasprijzen fors zijn gestegen.

## Gebouwen

Hieronder treft u informatie aan rond (het onderhoud van) de gemeentelijke gebouwen.

## Beleidsrealisatie

In 2022 is een belangrijke stap gezet in de doorontwikkeling van het vastgoedbeleid. Op 21 december 2022 heeft de raad de kadernota Vastgoed 2022 vastgesteld, die we vanaf 1 januari implementeren. Nadat in 2021 de focus heeft gelegen op de financiële uitwerking en consequenties van de uitgangspunten van de kadernota heeft de raad bij de eerste kwartaalrapportage 2022 structureel aanvullende middelen beschikbaar gesteld om het beheer en onderhoud van het directe kernbezit op een professionele wijze vorm te kunnen geven. Met dit besluit is de weg vrij om het budgethouderschap vanuit de verschillende beleidsprogramma's over te hevelen naar de vastgoedorganisatie.

Met het vaststellen van de kadernota Vastgoed 2022 kan een volgende stap gezet worden in de professionalisering van het vastgoedbeheer. De kadernota geeft aan op welke wijze en binnen welke kaders wij maatschappelijke doelstellingen willen realiseren met vastgoed als middel. Daarin is rekening gehouden met wettelijke en gemeentebrede kaders. Wij geven aan wanneer wij vastgoed in eigendom wensen te hebben en wanneer niet. We gaan het vastgoedbeleid doorontwikkelen tot een instrument om zo veel mogelijk maatschappelijke waarde te creëren. In de kadernota is opgenomen hoe wij invulling geven aan de verschillende gemeentelijke rollen die het vastgoedbeheer raken. De kadernota geeft de kaders en uitgangspunten weer op de verschillende thema's van het vastgoedbeleid; huurprijsbepaling, uitgifte van vastgoed, instandhouding, optimalisering, verduurzaming, verkoop, ontwikkeling en burgerparticipatie. Zo gaan wij bijvoorbeeld voor maatschappelijke organisaties een kostprijsdekkende huur in plaats van normhuur implementeren, waarmee verkapte subsidieverlening via een lagere huur wordt voorkomen.

## Onderhoud

Voor het directe kernbezit van de gemeente is een Meerjaren Onderhoud Programma (MJOP) beschikbaar. De panden worden periodiek (circa één keer per drie jaar) geïnspecteerd op basis waarvan de MJOP's worden geactualiseerd. Wij hanteren hierbij de NEN-2767 methodiek. Deze methodiek gaat uit van een conditiescore van 1 tot 6, waarbij 1 uitstekend is en 6 zeer slecht. Uitgangspunt voor het kernbezit is een minimale conditiescore van 3 voor ieder bouwelement. Dat betekent een redelijk onderhoudsniveau dat over het algemeen door vastgoedeigenaren als voldoende wordt aangemerkt.

Bij toepassing van de NEN 2767 brengen wij, naast de inventarisatie van de conditiescores van de verschillende bouwelementen, ook de risicoaspecten van gebreken in kaart. Afhankelijk van het gewenste onderhoudsniveau zijn deze risicoaspecten al dan niet acceptabel. Het gaat dan bijvoorbeeld om gebruik, cultuurhistorische waarde, veiligheid en gezondheid of beleving. Voor monumentale gebouwen geven wij hoge prioriteit aan het aspect cultuurhistorische waarde. Dat betekent dat wij voor die bouwelementen een hogere conditiescore hanteren.

Voor gebouwen die niet tot het kernbezit behoren, hanteren wij veiligheid, bruikbaarheid en waardebehoud als minimumniveau. Dit zijn gebouwen die met name in gebiedsontwikkelingsprojecten zijn ondergebracht en op termijn verkocht, gesloopt of herontwikkeld gaan worden. Wij stellen voor deze gebouwen



geen MJOP op, maar wij doen periodiek een risicoscan. De onderhoudsstrategie bepalen wij in samenspraak met het project op basis van de projectdoelstellingen met het betreffende gebouw.

#### Verduurzaming

Voor het verduurzamen van de kernportefeuille is in de kadernota Vastgoed opgenomen dat wij een voorbeeldfunctie hebben als het gaat om de verduurzaming van ons eigen vastgoed. Nieuw te bouwen gebouwen gaan wij maximaal energiezuinig realiseren. Gebouwen die gerenoveerd worden maken we gelijktijdig zo energiezuinig mogelijk. Deze ambities uit het bestuursakkoord worden vertaald in een actuele portefeuillestrategie en investeringsprogramma. Hierbij worden de volgende uitgangspunten gehanteerd: sturing op CO2-reductie, alleen het kernbezit gaan wij verduurzamen, wettelijk verplichte maatregelen voeren wij ook uit voor het niet-kernbezit, verduurzaming doen wij op logische momenten, energiebesparing wordt ingezet als dekking en het energieverbruik gaan wij monitoren. In 2023 wordt het investeringsprogramma ter besluitvorming voorgelegd.

#### Ondersteuning organisatie

Het technisch beheer en onderhoud voor de huisvesting van medewerkers van de gemeente en de bijbehorende cultuurhistorische gebouwen die de gemeente daartoe in bezit heeft, worden uitgevoerd door een externe partner. Hiervoor is destijds een 'build en maintain' contract gesloten voor een periode van 15 jaar. Het integreren van het beheer en onderhoud in de overige kernportefeuille wordt onderzocht. In de begroting is het gemiddelde onderhoudsbudget over deze periode opgenomen, waarbij eventuele verschillen in realisatie worden verrekend met de reserve Huisvesting gemeentelijk apparaat.

#### Onderwijshuisvesting

Per 1 januari 2015 is de gemeente niet langer verantwoordelijk voor het onderhoud aan de schoolgebouwen. Het Rijk maakt de gelden rechtstreeks over aan de schoolbesturen. Wel onderhouden wij een aantal gymzalen en peuterspeelruimtes.

#### NV Maatschappelijk vastgoed en NV Milieucentrum

In 2021 zijn deze objecten in direct eigendom gekomen van de gemeente. Voor deze panden worden MJOP's opgesteld volgens de door de gemeente gehanteerde conditiescore systematiek. Met het vaststellen van de kadernota Vastgoed wordt het beheer en onderhoud de komende jaren verder geïntegreerd en geüniformeerd.

## Financiële verantwoording

Er zijn vier reserves bestemd voor het onderhoud van het kernbezit dat in beheer is bij de vastgoedorganisatie. Dit zijn de reserve Onderhoud gebouwen, de reserve Onderwijshuisvesting (onderhoud gymzalen), de reserve Onderhoud panden NV MVD en reserve Onderhoud NV Milieucentrum. Deze reserves zullen in 2023 samengevoegd worden.

Het saldo van deze reserves per 1-1-2022 was €3.635.757. In 2022 is per saldo €2.109.769 geput uit deze reserves waarmee de stand per 31-12-2022 €1.525.988 is.

Voor gebouw-gebonden kosten (waaronder groot onderhoud) voor de huisvesting van het gemeentelijk apparaat is een aparte reserve beschikbaar, waarvan per 31-12-2022 de stand €837.898 is.

Op de geëscaleerde zorg is een onderbesteding. De eerste fase van de renovatie (onderhoud Polstraat 8-10) is in het eerste kwartaal van 2023 afgerond. Het budget moet beschikbaar blijven voor de uitvoering van de tweede fase, die in 2023 afgerond zal worden.

De onderbesteding op onderwijshuisvesting (onderhoud gymzalen) wordt veroorzaakt doordat de geplande inhaalslag op groot onderhoud van de gymzalen is vertraagd. Het restant budget is gestort in de reserve.

Onderhoudslasten gebouwen per categorie	Programma	Taakveld	Begroting na wijziging (bedragen x €1.000)	Realisatie (bedragen x €1.000)	Verschil	% sober	% basis	% hoog
Sport	Meedoen	5.1 Sportbeleid en 5.2 Sportaccommodaties	122	78	44	100%		
Welzijn	Meedoen	6.1 Samenkracht en 6.81 Geescaleerde Zorg	2.447	1.288	1.159	100%		
Cultuur	Kunst en Cultuur	5.5 Cultureel erfgoed en 5.6 Media	786	557	229	100%		
Onderwijs	Jeugd en Onderwijs	4.2 Onderwijshuisvesting en 4.3 Leerlingzaken	510	255	255	100%		
Gemeentelijk	Bedrijfsvoering	0.4 Ondersteuning organisatie	539	652	-113		100%	
<b>Totaal</b>			<b>4.404</b>	<b>2.830</b>	<b>1.574</b>			

#### Gemeentelijke huisvesting

Het verschil in begroot en gerealiseerd groot onderhoud van de gemeentelijke huisvesting (Stadhuiskwartier) wordt veroorzaakt doordat het begrote bedrag een gemiddelde is van de totaal te verwachten lasten over een periode van 15 jaar. De eerste jaren na oplevering van het Stadhuiskwartier waren de onderhoudslasten lager en werd het verschil gestort in de reserve Huisvesting en gereserveerd voor hogere lasten in latere jaren. In 2022 was er een nadeel dat is gedekt binnen reserve Huisvesting gemeentelijk apparaat.

#### Welzijn

De renovatie van de Polstraat 8-10 wordt gecombineerd met groot onderhoudswerkzaamheden. De uitvoering van de eerste fase is in 2022 gestart en loopt door in 2023. De planning is dat de renovatie eind 2023 wordt afgerond. Dat betekent dat in 2022 minder is uitgegeven dan begroot, wat doorschuift naar 2023.

#### Culturele huisvesting

Voor de deelportefeuilles Cultureel Erfgoed en Musea is in 2022 minder uitgegeven dan de bijgestelde begroting. Voor de Bergkerk wordt het een deel van het groot onderhoud gecombineerd met het aanleggen van de sprinklerinstallaties. De laatste werkzaamheden lopen door in 2023 en worden dan afgerond. Dat betekent minder gerealiseerde kosten in 2022. Voor het Klooster loopt de uitvoering van de onderhoudswerkzaamheden over het jaar heen.

#### Onderwijshuisvesting

Dit betreft onderhoudswerkzaamheden aan de gymzalen. In 2021 en 2022 is een inhaalslag gemaakt. Een deel van het werk loopt door in 2023.

## Weerstandsvermogen en risicomanagement

Het weerstandsvermogen is de verhouding tussen de weerstandscapaciteit en de risico's. De risico's zijn geïnventariseerd en ingeschat, wat leidt tot aanpassing van de specifieke weerstandsreserve om het weerstandsvermogen op het gewenste peil te houden. De gemeente Deventer zal de financiële risico's en ontwikkelingen continue en nauwlettend volgen. Waar mogelijk en noodzakelijk worden extra beheersmaatregelen genomen.

### Inzicht

Uit de analyse in deze paragraaf blijkt een stijging van de risico's die de gemeente loopt. De specifieke weerstandsreserve wordt verhoogd waarmee de gestegen risico's opgevangen kunnen worden. Hiermee wordt het weerstandsvermogen op het gewenste niveau gebracht (ratio van minimaal 1) en voldoet daarmee aan de beleidsuitgangspunten van het risicomanagement in Deventer.

### Ontwikkelingen en conclusies

#### Ontwikkelingen

In totaal zijn er 50 risico's die meewegen in het berekenen van het weerstandsvermogen, een stijging van 11 ten opzichte van de begroting 2023. Daarvan hebben 9 risico's (8 bij de begroting) een risicoscore  $\geq 9$ . Deze worden toegelicht in deze paragraaf.

De hogere risico's zijn geïdentificeerd in de grondexploitaties (zie [paragraaf Grondbeleid](#)) en bij de tijdelijke voorziening Schalkhaar en het BAD. In de grondexploitaties zijn de risico's voor zowel woningbouwlocaties als bedrijventerreinen gestegen. Bij het bedrijventerrein leidt de vertraging als gevolg van (te late) beschikbaarheid van de netwerken van Enexis ook tot een hoger risicoprofiel.

Een voldoende hoog weerstandsvermogen (ratio van minimaal 1) wordt bereikt door de specifieke weerstandsreserve te verhogen met €4,3 miljoen. Hierdoor stijgt de beschikbare weerstandscapaciteit naar €18,0 miljoen.

#### Conclusies

Volgens het bestuursakkoord beschikken we over voldoende weerstandsvermogen wanneer de uitkomst van de ratio minimaal 1 is. De risico's zijn gestegen, daarom wordt de specifieke weerstandsreserve verhoogd om de ratio naar de minimale score van 1 te brengen.

## Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen is de verhouding tussen de weerstandscapaciteit en de risico's. De weerstandscapaciteit wordt gevormd door de middelen en mogelijkheden waarover de gemeente beschikt of kan beschikken om niet-begrote kosten te dekken. Dit is hoofdzakelijk de specifieke weerstandsreserve. De risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie, worden meegenomen in de analyse. Van elk risico (een gebeurtenis) wordt een analyse gemaakt met oorzaken, een kans van optreden en mogelijke gevolgen voor de gemeentelijke doelstellingen.

Het weerstandsvermogen is een belangrijk onderdeel van risicomanagement en zorgt ervoor dat Deventer financiële tegenvallers op kan vangen, zonder dat dit invloed heeft op het uitvoeren van de programma's. Deze paragraaf is opgesteld volgens het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV), de beleidsnota Risicomanagement en Weerstandsvermogen (2015) en de beleidsnota Reserves en Voorzieningen (2018).

Een goed zicht op de aanwezige risico's en het hebben van financiële buffers heeft verschillende voordelen. Ten eerste kan ervoor worden gezorgd dat incidentele tegenvallers op te vangen zijn zonder dat de gemeente meteen hoeft te bezuinigen, waardoor een continuïteit van de dienstverlening gewaarborgd is en het behalen van doelstellingen niet financieel gehinderd wordt. Daarnaast kunnen buffers dienen als een extra zekerheid om onvoorspelbare risico's op te vangen, waarmee in het risicoprofiel niet of slechts gedeeltelijk rekening is gehouden.

De gemeente Deventer past voor het bepalen van de benodigde weerstandscapaciteit de Monte Carlo simulatietechniek toe, met een zekerheidspercentage van 90%. Bovenop de uitkomst van het simulatiemodel rekent Deventer met een minimumnorm (2% omvang algemene uitkering + 2% OZB-capaciteit). Dit is een extra opslag voor financiële tegenvallers die niet zijn opgenomen in de berekening.

## Beschikbare weerstandscapaciteit

De beschikbare weerstandscapaciteit bestaat uit middelen en mogelijkheden waarover de gemeente beschikt om niet-begrote kosten die onverwacht en substantieel zijn te dekken. Voor Deventer zijn dit de specifieke weerstandsreserve, de onbenutte (flexibele) begrotingsruimte, de onbenutte investeringsruimte, de onbenutte belastingcapaciteit en de stille reserves.

## Samenstelling beschikbare weerstandscapaciteit

(bedragen x €1.000)

Element	Onderdeel	Waarde
Specifieke weerstandsreserve		11.803
Onbenutte begrotingsruimte	Post onvoorzien	153
	Stelpost structurele autonome ontwikkelingen	1.725
	Stelpost accres algemene uitkering (gemeentefonds)	-
Onbenutte investeringsruimte		-
Onbenutte belastingcapaciteit		-
Stille reserves		p.m.
<b>Saldo weerstandscapaciteit 2023</b>		<b>13.681</b>

### Specifieke weerstandsreserve

De specifieke weerstandsreserve is bij de Begroting 2023 verhoogd €172.000 tot €11.803.000 waarmee de weerstandsratio destijds op 1 uitkwam.

### Onbenutte (flexibele) begrotingsruimte

De onbenutte (flexibele) begrotingsruimte bestaat in Deventer uit de posten Onvoorzien, de stelpost Autonome ontwikkelingen en de stelpost Accres algemene uitkering (gemeentefonds). De stelpost Accres algemene uitkering is in de begroting 2023 verlaagd naar nul waardoor deze niet meer meetelt in de onbenutte begrotingsruimte.

### Onbenutte investeringsruimte, onbenutte belastingcapaciteit en stille reserves

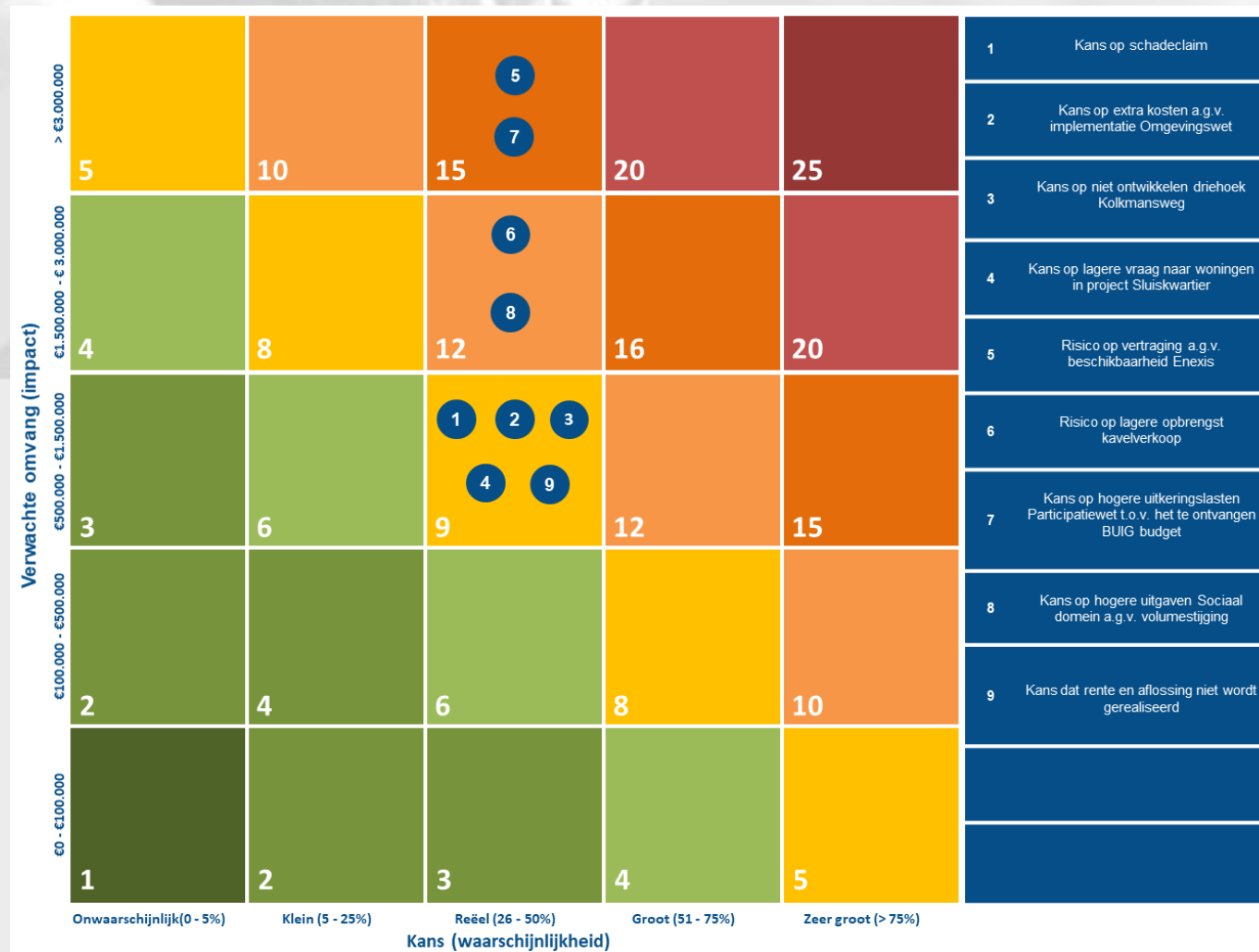
Er is geen vrije investeringsruimte beschikbaar en ook de belastingcapaciteit wordt volledig benut (kostendekkend). Deventer kent een aantal stille reserves (zie 'overige panden en gronden' in paragraaf Grondbeleid). De betreffende objecten zijn niet binnen 1 jaar te verkopen zonder een negatief effect op het bedrijfsproces. Dit betekent dat de waarde niet wordt meegenomen bij de omvang van de beschikbare weerstandscapaciteit.

### Benodigde weerstandscapaciteit

De benodigde weerstandscapaciteit wordt bepaald op basis van een analyse van de risico's die gemeente Deventer loopt vermeerderd met de minimumnorm. Er zijn 42 financiële risico's die hiervoor in aanmerking komen. De 9 risico's met een risicoscore  $\geq 9$  worden hieronder nader toegelicht.

## Risicokaart

De aard van de risico's wordt weergegeven in een risicokaart. Hoe roder de kleur, hoe hoger de prioriteit voor de aanpak van het risico. De risico's worden in het volgende onderdeel toegelicht.



## Gekwantificeerde risico's

De risico's uit de risicokaart worden in de volgende tabel toegelicht, de 'positie' is de plaats op de risicokaart. Met 'gevolg' wordt de maximale impact van een risico bedoeld. Alle risico's worden in de berekening voor de benodigde weerstandscapaciteit gewogen met de 'kans' van optreden.

Risico	Kans	Gevolg	Positie	Score	Programma
<b>Planschadeprocedure</b>					Leefomgeving
1. Risico op schadeclaim a.g.v. besluit de aanlegplaats van salonboten te verplaatsen	40%	825.000	3-3	9	
		825.000			
<b>Omgevingswet</b>					Ruimtelijke ontwikkeling
2. Risico op hogere lasten (dan begroot) bij de implementatie van de nieuwe Omgevingswet	50%	1.350.000	3-3	9	
		1.350.000			
<b>Wijtenhorst</b>					Herstructurering en vastgoed
3. Risico dat de ontwikkeling van de driehoek Kolkmansweg niet door gaat.	50%	600.000	3-3	9	
		600.000			
<b>Sluiskwartier</b>					Herstructurering en vastgoed
4. Risico op een lagere vraag maar woningen in het project Sluiskwartier.	40%	1.500.000	3-3	9	
		1.500.000			
<b>Bedrijvenpark A1</b>					Herstructurering en vastgoed
5. Risico vertraging als gevolg van (te late) beschikbaarheid van de netwerken van Enexis.	30%	4.500.000	3-5	15	
6. Risico van een lager dan geraamde opbrengst bij de verkoop van de kavels.	40%	2.133.600	3-4	12	
		6.633.600			



<b>BUIG</b>					<b>Inkomensvoorziening en arbeidsmarkt</b>
7. Het risico dat het macro budget BUIG dat het Rijk vaststelt niet toereikend is en/of het aantal cliënten dat in Deventer een beroep doet op de bijstand hoger is dan het aantal waarop het Rijk het BUIG budget voor Deventer bepaalt. Het eigen risico bedraagt	35%	4.400.000	3-5	15	
		<b>4.400.000</b>			
<b>Sociaal Domein (3D's)</b>					<b>Meedoen/Jeugd</b>
8. Risico op overschrijdingen Sociaal Domein door verschillende ontwikkelingen en gebeurtenissen. Actueel is het risico op Jeugdzorg in relatie tot de invoering van het woonplaatsbeginsel.	70%	700.000	4-3	12	
		<b>700.000</b>			
<b>Mimik</b>					<b>Kunst en cultuur</b>
9. Risico dat rente op en aflossing van de verstrekte lening aan MIMIK niet wordt gerealiseerd.	50%	600.000	3-3	9	
		<b>600.000</b>			

### Samenvatting benodigde weerstandscapaciteit

Alle geïdentificeerde risico's bij elkaar hebben een maximale impact van circa €44 miljoen. Dit is de basis voor de berekening van de benodigde weerstandscapaciteit. Dit is een stijging van €13,5 miljoen ten opzichte van de begroting 2023. De stijging wordt verklaard door de nieuwe risico's 'Cliënten bewindvoering' en 'Tijdelijke woonvoorziening Schalkhaar' (beide een maximale impact van €2 miljoen) en door hogere risico's op de grondexploitaties (in totaal €9 miljoen hogere maximale impact, zie [paragraaf Grondbeleid](#))

De geïdentificeerde risico's hebben een kans van optreden van gemiddeld 30%. Daarnaast houden we rekening met een zekerheidsfactor (toepassen simulatiemodel), Dit houdt in dat we in 90% van alle simulatie-uitkomsten voldoende weerstandscapaciteit hebben. Het resultaat van deze berekening is een aan te houden weerstandscapaciteit voor deze risico's van €13,1 miljoen. Dit wordt verhoogd met de minimumnorm van €4,9 miljoen voor overige risico's waarmee de reële omvang van de benodigde weerstandscapaciteit uitkomt op €18,0 miljoen.

De minimumnorm en het simulatiemodel worden hierna toegelicht.

## Minimumnorm

In de onderstaande tabel is de minimumnorm berekend. Voor 2023 is door de stijging van het gemeentefonds en de OZB-capaciteit de minimumnorm met €100.000 gestegen ten opzichte van de begroting.

(bedragen x €1 miljoen)

Bedragen begroting 2022	Geraamd bedrag	Minimumnorm 2%
Algemene uitkering (gemeentefonds)* in 2023	213	4,3
Verwachte OZB capaciteit 2023**	30	0,6
<b>Saldo</b>	<b>243</b>	<b>4,9</b>

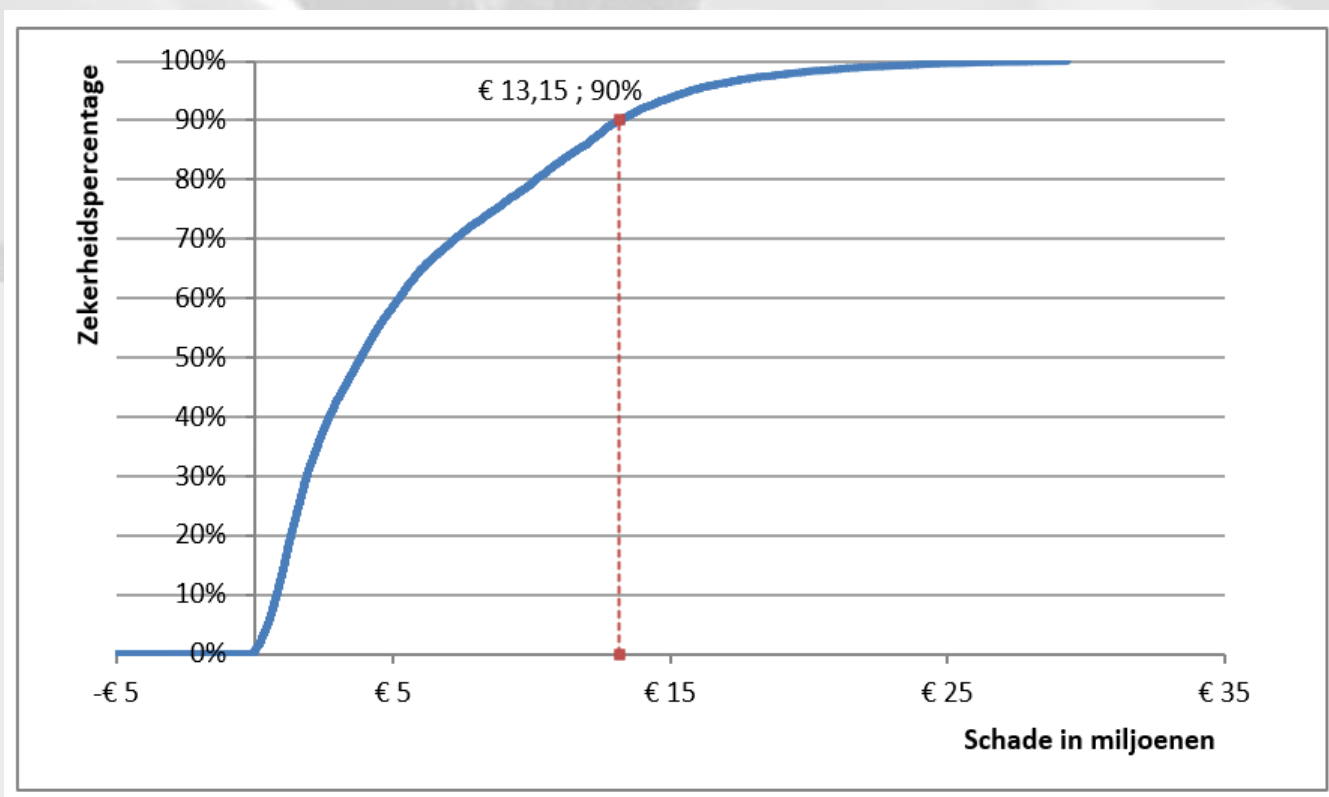
\*)exclusief integratie- en decentralisatie uitkeringen en inclusief inkomstenmaatstaven OZB - obv decembercirculaire 2022

\*\*)begroting 2023-2026 zie paragraaf lokale heffingen

## Simulatiemodel

In het simulatiemodel wordt rekening gehouden met de mogelijke impact van een risico, de kans dat een risico zich voordoet en de kans dat ze tegelijkertijd voordoen. Dit wordt gesimuleerd in een model waarin de kans van de verschillende combinaties van uitkomsten worden berekend. Daarvoor wordt gebruik gemaakt van de Monte Carlo-simulatie methode.

Deze uitkomsten zijn te lezen in de volgende grafiek. In 90% van alle simulatie-uitkomsten volstaat een risicoreserve van €13,15 miljoen om de impact op te vangen. De uitkomst is met €4,2 miljoen gestegen ten opzichte van de begroting 2023, door met name de gestegen risico's grondexploitatie.



## Ratio weerstandsvermogen

De beschikbare weerstandscapaciteit moet minimaal gelijk zijn aan de benodigde weerstandscapaciteit om de risico's op te kunnen vangen. Deze verhouding is de ratio weerstandsvermogen:

$\text{Ratio weerstandsvermogen} = \text{Beschikbare weerstandscapaciteit} / \text{Benodigde weerstandscapaciteit}$

Beschikbare weerstandscapaciteit = €13.681.000

Benodigde weerstandscapaciteit = €13.150.000 + €4.870.000 = €18.020.000

Ratio weerstandsvermogen = 0,76

De beschikbare weerstandscapaciteit is lager dan de benodigde weerstandscapaciteit. Dit betekent dat er onvoldoende weerstandsvermogen is om volledig de gevolgen van het optreden van risico's financieel op te vangen. Daarom wordt in deze jaarrekening de specifieke weerstandsreserve (vanuit de generieke weerstandsreserve) aangevuld tot het gewenste niveau van €16,1 miljoen. Samen met de post Onvoorzien en de stelpost Structurele autonome ontwikkelingen is dit samen €18 miljoen, waarmee de ratio uitkomt op 1.

## Algemene risicogebieden

Naast de ingeschatte risico's heeft Deventer ook te maken met algemene onzekerheden.

Onder andere:

- algemene uitkering (onzekerheid verdeelsystematiek en soms sterk fluctuerende accessen);
- btw/BCF (ontwikkelingen en plafond BCF);
- vennootschapsbelasting
- leegstand onroerende panden in eigendom;
- restauratie monumentale panden;
- financieringsrisico's (rente- en kredietrisico's);
- garantstellingen (kans op aflossen krediet vanwege insolventie kredietnemer);
- te ontvangen subsidies (kans op terugvordering door niet voldoen aan de subsidievoorwaarden).

Op basis van wat we nu weten, kunnen deze onzekerheden (risico's) niet worden gekwantificeerd. Voor het opvangen van deze risico's houdt Deventer middelen aan in de generieke weerstandsreserve. De omvang van de generieke weerstandsreserve is €31,3 miljoen per 31-12-2022, die naar verwachting daalt tot een bedrag van eenmalig €25 miljoen in 2026. Het totaal van deze bedragen vormt samen met de beschikbare weerstandscapaciteit het totale weerstandsvermogen.

## Risico's Verbonden partijen

Deelneming aan een verbonden partij kent financiële-, bestuurlijke- en beleidsinhoudelijke risico's. De diversiteit in de verschillende verbintenissen (gemeenschappelijke regelingen, deelneming in vennootschappen met aandelenbezit en/of verstrekte leningen / garanties) levert onderscheid in de risico's op. De te onderscheiden risico's vereisen verschillende aandacht. In de paragraaf Verbonden partijen van deze begroting is algemene informatie en specifieke informatie opgenomen voor vorming van een beeld van het financiële risicoprofiel.

Als (op grond van een concrete gebeurtenis) bij een bepaalde verbonden partij een risico wordt voorzien dat zou kunnen leiden tot een verlies op het ingebrachte kapitaal, de verstrekte lening of garantie of als het leidt tot een verplichting (en het risico is kwantificeerbaar), zal daarvoor weerstandsvermogen worden aangehouden of een voorziening worden gevormd.

Aan de informatie over de verbonden partijen ontlene wij in algemene zin geen aanwijzingen dat de gemeente voor bepaalde financiële risico's bij verbonden partijen weerstandsvermogen moet aanhouden. Daarbij baseren wij ons ook op de accountantsrapporten die bij de jaarrekeningen 2021 van verbonden partijen worden afgegeven waarin de accountant aandacht besteedt aan de continuïteit van de bedrijfsvoering en actuele financiële informatie vanuit vennootschappen en gemeenschappelijke regelingen. Daarover zijn twee constatering:

1. De hoge inflatie in algemene zin en specifiek de stijgende energiekosten die van invloed zullen zijn op de exploitatieresultaten van verbonden partijen en / of de kosten van dienstverlening van die partijen aan de gemeente.
2. De Deventer Schouwburg lijkt de ontvangen TVL middelen (Tegemoetkoming Vaste Lasten) aan het Rijk definitief terug te moeten betalen. Het gaat om een bedrag van circa €450.000. De Deventer Schouwburg is in samenspraak met andere schouwburgen en de brancheorganisatie VSCD in bezwaar gegaan bij het Rijk. Dit bezwaar is medio 2022 ongegrond verklaard. De schouwburgen in kwestie zijn zich momenteel aan het oriënteren op nadere bezwaarprocedures. Het risico op terugbetaling TVL is reëel. In de tweede kwartaalrapportage 2022 is daarom een reservering van €450.000 binnen de stelpost Corona (cultuur) opgenomen.

In de tabel hieronder zijn de verbonden partijen opgenomen waarin Deventer een geactiveerd financieel belang heeft en de omvang daarvan per 31-12-2022.

(bedragen x €1)

Verbonden partij	Deelneming	Lening	Garantie
NV Centrumgarage Deventer	39.552	-	-
Het Groenbedrijf BV	30.000	-	-
NV Sportbedrijf Deventer	-	12.673.330	1.072.615
NV Bergkwartier	1.561.004	-	-
NV Deventer Schouwburg	-	-	-
NV Maatschappelijk Vastgoed Deventer	0	0	-
NV Luchthaven Teuge	489.857	-	-
Circulus-Berkel BV	15.922	-	-
Enexis BV	932.512	1.354.025	-
BNG Bank	57.614	-	-
Dataland BV	246		
Vordering op Enexis BV	52	0	-
Publiek Belang Electriciteitsproductie BV	1	-	-
<b>Totaal</b>	<b>3.126.760</b>	<b>14.027.355</b>	<b>1.072.615</b>

In de [paragraaf verbonden partijen](#) wordt verder ingegaan op de financiële risico's in relatie tot de verbonden partijen.

## Kengetallen

Op basis van een wetswijziging van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) publiceert Deventer vanaf begrotingsjaar 2015 de landelijk voorgeschreven financiële kengetallen in de begroting en jaarrekening. De kengetallen maken het de leden van de gemeenteraad gemakkelijker om inzicht te krijgen in de financiële positie van hun gemeente.

De kengetallen zijn gebaseerd op de balans en exploitatierekening 2022. Hieronder worden de uitkomsten van de berekening van de kengetallen gepresenteerd. Vervolgens volgt een beknopte beoordeling van de uitkomsten in relatie tot de financiële positie.

Kengetallen	Jaarrekening 2021	Begroting 2022	Jaarrekening 2022
Netto schuldquote	54	65	39
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	45	56	35
Solvabiliteitsratio	31	22	39
Structurele exploitatieruimte	8,3	2,77	10,54
Grondexploitatie	15	6	11
Belastingcapaciteit	101	97	95

### Netto schuldquote

De netto schuldquote geeft de verhouding weer van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen.

**Netto schuldquote = Netto schuld : Totale inkomsten (exclusief mutaties reserves)**

Een netto schuldquote hoger dan 130 is voor een gemeente niet gunstig. De gemeente heeft dan een zeer hoge schuldpositie en zal er goed aan doen om de schulden af te bouwen en daarmee de financiële positie te verbeteren. Dit betekent concreet een terughoudend investeringsbeleid met geleende middelen en het afbouwen van voorraden bouwgrond. Bij een percentage tussen 100 en 130 geldt dat voorzichtigheid is geboden.

### Oordeel niet te snel

Een hoge netto schuldquote hoeft op zichzelf geen probleem te zijn. Het hangt af van meerdere factoren. Zo kan een hoge schuld worden veroorzaakt doordat er leningen zijn afgesloten en die middelen vervolgens zijn doorgeleend aan bijvoorbeeld woningcorporaties die op hun beurt weer jaarlijks aflossen. Om dit effect voor de beoordeling te corrigeren volgt hieronder de netto schuldquote exclusief leningen door-verstrekt aan derden.

Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen aan derden

Netto schuldquote = Netto schuld (excl. leningen aan derden) : Totale inkomsten (excl. mutaties reserves)

Vergeleken met de rekening 2021 en de begroting 2022 is het kengetal gedaald. Dit komt met name door de aflossing van langlopende leningen in combinatie met hogere baten.

#### Solvabiliteitsratio

Dit kengetal is de verhouding tussen het eigen en vreemd vermogen en geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Het geeft een indicatie van de financiële weerbaarheid. Hoe hoger de uitkomst van de ratio, des te groter de weerbaarheid. Er zijn door de VNG (nog) geen richtlijnen gegeven voor welke uitkomsten wijzen op een 'gezonde' solvabiliteit. De uitkomst in 2022 is 39 en hoger dan die van de solvabiliteitsratio van rekening 2021, die was namelijk 31. Vergeleken met de begroting 2022 is het kengetal gestegen van 22 naar 38. De reden hiervan is een stijging van het Eigen Vermogen.

#### Structurele exploitatieruimte

Dit kengetal geeft aan hoe groot de structurele exploitatieruimte is. Het geeft inzicht in welke mate de structurele lasten gedekt zijn door structurele baten. Een positieve uitkomst betekent dat er structureel voldoende baten zijn om de lasten te dekken. Over het algemeen geldt als richtlijn: hoe hoger de uitkomst des te gunstiger dit is voor Deventer. Deze verbetering van de uitkomst van het kengetal heeft geen effect op het genoemde kengetal in de begroting 2023.

#### Grondexploitatie

De afgelopen jaren is gebleken dat de grondexploitatie een forse impact kan hebben op de financiële positie van een gemeente. Wanneer een gemeente leningen aantrekt om daarmee grond te kopen, vergroot dit de schuldpositie. Van belang is om te weten of de schuld kan worden afgelost uit de opbrengsten van de verkoop van de bouwgronden (kavels). Het kengetal geeft aan hoe groot de grondpositie (waarde van de grond) is ten opzichte van de totale (geraamde) opbrengsten (baten).

Grondexploitatie = Bouwgrond in exploitatie (BIE) : Totale inkomsten

Vergeleken met de rekening 2021 is het kengetal gedaald, maar vergeleken met de begroting is het gestegen.

#### Belastingcapaciteit

De belastingcapaciteit geeft inzicht in de mate waarin financiële tegenvallers kunnen worden opgevangen. Voor het bepalen van de ruimte is een ijkpunt nodig. In dit geval wordt als ijkpunt gekeken naar de landelijk gemiddelde tarieven. Er is geen maximum gesteld aan de belastingopbrengsten, dus betreffen de gemiddelde tarieven slechts een indicator. Hoe verhoudt de eigen belastingdruk zich tegenover het landelijk gemiddelde van alle gemeenten. Een belastingcapaciteit van 100% betekent dat de woonlasten exact het landelijk gemiddelde zijn. Een lager percentage dan 100% betekent dat de woonlasten per huishouden lager zijn dan het landelijke gemiddelde. Vergeleken met de rekening 2021 is het percentage gedaald.



### Conclusie

De diverse kengetallen met betrekking tot de schuldpositie laten een positieve ontwikkeling zien en geven dus geen aanleiding om het financieel beleid aan te passen.

### Continuïteitsveronderstelling

De financiële positie van de gemeente Deventer geeft geen aanleiding af te wijken van de continuïteitsveronderstelling. Deze veronderstelling heeft ook betrekking op de mate waarin Deventer zelfstandig en autonoom (financieel) beleid kan voeren en feit dat het risico op preventief provinciaal toezicht (artikel 12) zeer klein is. De continuïteitsveronderstelling is gebaseerd op de volgende constatering:

- De gemeente heeft een structureel sluitende meerjarenbegroting en kent de afgelopen jaren positieve jaarrekeningresultaten.
- Voor gemeenten geldt een vrijwel onbegrensde leencapaciteit bij de BNG (en daardoor sprake van altijd aanwezige liquiditeit) waardoor er geen onzekerheid bestaat over de continuïteitsveronderstelling.
- De financiële positie van de gemeente is gezond, zoals blijkt uit de financiële kengetallen.
- De risico's worden goed beheerst respectievelijk gemonitord door een actief risicomanagement toe te passen en er is sprake van een goed onderbouwde toereikende weerstandscapaciteit.

## Rechtmatigheid

### Inzicht

De accountant controleert de jaarrekening van de gemeente en neemt daarover een oordeel op in een verklaring. Dat is een voorwaarde die wordt gesteld in het Besluit Begroting en Verantwoording (BVV). De verantwoording over de jaarrekening wordt afgelegd door het college van B&W.

In 2011 is besloten om het college een verklaring te laten geven met betrekking tot de rechtmatigheid. Die verklaring wordt vervolgens door de accountant beoordeeld. In de notitie 'paragraaf Bedrijfsvoering augustus 2021' van de commissie BBV zijn stellige uitspraken (verplicht karakter) en aanbevelingen opgenomen waarover met betrekking tot het boekjaar 2022 dient te worden gerapporteerd in de paragraaf bedrijfsvoering.

### Normenkader

#### Uitgangspunten van de raad

Om het belang van rechtmatigheid te onderstrepen heeft de gemeenteraad de volgende normen vastgesteld:

#### Goedkeuringstolerantie

Bakertilly Business Advisory heeft opdracht een goedkeuringstolerantie van 1% op de totale lasten aan te houden bij het bepalen van het uiteindelijke oordeel. Dit gebeurt volgens de Controleverordening (art. 213 GW). Op basis van de aangeleverde cijfers is de goedkeuringstolerantie in 2021 1% van de totale lasten (inclusief reserves). Dat is afgerond €4,74 miljoen. De tolerantie voor onzekerheden bedraagt in 2022 afgerond €14,22 miljoen.

#### Rapporteringstolerantie

Naast de goedkeuringstoleranties wordt de rapporteringstolerantie onderkend. Op basis van de aangeleverde cijfers is de te verwachten rapportagetolerantie in 2022 €474.000 inclusief toevoeging aan reserves.

Goedkeuringstolerantie	Goedkeurend	Beperking	Oordeelonthouding	Afkeurend
Fouten in de jaarrekening	<=1%	>1%<3%	-	>=3%
Onzekerheden in de controle	<=3%	>3%<10%	>=10%	-

De rechtmatigheidscontroles zijn uitgevoerd aan de hand van drie criteria:

- Voorwaardencriterium; zijn baten, lasten en balansmutaties volgens geldende wet- en regelgeving tot stand gekomen?
- Begrotingscriterium: zijn de financiële beheersmaatregelen tot stand gekomen binnen de grenzen van de geautoriseerde begroting en hiermee samenhangende programma's?
- Misbruik en oneigenlijk gebruik: zijn er maatregelen getroffen om te voorkomen dat derden misbruik of oneigenlijk gebruik maken van overheidsmiddelen?

Over het boekjaar 2022 vindt een toets plaats op het voorwaardencriterium. Daarbij wordt gekeken naar de hoogte, duur en recht van financiële beheersmaatregelen. De raad heeft het actuele normenkader op 25 januari 2023 vastgesteld; hierbij zijn ook tevens de goedkeurings- en rapportagetoleranties vastgesteld.

Het normenkader - een basis kader voor de accountantscontrole - bevat de relevante wet- en regelgeving van hogere overheden en van de gemeente zelf, voor zover deze informatie bevatten over financiële beheershandelingen.

Collegebesluiten worden alleen betrokken bij de rechtmatigheidstoets voor zover ze een noodzakelijke uitwerking zijn van rijks- of gemeentelijke regelgeving en betrekking hebben op financiële beheersmaatregelen.

## Opzet en werking

### Organisatie controlefunctie

De gemeente Deventer vindt een sterke controlefunctie van groot belang. Onder deze controlefunctie valt:

- Optimaliseren van het zelf controlerend vermogen;
- Beheersing van de risico's;
- Gedegen evaluaties van de doeltreffendheid en de doelmatigheid van het gemeentelijk beleid (ex. Artikel 213a Gemeentewet);
- Toepassen van audits.

### Belangrijke aspecten bij de organisatie van de controlefunctie zijn

- Opzetten van heldere kaders (doelstellingen en randvoorwaarden);
- Heldere (tussentijdse) informatievoorzieningen;
- Een goed opgezette en beschreven administratieve organisatie;
- Goed verankerde (verbijzonderde) interne controle van processen waarbij wordt vastgesteld dat:
  - Er in de opzet sprake is van een goede Administratieve Organisatie/Interne Beheersing;
  - De processen worden uitgevoerd volgens de beschreven opzet;
  - De interne controlemaatregelen worden uitgevoerd volgens de gestelde kwaliteitseisen.
- Management control en het voeren van de gesprekken hierover;
- Het toepassen van risicomanagement.

### Interne controles en onderzoeken

De artikelen 212 en 213a uit de Gemeentewet bepalen dat het college jaarlijks diverse interne controles en onderzoeken uitvoert om te bepalen of beleidsuitvoering door de ambtelijke organisatie binnen de gestelde kaders plaatsvindt.

De uit te voeren controles en onderzoeken zijn opgenomen in het auditplan 2021 en hebben onder andere betrekking op fiscale audits, getrouwheidscontroles, standaard controles op primaire processen en specifieke onderzoeken.

De gemeente kent een aantal primaire processen (o.a. inkopen) met een fors materiële omvang waarbij het van belang is dat deze periodiek worden getoetst 'buiten het proces'; het zijn zogenaamde verbijzonderde interne controles (VIC's). Deze standaard verbijzonderde controles werden vanaf de tweede helft 2018 tot en met 2020 uitgevoerd door de huisaccountant Deloitte Accountants conform de optie die hiervoor was opgenomen in de offerte aanvraag ten behoeve van Europese openbare aanbesteding accountantsdiensten (in 2017).

Kernoverwegingen hierbij zijn geweest doelmatigheidsaspecten (lees: structurele realisatie bezuinigingen en de verder aanscherping van de eisen op het gebied van onafhankelijkheid, deskundigheid en kwaliteit inzake het "zelfstandig uitvoeren van de verbijzonderde interne controles" teneinde "Cos 610" proof te kunnen zijn zodat de accountant volledig kan steunen op deze controles. Het begrip "Cos 610" proof houdt in dat de accountant de uitgevoerde werkzaamheden niet hoeft te "dupliceren" (lees: afzonderlijk weer moet toetsen/ screenen).

Ingaande het boekjaar 2021 is het verbijzonderde interne controleprogramma uitgevoerd door Deloitte Audit Advisory Public. De gemeente is eindverantwoordelijk voor de planning, uitvoering, kwaliteit en deugdelijke onderbouwing van de eindresultaten.

In 2021 is, in nauwe samenwerking met Deloitte Audit Advisory Public, een actueel intern controleplan opgesteld waarin een koppeling is gemaakt met het normenkader en de risicoanalyse. Om de verbijzonderde interne controlewerkzaamheden zo goed mogelijk aan te sluiten op de (externe) accountantscontrole is er dit jaar voor gekozen om bij de uitvoering van de verbijzonderde interne controle zowel de getrouwheid als de rechtmatigheid in de scope te nemen. Dit is ook logisch, omdat er een grote overlap is tussen rechtmatigheid en getrouwheid.

### Conclusie

De gemeente beschikt over een gedegen (verbijzonderde) interne controle. Dit geeft de accountant voldoende inzicht voor een oordeel over de getrouwheid en rechtmatigheid.

De (verbijzonderde) interne controles richten zich op de administratieve organisatie en interne controle. De toepassing van deze essentiële beheersmaatregelen wordt daarmee gecheckt. Waar nodig leidt de evaluatie tot aanpassingen in de bedrijfsvoering. Met deze stappen is de uitvoering van de (verbijzonderde) interne controles van voldoende niveau.

## Bevindingen financiële rechtmatigheidscontroles

Hieronder treft u informatie omtrent de (verbijzonderde) interne controles welke door de gemeente zijn uitgevoerd.

### Voorwaardencriterium

Uit het overgrote deel van de (verbijzonderde) interne controles blijkt dat de gemeente heeft gehandeld binnen de geldende kaders en richtlijnen van het voorwaardencriterium. Er is getoetst op financiële fouten en onzekerheden met betrekking tot de aspecten recht, hoogte, duur.

Hieronder volgt een toelichting op de financiële fouten in 2022.

Bakertilly Business Advisory heeft met betrekking tot de uit te voeren standaard controles (VIC's) 2022 de volgende primaire processen getoetst.

- Inkopen goederen en diensten
- Rechtmatigheid Europese aanbestedingen
- Investerings MVA (materiële vaste activa)
- Participatiewet/ IOAW/ IOAZ/ BBZ/ LKS
- Subsidieverstrekingen en bijdragen derden
- Subsidievaststellingen
- Overige opbrengsten
- Mutaties grondexploitatie
- Sociaal Domein: Wmo, Jeugd en Beschermd Wonen

Bakertilly Business Advisory heeft een IT-audit uitgevoerd; gericht op de general IT-controls en op cybersecurity.

Uit de door Bakertilly Business Advisory Public uitgevoerde standaard controles en eigen controles vloeiden de volgende financiële onrechtmatigheden uit voort.

## VIC: Europese aanbestedingen

Rechtmatigheid van de aanbestedingen van inkoop respectievelijk inhuur. Er is getoetst aan de Aanbestedingswet. Onderstaand de bevindingen:

### Inkoop

1. De historische onrechtmatige post PinkRocade per 31 december 2022 is gecontroleerd; zoals eerder gememoreerd hangt deze samen met opdrachtverleningen van voor de periode 2012/2013. Deze kent nog een onrechtmatigheid over geheel 2022 van totaal €131.617 (excl. Btw).
2. In 2022 is er voor een totaalbedrag van €174.262 uitgegeven aan Interconcept. De uitgaven hebben allemaal betrekking op dezelfde opdracht namelijk project Huisbesteding. Het project Huisbesteding is in 2019 gestart als een pilot waarbij het afhandelen van vergunningaanvragen als dienst/product wordt uitbesteed. In 2018 heeft Interconcept daarvoor een projectplan en offerte gemaakt. De pilot heeft uiteindelijk geresulteerd in het tot op heden hanteren van deze vorm van uitbesteding. Voor 2022 is daarvoor nog een tarievenblad opgesteld. De opdrachtwaarde voor deze opdracht gedurende 4 jaar komt boven de EU-drempel en er heeft geen EU aanbesteding plaatsgevonden. De opdracht is gestart als pilot maar is door allerlei omstandigheden (corona, werkdruk) niet definitief gemaakt en aanbesteed. De opdracht aan Interconcept moet worden bestempeld als financieel onrechtmatig.

### VIC: Inhuur

Expliciet is getoetst of de externe inhuur financieel rechtmatig is uitgevoerd in 2022. De inhuurlasten over het jaar 2022 bedragen in totaal afgerond €11.838.000. Per saldo is hiervan afgerond €990.000 onrechtmatig. Dit heeft betrekking op een achttal inhuurdossiers die de Europese aanbestedingsdrempel (2022: €215.000) hebben overschreden.

De achtergrond van deze onrechtmatigheid hangt samen met het feit dat deze 8 meerjarige inhuren (vanaf boekjaar 2019) zijn verlengd waarbij volgens de regelgeving eerst vooraf een Europese aanbesteding had moeten plaatsvinden of een inhuuropdracht via de inhuurdesk had moeten verlopen. Dit is dus verzuimd; door meerwerk respectievelijk aanvullende opdrachten zijn de betreffende inhuurkrachten langer ingehuurd (ook in 2020 en 2021). En zo is het Europese grensbedrag overschreden.

### Ondernomen actie om de onrechtmatigheid inhuur in de toekomst te voorkomen.

Binnen de gemeente Deventer zijn in de afgelopen jaren verschillende maatregelen genomen en instrumenten geïmplementeerd om de fiscale risico's (de Wet deregulering beoordeling arbeidsrelaties (DBA) en de risico's vanuit de aanbestedingsregels te mitigeren. Dit zijn onder andere;

- het samenstellen van de kadernota inhuur;
- de periodieke monitoring van de inhuurlasten;
- het controleren van inhuur die niet via de inhuurdesk is verlopen;
- het inschakelen van de inhuurdesk bij inhuur behoeften;
- het gebruik van door de Belastingdienst goedgekeurde modelovereenkomsten;
- het periodiek, via bijvoorbeeld een steekproef, toetsen of de inhuur van een medewerker fiscaal juridisch juist is aangegaan en gedurende de inschakeling niet alsnog een dienstbetrekking is ontstaan.

Gezien de krapte op de arbeidsmarkt en het rechtmatig, doelmatig/doeltreffend kunnen inzetten van inhuurkrachten wordt in 2023 nader geïnventariseerd welke aanvullende en alternatieve oplossingen voorhanden zijn waarmee binnen de kaders van bestaande wet- en regelgeving externe inhuur mogelijk is.

De totale financiële onrechtmatigheid over het dienstjaar 2022 bedraagt dus in totaal €1.295.586 (excl. btw). In 2021 was dit €959.168 (excl. btw).

#### VIC: Sociaal domein Jeugdzorg

Bij de steekproef 'verbijzonderde interne controle Sociaal domein Jeugd' is bij een dossier geconstateerd dat de ophoging/wijziging van de indicatie niet zichtbaar is getoetst en hieromtrent geen formeel besluit is genomen. Er kon dus niet worden vastgesteld dat de toekenning aan de geldende wet- en regelgeving voldoet en is de betreffende uitbetaling als financieel onzeker aangemerkt. De impact van deze geconstateerde onzekerheid over de totale jeugdzorglasten 2022 is aan de hand van extrapolatie bepaald op een financiële onzekerheid van €836.000.

De totale financiële onzekerheid over het dienstjaar 2022 bedraagt vanuit de verbijzonderde controle in totaal €836.000

#### Het sociale domein

In de afgelopen periode zijn de verantwoordingen en bijbehorende controlerapportages ontvangen van de Sociale Verzekeringsbank (SVB), Bedrijfsorganisatie (BVO) Jeugdzorg IJsselland (RSJ IJsselland) en de zorgaanbieders WMO, Jeugd en Beschermd wonen. De gemeentelijke accountant weegt de uitkomsten hiervan mee in zijn oordeel over de rechtmatige bestedingen in de gemeentelijke jaarrekening.

Binnen het sociaal domein wordt bij de verantwoording in de jaarrekening gesteund op de controleverklaringen van de zorgaanbieders, dit leidt tot een onzekerheid in de zorg in natura van in totaal €3.566.000 als gevolg van het ontbreken van toereikende onderbouwingen van de zorgaanbieders.

De specificatie is als volgt:

Sociaal Domein		bedrag (x€1)
1.	WMO	2.768.000
2.	Jeugdzorg	721.000
3.	Beschermd Wonen	77.000
Totaal		3.566.000

De PGB-bestedingen zijn (verplicht) belegd bij de Sociale Verzekeringsbank (SVB). De accountant van de SVB heeft een controleverklaring met beperking bij de PGB-verantwoordingen 2022 verstrekt. De PGB-bestedingen in 2022 bedragen €2.355.000 en worden - vanwege het ontbreken van een goedkeurende controleverklaring bij de verantwoording van de SVB - als onzeker aangemerkt.

#### Eigen bijdragen CAK.

De gemeente Deventer heeft onvoldoende zekerheid omtrent de volledigheid van de eigen bijdragen WMO van €803.000 en Beschermd Wonen €266.000. Voor een nadere toelichting over deze post wordt korthedshalve verwezen naar de jaarrekening; onderdeel '[Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling](#)'.

De totale onzekerheid bedraagt hiermee binnen het sociaal domein in totaal €7.826.000. Deze totale onzekerheid valt binnen de goedkeuringstolerantie voor onzekerheden van €14,22 miljoen, en heeft daarom geen invloed op de strekking van de controleverklaring bij de jaarrekening 2022.

De bevindingen van de controles, onderzoeken en audits worden periodiek gerapporteerd aan college en raad.

#### Verantwoording SiSa, IMG

Op basis van de uitgevoerde controlewerkzaamheden blijkt dat op de aangeleverde bijlagen SiSa het totaal financieel verantwoorde bedrag van €56.041.400 juist en rechtmatig is.



## Misbruik en oneigenlijk gebruik criterium

Voor misbruik en oneigenlijk gebruik heeft de gemeente geen expliciet beleid. Het tegengaan van misbruik en oneigenlijk gebruik is verweven in gemeentelijke regelingen en de organisatiecultuur. De beheersmaatregelen (verbijzonderde) interne controles en principes als functiescheiding en integriteit vormen daarvoor de randvoorwaarden. Er is sprake geweest van één uitzondering. Voor de uitvoering van de Tozo-regelingen is in 2021 het uitvoeringskader misbruik & oneigenlijk gebruik Tozo opgesteld. Dit conform de vereisten.

In het tweede kwartaal 2020 is gestart met het onderzoek follow-up kwetsbare functies alsook met het onderzoek fraude-risico analyse 2020. Het onderzoek kwetsbare functies kent twee invalshoeken: integriteit en continuïteit. De kwetsbaarheden zijn per team in beeld gebracht aan de hand van een heat map (kans versus impact: geclassificeerd naar laag, midden en hoog). Conform de enigszins bijgestelde planning zijn in de tweede helft 2021 opgeleverd: de heat maps per team alsook een weerbaarheidsplan per team.

Het onderzoek fraude-risico analyse 2020/2021 heeft aandacht besteed aan de risico's uit hoofde van fraude, misbruik & oneigenlijk gebruik (M&O), niet-integer gedrag, corruptie en ondermijning. De fraude-risico's zijn eveneens in beeld aan de hand van een heat map. In de tweede helft 2021 zijn opgeleverd: de heat maps per team alsook een risico-paragraaf per team.

In december 2021 is opgeleverd de eindrapportage "frauderisico-analyse en onderzoek kwetsbare functies. Op 9 februari 2022 is in de directie dit eindrapport (onder andere de bevindingen en aanbevelingen) nader besproken.

In het vierde kwartaal 2022 is gestart met het follow up onderzoek "frauderisico-analyse en onderzoek kwetsbare functies".

Bakertilly Accountants heeft op basis van de interimcontrole 2022 geadviseerd om een afzonderlijke nota Misbruik en Oneigenlijk (M&O) gebruik op te stellen. De gemeente Deventer heeft het M&O-beleid verwerkt in de frauderisicoanalyse en in de key-controls beschrijvingen maar daar is niet expliciet gemaakt welke onderdelen M&O-beleid betreffen, waardoor een afzonderlijk c.q. overkoepelend inzicht niet meteen voor handen is. Bakertilly – evenals de Commissie BBV (Besluit Begroting en Verantwoording) adviseert een nota M&O-beleid op te stellen. Ingaande 2023 (invoering rechtmatigheidsverantwoording) dient namelijk het college een uitspraak te doen in hoeverre het MO-beleid (Misbruik en Oneigenlijk gebruik) feitelijk wordt nageleefd en of de getroffen maatregelen effectief werken. Afhankelijk van de situatie en de uitkomsten raakt dit de paragraaf Bedrijfsvoering en/of rechtmatigheidsverantwoording.

## Fraude en integriteit

Ingaande 2021 adviseert de commissie BBV om geconstateerde fraude(s) vanuit de eigen organisatie door bijvoorbeeld eigen medewerkers toe te lichten in de paragraaf Bedrijfsvoering. De gemeente en de accountant hebben bepaalde en onderscheiden verantwoordelijkheden met betrekking tot fraude in het kader van de controle van de jaarrekening. Dit type fraudes omvat opzettelijke handelingen door één of meerdere personen binnen de gemeentelijke organisatie, waarbij gebruik wordt gemaakt van opzettelijke misleiding teneinde een onrechtmatig of onwettig voordeel te behalen.

De vertrouwenspersoon integriteit stelt jaarlijks een integriteitsrapportage op; de integriteitsrapportage 2022 zal in het tweede kwartaal/begin derde kwartaal 2023 – in de lijn van voorgaande jaren – gereed zijn. Rondom fraude en integriteit binnen de gemeentelijke organisatie met betrekking tot het boekjaar 2022 wordt korthedshalve verwezen naar de Integriteitsrapportage 2022.

De gemeentelijke organisatie dient weerbaar te zijn tegen integriteitsrisico's, continuïteitsrisico's, fraude risico's, risico's op het gebied van misbruik en oneigenlijk gebruik en ondermijning. Hiervoor heeft de gemeente Deventer verschillende organisatorische waarborgen getroffen. Deze waarborgen zijn onder te verdelen in verschillende categorieën en aandachtsvelden. Zo:

- is er actueel zicht en grip op de kwetsbare werkprocessen en kwetsbare functies;
- zijn er bepaalde functies verankerd in de processen en is er een structuur binnen het team/ de organisatie waarin signalen van integriteit, continuïteit, fraude, misbruik- en oneigenlijk gebruik en ondermijning gemeld worden en opgepakt;
- zijn er diverse beheersmaatregelen getroffen: de zogenaamde hard- en soft-controls;
- worden medewerkers gedegen ondersteund, getraind en geïnformeerd over de mogelijke risico's rondom integriteit, continuïteit, fraude, misbruik en oneigenlijk gebruik alsook ondermijning in hun werk.

## Begrotingscriterium

Bij de rechtmatigheidscontrole is het begrotingscriterium een belangrijk toetsingscriterium. Met de controle van de juiste toepassing van het begrotingscriterium toetsen we of het budgetrecht van de gemeenteraad is gerespecteerd. De toe te passen normen voor het begrotingscriterium zijn op hoofdlijnen door de wetgever bepaald (artikel 189, 190 en 191 van de Gemeentewet) en worden door de gemeenteraad zelf nader ingevuld en geconcretiseerd. Dit gebeurt door middel van de begroting en via de verordening op het financieel beheer (ex artikel 212 van de Gemeentewet).

Begrotingsafwijkingen en -overschrijdingen vragen om autorisatie door de gemeenteraad. In de regel legt het college deze wijzigingen vooraf aan de raad voor. Het college vraagt daarmee toestemming om het betreffende beleid uit te voeren en het benodigde bedrag te besteden.

Alleen wanneer door omstandigheden een autorisatie vooraf niet mogelijk is, legt het college een begrotingswijziging achteraf aan de raad voor. Als de raad hiermee instemt, wordt de besteding alsnog geautoriseerd en is deze rechtmatig. Begrotingswijzigingen moeten volgens de Gemeentewet tijdens het jaar zelf nog aan de gemeenteraad worden voorgelegd.

Over het algemeen worden begrotingsoverschrijdingen die passen binnen de beleidskaders van de raad niet meegenomen in het accountantsoordeel.

Bij de toetsing van begrotingsafwijkingen kunnen tenminste de volgende "soorten" begrotingsafwijkingen worden onderkend:	Onrechtmatig, maar telt niet mee voor het oordeel	Onrechtmatig en telt mee voor het oordeel
Budgetoverschrijdingen die passen binnen het bestaande beleid, maar waarbij de accountant ondubbelzinnig vaststelt dat die ten onrechte niet tijdig zijn geautoriseerd. Bijvoorbeeld: de verwachte kostenoverschrijding op jaarbasis was via tussentijdse informatie al wel bekend, maar men heeft geen voorstel tot begrotingsaanpassing ingediend en dit is in strijd met de budgetregels zoals afgesproken met de raad.		X
Budgetoverschrijdingen die geheel of grotendeels worden gecompenseerd door direct gerelateerde opbrengsten, bijvoorbeeld via subsidies of kostendekkende omzet.	X	
Budgetoverschrijdingen bij open einde (subsidie)regelingen. Vaak blijkt vanwege dit open karakter in het kader van het opmaken van de jaarrekening een (niet eerder geconstateerde) overschrijding.	X	
Budgetoverschrijdingen die worden gecompenseerd door extra inkomsten die niet direct gerelateerd zijn. Over de aanwending van deze extra inkomsten heeft de raad nog geen besluit genomen.		X

<p>Budgetoverschrijdingen betreffende activiteiten welke achteraf als onrechtmatig moeten worden beschouwd omdat dit bijvoorbeeld bij nader onderzoek van de subsidieverstrekker, belastingdienst of een toezichthouder blijkt (bijvoorbeeld een belastingnaheffing). Het zal hier in de praktijk vaak gaan om interpretatieverschillen bij de uitleg van wet- en regelgeving die na het verantwoordingsjaar aan het licht komen. Er zijn dan geen rechtmatigheidsgevolgen voor dat verantwoordingsjaar. Wel zal de gemeente ervoor moeten zorgen dat de overschrijdingen getrouw in de jaarrekening worden weergegeven. Ook kunnen er gevolgen zijn voor het lopende jaar.</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- geconstateerd tijdens verantwoordingsjaar</li> <li>- geconstateerd na verantwoordingsjaar</li> </ul>	X	X
<p>Budgetoverschrijdingen op activeerbare activiteiten (investeringen of totaal geautoriseerd budget) waarvan de gevolgen voornamelijk zichtbaar worden via hogere afschrijvings- en financieringslasten in het jaar zelf of pas in de volgende jaren.</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- jaar van investeren</li> <li>- afschrijvings- en financieringslasten in latere jaren</li> </ul>	X	X

### Overschrijding lasten programma's

Bij dit onderdeel moet per programma de rechtmatigheid van een hogere last in de rekening vergeleken met de begroting worden toegelicht.

In de programma's Openbare orde en veiligheid, Leefomgeving en Ruimtelijke ontwikkeling speelt dit, maar deze overschrijdingen zijn wel rechtmatig.

(bedragen x €1.000)

Programmanaam	Begroting 2022	Rekening 2022	Vershil
Openbare orde en veiligheid	16.892	19.538	2.646
Leefomgeving	41.200	42.228	1.028
Ruimtelijke ontwikkeling	9.188	9.483	295

### Toelichting programma Openbare orde en veiligheid

De overschrijding is met name veroorzaakt door de kosten voor de opvangplekken voor de vluchtelingen uit Oekraïne. Het betreft hierbij onder andere huur, leefgeld, inrichting, beveiliging, schoonmaak, woonbegeleiding, catering en locatiemanagement. Het rijk vergoedde tot 15 oktober 2022 €100 per persoon per dag. Per 15 oktober wordt €83 per persoon per dag vergoed. Kosten voor de verbouwing van locaties worden apart vergoed, net als kosten voor het leefgeld van Oekraïners in de particuliere opvang. Deze bedragen zijn tot op heden ruim voldoende om de kosten te dekken. De kosten van de crisisnoodopvang asielzoekers in het hotelschip aan het Pothoofd worden volledig vergoed door het COA.

Deze overschrijding is rechtmatig omdat deze geheel worden gecompenseerd door direct gerelateerde opbrengsten.

Deze overschrijding is niet onrechtmatig omdat deze geheel worden gecompenseerd door direct gerelateerde opbrengsten.

### Toelichting programma Leefomgeving

Bij de controle van de eerder gedane investeringen is een omissie geconstateerd in de activering van een parkeerbijdrage rondom het realiseren van parkeerplaatsen. Om geheel te voldoen aan de geldende richtlijnen BBV moet dit worden gecorrigeerd. Daarom moet het actief van de betreffende parkeerbijdrage ineens worden afgewaardeerd. Dit is bij het opstellen van de jaarrekening 2022 gecorrigeerd en zorgt voor een lastenoverschrijding van €1.029.000. Omdat de kapitaallast van deze investering door de parkeerexploitatie wordt gedekt, is deze extra afschrijving nu ook ten laste van de parkeerexploitatie gebracht.

Deze overschrijding is rechtmatig omdat het veroorzaakt wordt door het juist toepassen van wet- en regelgeving.

### Toelichting programma Ruimtelijke ontwikkeling

De lasten voor de intentieovereenkomsten rondom omgevingsvergunningen zijn hoger dan geraamd. Echter hieraan liggen collegebesluiten ten grondslag. Deze overschrijdingen zijn rechtmatig omdat deze geheel worden gecompenseerd door direct gerelateerde opbrengsten.

De lastenoverschrijding voor de omgevingsvergunningen worden ruimschoots gecompenseerd door hogere baten. Deze is wel onrechtmatig maar telt niet mee voor het oordeel omdat de overschrijving gecompenseerd wordt door direct gerelateerde opbrengsten.

### Reserves

Bij dit onderdeel moet de rechtmatigheid worden toegelicht van hogere puttingen en hogere stortingen uit/in reserves (> €50.000) dan begroot. Als dit voorkomt bij egaliserende reserves zijn deze gezien het doel van de reserve altijd rechtmatig. Bij de reserve kapitaallasten (niet egaliserende reserve) is een hogere putting gedaan dan begroot. Dit heeft te maken met de afwaardering van de parkeerbijdrage, die gedekt wordt door een putting uit de reserve kapitaallasten renovatie stadspoortgarage en brinkgarage en uit de mobiliteitsreserve parkeren (egaliserende reserve).

Deze overschrijding is rechtmatig omdat het veroorzaakt wordt door het juist toepassen van wet- en regelgeving.

### Investerings/Kredieten

Bij dit onderdeel moet de rechtmatigheid worden toegelicht van hogere uitgaven (> €50.000) op investeringen/kredieten dan begroot. Voor de Stadshof is €46.471 meer uitgegeven begroot. Dit wordt gecompenseerd door direct gerelateerde, maar niet geraamde bijdragen van derden ad €54.300. Deze overschrijding is daarom rechtmatig.

### Niet financiële onrechtmatigheid

Bij het aantrekken van geld en het uitzetten van middelen moeten de Nederlandse decentrale overheden zich houden aan de Wet Financiering decentrale overheden (Wet fido). De belangrijkste doelstellingen van deze wetgeving zijn het zorgen voor een efficiënte financiering en een adequate risicobeheersing ten aanzien van de treasury activiteiten. Ingaande het boekjaar 2021 dienen niet-financiële onrechtmatigheden in verband met het niet naleven van de bepalingen in de Wet fido en bijbehorende Regelingen te worden opgenomen en toegelicht in de paragraaf bedrijfsvoering.

Voor het boekjaar 2022 is geen sprake van niet-financiële onrechtmatigheden. Er is voldaan aan de volgende normen:

- de kasgeldlimieten per kwartaal;
- de rente risiconorm;
- de normen rondom schatkistbankieren.

### Verantwoording door het college

De financiële beheersmaatregelen die in deze jaarrekening worden beschreven vallen binnen de financiële rechtmatigheidskaders van de raad en hogere overheden.

### Vooruitblik

De gedane verbeteracties en aanbevelingen van de accountant ten behoeve van de interne (financiële) beheersing en de verdere doorontwikkeling van de verbijzonderde interne controle zullen voortvarend worden opgepakt door de organisatie.

## Financiering

### Samenvatting

In de paragraaf Financiering wordt aangegeven op welke wijze de gemeente gedurende het afgelopen jaar zijn activiteiten heeft gefinancierd. Het renteresultaat komt nagenoeg overeen met de bijgestelde begroting. In 2022 is €43,0 miljoen afgelost op de bestaande leningenportefeuille tot €200 miljoen eind van het jaar. Er zijn geen nieuwe leningen aangetrokken omdat de liquiditeitspositie toereikend is geweest. Het bedrag aan uitgezette leningen is afgenomen naar €19,1 miljoen als gevolg de normale aflossingen en de overdracht van lening van het vastgoed. Er zijn geen nieuwe leningen verstrekt.

De limieten voor rente- en liquiditeitsrisico's zijn in 2022 niet overschreden. De marktrente en de risico's omtrent de toekomstige rente zijn gestegen als gevolg van de hoge inflatie en de onzekere economische situatie. Door spreiding van de aflossingen en nieuwe leningen wordt dit risico voor het begrotingsresultaat beheerst.

### Beleidskader

Het Treasurybeleid van de gemeente Deventer is vastgelegd in het Treasurystatuut. De laatst vastgestelde versie van het statuut is uit 2021. Aanvullend is een beleidskader 'Verlenen van garanties en het verstrekken van geldleningen' uit 2020 van toepassing.

Het Treasurystatuut beschrijft de volgende doelstellingen:

- het waarborgen van een blijvende toegang tot de kapitaalmarkt om de beschikbaarheid over voldoende financiële middelen zeker te stellen.
- het beheersen van financiële risico's (renterisico's, koersrisico's, kredietrisico's en liquiditeitsrisico's).
- het realiseren van zo laag mogelijke kosten (rente, provisies en kosten van het betalingsverkeer) en het zeker stellen van voldoende liquiditeit.

Het Treasurybeleid heeft geen winstoogmerk. Uitgangspunt is dat alle rentelasten intern worden doorbelast aan de investeringen voor onder andere grondexploitaties, kapitaalgoederen, deelnemingen en leningen aan verbonden partijen. Hiervoor wordt jaarlijks een omslagrente bepaald waarmee een neutraal renteresultaat kan worden bereikt.

Voor de beheersing van risico's dient de gemeente te voldoen aan een aantal limieten:

- Renterisiconorm: het totale bedrag aan langlopende schulden wat in een kalenderjaar wordt afgelost of een renteherziening kent mag maximaal 20% bedragen van de totale gemeentebegroting.
- Kasgeldlimiet: het totale bedrag van kortlopende schulden (na aftrek van vlottende middelen) mag maximaal 8,5% bedragen van de totale gemeentebegroting.

De gemeente is ook verplicht te schatkistbankieren: liquide middelen dienen bij de schatkist te worden aangehouden met uitzondering van maximaal 2% van het begrotingstotaal voor het dagelijkse betaalverkeer..

## Aangetrokken financiering

### Huidige liquiditeits- en rentepositie

De gemeente beschikt over voldoende liquide middelen en een stabiele toegang tot financiering. De rentelasten van de leningportefeuille nemen gestaag af, met name bij het aflopen van langlopende leningen die in een verder verleden tegen hoge rentes zijn afgesloten. Er is veel onzekerheid over de rentestand van nieuwe leningen, zie daarvoor de rentevisie. De risico's voor de totale rentelasten zijn beperkt door de beperkte financieringsbehoefte, deze bevinden zich binnen de wettelijke normen.

### Financieringsstrategie

Gegeven de doelstellingen van het Treasurystatuut worden alleen nieuwe langlopende leningen aangetrokken als er een concrete financieringsbehoefte is. Dit wordt gedurende het jaar gemonitord. Tijdelijke financieringsbehoefte wordt opgevangen met de rekening-courant ter hoogte van €28 miljoen en de mogelijkheid kort lopende leningen af te sluiten.

### Rentevisie

In 2022 is de marktrente gestegen van een negatieve rente aan het begin tot ruim 3% aan het eind van het jaar. Een aantal ontwikkelingen ligt hieraan ten grondslag:

- De inflatie liep eind 2021 op als gevolg van een overspannen goederenmarkt waar tekorten in grondstoffen en halffabricaten die ontstonden door coronamaatregelen en handelsbeperkingen. Op dat moment werd dit als een tijdelijk probleem gezien, en reageerde de geldmarkten nog niet met renteverhogingen. Dit veranderde na de inval in Oekraïne en de verdere stijging in de prijzen van energie en landbouwproducten,. De inflatie steeg verder, voorspellingen over de economische groei werden negatiever en de rente ging stijgen. In de zomer was de rente voor een 10 jarige lening gestegen naar 2%.
- De reactie van de centrale bank (ECB) was een verdere verkrapping van de geldmarkt. De beleidsrente is in een viertal stappen verhoogd in 2022, en ook in 2023 zet de ECB dit beleid voort.
- De inflatie is sinds eind 2022 weer gedaald, wat vooral te danken was aan de relatieve rust op de energiemarkten. Maar de voorspellingen over de kerninflatie – exclusief volatiele energie- en voedselprijzen – vertonen nog steeds een opwaartse trend.
- De kapitaalmarkt lijkt (nog) te vertrouwen in het (op termijn) behalen van de 2% doelstelling van de ECB, de rente weerspiegelt niet een blijvend hoge inflatie. Het risico op hogere rentestanden is echter reëel.
- De rente voor een 10 en 20 jaar lineaire lening voor gemeenten bedraagt respectievelijk 3,3% en 3,2% (maart 2023). In de raming van de rentelasten voor nieuwe leningen zijn we in de begroting 2023 uitgegaan van 3,3%.



#### Langlopende geldleningen (> 1 jaar)

Onderstaande tabel toont een overzicht van de langlopende schulden. In 2022 is de omvang van de leningenportefeuille afgenomen als gevolg van contractuele aflossingen. Omdat deze aflossingen konden worden betaald vanuit de bestaande liquiditeiten, is geen nieuwe financiering aangetrokken.

(bedragen x €1 miljoen)

Aangetrokken financiering	Begroting	Jaarrekening
Stand per begin jaar	243,0	243,0
Contractuele aflossingen	43,0	43,0
Nieuwe leningen	10,0	0,0
Stand per einde jaar	209,9	199,9

#### Kortlopende schulden (< 1 jaar)

De gemeente heeft in 2022 geen kortlopende bankleningen afgesloten. Er is beperkt gebruik gemaakt van het rekening-courant krediet op de betaalrekeningen, gebruikt om schommelingen in het rekeningsaldo op te vangen. Het rekeningsaldo van de rekeningen, inclusief het saldo schatkistbankieren, was het gehele jaar positief.

## Verstreckte leningen

### Samenstelling bestaande leningenportefeuille

Onderstaande tabel toont een overzicht van de leningen die zijn verstrekt in het kader van de publieke taak. Door contractuele aflossingen neemt het saldo van de openstaande leningen ieder jaar af. Nieuwe leningen kunnen met instemming van de gemeenteraad worden verstrekt op het moment dat een financieringsverzoek aan de orde is. Nieuwe aanvragen worden getoetst met inachtneming van de door de raad vastgestelde beleidsnota 'Verlenen van garanties en verstrekken van geldleningen' uit 2020.

Het totaalbedrag aan verstreckte leningen is in 2022 met €1,1 miljoen afgenomen door reguliere aflossingen. Daarnaast wordt het verschil met de begroting verklaard door de leningen aan de NV Maatschappelijk Vastgoed die vanaf begin 2022 niet meer meetellen als verstreckte leningen.

(bedragen x €1 miljoen)

Verstreckte leningen	Begroting	Jaarrekening
Stand per begin jaar	37,7	20,2
Contractuele aflossingen	1,6	1,1
Nieuwe leningen	0,0	0,0
Stand per einde jaar	36,2	19,1

Onderstaande tabel toont een overzicht van het uitstaand saldo per tegenpartij per 31-12-2022.

(bedragen x €1 miljoen)

Tegenpartij	Uitstaand saldo
NV Sportbedrijf	12,69
Go Ahead Eagles	3,96
Enexis Holding	1,35
SVN	0,20
Stichting MiMiK	0,49
WDW Escohold	0,42
Deventer Hockey Vereniging	0,02
Totaal	19,12

## Renteresultaat

### Interne doorberekening van de rente

Het financieringsbeleid van de gemeente gaat uit van integrale financiering. Uitgangspunt is dat het taakveld Treasury een neutraal renteresultaat kent, wat bereikt wordt door de rentelasten van de gemeente door te belasten aan de gemeentelijke investeringen op de diverse programma's.

De rente die voor deze doorberekening wordt gebruikt, is de omslagrente. De omslagrente wordt gebruikt voor de berekening van de kapitaallasten van activa en de rentetoerekening aan grondexploitaties. Bij de bepaling van de rentelasten worden niet alleen de externe rentelasten meegenomen, maar ook de rentebaten op verstrekte leningen en de interne rentetoerekening aan reserves en voorzieningen.

### Rente grondexploitaties

De toerekening van rente aan grondexploitaties vindt altijd op basis van de gerealiseerde rentelasten plaats. Onderstaande tabel toont de berekening van het rentepercentage zoals dat aan de grondexploitaties in 2022 is doorbelast. Met 2,2% is dit percentage lager dan de 2,3% waar in de primaire begroting mee is gerekend. Het verschil komt voort uit de lagere rentelasten en het hogere eigen vermogen van de gemeente. De begroting is daarop in de loop van 2022 gewijzigd waardoor dit bij de jaarrekening niet meer leidt tot een verschil in het renteresultaat.

(bedragen x €1 miljoen)

Rente Grondexploitaties	Begroting (primair)	Jaarrekening
<b>Balanspositie passiva (begin boekjaar)</b>		
1 Eigen vermogen	93,0	144,9
2 Vreemd vermogen	341,0	344,9
3 Langlopende leningen (excl. projectfinanciering)	242,9	242,4
4 Kortlopende leningen	0,0	0,0
<b>Rentelasten</b>		
5 Rente langlopende leningen (excl. projectfinanciering)	7,20	7,65
6 Rente kortlopende leningen	0,00	0,00
<b>Berekening</b>		
7 Gewogen gemiddeld rentetarief (5+6) / (3+4)	3,0%	3,2%
8 aandeel vreemd vermogen t.o.v. balanstotaal (2) / (1+2)	78,6%	70,4%
9 Rentepercentage Grondexploitaties (7*8)	2,3%	2,2%

## Renteresultaat

Onderstaande tabel toont het renteresultaat voor 2022 zoals primair begroot en uiteindelijk gerealiseerd. De getoonde verschillen komen voort uit afwijkingen in de externe rentelasten en -baten en de omvang van de balansposities waaraan de omslagrente wordt doorberekend. Het relatief grote verschil in rentemarge op verstrekte leningen is een gevolg van het vervallen van de leningen aan NV Maatschappelijk Vastgoed. Het renteresultaat bij de vierde kwartaalrapportage is gelijk aan die van de jaarrekening, waardoor er geen voor- of nadeel in het rekeningresultaat resulteert.

De gehanteerde algemene omslagrente voor 2022 is bij de begroting vastgesteld op 2,2%. Bij het opstellen van de jaarrekening wordt nagegaan of de afwijking tussen de vooraf bepaalde omslagrente en de daadwerkelijke gemiddelde rentelasten meer dan 25% bedraagt. In dat geval vindt correctie plaats. Gezien de beperkte omvang van het renteresultaat is dat niet nodig geweest. Renteresultaten worden verrekend met de generieke weerstandsreserve.

(bedragen x €1 miljoen)

Renteresultaat	Begroting (primair)	Jaarrekening	Vershil
<b>Rentelasten</b>			
Rente korte financieringsmiddelen	0,00	0,00	0,00
Rente langlopende geldleningen	7,71	7,69	-0,02
Rente toegerekend aan eigen vermogen	0,49	0,51	0,02
Rente toegerekend aan voorzieningen	1,10	0,95	-0,15
<b>Totaal lasten</b>	<b>9,30</b>	<b>9,14</b>	<b>-0,15</b>
<b>Renteopbrengsten</b>			
Doorberekening aan grondexploitaties	2,05	2,31	0,26
Doorberekening aan activa (omslagrente)	7,36	7,04	-0,32
<b>Totaal opbrengsten</b>	<b>9,41</b>	<b>9,35</b>	<b>-0,06</b>
<b>Renteresultaat</b>	<b>0,11</b>	<b>0,21</b>	<b>0,09</b>
Rentemarge op verstrekte leningen	0,46	0,23	-0,23
<b>Renteresultaat (na correctie)</b>	<b>0,56</b>	<b>0,35</b>	<b>-0,32</b>

## Risicobeheer

### Inleiding

De belangrijkste risico's van het geldbeheer zijn renterisico, liquiditeitsrisico en kredietrisico. Deze paragraaf beschrijft de wijze waarop de gemeente Deventer met deze risico's omgaat en welke normen hierbij gelden.

### Renterisico op langlopende financiering

Stijgende rente op de kapitaalmarkt kan leiden tot hogere rentelasten dan is begroot. Dit treedt op bij herfinanciering van aflopende leningen waarbij het verschil tussen de oude en nieuwe rente tot hogere rentelasten kan leiden. Ook een hogere totale schuld zal tot hogere rentelasten leiden. De renterisico's op de langlopende financieringsmiddelen worden ingekaderd door de renterisiconorm. Deze (wettelijke) norm bepaald dat de renterisico's van renteherziening en herfinanciering niet hoger mag zijn dan 20% van de totale lasten op de begroting. Het doel van de renterisiconorm is het spreiden van de renterisico's van de leningenportefeuille waardoor een verandering in de rente vertraagd doorwerkt in de rentelasten van de gemeente. Om hieraan te voldoen, wordt bij de keuze voor looptijd van de lening rekening gehouden met een goede spreiding van de aflossingen over de jaren. De onderstaande tabel maakt inzichtelijk dat in 2022 geen overschrijding heeft plaatsgevonden van deze norm.

(bedragen x €1 miljoen)

Renteresultaat	Begroting	Jaarrekening
<b>Renterisico op vaste schuld</b>		
1a Renteherziening op vaste schuld (o/g)	0,0	0,0
1b Renteherziening op vaste schuld (u/g)	0,0	0,0
2 Netto renteherziening op vaste schuld (1a-1b)	0,0	0,0
3 Betaalde aflossingen	43,0	43,0
<b>4 Renterisico op vaste schuld (2+3)</b>	<b>43,0</b>	<b>43,0</b>
<b>Renterisiconorm</b>		
5 Stand van de begroting per 1 januari	408,3	408,3
6 Het bij ministeriele regeling vastgestelde percentage	20%	20%
<b>7 Renterisiconorm</b>	<b>81,7</b>	<b>81,7</b>
<b>Toets renterisiconorm</b>		
8 Renterisiconorm	81,7	81,7
9 Renterisico op vaste schuld	43,0	43,0
<b>Ruimte (+) / Overschrijding (-) (8-9)</b>	<b>38,7</b>	<b>38,7</b>

### Renterisico op kortlopende financiering

Bij financiering met kortlopende contracten is er onzekerheid over de toekomstige rentelasten. Deventer gebruikt kortlopende financiering daarom alleen om schommelingen in de liquiditeitspositie op te vangen en niet voor het financieren van langlopende investeringen. Ook wettelijk is het gebruik van kortlopende leningen beperkt. De kasgeldlimiet beperkt de toelaatbare omvang van de netto vlottende schuld tot 8,4% van de begrote lasten.

De gemeente heeft een maximaal rekening-courant krediet van €28 miljoen om schommelingen in de beschikbare liquiditeit op te vangen. Hiermee blijft de gemeente binnen de kasgeldlimiet van €31 miljoen. Onderstaande tabel maakt inzichtelijk dat dit in 2022 ook daadwerkelijk het geval is geweest. Overschrijding van de kasgeldlimiet heeft formele consequenties wanneer dit langere tijd aanhoudt. De provincie dient als toezichthouder op de hoogte te worden gebracht wanneer er in drie opeenvolgende kwartalen sprake is van een overschrijding.

(bedragen x €1 miljoen)

Toets kasgeldlimiet	Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
Kasgeldlimiet (8,5% van begrotingstotaal)	34,7	34,7	34,7	34,7
Gemiddelde netto vlottende schuld	-16,0	-7,4	-11,8	-27,4
Overschrijding (-) ruimte (+)	50,7	42,1	46,5	62,1

### Liquiditeitsrisico

Liquiditeitsrisico is de situatie dat de gemeente niet aan haar financiële verplichtingen kan voldoen door een tekort aan liquide middelen. Dit risico wordt beheerst door een buffer aan te houden op de rekening-courant. Daarnaast worden Door overtollige liquide middelen aangehouden bij het Rijk (het verplichte schatkistbankieren) waardoor versnippering van geld op verschillende kas- en banksaldi is beperkt. Tot slot is er goede en vlotte toegang tot aanbieders op de geldmarkt waardoor het liquiditeitsrisico zeer klein is.

Schatkistbankieren betekent dat de gemeente wettelijk verplicht is om tijdelijk overtollige middelen (liquiditeitsoverschotten) die boven een wettelijk geregeld saldo (2% van het begrotingstotaal) uitkomen, moet stallen bij het Rijk. De gemeente Deventer heeft dit gewaarborgd door ervoor te zorgen dat een positief saldo op de lopende rekeningen automatisch wordt afgeroomd boven een bepaald bedrag.

Onderstaande tabel laat zien dat in 2022 in alle kwartalen is voldaan aan de limiet voor het schatkistbankieren.

(bedragen x €1 miljoen)

Toets limiet schatkistbankieren	Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
Toegestaan saldo (2%) van begrotingstotaal)*	8,2	8,2	8,2	8,2
Gemiddeld saldo gemeentelijke rekeningen op dagbasis	2,4	3,4	2,9	3,7
Overschrijding (-) ruimte (+)	5,8	4,8	5,3	4,5

### Kredietrisico

De kredietrisico's zijn beperkt tot situaties waarin een van de partijen waaraan de gemeente leningen heeft verstrekt niet in staat is om deze terug te betalen. In die gevallen ontstaat een risico dat de gemeente de betreffende lening moet afschrijven. Uitzettingen zijn op grond van het Treasurystatuut slechts toegestaan uit hoofde van de uitvoering van een publieke taak waardoor dit risico beperkt is tot de uitgeleende middelen aan hoofdzakelijk verbonden partijen. De tabel in paragraaf 7.6.4 toont de hoofdsom per tegenpartij. Zoals te zien bedraagt het maximale kredietrisico op één partij €13,4 miljoen (Deventer Sportbedrijf).

### EMU saldo

Het EMU-saldo van de gemeente Deventer draagt bij aan het totale EMU-saldo van het Rijk en alle mede-overheden. De berekening van het EMU-saldo gaat uit van ontvangsten en uitgaven en wijkt daarom af van het saldo van baten en lasten zoals dat in de begroting is gepresenteerd. Bij een sluitende begroting kan een gemeente daardoor toch een negatief EMU-saldo hebben.

In 2018 hebben Rijk en mede-overheden afgesproken dat het EMU-tekort van mede-overheden in de periode tot en met 2022 maximaal -0,4% BBP mag bedragen. Jaarlijks wordt in de septembercirculaire door het Rijk aangegeven wat op basis van dit percentage het gewenste maximale EMU-saldo per gemeente is (de referentiewaarde). Voor Deventer is dit een EMU-saldo van €-13,7 miljoen. De referentiewaarde is indicatief en overschrijding door een individuele gemeente heeft geen directe consequenties.

Onderstaande tabel toont de opbouw van het EMU-saldo op basis van het hiervoor opgestelde CBS schema. Het EMU-saldo voor 2022 is zowel in de begroting als realisatie gunstiger dan de referentiewaarde.

(bedragen x €1.000)

Omschrijving	Omschrijving	Begroting	Jaarrekening
Mutaties activa	Financiële vaste activa	-1.583	-23.010
	Liquide middelen	0	673
	Overlopende activa	0	18.470
	Uitzettingen	0	-1.449
Mutaties passiva	Vaste schuld	-19.175	-42.985
	Vlottende schuld	9.188	1.396
	Overlopende passiva	0	-15.235
EMU saldo		8.404	51.508
EMU referentiewaarde		-13.688	-13.688
Ruimte (+) / Overschrijding (-) tov referentiewaarde		22.092	65.196



## Verbonden partijen

### Inzicht

De paragraaf Verbonden partijen geeft inzicht in de rechtspersonen (verbonden partijen) waarmee de gemeente Deventer een bestuurlijke en financiële relatie heeft en de (financiële) risico's die hiermee (mogelijk) gelopen worden. Ook wordt melding gemaakt van de actuele (beleids-) ontwikkelingen.

Verbonden partijen zijn (participaties in) deelnemingen (in vennootschappen), gemeenschappelijke regelingen, stichtingen en (coöperatieve) verenigingen. Van bestuurlijk belang is sprake wanneer de gemeente zeggenschap heeft door een zetel in het bestuur of door stemrecht. Onder financieel belang wordt verstaan dat de gemeente middelen ter beschikking heeft gesteld die ze kwijt raakt ingeval van faillissement van de verbonden partij of dat de gemeente voor een bepaald bedrag aansprakelijk wordt gesteld als de verbonden partij zijn/haar verplichtingen niet nakomt.

De relatie van de gemeente met de verbonden partijen is zeer verschillend van aard. Soms met een wettelijke basis en soms ontstaan vanuit gemeentelijk beleid voor de uitvoering daarvan en soms voor uitvoering van bedrijfsvoering activiteiten. In alle gevallen gaat het echter om de behartiging van een publiek belang.

Wet- en regelgeving stelt eisen voor verbonden partijen. Een van die eisen is de opstelling van een paragraaf verbonden partijen en het vaststellen van een visie op en beleid rond verbonden partijen in die paragraaf of in een afzonderlijke nota.

In de op 11 oktober 2017 vastgestelde kadernota Verbonden partijen en de op 26-5-2020 vastgestelde Uitvoeringsnota Verbonden partijen wordt beschreven welke gemeentelijke kaders gelden voor de samenwerking met verbonden partijen en hoe invulling wordt gegeven aan de rollen van eigenaar (zeggenschap) en opdrachtgever (sturing). Zie daarvoor het hoofdstuk [Beleidskader](#).

De cijfers die gepresenteerd worden bij het financieel belang en bij het verwacht eigen vermogen, vreemd vermogen en financieel resultaat zijn, voor zover beschikbaar, afkomstig uit de jaarrekening 2021 en uit de begroting 2023 van de verbonden partij. Vervolgens is een verbinding gelegd met de paragraaf [Weerstandsvermogen en risicomanagement](#).

## Conclusies

Uit de informatie die is opgenomen in onderstaande paragraafonderdelen ontlene wij geen aanwijzingen dat de gemeente voor bepaalde financiële risico's aanvullend specifiek weerstandsvermogen zou moeten aanhouden. Die conclusie wordt getrokken ondanks de volgende meest belangrijke risico's:

- De hoge inflatie in algemene zin en specifiek de stijgende energiekosten die van invloed zullen zijn op de exploitatieresultaten van verbonden partijen en / of de kosten van dienstverlening van die partijen aan de gemeente.
- De financiële situatie van met name de NV Deventer Schouwburg en daarmee een nog nader vast te gaan stellen sluitende meerjarige begroting voor de schouwburg (momenteel een structureel nadeel van afgerond €350.000 en tijdelijk meerjarig eerst zelfs nog wat hoger (afgerond €463.000) is afhankelijk van nog te nemen gemeentelijke besluitvorming over de toekomst van het Cultureel Centrum (plan De Nieuwe Keizer) en de positie van de schouwburg daarin.

## Samenvatting

### Algemene aspecten:

- De gemeente heeft de beschikking over alle vastgestelde jaarrekeningen 2021 van de verbonden partijen. De vastgestelde jaarrekeningen 2022 van de verbonden partijen zijn bij het opstellen van deze paragraaf nog niet beschikbaar. Vanuit sommige partijen is al wel een prognose van het rekeningresultaat bekend.
- Een groot aantal verbonden partijen heeft ook een begroting 2023 (en soms ook een meerjarenbegroting) beschikbaar. Voor wat betreft de gemeenschappelijke regelingen zijn die documenten reeds in het voorjaar van 2021 aan de gemeenteraad beschikbaar gesteld en heeft dat in 2021 niet tot indiening van een gemeentelijke zienswijze geleid. Met andere woorden, de begrotingen van de gemeenschappelijke regelingen kregen de instemming van de gemeente Deventer. Jaarrekeningen 2020 van gemeenschappelijke regelingen zijn in het voorjaar van 2021 ter kennisname aan de gemeenteraad gebracht.
- Indien daartoe aanleiding was (is) werd (wordt) de gemeenteraad met afzonderlijke raadmededelingen of in kwartaal rapportages geïnformeerd over actuele (financiële) ontwikkelingen bij verbonden partijen.
- Per verbonden partij wordt in deze paragraaf inzicht gegeven in het publiek - en financieel belang van de gemeente en wordt aandacht besteed aan het financieel risico en actuele ontwikkelingen. Uitgangspunt is dat de verbonden partij zelf zorgt voor borging van haar financiële risico's middels een weerstandsvermogen. Dit om te voorkomen dat deelnemende gemeenten in verbonden partijen eventuele ongedekte financiële nadelen moeten bekostigen.
- Over de financiële effecten voor verbonden partijen wegens de corona (maatregelen) wordt de gemeenteraad separaat en periodiek in (kwartaal)rapportages over de actualiteit daarvan geïnformeerd.
- Met een raadmededeling van 26-5-2020 is de Uitvoeringsnota Verbonden Partijen ter kennisname gepresenteerd. De Uitvoeringsnota vormt een handreiking voor het college van B en W en de ambtelijke organisatie voor het effectief relatiemanagement en het borgen van de control op verbonden partijen. De nota gaat in op de wijze waarop de gemeente toezicht, sturing en beheersing van verbonden partijen inricht en uitvoert, alsmede de verantwoording daarover. Dat is van belang omdat de gemeente voor het realiseren van haar maatschappelijke ambities mede afhankelijk is van deze organisaties en ook aansprakelijk is als het met deze organisaties zelf of met de taakuitoefening en creëren van maatschappelijke waarde door deze organisaties mis gaat. Zij biedt handvatten en afspraken voor het relatiemanagement van verbonden partijen en verheldert de rollen die in het onderhouden van de relatie te onderscheiden zijn. Ook bevat de Uitvoeringsnota implementatiepunten, waaronder een aanzet voor wijziging in de informatievoorziening over de verbonden partijen middels de paragraaf verbonden partijen aan de gemeenteraad. Voornemen is dat voortaan in de paragraaf een tabel met een risicoprofiel per verbonden partij zou worden opgenomen en in een grafiek de risicoscore zou worden gepresenteerd. Hierdoor krijgen het college en de gemeenteraad in één overzicht inzicht in de risicoclassificatie van verbonden partijen. Daarnaast biedt de risicoscore van de verbonden partij een handvat om gemeentelijke mate van betrokkenheid en mate van toezicht op de verbonden partij af te stemmen. Die toezegging is nog niet gerealiseerd. In de tweede helft van 2023 wordt uitwerking ervan opgepakt zodat toepassing bij het opstellen van de jaarrekening 2023 kan plaatsvinden. Bij het bepalen van de risicoscore zal ook de omvang van het publiek belang aan de orde komen evenals het financieel belang dat de gemeente in deze partijen heeft.

- Met een raadsbesluit van 7 oktober 2020 heeft de gemeenteraad besloten over een initiatiefvoorstel vanuit de gemeenteraad die tot doel heeft de grip op de samenwerking met de gemeenschappelijke regelingen te verbeteren zodat daarmee de positie van de gemeenteraden in zowel de regio IJsselland als de Cleantech regio op de samenwerkingsverbanden en gemeenschappelijke regelingen kan worden verbeterd. Het raadsbesluit betreft vijf nader uit te werken voorstellen die met de regiogemeenten moeten worden afgestemd. Daaronder begrepen het verzoek aan GR-en om conform de Wet GR voortaan tijdig een kadernota ter voorbereiding van de eerstvolgende begroting (van gemeenschappelijke regelingen) aan te bieden aan de gemeenteraadsvergaderingen die jaarlijks in het voorjaar worden gehouden. Met een raadmededeling van 29 april 2021 is de stand van zaken weergegeven. Constatering is dat niet alle GR-en daaraan (nog) voldoen en vanuit het college is daar, indien nodig, nogmaals de aandacht voor gevraagd.
- Per 1 juli 2022 is een wijziging in de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) doorgevoerd. De bedoeling van deze wetswijziging is dat gemeenteraden/provinciale staten meer invloed hebben op de gemeenschappelijke regelingen (GR-en), waaraan de gemeente/provincie deelneemt. In een brief vanuit het ministerie van Binnenlandse Zaken van 19 april 2022 zijn gemeenteraden daarover geïnformeerd. Grofweg kan hierbij een onderscheid worden gemaakt tussen wijzigingen die géén afweging vergen en wijzigingen die wel een afweging vergen. De gewijzigde wetgeving is ingegaan per 1 juli 2022 en heeft een invoeringstermijn van twee jaar. Dit betekent dat uiterlijk 1 juli 2024 alle gemeenschappelijke regelingen moeten zijn aangepast aan de wetswijziging. In de voorbereiding van deze herziening moeten alle raden aangeven welke wijzigingen ze wenselijk vinden. Voor 1 juli 2024 moeten alle deelnemers elke herziene regeling vaststellen. Op initiatief van de gemeente Steenwijkerland met een aangenomen motie vanuit haar gemeenteraad en gevolgd door een afstemming met de griffies van de gemeenten in de regio IJsselland, vindt de uitwerking van de wetswijziging betreffende het versterken van de rol van gemeenteraden bij beleidsvorming in wijzigingen van de gemeenschappelijke regelingen in de regio IJsselland in gezamenlijkheid plaats. De gemeente Deventer heeft naast een deelneming in bovengenoemde gemeenschappelijke regelingen aanvullend ook een deelneming in een aantal andere gemeenschappelijke regelingen. Het betreft de regio Stedendriehoek, PlusOV, Collectief Overijssel en Sallcon. Bekend is dat deze gemeenschappelijke regelingen eveneens een traject hebben opgestart om in 2023 een voorstel tot wijziging van de gemeenschappelijke regeling conform de wetswijziging voor te leggen.
- In 2022 wordt een digitaal toegankelijk dossier voor de gemeenteraad aangemaakt waarin planning- en control documenten en governance documenten van verbonden partijen zijn in te zien. De toegang daartoe wordt gerealiseerd middels de paragraaf verbonden partijen bij de jaarrekening 2023.
- De fors gestegen energieprijzen hebben effect op de financiële huishouding van verbonden partijen. De gemeente zal binnen een vastgesteld kader zorgen voor een bepaalde mate van energiecompensatie voor maatschappelijke instellingen, waaronder verbonden partijen

#### Specifieke aspecten:

- 2019 is door het bestuur van Dataland het besluit genomen de activiteiten van de onderneming uiterlijk eind december 2021 te hebben overgedragen of afgebouwd zodat het daarna kan worden geliquideerd. Met de komst van de Landelijke Voorziening WOZ in 2017 is informatie over de WOZ-waarde van woningen gratis beschikbaar gekomen en is het gebruik van de Vastgoedscanner van Dataland enorm teruggelopen c.q. overbodig. Inmiddels zijn het secretariaat van het Gemeentelijk Geo-Beraad, de kennisbank en de opleidingen al door de VNG overgenomen. De Vastgoedscanner, de dataleveringen en een aantal KNOOP-diensten zijn in 2021 naar het Kadaster overgegaan. Dataland wordt in 2023 formeel geliquideerd.
- Er zijn vijf tijdelijke juridische entiteiten opgericht bij de verkoop van de aandelen Essent: CBL Vennootschap BV, CSV Amsterdam BV, Publiek Belang Elektriciteitsproductie BV, Verkoop Vennootschap BV (VV) en Vordering op Enexis BV (VoE). Als gevolg van de invoering van de Wet Onafhankelijk

Netbeheer (WON) in Nederland werd Essent per 30 juni 2009 gesplitst in een netwerkbedrijf (later Enexis) enerzijds en een productie- en leveringsbedrijf (het deel dat verkocht is aan RWE) anderzijds. Het doel van die entiteiten is in algemene zin de afwikkeling van de verkoop van Essent aan RWE. Iedere entiteit heeft daarnaast een specifiek doel en staat in deze paragraaf beschreven. Op 9-4-2020 hebben de aandeelhoudersvergaderingen van drie van de vijf entiteiten, CBL, VV en VoE besloten de vennootschappen per 9-5-2020 te ontbinden. Inmiddels zijn die 3 entiteiten in 2020 ontbonden. Het bestuur van PBE is in overleg met de andere contractuele partijen om na te gaan wanneer de contractuele verplichtingen voortijdig kunnen worden beëindigd en de vennootschap vervolgens kan worden ontbonden. Het doel is dat ook de vennootschap PBE in 2023 zal kunnen worden ontbonden. Ontbinding van CSV is afhankelijk van een nog lopende bezwaarprocedure, maar ook voor deze BV geldt dat opheffing in 2023 is voorzien.

- Eind 2019 is de strategische visie High Five 2020 van de NV Sportbedrijf Deventer geactualiseerd. Een visie voor de toekomst van De Scheg wordt vanaf het najaar van 2022 uitgewerkt en met het college en de raad besproken. Die vast te stellen visie wordt de basis voor (vervangings-) investeringen in De Scheg.
- Enexis investeert in voorzieningen die het net geschikt maken voor grotere en veranderende energiestromen. De verwachting is dat Enexis de komende tien jaar €1,9 miljard extra moet investeren in het energienetwerk. De extra investeringen mag Enexis met enkele jaren vertraging, over een periode van 40 jaar, doorberekenen in de tarieven voor huishoudens en bedrijven. Deze investeringen moeten wel voorgefinancierd worden. Daarvoor heeft Enexis haar aandeelhouders in april 2020 gevraagd haar eigen vermogen met €500 miljoen te versterken waardoor het onder gunstige voorwaarden vermogen kan aantrekken op de kapitaalmarkt voor de benodigde extra investeringen in het energienetwerk. In 2020 is door aandeelhouders een hybride converteerbare lening van €500 miljoen verstrekt. De deelname van Deventer is ruim €1,3 miljoen. Op 14-4-2022 heeft de aandeelhoudersvergadering het Strategisch Plan 2022 vastgesteld. De strategische doelen van Enexis worden gerealiseerd onder de voorwaarde dat Enexis financieel solide blijft. De energietransitie en uitbreiding van het netwerk stelt Enexis voor een aantal forse uitdagingen. Het aanleggen van infrastructuur kent lange doorlooptijden en gaat gepaard met grote investeringen. Opgave is dat de energietransitie haalbaar en betaalbaar is, en dat hoge investeringen financieerbaar blijven. In dat kader heeft het kabinet de intentie uitgesproken (en dat de Tweede Kamer gemeld) om een kapitaalstorting te doen en daarmee aandeelhouderschap door de Staat als belangrijk verder uit te werken onderdeel van de structurele oplossing van de kapitaalbehoefte te zien. Dit in aanvulling op een eventuele toekomstige bijdrage van bestaande / nieuwe provinciale en gemeentelijke aandeelhouders, op wie zij een nadrukkelijk beroep doen. Om de financiële soliditeit te waarborgen én binnen dat kader de energietransitie en uitbreiding van het netwerk te kunnen realiseren zijn door de drie grote landelijke netwerkbedrijven afspraken met de Staat gemaakt over mogelijke toetreding van de Staat om daarmee het Eigen Vermogen te kunnen versterken. Bij Enexis is dat voorlopig niet nodig. Dat komt mede door de verkoopopbrengst van €1,1 miljard netto van de verkoop van dochteronderneming Fudura in 2022. Daarover is de raad met een raadsmededeling in december 2022 geïnformeerd.
- NV Bergkwartier keert vanaf 2019 weer structureel dividend uit. Het meerjarige perspectief beschrijft dat de liquiditeit vanaf 2024, naar verwachting, weer ruimte geeft om extra uitkeringen te doen van het achterstallig dividend over de jaren voor 2019. Naar verwachting kan vanaf 2024 jaarlijks 1/3 deel van het achterstallig dividend worden uitgekeerd. Voor Deventer 3 x €34.000. Met het verder verstevigen van het financieel fundament volgens het Strategisch Plan en het in 2021 vastgestelde meerjarige plan kan de NV Bergkwartier zich weer nadrukkelijk richten op haar strategische doelen voor behoud (en herontwikkeling) van historisch waardevol erfgoed in de stad en de omgeving. Daaronder begrepen inhaal van achterstallig onderhoud, verwijdering asbest en verduurzaming.
- Zonder beleidswijziging is de financiële situatie van de NV Deventer Schouwborg in meerjarig perspectief zorgelijk. De continuïteit van deze NV en daarmee een nog nader vast te gaan stellen sluitende meerjarige begroting voor de schouwborg (momenteel een structureel nadeel van €350.000 en

tijdelijk meerjarig nog wat hoger van afgerond €463.000) is afhankelijk van nog te nemen gemeentelijke besluitvorming over de toekomst van het Cultureel Centrum (Plan Nieuwe Keizer) en de positie van de schouwburg daar in. Daarnaast is definitieve gemeentelijke besluitvorming over het verstrekken van gemeenteleningen voor vervangingsinvesteringen aan de schouwburg nodig. Voorwaarde daarvoor is eveneens een sluitende meerjarige begroting.

- De registergoederen van de NV Maatschappelijk Vastgoed Deventer zijn met notariële akte van 17-2-2021 aan de gemeente overgedragen. Over 2021 voert de gemeente de exploitatie van het overgedragen vastgoed. De liquidatie en daaruit voortvloeiende financiële afwikkeling met de gemeente is in 2022 gerealiseerd.
- Vanuit de Wet Regelgeving Burgerluchthavens en Militaire Luchthavens (RBML) heeft het Rijk Provinciale Staten van Gelderland opdragen een luchthavenbesluit op grond van de Wet luchtvaart te nemen. Provinciale Staten van Gelderland hebben op 8 juni 2022 luchthavenbesluit vastgesteld. Daaraan gerelateerd is een af te geven vergunning Wet Natuurbescherming. Dit luchthavenbesluit vervangt de Omzettingsregeling luchthaven Teuge. Het luchthavenbesluit verschilt op een aantal onderdelen van de omzettingsregeling. Onder andere zijn twee banen vervallen, moet het naderende vliegverkeer via het aanliegpunt naar de luchthaven komen en is de geluidsruijme gehalveerd [- 3 dB(A)-correctie]. Het uitvoeren van valschermvluchten met vliegtuigen in geluid categorie 1 tot en met 4 worden met ingang van 1 januari 2023 beperkt. Daartoe worden 4 dagdelen per maand in het weekend vastgesteld waarop met deze vliegtuigen deze vluchten niet mogen worden uitgevoerd. De luchthaven stelt deze dagdelen vast, in samenspraak met de CRO Teuge en de uitvoerders van valschermvluchten. CRO is een bij Wet Luchtvaart en verordening vanuit de provincie Gelderland gevormde Commissie Regionaal Overleg waarin periodiek het uitwisselen van informatie plaatsvindt tussen haar leden over het feitelijke en voorziene gebruik van de luchthaven. In de CRO hebben ook omwonenden, milieuorganisaties, overheden en ondernemers zitting.
- KonnecteD heeft in 2020 een nieuw Ondernemingsplan vastgesteld met bijpassende meerjarige begroting waarin is opgenomen dat het bedrijf verder zal transformeren van een klassiek SW bedrijf (de instroom in de SW is gestopt) naar modern Werkleerbedrijf voor het uitvoeren van de Participatiewet. Dit vraagt investeringen in nieuwe Werk-Leer Routes voor nieuwe instroom vanuit de Participatiewet en de arbeidstoekomst voor de huidige SW populatie kan daarmee beter worden geborgd. Er is een intensief traject gestart om te komen tot een Transformatieplan KonnecteD. Hierin worden twee prioriteiten benoemd: integratie van het oude Sallcon en het oude Deventer Werk talent in één KonnecteD (hieronder valt ook monitoring en sturing) en bijpassend leiderschap en cultuur. De raad is hierover met een raadsmededeling van 6 juli 2021 geïnformeerd.  
Door de bezuiniging op de rijksbijdrage WSW van 2015 tot en met 2021 worden in de eerste jaren van het meerjarenperspectief exploitatieverliezen geleden die met inzet van reserves (GR en BV tezamen) kunnen worden afgedekt. Prognose volgens het vastgestelde Ondernemingsplan (september 2020) is dat vanaf 2025 positieve resultaten kunnen worden gerealiseerd. Uit de begroting 2023 van KonnecteD BV blijkt echter een meerjarig exploitatietekort. De beschikbare reserves zijn dan over een aantal jaren niet meer toereikend. De directeur van KonnecteD BV is verzocht enkele toekomstscenario's uit te werken en in afstemming van de twee gemeenten die deelnemen in Sallcon GR daartoe besluitvorming voor respectievelijk de colleges en de gemeenteraden van Olst-Wijhe en Deventer voor te leggen. De governance van Sallcon/KonnecteD wordt geëvalueerd op effectiviteit en efficiency. Het samenwerkingsverband van Deventer en Olst-Wijhe is vervat in een gemeenschappelijke regeling die haar bedrijfsmatige activiteiten in KonnecteD BV heeft belegd. De uitkomsten van de evaluatie van de governance worden in 2023 met de raad gedeeld.
- Vanwege veranderingen in de Archiefwet en de visie van het rijk op de regionale historische centra staat vast dat het rijk uit de gemeenschappelijke regeling Collectief Overijssel (voorheen: HCO) zal treden. Wel blijft het Rijk duurzaam verbonden met de regionale historische centra vanwege de papieren archieven. Hierbij is een juridische constructie nodig om de financiering door het Rijk te regelen. Dit wordt nader uitgewerkt.

- Het college heeft besloten een onderzoek te starten naar de effectiviteit van de uitvoering van werkzaamheden in de buitenruimte. Die worden nu door HGB, Circulus-Berkel en Cambio uitgevoerd. Beoordeeld wordt of deze werkzaamheden effectiever kunnen worden uitgevoerd (door betere en/of samenwerking) of dat de werkzaamheden mogelijk bij een andere partij kunnen worden gelegd. Onderzoeksresultaten worden in 2023 verwacht. Met een raadsmededeling van 29-11-2022 is de gemeenteraad daarover geïnformeerd.
- In de aandeelhoudersvergadering van Circulus BV van 17 februari 2021 is het geactualiseerde Strategieplan van Circulus BV vastgesteld. De raad is daarover met een raadsmededeling geïnformeerd.
- Het aankomende jaar gaan gemeenten en het RSJ IJsselland samen met aanbieders, ouders en jeugdigen verder met de uitwerking van belangrijke thema's in de visie (Regionale Visie Jeugdhulp IJsselland 2021-2025), zoals bovenregionale samenwerking, de aanpak van wachtlijsten en het beheersen van de kosten van jeugdhulp. Daarnaast wordt er samengewerkt op bovenregionale thema's zoals de om- en afbouw van 3-milieusvoorzieningen en JeugdzorgPlus locaties. Per 1 januari 2023 is het nieuwe inkoopmodel in werking getreden. In 2023 wordt er een analyse gemaakt van het kwantitatief en kwalitatief dekkend zorglandschap. Verder ligt de focus op monitoring en het opstellen van een beheersplan voor kosten en kwaliteit van de hulpverlening..
- GGD ontwikkelingsbrief: "Zolang we in Nederland de focus niet verleggen naar gezondheid en gedrag zullen de gezondheidsverschillen en ziektelasten verder toenemen. Meer nog dan gezondheidsbescherming en preventie moeten we gezondheid bevorderen door lokaal, regionaal en landelijk te werken aan een gezonde basis. De coronacrisis heeft deze boodschap versterkt. Er is nu een niet te missen kans om de publieke gezondheid te versterken en samen te werken aan weerbare en gezonde inwoners. Alle 25 GGD-en in Nederland en ook GGD IJsselland moeten vol op deze beweging kunnen inzetten en ook op lange termijn voorbereid zijn op nieuwe crisissen. Dit is ook landelijk hoog op de agenda gezet richting het nieuwe kabinet. Daar is een robuuste organisatie voor nodig en moeten nu een aantal structurele investeringen worden gedaan in de basis van de organisatie van GGD IJsselland".
- Omgevingsdienst IJsselland (hierna: de OD) is in april 2021 het Programma Samen Toekomstbestendig gestart. Het programma kent een vijftal sporen waarvan in 2021 vier sporen nader zijn uitgewerkt. Na uitwerking van de 4 sporen van het programma zijn ze in samenhang met elkaar gebracht wat leidt tot de kaders en uitgangspunten voor een duurzame begroting 2023 en de herijking van de financiering van de OD die in 2022 bestuurlijk zullen worden vastgesteld. Op 2 maart 2022 is door de omgevingsdienst een raadspresentatie gegeven over het programma.
- Op 11 juni 2021 heeft Wadinko het beleidsplan 2021-2026 vastgesteld. Wadinko continueert het bestaande beleid met lichte accent verschuivingen. Zie informatie in deze paragraaf.
- In 2023 ligt de prioriteit van de GR Stedendriehoek bij de uitvoering van de Regionale Agenda 2.0, inclusief het uitvoeringsprogramma en het investeringsplatform. Daarnaast wordt uitdrukkelijk de samenwerking met partners uit bedrijfsleven, onderwijs en maatschappelijke organisaties gezocht. Samen is in 2022 de nieuwe koers van de regio bepaald. De GR vervult hierin, samen met stichting Strategische Board, een belangrijke rol.
- Volgens de kadernota 2024 van Plus OV: De grootste uitdaging blijft het beheersen van de kosten voor organisatie en vervoer. Het uitvoeren van alle ritaanvragen met behoud van een hoge klanttevredenheid is, mede gezien het tekort aan chauffeurs, wellicht een nog grotere uitdaging. De medewerkers van PlusOV gaan er onvoorwaardelijk voor om het evenwicht tussen de beschikbare vervoerscapaciteit en de vervoersvraag te bewaren. De missie van PlusOV blijft onze opdracht: 'Mensen prettig, betaalbaar en efficiënt vervoeren wanneer er geen vervoersalternatief is'

## Beleidskader

In toenemende mate doen gemeenten voor de uitvoering van haar publieke taken een beroep op andere organisaties waaraan zij taken aan uitbesteden, via inkoop of subsidie of via uitvoering door verbonden partijen.

Bij verbonden partijen kan het zowel gaan om privaatrechtelijke organisaties (vaak vennootschappen) als om publiekrechtelijke organisaties (gemeenschappelijke regelingen). Voor wat betreft de private partijen gaat het om organisaties en instellingen waarover gemeenten zowel financieel als bestuurlijk zeggenschap hebben. In geval van (de publiekrechtelijke) gemeenschappelijke regelingen gaat het om samenwerkingsvormen met een rechtspersoonlijkheid. De diversiteit van de verbonden partijen is de afgelopen jaren toegenomen, evenals het financiële en beleidsmatige gewicht ervan; dit werd nog eens versterkt door de decentralisaties in het sociale domein.

Gemeenten blijven verantwoordelijk voor de aansturing van verbonden partijen, de controle erop en de financiële consequenties voor de eigen organisatie. Om deze verantwoordelijkheden waar te kunnen maken is het van belang dat het college en de gemeenteraad weten wat hun bevoegdheden zijn. Vanuit zowel het publiekrecht als het privaatrecht zijn kaders van toepassing voor (de samenwerking in) verbonden partijen. Het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) en daaruit voortvloeiende richtlijnen geven specifieke voorschriften mee over aspecten inzake verbonden partijen. Voorschrift is dat gemeenten in de paragraaf verbonden partijen van de gemeentelijke begroting en jaarrekening de visie op en beleid omtrent verbonden partijen opnemen. Indien gemeenten een afzonderlijk door de raad vastgestelde beleidsnota verbonden partijen hebben kan daarnaar worden verwezen. Deventer heeft voor de opstelling van een kadernota verbonden partijen gekozen.

Daarnaast is in de financiële verordening (artikel 21) van de gemeente vastgelegd dat het college periodiek in een beleidsnota het systeem van toezichtuitoefening op de onderscheiden verbonden partijen vastlegt en dit systeem ter kennis brengt van de raad. De kadernota verbonden partijen beschrijft hoe de gemeente Deventer omgaat met verbonden partijen, zodat op een weloverwogen manier invulling wordt gegeven aan de rollen van eigenaar (zeggenschap) en opdrachtgever (sturing).

In oktober 2017 is de beleidsnota verbonden partijen geactualiseerd vastgesteld door de gemeenteraad. Meer dan voorheen wordt met het vernieuwde kader een actievere betrokkenheid van college en gemeenteraad bij verbonden partijen inhoud gegeven. Naast expliciete kaders voor processen tot besluitvorming zijn inhoudelijke kaders opgenomen en is aandacht besteed aan de instrumenten voor kaderstelling, controle en sturing. Onderscheid wordt daarbij gemaakt voor de kader stellende en controlerende rol van de gemeenteraad en de opdrachtgevers- en eigenaar rol van het college. Voor het sturen en beheersen zijn vier rollen voor de gemeente te onderscheiden:

- Gemeenteraad; kaderstelling en controlerend;
- College; opdrachtgever (sturing) en eigenaar (zeggenschap);

Een verbonden partij is gekoppeld aan een kerntaak van de gemeente op een specifiek beleidsterrein. Dit betekent dat ook vanuit inhoudelijk(e) beleid(doelen) gestuurd wordt op de verbonden partijen.



Het doel van actieve betrokkenheid bij verbonden partijen is het:

- behartigen van het publieke belang;
- beheersen van risico's die met verbonden partijen samenhangen;
- borgen van de continuïteit van de verbonden partij.

De gemeenteraad is verantwoordelijk voor de kaderstelling binnen de gemeente. De gemeenteraad heeft daartoe kader stellende bevoegdheden maar ook het budgetrecht. Dit zijn twee instrumenten waarmee aan de voorkant kan worden gestuurd op inhoud/beleid en financiën. De kadernota verbonden partijen dient als richtlijn voor het college en indirect voor de verbonden partij. Het kader verbonden partijen is ook de grondslag voor de gemeenteraad om te kunnen controleren en al dan niet te interveniëren.

Om de controlerende rol adequaat uit te voeren maakt de gemeenteraad in de regel gebruik van de reguliere planning en control instrumenten van de gemeente en de gemeenschappelijke regelingen en de raadsmededelingen van het college.

Vierjaarlijks wordt een evaluatie per verbonden partij opgesteld die met de gemeenteraad wordt gedeeld. Met een raadsmededeling van 28-5-2019 is het evaluatierapport over de gemeenschappelijke regelingen regio IJsselland gepresenteerd en op 26-5-2020 een raadsmededeling het evaluatierapport over de overige verbonden partijen.

Het college heeft op 26 mei 2020 de zogenaamde Uitvoeringsnota Verbonden Partijen vastgesteld. De Uitvoeringsnota vormt een handreiking voor het college van B en W en de ambtelijke organisatie voor het effectief relatiemanagement en het borgen van de control op verbonden partijen. De nota gaat in op de wijze waarop de gemeente toezicht, sturing en beheersing van verbonden partijen inricht en uitvoert, alsmede de verantwoording daarover.

Op 14 december 2021 heeft de Eerste Kamer ingestemd met een wijziging van de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr). De gewijzigde WGR versterkt de kader stellende en controlerende rol van gemeenteraden. De participatiemogelijkheden van burgers en belanghebbenden bij de besluitvorming in gemeenschappelijke regelingen worden vergroot. Concrete wijzigingen zijn onder andere:

- gemeenteraden krijgen de mogelijkheid om vooraf een zienswijze te geven op het gehele ontwerp of wijziging van een gemeenschappelijke regeling
- gemeenteraden krijgen de bevoegdheid om een zienswijze in te dienen voorafgaand aan het nemen van besluiten door het bestuur van een gemeenschappelijke regeling
- gemeenteraden kunnen besluiten om een gezamenlijk voorstel te doen tot het oprichten van een gemeenschappelijke adviescommissie
- het bestuur van de gemeenschappelijke regeling moet de raden van de deelnemende gemeenten alle inlichtingen geven die zij nodig hebben voor de uitoefening van hun taken,
- de gemeenschappelijke regeling moet bepalingen bevatten over de wijze waarop ingezetenen van de deelnemende gemeenten en belanghebbenden bij de voorbereiding, uitvoering en evaluatie van beleid op grond van de regeling betrokken worden (inspraak)
- Recht van onderzoek door gemeenschappelijke raden, unanieme deelname.
- Lokale en gemeenschappelijke Rekenkamers om onderzoek te doen naar gevoerde bestuur.

### Financiële risico's per Verbonden partij

In het algemeen geldt dat bij de meeste deelnemingen sprake is van gebruikelijke bedrijfsvoering risico's. Die conclusie is te baseren op de accountantsrapporten bij de jaarrekeningen van die partijen waarin aandacht is besteed aan de continuïteit van de bedrijfsvoering. Bij sommige vennootschappen is daarnaast informatie opgenomen over bijzondere omstandigheden en risico's. Ook is voor een paar verbonden partijen melding gemaakt van de actuele waarde van het bezit. Informatie over de vermogensposities, de resultaten, bijzondere omstandigheden en actuele waarden zijn indicaties (er zijn er uiteraard meer) over de continuïteit van een verbonden partij en hun vermogen om financiële risico's te kunnen opvangen.

Hieronder treft u alle verbonden partijen aan, waarbij per partij kort is aangegeven wat het doel, de aard van de verbinding met de gemeente en het publiek belang is. De volgorde sluit aan bij de programma-indeling. In de aard van de verbindingen zijn de volgende categorieën onderscheiden:

- GR = Gemeenschappelijke regeling - deelname (% belang)
- NV = Naamloze vennootschap - aandeelhouder (% belang)
- BV = Besloten Vennootschap - aandeelhouder (% belang)
- ST = Stichting - deelname (% belang)
- Coöp = Coöperatie - deelname (% belang)

## Circulus Berkel BV

Vestigingsplaats: Apeldoorn



Website: [circulus](#)

Programma: Algemene dekkingsmiddelen

Entiteit: BV

Deelnemingspercentage: 21,83%

Doel en openbaar belang: Inname en verwijdering van huishoudelijk- en bedrijfsafval en stadsreiniging.

Financieel risico: De gemeente loopt financieel risico over het geactiveerde aandelenkapitaal in Circulus BV en op het geraamde dividend voor de algemene middelen (dividend Cirec). De aandelen van Circulus BV worden gehouden door de gemeenten Apeldoorn, Deventer, Epe, Zutphen, Doesburg, Bronckhorst, Brummen, Voorst en Lochem. Dochteronderneming CiRec BV is in handen van de gemeenten Apeldoorn en Deventer. Financieel risico is ook een stijging van de kosten voor dienstverlening afvalinzameling en reiniging openbare ruimte wegens de fors gestegen energiekosten. De kostenstijging van de dienstverlening aan Deventer kan in 2023 nog voor 75% worden gedekt vanuit de gemeentelijke energiekostencompensatie middelen. De omvang van het (structureel) financieel effect voor de gemeentebegroting vanaf 2024 is op dit moment nog niet duidelijk. Daarover wordt of separaat of in kwartaalrapportages informatie aan de gemeenteraad verstrekt.

Toelichting: Circulus heeft geen winstdoelstelling. Publieke dienstverlening wordt tegen kostprijs gedaan. Circulus is gegroeid naar een weerstandsvermogen dat een solvabiliteits-percentages van minimaal 25% vertegenwoordigt. Een eis die banken stellen bij de financiering van Circulus.  
Het belang van Deventer is 21,83%. Dat belang moet ook in de algemene reserve van Circulus BV zijn vertegenwoordigd. Na jaarrekening 2021 van Circulus is dat belang in het eigen vermogen 20,0, waardoor na vaststelling van de jaarrekening 2021 van Circulus geen dividend aan Deventer kon worden uitbetaald. Ook in het meerjarig perspectief tot en met 2025 wordt nog geen dividenduitkering voorzien omdat het belang van 21,83% nog niet in de Algemene Reserve is gerealiseerd.

**Beleidsvoornemens 2023:** In de aandeelhoudersvergadering van 17 februari 2021 is het geactualiseerde Strategieplan van Circulus vastgesteld. De raad is daarover met een raadsmededeling geïnformeerd. De realisatie daarvan zal in jaarplannen worden uitgewerkt en in samenspraak met gemeenten zijn beslag krijgen in de begroting van en de dienstverlening aan gemeenten (voor Deventer: afvalinzameling en reiniging openbare ruimte). De aankomende jaren zullen de investeringsbedragen toenemen. Deze worden met name veroorzaakt door elektrificeren van het wagenpark, investering in overname containerparken van Gemeenten en aanpassingen in beleid (bijvoorbeeld omgekeerd inzamelen). Hierdoor zal het balanstotaal stijgen. Om te kunnen voldoen aan de solvabiliteitseis van minimaal 25% zal ook het eigen vermogen moeten toenemen. Het college heeft besloten een onderzoek te starten naar de effectiviteit van de uitvoering van werkzaamheden in de buitenruimte. Met een raadsmededeling van 29-11-2022 is de gemeenteraad daarover geïnformeerd. De werkzaamheden in de openbare ruimte worden momenteel door HGB, Circulus en Cambio Buurtbeheer (Circulus) uitgevoerd. Beoordeeld wordt of deze werkzaamheden effectiever kunnen worden uitgevoerd (door betere en/of – andere - samenwerking) of dat de werkzaamheden mogelijk bij een andere partij kunnen worden gelegd

**Contractwaarde 2022:** €8.981.823 (afval) en €6.952.667 (reiniging)

**Bijdrage GR 2022:**

**Subsidie 2022:**

**Dividend 2022:** Nog niet bekend (Cirec)

Financiële gegevens	2021	2022	2023
Eigen vermogen	€16.142.268	€16.934.000	€17.868.000
Vreemd vermogen	€37.406.319	€41.181.000	€38.525.000
Resultaat	€1.469.343	€1.446.000	€1.416.000
Bron	Jaarrekening	Begroting	Begroting
Nominale (balans)waarde aandelenkapitaal 31-12-2022:	€18.400 (€18.400)		
Garantie 31-12-2022:			
Lening 31-12-2022:			

## CSV Amsterdam BV

Vestigingsplaats: 's-Hertogenbosch

Website:

Programma: Algemene dekkingsmiddelen

Entiteit BV

Deelnemingspercentage: 0,26%

Doel en openbaar belang: Als gevolg van de invoering van de Wet Onafhankelijk Netbeheer (WON) in Nederland is Essent per 30 juni 2009 gesplitst in een netwerkbedrijf (Enexis) en een productie- en leveringsbedrijf (Essent). In 2009 is het productie- en leveringsbedrijf verkocht aan RWE. Daarnaast heeft Deventer in 2014 de aandelen in het afvalverwerkingsbedrijf Attero (voormalig Essent Milieu) verkocht aan Waterland. Uit beide verkopen vloeit de deelneming voort waarin wij aandeelhouder zijn van CSV Amsterdam B.V. (CSV=Claim Staat Vennootschap)

CSV heeft drie doelstellingen:

- namens de verkopende aandeelhouders van Essent een eventuele schadeclaimprocedure voeren tegen de Staat als gevolg van de WON (Wet Onafhankelijk Netbeheer);
- namens de verkopende aandeelhouders eventuele garantieclaim procedures voeren tegen RECYCLECO B.V. ("Waterland");
- het geven van instructies aan de Escrow-agent wat betreft het beheer van het bedrag (€13,5 miljoen) dat op de Escrow-rekening n.a.v. verkoop Attero is gestort.

Uiteindelijk doel is de afwikkeling van de verkoop van Essent aan RWE.

Ad a: De Hoge Raad in 2015 heeft besloten dat de Splitsingswet niet in strijd is met het recht van de Europese Unie. Met deze uitspraak van de Hoge Raad zijn de vorderingen van Essent op de Staat definitief afgewezen. Voor de vennootschap is de procedure daarmee geëindigd.

Ad b: In 2016 is een compromis werd bereikt tussen CSV, Recycleco B.V. en Attero Holding B.V. over betwiste (fiscale) claims alsmede over een belastingteruggave en in april 2020 is een tweede en finale compromis bereikt tussen hiervoor genoemde partijen voor de beëindiging van alle resterende geschillen met betrekking tot betwiste (fiscale) claims, alsmede over een belastingteruggave. Op 21 mei 2020 heeft CSV het resterend vermogen op de Escrow-rekening van €7.951.352,47 ontvangen, welk bedrag vervolgens onder inhouding van €150.000 voor aanvulling van het werkkapitaal volledig is uitgekeerd aan de aandeelhouders.

Financieel risico: Het risico en daarmee de aansprakelijkheid voor de aandeelhouders is relatief gering en beperkt tot de hoogte van het nominale aandelenkapitaal van deze vennootschap (totaalbedrag €20.000), art 2.:81 BW.

Toelichting:

Beleidsvoornemens 2023: In februari 2021 heeft CSV bezwaar gemaakt tegen de naheffingsaanslag afvalstoffenbelasting. Op het moment is CSV in gesprek met de Belastingdienst over het bezwaar. Afhankelijk van de reactie van de Belastingdienst en de kans van slagen van een eventuele gerechtelijke procedure zal in overleg met Aandeelhouderscommissie van CSV de procedure al dan niet worden voortgezet. Na afwikkeling van deze bezwaar- en eventuele gerechtelijke procedure of eventuele voortijdige beëindiging van deze procedure (bijvoorbeeld door een mogelijk compromis tussen de Belastingdienst en CSV of een besluit van de Aandeelhouderscommissie de procedure niet verder voort te zetten) zal CSV kunnen worden opgeheven en de resterende liquide middelen kunnen worden uitgekeerd aan de aandeelhouders naar rato van het aandelenbelang.

Contractwaarde 2022:

Bijdrage GR 2022:

Subsidie 2022:

Dividend 2022:

Financiële gegevens	2021	2022	2023
Eigen vermogen	€312.379	€0	€0
Vreemd vermogen	€22.664	€0	€0
Resultaat	-€42.665	-€100.000	€0
Bron	Jaarrekening	opheffing in 2023	Opheffing in 2023
Nominale (balans)waarde aandelenkapitaal 31-12-2022:	€52 (€52)		
Garantie 31-12-2022:			
Lening 31-12-2022:			

## Het Groenbedrijf BV

Vestigingsplaats: Deventer



Website: [hetgroenbedrijf](https://hetgroenbedrijf.nl)

Programma: Leefomgeving

Entiteit: BV

Deelnemingspercentage: 50%

Doel en openbaar belang: Beheer, onderhoud, aanleg en vervanging van openbaar groen en zorgen voor een duurzame instandhouding. Sociale onderneming door inzet van mensen met afstand tot de reguliere arbeidsmarkt.

Financieel risico: De ontwikkeling van de tarieven voor de dienstverlening wegens de kostenontwikkeling van het personeelsbestand (waaronder kosten voor instroom van deelnemers vanuit de Participatiewet als ook een seniorenregeling) als ook de inkoopkosten bij derden. Daaronder begrepen de financiële effecten van de energiekostenstijging.

Toelichting: De gemeente Deventer en KonnecteD BV zijn elk voor 50% aandeelhouder in HGB BV. Het begroot resultaat voor 2021 was -€167.000. De interim directeur van HGB heeft in 2021 maatregelen getroffen om de begroting sluitend te krijgen en daarbovenop zijn oudere balansposten opgeschoond en daardoor is over 2021 een positief exploitatieresultaat van €774.000 behaald, waarvan het grootste gedeelte eenmalig van aard is. Met het positief resultaat over 2021 kan de eigen vermogen positie weer worden aangevuld, nadat over 2019 en 2020 nadelige resultaten waren geboekt van respectievelijk -€173.000 en -€422.000. Informatie is dat over 2022 een klein positief resultaat is behaald.

Het Groenbedrijf verzorgt de leefomgeving van de gemeente Deventer en doet dat voor een substantieel deel met mensen met lagere / beperkte competenties. HGB draagt daarmee in belangrijke mate bij aan social return. De inzetbare doelgroep verandert. Het aantal werkzame Wsw'ers daalt en de groep deelnemers vanuit de Participatiewet stijgt. De financiering voor deze doelgroepen verschilt en leidt per saldo in de toekomst voor het meerjarige perspectief tot hogere personele kosten en legt daarmee druk op de tariefontwikkeling van het groenonderhoud voor de gemeente.

**Beleidsvoornemens 2023:** Het college heeft op 18-12-2020 besloten een onderzoek te starten naar de effectiviteit van de uitvoering van werkzaamheden in de buitenruimte. Met een raadsmededeling van 29-11-2022 is de gemeenteraad daarover geïnformeerd. De werkzaamheden in de openbare ruimte worden momenteel door HGB, Circulus en Cambio Buurtbeheer (Circulus) uitgevoerd. Beoordeeld wordt of deze werkzaamheden effectiever kunnen worden uitgevoerd (door betere en/of – andere - samenwerking) of dat de werkzaamheden mogelijk bij een andere partij kunnen worden gelegd. Tevens wordt in 2022 de governance van HGB, waarin zowel de gemeente Deventer als KonnecteD BV momenteel ieder 50% belang hebben, nader onderzocht op effectiviteit en efficiëntie van de uitvoering van het gemeentelijk publiek belang (groenonderhoud openbare ruimte). Dit onderzoek kan pas worden voltooid als de resultaten en conclusies van het onderzoek naar de effectiviteit van de uitvoering van werkzaamheden in de buitenruimte in brede zin bekend zijn (zie informatie hierboven).

De doorontwikkeling van HGB richt zich op 3 facetten: organieke aanpassingen, bedrijfs- en uitvoeringsprocessen en de cultuur binnen het bedrijf. Daarnaast vergt de PSO certificering PSO (Prestatieladder Sociaal Ondernemen) de aandacht. De huidige certificering is trede 3 en geldig tot 1 augustus 2022. Doelstelling is een gelijkblijvende PSO trede. Financieel aandachtspunt zijn de stijgende energieprijzen en de stijgende loonkosten mede in relatie tot de vitaliteit van het ouder wordende personeelsbestand.

**Contractwaarde 2022:** €8.789.062

**Bijdrage GR 2022:**

**Subsidie 2022:**

**Dividend 2022:**

Financiële gegevens	2021	2022	2023
Eigen vermogen	€1.924.000	€1.434.000	€1.434.000
Vreemd vermogen	€2.363.000	€2.559.000	€2.559.000
Resultaat	€774.000	€0	€0
Bron	Jaarrekening	Begroting	Begroting
Nominale (balans)waarde aandelenkapitaal 31-12-2022: €30.000 (€30.000)			
Garantie 31-12-2022:			
Lening 31-12-2022:			



## Coöperatie Dimpact ua

Vestigingsplaats: Enschede



Website: [dimpact](https://dimpact.nl)

Programma: Algemene dekkingsmiddelen

Entiteit: Coöp

Deelnemingspercentage: 3%

Doel en openbaar belang: Het verbeteren en innoveren van gemeentelijke dienstverlening door het gezamenlijk inkopen van ICT-oplossingen en het delen van kennis.

Financieel risico: Gezien de bijdrage van Dimpact aan de uitvoering van het implementatieplan 'Doorpakken nu' van €285.000 in 2021, is er sprake van een positieve ontwikkeling. In 2022 en 2023 zal er respectievelijk €413.000 en €155.000 uit het eigen vermogen worden bijgedragen. In overleg met de accountant en de RvC is afgesproken om een weerstandsvermogen aan te houden van minimaal €1.600.000 (circa 50% van de jaarlijkse bedrijfskosten). Naar de huidige inzichten zullen deze bijdragen mogelijk zijn. Dimpact is op dit moment financieel gezond.

Als de leden tussentijds zouden besluiten de vereniging op te heffen, zullen individuele leden zelf een contract moeten afsluiten voor continuïteit van hosting, ontwikkeling en beheer van ICT-systemen. Er is dan een risico op hogere kosten omdat er dan niet meer als collectief over de prijs onderhandeld wordt. Het gaat hier om procesondersteuning die cruciaal is voor onze dienstverlening en bedrijfsvoering

Toelichting:

Beleidsvoornemens 2023: Deventer betaalt jaarlijks €6.000 contributie en heeft een overeenkomst voor het afnemen van softwaresystemen en hostingskosten van de software. Hieronder vallen o.a. het zaakstelsel (e-Suite) en de burgerzakenmodules. Samenwerken in de vereniging van gemeenten zorgt, naast inkoopvoordeel, voor kennisdeling waardoor de leden elkaar verder helpen. Dimpact is een coöperatieve vereniging, 40 gemeenten zijn lid.

Dimpact vertegenwoordigt ruim drie miljoen inwoners. In 2020 is gestart met de implementatie van de strategische richting voor 2020-2025. Het doel is een toekomstvast dienstverlening te realiseren voor alle leden van Dimpact. Met de strategische koers en het daarbij behorende implementatieplan 'Doorpakken nu' ligt er een goede basis voor de komende jaren. Naast verbeteren en vernieuwen is continuïteit van bestaande dienstverlening een belangrijke voorwaarde. 2023 en 2024 staan in het teken van de vervanging van de functionaliteiten van het zaakstelsel e-Suite. Dit gebeurt innovatief: in componenten, op basis van common ground techniek.

Contractwaarde 2022: €731.593

Bijdrage GR 2022:

Subsidie 2022:

Dividend 2022:

Financiële gegevens	2021	2022	2023
Eigen vermogen	€2.335.079	€1.840.394	€1.339.109
Vreemd vermogen	€3.218.590	Niet bekend	Niet bekend
Resultaat	-€16.316	€9.898	-€135.618
Bron	Jaarrekening	Begroting	Begroting
Nominale (balans)waarde aandelenkapitaal 31-12-2022:			
Garantie 31-12-2022:			
Lening 31-12-2022:			

## GR Bedrijfsvoeringsorganisatie Sallcon (Konnected)

Vestigingsplaats: Deventer



Website: [sallcon](http://sallcon.nl)

Programma: Inkomensvoorziening en Arbeidsmarkt

Entiteit: GR

Deelnemingspercentage: 50%

Doel en openbaar belang: Werkvoorziening voor mensen met een arbeidshandicap, re-integratie van werklozen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Begeleider en bemiddelaar bij gesubsidieerde arbeid.

Financieel risico: Door de bezuiniging op de rijksbijdrage WSW van 2015 tot en met 2021 worden in de eerste jaren van het meerjarenperspectief exploitatieverliezen geleden die met inzet van reserves (Sallcon GR en KonnecteD BV tezamen) kunnen worden afgedekt. Prognose volgens het vastgestelde Ondernemingsplan (september 2020) is dat vanaf 2025 positieve resultaten zouden kunnen worden gerealiseerd. Uit de begroting 2023 van KonnecteD BV blijkt echter een meerjarig exploitatietekort. De beschikbare reserves zijn dan over een aantal jaren niet meer toereikend. De directeur van KonnecteD BV is verzocht enkele toekomstscenario's uit te werken en in afstemming van de twee gemeenten die deelnemen in Sallcon GR daartoe besluitvorming voor respectievelijk de colleges en de gemeenteraden van Olst-Wijhe en Deventer voor te leggen.

Toelichting: Sallcon GR is een GR bedrijfsvoeringorganisatie van de gemeenten Deventer en Olst-Wijhe. De GR heeft haar bedrijfsmatige activiteiten in haar 100% dochteronderneming KonnecteD BV belegd. KonnecteD BV en Sallcon GR tezamen hebben een vrij beschikbaar weerstandsvermogen van €9,6 miljoen, dat kan worden ingezet voor dekking van de nadelige exploitatieresultaten die met name het gevolg zijn van de Rijkskortingen. Uit de jaarlijkse financiële risicoscan van KonnecteD blijkt dat voor financiële risico's een weerstandsvermogen van €2,6 miljoen aangehouden moet worden. Het vrij beschikbaar weerstandsvermogen van €7,0 miljoen (€9,6 miljoen - €2,6 miljoen) wordt ingezet voor dekking van de eerste jaarschijven van de niet sluitende meerjarige begroting. Het begrotingstekort voor 2023 is €2,0 miljoen. Volgens een meerjarige prognose is het beschikbaar weerstandsvermogen over een aantal jaren niet meer toereikend om exploitatie tekorten af te dekken.

Beleidsvoornemens 2023: KonnecteD BV is een netwerkwerkorganisatie met een toekomstbestendige werk-leersetting en heeft de aansluiting op en met de arbeidsmarkt. De belangrijkste uitdaging voor de toekomst is het creëren van voldoende werkgelegenheid voor bestaande en nieuwe doelgroepen.

KonnecteD heeft in 2020 een nieuw Ondernemingsplan vastgesteld met bijpassende meerjarige begroting waarin is opgenomen dat het bedrijf verder zal transformeren van een klassiek SW – bedrijf (de instroom in de SW is gestopt) naar modern Werk-leerbedrijf voor het uitvoeren van de Participatiewet. Dit vraagt investeringen in nieuwe Werk-Leer Routes voor nieuwe instroom vanuit de Participatiewet en de arbeidstoekomst voor de huidige SW populatie kan daarmee beter worden geborgd. Er is een intensief traject gestart om te komen tot een Transformatieplan KonnecteD. Hierin worden twee prioriteiten benoemd: integratie van het oude Sallcon en het oude Deventer Werk talent in één KonnecteD (hieronder valt ook monitoring en sturing) en bijpassend leiderschap en cultuur. De raad is hierover met een raadsmededeling van 6 juli 2021 geïnformeerd. Met een besluit van 9 september 2021 heeft het bestuur van Sallcon GR besloten de governance van het samenwerkingsverband (Sallcon GR en uitvoeringsorganisatie KonnecteD BV) van de gemeenten Deventer en Olst-Wijhe voor uitvoering van de WSW en de Participatiewet te evalueren en met aanbevelingen te komen. Er is evaluatie van de huidige governance gestart met ondersteuning van adviesbureau Proof. Medio 2023 worden aanbevelingen gedaan.

Contractwaarde 2022: €15.934.408 (Wsw-bijdrage) en €4.806.675 (contractwaarde)

Bijdrage GR 2022: €60.000

Subsidie 2022:

Dividend 2022:

Financiële gegevens	2021	2022	2023
Eigen vermogen	€17.249.000	15.931.000	€14.733.000
Vreemd vermogen	€7.558.000	€8.215.000	€8.560.000
Resultaat	€68.000	-€1.320.000	-€1.198.000
Bron	Jaarrekening	Begroting	Prognose
Nominale (balans)waarde aandelenkapitaal 31-12-2022:			
Garantie 31-12-2022:			
Lening 31-12-2022:			

## GR Gemeentelijke Gezondheidsdienst (GGD) IJsselland

Vestigingsplaats: Zwolle



Website: [ggd](http://ggd)

Programma: Meedoen

Entiteit: GR

Deelnemingspercentage: 9%

Doel en openbaar belang: Beschermen en bevorderen van de gezondheid van onze inwoners. Daarbij richt de GGD zich op het verminderen van ongelijkheid in de kans op goede gezondheid onder inwoners. GGD IJsselland is daarnaast onderdeel van een samenhangend aanbod van publieke gezondheid in Nederland. Samenwerking in de regio IJsselland door uitvoering van de Wet publieke gezondheid en richt zich op jeugdgezondheidszorg, infectieziektebestrijding, monitoring van gezondheid en advies over gezondheidszorg aan gemeenten, zorg voor publieke gezondheid bij crisis en rampen. Volgens de wet moeten GGD-en dezelfde gebiedsindeling bevatten als de gemeenten die samen de Veiligheidsregio vormen.

Financieel risico: Elke gemeente geeft een bijdrage per inwoner voor de basisproducten die voor alle gemeenten gezamenlijk worden uitgevoerd (inwonerbijdrage). GGD IJsselland voert een actief financieel risicobeleid. Risico's voor de GGD zijn o.a. faillissement van toeleveranciers, claims, extra inzet medewerkers bij uitbraak infectieziekte en boventallig personeel bij beëindiging of afnemende activiteiten. Indien de weerstandscapaciteit niet voldoet, kunnen gemeenten – naar rato van het inwonertal - worden aangesproken op een eventueel exploitatietekort. Het weerstandsvermogen is met een ratio van 1,09 volgens de begroting 2023 goed. Op basis van de meerjarenraming van GGD IJsselland en het beschikbare weerstandsvermogen is het risico voor de gemeente Deventer klein.

Toelichting: In totaal nemen 11 gemeenten deel aan de Gemeenschappelijke Regeling (GR) GGD IJsselland. Elke gemeente heeft 1 stem. De zeggenschap in de GGD is daarmee afgerond 9%. Het financieel belang van Deventer in de GGD is echter 18,3%.

Beleidsvoornemens 2023: GGD ontwikkelingsbrief: "Zolang we in Nederland de focus niet verleggen naar gezondheid en gedrag zullen de gezondheidsverschillen en ziektelasten verder toenemen. Meer nog dan gezondheidsbescherming en preventie moeten we gezondheid bevorderen door lokaal, regionaal en landelijk te werken aan een gezonde basis. De coronacrisis heeft deze boodschap versterkt. Er is nu een niet te missen kans om de publieke gezondheid te versterken en samen te werken aan weerbare en gezonde inwoners. Alle 25 GGD-en in Nederland en ook GGD IJsselland moeten vol op deze beweging kunnen inzetten en ook op lange termijn voorbereid zijn op nieuwe crisissen. Dit is ook landelijk hoog op de agenda gezet richting het nieuwe kabinet. Daar is een robuuste organisatie voor nodig en moeten nu een aantal structurele investeringen worden gedaan in de basis van de organisatie van GGD IJsselland".

Contractwaarde 2022: €3.655.000 (bijdrage 2022 volgens begroting 2022)

Bijdrage GR 2022: €96.000 (maatwerk GGD)

Subsidie 2022:

Dividend 2022:

Financiële gegevens	2021	2022	2023
Eigen vermogen	€2.546.000	€1.500.000	€2.500.000
Vreemd vermogen	€18.252.000	€7.669.000	€7.374.000
Resultaat	-€368.000	€0	€0
Bron	Jaarrekening	Begroting	Begroting
Nominale (balans)waarde aandelenkapitaal 31-12-2022:			
Garantie 31-12-2022:			
Lening 31-12-2022:			

## GR Historisch Centrum Overijssel

Vestigingsplaats: Zwolle



Website: [historischcentrumoverijssel](https://historischcentrumoverijssel.nl)

Programma: Kunst en Cultuur

Entiteit: GR

Deelnemingspercentage: 33%

Doel en openbaar belang: CO voert het beheer en advies over gemeentelijke- en rijksarchiefbescheiden en -collecties. Daarnaast zijn er publiekstaken gericht op ontsluiting van de archieven, zoals tentoonstellingen, websites e.d. Dit is vastgelegd in de gemeenschappelijke regeling, aanvullend in een vierjarig activiteitenplan. Naast Deventer zijn Zwolle en de Rijksoverheid (ministerie van OCenW) deelnemer.

Financieel risico: Het weerstandsvermogen is toereikend. Het aangekondigde uittreden van het Rijk per 2024 is een mogelijk financieel risico voor CO.

Toelichting:

Beleidsvoornemens 2023: Binnen de programmaliijn erfgoed laat CO Stadsarchief Deventer zich in de beleidsperiode 2021-2024 leiden door één drijvende ambitie: excelleren in het beheer en toegankelijk maken van analoge erfgoedcollecties. Er zijn drie functies die aan de door ons beheerde collecties verbonden zijn: Houdbaar, Bruikbaar en Zichtbaar. De collecties zijn uniek en onvervangbaar en daarom is het een kerntaak om ze zo goed mogelijk fysiek te behouden voor onze en toekomstige generaties. De toegevoegde waarde ontstaat echter vooral als mensen de collecties gaan gebruiken; dat willen we dan ook optimaal faciliteren, zonder drempels en met een stevige nadruk op digitaal. Met CO zijn in 2021 gesprekken gestart over de mogelijkheid tot het samenvoegen van erfgoedfuncties op locatie Klooster 12.

Uittreding Rijk 2024: Door de vele veranderingen in de archiefwereld heeft het Ministerie van OC&W aangegeven haar rol en positie in de Regionaal Historische Centra (RHC's) te willen herzien en samen met de RHC's te zoeken naar andere mogelijkheden. CO wil samen met betrokkenen kansen in de erfgoedsector onderzoeken en keuzes maken. Over het proces tot uittreding van het rijk wordt de gemeenteraad nog nader geïnformeerd.

Contractwaarde 2022:

Bijdrage GR 2022: €1.131.907

Subsidie 2022:

Dividend 2022:

Financiële gegevens		2021	2022	2023
Eigen vermogen		€2.649.103	€2.562.998	€2.580.512
Vreemd vermogen		€2.467.021	€2.584.002	€2.816.488
Resultaat		€766.000	€0	€0
Bron		Jaarrekening	Begroting	Begroting
Nominale (balans)waarde aandelenkapitaal 31-12-2022:				
Garantie 31-12-2022:				
Lening 31-12-2022:				



## GR Omgevingsdienst IJsselland

Vestigingsplaats: Wijhe



Website: [Omgevingsdienst IJsselland](#)

Programma: Milieu en Duurzaamheid

Entiteit: GR

Deelnemingspercentage: 8%

Doel en openbaar belang: Samenwerking in de regio IJsselland op het terrein van vergunningverlening, toezicht houden en handhaving van de milieuwetgeving.

Financieel risico: De Omgevingsdienst IJsselland maakt een ontwikkeling door: van pionieren naar professionaliseren. Een belangrijk deel van deze ontwikkeling is beschreven in het programma Samen Toekomstbestendig waarin dienst en deelnemers samen optrekken in de verdere ontwikkeling van de OD. Middels deze ontwikkeling is aandacht gekomen voor een professionele bedrijfsvoering, een goede duurzame begroting, het leveren van maximale toegevoegde waarde als dienst en een professionele en efficiënte uitvoering. De uitwerking van het programma leidt tot meerdere financiële effecten welke zijn samengekomen in de begroting 2023. De ontwikkeling van de OD moet leiden tot een betere beheersing van de financiën doordat de bedrijfsvoering en de begroting op orde zijn gebracht. Een toetsing van het weerstandsvermogen heeft niet plaatsgevonden binnen het programma.

Toelichting: Het door de Omgevingsdienst IJsselland (hierna: de OD) in april 2021 gestarte Programma Samen Toekomstbestendig is nagenoeg afgerond. De kaders en uitgangspunten voor een duurzame begroting zijn vastgesteld en vormen de basis voor de begroting 2023 en de herijking van de financiering van de OD. Het vijfde en laatste spoor van het Programma Samen Toekomstbestendig, het verbeteren van de efficiency, wordt naar verwachting in 2023 afgerond.

Beleidsvoornemens 2023: De begroting ziet op een verdere professionalisering van de Omgevingsdienst IJsselland en het rechtekken van de scheefgroei tussen de deelnemers onderling. Door de herijkte financieringssysteem krijgt iedere deelnemer in 2023 waarvoor het betaald heeft. Deze begroting biedt een robuuste basis voor de toekomst van de Omgevingsdienst IJsselland en de dienstverlening aan haar deelnemers.

Contractwaarde 2022: €1.832.900

Bijdrage GR 2022:

Subsidie 2022:

Dividend 2022:

Financiële gegevens	2021	2022	2023
Eigen vermogen	€424.122	€316.000	€316.000
Vreemd vermogen	€3.075.648	€3.182.900	€3.374.885
Resultaat	-€108.433	€0	€0
Bron	Jaarrekening	Begroting	Begroting
Nominale (balans)waarde aandelenkapitaal 31-12-2022:			
Garantie 31-12-2022:			
Lening 31-12-2022:			

## GR Regio Stedendriehoek

Vestigingsplaats: Twello



Website: [regiostedendriehoek](https://regiostedendriehoek.nl)

Programma: Burger en Bestuur

Entiteit: GR

Deelnemingspercentage: 22,7%

Doel en openbaar belang: Doelstelling van de regio Stedendriehoek is het behartigen van de gemeenschappelijke en regionale belangen van de deelnemende gemeenten. En het samen met belangengroepen, maatschappelijke organisaties en private partijen bevorderen van een evenwichtige ontwikkeling op het gebied van wonen, werken, bereikbaarheid en een versterking van het vestigingsklimaat in algemene zin. Een schone toekomst en een sterk vestigingsklimaat: dat zorgt voor welvaart en welzijn in onze regio. Vanuit deze gezamenlijke drijfveren werken overheden, ondernemers, onderwijs en onderzoek samen in en aan de Cleantech Regio. Er zijn geen gemeentelijke bevoegdheden overgedragen aan de regio.

Financieel risico: Het weerstandsvermogen van de regio is niet groot maar toereikend. De financiële risico's zijn beperkt en er is geen lang vreemd vermogen aangetrokken. Mocht de regio onverhoopt niet aan haar verplichtingen kunnen voldoen, moet teruggevallen worden op deelnemende gemeenten.

Toelichting: Aan deze GR wordt deelgenomen door de gemeenten Apeldoorn, Deventer, Zutphen, Brummen, Epe, Lochem, Heerde en Voorst. De regio verdeelt de kosten over de deelnemende gemeenten via de verdeelsleutel "inwonertal". Het Deventer aandeel in die kosten is ongeveer 22,7% peildatum januari 2022). Wettelijk is geregeld dat de gemeenten bijspringen als de regio niet aan haar verplichtingen kan voldoen. Aan de GR nemen 8 gemeenten deel. Het stemrecht is op basis van het inwonertal. Zeggenschap is daarmee 23%.

Beleidsvoornemens 2023: In 2023 ligt de prioriteit bij de uitvoering van de Regionale Agenda 2.0, inclusief het uitvoeringsprogramma en het investeringsplatform. Daarnaast wordt uitdrukkelijk de samenwerking met partners uit bedrijfsleven, onderwijs en maatschappelijke organisaties gezocht. Samen is in 2022 de nieuwe koers van de regio bepaald. De GR vervult hierin, samen met stichting Strategische Board, een belangrijke rol.

Contractwaarde 2022:


Bijdrage GR 2022: €292.642

Subsidie 2022:

Dividend 2022:

Financiële gegevens	2021	2022	2023
Eigen vermogen	€152.515	Niet bekend	Niet bekend
Vreemd vermogen	€1.169.774	Niet bekend	Niet bekend
Resultaat	€152.515	€0	€0
Bron	Jaarrekening	Begroting	Begroting
Nominale (balans)waarde aandelenkapitaal 31-12-2022:			
Garantie 31-12-2022:			
Lening 31-12-2022:			

## GR Regionaal Serviceteam Jeugd IJsselland (RSJ IJsselland)

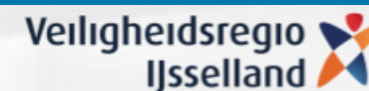
Vestigingsplaats:	Zwolle	Regionaal Serviceteam Jeugd IJsselland 
Website:	<a href="#">RSJ IJsselland</a>	
Programma:	Jeugd en Onderwijs	
Entiteit	GR	
Deelnemingspercentage:	9%	
Doel en openbaar belang:	Samenwerking van 11 gemeenten in de regio IJsselland voor gezamenlijke inkoop van de jeugdzorg en de informatievoorziening daarover. Het betreft hier een uitvoeringsorganisatie. Besluitvorming ten aanzien van beleid is verantwoordelijkheid van de lokale deelnemende gemeenten. Het bestuur bestaat uit elf leden, vanuit elke deelnemende gemeente één lid.	
Financieel risico:	Financieel risico ten aanzien van de bedrijfsvoeringsorganisatie is zeer beperkt omdat het kleine organisatie betreft met deels personele detacheringen.	
Toelichting:	<p>Er nemen 11 gemeenten deel in de gemeenschappelijke regeling. Zeggenschap is derhalve afgerond 9%. Het financieel aandeel in de begroting is gebaseerd op de maatschappen conform de eerdere verdeling van het rijksbudget voor Jeugd, afgerond 21%.</p> <p>De GR heeft geen eigen vermogen. De GR taken worden jaarlijks met voorschotten door de deelnemende gemeenten betaald en aan het eind van het jaar worden de gerealiseerde uitgaven met gemeenten afgerekend. Het exploitatiesaldo van de begroting en jaarrekening van de GR is daarmee jaarlijks nihil.</p>	
Beleidsvoornemens 2023:	Het aankomende jaar gaan gemeenten en het RSJ IJsselland samen met aanbieders, ouders en jeugdigen verder met de uitwerking van belangrijke thema's in de visie (Regionale Visie Jeugdhulp IJsselland 2021-2025), zoals bovenregionale samenwerking, de aanpak van wachtlijsten en het beheersen van de kosten van jeugdhulp. Daarnaast wordt er samengewerkt op bovenregionale thema's zoals de om- en afbouw van 3-milieusvoorzieningen en JeugdzorgPlus locaties. Per 1 januari 2023 is het nieuwe inkoopmodel in werking getreden. In 2023 wordt er een analyse gemaakt van het kwantitatief en kwalitatief dekkend zorglandschap. Verder ligt de focus op monitoring en het opstellen van een beheersplan voor kosten en kwaliteit van de hulpverlening.	
Contractwaarde 2022:		
Bijdrage GR 2022:	€380.285	
Subsidie 2022:	n.v.t.	

Dividend 2022:

Financiële gegevens	2021	2022	2023
Eigen vermogen	€0	€0	€0
Vreemd vermogen	€2.064.732	€0	€0
Resultaat	€0	€0	€0
Bron	Jaarrekening	Begroting	Begroting
Nominale (balans)waarde aandelenkapitaal 31-12-2022:			
Garantie 31-12-2022:			
Lening 31-12-2022:			

## GR Veiligheidsregio IJsselland

Vestigingsplaats: Zwolle



Website: [veiligheidsregio-ijsselland](https://www.veiligheidsregio-ijsselland.nl)

Programma: Openbare Orde en Veiligheid

Entiteit: GR

Deelnemingspercentage: 9%

Doel en openbaar belang: Samenwerking in de regio IJsselland op het terrein van de brandweezorg, de rampenbestrijding, de crisisbeheersing en de geneeskundige hulpverlening. Bij wet zijn gemeenten ondergebracht in 25 veiligheidsregio's om daarmee de slagkracht van de overheid bij rampen en zware ongevallen te verbeteren.

Financieel risico: Er is een risicoprofiel opgesteld om de risico's van de organisatie in kaart te brengen. Deze zijn in een rapportage vastgelegd en opgenomen in de programmabegroting.  
De tien risico's met de meeste invloed op de hoogte van de benodigde weerstandscapaciteit zijn: Grootschalige/langdurige inzet, stijgende rentepercentages, fiscale controles, stijgende pensioenpremies, datalek, transitie meldkamer, besluiten van het Veiligheidsberaad met financiële of personele gevolgen, marktontwikkelingen oefentrajecten, hogere prijs (dan beschikbaar) tankautospuiten bij de aanbesteding en complexiteit Europese aanbestedingen.  
Op basis van alle risico's met bijbehorende inschatting is een analyse gemaakt van de benodigde weerstandsvermogen voor Veiligheidsregio IJsselland. Uit de rapportage van risicomanagement blijkt dat het weerstandsvermogen €1,18 miljoen zou moeten bedragen. Veiligheidsregio IJsselland heeft op dit moment een weerstandsvermogen van €1,0 miljoen. Dat geeft een betrouwbaarheid van 85%. Aan de hand van ervaringen met risicomanagement de komende jaren pas definitieve uitspraken te doen over de eventuele aanpassing van de hoogte van de aan te houden reserve / weerstandscapaciteit. De zeggenschap in de Veiligheidsregio is 9% en het financieel belang 18,96%.

Toelichting: Bij de regionalisering van de brandweer in 2013 werd met instemming van de gemeenteraden besloten tot een verdeelmethodiek op basis van 100% historische kosten. Dat wil zeggen: de kosten van de gemeenten voor brandweer en rampenbestrijding voorafgaand aan de regionalisering. In 2017 is dit aangepast en wordt de bijdrage voor 25% gebaseerd op de bijdrage die de gemeenten vanuit het gemeentefonds krijgen voor brandweer en rampenbestrijding en voor 75% te laten bestaan uit historische kosten. Op aangeven van de gemeenten zal de Veiligheidsregio IJsselland de verdeelsleutel verder toe laten groeien naar de rekenmethode voor de bijdrage uit het gemeentefonds. Met ingang van 2023 zal de verdeelsleutel 50% historie en 50% gemeentefonds zijn. De financiële effecten treden op met ingang van 2023

Beleidsvoornemens 2023: In februari 2019 is de Strategische Beleidsagenda 2019-2023 “Samen werken aan veiligheid” vastgesteld. De beleidsagenda is opgesteld samen met medewerkers en vertegenwoordigers van gemeenteraden, bestuur en veiligheidspartners. Binnen de brandweer en crisisbeheersing is een aantal ontwikkelingen gaande die ook in 2023 een vervolg zullen krijgen:

- N.a.v. Europese regelgeving zal de organisatievorm (waarbij brandweervrijwilligers gekazerneerd of geconsigneerd zijn) tegen het licht gehouden worden;
- Er zullen nieuwe keuzes worden gemaakt over de organisatievorm en/of de aanstelling van vrijwilligers;
- Op gebied van crisisbeheersing zal de integrale sturing worden versterkt;
- Een samenvoeging van drie meldkamers in Oost-Nederland. Deze samenvoeging is begin 2023 een feit en vereist voorbereiding op gebied van personeel, middelen en werkprocessen.

In 2022 wordt gewerkt aan een nieuw strategisch beleidsplan voor de periode 2023-2026.

Contractwaarde 2022:

Bijdrage GR 2022: €7.243.600

Subsidie 2022:

Dividend 2022:

Financiële gegevens	2021	2022	2023
Eigen vermogen	€5.460.349	€5.089.905	€5.089.905
Vreemd vermogen	€32.544.539	€32.623.000	€32.790.000
Resultaat	€1.864.080	€0	€0
Bron	Jaarrekening	Begroting	Begroting
Nominale (balans)waarde aandelenkapitaal 31-12-2022:			
Garantie 31-12-2022:			
Lening 31-12-2022:			



## GR Vervoerscentrale Stedendriehoek

Vestigingsplaats: Lochem



Website: [Plusov](https://www.plusov.nl)

Programma: Meedoen

Entiteit: GR

Deelnemingspercentage: 11%

Doel en openbaar belang: Samenwerking in de regio Stedendriehoek om ervoor te kunnen zorgen dat inwoners in staat zijn om zich, naast het openbaar vervoer, zelfstandig en tegen een redelijk tarief te verplaatsen met een vorm van aanvullend openbaar vervoer of via het doelgroepenvervoer.

Financieel risico: organisatielasten en vervoerslasten worden volledig doorberekend aan gemeenten en Provincie. PlusOV heeft om deze reden geen eigen buffer nodig naast de bestaande reserve voor optimalisatie van de organisatie (ontstaan bij de uittreding van de 3 gemeenten uit het route-gebonden vervoer). PlusOV onderkent in haar paragraaf weerstandsvermogen de volgende risico's voor het vraagafhankelijk vervoer:

- Nieuw systeem voor planning in het vraagafhankelijk vervoer: Vervanging van het huidige systeem is nodig omdat het niet voldoet aan de vereiste efficiency. De overgang naar een nieuw planpakket vergt veel van de organisatie en brengt uitvoeringsrisico's met zich mee
- Prijs en volume risico: geopolitieke ontwikkelingen maken de prijseffecten moeilijk in te schatten. De onzekerheid van het prijsrisico is groter dan in voorgaande jaren. De personeelskosten staan onder druk door schaarste op de arbeidsmarkt. De kosten voor brandstof blijven waarschijnlijk hoog en volatiel. Voor het vervoersvolume in het vraagafhankelijk vervoer verwacht PlusOV een jaarlijkse groei van 5%.

Toelichting:

Beleidsvoornemens 2023: Kadernota 2024: De grootste uitdaging blijft het beheersen van de kosten voor organisatie en vervoer. Het uitvoeren van alle ritaanvragen met behoud van een hoge klanttevredenheid is, mede gezien het tekort aan chauffeurs, wellicht een nog grotere uitdaging. De medewerkers van PlusOV gaan er onvoorwaardelijk voor om het evenwicht tussen de beschikbare vervoerscapaciteit en de vervoersvraag te bewaren. De missie van PlusOV blijft onze opdracht: 'Mensen prettig, betaalbaar en efficiënt vervoeren wanneer er geen vervoersalternatief is'.

Contractwaarde 2022: €880.900


Bijdrage GR 2022: €345.292

Subsidie 2022:

Dividend 2022:

Financiële gegevens	2021	2022	2023
Eigen vermogen	€620.919	€520.343	€336.389
Vreemd vermogen	€7.227.443	€4.431.140	€4.124.488
Resultaat	€160.030	€55.195	€0
Bron	Jaarrekening	Jaarrekening	Begroting
Nominale (balans)waarde aandelenkapitaal 31-12-2022:			
Garantie 31-12-2022:			
Lening 31-12-2022:			

## Bank Nederlandse Gemeenten NV

Vestigingsplaats:	Den Haag	
Website:	<a href="https://www.bngbank.nl">bngbank</a>	
Programma:	Algemene dekkingsmiddelen	
Entiteit	NV	
Deelnemingspercentage:	0,5%	
Doel en openbaar belang:	BNG Bank is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. De bank draagt duurzaam bij aan het laag houden van de kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger. BNG levert financiële diensten, onder andere kredietverlening, betalingsverkeer, advisering en elektronisch bankieren.	
Financieel risico:	De gemeente Deventer bezit ongeveer 0,5% van de aandelen in deze vennootschap. De andere aandeelhouders zijn gemeenten, provincies en de staat. Het eigenaarschap van deze overheden én het in de statuten verankerde beperkte werkterrein van de bank bieden financiers het vertrouwen dat het risico van kredietverlening aan de BNG zeer beperkt is. In lijn daarmee is het gemeentelijk risico op verlies van het ingebrachte kapitaal gering. Van het nominaal aandelenkapitaal van 292.313 aandelen tegen €2,50 is afgerond €60.000 geactiveerd.	
Toelichting:	Het eigenaarschap van gemeenten, provincies en de Staat, alsmede het door de statuten beperkte werkterrein van de bank, bieden financiers het vertrouwen dat het risico van kredietverlening aan dit instituut zeer beperkt is. BNG Bank bundelt de uiteenlopende vraag van klanten tot een beroep op de financiële markten dat aansluit op de behoefte van beleggers wat betreft volume, liquiditeit en looptijd. Door de combinatie van beide elementen heeft de bank een uitstekende toegang tot financieringsmiddelen tegen zeer scherpe prijzen, die weer worden doorgegeven aan decentrale overheden en aan instellingen voor het maatschappelijk belang. Dat leidt voor de burger uiteindelijk tot lagere kosten voor tal van voorzieningen. Het resultaat financiële transacties zal ook in de nabije toekomst gevoelig blijven voor politieke, economische en monetaire ontwikkelingen. De BNG Bank een heeft AAA-rating volgens ratingbureau Fitch en ook Moody's en S&P waarden de BNG op het hoogste ratingniveau.	
Beleidsvoornemens 2023:	BNG blijft onveranderd het openbaar belang behartigen.	
Contractwaarde 2022:		
Bijdrage GR 2022:		
Subsidie 2022:		

Dividend 2022:	€ nog niet bekend			
Financiële gegevens		2021	2022	2023
Eigen vermogen		€5.062.000.000	Niet bekend	Niet bekend
Vreemd vermogen		€143.995.000.000	Niet bekend	Niet bekend
Resultaat		€236.000.000	Niet bekend	Niet bekend
Bron		Jaarrekening	Prognose	Prognose
Nominale (balans)waarde aandelenkapitaal 31-12-2022: €730.782 (€60.650)				
Garantie 31-12-2022:				
Lening 31-12-2022:				

## Enexis Holding NV

Vestigingsplaats: 's-Hertogenbosch



Website: [enexis](https://www.enexis.nl)

Programma: Algemene dekkingsmiddelen

Entiteit: NV

Deelnemingspercentage: 0,26%

Doel en openbaar belang: Enexis Netbeheer B.V. (één van de drie werkfondsen van Enexis Holding N.V.) beheert het energienetwerk in Noord-, Oost- en Zuid-Nederland voor circa 2,9 miljoen elektra - en 2,3 miljoen gas aansluitingen (huishoudens, bedrijven en overheden). Deze verbonden partij draagt bij aan het realiseren van een betrouwbaar, betaalbaar en duurzaam regionaal energienetwerk. Dit belang is verankerd in de statuten van Enexis Holding N.V. waar het doel van de vennootschap omschreven staat als:

- Het (doen) distribueren en het (doen) transporteren van energie;
- Het in stand houden, (doen) beheren, (doen) exploiteren en (doen) uitbreiden van distributie en transportnetten met annexen voor energie;
- Het doen uitvoeren van alle taken die als gevolg van de Elektriciteitswet 1998 en de Gaswet zijn toebedeeld aan de netbeheerder.

Enexis Holding N.V. als geheel zet in op duurzaamheid en innovatie.

Financieel risico: Enexis beheert het energienetwerk in Noord-, Oost- en Zuid-Nederland voor de aansluiting van bijna 2,9 miljoen elektra aansluitingen (huishoudens, bedrijven en overheden) en 2,3 miljoen gasaansluitingen. De netbeheerderstaak is een publiek belang, wettelijk geregeld met o.a. toezicht vanuit de Autoriteit Consument en Markt. Enexis is financieel gezond. Enexis heeft de Standard & Poor's (S&P) rating A+ (Stable outlook) en bij Moody's Aa3 (stable outlook). De gemeente is voor 0,2592% aandeelhouder in deze vennootschap. Het risico is beperkt tot dat percentage van het nominale aandelenkapitaal en het risico op het verlies van de dividend. Bij eerstgenoemd risico hoort de opmerking dat Enexis zich met bijna 50% eigen vermogen ruim boven de wettelijk geregelde ratio van minimaal 40% bevindt. Bij het risico op het verlies van de structurele dividendraming hoort de opmerking dat Enexis Holding in een gereguleerde markt opereert, onder toezicht van de Energiekamer. Enexis moet rekening houden met de Aanwijzing van de minister van EZ over ene maximale dividend pay-out ratio. Door naleving van de financiële kengetallen en de handhaving van de credit rating-doelstelling wordt ruimschoots voldaan aan wettelijke verplichtingen (Besluit financieel beheer netbeheerders) inzake vermogensverhoudingen en kredietwaardigheid, alsmede aan de financiële convenanten uit bestaande financieringsovereenkomsten.

Toelichting:

De financiële positie van Enexis wordt beïnvloed door effecten van energietransitie en reguleringsmethodiek. Er is veel geld nodig voor het toekomstbestendig maken van de energie-infrastructuur. Enexis moet proactief investeren om sneller duurzame opwek te kunnen aansluiten. Het huidige reguleringskader stimuleert echter niet tot dergelijke investeringen. Extra investeringen tellen namelijk pas in de volgende reguleringsperiode mee bij de vaststelling van de vergoedingen. Door deze vertraging wordt druk gelegd op de financiële ratio's van netwerkbeheerder Enexis. Bij de Autoriteit Consument & Markt (ACM) pleiten netbeheerders daarom voor aanpassing van de reguleringsmethodiek. De periode tussen kosten en vergoedingen moet verkort worden en het moet zeker zijn dat netbeheerders vergoeding ontvangen voor de kosten die zij maken. Dat geldt niet alleen voor de eigen investeringen, maar ook voor de stijgende inkoopkosten van TenneT (de aangewezen netbeheerder van het landelijke hoogspanningsnet in Nederland). Desondanks heeft in Enexis in 2020 besloten tot versterking van het energienetwerk met een investering van €1,9 miljard om daarmee mede de energietransitie invulling te kunnen geven. De extra investeringen mag Enexis met enkele jaren vertraging, over een periode van 40 jaar, doorberekenen in de tarieven voor huishoudens en bedrijven. Deze investeringen moeten wel voorgefinancierd worden. Daarvoor heeft Enexis haar aandeelhouders in april 2020 gevraagd haar eigen vermogen met €500 miljoen te versterken waardoor het onder gunstige voorwaarden vermogen kan aantrekken op de kapitaalmarkt voor de benodigde extra investeringen in het energienetwerk. Eind 2020 heeft de gemeente Deventer besloten deel te nemen aan het verstrekken van een hybride converteerbare aandeelhouderslening voor een bedrag van €1,3 miljoen.

**Beleidsvoornemens 2023:** De energietransitie is een systeemtransitie die de hele maatschappij aangaat. Om deze transitie te realiseren moet worden overgegaan van een centraal gestuurd, fossiel energiesysteem naar een meer decentraal, duurzaam energiesysteem en op duurzame energiebronnen. Dit vraagt forse aanpassingen in energienetwerk en -dienstverlening. Bovengenoemde doelstellingen en strategieën van Enexis zijn hierop gericht. In de aandeelhoudersvergadering van april 2022 is het Strategie Plan 2022 vastgesteld.

Enexis ondersteunt gemeenten in de uitwerking van RES-en (RES= Regionale Energiestrategie). Daarbij geeft Enexis aan dat er nog belangrijke keuzes moeten worden gemaakt omdat er een mismatch is tussen de landelijke en regionale ambities (die in totaal optellen tot ruim boven de klimaatdoelen) en de (snelheid van de) uitvoerbaarheid ervan. Op nationaal-, provinciaal- en RES-niveau moeten keuzes gemaakt worden in de aanpak óf in de tijd. Wat doen we eerst, wat doen we later en wat gaan we niet aanleggen. Meer regie vanuit de overheid is gewenst en met heldere prioriteiten worden de voorwaarden gecreëerd om slimme keuzes te maken voor de inrichting van het energiesysteem van de toekomst.

Met het oog op de nieuwe reguleringsperiode met ingang van 2022, waarvoor de ACM bepaalt hoeveel iedere netbeheerder voor diensten bij consumenten in rekening mag brengen, bereidt Enexis een nieuw strategisch plan voor dat wordt vastgesteld in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders. De voorbereiding gebeurt o.a. in dialoog met de stakeholders, waaronder de Aandeelhouderscommissie (AHC). ACM reguleert tarieven omdat netbeheerders monopolisten zijn. In de AHC is ook de Vegann (Vereniging van gemeenten aandeelhouders Enexis Noord-Nederland) vertegenwoordigt. Deventer is lid van de Vegann.

De gemeenteraad is in december 2022 geïnformeerd over zowel het gaan maken van een afsprakenkader met de Staat (over mogelijke toekomstige deelneming van de Staat in de 3 grote netwerkbedrijven - zoals Enexis - om met een kapitaalbreng het netwerk te kunnen versterken en uitbreiden) als ook over de verkoopwinst ad €1,1 miljard van de verkoop van dochteronderneming Fudura en die te betrekken bij het dividenduitkeringsbeleid waarover in de AvA van Enexis van april 2023 een besluit wordt genomen. Enexis zal voorlopig geen gebruik maken van de mogelijkheid van deelneming door de Staat omdat Enexis voorlopig financieel zelf in staat is om tot versterking en uitbreiding van het netwerkwerk over te gaan. Dit is mede ook te danken aan de mogelijkheid de verkoopwinst van de verkoop van Fudura in te zetten. In de aandeelhoudersvergadering van april 2023 komen zowel het afsprakenkader als het dividendbeleid expliciet aan de orde.

Contractwaarde 2022:

Bijdrage GR 2022:

Subsidie 2022:

Dividend 2022: € nog niet bekend

Financiële gegevens	2021	2022	2023
Eigen vermogen	€4.241.000.000	Niet bekend	Niet bekend
Vreemd vermogen	€5.154.000.000	Niet bekend	Niet bekend
Resultaat	€199.000.000	€180.000.000	€100.000.000

Bron	Jaarrekening	Prognose	Prognose
Nominale (balans)waarde aandelenkapitaal 31-12-2022:	€932.512 (€932.512)		
Garantie 31-12-2022:			
Lening 31-12-2022:			



## NV Bergkwartier

Vestigingsplaats:	Deventer
Website:	<a href="https://www.nvbergkwartier.nl">nvbergkwartier</a>
Programma:	Kunst en Cultuur
Entiteit	NV
Deelnemingspercentage:	16,20%
Doel en openbaar belang:	Aankoop, restauratie en verhuur van monumentale en karakteristieke panden binnen de gemeente Deventer en aangrenzende gemeenten.
Financieel risico:	Het belang van de gemeente Deventer in deze NV is circa 16,2% van het totale aandelenkapitaal. De andere grote aandeelhouders zijn bank- en verzekeringsinstellingen, beleggingsfondsen en Deventer stichtingen. Het financieel risico van de gemeente beperkt zich tot het ingebrachte aandelenkapitaal.
Toelichting:	In het Strategische Plan van de NV (vastgesteld in 2017) werd een versterking van de financiële positie in gang gezet. Inmiddels wordt vanaf 2019 weer structureel dividend uitgekeerd. Het meerjarige perspectief van 2021 beschrijft dat de liquiditeit vanaf 2024, naar verwachting, weer ruimte geeft om extra uitkeringen te doen van het resterend achterstallig dividend (over de jaren voorafgaand aan 2019). Naar verwachting zal Deventer 3 x €34.000 (in de jaren 2024, 2025 en 2026) uitgekeerd krijgen.
Beleidsvoornemens 2023:	Met het verder verstevigen van het financieel fundament volgens het Strategisch Plan en het in 2021 vastgestelde meerjarige plan kan de NV Bergkwartier zich weer nadrukkelijk richten op haar strategische doelen voor behoud (en herontwikkeling) van historisch waardevol erfgoed in de stad en de omgeving. Daaronder begrepen inhaal van achterstallig onderhoud, verwijdering asbest en verduurzaming. Er is eind 2021 een verduurzamingsbeleid vastgesteld. De focus van het verduurzamingsbeleid ligt primair op het beperken van de energievraag, met name door isolatie van daken en zoldervloeren en het isoleren van beglazing. Voor de komende jaren is het de doelstelling om jaarlijks tien woningen in sterke mate te verduurzamen. De zittende huurder betaalt in de regel via een bijdrage en een huurverhoging mee aan een deel van de investeringen. Doordat voor verhuur van niet-monumenten een energielabel vereist is, is er langzamerhand een beeld van de energieprestatie van de woningen. In 2022 is meer aandacht besteed aan het beter zichtbaar maken van de Collectie van NV Bergkwartier, zowel op de website als publiekelijk.
Contractwaarde 2022:	
Bijdrage GR 2022:	
Subsidie 2022:	



Dividend 2022:	€ nog niet bekend			
Financiële gegevens		2021	2022	2023
Eigen vermogen		€48.597.948	Niet begroot	Niet begroot
Vreemd vermogen		€30.987.597	Niet begroot	Niet begroot
Resultaat		€837.000	€594.280	€693.000
Bron		Jaarrekening	Begroting	Begroting
Nominale (balans)waarde aandelenkapitaal 31-12-2022:	€1.561.004 (€1.561.00)			
Garantie 31-12-2022:				
Lening 31-12-2022:				

## NV Centrumgarage Deventer

Vestigingsplaats: Deventer



Website: [centrumgarage-deventer](https://www.centrumgarage-deventer.nl)

Programma: Leefomgeving

Entiteit: NV

Deelnemingspercentage: 5%

Doel en openbaar belang: Exploitatie van de parkeergarage Sijzenbaan, nabij het winkelgebied van de binnenstad.

Financieel risico: Risico is dat het winkelaanbod in de binnenstad afneemt en bezoekersaantal (en de omzet en het resultaat van de centrumgarage) terugloopt. Specifiek risico is een tijdelijke daling van het bezoekersaantal wegens coronamaatregelen.

Toelichting: De gemeente Deventer bezit circa 5% van de aandelen in deze vennootschap. De overige aandeelhouders zijn binnenstadondernemers en particulieren. In beginsel loopt de gemeente risico op verlies van het ingebrachte risicodragend kapitaal ad €39.600 en op de structurele dividendraming (geraamd is €19.000 maar in voorgaande jaren is meer ontvangen (2019: €51.000 en 2020 €34.000).

Beleidsvoornemens 2023: Het nog aantrekkelijker maken van de parkeervoorziening is en blijft een doelstelling van de NV.

Contractwaarde 2022:

Bijdrage GR 2022:

Subsidie 2022:

Dividend 2022: € nog niet bekend

Financiële gegevens	2021	2022	2023
Eigen vermogen	€1.230.314	Niet begroot	Niet begroot
Vreemd vermogen	€1.031.515	Niet begroot	Niet begroot
Resultaat	€582.177	Niet begroot	Niet begroot
Bron	Jaarrekening	Begroting	Begroting

Nominale (balans)waarde aandelenkapitaal 31-12-2022:	€39.552 (€39.552)
Garantie 31-12-2022:	
Lening 31-12-2022:	

## NV Deventer schouwburg

Vestigingsplaats: Deventer

DEVENTER  
SCHOUWBURG

Website: [deventerschouwburg](https://deventerschouwburg.nl)

Programma: Kunst en Cultuur

Entiteit: NV

Deelnemingspercentage: 77,50%

Doel en openbaar belang: Aanbieden van een breed en gevarieerd programma van (professionele) podiumkunst voor stad en regio.

Financieel risico: In het totale aandelenkapitaal van deze vennootschap van afgerond €420.000 neemt de gemeente Deventer voor €325.260 deel. De andere aandelen zijn in handen van negen Deventer bedrijven. Het aandelenkapitaal van de gemeente in de NV is niet geactiveerd. Over dat bedrag loopt de gemeente aldus geen financieel risico meer. De gemeente subsidieert de schouwburg met een substantieel jaarbedrag, subsidie voor zowel de erfpacht van de huisvesting als programmeringskosten. Een substantieel ander deel van de dekking van deze kosten zal uit opbrengsten van de schouwburg moeten blijven komen. Dat was, is en blijft een risico voor dergelijke maatschappelijke voorzieningen. Het borgen van de continuïteit van de schouwburg is nog steeds een actueel vraagstuk voor de gemeente.

De meerjarige begroting van de Deventer Schouwburg heeft bij voortzetting van haar huidige beleid en huidige programmering een structureel exploitatietekort. Daarnaast zijn er negatieve effecten op de exploitatie door de huidige onzekerheden als gevolg van de coronacrisis; daling kaartverkoop, wegvallen van sponsors, voorzichtig herstel publiek. Ook de stijging van energieprijzen zal zijn effect hebben, direct op de energielasten van de Deventer Schouwburg en indirect via de stijging van de inkoopkosten van bijvoorbeeld horeca. Wij zijn met de Deventer Schouwburg in gesprek over beperking van de tekorten 2023 en de actualiteit hierbij. Zodra daarover meer bekend is zullen wij daar informatie over delen.

Op 8 november 2022 heeft B&W de besluitvorming inzake voortzetting Verkenningfase De Nieuwe Keizer aangeboden aan de gemeenteraad (RM 2022-513). Dit raadsvoorstel is gelijktijdig met het raadsvoorstel voor het Burgerweeshuis en het raadsvoorstel om onderzoek te doen naar de haalbaarheid om beide functies onder één dak te brengen ter besluitvorming naar de raad gegaan. De behandeling van het raadsvoorstel 2022-513 is gestart en wordt naar verwachting in Q1 2023 afgerond. De besluitvorming met betrekking tot het afronden Definitiefase (deel I Verkenningfase) DNK loopt. Op 14 december 2022 heeft de technische sessie plaatsgevonden.

**Toelichting:**

Op 28 oktober 2022 heeft De Deventer Schouwborg het college per brief gevraagd om financiële ondersteuning om haar financiële positie veilig te stellen. De brief beschrijft de herkomst en de grootte van het financiële probleem, dat bestaat uit zowel een exploitatie- als een liquiditeitsknelpunt. De raad is hierover geïnformeerd via raadsmededeling nr. 2022-940. In de 3e kwartaalrapportage 2022 is besloten om de liquiditeitslening uit 2020 ter hoogte van €300.000, die volgens collegebesluit dient te worden terugbetaald uiterlijk 31 december 2022, kwijt te schelden. De terugvordering van TVL middelen van het Rijk aan Deventer Schouwborg ter hoogte van €400.000 volledig te compenseren en hiervoor ter dekking de reeds gereserveerde corona-compensatiemiddelen uit Q2 2022 in te zetten. Het gepresenteerde exploitatietekort over 2022 van €618.000 te compenseren vanuit twee bronnen:

1. de algemene middelen voor het structurele exploitatietekort van gemiddeld €410.000 en
2. de resterende corona-compensatiemiddelen voor cultuur voor het incidentele tekort van €208.000.

Voor aanvulling van het weerstandsvermogen van DS is op basis van de eerdere aanvraag van DS in mei 2019 in de stand van de generieke weerstandsreserve alvast rekening gehouden met het verstrekken van eenmalige subsidie van €260.000. Omdat de schouwborg nog geen sluitende meerjarenbegroting heeft vastgesteld heeft de gemeente nog geen definitief besluit genomen over het aanvullen van het weerstandsvermogen van de schouwborg.

**Beleidsvoornemens 2023:** In 2023 neemt de gemeenteraad een besluit over de definitiefase en de ontwerpfase VO van De Nieuwe Keizer.

**Contractwaarde 2022:**

**Bijdrage GR 2022:**

**Subsidie 2022:** €2.869.078

**Dividend 2022:**

Financiële gegevens	2021	2022	2023
Eigen vermogen	-€390.624	Nog niet bekend	Nog niet bekend
Vreemd vermogen	€1.977.062	Nog niet bekend	Nog niet bekend
Resultaat	-€37.866	Nog niet bekend	€0
Bron	Jaarrekening	Begroting	Begroting
Nominale (balans)waarde aandelenkapitaal 31-12-2022:	€325.360 (€0)		
Garantie 31-12-2022:			
Lening 31-12-2022:			

## NV Luchthaven Teuge

Vestigingsplaats: Teuge



Website: [teuge-airport](https://teuge-airport.nl)

Programma: Economie en Internationaal Beleid

Entiteit: NV

Deelnemingspercentage: 25%

Doel en openbaar belang: Exploitatie van een luchthaven voor zakelijke en recreatieve burgerluchtvaart.

Financieel risico: Algemeen risico is dat vliegbewegingen achterblijven bij de raming, minder havengelden worden ontvangen en daardoor negatieve exploitatieresultaten worden behaald. Specifieke risico's zijn de geplande laagvliegroutes Lelystad, de herindeling van het luchtruim vanaf 2023 en de herfinanciering van een krediet van een private bank van €0,8 miljoen.

Toelichting: De aandelen van deze NV zijn in handen van de gemeenten Apeldoorn (circa 54,5%), Deventer (circa 25%), Zutphen (circa 11,5%) en Voorst (circa 8,5%). De NV voorziet in haar financiering vanuit een krediet van een private bank van €0,8 miljoen. Aflossingsmogelijkheden werden in de afgelopen jaren bemoeilijkt door het wegvallen van een vliegschool die in grote mate voor opbrengst landingsrechten zorgde. De omzet herstelt zich de laatste jaren weer langzaam en de NV heeft weer positieve exploitatieresultaten. Herfinanciering is nodig per 1-12-2023.

De inbreng van de vier deelnemende gemeenten in de NV betreft de inbreng van het aandelenkapitaal en de garantstelling van die aandeelhouders (Deventer, Voorst en Zutphen) voor een lening vanuit de gemeente Apeldoorn van €71.000 met een looptijd van 3 jaar (aflossing per 31-12-2020). Het aandeel van Deventer in deze garantstelling is afgerond 25% (€17.750). Aflossing van deze gemeentelijke lening is wegens de financiële onzekerheid door coronamaatregelen opgeschort. Daarover worden nieuwe afspraken gemaakt.

Vanuit de Wet Regelgeving Burgerluchthavens en Militaire Luchthavens (RBML) heeft het Rijk Provinciale Staten van Gelderland opdragen een luchthavenbesluit op grond van de Wet luchtvaart te nemen. Provinciale Staten van Gelderland hebben op 8 juni 2022 luchthavenbesluit vastgesteld. In combinatie daarmee moet ook een vergunning volgens de Wet Natuurbescherming worden afgegeven.

Dit luchthavenbesluit vervangt de Omzettingsregeling luchthaven Teuge. Het luchthavenbesluit verschilt op een aantal onderdelen van de omzettingsregeling. Onder andere zijn twee banen vervallen, moet het naderende vliegverkeer via het aanvliegpunt naar de luchthaven komen en is de geluidsruijme gehalveerd [- 3 dB(A)-correctie]. Het uitvoeren van valschermvluchten met vliegtuigen in geluid categorie 1 tot en met 4 worden met ingang van 1 januari 2023 beperkt. Daartoe worden 4 dagdelen per maand in het weekend vastgesteld waarop met deze vliegtuigen deze vluchten niet mogen worden uitgevoerd. De luchthaven stelt deze dagdelen vast, in samenspraak met de CRO Teuge en de uitvoerders van valschermvluchten.

Beleidsvoornemens 2023: Een Ontwikkelplan voor bedrijventerrein West (meerdere eigenaren), het zogenaamde terrein Albers en herstructurering van het verouderde middenterrein wordt door de NV opgesteld in samenspraak met de aandeelhoudende gemeenten en Ontwikkelingsmaatschappij OostNL, waarin het Ministerie EZ en de provincies Overijssel en Gelderland participeren. De financiële haalbaarheid van het ontwikkelplan wordt nog onderzocht.

Contractwaarde 2022:

Bijdrage GR 2022:

Subsidie 2022:

Dividend 2022:

Financiële gegevens	2021	2022	2023
Eigen vermogen	€1.388.914	Nog niet bekend	Nog niet bekend
Vreemd vermogen	€1.337.868	Nog niet bekend	Nog niet bekend
Resultaat	€47.251	€72.343	€64.966
Bron	Jaarrekening	Begroting	Prognose
Nominale (balans)waarde aandelenkapitaal 31-12-2022: €489.857 (€489.587)			
Garantie 31-12-2022: €17.750			
Lening 31-12-2022:			



## NV Maatschappelijk Vastgoed Deventer

Vestigingsplaats: Deventer



Website:

Programma: Kunst en Cultuur

Entiteit: NV

Deelnemingspercentage: 100%

Doel en openbaar belang: Ontwikkeling en beheer van sociaal-cultureel maatschappelijk vastgoed.

Financieel risico: In 2021 is het vastgoed van de NV overgedragen aan de gemeente. De NV is in 2022 geliquideerd.

Toelichting:

Beleidsvoornemens 2023: De registergoederen van de NV zijn met notariële akte van 17-2-2021 aan de gemeente overgedragen. Vanaf 2021 voert de gemeente de exploitatie van het overgedragen vastgoed. Aanvankelijk plan was de NV in 2021 te liquideren. Dat is niet gelukt. De liquidatie zal in 2022 plaatsvinden. Oorzaken van de vertraging zijn de afronding van de bouw Mimik met de aannemer (besluit college 8-2-2022 over een vaststellingsovereenkomst en decharge op de aangevane bankgarantie), de afwikkeling van de huurachterstanden en de fiscale afwikkeling met de Belastingdienst. In oktober 2022 is besloten de NV te liquideren. De notaris heeft in maart 2023 op basis van een zogenaamde akte van non-verzet de NV uitgeschreven.

Contractwaarde 2022:

Bijdrage GR 2022:

Subsidie 2022:

Dividend 2022:

Financiële gegevens	2021	2022	2023
Eigen vermogen	€24.818.133	€0	€0
Vreemd vermogen	€54.613	€0	€0
Resultaat	€0	€0	€0
Bron	Jaarrekening	In 2022 Opheffen	In 2023 opgeheven

Nominale (balans)waarde aandelenkapitaal 31-12-2022:	
Garantie 31-12-2022:	
Lening 31-12-2022:	

## NV Sportbedrijf Deventer

Vestigingsplaats: Deventer



Website: [sportbedrijfdeventer](https://sportbedrijfdeventer.nl)

Programma: Meedoen

Entiteit: NV

Deelnemingspercentage: 100%

Doel en openbaar belang: Stichten, beheren, exploiteren en in stand houden van binnensportaccommodaties (De Scheg, Borgelerbad, sporthallen/gymzalen).

Financieel risico: Op basis van een risicoscan is het benodigd weerstandsvermogen voor de NV vastgesteld. Als subsidieverstrekker zorgt de gemeente voor een stuk borging van de continuïteit van deze vennootschap. Een substantieel ander deel zal van de gebruikers (opbrengsten) moeten blijven komen. Dat was, is en blijft een risico voor dergelijke voorzieningen en het is voor de vennootschap een uitdaging om te blijven zorgen voor een aantrekkelijk aanbod tegen marktconforme/concurrerende prijzen in het belang van het op niveau houden van het gebruik.

Actueel nieuw risico is de ontwikkeling van de energiekosten. Die zijn, mede door de oorlog in Oekraïne, zo hard gestegen dat het sportbedrijf voor 2022 een aanvullende subsidie van de gemeente heeft ontvangen van €622.000. Hoe de energiekosten zich verder meerjarig gaan ontwikkelen is nog onduidelijk. Risico is dat het sportbedrijf ook meerjarig een aanvullende beroep op gemeentelijke middelen gaat doen.

Hoe de energiekosten zich verder meerjarig gaan ontwikkelen is nog onduidelijk. Risico is dat het sportbedrijf ook meerjarig een aanvullende beroep op gemeentelijke middelen gaat doen.

Toelichting: De jaarrekening 2021 laat een weerstandsvermogen van afgerond €1,2 miljoen zien. Het beoogd benodigd weerstandsvermogen (vastgesteld in mei 2022 is €1,1 miljoen is daarmee gerealiseerd. Constatie is dat het weerstandsvermogen maar deels liquide beschikbaar is. Voor 2022 is €340.000. Meerjarig groeit het liquiditeitssaldo naar €1,1 miljoen in 2025.

Beleidsvoornemens 2023: Eind 2019 is de strategische visie High Five 2020 van de NV Sportbedrijf Deventer vastgesteld en gebaseerd op de gemeentelijke beleidskader sport "Samen sporten maakt sterk 2021-2030", Het Nationaal Sportakkoord, de Toekomstverkenning sport (vanuit het Sociaal Cultureel Planbureau en het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu). Een visie voor de toekomst van De Scheg wordt in 2022 uitgewerkt en vervolgens met het college en de raad besproken in het 1e kwartaal 2023. Die vast te stellen visie wordt de basis voor (vervangings-)investeringen in De Scheg.

Contractwaarde 2022:

Bijdrage GR 2022:

Subsidie 2022: €4.800.966 (inclusief onder andere combinatiefunctie regeling, verenigingsondersteuning, sportstimulering en beheer Sporthal De Uutvlog)

Dividend 2022:

Financiële gegevens	2021	2022	2023
Eigen vermogen	€1.210.866	€1.321.016	€1.494.395
Vreemd vermogen	€19.176.690	Niet begroot	Niet begroot
Resultaat	€180.035	€110.150	€173.379
Bron	Jaarrekening	Begroting	Prognose
Nominale (balans)waarde aandelenkapitaal 31-12-2022:	€90.756 (€0)		
Garantie 31-12-2022:	€1.072.615		
Lening 31-12-2022:	€12.633.330		

## Publiek Belang Elektriciteitsproductie BV

Vestigingsplaats: 's-Hertogenbosch



Website: [erhbv](http://erhbv)

Programma: Algemene dekkingsmiddelen

Entiteit: NV

Deelnemingspercentage: 0,26 %

Doel en openbaar belang: Onderdeel van Essent in 2009 bij de verkoop aan RWE, was het 50% aandeel in N.V. Elektriciteit Productiemaatschappij Zuid-Nederland (EPZ), o.a. eigenaar van de kerncentrale in Borssele. Het bedrijf Delta N.V., tevens voor 50% eigenaar van EPZ, heeft de verkoop van dit bedrijfsonderdeel van Essent aan RWE in 2009 bij de rechter aangevochten. Als consequentie op deze gerechtelijke procedure is in 2009 het 50% belang van Essent in EPZ tijdelijk ondergebracht bij Publiek Belang Elektriciteitsproductie B.V. ("PBE"). In 2010 is op gezamenlijk initiatief van de aandeelhouders van PBE en de provincie Zeeland als belangrijkste aandeelhouder van Delta N.V. een bemiddelingstraject gestart om het geschil tussen partijen op te lossen. In 2011 is dit bemiddelingstraject succesvol afgerond. Op 30 september 2011 is, 2 jaar na de verkoop van de aandelen Essent, het 50% belang in EPZ alsnog geleverd aan RWE.

PBE blijft is blijven bestaan met een beperkt takenpakket. PBE zal de zaken afwikkelen die uit de verkoop voortkomen. Daarnaast is PBE verplichtingen aangegaan in het kader van het Convenant Borging Publiek Belang Kerncentrale Borssele uit 2009. Hiermee is een termijn van 8 jaar na verkoop gemoeid. Na een statutenwijziging in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders op 14 december 2011 is de inrichting van PBE aangepast naar de status van een SPV, vergelijkbaar met o.a. Verkoop Vennootschap B.V. Hiermee is een termijn tot sluiting van de Kerncentrale Borssele (voorgenomen sluiting 2033) gemoeid. Doel is de afwikkeling van de verkoop van Essent aan RWE.

Financieel risico: Het risico en daarmee de aansprakelijkheid voor de aandeelhouders beperkt tot de hoogte van het nominale aandelenkapitaal van deze vennootschap (totaalbedrag €1.496.822) (art 2.:81 BW).

**Toelichting:**

Conform de koopovereenkomst kon RWE tot uiterlijk 30 september 2015 potentiële claims indienen ten laste van het General Escrow Fonds (zie Verkoop Vennootschap B.V.). RWE had op 30 september 2015 geen potentiële claims ingediend m.b.t. verkoop van het 50% belang in EPZ. Het General Escrow Fonds is in juli 2016 geliquideerd en uitgekeerd aan de aandeelhouders.

Ondanks dat het General Escrow fonds in juni 2016 is geliquideerd, dient de vennootschap als gevolg van contractuele verplichtingen nog in stand gehouden te worden. Het bestuur van de vennootschap is in overleg met de andere contractuele partijen om na te gaan wanneer de contractuele verplichtingen voortijdig kunnen worden beëindigd en de vennootschap vervolgens kan worden geliquideerd. Binnen PBE is nog een bedrag van €1,6 miljoen (merendeel aandelenkapitaal) achtergebleven om mogelijke zaken die uit de verkoop voortkomen af te wikkelen. De verwachting is dat de vennootschap in 2022 zal kunnen worden ontbonden en/of zal kunnen fuseren met één van de andere vennootschappen die bij de verkoop van Essent zijn opgericht.

De verwachting is dat bij ontbinding van PBE €1,5 miljoen dividend wordt uitgekeerd. Voor Deventer is dit afgerond (0,26%) €4.000.

Beleidsvoornemens 2023: Opheffing van de BV in 2023.

Contractwaarde 2022:

Bijdrage GR 2022:

Subsidie 2022:

Dividend 2022:

Financiële gegevens	2021	2022	2023
Eigen vermogen	€1.535.187	€0	€0
Vreemd vermogen	€6.925	€0	€0
Resultaat	-€34.208	€0	€0
Bron	Jaarrekening	Opheffing in 2022	Opgeheven in 2023
Nominale (balans)waarde aandelenkapitaal 31-12-2022:	€1 (€1)		
Garantie 31-12-2022:			
Lening 31-12-2022:			

## Wadinko NV

Vestigingsplaats: Zwolle



Website: [wadinko](https://www.wadinko.nl)

Programma: Algemene dekkingsmiddelen

Entiteit: NV

Deelnemingspercentage: 2,55%

Doel en openbaar belang: Stimulering van gezonde bedrijvigheid (met name in de maakindustrie en zakelijke dienstverlening en logistiek) en daarmee de werkgelegenheid in werkgebied van de aandeelhouders. Wadinko participeert momenteel in twee Deventer bedrijven, DAVO en Auping (op een totaal van 28 participaties).

Financieel risico: De gemeente Deventer bezit 2,55% van de aandelen. De overige aandeelhouders zijn 24 gemeenten in Overijssel, de Noordoostpolder en Zuidwest Drenthe en de provincie Overijssel. Het risico van de gemeente is beperkt tot het niet-geactiveerde aandelenkapitaal ad €6.100. Het risico is gering, ook omdat de actuele waarde van de vennootschapsportefeuille per 31 december 2021 €51 miljoen hoger is dan de boekwaarde (bron: jaarverslag 2021).

Toelichting: Inherent aan haar doelstellingen loopt Wadinko risico's. Door interne maatregelen m.b.t. risicobeheersing zijn risico's voor aandeelhouders beperkt. Wadinko participeert in Raden van Commissarissen van participaties opdat daarmee toezicht kan worden gehouden op de directies. Bij participaties die geen Raad van Commissarissen hebben, is met een aandeelhoudersovereenkomst een vergelijkbare situatie gecreëerd. De nettowinst over 2021 bedroeg €8,7 miljoen (over 2020 was dat een nettoverlies van -€3,4 miljoen, voornamelijk veroorzaakt door coronamaatregelen). In 2021 is voor €1,1 miljoen teruggenomen op in het verleden gepleegde afwaarderingen. Een aantal participaties heeft in 2021 gebruik gemaakt van steunmaatregelen van de overheid (NOW-regelingen) en bij die bedrijven is een dividenduitkering over 2021 niet toegestaan. Daarnaast blijkt dat er ook bedrijven zijn die niet of nauwelijks te lijden hebben gehad van de pandemie.

- Beleidsvoornemens 2023: Het beleidsplan 2021-2026 is in de AvA van 11 juni 2021 vastgesteld. Wadinko continueert het bestaande beleid met lichte accent verschuivingen. Een aantal SMART doelstellingen is weergegeven:
- Werkgelegenheid groeit van 4.336 naar 6.000 fte;
  - De actuele waarde stijgt van €95 naar €120 miljoen;
  - De komende 6 jaar handhaving uitkeren dividend. Hoogte dividend is 2% van het eigen vermogen, lichte groei t.o.v. 2015-2020. Voorwaarde uitkering dividend is liquiditeit boven €10 miljoen;
  - Rendement is tenminste 5% op het geïnvesteerd vermogen.

De provincie Overijssel heeft in het kader van de Herstel- en transitieaanpak coronacrisis aan Wadinko een leningsfaciliteit beschikbaar gesteld van €10.000.000 tegen 0% ten behoeve van de ondersteuning aan MKB- en familiebedrijven om de negatieve gevolgen van de coronacrisis te beperken en daarmee werkgelegenheid en bedrijvigheid voor Overijssel behouden. In de besteding van deze middelen zullen transities in digitalisering en verduurzaming prioriteit hebben. Wadinko kan de lening in tranches opnemen; in het verslagjaar 2021 is gebruik gemaakt van deze faciliteit voor €1,6 miljoen ten behoeve van een nieuwe participatie.

Bij de bedrijven waarin Wadinko participeert gaan een aantal ontwikkelingen een rol spelen op de resultaatverwachtingen van die bedrijven, bijvoorbeeld de ontwikkeling van de wereldeconomie als gevolg van de oorlog in Oekraïne op de markten (zowel in de inkoop- als de verkoopzijde), schaarste aan gekwalificeerd en ervaren personeel, gebrek aan belangrijke grondstoffen, oplopende levertijden en prijzen. Wadinko zal haar participaties waar mogelijk ondersteunen. Toch verwacht Wadinko dat haar eigen bedrijfsresultaat 2022 ruim positief zal zijn gezien verwachte verkopen van participaties. Daarnaast ligt het in de bedoeling in 4 a 5 nieuwe participaties deel te nemen.

Contractwaarde 2022:

Bijdrage GR 2022:

Subsidie 2022:

Dividend 2022: € nog niet bekend

Financiële gegevens	2021	2022	2023
Eigen vermogen	€74.146.548	Niet bekend	Niet bekend
Vreemd vermogen	€6.922.702	Niet bekend	Niet bekend
Resultaat	€8.651.022	€1.500.000	€1.500.000
Bron	Jaarrekening	Prognose	Prognose



Nominale (balans)waarde aandelenkapitaal 31-12-2022:	€6.100 (€0)
Garantie 31-12-2022:	
Lening 31-12-2022:	

## Stichting administratiekantoor Dataland

Vestigingsplaats: Gouda



Website: [dataland](http://dataland.nl)

Programma: Algemene dekkingsmiddelen

Entiteit: ST

Deelnemingspercentage: 0,71 %

Doel en openbaar belang: Ondersteunen en faciliteren van gemeenten op het gebied van geo-, WOZ- en vastgoedinformatie, oftewel objectinformatie. De missie van Dataland BV is het realiseren van een landelijke voorziening, die leidt tot het breed toegankelijk en beschikbaar maken van vastgoed- en hieraan gerelateerde gegevens uit het informatiedomein van gemeenten voor de overheid, de burgers en het bedrijfsleven.

Financieel risico: Het risico is beperkt tot de nominale waarde van de certificaten van aandelen die de gemeente heeft via de Stichting Administratiekantoor Dataland. De Stichting is houdster van de aandelen van Dataland BV. De gemeente Deventer neemt dus niet rechtstreeks risicodragend deel in de bedrijfsactiviteiten van de vennootschap Dataland BV. Van de nominale waarde is slechts een fractie geactiveerd.

Toelichting: Deventer heeft 48.184 certificaten. In 2018 0,71% van het totaal. De stichting Administratiekantoor Dataland is aandeelhouder en heeft daarmee stemrecht en zeggenschap in Dataland BV. De certificaathouders niet. De stichting en Dataland BV beëindigen per 1-1-2022 hun activiteiten. Het maximale risico voor de certificaathouders is dat de gelden die de certificaathouders hebben ingelegd, niet terugbetaald kunnen worden. De praktijk leert dat de certificaathouders kunnen gaan rekenen op een retour van een belangrijk deel van hun inleg.

**Beleidsvoornemens 2023:** Administratiekantoor DataLand is een stichting van, voor en door gemeenten met een ideëel doel: uitvraag van Geografische data bij gemeenten waarna deze worden bewerkt en, op maat, weer worden gedistribueerd naar gemeenten en naar andere belanghebbende afnemers van deze data. Deze publieke en private afnemers hoeven de geo-data die zij nodig hebben, niet bij alle gemeenten afzonderlijk uit te vragen. DataLand helpt de gemeenten de kwaliteit van hun geo-informatie te verbeteren door middel van kwaliteitstesten en vakopleidingen. DataLand vertegenwoordigt de gemeenten op terreinen als de WOZ, de BGT, en de aanbesteding van beeldmateriaal. Een onder de stichting ressorterende BV voert deze taak uit op not-for-profit basis. DataLand profileert zich als het (geo-) sectoraal kennis- en datacentrum van de Nederlandse gemeenten, en als gemeentelijke belangenvertegenwoordiger in dit veld. Met de komst van de Landelijke Voorziening WOZ in 2017 is informatie over de WOZ-waarde van woningen vrijelijk beschikbaar gekomen. Afnemers die enkel de WOZ-waarde voor woningen zoeken, kunnen nu gratis aan hun informatie komen waardoor het gebruik van de Vastgoedscanner (VGS) van Dataland terugloopt.

Door het bestuur van de vennootschap is in 2019 het besluit genomen tot een overname en afbouw van haar activiteiten. Het secretariaat van het Gemeentelijk Geo-Beraad, de kennisbank en de opleidingen zijn al door de VNG overgenomen. De Vastgoedscanner, de dataleveringen en een aantal KNOOP-diensten gaan naar het Kadaster. In de loop van 2021 was dat gereed. Formeel juridische liquidatie vindt plaats in 2022/2023.

Contractwaarde 2022:

Bijdrage GR 2022:

Subsidie 2022:

Dividend 2022:

Financiële gegevens	2021	2022	2023
Eigen vermogen	Niet bekend	€0	€0
Vreemd vermogen	Niet bekend	€0	€0
Resultaat	Niet bekend	€0	€0
Bron	Jaarrekening	Ontbinding in 2022	Ontbonden in 2023
Nominale (balans)waarde aandelenkapitaal 31-12-2022:	€0		
Garantie 31-12-2022:			
Lening 31-12-2022:			

## Risico's en weerstandsvermogen

In de planning – en control documenten van de gemeente wordt aandacht besteed aan de (financiële) risico's die de gemeente met haar verbonden partijen loopt. Voor het risicomanagement van een verbonden partij geldt dat er een juiste verhouding moet zijn tussen behartiging van het publieke belang en het te lopen risico (continuïteit van de organisatie). Bedacht moet worden dat de gemeente een tweedelijns positie heeft: Risicomanagement is in de eerste plaats de verantwoordelijkheid van verbonden partijen zelf. Bestuurders van verbonden partijen dienen tijdig in te spelen op ontwikkelingen en dienen risico's in afdoende mate te beheersen. De toezichthouders moeten dit bewaken. Een sterke governance structuur en adequaat risicomanagement dat geïntegreerd is in de gehele bedrijfsvoering, dragen bij aan het “in control” zijn van verbonden partijen.

Bij optredende financiële problematiek binnen een verbonden partij (rekeningnadeel en / of nadeel in meerjarenperspectief) wordt de volgende lijn gevolgd.

- Eerst wordt het weerstandsvermogen van een verbonden partij aangesproken;
- Vervolgens worden beheermaatregelen getroffen om de exploitatie sluitend te houden / maken en wordt besloten tot aanvulling van het weerstandsvermogen binnen de verbonden partij tot de vastgestelde norm;
- Voorwaarde voor beperking van financieel risico is een toereikende liquiditeitspositie van de verbonden partij;
- Indien beheermaatregelen niet tot een gezond financieel meerjarenperspectief (kunnen) leiden en het liquiditeitssaldo niet toereikend is, loopt de gemeente als aandeelhouder (en als GR-partij) financieel risico. In het treffen van beheermaatregelen wordt ook betrokken of financiële zekerheid kan worden gevonden in een eventuele verkoop van eigendommen (met name vastgoed).

Indien bovenstaande niet mogelijk is, dan loopt de gemeente financieel risico met de volgende mogelijke consequenties:

- Tijdelijk / structureel beroep op aanvullende subsidie;
- Tijdelijke / structurele verstrekking van financiering / een kredietfaciliteit;
- Aanvulling aandelenkapitaal.

De gemeente heeft voor onvoorziene risico's binnen haar programma's (ook die wegens financieel risico op verbonden partijen) een weerstandsvermogen beschikbaar. De vraag is of de omstandigheden bij de verbonden partijen nu zodanig zijn gewijzigd dat een specifiek weerstandsvermogen moet worden aangehouden.

Wanneer (op grond van een concrete gebeurtenis) bij een bepaalde verbonden partij een risico wordt voorzien dat zou kunnen leiden tot een verlies op het ingebrachte kapitaal, de verstrekte lening of garantie of indien het leidt tot een verplichting (en het risico is kwantificeerbaar), dan zal daarvoor weerstandsvermogen worden aangehouden of een voorziening worden gevormd. Aan de informatie over de verbonden partijen ontlene wij in algemene zin geen aanwijzingen dat de gemeente voor bepaalde financiële risico's bij verbonden partijen weerstandsvermogen moet aanhouden. Daarbij baseren wij ons mede op de accountantsrapporten die bij de jaarrekeningen 2021 van verbonden partijen worden afgegeven waarin de accountant aandacht besteedt aan de continuïteit van de bedrijfsvoering en actuele financiële informatie vanuit vennootschappen en gemeenschappelijke regelingen. Daarover zijn twee constatering:

1. De hoge inflatie in algemene zin en specifiek de stijgende energiekosten die van invloed zullen zijn op de exploitatieresultaten van verbonden partijen en/of de kosten van dienstverlening van die partijen aan de gemeente;
2. De Deventer Schouwburg lijkt de ontvangen TVL middelen (Tegemoetkoming Vaste Lasten) aan het Rijk definitief terug te moeten betalen. Het gaat om een bedrag van circa €450.000. Deventer Schouwburg is in samenspraak met andere schouwburgen en de brancheorganisatie VSCD in bezwaar gegaan bij het Rijk. Dit bezwaar is medio 2022 ongegrond verklaard. De Schouwburgen in kwestie zijn zich momenteel aan het oriënteren op nadere bezwaarprocedures. Het risico op terugbetaling TVL is reëel. In de tweede kwartaalrapportage 2022 is derhalve een reservering van €450.000 binnen de stelpost corona (cultuur) opgenomen.

Uitgangspunt voor de gemeente is dat de NV geen beroep op gemeentelijke financiering (gemeentelijke geldlening of gemeentelijke garantie op een bancaire geldlening) doet. Dit is tevens het financieel risico voor de gemeente

Zie ook de paragraaf [Weerstandsvermogen en risicomanagement](#) waarin de financiële belangen in verbonden partijen en het financieel risico aan de orde komen.

## Grondbeleid

### Inzicht

Op basis van het momenteel van toepassing zijnde grondbeleid (2013) hanteert de gemeente een facilitair grondbeleid. Dat wil zeggen dat de gemeente pas nieuwe gronden zelf gaat ontwikkelen als de markt maatschappelijke gewenste ontwikkelingen niet kan of wil opnemen. Dit beleid is gestoeld op de overtuiging dat de risico's van gebiedsontwikkeling zoveel mogelijk bij de markt moeten liggen. Dit besef is gegroeid in de economische crisis van de jaren 2008 – 2014.

Anno 2022 is de situatie sterk veranderd. Gewerkt wordt aan een grondbeleid dat minder sterk gestuurd wordt door de conjunctuur van het moment. Dit grondbeleid noemen we situationeel of dynamisch. De gemeente gaat op basis van een afwegingskader bepalen met welke houding en met welke gemeentelijke rol de maatschappelijke opgave het beste is gediend. Dat kan zijn passief faciliterend, proactief faciliterend of actief. Het grondbeleid is daarbij een middel dat niet alleen inzetbaar is bij de vraag of we als gemeente een grondpositie willen innemen, maar ziet ook toe op de gemeentelijke houding en rol bij initiatieven van andere grondeigenaren. De raad is in 2021 geconsulteerd op deze principes van het nieuwe grondbeleid. In 2022 is de nota zelf verder uitgewerkt zodat deze in 2023 kan worden aangeboden aan de raad.

De groei van de gemeentelijke opgaven waarin een ruimtelijke vraag (dus grondbeslag) uit voortkomt maakt het ook noodzakelijk projecten in programmatische en financiële zin in hun samenhang te bezien. Gemeentelijk kostenverhaal voor de gemeentelijke investeringsprojecten is daarbij een belangrijk uitgangspunten. Daar waar van deze samenhang sprake is organiseren we een gebiedsgerichte aanpak in de integrale gebiedsontwikkelingen.

## Ontwikkelingen en conclusies

### Grondbeleid

De afgelopen jaren is de gemeente behoedzaam omgegaan met de exploitatie van gronden voor woningbouw en de ontwikkeling van bedrijfsruimten. Daardoor heeft de gemeente risico's kunnen beheersen en grondprijzen reëel gewaardeerd.

Met andere partijen werkt de gemeente aan het optimaliseren van het woningaanbod in Deventer. De gemeentelijke voorraad bouwgrond voor bedrijventerreinen en woningbouw is afgenomen. Daardoor neemt de gemeentelijke afhankelijkheid van particuliere grondeigenaren voor het realiseren van de ruimtelijke opgave toe.

### Verkoop woningbouwgronden verloopt snel

In 2022 bleef een grote vraag naar nieuwe woningen bestaan. Landelijk staat de woningmarkt onder druk als gevolg van stijgende prijzen, tekort aan personeel en de stikstofproblematiek. Desondanks is de markt voor Deventer goed te noemen. Neemt niet weg dat genoemde omstandigheden effect hebben op de grondexploitaties van de woningbouwlocaties.

Fase 1 van Steenbrugge is zo goed als voltooid, de verkoop van gronden in fase 2 is gestart. In het zuidelijk plandeel van Eikendal worden de laatste kavels verkocht en ook de verkoop van de grotere kavels in Eikendal Noord verloopt goed, zij het dat in dit dure segment wel de effecten van de veranderende marktomstandigheden zichtbaar worden. In de Tuinen van Zandweerd zijn alle gronden, op een appartementencomplex na, verkocht.

Alle overige gemeentegronden die geschikt zijn voor woningbouw zijn inmiddels in voorbereiding genomen. Dit zijn onder meer de gronden aan de van Heetenstraat, Oranjekwartier, Shita/speeltuinlocatie, Bathmense Enk 2e fase, Hagenvoorde en Wittenstein. Ook voor de locaties Havenkwartier en Sluiskwartier ligt de focus inmiddels sterk op het realiseren van de woningbouw.

### Verkoop nieuwe bedrijfskavels verloopt goed

De vraag naar bedrijfskavels in Deventer blijft groot. Het oostelijk plandeel van het A1 Bedrijvenpark is nagenoeg verkocht. Het eerste gebouw in het westelijke plandeel is in aanbouw en aanvullende kavels zijn in de verkoop. Voor de uitgifte van deze kavels zijn door de gemeente criteria geformuleerd.

Enige zorg bestaat over de elektriciteitsvoorziening voor de nieuwe kavels. De overige bedrijfskavels op het Gasfabriekterrein en aan de Looweg in Bathmen zijn nagenoeg verkocht of in optie uitgegeven. Tevens zijn de gronden in de sport- en leisurerstrook langs de Holterweg verkocht. In de Stadsas resteert slechts een kleine strook naast het politiekantoor (Driehoek Snippeling). Mogelijk wordt deze kavel niet uitgegeven vanwege een mogelijke vestiging van een onderwijsinstelling. Hiervoor loopt momenteel nog een onderzoek.

### Wisselende planresultaten, maar wel vrijval verliesvoorzieningen

De grondexploitaties zijn ten behoeve van het opstellen van de jaarrekening 2022 geactualiseerd. De geprognosticeerde resultaten van de grondexploitaties zijn per saldo met €545.000 verslechterd. Het resultaat van de verlieslatende grondexploitaties verslechterd met €302.000, het resultaat van de winstgevendende grondexploitaties verslechterd met €243.000. Daarbij wordt opgemerkt dat het positieve resultaat van de Tuinen van Zandweerd sterk verslechtert als gevolg van het mogelijk afblazen van een incidentele (belangrijke) verkoop. In 2022 zijn drie grondexploitaties afgesloten. Onder "Resultaten Grondexploitaties" wordt nadere toelichting gegeven over de resultaten van de grondexploitaties over 2022.

### Toename risicoprofiel ten laste van gemeentelijk weerstandsvermogen

Het totale risicoprofiel van de grondexploitaties is ten opzichte van de jaarrekening 2021 van €7,2 miljoen tot €9 miljoen toegenomen. Dit is een toename van €1,8 miljoen. De oorzaak van de toename zit vooral in de bijzondere marktomstandigheden. De getaxeerde opbrengsten zijn naar boven bijgesteld, maar brengen in de huidige markt wel een hogere mate van onzekerheid met zich mee. Dat is sterk zichtbaar in het A1 Bedrijvenpark. In de Tuinen van Zandweerd speelt dit risico ook, maar is door specifieke omstandigheden het risico van mindere grondopbrengsten al verwerkt in het planresultaat.

### Overige gronden en panden

Voor de gronden en panden die in voorbereiding zijn, maar nog buiten de grondexploitaties vallen, is een voorziening ingesteld. Voor de gronden Hagenvoorde, van Heetenstraat, Hoge Veld Okkenbroek en Wittenstein is een voorbereidingskrediet beschikbaar gesteld.

Per 31-12-2022 zijn uit afgesloten complexen enkel nog gronden op de locaties Driehoek Snippeling en Bathmense Enk II in bezit. Alle overige gronden van afgesloten grondexploitaties zijn verkocht. De waardebepaling is in beide gevallen hoger dan de boekwaarde waardoor geen bijstelling noodzakelijk is.

De voorziening afgesloten complexen bevat nog te maken kosten (na afsluiting van de grondexploitatie) voor 11 grondexploitaties. Voor één van deze complexen; Rielerkolk zijn alle werkzaamheden afgerond. Het restant van de voorziening ad €53.276 valt vrij. Voor de overige locaties is de benodigde voorziening opnieuw bepaald. Per saldo is de totaal benodigde voorziening €158.573 hoger. Dit bedrag wordt geput uit de egalisatiereserve weerstandsvermogen.

### Meerjarenperspectief

Gelijktijdig met deze jaarrekening verschijnt ook het Meerjarenperspectief grondzaken (MPG 2023). Met deze beschrijving van lopende zaken en toekomstperspectieven kan de paragraaf grondbeleid compacter blijven. Belangrijke en/of tussentijdse ontwikkelingen worden hier vermeld.



## De rol van het gemeentelijk grondbeleid

Het grondbeleid heeft invloed op en samenhang met de uitvoering van de programma's zoals Ruimtelijke ontwikkeling, Milieu en Economie, Kunst en Cultuur. De beschikbaarheid van gronden en gebouwen zijn immers belangrijk voor diverse maatschappelijke activiteiten. Dat maakt grondbeleid één van de instrumenten die de gemeente kan inzetten bij het stimuleren dan wel faciliteren van die activiteiten binnen haar grondgebied.

Een belangrijk thema is een evenwichtige ontwikkeling van Deventer. Ontwikkelingen in onder andere demografie, economie, technologie en duurzaamheid leiden tot verandering in de ruimtevraag. Uitgaande van het grondbeleid als ondersteunend instrument stellen we ons in dit kader de vraag hoe we een bijdrage kunnen leveren aan de daarbij behorende opgaven en ambities. Anders geformuleerd: hoe kunnen we een bijdrage leveren aan de waardecreatie, in coöperatie met onze inwoners, ondernemers en andere partners?

De kern van waardecreatie is het centraal stellen van het maatschappelijke effect van een gebiedsontwikkeling. Dat gebeurt vanuit een breed perspectief. Bijvoorbeeld of een gebiedsontwikkeling bijdraagt aan een gezonde leefomgeving of aan meer werkgelegenheid. Dit maatschappelijk effect wegen we af tegen de financiële investering en risico's in een gebiedsontwikkeling.

Daarbij opereren we situationeel, dat wil zeggen de gemeentelijke rol van geval tot geval beoordelend en inspelend op de situatie. Wij nemen deel of regisseren in netwerkverbanden, stimuleren en faciliteren marktpartijen en laten los wanneer particuliere initiatieven de overheid niet nodig hebben.

Wanneer (niet-)commerciële partijen een ontwikkeling, die wij noodzakelijk vinden, niet oppakken of onvoldoende waardecreatie oplevert, gaan wij zelf actief of in samenwerking met derden gronden en panden (strategisch) aankopen, ontwikkelen, verkopen of beheren.

We zien daarin een verschil tussen het bezit van grond en het ontwikkelen van grond. Het in bezit hebben van strategische gronden leidt niet automatisch tot het ontwikkelen van deze gronden. Het ontwikkelen wordt afgewogen tegen financiële investeringen en de mogelijke risico's. Via het bezit en de verkoop van grond is het mogelijk om afspraken te maken over waardecreatie die verder gaat dan hetgeen publiekrechtelijk mogelijk is. Gedacht wordt aan het stellen van duurzaamheidseisen of -voorzieningen bij de verkoop van grond (bijvoorbeeld Wittenstein of Shita) of het haalbaar maken van initiatieven uit de markt door inzet van het instrument "erfpacht" (A1 Bedrijvenpark, truckparking of Westfalenstraat).

We werken verder aan de lopende grondexploitaties. Gronden en panden die om strategische redenen wel in gemeentelijk bezit blijven maar nog niet onmiddellijk nodig zijn voor een ontwikkeling, zijn als pauzelandschappen beschikbaar voor tijdelijke functies.

## Resultaten grondexploitaties

Onderstaande tabel toont de resultaten:

(bedragen x €1)

Grondexploitaties	Verwacht eindresultaat (contante waarde)		Verschil
	31-12-2022	31-12-2021	
A1 Bedrijvenpark	-19.431.297	-21.704.424	2.273.127
Bedrijventerrein Lettele	0	-592.288	592.288
Bedrijventerrein Looweg	0	-42.060	42.060
Centrumplan Bathmen	-696.787	-647.781	-49.006
Cluster Havenkwartier	-7.712.102	-6.564.609	-1.147.493
Cluster Stadsentree	-500.063	-589.449	89.386
Eikendal	1.544.969	1.503.910	41.059
Holterwegzone	0	1.453	-1.453
Sluiskwartier	-2.251.090	-2.087.453	-163.637
Steenbrugge	5.947.268	4.589.668	1.357.600
Tuinen van Zandweerd	415.345	2.055.385	-1.640.040
Westfalenstraat	-1.599.037	-55.702	-1.543.335
Wijtenhorst Douweler Leide	-3.213.532	-3.077.528	-136.004
Winkelcentrum Keizerslanden	-4.408.287	-4.221.502	-186.785
Shita locatie	-72.715	0	-72.715
<b>Totaal</b>	<b>-31.977.328</b>	<b>-31.432.380</b>	<b>-544.948</b>
Waarvan verlieslatend	-39.884.910	-39.582.796	-302.114
Waarvan winstgevend	7.907.582	8.150.416	-242.834

De tabel toont voor iedere grondexploitatie het verwachte eindresultaat, op basis van de meest aannemelijke schatting van toekomstige inkomsten. Het totaalbeeld laat een verslechtering van €545.000 zien ten opzichte van de jaarrekening 2021. De grootste mutaties hebben plaatsgevonden in het A1 Bedrijvenpark, de Tuinen van Zandweerd, Westfalenstraat en cluster Havenkwartier.

#### Risico's

(bedragen x €1)

Risico's	Jaarrekening 2022	Jaarrekening 2021	Vershil
<b>Verlieslatend</b>			
Wijtenhorst en Douweler Leide	735.500	250.000	485.500
Sluiskwartier	1.675.000	1.115.000	560.000
Roelandflat/WC Keizerslanden	100.000	100.000	0
A1 Bedrijvenpark	2.991.575	1.955.000	1.036.575
Centrumplan Bathmen	0	0	0
Shita locatie	325.250	0	325.250
Tuinen van Zandweerd	197.000	145.000	52.000
Cluster Westfalenstraat	237.000	346.380	-109.380
Cluster Havenkwartier	528.750	712.500	-183.750
Cluster Stadsentree	50.000	98.750	-48.750
Teugseweg	250.000	250.000	0
<b>Totaal verlieslatend</b>	<b>7.090.075</b>	<b>4.972.630</b>	<b>2.117.445</b>
<b>Winstgevend</b>			
Eikendal	340.000	225.000	115.000
Steenbrugge	1.550.000	1.804.500	-254.500
<b>Totaal winstgevend</b>	<b>1.890.000</b>	<b>2.029.500</b>	<b>-139.500</b>
<b>Afgesloten</b>			
Bedrijventerrein Looweg Bathmen	0	100.000	-100.000
Leisurestrip Holterweg	0	0	0

Bedrijventerrein Lettele	0	50.000	-50.000
Totaal afgesloten	0	150.000	-150.000
Eindtotaal	8.980.075	7.152.130	-1.827.945

Het totale risicoprofiel van de grondexploitaties is ten opzichte van de jaarrekening 2021 toegenomen van €7,2 miljoen tot €9 miljoen. Dit is een toename van €1,8 miljoen. De oorzaak van de toename zit vooral in de bijzondere marktomstandigheden. De getaxeerde opbrengsten zijn naar boven bijgesteld, maar brengen in de huidige markt wel een hogere mate van onzekerheid met zich mee. Dat is sterk zichtbaar in het A1 Bedrijvenpark. In Tuinen van Zandweerd speelt dit risico ook, maar is door specifieke omstandigheden het risico van mindere grondopbrengsten al verwerkt in het planresultaat.

#### Toelichting

- De verbetering van het planresultaat van het A1 Bedrijvenpark is bijna volledig toe te schrijven aan de hoger getaxeerde uitgifteprijsen. In de systematiek van de waardering van de grondexploitaties worden de onafhankelijk, extern, getaxeerde waarden in beginsel als uitgangspunt gehanteerd. In de visie van de projectorganisatie zijn deze erg hoog getaxeed, stevig hoger dan tot heden kon worden gerealiseerd. Om die reden is er een nieuw risico van €930.000 berekend. Er worden ook risico's gezien op vertraging van de uitgifte, naast marktomstandigheden ook veroorzaakt door niet toekennen van (electra)vermogen vanwege congestie bij Tennet. Dat is berekend op netto €1,35 miljoen, uitgaande van een vertraging van 3 jaar.
- De verhoging van het risicoprofiel voor Wijtenhorst houdt verband met het risico dat de driehoek Kolkmansweg niet tot ontwikkeling kan worden gebracht. Voorts levert het bestemmingsplan voor de manegelocatie ook een afbreukrisico op.
- In het Havenkwartier staan we voor de opgave tot het formuleren van een nieuwe uitvraag ObjectX. Daarin worden hogere kosten voorzien verband houdende met de vertraagde uitgifte, het opknappen van de kade en de renovatie van de transportband. Tegelijkertijd leidt dit ook tot een hogere grondopbrengst. Stijging van zowel de civiele kosten als de plankosten speelt daarnaast een belangrijke rol bij de afname van het planresultaat.
- In Steenbrugge stijgen de civieltechnische kosten en drukken ook de nieuwe parameters voor kosten, opbrengsten en rente het planresultaat. Maar door de hoger getaxeerde opbrengsten wordt wel een toename van het resultaat van €1,64 miljoen berekend.
- De grondexploitatie van Tuinen van Zandweerd is €1,64 miljoen ongunstiger geworden. Belangrijke oorzaak hiervan is de onzekerheid over het doorgaan van de verkoop van de grond onder het appartementengebouw. De gemeente overweegt om flexwoningen in het aansluitende gebied te realiseren. Deze onzekerheid in relatie met het hoge marktsegment zorgt voor onzekerheid bij de ontwikkelende partij. Dit zal door de economische situatie en de mogelijk lagere kwaliteit van de omgeving leiden tot een lagere grondopbrengst. Een andere reden voor de daling zijn de prijsstijgingen in het civiele werk en een overschrijding op plankosten.
- Het verhoging van het risicoprofiel voor het Sluiskwartier houdt verband met de verslechterde economie en de hoge opbrengsten die zijn geraamd binnen het project, alsook de kwaliteit van de uitkomende grond die slechter is dan waar op basis van de raming is uitgegaan.
- Over 2022 zijn drie grondexploitaties afgesloten, waarvan nagenoeg alle werkzaamheden zijn afgerond. In het resultaat van de afsluiting zijn ook meegenomen de nog te maken kosten en ontvangen opbrengsten voor de afrondende werkzaamheden. In onderstaande tabel worden deze getoond:

(bedragen x €1)

Afgesloten (contante waarde - eindwaarde)	31-12-2022	31-12-2021	Vershil
Bedrijventerrein Looweg Bathmen	40.920	-42.060	82.980
Leisurestrip Holterweg	44.399	1.453	42.946
Bedrijventerrein Lettele	-589.196	-592.288	3.092
<b>Totaal afgesloten</b>	<b>-503.877</b>	<b>-632.895</b>	<b>129.018</b>

Het bedrijventerrein Lettele sluit met een verlies. Dat verlies (€589.000) is gedekt door de verliesvoorziening. De verliesvoorziening voor Looweg en Leisurestrip Holterweg vallen vrij. Het totaalresultaat op de afgesloten complexen komt ten gunste van de egaliseringsreserve weerstandsvermogen

## Investerings

### Inzicht

De gemeente Deventer heeft in 2022 veel geld en energie geïnvesteerd in zowel de ruimtelijk fysieke projecten weg- en waterbeheer, ICT als in projecten op het gebied van sport en gemeentelijke huisvesting. Een illustratie van de ambitie die Deventer heeft om te zorgen voor een structureel goed, veilig, efficiënt, duurzaam en milieubewust leef-, woon-, werk- en verblijfmilieu voor haar burgers en passanten. Het realiseren van betreffende voorzieningen en een structureel voortbestaan daarvan, leggen beslag op schaarse middelen op de middellange en lange planningshorizon. Om tegemoet te komen aan de wensen van de burger en het bestuur zijn keuzes gemaakt.

Op deze plaats in het jaarverslag wordt per programma en taakveld een integraal beeld gepresenteerd van de gerealiseerde investeringsuitgaven in 2022. Tevens worden de significante afwijkingen tussen de begrote en gerealiseerde bedragen kort toegelicht.

### Ontwikkelingen en conclusies

#### Going concern investeringen

De geprognosticeerde lasten zijn voor circa 48% gerealiseerd. Niet gerealiseerde kredieten worden overgeheveld naar 2023.

#### Uitbreidingsinvesteringen

De geprognosticeerde lasten zijn voor circa 18% gerealiseerd. Niet gerealiseerde kredieten worden overgeheveld naar 2023.

### Wat zijn investeringen en wat niet?

Onder investeren wordt verstaan het vastleggen van vermogen in een object waarvan het nut zich over meerdere jaren uitstrekt.

De investeringen worden op de balans verantwoord. De lasten voortvloeiende uit de investeringen, zoals onderhoud, afschrijvingen, toegerekende rente, verzekeringen, behoren tot de jaarlijkse exploitatielasten.

Volgens de recente notitie Materiële Vaste Activa (januari 2020) van het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) worden drie soorten investeringen onderscheiden:

1. Investeringen met een economisch nut  
Investeringen hebben economisch nut als ze verhandelbaar zijn (er een markt voor is) en/of wanneer ze bijdragen aan het genereren van middelen.
2. Investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven  
Bij investeringen met een economisch nut waarvoor een heffing kan worden geheven gaat het om investeringen in relatie tot rioolheffing en afvalstoffenheffing. Omdat deze heffingen maximaal kostendekkend mogen zijn, moeten ze apart op de balans gepresenteerd worden.
3. Investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut  
Investeringen in water, wegen en pleinen kunnen worden gezien als investeringen in de openbare ruimte met een meerjarig maatschappelijk nut.

De gemeente Deventer maakt onderscheid in de volgende investeringsstromen:

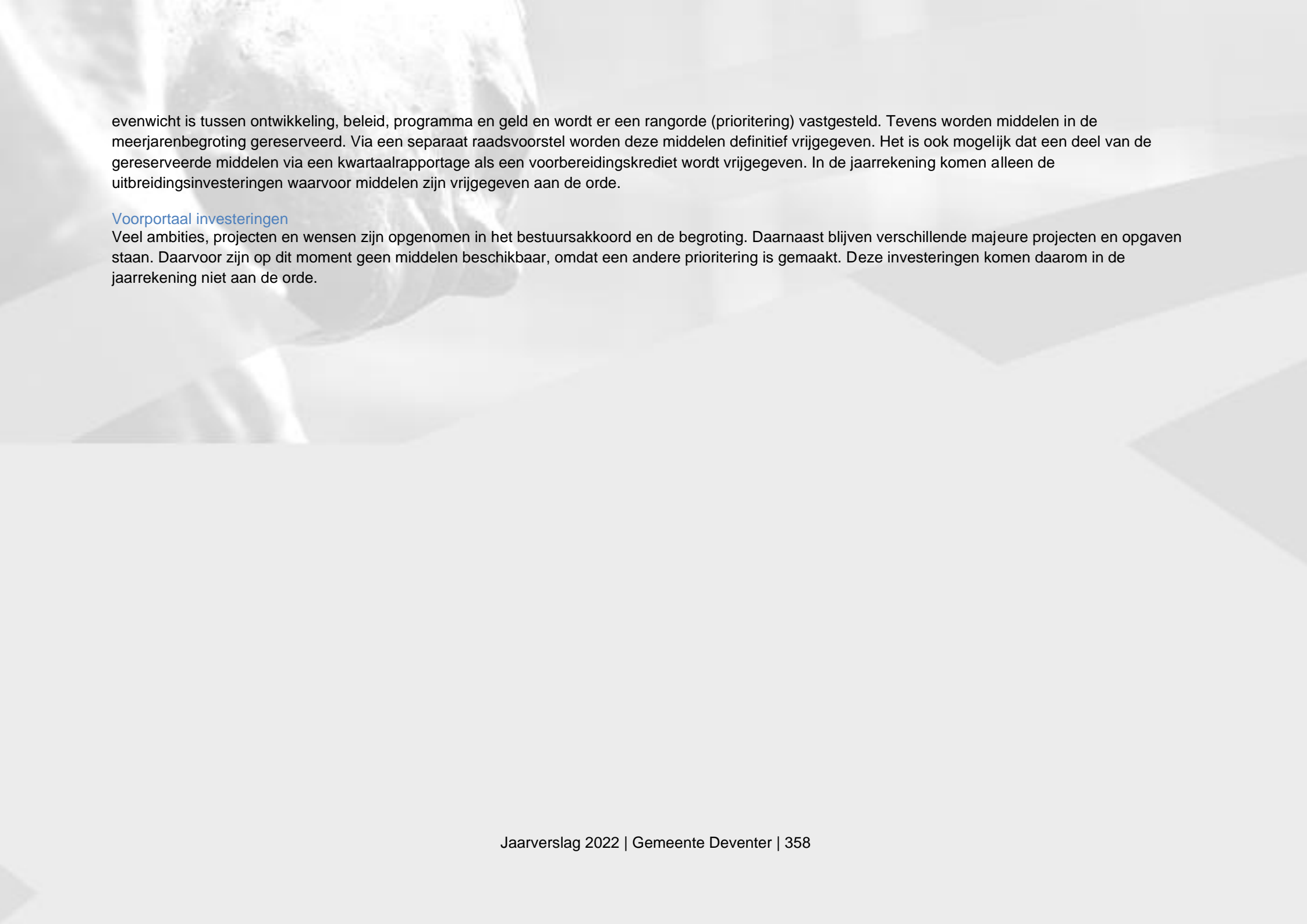
Investering	Dekking
1 Going concern	Reguliere begroting
2 Uitbreidingsinvesteringen	- Middelen zijn vrijgegeven - Middelen zijn gereserveerd, maar nog niet vrijgegeven
3 Voorportaal investeringen	Geen dekking, prioritering moet nog gemaakt worden

### Going concern investeringen

De going concern investeringen vinden hun oorsprong in de reguliere bedrijfsvoering. Vanuit de behoefte of noodzaak om een bepaald product of dienst te blijven leveren, is het van belang dat een vervangingsinvestering wordt gepleegd. Going concern investeringen vinden hun oorsprong vanuit de bestaande dienstverlening. Uitgangspunt is dat deze worden gedekt vanuit de lopende begroting. Aan de going concern investeringen ligt een vervangingsschema ten grondslag. Voor het taakveld verkeer en vervoer is dat bijvoorbeeld het MJOP MIND en voor rioleringen is dat het GRP. Voor ICT is voor vervangingsinvesteringen een Roadmap opgesteld.

### Uitbreidingsinvesteringen

Uitbreidingsinvesteringen komen voort uit nieuw beleid (producten en diensten) of uitbreiding van bestaand beleid. De behoefte aan een nieuw/verbetert product of dienstverlening vertaalt zich in uitbreiding- of herontwikkelingsinvesteringen. Daarnaast kunnen deze investeringen voortkomen vanuit een locatie ontwikkeling (grondexploitatie) of uit het raads- en collegeprogramma. Voor deze investeringen zijn aanvullende middelen nodig (subsidies, heroverweging). Jaarlijks in de voorjaarsnota wordt een meerjarige investeringsplanning opgesteld. Met dit instrument wordt voor ieder investeringsinitiatief bepaald of er



evenwicht is tussen ontwikkeling, beleid, programma en geld en wordt er een rangorde (prioritering) vastgesteld. Tevens worden middelen in de meerjarenbegroting gereserveerd. Via een separaat raadsvoorstel worden deze middelen definitief vrijgegeven. Het is ook mogelijk dat een deel van de gereserveerde middelen via een kwartaalrapportage als een voorbereidingskrediet wordt vrijgegeven. In de jaarrekening komen alleen de uitbreidingsinvesteringen waarvoor middelen zijn vrijgegeven aan de orde.

#### Voorportaal investeringen

Veel ambities, projecten en wensen zijn opgenomen in het bestuursakkoord en de begroting. Daarnaast blijven verschillende majeure projecten en opgaven staan. Daarvoor zijn op dit moment geen middelen beschikbaar, omdat een andere prioritering is gemaakt. Deze investeringen komen daarom in de jaarrekening niet aan de orde.



## Going concern investeringen

Per programma worden hieronder de going concern investeringen (> €50.000) inclusief afwijkingen gepresenteerd.

(bedragen in €)

Projectomschrijving	Programma	Taakveld	Begroting na wijziging	Rekening	Verschil
Fietsparkeren Binnenstad	Leefomgeving	Verkeer en vervoer	159.912	78.861	81.051
MJOP 2018 Ceintuurbaan-Zamenhofplein	Leefomgeving	Verkeer en vervoer	157.604	-	157.604
MJOP 2021 Fietspad Boxbergerweg	Leefomgeving	Verkeer en vervoer	683.695	642.942	40.753
MJOP 2021 Fietspad Boxbergerweg (subsidie)	Leefomgeving	Verkeer en vervoer	-	-	-
MJOP 2021 Pr Margrietlaan-Bathmen	Leefomgeving	Verkeer en vervoer	298.710	173.720	124.990
MJOP 2021 Wezenland/Keizer Karellaan	Leefomgeving	Verkeer en vervoer	127.267	-	127.267
Brederodelaan	Leefomgeving	Verkeer en vervoer	209.219	17.634	191.585
Reconstructie Havezathelaan	Leefomgeving	Verkeer en vervoer	890.645	769.498	121.147
Vervangen houten bruggen	Leefomgeving	Verkeer en vervoer	621.397	39.411	581.986
Digitalisering parkeren	Leefomgeving	Parkeren	211.294	11.272	200.022
Reconstructie Brinkgarage	Leefomgeving	Parkeren	2.053.430	1.946.114	107.316
Reconstructie Brinkgarage (subsidie)	Leefomgeving	Parkeren	-399.859	-313.703	-86.156
Vervanging Kaartleesapparatuur	Leefomgeving	Parkeren	100.188	8.609	91.579
Riolering en waterhuishouding	Leefomgeving	Riolering	3.859.178	1.096.514	2.762.664
Luchtbehandelingssysteem Fermerie	Meedoen	Samenkracht en burgerparticipatie	216.953	-	216.953
Renovatie Polstraat 8-10	Meedoen	Geëscaleerde zorg 18+	1.613.058	1.115.673	497.385
ICT middelen / AV middelen vergaderruimtes	Bedrijfsvoering	Ondersteuning organisatie	1.682.710	1.354.485	328.225
Roadmap ICT	Bedrijfsvoering	Overhead	584.625	571.162	13.463
Laptops en smartphones Raad	Bedrijfsvoering	Overhead	39.000	38.000	1.000
Toekomst gericht werken	Bedrijfsvoering	Overhead	630.217	259.355	370.862
<b>Totaal</b>			<b>13.739.243</b>	<b>7.809.547</b>	<b>5.929.696</b>



#### Toelichting van afwijkingen

In totaal is er in 2022 circa 56% van het begrote bedrag geïnvesteerd in going concern activiteiten. Een groot aantal investeringen is in 2022 nog in voorbereiding en zal in 2023 worden uitgevoerd. De voortgang per investeringsproject is toegelicht in de kwartaalrapportages.

## Uitbreidingsinvesteringen

Per programma worden hieronder de uitbreidingsinvesteringen (> €50.000) inclusief afwijkingen gepresenteerd.

(bedragen x €1)

Projectomschrijving	Programma	Taakveld	Begroting na wijziging	Rekening	Vershil
Nieuwbouw Brandweerkazerne Diepenveen	Openbare Orde en Veiligheid	Crisisbeheersing en Brandweer	1.154.094	130.930	1.023.164
Fietsroutes Margijnenenk-Overstichtlaan	Leefomgeving	Verkeer en vervoer	1.314.926	1.193.119	121.807
Fietsroutes Margijnenenk-Overstichtlaan (subsidie)	Leefomgeving	Verkeer en vervoer	-717.197	-554.347	-162.850
Fietspaden Koersenweg/Lage Steenweg	Leefomgeving	Verkeer en vervoer	638.740	274.664	364.076
Fietspaden Rembrandtkade/Vliegend Hert	Leefomgeving	Verkeer en vervoer	218.300	133.780	84.520
Fietspaden Spanjaardsdijk	Leefomgeving	Verkeer en vervoer	1.317.588	78.222	1.239.366
Fietsnelweg Deventer-Zutphen	Leefomgeving	Verkeer en vervoer	999.154	-	999.154
Fietsstructuur A1 zone	Leefomgeving	Verkeer en vervoer	827.219	28.225	798.994
Herinrichting Lebuinuspleinen	Leefomgeving	Verkeer en vervoer	3.350.569	3.308.396	42.173
Roessinksweg	Leefomgeving	Verkeer en vervoer	426.050	61.459	364.591
Rotonde Westenberg	Leefomgeving	Verkeer en vervoer	190.000	-	190.000
Siemelinksweg	Leefomgeving	Verkeer en vervoer	177.637	91.985	85.652
Project de Braam	Leefomgeving	Verkeer en vervoer	562.087	538.614	23.473
Tunnel Oostriklaan	Leefomgeving	Verkeer en vervoer	69.107	14.081	55.026
Slim Warmtenet	Milieu en Duurzaamheid	Duurzaamheid	5.864.272	2.094.066	3.770.206
Slim Warmtenet (subsidie)	Milieu en Duurzaamheid	Duurzaamheid	-4.578.074	-1.192.224	-3.385.850
Aankoop en doorgang Stadshof	Ruimtelijke Ontwikkeling	Ruimtelijke ordening	115.566	107.727	7.839
Vorbereidingskrediet Dreef	Herstructurering en vastgoed	Beheer overige gebouwen en gronden	56.288	51.202	5.086
Vorbereidingskrediet Hagenvoorde	Herstructurering en vastgoed	Beheer overige gebouwen en gronden	125.644	38.671	86.883
Vorbereidingskrediet Oranjekwartier	Herstructurering en vastgoed	Beheer overige gebouwen en gronden	-415.000	-	-415.000
Vorbereidingskrediet Shita-terrein en voormalig speeltuingebouw	Herstructurering en vastgoed	Beheer overige gebouwen en gronden	-430.155	-430.155	-

Vorbereidingskrediet van Hetenstraat	Herstructurering en vastgoed	Beheer overige gebouwen en gronden	120.720	90.975	29.745
Vorbereidingskrediet de Marke	Herstructurering en vastgoed	Beheer overige gebouwen en gronden	70.972	60.413	10.559
Verwerving gronden Lettele	Herstructurering en vastgoed	Beheer overige gebouwen en gronden	151.875	78.805	73.070
Verwerving gronden Loo	Herstructurering en vastgoed	Beheer overige gebouwen en gronden	79.500	18.914	60.586
Nieuwbouw sporthal Bathmen (Uutvlog)	Meedoen	Sportaccommodaties	200.000	187.234	12.766
Nieuwbouw sporthal Keizerslanden	Meedoen	Sportaccommodaties	3.549.305	18.896	3.530.409
Nieuwbouw Marke Zuid School	Jeugd en Onderwijs	Onderwijshuisvesting	8.227.842	-	8.227.842
Nieuwbouw gymhal Splithofstraat	Jeugd en Onderwijs	Onderwijshuisvesting	1.292.176	-	1.292.176
Nieuwbouw Splithofstraat	Jeugd en Onderwijs	Onderwijshuisvesting	4.999.203	-	4.999.203
Aanpassing Slingerbos	Jeugd en Onderwijs	Onderwijshuisvesting	75.000	-	75.000
Facelift Enkdwarsstraat 5	Jeugd en Onderwijs	Onderwijshuisvesting	200.000	94.610	105.390
Uitbreiding KC Borgele permanent	Jeugd en Onderwijs	Onderwijshuisvesting	1.112.993	90.000	1.022.993
Uitbreiding Kindcentrum Rivierenwijk	Jeugd en Onderwijs	Onderwijshuisvesting	763.905	-	763.905
Vervanging nieuwbouw Sancta Maria	Jeugd en Onderwijs	Onderwijshuisvesting	2.139.000	-	2.139.000
Wachtplaats 5e Havenarm	Economie en internationaal beleid	Economische ontwikkeling	1.835.000	-	1.835.000
Vervanging elektrische installaties markten	Economie en internationaal beleid	Bedrijfsloket en -regelingen	191.659	-	191.659
Brandveiligheid gebouwen	Kunst en Cultuur	Cultureel erfgoed	638.734	515.623	123.111
Overkapping Burgerweeshuis	Kunst en Cultuur	Cultureel erfgoed	135.000	9.099	125.901
Gevel en loods Scheepvaartstraat	Kunst en Cultuur	Cultureel erfgoed	531.940	410.649	121.291
<b>Totaal</b>			<b>37.581.639</b>	<b>7.543.632</b>	<b>30.037.916</b>

#### Toelichting van afwijkingen

In totaal is er in 2022 circa 20% van het begrote bedrag geïnvesteerd in uitbreidingsactiviteiten. Een groot aantal investeringen is in 2022 nog in voorbereiding en zal in 2023 worden uitgevoerd. De voortgang per investeringsproject is toegelicht in de kwartaalrapportages.

## Bijlagen

Documentnaam	Bestandsgrootte	Openen
Bijlage 14 - Budgetoverhevelingen	348 kb	<a href="#">Bijlage 14</a>

## Bijlage 14 Budgetoverhevelingen

(bedragen x €1)

Onderwerp	Lasten	Storting in reserve	Baten (anders dan reserve)	Putting uit reserve	Saldo	Reden van overheveling
<b>Burger en bestuur</b>						
Toegankelijkheid verkiezingen	15.342	0	0	0	15.342	Het budget is toegekend in de decembercircuitaire 2022 van het Rijk en wordt ingezet voor de verkiezingen in 2023.
Klantcontact systeem	14.458	0	0	14.458	0	De ontwikkeling van het KCS bleek complexer dan verwacht. Veelheid aan technische koppelingen kost expertise en tijd. Om een goed werkend en veilig KCS op de juiste manier in 2023 in gebruik te nemen moeten we nog eenmalige investeringen doen.
Uitvoeringsplan ICT burgerzaken	117.534	0	60.852	0	56.682	Eenmalige kosten in ontwikkeling burgerzakenapplicatie, E-suite en planningssysteem, die Deventer gezamenlijk met Olst-Wijhe en Raalte doet, lopen door naar 2023. De projecten lopen over meerdere jaren. De fasering is aangepast.
Rekenkamer	20.000	0	0	20.000	0	De rekenkamer Deventer voert een gezamenlijk onderzoek uit naar het behalen van de doelstellingen van de Regio Stedendriehoek en de meerwaarde voor de gemeente Deventer. Opstarten van een gezamenlijke onderzoek met acht rekenkamer(commis)sie)s vergt meer tijd.
Wijknummers	27.000	0	0	27.000	0	In 2019 zijn we gestart met het opzetten van een dataplatform dat in eerste instantie gericht was op ontwikkeling van een dashboard voor Werk en Inkomen. Dit platform is in 2022 zodanig doorontwikkeld dat andere databronnen kunnen worden toegevoegd. We willen het resterende budget gebruiken om buurt- en wijkinformatie toe te voegen aan het dataplatform. Vervolgens kunnen door KV dashboards worden gemaakt waarin informatie op wijk en of buurtniveau wordt gevisualiseerd.
Onderzoek Slavernijverleden	25.000	0	0	0	25.000	Het budget is door de Raad beschikbaar gesteld naar aanleiding van een motie. De eerste fase van het onderzoek is met inzet van eigen medewerkers verricht. In 2023 vindt een extern onderzoek plaats waarvoor het budget nog nodig is.
Participatiemedewerker	82.000	0	0	0	82.000	Het aanstellen van een nieuwe medewerker kon pas per 1-1-2023 plaatsvinden door de krappe arbeidsmarkt
<b>Totaal Burger en bestuur</b>	<b>301.334</b>	<b>0</b>	<b>60.852</b>	<b>61.458</b>	<b>179.024</b>	

Onderwerp	Lasten	Storting in reserve	Baten (anders dan reserve)	Putting uit reserve	Saldo	Reden van overheveling
<b>Openbare orde en veiligheid</b>						
Planvorming Problematiek Beestenmarkt	35.000	0	35.000	0	0	Samen met een buurtcomité is afgelopen jaar gewerkt aan een plan voor een aantal quick wins voor de Beestenmarkt. In Q2 wordt het ontwerp definitief vastgesteld en kan het vervolgens worden uitgevoerd.
<b>Totaal Openbare orde en veiligheid</b>	<b>35.000</b>	<b>0</b>	<b>35.000</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	
<b>Leefomgeving</b>						
MJOP-projecten straten, wegen en pleinen	587.683	0	0	120.045	467.638	Door schaarste van grondstoffen, materialen en personeel in de markt, de complexiteit van projecten en burgerparticipatie zijn deze projecten vertraagd. De middelen zijn nodig om het vastgestelde MJOP-MIND te kunnen uitvoeren met als doel de vastgestelde kwaliteit te waarborgen
Desinteratieschade aanleg glasvezel buitengebied	45.924	0	0	45.924	0	De middelen zijn beschikbaar gesteld voor het herstel van toekomstige schades als gevolg van aanleg glasvezel in het buitengebied. Deze kunnen zich de komende jaren alsnog voordoen.
Grootonderhoud woonwagendplaatsen	59.893	0	0	59.893	0	Dit project is vertraagd door schaarste van grondstoffen, materialen en personeel in de markt, de complexiteit van het project en burgerparticipatie. De middelen zijn nodig om het project in 2023 af te ronden.
MJOP-projecten openbare verlichting	215.000	0	0	0	215.000	Door schaarste van grondstoffen, materialen en personeel in de markt, de complexiteit van projecten en burgerparticipatie zijn deze projecten vertraagd. De middelen zijn nodig om het vastgestelde MJOP-MIND te kunnen uitvoeren met als doel de vastgestelde kwaliteit te waarborgen
MJOP-projecten verkeersregelinstallaties (VRI's)	206.646	0	0	38.962	167.684	Door schaarste van grondstoffen, materialen en personeel in de markt, de complexiteit van projecten en burgerparticipatie zijn deze projecten vertraagd. De middelen zijn nodig om het vastgestelde MJOP-MIND te kunnen uitvoeren met als doel de vastgestelde kwaliteit te waarborgen

Onderwerp	Lasten	Storting in reserve	Baten (anders dan reserve)	Putting uit reserve	Saldo	Reden van overheveling
MJOP-projecten cultuur technische kunstwerken	170.000	0	0	0	170.000	Door schaarste van grondstoffen, materialen en personeel in de markt, de complexiteit van projecten en burgerparticipatie zijn deze projecten vertraagd. De middelen zijn nodig om het vastgestelde MJOP-MIND te kunnen uitvoeren met als doel de vastgestelde kwaliteit te waarborgen
Aanlegsteiger salonboten	116.183	0	0	0	116.183	Het project wordt uitgevoerd door een tussenonderneming. Als gevolg van archeologische werkzaamheden is het project stil komen te vallen en daardoor vertraagd. De verwachting is dat het project in het 1e halfjaar 2023 wordt afgerond.
MJOP/MIND-projecten verkeer en vervoer	488.357	0	390.842	86.332	11.183	Door schaarste van grondstoffen, materialen en personeel in de markt, de complexiteit van projecten en burgerparticipatie zijn deze projecten vertraagd. De middelen zijn nodig om het vastgestelde MJOP-MIND te kunnen uitvoeren met als doel de vastgestelde kwaliteit te waarborgen
Extra inzet onkruidbestrijding op verhardingen	150.000	0	0	0	150.000	In 2022 zijn er incidenteel middelen beschikbaar gesteld voor extra inzet op onkruidbestrijding. Tezamen met Circulus zijn we pilots aan het uitvoeren hoe de kwaliteit van de onkruidbestrijding op verhardingen verbeterd kan worden. In 2023 zullen er ook weer pilots nodig zijn, naast de reguliere DVO werkzaamheden, zodat we de kwaliteit vanaf 2024 kunnen waarborgen in de DVO.
MJOP-projecten openbaar groen	219.000	0	0	0	219.000	Door schaarste van grondstoffen, materialen en personeel in de markt, de complexiteit van projecten en burgerparticipatie zijn deze projecten vertraagd. De middelen zijn nodig om het vastgestelde MJOP-MIND te kunnen uitvoeren met als doel de vastgestelde kwaliteit te waarborgen
MJOP-projecten openbare speelgelegenheden	75.000	0	0	0	75.000	Door schaarste van grondstoffen, materialen en personeel in de markt, de complexiteit van projecten en burgerparticipatie zijn deze projecten vertraagd. De middelen zijn nodig om het vastgestelde MJOP-MIND te kunnen uitvoeren met als doel de vastgestelde kwaliteit te waarborgen



Onderwerp	Lasten	Storting in reserve	Baten (anders dan reserve)	Putting uit reserve	Saldo	Reden van overheveling
Opstellen speelbeleidsplan	25.000	0	0	0	25.000	In 2022 is een aanvang gemaakt met het opstellen van het speelbeleidsplan. Deze middelen zijn nodig voor de afronding van dit plan in 2023.
MJOP-MIND-GRP-projecten riolering	270.000	0	0	0	270.000	Door schaarste van grondstoffen, materialen en personeel in de markt, de complexiteit van projecten en burgerparticipatie zijn deze projecten vertraagd. De middelen zijn nodig om het vastgestelde MJOP-MIND te kunnen uitvoeren met als doel de vastgestelde kwaliteit te waarborgen
<b>Totaal Leefomgeving</b>	<b>2.628.686</b>	<b>0</b>	<b>390.842</b>	<b>351.156</b>	<b>1.886.688</b>	
<b>Milieu en duurzaamheid</b>						
Bodem Historische spoedopgave fase 1	73.051	0	73.051	0	0	Voor het uitvoeren van historische spoedopgaven bodem hebben we van het Rijk subsidie ontvangen. In verband met ondercapaciteit is hier nog geen invulling aan gegeven kunnen worden. In 2023 zal dit wel plaats moeten vinden.
Omgevingsdienst IJsselland	125.000	0	0	0	125.000	Bij Q1 en Q3 hebben we incidentele middelen ontvangen ter dekking van uit te voeren werkzaamheden door de OD IJsselland. Zij heeft echter aangegeven dat er door ondercapaciteit geen uitvoering aan deze werkzaamheden is gegeven en dat deze in Q1-2023 zal plaatsvinden. Het gaat om circa 125K wat voor gemeente Deventer nog uitgevoerd moet worden.
Maatschappelijk Dialoog	50.000	0	0	0	50.000	De beschikbare middelen, die bestemd waren voor de maatschappelijke dialoog over grootschalige opwek, zijn niet besteed en worden overgeheveld naar 2023. De oorzaak is dat er lang onduidelijkheid is geweest over het inzetten van het burgerberaad als participatiemiddel voor klimaat,
Grootschalige energie opwek	50.078	0	0	0	50.078	Het geld dat beschikbaar was voor een projectleider grootschalige opwek is niet besteed. De oorzaak is dat het project niet gestart kon worden, in afwachting van de uitkomsten van het Burgerberaad.

Onderwerp	Lasten	Storting in reserve	Baten (anders dan reserve)	Putting uit reserve	Saldo	Reden van overheveling
Energiearmoede	885.275	0	885.275	0	0	Er is slechts een klein deel van de ontvangen rijksmiddelen voor bestrijden energiearmoede besteed. Dat is niet vreemd omdat het project tot eind 2024 loopt. Daarnaast wordt de uitvoering in de praktijk, namelijk het energetisch verbeteren van woningen, vertraagd door gebrek aan capaciteit bij installateurs en aannemers.
Zandweerd Stroomt	1.971.575	0	1.971.575	0	0	De uitvoering van het project Slim Warmtenet heeft vertraging opgelopen omdat de beoogde partij voor de uitvoering, ENnatuurlijk, geen passende aanbidding heeft kunnen doen. Een groot deel van het beschikbare budget wordt daarom overgeheveld naar 2023. Vanwege onzekerheden in wetgeving en marktontwikkeling is het onzeker dat het hele bedrag in 2023 zal worden uitgeven. Een gedifferentieerde overheveling naar 2023, 2024, 2025 en verder is op dit moment niet mogelijk.
<b>Totaal Milieu en duurzaamheid</b>	<b>3.154.979</b>	<b>0</b>	<b>2.929.901</b>	<b>0</b>	<b>225.078</b>	
<b>Ruimtelijke ontwikkeling</b>						
Visie Hoogbouw	41.923	0	0	0	41.923	Dit project loopt over 2 jaarschijven, 2022 en 2023. In 2023 zal een visie ter besluitvorming aan de Raad worden voorgelegd. Zonder budgetoverheveling kan dit niet worden gerealiseerd.
Planontwikkeling Stadshof	36.116	0	0	36.116	0	Initiatieven stagneren van de kant van de particuliere partijen. Om een bijdrage te kunnen leveren aan het vervolg (menskracht) is het behouden van het budget onmisbaar.
Onderzoek biovergisters	25.000	0	0	0	25.000	Dit onderzoek is in 2022 gegund, maar nog niet gerealiseerd (verwachting: eerste kwartaal 2023). Dan zal ook de factuur binnenkomen.
De Nieuwe Keizer	51.254	0	0	0	51.254	Het vervolg van dit traject is afhankelijk van verdere besluitvorming in de Raad. Dit wordt begin 2023 verwacht. Het budget is nodig om de opdracht van de Raad te kunnen uitvoeren.

Onderwerp	Lasten	Storting in reserve	Baten (anders dan reserve)	Putting uit reserve	Saldo	Reden van overheveling
Kavelruil Deventer	85.657	0	85.657	0	0	We hebben uitstel gekregen tot 1 april 2023.( looptijd). Vrijwillige kavelruilprojecten beslaan gezien de processtappen (inventarisatie in het gebied, opstellen van ruilplannen, taxatie en overdracht na het groeiseizoen) altijd meerdere jaren. De laatste ruilplannen voor Kavelruil Deventer worden opgesteld rondom een bedrijfsverplaatsing en zijn zeer omvangrijk gebleken: ca 150 ha en de aankoop van 70 ha gronden. Een groot aantal grondeigenaren zijn hierbij betrokken. Het is niet haalbaar gebleken om deze ruilplannen tijdig uit te voeren. Zonder verlenging kunnen de laatste ruilplannen niet tot uitvoer worden gebracht. In het voorjaar van 2022 is een verzoek tot uitstel ingediend bij de Provincie Overijssel (=subsidieverstreker) en goedgekeurd.
Kavelruil Salland	330.386	0	330.386	0	0	De looptijd van dit project is tot 1 april 2024. Dit is de reguliere einddatum van het project.
Visie op landelijk gebied	122.936	0	0	0	122.936	Dit is een ingrijpend, complex en tijdrovend traject dat was voorzien te lopen over enkele jaren. Inmiddels is ook de ambtelijke capaciteit zodanig dat er in 2023 volop aandacht aan kan worden besteed, mits het budget beschikbaar blijft.
Kracht van Salland	125.517	0	0	125.517	0	Het gaat hier om Leader-subsidies die volledig zijn beschikt, maar die nog moeten worden gereed gemeld.
Vitaal platteland	353.851	0	0	139.182	214.669	Een groot deel van dit budget is toegezegd op basis van de Uitvoeringsagenda Landelijk Gebied. Daarvoor zijn verschillende partijen aan de slag. Een ander deel is nog niet toegezegd, vooral omdat ambtelijke capaciteit ontbrak om daar proactief in bezig te zijn.
Wet kwaliteitsborging (WKB)	26.175	0	0	26.175	0	De pilot loopt nog door als gevolg van de uitgestelde inwerkingtreding van de wet.
Mobiliteitsstudie Poort van Deventer	19.165	0	0	19.165	0	In het begrotingstraject is aanvullend budget voor het vervolg van het traject beschikbaar gesteld. Hierbij is rekening gehouden met het deel dat in de voorgaande fase niet benut hoefde te worden.
Normalisatie woonwagens	27.898	0	0	0	27.898	Er wordt gewerkt aan het laatste deel woonwagens dat wordt overgedragen naar de Stichting, respectievelijk wordt verkocht aan bewoners. Dit blijft een complex traject, waarvan de afronding medio dit jaar wordt voorzien.

Onderwerp	Lasten	Storting in reserve	Baten (anders dan reserve)	Putting uit reserve	Saldo	Reden van overheveling
Aanbesteding openbare ruimte Obsurv	7.303	0	2.593	4.710	0	
BGT-BAG	7.977	0	2.832	5.145	0	
<b>Totaal Ruimtelijke ontwikkeling</b>	<b>1.261.158</b>	<b>0</b>	<b>421.468</b>	<b>356.011</b>	<b>483.680</b>	
<b>Herstructurering en vastgoed</b>						
Routekaart verduurzaming vastgoed	61.681	0	0	61.681	0	Bij het vaststellen van de routekaart verduurzaming heeft de raad €160.000 beschikbaar gesteld dat tijdelijk gesteld is in de reserve onderhoud gebouwen. Van dit budget was in 2022 nog €110.000 over en beschikbaar gesteld voor het verfijningsonderzoek business case zonnepanelen en het opzetten van energiemonitoring voor het eigen maatschappelijk vastgoed. Om het resterende budget van € 61.681 beschikbaar te houden voor de verduurzaming is het voorstel dit over te hevelen. In 2023 wordt gewerkt aan een investeringsprogramma. Dit resterende budget wordt daarin meegenomen
Project aan de Dijk	574.741	0	574.741	0	0	De werkzaamheden zullen plaatsvinden over verschillende jaren. Start 2021 t/m 2024. De gemaakte kosten worden vergoed door derden.
Oranje kwartier	1.453.003	0	1.245.000	49.044	158.959	Er is een ontwikkelperspectief Oranjekwartier opgesteld met derden. De werkzaamheden vinden plaats tussen 2021 en 2025. Er is in 2022 beroep aangetekend bij de Raad van State tegen het bestemmingsplan. Hierdoor kwam de uitvoering on hold te staan. Naar verwachting volgt in 2023 de uitspraak en zal verder uitvoering plaats kunnen vinden.

Onderwerp	Lasten	Storting in reserve	Baten (anders dan reserve)	Putting uit reserve	Saldo	Reden van overheveling
Ludgeruskwartier	67.815	0	0	67.815	0	Het budget is voor begeleiding van de herontwikkeling van het Ludgeruskwartier. Woonbedrijf Leder1 is daarvan de trekkende partij, onze inzet is daarop volgend. Afgelopen jaar is hard gewerkt aan een ruimtelijke visie en aan een samenwerkingsovereenkomst. We verwachten in 2023 dat eea meer duidelijk wordt. De overgebleven middelen uit 2022 zijn daarbij beslist nog nodig. In 2023 is de verwachting dat nog aanvullende middelen nodig gaan zijn.
Gebiedsontwikkeling centrumschil/Keizerslanden	46.896	0	0	46.896	0	Bij de voorjaarsnota 2021 is voor 2022 en 2023 geld beschikbaar gesteld voor gebiedsmanagement en aanvullende expertise. De start van het gebiedsteam Centrumschil is in 2022 later geweest dan voorzien. Dat heeft ertoe geleid dat ook de activiteiten in tijd zijn opgeschoven.
Nog te verkopen gronden Driehoek Snippeling	898.615	0	898.615	0	0	
<b>Totaal Herstructurering en vastgoed</b>	<b>3.102.751</b>	<b>0</b>	<b>2.718.356</b>	<b>225.436</b>	<b>158.959</b>	
<b>Inkomensvoorziening en arbeidsmarkt</b>						
Kansen baanbehoud doelgroep banenafpraak	50.000	0	0	50.000	0	Pilot lifecoaching is verlengd tot en met 2023.
Integrale jongerenaanpak onderwijs+reintegratie	200.000	0	0	0	200.000	De kwartiermaker is in 2022 geworven. Deze was echter pas vanaf september beschikbaar en het project zelf is pas in november gestart. De middelen zijn toegekend voor 4 jaar. De middelen schuiven mee door.
Ontwikkelfonds Cleantechregio	268.899	0	268.899	0	0	Het project loopt door in 2023.
Impulsgelden re-integratie	200.000	0	0	0	200.000	Het aanvalsplan buig is gestart. De middelen voor de uitvoering zijn al in q3 overgeheveld. Verzuimd is om de middelen voor de monitoring (inzet) en projectleider mee te reserveren.

Onderwerp	Lasten	Storting in reserve	Baten (anders dan reserve)	Putting uit reserve	Saldo	Reden van overheveling
Compensatie Energiekosten	1.420.591	0	0	0	1.420.591	Dit budget is bedoeld voor de uitbetaling van de landelijke energietoeslag en het voorschot van de € 500,00 op de nieuwe landelijke regeling. Het is voorliggend op het lokale loket voor de ondersteuning van de energiekosten. Hiervan is €75.000 voor de financiering van het derde geldfit spreekuur (conform motie en toezegging extra geldfit spreekuur).
Ondersteuning kosten energierekening	400.000	0	0	0	400.000	Conform besluit (2022-957) wordt dit toegevoegd aan het budget voor het ondersteuningsloket
Budget Armoedebestrijding-algemeen	98.224	0	0	0	98.224	Dit budget wordt ingezet voor de financiering deltaview 2023.
Implementatiebudget Pink	220.000	0	0	0	220.000	Project is met een jaar vertraagd
Compensatie energietoeslag	3.375.615	0	0	0	3.375.615	Deze eenmalige middelen zijn eind 2022 via de decembercirculaire beschikbaar gesteld.
Bijzondere bijstand	236.659	0	0	0	236.659	Deze eenmalige middelen zijn eind 2022 via de decembercirculaire beschikbaar gesteld.
Uitvoeringskosten bijzondere bijstand zelfstandigen	31.411	0	0	0	31.411	Deze eenmalige middelen zijn eind 2022 via de decembercirculaire beschikbaar gesteld.
Bijzondere bijstand studenten - energie	231.843	0	0	0	231.843	Deze eenmalige middelen zijn eind 2022 via de decembercirculaire beschikbaar gesteld.
Breed offensief	62.289	0	0	0	62.289	Deze eenmalige middelen zijn eind 2022 via de decembercirculaire beschikbaar gesteld.
<b>Totaal Inkomensvoorziening en arbeidsmarkt</b>	<b>6.795.531</b>	<b>0</b>	<b>268.899</b>	<b>50.000</b>	<b>6.476.632</b>	
<b>Meedoen</b>						
Regeling sportakkoord /sportformateur	43.311	0	43.311	0	0	Deze rijksbijdrage wordt in overleg met het Rijk ook in 2023 ingezet
Planvorming de Scheg	49.247	0	0	0	49.247	De planvorming voor de Scheg loopt nog door in Q1 2023 met raadstafels en uitwerking visie.
Vorbereidingskosten sporthal Marke Zuid	9.856	0	0	0	9.856	De voorbereiding voor de sporthal lopen door in 2023 door een mislukte aanbesteding in 2022.
Renovatie natuurgrasveld.div.sportparken	24.200	0	4.200	20.000	0	Participatie met omwonenden lukte niet voor start werkzaamheden (februari) te organiseren. Bewonersavond is nu georganiseerd waardoor in Q1 2023 renovatie plaats kan vinden.

Onderwerp	Lasten	Storting in reserve	Baten (anders dan reserve)	Putting uit reserve	Saldo	Reden van overheveling
Jongerenwerk jeugd Corona	75.297	0	0	75.297	0	Eenmalig geld dat is beschikbaar voor 2022 en 2023
Mentale ondersteuning jeugd corona	47.804	0	0	47.804	0	Eenmalig geld dat is beschikbaar voor 2022 en 2023
Van Wieg naar Werk projecten	253.779	0	0	253.779	0	de projecten zijn door corona later begonnen, en hebben een looptijd tot en met 2024
Preventiefonds	128.589	0	0	0	128.589	In 2023 (Q1) zal het preventieplan vastgesteld worden door de raad, waarna er ook beter uitvoering aan het preventiefonds kan worden gegeven. De interne werkgroep preventie zal de initiatieven beoordelen en de goede initiatieven worden middels het preventie
Inclusie agenda Deventer zonder drempels	40.925	0	0	40.925	0	Dit is een verlate aanvraag geweest, komt omdat zij werken met schooljaren en niet kalenderjaren. De beschikking is inmiddels afgegeven.
Innovatiebudget sociaal domein	193.372	0	0	16.372	177.000	De Transformatie sociaal domein is medio 2019 van start gegaan en betreft een proces dat meerjarig wordt uitgevoerd. Er is een procesplan opgesteld voor de uitvoering van activiteiten. De transformatieopgave is van groot belang vanwege het ook op langere
Buurtmakers	159.181	0	0	0	159.181	Mede als gevolg van Corona was de inzet van de buurtmaker beperkter dan voorzien. Voor 2023 staan nieuwe projecten op stapel.
Aanpak Deltabuurt	200.665	0	0	0	200.665	De planvorming rondom de Deltabuurt is in 2022 afgerond. Uitvoering start in 2023
Buurtvoorzieningen kwaliteitsimpuls	94.362	0	0	0	94.362	In 2022 is een inventarisatie gedaan vwb benodigde kwaliteitsimpuls. In 2023 zullen de middelen worden ingezet.
Sociale Cohesie Binnenstad	17.125	0	17.125	0	0	In samenwerking tussen gemeente, Raster en Woonbedrijf ieder1 en bewoners worden op dit moment plannen uitgewerkt, met het oog op een betere leefbaarheid van en sociale cohesie in de Assenstraat. Het neemt meer tijd in beslag dan verwacht en gehoopt. Er l
Buurt Initiatiefonds	147.798	0	0	147.798	0	In 2022 zijn de criteria voor inzet van dit budget aangepast en projecten benoemd. Een deel van deze projecten zullen in 2023 worden uitgevoerd.

Onderwerp	Lasten	Storting in reserve	Baten (anders dan reserve)	Putting uit reserve	Saldo	Reden van overheveling
LHBT Emancipatiebeleid	17.216	0	0	0	17.216	Door wisseling beleidsadviseur en daarmee een overgangperiode én nieuw te ontwikkelen beleid is de stimulans en activering op dit gebied beperkt geweest. Overheveling gewenst omdat het beleidskader in 2023 een extra boost kan gebruiken.
Bed, Bad en Brood	12.449	0	0	0	12.449	Het college heeft besloten de BBB te verlengen tot 1 januari 2024. Er moet hiervan nog een subsidie bekostigd worden.
Bed, Bad en Brood	42.938	0	0	0	42.938	pas in de decembercirculaire 2022 ontvangen
Werkbudget verhoogde asielstroom	511.484	0	0	299.501	211.983	Implementatie nieuw inburgeringsstelsel kost meerdere jaren. Anticiperen op verwachte kostenstijgingen vanwege verhoogde instroom statushouders, waardoor hogere uitvoeringskosten (intern) en hogere subsidies/inkoop.
IU uitvoeringsmiddelen inburgering	107.873	0	0	107.873	0	Implementatie nieuw inburgeringsstelsel kost meerdere jaren. Anticiperen op verwachte kostenstijgingen vanwege verhoogde instroom statushouders, waardoor hogere uitvoeringskosten (intern) en hogere subsidies/inkoop.
SPUK inburgeringsvoorzieningen	582.560	0	582.560	0	0	Specifieke uitkering ontvangen voor trajecten waarvoor wij meerjarige verplichtingen aangaan. (Inburgeringstrajecten B1 en Z duren gemiddeld 36 maanden.)
SPUK Onderwijsroute	65.563	0	65.563	0	0	Specifieke uitkering ontvangen voor trajecten waarvoor wij meerjarige verplichtingen aangaan. (Inburgeringstrajecten onderwijsroute duren gemiddeld 18 maanden.)
Stichting Vangnet	179.299	0	0	179.299	0	In 2023 wordt er gezocht naar een nieuwe locatie voor de stichting Vangnet. Deze middelen dienen beschikbaar te blijven voor de stichting, zodat er geen andere knelpunt ontstaat in 2023.
Koplopertraject clientondersteuning	369.472	0	0	369.472	0	In 2023 wordt de opdracht die Xpertisecare uitvoert voor de gemeente Deventer in het kader van het koplopertraject OCO nog voortgezet. Er zullen nog middelen nodig zijn om Xpertisecare in te huren, alsmede zullen we middelen nodig zijn om bijv. aan kwali
Implementatiebudget ICT Sociaal Domein	62.397	0	0	62.397	0	Budget is nodig voor werkzaamheden in 2023. De implementatie van iParticipatie is met een jaar uitgesteld
Steun- en herstellepakket schuldenbeleid	196.449	0	0	0	196.449	Dit budget wordt ingezet voor de financiering deltaview 2023.



Onderwerp	Lasten	Storting in reserve	Baten (anders dan reserve)	Putting uit reserve	Saldo	Reden van overheveling
Startimpuls regionaal plan ZONMw BW + MO	44.594	0	44.594	0	0	Ook de periode t/m september 2023 is nog nodig om tot goede uitvoering en afronding van de inzet van deze projectmiddelen te komen. Regionaal is hier instemmend op besloten. ZonMw heeft hiervoor toestemming gegeven.
Tijdelijke huisvesting daklozenopvang	93.796	0	0	93.796	0	De eerste fase van de renovatie is in het eerste kwartaal van 2023 afgerond. De tweede fase start daarna, waarvoor ook kosten voor tijdelijke huisvesting gemaakt moeten worden voor de nachtopvang en de huiskamerfunctie.
Polstraat 8-10 Asbest en funderingsherstel	1.400.915	0	0	1.372.915	28.000	De eerste fase van de renovatie is in het eerste kwartaal van 2023 afgerond. Het budget moet beschikbaar blijven voor de uitvoering van de tweede fase, die in 2023 afgerond zal worden.
Hygiënische Probleem Huishoudens	45.307	0	13.422	31.885	0	Er zijn nog nauwelijks kosten gemaakt. In 2023 zal een deel van de subsidie van House of Hope hierop geboekt worden.
Gezond in de stad (DU), kansrijke start	47.476	0	0	0	47.476	pas in de decembercirculaire 2022 ontvangen
Lokale preventie akkoorden	42.207	0	42.207	0	0	Het betrekken en samenwerken van diverse partners vraagt meer tijd waardoor niet alles is uitgevoerd wat is opgenomen in het lokaal preventieakkoord. VWS is akkoord met overheveling gelden naar 2023.
Buurtaanpak Deventer Natuurlijk Gezond	5.979	0	5.979	0	0	Het bleek niet haalbaar om alle geplande activiteiten uit te voeren. De provincie verstrekt subsidie en gemeente cofinanciering. Provincie akkoord met het verlengen van de projectperiode en daarmee overheveling van deel van de subsidie.
Versterken sociale basis	59.473	0	0	0	59.473	deze eenmalige middelen zijn eind 2022 via de decembercirculaire beschikbaar gesteld.
Meerkosten Oekraïne sociaal domein	55.448	0	0	0	55.448	deze eenmalige middelen zijn eind 2022 via de decembercirculaire beschikbaar gesteld.
<b>Totaal Meedoen</b>	<b>5.428.405</b>	<b>0</b>	<b>818.960</b>	<b>3.119.113</b>	<b>1.490.332</b>	
<b>Jeugd en onderwijs</b>						
Budget eerste verkenning zwaluwenburg	23.845	0	0	23.845	0	Nog niet in 2022 kunnen afronden als gevolg van schaarste aan projectmanagers

Onderwerp	Lasten	Storting in reserve	Baten (anders dan reserve)	Putting uit reserve	Saldo	Reden van overheveling
De kleine planeet - huur lokalen tijdelijk	60.000	0	0	0	60.000	Nog in afwachting van de uitvoering door het schoolbestuur, plaatsing naar verwachting in de zomer 2023
Onderwijsachterstandenbeleid (OAB)	132.197	0	132.197	0	0	deze rijksmiddelen kennen een meerjarige doorlooptijd
Nationaal Programma Onderwijs	681.074	0	681.074	0	0	deze rijksmiddelen kennen een looptijd tot 1 juli 2025
<b>Totaal Jeugd en onderwijs</b>	<b>897.116</b>	<b>0</b>	<b>813.271</b>	<b>23.845</b>	<b>60.000</b>	
<b>Economie en internationaal beleid</b>						
TBBT Leefbaarheid	98.009	0	0	98.009	0	De budgetten voor de uitvoeringsagenda toekomstbestendige bedrijventerreinen zijn bestemd om de komende jaren 18 projecten uit te voeren. Deze projecten verkeren in verschillende fasen van 'nog op te starten' tot 'gerealiseerd'. De planning is meerjarig, vandaar dat voor de projecten die niet zijn afgerond in 2022 het budget overgaat naar 2023. De raad ontvangt binnenkort een stand van zaken van de 18 projecten. Van thema leefomgeving zijn 3 projecten afgerond, 4 projecten in opstartfase en 1 project in realisatiefase.
TBBT Ruimte voor ondernemen	17.035	0	0	17.035	0	De budgetten voor de uitvoeringsagenda toekomstbestendige bedrijventerreinen zijn bestemd om de komende jaren 18 projecten uit te voeren. Deze projecten verkeren in verschillende fasen van 'nog op te starten' tot 'gerealiseerd'. De planning is meerjarig, vandaar dat voor de projecten die niet zijn afgerond in 2022 het budget overgaat naar 2023. De raad ontvangt binnenkort een stand van zaken van de 18 projecten. Van thema ruimte voor ondernemen is 1 project afgerond en 1 project in realisatie.
TBBT Duurzame mobiliteit	70.000	0	0	70.000	0	De budgetten voor de uitvoeringsagenda toekomstbestendige bedrijventerreinen zijn bestemd om de komende jaren 18 projecten uit te voeren. Deze projecten verkeren in verschillende fasen van 'nog op te starten' tot 'gerealiseerd'. De planning is meerjarig, vandaar dat voor de projecten die niet zijn afgerond in 2022 het budget overgaat naar 2023. De raad ontvangt binnenkort een stand van zaken van de 18 projecten. Van thema duurzame mobiliteit zijn 4 projecten in realisatiefase.

Onderwerp	Lasten	Storting in reserve	Baten (anders dan reserve)	Putting uit reserve	Saldo	Reden van overheveling
TBBT Energie & Klimaat	75.358	0	0	75.358	0	De budgetten voor de uitvoeringsagenda toekomstbestendige bedrijventerreinen zijn bestemd om de komende jaren 18 projecten uit te voeren. Deze projecten verkeren in verschillende fasen van 'nog op te starten' tot 'gerealiseerd'. De planning is meerjarig, vandaar dat voor de projecten die niet zijn afgerond in 2022 het budget overgaat naar 2023. De raad ontvangt binnenkort een stand van zaken van de 18 projecten. Van thema energie & klimaat zijn 2 projecten in realisatiefase.
TBBT Herstructureringsplan bedrijventerreinen WP1	1.071.715	0	46.276	730.850	294.589	De budgetten voor de uitvoeringsagenda toekomstbestendige bedrijventerreinen zijn bestemd om de komende jaren 18 projecten uit te voeren. Deze projecten verkeren in verschillende fasen van 'nog op te starten' tot 'gerealiseerd'. De planning is meerjarig, vandaar dat voor de projecten die niet zijn afgerond in 2022 het budget overgaat naar 2023. De raad ontvangt binnenkort een stand van zaken van de 18 projecten. Dit project is in realisatiefase.
TBBT Zon op dak WP3	93.725	0	42.205	51.520	0	De budgetten voor de uitvoeringsagenda toekomstbestendige bedrijventerreinen zijn bestemd om de komende jaren 18 projecten uit te voeren. Deze projecten verkeren in verschillende fasen van 'nog op te starten' tot 'gerealiseerd'. De planning is meerjarig, vandaar dat voor de projecten die niet zijn afgerond in 2022 het budget overgaat naar 2023. De raad ontvangt binnenkort een stand van zaken van de 18 projecten. Dit project is in realisatiefase.
Versterken arbeidsmarkt	13.457	0	0	0	13.457	Dit budget is toegekend voor meerjarige projecten gerelateerd aan de routekaart aantrekkelijke arbeidsmarkt, voortvloeiend uit het traject wonen, werken en voorzieningen. Daar zijn de eerste resultaten, zoals de human capital agenda en een rapport over ruimte voor werken in 2022 uit gefinancierd. De budgetoverheveling is nodig om vervolgprojecten te kunnen financieren.
Integrale visie arbeidsmigranten	23.071	0	0	0	23.071	Er is lichte vertraging opgelopen ten aanzien van bespreking van het rapport over arbeidsmigranten en planning raad. Dit betekent dat niet alle uren en facturen in 2022 ten laste konden komen van het budget afgelopen jaar. Dat volgt in 2023. Het overhevelen van het budget is nodig om deze uitgestelde kosten te dekken.

Onderwerp	Lasten	Storting in reserve	Baten (anders dan reserve)	Putting uit reserve	Saldo	Reden van overheveling
4e stadsarrangement binnenstad	324.272	0	254.272	0	70.000	Het betreft hier een meerjarige subsidie vanuit de provincie waar een uitvoeringsagenda onderhangt met projecten die meerdere jaren beslaan. Derhalve loopt het budget door naar komend jaar.
International Office	49.550	0	0	49.550	0	Budget wordt gefaseerd uitgegeven. De planning is op voorhand nog niet bekend.
Verjongen: routekaart invoeren	100.000	0	0	0	100.000	Er is in 2022 gewerkt aan een plan van aanpak waarin een kader is geschetst voor initiatieven en projecten die uit dit budget kunnen worden gefinancierd. Het plan van aanpak was nog niet afgerond eind 2022 en enkele verwachte initiatieven lieten op zich wachten. Dit betekent dat er op dit budget pas in 2023 uitgaven zullen worden gedaan.
<b>Totaal Economie en internationaal beleid</b>	<b>1.936.192</b>	<b>0</b>	<b>342.753</b>	<b>1.092.322</b>	<b>501.117</b>	
<b>Kunst en cultuur</b>						
Locatieprofielen	65.990	0	0	0	65.990	Er is 80.000 beschikbaar gesteld voor het opstellen van Locatieprofielen. Nadat het project vanwege de coronacrisis stil was komen te liggen, is een plan van aanpak opgesteld begin 2022. Na aantreden van het nieuwe college medio 2022 is insteek voor het opstellen van locatieprofielen licht verandert. Hierdoor heeft een groot deel van de werkzaamheden niet in 2022 plaats kunnen vinden. De budgetoverheveling van de resterende middelen naar 2023 zorgt ervoor dat het project in 2023 kan worden uitgevoerd.
Herschikking programma middelen cultuureducatie	80.000	0	0	0	80.000	In de derde kwartaalrapportage 2022 is 80.000 gereserveerd voor eventuele frictiekosten van de toen op handen zijnde fusie van Kunstcircuit met de Bibliotheek Deventer en de overname van de verhuurfunctie van Kunstcircuit door de Schouwburg. De middelen werden gevonden door een herschikking van middelen voor cultuureducatie. De overname en fusie zijn gerealiseerd per 01-01-2023. Wanneer eventuele frictiekosten zich daadwerkelijk voordoen, dienen de Bibliotheek Deventer en/of de Schouwburg een onderbouwde en gespecificeerde aanvraag in. Eventuele resterende middelen zullen vrij vallen.

Onderwerp	Lasten	Storting in reserve	Baten (anders dan reserve)	Putting uit reserve	Saldo	Reden van overheveling
Schoorsteen voormalig Coberco	15.000	0	0	0	15.000	De beoordeling van de tweede subsidieaanvraag bij de Provincie voor de restauratie van de Coberco-schoorsteen liet helaas langer op zich wachten dan voorzien. Daardoor kon het project niet in 2022 worden opgestart en zijn dus geen uren gemaakt. De door de gemeenteraad beschikbaar gestelde € 15.000 aan uren zijn in 2023 nodig om de restauratie te realiseren en moeten derhalve worden overgeheveld.
<b>Totaal Kunst en cultuur</b>	<b>160.990</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>160.990</b>	
<b>Bedrijfsvoering</b>						
Teamontwikkeling F&C	51.100	0	0	51.100	0	Als gevolg van corona en de nasleep hiervan in 2022 heeft een aantal doorontwikkelingen geen doorgang kunnen vinden. Deze doorontwikkelingen zijn noodzakelijk voor het versterken van de planning & control van de gemeente en worden in de loop van 2023 alsnog uitgevoerd.
Projectbegeleiderspool	52.000	0	0	0	52.000	Het werven van projectbegeleiders heeft langer geduurd, waardoor de geplande werkzaamheden eerst in 2023 kunnen worden gestart.
Enmalige ICT projecten	671.102	0	261.763	261.640	147.699	Nagenoeg alle projecten zijn in uitvoering. Vanwege het organisatie ontwikkel- en uitvoeringsplan heeft de herprioritering uit 2017/2022 tot gevolg dat ze nog niet zijn afgerond. De resterende projecten zijn nodig om alles conform besluitvorming in het kader van de uitvoeringsplannen te realiseren. In 2023 zullen de budgetten besteed gaan worden.
Project Contactplatform (onderzoek)	33.985	0	33.985	0	0	

Onderwerp	Lasten	Storting in reserve	Baten (anders dan reserve)	Putting uit reserve	Saldo	Reden van overheveling
Informatieveiligheid	121.715	0	0	121.715	0	Op het gebied van Informatieveiligheid lopen een aantal trajecten over de jaargrens heen. Dit betreft o.a. het project over de dataclassificatie en ook de versnelde opvolging van de SIEM-SOC oplossing. Hiervoor zijn al trajecten gestart welke doorlopen in 2023. Daarnaast is de beoogde introductie van ISO27001 vertraagd als gevolg prioritering van andere Informatieveiligheid onderdelen.
I-uitvoeringsplan onvoorzien	84.221	0	36.139	48.082	0	Eenmalig budget voor onvoorzien projecten in DOWR-verband wordt over meerdere jaren besteed. Het resterend budget is nodig om onverwachte ontwikkelingen te kunnen blijven betalen.
Werving woningbouw	37.409	0	0	0	37.409	
E-depot	0	0	-257		257	
<b>Totaal Bedrijfsvoering</b>	<b>1.061.495</b>	<b>0</b>	<b>74.887</b>	<b>482.537</b>	<b>504.071</b>	
<b>Algemene dekkingsmiddelen</b>						
Bestuursakkoord organisatieontwikkeling	530.101	0	0	0	530.101	In het bestuursakkoord zijn voor 2022 eenmalige middelen(€1.150.000) en vanaf 2023 structurele middelen (€1.700.000) beschikbaar gesteld voor de organisatieontwikkeling. Van de eenmalige middelen 2022 die in de loop van het jaar zijn toegevoegd is €530.000 nog niet aangewend. De middelen worden overgeheveld om eenmalige personele knelpunten op te kunnen blijven lossen.
Directiebudget	719.442	0	0	0	719.442	De directie beschikt over een budget voor personele knelpunten, waarmee incidentele ruimte binnen de gemeentelijke loonsom wordt ingezet voor incidentele knelpunten (vervanging ziekte, extra inhuur en opvangen piekbelasting). Voorziene tegenvallers, waarvoor budget was gereserveerd, zijn lager uitgevallen doordat vacatureruimte niet volledig is bezet of werkzaamheden deels zijn doorgeschoven. Het budget (€757.000) wordt overgeheveld om personele knelpunten meerjarig binnen het loonsombudget te kunnen dekken.

Onderwerp	Lasten	Storting in reserve	Baten (anders dan reserve)	Putting uit reserve	Saldo	Reden van overheveling
Communicatie online	51.698	0	0	51.698	0	
Corona algemeen	282.140	0	0	0	282.140	De middelen worden overgeheveld om ze beschikbaar te houden voor de nagekomen gevolgen van de coronacrisis
Corona cultuur	268.212	0	0	0	268.212	De middelen worden overgeheveld om ze beschikbaar te houden voor de nagekomen gevolgen van de coronacrisis
Wet kwaliteitsborging bouw (Wkb)	120.463	0	0	0	120.463	De invoering van de wet kwaliteitsborging bouw is gekoppeld aan de invoering van de nieuwe Omgevingswet. Deze laatste is uitgesteld tot minimaal 1 juli 2023.
Compensatieregeling Voogdij 18+	218.604	0	0	0	218.604	De inventarisatie van de compensatieregeling voor 2022 kon niet tijdig worden afgerond Daarom is het gehele gereserveerde budget voor 2022 vrij gevallen ten gunste van de algemene uitkering. In de meicirculaire 2023 zal de verrekening van de bedragen voor de compensatieregeling 2022 met de algemene uitkering alsnog plaatsvinden.
Overhead bedrijfsvoering	47.372	0	0	0	47.372	De dekking voor overheadkosten uit opslag op uurtarieven is hoger dan begroot. Deze dekking wordt samen met de reservering voor organisatieontwikkeling en personele knelpunten (programma 12) in meerjarig perspectief ingezet.
Omgevingswet	-49.673	0	0	0	-49.673	Bij het opmaken van de jaarrekening blijkt dat voor de omgevingswet de uitgaven € 49.673 hoger zijn uitgevallen dan geraamd in september. Dit bedrag kan gedekt worden uit de rijksbijdrage. Dit bedrag was overgeheveld naar 2023 en 2024 bij de 3e kwartaalrapportage. De raad wordt voorgesteld € 49.673 te corrigeren op de eerdere overheveling.
<b>Totaal Algemene dekkingsmiddelen</b>	<b>2.178.468</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>51.698</b>	<b>2.126.770</b>	
<b>Totaal</b>	<b>28.942.033</b>	<b>0</b>	<b>8.840.188</b>	<b>5.848.576</b>	<b>14.253.269</b>	

# MPG 2023

Meerjaren Perspectief Grondzaken  
Gemeente Deventer  
Mei 2023



## Inhoudsopgave

<b>1</b>	<b>Inleiding</b>	<b>4</b>
1.1	Aanleiding en doelstelling	4
1.2	Status van het MPG	5
1.3	Aanpak en uitgangspunten MPG	5
<b>2</b>	<b>Kaders &amp; ontwikkelingen</b>	<b>7</b>
2.1	Beleidsmatige context (rol grondbeleid)	7
2.2	Maatschappelijke context	7
2.3	Ontwikkelingen en parameters	8
2.4	Doorontwikkeling risicomangement	9
<b>3</b>	<b>Programmering woningbouw</b>	<b>11</b>
3.1	Inleiding	11
3.2	Realisatie wonen	11
3.3	Behoefteprognose wonen	13
3.4	Prognose Kwantitatief	13
<b>4</b>	<b>Programmering bedrijven en voorzieningen</b>	<b>17</b>
4.1	Inleiding	17
4.2	Realisatie bedrijventerrein en voorzieningen	17
4.3	Behoefteprognose bedrijven en voorzieningen	18
4.4	Prognose bedrijven en voorzieningen	18
<b>5</b>	<b>Toelichting op de actualisatie 2023</b>	<b>20</b>
5.1	Inleiding	20
5.2	Bouwgronden woningbouw in exploitatie	21
5.3	Bouwgronden bedrijventerreinen in exploitatie	22
5.4	Strategische grondvoorraad	23
	Projecten in voorbereiding	23
	Stille reserve	24
5.5	Afgesloten complexen	24
5.6	Tussentijdse winstneming	25
<b>6</b>	<b>Financieel Meerjaren Perspectief</b>	<b>26</b>
6.1	Inleiding	26
6.2	Financiële analyse meerjaren perspectief	26
6.3	Verdeling kosten en opbrengsten	27
6.4	Ontwikkeling boekwaarde	31
<b>7</b>	<b>Weerstandsvermogen en vermogenspositie</b>	<b>33</b>
7.1	Ontwikkeling risico's	33
7.2	Ontwikkeling resultaten	33
7.3	Balanspositie per 31-12-2022	34
	<b>BIJLAGEN 35</b>	
	Bijlage I Waarderen van gronden	36
	Bijlage II Factsheets (vertrouwelijk)	37

<b>Bijlage III</b>	<b>Risicoverloop (vertrouwelijk)</b>	<b>38</b>
<b>Bijlage IV</b>	<b>Aan- en verkoopboek (vertrouwelijk)</b>	<b>39</b>
<b>Bijlage V</b>	<b>Compensatieafspraken (vertrouwelijk)</b>	<b>40</b>
<b>Bijlage VI</b>	<b>Meerjarenbegrotingen (vertrouwelijk)</b>	<b>41</b>
<b>Bijlage VII</b>	<b>Rekentechnische uitgangspunten (vertrouwelijk)</b>	<b>42</b>

# 1 Inleiding

## 1.1 Aanleiding en doelstelling

Het Meerjaren Perspectief grondzaken, hierna te noemen MPG biedt een jaarlijks overzicht en inzicht in het verloop van de grondexploitaties en de “grondportefeuille” van de gemeente Deventer.

In dit MPG geven we een beeld van de situatie per 1-1-2023, we kijken vooruit naar de verwachtingen voor de komende jaren en blikken terug op de veranderingen die wij hebben geconstateerd ten opzichte van het MPG per 1-1-2022.

Het MPG dient als jaarlijks terugkerend instrument waarin de samenhang van alle ontwikkelingen en keuzes in beeld worden gebracht.

De volgende doelen worden met dit MPG nagestreefd:

1. Presentatie van een integraal beeld, dat de verschillende beleidsvelden overstijgt.
2. Het verstrekken van informatie over programmatische en plantechische uitgangspunten.
3. Het bieden van inzicht in de actuele financiële stand van de gemeentelijke grondexploitaties.
4. Het bieden van inzicht in de belangrijkste risico's die verbonden zijn aan de grondexploitaties.

Concrete aanleidingen om het MPG 2023 op te stellen zijn onder andere:

1. De gemeente staat voor een grote woningbouwopgave. Een deel daarvan pakt de gemeente zelf actief op. Het MPG geeft inzicht in dit actieve deel van het gemeentelijke grondbeleid.
2. Het blijft van belang dat de gemeente zich richt op een scherpe sturing ten aanzien van programma en financiën.
3. Het voorziet in een integrale informatievoorziening over de “stand van het grondbedrijf” in al zijn facetten. Het MPG biedt daartoe de benodigde informatie voor de gemeenteraad om te kunnen beoordelen of bijsturing nodig is ten opzichte van de door de gemeenteraad vastgestelde kaders.
4. Door het opstellen van het MPG ontstaat inzicht in gemeentelijke, actieve, grondexploitaties, hierna te noemen “grondexploitaties”, en wordt de gemeenteraad in de positie gebracht om “in control” te blijven op hetgeen binnen de portefeuille grondexploitaties gebeurt.
5. De afdrachten en gewijzigde marktomstandigheden in de afgelopen recente jaren hebben ervoor gezorgd dat resultaten van grondexploitaties weer positief werden beïnvloed en minder verlieslatend werden of zelfs een batig resultaat kregen

In de huidige situatie heeft de gemeente verlieslatende maar ook een aantal winstgevende grondexploitaties. “Vinger aan de pols houden” is van belang om resultaten van grondexploitaties voorover dit binnen de invloedssfeer van de gemeente ligt zoveel mogelijk te optimaliseren. Dit gebeurt door “in control te blijven” en goed te monitoren wat er gebeurt in de projecten.

6. Risicomanagement en het “in control zijn” van grondexploitaties maken een belangrijk onderdeel uit van sturing op projecten. Het MPG en de (vertrouwelijke) factsheet per project bieden informatie over de omvang en de te nemen beheersmaatregelen met betrekking tot ingeschatte risico's die verbonden zijn aan de grondexploitaties.
7. Conform het “Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten”, hierna te noemen “BBV”, bestaat een jaarlijkse plicht voor actualisatie van grondexploitaties.

De geactualiseerde grondexploitaties worden door middel van het MPG, die als bijlage is toegevoegd aan de Jaarrekening als onderdeel van de paragraaf Grondbeleid, voorgelegd ter besluitvorming aan de gemeenteraad.

8. Daarnaast zijn door de Commissie BBV met betrekking tot grondexploitaties ultimo 2018 de richtlijnen ten aanzien van vroegtijdige winstneming bij winstgevende grondexploitaies aangescherpt gevolgd door een complete actualisatie van de voornoemde richtlijnen in de zomer van 2019.
9. Eventuele herziening van grondexploitaties wordt voorgelegd aan de gemeenteraad ter besluitvorming indien actualisatie niet binnen de eerder door de gemeenteraad gestelde kaders kan plaatsvinden. Bij herziening van een grondexploitatie is sprake van een substantiële verandering die niet past binnen de autonome reguliere ontwikkelingen van een project.

Uit de geactualiseerde en herziene grondexploitaties kunnen mutaties volgen in reserves en voorzieningen binnen het vermogensbeheer van vastgoed en grondzaken. Deze mutaties worden in dit MPG inzichtelijk gemaakt en vaststelling vindt plaats bij de jaarstukken door de gemeenteraad. Het MPG vormt hiermee een aanvulling op de bestaande informatievoorziening zoals deze is opgenomen in de planning & control cyclus, met name specifiek de “paragraaf Grondbeleid” en de “paragraaf Weerstandsvermogen”.

De uitdaging in dit MPG is om separate informatie uit vastgesteld beleid en beleid dat in ontwikkeling is te verbinden en als geheel in samenhang met elkaar te presenteren, zodat onderlinge verbanden kunnen worden gelegd en beoordeeld.

## 1.2 Status van het MPG

### Informatie en sturing

Met het MPG wordt onder andere inzicht gegeven in de huidige positie van grondexploitatie complexen. Met het MPG wordt vooral de informatievoorziening verbeterd door deze in samenhang te laten zien met andere aspecten die samenhangen met grondexploitaties. Het gaat hierbij dan om de aspecten programmatische uitgangspunten, planning, financiën en risico's. Daarnaast wordt op basis van actuele inzichten een prognose gegeven van de te verwachten financiële resultaten van de lopende grondexploitaties.

Op basis van de informatie in het MPG kan de gemeenteraad haar sturende kaderstellende rol beter uitvoeren en wordt zij in een positie gebracht om "in control" te zijn.

In het MPG worden ontwikkelingen en risico's gesignaleerd. Wanneer deze daadwerkelijk aanleiding zijn voor bestuurlijk handelen, worden deze separaat aan de raad voorgelegd ter beoordeling en besluitvorming.

### Status en doel van de grondexploitatieberekening

De actualisatie van grondexploitatieberekeningen, die aan dit MPG ten grondslag ligt, zijn in beginsel financieel-technisch van aard. Hierbij kan gedacht worden aan actualisatie van eenheidsprijzen, al dan niet een bijstelling in de fasering van investeringen en opbrengsten en aanpassing van parameters met financiële consequenties voor het uiteindelijk grondexploitatieresultaat.

Planinhoudelijke wijzigingen, herziening van bestaande uitgangspunten, worden altijd separaat ter besluitvorming voorgelegd.

Dit MPG geeft de financiële resultaten van de concrete uitvoering van het huidige grondbeleid weer.

Naast de eerder genoemde doelen onder 1.1. "Aanleiding en doelstelling" die met het MPG worden nagestreefd, zijn ook de volgende doelen onder andere van belang:

- Transparant en begrijpelijk inzicht geven ten aanzien van de:
  - méérjarige ontwikkelingen in de verschillende complexen;
  - ontwikkeling van de algemene reserve grondexploitaties (ARG) en andere specifieke reserves en verliesvoorziening;
  - ontwikkeling van de financieringsbehoefte van de complexen;
- Input leveren voor evaluatie, actualisatie (grond)beleid en actualisatie van parameters welke worden toegepast in de te actualiseren grondexploitatieberekeningen;
- Input leveren voor monitoren en sturen van de programma's wonen, bedrijventerreinen en kantoren.

### Actieve grondexploitaties

Dit MPG rapporteert over actieve gemeentelijke grondexploitaties ten aanzien van woningbouw, bedrijventerreinen en overige voorzieningen. Het komt voor dat een (private) ontwikkelaar of een combinatie van ontwikkelende private partijen een ruimtelijke ontwikkeling wil realiseren. Genoemde ontwikkeling kan plaats vinden op gronden:

- die in eigendom zijn van één of meerdere partijen (facilitaire private ontwikkeling),
- die in eigendom zijn van de gemeente Deventer (actieve gemeentelijke grondexploitatie)
- een gecombineerde gezamenlijke ontwikkeling op private en gemeentelijke gronden ("gemengd project").

Zolang de gemeente in ontwikkelingen, waarbij sprake is van een gezamenlijke ontwikkeling (gemeentelijke gronden in combinatie met private gronden), een financieel risico loopt worden deze ontwikkelingen "traditioneel" in exploitatieberekeningen opgenomen.

## 1.3 Aanpak en uitgangspunten MPG

Het MPG wordt één keer per jaar in april/mei opgesteld als onderlegger bij de jaarrekening van voorgaand verslagjaar. De financiële basis voor het MPG wordt gevormd door de:

- jaarrekening (boekwaarde 31-12 van voorgaand jaar voorafgaand aan opmaak exploitatieberekening) en
- geactualiseerde meerjarenbegroting van de diverse grondexploitaties in het nieuwe verslagjaar.

### **Werkwijze en resultaat bepaling**

In dit MPG wordt de stand van zaken per 1-1-2023 vastgelegd. Deze datum wordt "peildatum" genoemd. Daarvoor zijn de lopende grondexploitaties per die datum doorgerekend ten aanzien van de nog te verwachten nominale investeringen en nominale opbrengsten. Tevens is gekeken naar de fasering van voornoemde, te verwachten,

nominale investeringen en - opbrengsten waarbij deze zijn uitgezet, gefaseerd, in de tijd met gebruikmaking van zogenaamde parameters rente en inflatie voor investeringen en opbrengsten. Gedurende de restant looptijd wordt ook, markttechnisch, rekening gehouden met ontwikkeling van kosten en opbrengsten. Door middel van het toepassen van de (samengestelde) parameters kosten- en/of opbrengstenstijging dan wel kosten- en/of opbrengstendaling, uitgedrukt in een percentage, wordt geanticipeerd op “de marktontwikkelingen”. Dit wordt “indexatie” genoemd. Ook wordt rekening gehouden met toekomstige rentelasten of -baten door gebruik te maken van de parameter rente.

Uit voornoemde berekening volgen jaarlijkse kasstromen. Het totaal van deze jaarlijkse kasstromen tot aan de einddatum van een grondexploitatie van het betreffende project leidt tot een waarde op einddatum, de Eindwaarde (EW). De eindwaarde is de waarde die ontstaat wanneer “nominale” waarden worden gefaseerd met toepassing van rente en inflatie gedurende de looptijd van het betreffende project. De einddatum is de datum waarop het project fysiek gereed en opgeleverd is en het moment waarop betreffende grondexploitatiebegroting administratief kan worden afgesloten.

Omdat de einddatum van iedere grondexploitatieberekening verschillend kan zijn wordt de systematiek gehanteerd dat alle eindwaardesaldi (het resultaat op eindwaardedatum) van de diverse grondexploitatiebegrotingen wordt teruggerekend naar de peildatum, datum van opmaak grondexploitatiebegroting in betreffende jaar, in deze MPG de peildatum 1 januari 2023. Door alle eindwaardesaldi terug te brengen naar de peildatum per 1-1-2023 worden de projectresultaten onderling vergelijkbaar. In paragraaf 2.3. “Ontwikkelingen en parameters” wordt nader ingegaan op deze materie.

- Deze berekening op peildatum 1-1-2023 wordt het netto contant maken van de eindwaardesaldi genoemd waardoor een netto contante waarde (NCW) ontstaat dat als resultaat geldt op peildatum 1-1-2023. Om de NCW te berekenen wordt gebruik gemaakt van een discontovoet, een percentage dat is voorgeschreven door de Commissie BBV. EW gedeeld door de discontovoet geeft het resultaat op NCW per 1-1-2023.

#### **Discontovoet**

Dit percentage is een verplicht te hanteren voorgeschreven rentepercentage door de Commissie BBV om de NCW te bepalen en bedraagt per 1-1-2023 2% per jaar. Dit percentage is enerzijds gebaseerd op het in de afgelopen jaren méérjarig gemiddelde inflatiepercentage in de Eurozone en anderzijds op de toekomstverwachting, welke objectief is vertaald in het streven van de Europese Centrale Bank (ECB) naar een percentage van onder, maar dichtbij, de 2 procent. (Bron: Notitie grondexploitatie 2016).

#### **Leeswijzer**

- In de hoofdstukken 2 tot en met 4 wordt een beschrijving gegeven van de context relevant voor grondexploitaties. Deels bestaat dit uit gemeentelijke algemene kaders (hoofdstuk 2) en deels over ontwikkelingen ten aanzien van de beleidsvelden wonen (hoofdstuk 3) en economie (hoofdstuk 4).
- In hoofdstuk 5 wordt een toelichting gegeven op de actualisatie van de grondexploitaties per 1-1-2023.
- De doorrekening van de nieuwste BIE grondexploitaties (Bouwgrond in Exploitatie) heeft effect op het financieel meerjarenperspectief van de grondexploitaties en de algemene reserve grondexploitatie (ARG). Dit staat beschreven in hoofdstuk 6.
- In hoofdstuk 7, tenslotte, wordt voorgaande doorvertaald naar risico's, het weerstandsvermogen en de vermogenspositie.

Tot slot zijn aan dit MPG de volgende zeven bijlagen toegevoegd:

1. Waarderen van grondposities, waarin de principes van waarderen zijn beschreven;
2. De Factsheets (vertrouwelijk) met vermelding per complex van
  - de stand van zaken
  - alsmede het programma en
  - de risico's;
3. Het risicoverloop (vertrouwelijk);
4. Aan- en verkoopboek (vertrouwelijk);
5. Bouwclaims (vertrouwelijk);
6. Per complex de meerjarenbegrotingen (vertrouwelijk);
7. De rekentechnische uitgangspunten (vertrouwelijk).

## 2 Kaders & ontwikkelingen

### 2.1 Beleidsmatige context (rol grondbeleid)

#### Grondbeleid

Een belangrijk thema is een evenwichtige ontwikkeling van Deventer. Ontwikkelingen in onder andere demografie, economie, technologie en duurzaamheid leiden tot verandering in de ruimtevraag. Uitgaande van het grondbeleid als ondersteunend instrument stellen we ons in dit kader de vraag hoe we een bijdrage kunnen leveren aan de daarbij behorende opgaven en ambities. Anders geformuleerd: hoe kunnen we een bijdrage leveren aan de waardecreatie, in coöperatie met onze inwoners, ondernemers en andere partners?

De kern van waardecreatie is het centraal stellen van het maatschappelijke effect van een gebiedsontwikkeling. Dat gebeurt vanuit een breed perspectief. Bijvoorbeeld of een gebiedsontwikkeling bijdraagt aan een gezonde leefomgeving, aan meer werkgelegenheid of aan de ruimtelijke kwaliteit van de plek. Dit maatschappelijk effect wegen we af tegen de financiële investering en risico's in een gebiedsontwikkeling.

Hierbij beoordelen we de noodzakelijke of wenselijke gemeentelijke rol van geval tot geval. Het grondbeleid vraagt om maatwerk per afzonderlijke situatie. Afhankelijk van de specifieke situatie, de specifieke ambities en de specifieke afweging die de gemeente maakt bij een ontwikkeling, kiest de gemeente een rol in haar grondpolitiek. De gemeente kan hierbij kiezen uit faciliterend grondbeleid, proactief faciliterend grondbeleid en actief grondbeleid. Als een ruimtelijke ontwikkeling ongewenst is werkt de gemeente niet mee.

In 2014 heeft de gemeenteraad de Nota Grondbeleid vastgesteld. Daarin is vastgelegd dat de gemeente geen actief grondbeleid voor staat. Alleen, als de markt belangrijke maatschappelijke ontwikkelingen niet op pakt of op kan pakken, maakt de gemeente een afweging of zij een actieve rol wil en kan spelen.

De wereld is inmiddels veranderd en de vastgoedmarkt is volop in beweging. Ook in Deventer. De stad heeft de ambitie om een ongedeelde stad te zijn met een fijn vestigingsklimaat, de juiste voorzieningen en aantrekkelijke woon- en werklocaties. Dat betekent ook een impuls aan de woningbouw die bereikbaar is voor alle doelgroepen met nadruk op betaalbaarheid.

Deventer staat daarom voor een opgave met een schaal die veel groter is dan in achterliggende periode 2010 -2021. Daarop dient ook het grondbeleid te worden afgestemd. De ambities van Deventer vragen een meer actieve afweging over de gemeentelijke rol in de ruimtelijke ontwikkelingen. Daartoe moet het grondbeleid worden geactualiseerd, gericht op een evenwicht in de rol die de gemeente wil en kan vervullen, variërend van faciliterend tot actief. Een grondbeleid dat aansluit op de Omgevingswet en een sterk verband heeft met de Omgevingsvisie. Een grondbeleid dat effectief wordt ingezet als middel om de beleidsdoelen en ambities van Deventer waar te maken. E.e.a. binnen voor de gemeente aanvaardbare financiële kaders en risico's.

Een nieuwe Nota Grondbeleid wordt in 2023 aangeboden aan de raad.

### 2.2 Maatschappelijke context

Landelijk staat de woningmarkt onder druk als gevolg van stijgende prijzen, tekort aan personeel en de stikstofproblematiek. Maar relatief gezien is de markt voor woningbouw in Deventer goed te noemen. Neemt niet weg dat deze omstandigheden effect hebben op de grondexploitaties van de woningbouwlocaties.

De gemeente zet in op het realiseren van een aanzienlijk bouwprogramma. Gemeente en marktpartijen kunnen dit alleen realiseren indien zij hierin samen optrekken. Onderzocht wordt welk deel daarvan nog in de bestaande bebouwde kommen kunnen worden gerealiseerd.

De gemeente is nu al zelf actief betrokken bij een aantal locaties in met name Deventer zoals het Havenkwartier, Sluiskwartier, Shitalocatie en van Heetenstraat. Maar ook faciliteert zij marktpartijen bij de ontwikkeling van diverse locaties zoals het Sensoraterrein, Kop Handelskade, Roto Smeets en Geertruidentuin. In toenemende mate worden deze locaties gebundeld in integrale gebiedsontwikkelingen zoals Centrumschil en de Kien. De gemeente vervult daarin een regisserende rol op het niveau van het gebiedsprogramma.

In aanvulling daarop vinden ook ontwikkelingen plaats buiten de bestaande bebouwing. Een deel daarvan wordt ontwikkeld onder actieve regie van de gemeente. Voorbeelden daarvan zijn Steenbrugge, Tuinen van Zandweerd en Eikendal. De uitbreiding van Bathmen (Bathmense Enk, fase III) wordt door marktpartijen gerealiseerd. Voor de woningbouwopgave Bathmen (na Bathmense enk) wordt ook onder gemeentelijke regie een gebiedsprogramma geformuleerd waarbinnen marktinitiatieven kunnen worden gefaciliteerd.

De gemeente onderzoekt ook de eigen rol in de woningbouwopgave van de komende 10-15 jaar. Daar waar sprake is van een specifieke maatschappelijke opgave (doelgroepen of ruimtelijke vraagstukken) wordt ook het innemen van

een eigen grondpositie overwogen. Daartoe heeft de gemeente op een aantal locaties het instrument van de WVG (voorkeurspositie) ingezet. Dat betreft de locaties Wechelerhoek, Lettele en Loo buiten de bestaande bebouwde kommen en de locatie Piekfijnplein in Deventer. Of dit tot het daadwerkelijke aankopen van deze gronden gaat leiden is afhankelijk van de vragen of dit bijdraagt aan de gewenste maatschappelijke ontwikkeling en of de gronden tegen aanvaardbare prijs kunnen worden verworven.

In Lettele en Loo zijn inmiddels feitelijke stappen gezet voor actieve verwerving.

De eerste fase van het A1 Bedrijvenpark is nagenoeg geheel uitgegeven. Ook in de tweede (westelijke) fase zijn de bouwwerkzaamheden gestart en vinden gesprekken plaats over de uitgifte van een aantal kavels.

Als de huidige vooruitzichten werkelijkheid worden en ook de uitgifte van het westelijk deel snel zal zijn gerealiseerd, is een standpunt nodig of, in aanvulling op de ruimte die ontstaat door transformatie van de bestaande terreinen, behoefte is aan een nieuw bedrijventerrein. Een economische verkenning naar de behoefte aan nieuwe ruimte voor bedrijven geeft hierin een bevestigend beeld.

Modernisering en herinrichting van de oudere bedrijventerreinen Kloosterlanden en Bergweide (traject TBBT , toekomstigbestendige bedrijventerreinen) kunnen belangrijke impulsen op het gebied van duurzaamheid, toegankelijkheid en leefbaarheid geven en wellicht leiden tot nieuwe ruimte ontstaat voor bedrijvigheid.

Mogelijk kan het gemeentelijke grondbeleid hier een faciliterende en stimulerende rol spelen, ondermeer door inzet van het instrument erfpacht.

Interessant daarin is ook de ontwikkeling binnen de Poort van Deventer, met daarin de (door)ontwikkeling van het S/Park en het Gasfabriekterrein. We zien dit als een kansrijk gebied voor startups en hoogwaardige, innovatieve en duurzame bedrijvigheid. Hier liggen ook kansen voor een transferium nabij de A1 dat bijdraagt aan duurzame mobiliteit.

Belangrijk is het perspectief voor de bedrijfskavels aan de Westfalenstraat, waar zich het Cleantech Center Deventer heeft gevestigd. Hierdoor is de oude locatie van de Milieustraat aan de vierde havenarm vrij gevallen, wat ruimte biedt aan nieuwe watergebonden bedrijvigheid. Op die plek wordt een containerterminal ontwikkeld.

Informatie over alle gemeentelijke projecten is te vinden op de site [www.deventerverkoopt.nl](http://www.deventerverkoopt.nl) . Deze site wordt goed gevonden en bezocht. Dat komt ook doordat meerdere particuliere ontwikkelaars van deze site gebruik maken.

## 2.3 Ontwikkelingen en parameters

In deze paragraaf wordt achtereenvolgens ingegaan op taxatie en actualisatie van grondprijzen van de vrije (sector) kavels woningbouw, bedrijfskavels en de grondprijsbepaling van projectbouw (zie ook Bijlage VII Rekentechnische uitgangspunten 2023). Daarnaast worden conclusies getrokken met betrekking tot de te hanteren meerjarige indexcijfers voor de grondopbrengsten.

### Taxaties/ grondprijzen

De gemeente hanteert het principe dat de verkoopprijs van vrije sector kavels ten behoeve van woningbouw en bedrijfskavels minmaal één keer in de twee jaar extern opnieuw wordt getaxeerd. De taxaties vormen, samen met de meerjarige indexering van de verkoopprijzen, input voor de berekening van de grondexploitatiebegrotingen bij de jaarrekening 2022 en het MPG 2023.

De grondprijzen voor projectmatige bouw worden residueel berekend. Deze berekeningswijze bepaalt de verkoopprijs van de grond door de vrij op naam prijs (VON- prijs excl. btw.) van de woning te verminderen met de te verwachten stichtingskosten (bouwtechnische en overige stichtingskosten excl. grondwaarde en btw.) c.a.

Dit betekent dat de grondprijsontwikkeling voor woningbouw in hoofdlijn bepaald wordt door de ontwikkeling van de stichtingskosten (excl. btw) en de ontwikkeling van de VON- prijs (excl. btw.) van de woning. Voor de op dit moment grootste in ontwikkeling zijnde woningbouwlocatie Steenbrugge is op basis van een residuele grondwaarde berekening een tabel met grondquotes opgesteld. Deze quotes volgen de ontwikkeling van de vrij op naam prijzen van de uiteindelijk te realiseren woningen.

Voor een nadere detailering met betrekking tot bouwkosten- en grondprijsontwikkeling c.a. wordt verwezen naar de reeds eerder dit jaar bestuurlijk vastgestelde Rekentechnische uitgangspunten welke als bijlage VII bij dit MPG is opgenomen.

## Parameters

In het MPG 2022 (vorig jaar), tabel 1, is onderstaand overzicht met betrekking tot de parameters per 1-1-2022 opgenomen. In het MPG 2023, tabel 2, zijn de parameters aangegeven die per 1-1-2023 zijn toegepast in de grondexploitaties.

Tabel 1. Overzicht parameters per 1-1-2022 in de **MPG 2022 (dit hanteerden wij vorig jaar)**

	2022	2023-2025	2026 e.v.
Kostenstijging	3%	2%	2%
Kostenstijging plankosten	1,1%	2,2%	2,2%
Opbrengststijging woningbouw	0%	2%	1%
Opbrengststijging bedrijfskavels	0%	2%	1%
Discontovoet	2%	2%	2%

Tabel 2. Overzicht parameters per 1-1-2023 in de **MPG 2023 (dit hanteren wij nu)**

	2023	2024-2025	2026 e.v.
Kostenstijging	6%	3%	1%
Kostenstijging plankosten	6%	4%	4%
Opbrengststijging woningbouw	-1%	-2,5%	0%
Opbrengststijging bedrijfskavels	0%	0%	0%
Discontovoet	2%	2%	2%

### Samenvatting opbrengsten- en kostenstijging, discontovoet:

- Basis voor bepaling van de te hanteren grondprijzen in de grex zijn de uitgevoerde taxaties welke taxatiewaardes voor 2023 als marktconform worden geacht.
- Voor woningbouw is de opbrengstenstijging in 2023 -1%. Hiermee wordt gerekend met een negatieve opbrengstenstijging (dus daling). Ook voor 2024 en 2025 wordt rekening gehouden met een negatieve opbrengstenstijging; hier wordt gerekend met - 2,5%. Hiermee wordt voorzichtigheidshalve in de grondexploitatie rekening gehouden.
- Voor bedrijventerreinen is de opbrengstenstijging in 2023 0%. Hiermee wordt voorzichtigheidshalve in de grondexploitatie rekening gehouden.
- Belangrijk: er wordt onderscheid gemaakt tussen kosten en opbrengstenstijging. Wij verwachten dat dit een reëel, maar ook voorzichtig uitgangspunt is.
- Discontovoet percentage van 2% is voorgeschreven in de BBV-notitie "Grondbeleid in begroting en jaarstukken (2019)" om de netto contante waarde per 1-1-2023 te bepalen.

### Overige bijzonderheden:

- De kostenstijging wordt niet berekend over de afdracht fondsen en opbrengstenstijging wordt niet berekend over de te ontvangen subsidies.
- Het komt voor dat er in projecten afspraken zijn gemaakt over grondverkoop maar dat de overdracht daarvan in een later jaar plaatsvindt, zonder dat daarbij rekening wordt gehouden met een indexering. De gehanteerde grondprijs die is besproken met de afnemer van de grond is dan van toepassing en indexatie is niet aan de orde.

## 2.4 Doorontwikkeling risicomanagement

Risicomanagement is een integraal onderdeel van werkzaamheden rondom de grondexploitaties. In de loop van de jaren is hier aan gewerkt, zowel op projectniveau, programmaniveau als ook op het niveau van de planning & control cyclus. Ook in 2022 is hier verder invulling aan gegeven.

Projectmatig werken is een belangrijke beheermaatregel om risico's te identificeren, te kwantificeren en te



beheersen. Regelmatig wordt een risicosessie georganiseerd binnen projecten, waarin alle te benoemen risico's in beeld worden gebracht.

Voor de risico's met een financiële impact wordt als volgt gehandeld:

- Het bruto risicobedrag moet worden omgezet in een netto risicobedrag. Feitelijk is dat een vertaling van het bruto bedrag keer de kans dat dit risico zich zal voordoen (bedrag x kans).
- De berekeningswijze is voor alle projecten uniform, echter de bepaling van de risico's en het bruto bedrag verschilt per project. De specifieke omstandigheden en benaderingen van een project als bijvoorbeeld Havenkwartier verschilt nu eenmaal sterk met het bedrijvenpark A1. Ook is de nieuwe ontwikkelingswijze van Steenbrugge niet te vergelijken met de traditionele Vijfhoek benadering.
- Risico's waarvan geconstateerd wordt, dat deze enige importantie hebben, worden opgenomen in Lias. Binnen Lias worden oorspronkelijk gesignaleerde bruto risico's opgenomen.
- Vervolgens wordt volgens het systeem in Lias een kans van optreden bepaald.
- Deze kans van optreden wordt door de projectmanager bepaald in afstemming met de programmamanager en ambtelijk opdrachtgever.
- De kansinschatting bestaat uit een optelsom van meerdere factoren, maar is natuurlijk altijd een professioneel intuïtieve. Te noemen zijn mogelijke beheermaatregelen, de tijd, inschatting van de markt et cetera.
- Aldus ontstaan de netto gesignaleerde risico's.

Vervolgens wordt in samenspraak tussen projectmanager en programmamanager bepaald of voor de gesignaleerde risico's een beroep wordt gedaan op het gemeentelijke weerstandvermogen. Dat is afhankelijk van factoren zoals het moment van optreden, onderlinge afhankelijkheden en consistentie op programmaniveau. Alle netto gesignaleerde risico's waarvoor een beroep op het weerstandvermogen wordt gedaan, worden bij elkaar opgeteld. Die optelsom levert het bedrag op waarvoor vanuit de gezamenlijke grondexploitaties een beroep wordt gedaan op het gemeentelijke weerstandvermogen.

### 3 Programmering woningbouw

#### 3.1 Inleiding

Sinds de vaststelling van de Woonvisie in 2018 zijn er 2050 nieuwe woningen in Deventer toegevoegd. Dat is ruim boven de taakstelling uit de Woonvisie van 350 woningen per jaar.

In 2022 werden 450 woningen opgeleverd. Na het hoge aantal opleveringen in 2018 en 2019, lag het aantal in 2020 en 2021 net onder de taakstelling van 350. Een verklaring zat hem voor 2020 met name in de PAS problematiek en de vertragingen die dat tot gevolg had. Voor 2021 zat het hem met name in het langer duren van de bouw (schaarste in materiaal en menskracht, vertraagde aansluitingen op nutsvoorzieningen). De eerste opleveringen Auping en Bathmense Enk fase 3 waren al voorzien in 2021. Deze vonden nu plaats in 2022. Qua oplevering was 2022 verder met name het jaar van de opleveringen Rubenstraat, Aan de Dijk en Deltaplein (Rivierenwijk).

Op basis van prognoses moet de woningbouwproductie van Deventer flink worden opgehoogd. Op basis van de eigen behoefte en de ambitie 'verjongen en versterken arbeidsmarkt' werken we de komende jaren toe naar een ruime verdubbeling van de productie.

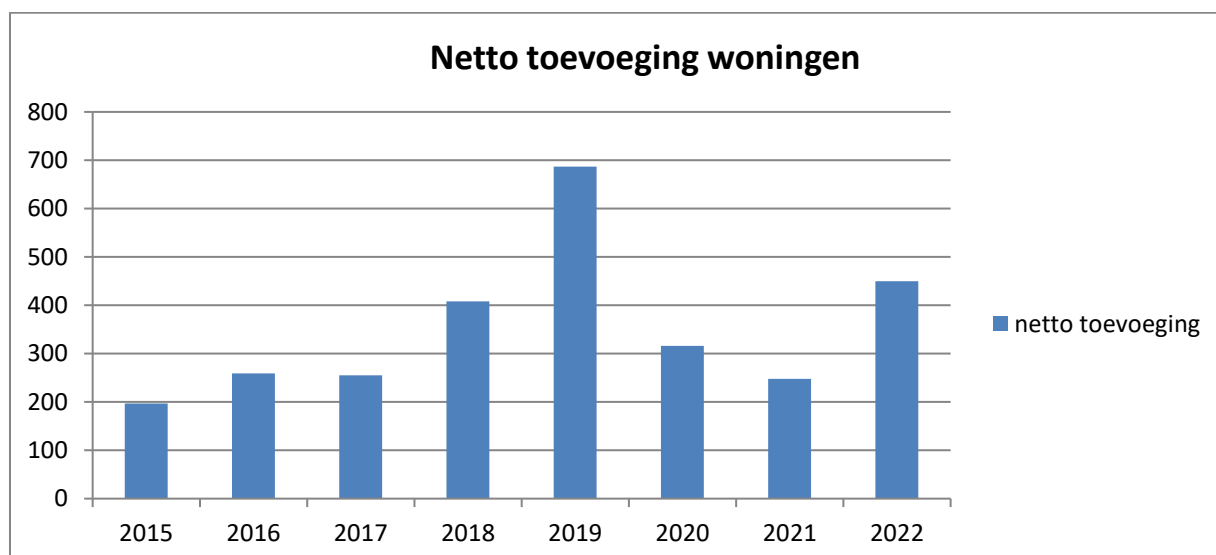
#### 3.2 Realisatie wonen

Het volgende aantal woningen is de voorgaande jaren toegevoegd aan de woningvoorraad (zie ook tabel 4 hierna op de volgende bladzijde):

Tabel 3. Toevoeging woningvoorraad 2013 t/m 2022

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
bruto	464	406	260	326	285	418	697	326	258	460
sloop	200	101	63	67	30	10	10	10	10	10
<b>netto</b>	<b>264</b>	<b>305</b>	<b>197</b>	<b>259</b>	<b>255</b>	<b>408</b>	<b>687</b>	<b>316</b>	<b>248</b>	<b>450</b>

Figuur 1. Realisatie woningbouw 2013-2022



#### Realisatie ten opzichte van het beleid:

##### Kwantitatief/kwalitatief:

De woningbehoefte van Deventer, zoals vastgesteld in de Woonvisie 2018, bedraagt een netto toevoeging van 3.000 woningen in 10 jaar. In de Woonvisie 2018 is voor de eerste 5 jaren een taakstellend nieuwbouwprogramma van tenminste 350 woningen (netto toevoeging) per jaar opgenomen. Sinds de vaststelling van de Woonvisie in 2018 zijn er ongeveer 2050 nieuwe woningen in Deventer toegevoegd. Hiervan waren er 386 sociale huurwoningen, 465 vrije-

sector huurwoningen, 970 koopwoningen en 228 studentenwoningen. Deze woningen zijn gebouwd in de jaren 2018-2022.

In 2022 werden 450 woningen toegevoegd. Deze zijn als volgt onderverdeeld:

- 188 koopwoningen,
- 73 huurwoningen van corporaties
- 189 huurwoningen van particuliere verhuurders

In de volgende tabel, tabel 4 “Realisatie woningbouw 2010-2022 naar segmenten”, is één en ander weergegeven.

Tabel 4. Realisatie woningbouw 2010-2022 naar segmenten

Realisatie 2010-2021		Toevoeging in 2022	Totaal tm 2022	Totaal percentage
	Totaal netto			
Koopwoningen				
Sociale koop (<255.000)	433	9	442	13%
Overig koop (>255.000)	1438	197	1635	49%
<b>totaal koop</b>	<b>1871</b>	<b>206</b>	<b>2077</b>	<b>62%</b>
Huurwoningen				
sociaal	605	70	675	20%
vrije sector	430	177	607	18%
<b>totaal huur</b>	<b>1035</b>	<b>244</b>	<b>1279</b>	<b>38%</b>
<b>Totaal</b>	<b>2906</b>	<b>450</b>	<b>3356</b>	

In onderstaande tabel, tabel 5 “Confrontatie realisatie met woningbehoefte”, is de kwalitatieve woningbehoefte (Woonvisie 2018) geconfronteerd met de netto realisatie. Dit leidt tot het volgende beeld:

Tabel 5. Confrontatie realisatie met woningbehoefte

	Programma o.b.v. Woonvisie 2018	Netto realisatie 2018-2022
Sociale koop	15-20%	13 %
Vrije sector middelduur/ duur	45-50%	49 %
<b>Totaal koop</b>	<b>60-70%</b>	<b>62 %</b>
Sociale huur	20-30%	20 %
Vrije sector huur	10%	18 %
<b>Totaal huur</b>	<b>30-40%</b>	<b>38 %</b>

De netto kwalitatieve daadwerkelijke realisatie matcht met de Woonvisie.

#### **Conclusies realisatie woningbouw:**

- Sociale koop:
  - netto aandeel zit qua realisatie net onder de bandbreedte van de Woonvisie 2018;
  - in de Woonvisie 2018 is geconcludeerd dat Deventer een grote voorraad woningen heeft in het goedkoopste segment. Confrontatie van voorraad met de omvang van de doelgroep van beleid liet zien dat er in Deventer voldoende sociale huur- en goedkope koopwoningen zijn;
- Sociale huur:
  - netto aandeel past qua realisatie binnen de bandbreedte van de Woonvisie 2018;
  - in de Woonvisie 2018 wordt geconcludeerd dat de gemeente de sociale huurvoorraad op het huidige peil wil handhaven en de vraag en aanbod de komende jaren met onze partners zal blijven monitoren. Daarnaast ontstaat er met de tuvo en flexwoningen een bijzonder soort toevoeging, omdat deze in principe tijdelijk is;

- Vrije sector koop;
  - netto realisatie matcht met de Woonvisie;
- Vrije sector huur:
  - marktontwikkelingen laten zien dat de vraag naar vrije-sector huur is toegenomen en dit merkt de gemeente Deventer ook;
  - In de Woonvisie 2018 werd geconcludeerd dat het middeldure huursegment in Deventer beperkt aanwezig is en op dat moment circa 4% bedroeg. Vanuit meerdere doelgroepen groeit de belangstelling voor deze woningen. Doel is dan ook het aanbod van middeldure huur (tot € 900,00 per maand) in Deventer te versterken. In het woningbouwprogramma op basis van de Woonvisie 2018 is daarom een percentage van 10% opgenomen. Het aandeel is van de toevoegingen is nu 18%.

### 3.3 Behoefteprognose wonen

Actuele prognoses laten inmiddels een grotere woningbehoefte zien. Op basis van deze prognoses is eind 2021 de nieuwe woningbouwopgave voor Deventer vastgesteld via het besluit Wonen en Voorzieningen.

De woningbouwopgave gaat uit van een eigen behoefte van 7000 woningen tot 2035. Daarnaast is een extra ambitie uitgesproken ter versterking van de arbeidsmarkt en verjonging. Daarvoor wordt uitgegaan van 4000 extra woningen tot 2035.

Met de autonome opgave van 7000 woningen in dit kader groeit het inwonersaantal de komende jaren licht. De 4000 woningen extra en de daarmee samenhangende extra bevolkingsgroei biedt ons meer mogelijkheden om onze voorzieningen, werkgelegenheid en onderwijs de komende jaren op peil te houden.

In totaal zullen bij deze voorkeursvariant de komende 15 jaar 11.000 woningen nodig zijn. Dat komt neer op een toevoeging van gemiddeld 733 woningen per jaar. Het huidige aantal plannen voorziet voor de korte en middellange termijn wel in voldoende ruimte. Voor de langere termijn (na 2027) zijn nieuwe inbreidings-, transformatie- en uitbreidingslocaties nodig. In het kader van Wonen en Voorzieningen wordt dit nader uitgewerkt. Ook het kwalitatief woningbouwprogramma zal op basis van het raadsbesluit worden herijkt.

### 3.4 Prognose Kwantitatief

Provincie Overijssel en de gemeenten in West-Overijssel stelden begin 2021 de Regionale Woonagenda vast, ter vervanging van de oude Woonafspraken. Wat betreft de woningbouwbehoefte wordt met name ingezet op versnelde realisatie van de plannen voor de korte en middellange termijn. Voor de langere termijn wordt gekeken waar nieuwe locaties in ontwikkeling kunnen worden genomen. Uitgangspunt is dat gemeenten voorzien in de eigen behoefte. Daarnaast heeft provincie de ambitie in West-Overijssel 9000-15.000 woningen extra toe te voegen. Provincie en gemeenten werken samen uit waar deze extra woningen gerealiseerd worden.

Tabel 6 “Plancapaciteit woningbouw 2023 -2032”, geeft de Deventer plancapaciteit/ woningbouwprogramma van de inmiddels bekende plannen voor de periode 2023-2032 weer. Hierbij wordt onderscheid gemaakt in (semi) harde en zachte plannen.

Tabel 6. Plancapaciteit woningbouw 2023 – 2032 in aantallen

Soort woning	hard/semi-hard	%	zacht	Totaal	%
<b>Huur</b>					
Sociale huur	1008	30	542	1550	25
Vrije sector huur	505	15	292	797	13
<b>Subtotaal</b>	<b>1513</b>	<b>45</b>	<b>834</b>	<b>2347</b>	<b>37</b>
<b>Koop</b>					

Betaalbare koop (tot 355000)	754	23	76	830	13
Vrije sector (>355.000)	1044	31	187	1231	19
<b>Subtotaal Koop</b>	<b>1798</b>	<b>54</b>	<b>263</b>	2061	<b>33</b>
<b>nog niet bekend</b>	<b>18</b>	<b>1</b>	<b>1900</b>	1918	<b>30</b>
<b>Plancapaciteit</b>	<b>3329</b>		<b>2997</b>	<b>6326</b>	<b>100</b>
	(semi)hard		Zacht	Totaal	%
Inbreiding/herstructurering	2413	72	2897	5310	84
Uitbreiding	916	28	100	1016	16
<b>Plancapaciteit</b>	<b>3329</b>		<b>2997</b>	<b>6326</b>	

Met het realiseren van de harde, semi-harde en zachte plancapaciteit, kan voor de korte en middellange termijn voorzien worden in de woningbehoefte. Voor de periode daarna zijn nieuwe locaties nodig. Ook moet rekening worden gehouden met planuitval en vertraging in bestaande plannen waardoor ook voor de middellange termijn het toevoegen van locaties gewenst is. We willen met de woningbouwpartners (verenigd in Platform Wonen) komen tot een continue bouwstroom. Dit betekent dat we samen inzetten op versnelde realisatie van de harde plannen voor de korte termijn, het omzetten van zachte naar harde plancapaciteit voor de middellange termijn en het toevoegen van nieuwe plannen voor de langere termijn.

Een deel van de afgesproken productie wordt gerealiseerd via de gemeentelijke grondexploitaties. Van de ongeveer 6300 reeds geprognosticeerde woningen (hard en zachte plannen) voor de komende 10 jaar, zijn ongeveer 1450 woningen geprogrammeerd via de gemeentelijke grondexploitaties of potentieel toekomstige grondexploitaties. Dit betreft met name Steenbrugge fase 2 en 3 (ongeveer 800), Tuinen van Zandweerd (ongeveer 140), Van Hetenstraat (ongeveer 100) en Sluiskwartier (ongeveer 60).

In tabel 7 op de volgende pagina is de plancapaciteit aangegeven die is opgenomen in de vigerende grondexploitatiebegrotingen. In deze tabel is de plancapaciteit van de woningbouw in aantallen aangegeven, waarmee in de gemeentelijke grondexploitaties in de periode 2023 tot en met 2032 rekening wordt gehouden en als zodanig over de jaren zijn gefaseerd.

Tabel 7. Plancapaciteit woningbouw gemeentelijke grondexploitaties 2023 – 2032 in aantallen

<b>Huur</b>	
Sociale huur (laag en hoog)	319
Vrije sector huur	80
<b>Subtotaal</b>	<b>399</b>
<b>Koop</b>	
Sociale koop (tot 200.000)	97
Vrije sector (middelduur en duur)	750
<b>Subtotaal Koop</b>	<b>847</b>
<b>onbekend</b>	<b>198</b>

<b>Plan capaciteit</b>	<b>1444</b>

<b>Soort woning</b>	
Inbreiding/herstructurering	517
Uitbreiding	927
<b>Plan capaciteit</b>	<b>1444</b>

### Kwalitatief

Normaalgesproken wordt in dit stuk de kwalitatieve woningbehoefte geconfronteerd met de woningbouwplannen van de komende 5 jaren waarvan de programmering bekend is. Dit programma wordt echter op basis van de uitkomsten van Wonen en Voorzieningen (Wonen werken verjongen) en het recent uitgevoerde woningmarktonderzoek herijkt. Een confrontatie van de programmering in de plannen met de programmering zelf, is dit jaar niet goed mogelijk. De druk op de woningmarkt is hoog en er is veel behoefte aan betaalbare woningen. De borging van het betaalbaar segment (sociale huur, middeldure huur en betaalbare koop) is een belangrijk uitgangspunt bij de herijking van het programma.

In de plannen zit een groter deel vrije sector huur dan in het verleden als uitgangspunt diende van het vastgestelde beleid. Dit beleid wordt echter in de nieuwe Woonvisie aangepast (zie paragraaf 5.2.).

Marktontwikkelingen laten zien dat de vraag naar vrije sector huur toeneemt, als gevolg van onder andere ontwikkelingen op de hypotheekmarkt. Dat merkt de gemeente Deventer ook en daarom wil de gemeente dit segment in Deventer versterken. Ook uit het woningmarktonderzoek blijkt een behoefte aan met name middeldure huur.

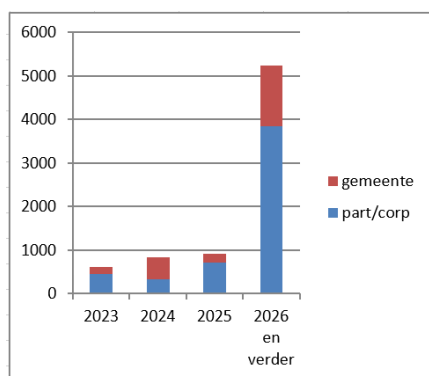
### Sociale huur en (goedkope) koop

Voor wat betreft sociale huur is met de corporaties is in de Prestatieafspraken de afspraak gemaakt dat 20% van de nieuwbouwpoging voor hun rekening zou moeten komen. Gezien de behoefte en de druk op de sociale huurmarkt, zal de sociale huuropgave ook in het te herijken woningbouwprogramma van belang blijven. Met de corporaties en andere marktpartijen bekijken we hoe de sociale huuropgave de komende jaren te borgen.

Ongeveer de helft van de behoefte aan koopwoningen in Deventer betreft het prijssegment tot de Nationale Hypotheekgrens (€ 355.000,00). De woningvisie en het woningbouwprogramma zullen worden geactualiseerd onder meer op basis van woningmarktonderzoek.

In figuur 2 is het meerjarig verloop van het totale woningbouwprogramma (hard, semi-hard en zacht) weergegeven (uitgaande van jaar van oplevering)<sup>1)</sup>:

*Figuur 2. Totale woningbouwprogramma 2023-2037 van de inmiddels bekende plannen/initiatieven (hard, semi-hard en zacht)*



De gemeentelijke woningbouwprojecten leveren in de huidige bekende plannen ongeveer 30% van de totale woningbouwproductie. Dit geeft een indicatie over de verhouding actief – faciliterend en daarmee over onze directe sturing op de voortgang.

<sup>1)</sup> Opgemerkt dient te worden dat de komende jaren weer een piek in de programmering (de zogenaamde “boeggolf”) te zien is. Dit is zoals het was voor de crisis op de woningmarkt. In de praktijk echter zal een deel van deze plannen doorschuiven in de tijd.

### **Conclusies prognose:**

- **Totale plancapaciteit:**  
Totale plancapaciteit van ongeveer 7600 woningen, waarvan er ongeveer 2800 semi-hard en hard zijn (Tabel 6: Plancapaciteit woningbouw 2023 – 2032) ligt onder het benodigde programma.  
Het is dus zeker nodig om zachte plannen op te pakken. De opgave tot 2035 is namelijk 11.000 woningen. In dit kader vindt ook een zoektocht plaats naar ruimte voor wonen in de stad;
- **Sociale huur:**  
Met de corporaties en marktpartijen onderzoeken we hoe we de sociale huuropgave de komende jaren kunnen borgen;
- **Vrije sector koop;**  
De prognose sluit aan bij de behoefte. In de nieuwe programmering zal meer onderscheid gemaakt worden in sociale koop (tot 200.000), betaalbare koop (tot 355.000) en vrije sector koop (> 355.000).
- **Vrije sector huur:**  
Marktontwikkelingen laten zien dat de vraag naar vrije-sector huur toeneemt, als gevolg van onder andere de ontwikkelingen op de hypotheekmarkt. Dat merken we ook in Deventer met 18% in de harde en semi-harde plannen. Met name aan middeldure huur is behoefte, deze behoefte wordt in het nieuwe woningbouwprogramma uitgewerkt.

## 4 Programmering bedrijven en voorzieningen

### 4.1 Inleiding

De verkoop van bedrijventerreinen is sinds 2017 weer aangetrokken. Dit heeft in 2022 geleid tot de volgende verkopen:

#### - Bedrijvenpark A1:

In het oostelijk deel is nog circa 1,4 ha. te koop van de in totaal uitgeefbare 35,5 ha. In 2022 is 1,3 hectare uitgegeven (gepasseerd bij de notaris). Daarnaast is er veel interesse voor het westelijke deel. In het westelijk deel is in 2022 8 ha uitgegeven.

#### -Stadsentree (Teugseweg):

Ten aanzien van het complex Stadsentree (Teugseweg) was het de bedoeling gemeentelijke grond (circa 0,95 ha.) uit te geven als onderdeel van een totale package deal als resultaat van gevoerde onderhandelingen. De Stadsentree kan echter niet verder worden uitgewerkt in een ontwikkelingsperspectief zolang er geen zicht is op een goede oplossing van het knelpunt in de verkeersontsluiting. Om die reden is in overleg, en met wederzijdse instemming, met Explorius de intentieovereenkomst beëindigd. Na het beëindigen van de samenwerking met Explorius is het project tijdelijk gepauzeerd. Zodra de resultaten van het project Mobiliteit Poort van Deventer bekend zijn wordt gezocht naar nieuwe ontwikkelingsmogelijkheden van het gebied. Dat gaat in samenwerking met alle eigenaren en gebruikers van het gebied.

#### - Lettele en Bathmen Looweg

Voor wat betreft Bedrijventerrein Lettele en Bathmen Looweg zijn in 2022 de resterende gronden (0,89 ha) uitgegeven.

#### -Gasfabrieksterrein

Kavel 2 (het voorterrein en de portiersloge) is in mei 2022 geleverd voor de ontwikkeling van een ICT-centrum (X-gebouw) en de renovatie van de portiersloge. De omgevingsvergunning is inmiddels onherroepelijk. Het bouwrijpmaken van de kavel is gereed. Start bouw wordt verwacht medio 2023.

Kavel 6a is in mei 2022 geleverd. De bouw is in december 2022 gestart. Kavel 6b is in juni 2022 geleverd. Start bouw is voorzien in maart / april 2023.

- Overige bedrijventerreinen: naast het Bedrijvenpark A1, Teugseweg, Bedrijventerreinen Lettele en Bathmen Looweg, Gasfabrieksterrein zijn er nog twee andere bedrijventerreinen, te weten de locaties:

- o Westfalenstraat en
- o Hanzeweg.

### 4.2 Realisatie bedrijventerrein en voorzieningen

#### Bedrijvenpark A1

In het oostelijk deel is nog circa 1,4 ha. te koop van de in totaal uitgeefbare 35,5 ha.

In het westelijk deel is nog circa 13,4 ha te koop van de in totaal uitgeefbare 21,4 ha.

#### Gerealiseerde verkopen

Gerealiseerde verkopen grondexploitatie complexen ziet er volgt uit:

- A1	9,3 ha.
- Bedrijventerrein Lettele	0,05 ha
- Bathmen Looweg	<u>0,84 ha.</u>
<b>Totaal</b>	<b><u>10,2 ha.</u></b>



### 4.3 Behoefteprognose bedrijven en voorzieningen

Er is door Buck Consultants International in november 2022 een rapport opgesteld met als titel "Perspectief ruimte voor werken in Deventer.

Deventer heeft groeiambities met 11.000 extra woningen, waarvan 7.000 voor de autonome bevolkingsgroei. Met de 4.000 andere woningen wil Deventer de arbeidsmarkt versterken en verjongen. De ambitie is om de werkgelegenheidsfunctie van de stad te versterken. De groei van het aantal inwoners is geen doel zich. Door te kiezen voor het type groei dat bijdraagt het economisch profiel kan de potentie van Deventer optimaal worden benut.

Er worden in het Buck rapport verschillende ruimtelijk-economische keuzes geadviseerd:

- Beter benutten van de bestaande bedrijventerreinen
- Zoeken naar ruimte voor een nieuw bedrijventerrein

Om de verwachte ruimte vraag voor bedrijventerreinen in Deventer op te kunnen vangen kan niet volstaan worden met herontwikkeling. Voor Deventer is er een behoefte aangetoond (vraag minus hard planaanbod) in een hoog scenario van 50 tot 60 hectare extra tot 2040. Er zal gezocht moeten worden naar nieuwe ruimte om in ieder geval de vraag vanuit het lokale bedrijfsleven op te kunnen vangen en om economisch waardevolle bedrijven door te laten groeien op een nieuwe locatie. Dat betekent zorgvuldig omgaan met de resterende beschikbare kavels en kijken naar economische waarde op de lange termijn (lokale en regionale meerwaarde). De mogelijkheid voor ontwikkeling van een nieuw bedrijventerrein aan de rand van de stad zal nader verkend moeten worden in een locatie-onderzoek. Hierbij kan ook de verbinding gezocht worden met de buurgemeenten om de verwachte regionaal economische ontwikkeling gezamenlijk ruimtelijk te kunnen faciliteren.

### 4.4 Prognose bedrijven en voorzieningen

In de tabellen op deze en de volgende pagina, gerangschikt onder tabel 8, allen gerangschikt onder één tabelnummer vanuit praktisch oogpunt, is het beschikbare oppervlak bedrijventerrein en voorzieningen weergegeven.

Tabel 8. Beschikbare oppervlakten bedrijventerreinen en voorzieningen conform de grondexploitatie per 1-1-2023:

<i>Locatie bedrijventerrein Deventer</i>	<i>Gemeentelijk programma</i>			
	<i>Bestemming</i>	<i>Totaal beschikbaar in ha.</i>	<i>Gerealiseerde uitgifte in ha.</i>	<i>Restant beschikbaar in ha.</i>
Bergweide Vuilstort Westfalenstraat	bedrijventerrein	16,41	13,54	2,87
Bedrijvenpark A1	bedrijventerrein	59,58	44,80	14,78
<b>Totaal</b>		<b>75,99</b>	<b>48,34</b>	<b>17,65</b>

<i>Locatie bedrijventerrein dorpen</i>	<i>Gemeentelijk programma</i>			
	<i>Bestemming</i>	<i>Totaal beschikbaar in ha.</i>	<i>Gerealiseerde uitgifte in ha.</i>	<i>Restant beschikbaar in ha.</i>
Bathmen: Looweg	bedrijventerrein	0,51	0,51	0,00
Bathmen: Woertmansweg	bedrijventerrein	0,30	0,30	0,00
Lettele	bedrijventerrein	1,38	1,38	0,00
<b>Totaal</b>		<b>2,19</b>	<b>2,19</b>	<b>0,00</b>

<i>Locatie voorzieningen</i>	<i>Gemeentelijk programma</i>		
	<i>Bestemming</i>	<i>Gerealiseerde uitgifte in ha.</i>	<i>Restant beschikbaar in ha.</i>
Deventer: Holterwegzone (Lesurestrip)	voorziening	2,02	0,00
Deventer: Gasfabriek)	voorziening	0,00	1,27
<b>Totaal</b>		<b>2,02</b>	<b>1,27</b>

<i>Locatie bedrijventerrein Afgesloten projecten</i>	<i>Bestemming</i>	<i>Gemeentelijk programma</i>		
		<i>Gerealiseerde uitgifte in ha. (circa)</i>	<i>Restant beschikbaar in ha. (circa)</i>	<i>Bijzonderheden</i>
Deventer: De Snipperling	bedrijventerrein	0,00	1,25	Geen
<b>Totaal</b>		<b>0,20</b>	<b>1,25</b>	

Hieronder treft u een samenvatting aan van het méérjarig programma voor bedrijventerreinen en voorzieningen conform de grondexploitatiebegrotingen per 1-1-2023.

Voor bedrijventerreinen (Tabel 9 Méérjarig programma bedrijventerreinen 2023 – 2028) zijn de hoeveelheden uitgedrukt in m<sup>2</sup> en ondergebracht in een tabelvorm.

Samengevat ziet het meerjarig programma bedrijventerreinen er als volgt uit conform de grondexploitatiebegroting:

*Tabel 9. Méérjarige programma bedrijventerreinen 2023 - 2028 (in m<sup>2</sup>)*

Projecten bedrijventerreinen en voorzieningen:	Totaal aantal m2 project	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Bedrijvenpark A1	145.313	52.363	54.600	20.400	8.500	9.450	
Bergweide westfalenstraat	29.299	22.103	7.196				
Hanzeweg	14.926	5.326	760	6.190	2.650		
Gasfabriek	8.568	5.308	3.260				
<b>Totaal</b>	<b>198.106</b>	<b>85.100</b>	<b>65.816</b>	<b>26.590</b>	<b>11.150</b>	<b>9.450</b>	<b>-</b>

## 5 Toelichting op de actualisatie 2023

### 5.1 Inleiding

#### Algemeen

De grondexploitaties zijn onderverdeeld in:

- In exploitatie genomen gronden, hierna te noemen Bouwgrond in exploitatie (BIE) en
- Niet in exploitatie genomen gronden, dit zijn de tot 1-1-2016 genoemde NIEGG-locaties die per die datum administratief zijn ondergebracht onder de Materieel vast activa (MVA).

De grondexploitaties van de BIE-projecten zijn geclusterd onder administratieve eenheden, te weten:

- woningbouwlocaties,
- bedrijventerreinen en
- (voormalig) Groot Bergweide. (Teugseweg, Gasfabriek, Havenkwartier, Westfalenstraat)

Het complex Groot Bergweide is in de jaarrekening 2016 opgeheven en vertaald in drie nieuwe clusters.

#### Dynamiek en gebiedsontwikkeling

Door de dynamiek, waarmee binnen de gebiedsontwikkeling wordt geopereerd, gaat het om een momentopname. Binnen deze dynamiek wordt op een zo zorgvuldig mogelijke wijze gestuurd binnen de grondexploitatiebegrotingen. De projectcontrol is hieraan ondersteunend. Zo blijft de gemeente “in control” bij grondexploitaties.

We zien al enige tijd dat het steeds moeilijker is om vóóraf een goed beeld te geven van het financieel resultaat van de gebiedsontwikkeling als gevolg van de bestaande onzekerheden.

Deze bestaande en nieuwe onzekerheden komen steeds vaker voor met fluctuaties van exploitatieresultaten als gevolg. Omgaan met onzekerheden en sturen binnen marges is noodzakelijk, maar vergt een andere manier van aanpak.

#### Actuele inzichten per 1-1-2023

In dit hoofdstuk “Toelichting op de actualisatie 2023” worden de actuele inzichten op de grondexploitaties gepresenteerd per 1-1-2023 (peildatum), onderscheiden naar clusters woningbouw, bedrijventerreinen en (voormalig) Groot Bergweide. Naast de hiervoor aangegeven actuele inzichten wordt het verschil aangegeven van het resultaat op basis van Netto contante waarde (NCW) per 1-1-2022 die rekenkundig is vertaald naar een NCW per 1-1-2023.

#### Parameters

In grondexploitaties wordt uitgegaan van een rentepercentage van 2,41% voor 2023 en 2,61% voor de verdere jaren en een discontovoet van 2% conform de door de gewijzigde BBV richtlijnen voorgeschreven methode per 1-1-2016.

Als gevolg van een aantal generieke wijzigingen is het resultaat van het MPG 2022 vertaald naar het financieel kader per 1-1-2023. Wijzigingen hebben betrekking op:

- het gehanteerde discontovoet percentage ad 2% om de eindwaarde van grondexploitatiebegroting om te zetten in een netto contante waarde per 1 januari 2023 (is dezelfde discontovoet die per 1-1-2022 is toegepast);
- wijzigingen voor een aantal exploitaties als gevolg van autonome besluitvorming, zoals bijstelling in het kader van de zomeractualisatie, in 2022.

De financiële vertaling van bovengenoemde punten leidt tot een financieel kader. De vergelijking tussen het financieel kader en het berekende planresultaat is het effect van verandering in de grondexploitatie. Het kan hier gaan om inhoudelijke wijzigingen die betrekking hebben op kosten en opbrengsten, tijdsfactoren(fasering) maar ook de gewijzigde parameters hebben invloed op het resultaat.

## 5.2 Bouwgronden woningbouw in exploitatie

Tabel 10. Woningbouwprojecten in exploitatie (Excl. Winstneming)

Tabel Woningbouwprojecten in exploitatie			
	Financieel kader	Actualisatie	Vershil
Wijtenhorst en Douweler Leide	-€ 3.148.576	-€ 3.213.532	-€ 64.956
Sluiskwartier	-€ 2.188.996	-€ 2.251.091	-€ 62.095
Centrumplan Bathmen	-€ 662.371	-€ 696.786	-€ 34.415
Shita locatie	€ 22.088	-€ 72.718	-€ 94.806
Tuinen van Zandweerd	€ 2.115.960	€ 415.412	-€ 1.700.548
Eikendal	€ 1.470.849	€ 1.544.969	€ 74.120
Steenbrugge	€ 7.263.730	€ 5.947.268	-€ 1.316.462
<b>Eindtotaal</b>	<b>€ 4.872.684</b>	<b>€ 1.673.522</b>	<b>-€ 3.199.162</b>

- Wijtenhorst en Douweler Leide**  
 Het planresultaat is beperkt bijgesteld.  
 Grootste wijzigingen: Extra te maken civieltechnische kosten en plankosten voor de manegelocatie worden opgevangen door hogere opbrengsten die er tegenover staan.  
 Daarnaast is er sprake van verlenging van de looptijd van de grondexploitatie met een jaar tot eind 2024, waardoor de plankosten toenemen en er sprake is van een hogere renterekening.  
 Als laatste beïnvloeden de nieuwe parameters het planresultaat.
- Sluiskwartier**  
 Voor het Sluiskwartier is de kostenraming voor de civieltechnische werkzaamheden herzien, dit leidt tot een verhoging van de raming met ca. € 0,4 mln.  
 Daarnaast heeft ook een nieuwe taxatie plaatsgevonden van de uit te geven "plots" voor zowel de transformatie als de nieuwbouw, rekening houdend met verkoopkosten leidt tot een toename van opbrengsten van bijna € 1,0 mln.
- Centrumplan Bathmen**  
 De nieuwe parameters beïnvloeden het planresultaat. Daarnaast is de looptijd met een jaar verlengd, hetgeen extra plan-en rentekosten met zich meebrengt.
- Shita locatie**  
 De grondexploitatie Shita locatie is in januari 2022 vastgesteld. De afname van het planresultaat wordt veroorzaakt door de doorberekening van de nieuwe parameters.
- Tuinen van Zandweerd**  
 De grondexploitatie van Tuinen van Zandweerd is € 2,2 miljoen ongunstiger geworden. Belangrijke oorzaak hiervan is de onzekerheid over het appartementengebouw. Het project is gegund aan een ontwikkelaar. Door nieuwe beleidsoverwegingen rondom het gebied wacht de ontwikkelaar met het tekenen van de koopovereenkomst. Daarnaast is het hoge marktsegment op dit moment kwetsbaar waarbij is in de grondexploitatie ervan uitgegaan van een lagere grondopbrengst. Een andere reden voor de daling zijn de prijsstijgingen in het civiele werk en een overschrijding op plankosten.
- Eikendal**  
 Het resultaat voor Eikendal is verbeterd. Belangrijkste reden hiervoor is dat de taxatie van gronden hoger is dan vorig jaar. Met name op Eikendal Zuid wordt rekening gehouden met enige vertraging, deels vanwege een noodzakelijke bestemmingsplanwijziging en deels vanwege de economische kwetsbaarheid van het hogere marktsegment. Dit vertaalt zich door in het risicoprofiel. Het risicoprofiel voor Eikendal is opgehoogd. Het gaat om zowel prijsdaling als vertraging. Eikendal is een winstgevend project waardoor het niet ten laste van het weerstandsvermogen gaat.

- **Steenbrugge**

De actualisatie van de civieltechnische raming leidt tot een toename in de kosten van ca. € 1,4 miljoen. Aan de opbrengstkant zijn de nieuwe taxatiebedragen voor PO kavels en de werkelijke verkoopwaarde van project Van Wonen opgenomen. Een belangrijke aanpassing daarnaast is het inrekenen van de verkoopopbrengst van het Theehuis en de woning tegen WOZ-waarde. Dit leidt in totaal tot een toename in de opbrengsten van ca. €2,3 mln. Daar staat tegenover dat de parameters voor kosten, opbrengsten en rente leiden tot een achteruitgang van €2,4 mln.

Per saldo neemt daardoor het resultaat voor Steenbrugge af met € 1,3 miljoen.

### 5.3 Bouwgronden bedrijventerreinen in exploitatie

Tabel 11. Bedrijventerreinen in exploitatie (Excl. Winstneming)

Tabel Bedrijventerreinen in exploitatie			
	Financieel kader	Actualisatie	Vershil
Roelandflat/WC Keizerslanden	-€ 4.311.468	-€ 4.408.287	-€ 96.819
A1 Bedrijvenpark	-€ 21.981.505	-€ 19.431.297	€ 2.550.208
<b>Eindtotaal</b>	<b>-€ 26.292.973</b>	<b>-€ 23.839.584</b>	<b>€ 2.453.389</b>

- **Roelandflat/WC Keizerslanden**

Planinhoudelijk zijn er geen wijzigingen, wel meer rentekosten door vertraging.

- **A1 Bedrijvenpark**

De geraamde kosten zijn toegenomen door de stevige prijsindexeringen en door een bijstelling van de verwachte planontwikkelingskosten. Desondanks is het verwachte projectresultaat verbeterd ten opzichte van het financieel kader. Deze verbetering is het gevolg van een positieve bijstelling van de kavelprijzen. Onlangs heeft er een externe taxatie plaatsgevonden van de kavelprijzen en deze laten een positieve ontwikkeling zien ten opzichte van vorig jaar. De opbrengsten zijn daardoor harder gestegen dan de kosten.

#### **Complex Groot Bergweide**

In 2017 is het complex Bergweide opgedeeld in drie clusters, te weten Westfalenstraat, Havenkwartier en Stadsentree. Hierbinnen zijn deze onderliggende grondexploitaties samengevoegd of worden in samenhang beschouwd. Hierna volgt een toelichting per cluster.

Tabel 12. Resultaat clusters voormalig Groot Bergweide (Excl. Winstneming)

Tabel clusters voormalig Groot Bergweide			
	Financieel kader	Actualisatie	Vershil
Cluster Westfalenstraat			
Westfalenstraat	-€ 111.842	-€ 1.599.035	-€ 1.487.193
Cluster Havenkwartier			
Silogebied	-€ 370.496	-€ 436.716	-€ 66.220
Kop en haveneiland	-€ 5.784.814	-€ 6.617.462	-€ 832.648
Hanzeweg	-€ 569.496	-€ 657.923	-€ 88.427
Cluster Stadsentree			
vm Gasfabriekterrein	-€ 623.996	-€ 196.636	€ 427.360
Teugseweg	-€ 163.346	-€ 303.428	-€ 140.082
<b>Eindtotaal</b>	<b>-€ 7.623.990</b>	<b>-€ 9.811.200</b>	<b>-€ 2.187.210</b>

- **Cluster Westfalenstraat**

Het planresultaat voor de grondexploitatie Westfalenstraat is fors nadeliger geworden. De belangrijkste oorzaak hiervoor is een bijstelling op opbrengsten. In de Grondexploitatie was rekening gehouden met een opbrengst voor

de aanlegkosten van de kade, te dekken vanuit (een gedeelte van) de erfpachtopbrengst. Hoewel deze dekking aanwezig is mag dit op basis van het BBV niet via de GREX verlopen maar verloopt dit via algemene middelen.

- **Cluster Havenkwartier**

Naast de verwerking van de nieuwe parameters is in de grondexploitatie Silogebied rekening gehouden met extra plankosten, die verband houden met vertraging van de ontwikkeling van twee grotere bouwprojecten en dan met name Object One. Het deelgebied Kop en haveneiland wordt fors nadeliger, dit komt door een correctie die heeft plaatsgevonden ten aanzien van de subsidieontvangsten in het kader van de Woningbouwimpuls. De verwachting is dat dit in 2023 opnieuw berekend en gecorrigeerd zal worden.

- **Cluster Stadsentree**

De verbetering van het resultaat (dus afname van de verliesvoorziening) van het Gasfabriekterrein wordt met name veroorzaakt door hogere grondopbrengsten, door toename van de uitgeefbare oppervlakte en door een gunstig uitgevallen aanbesteding. Per saldo neemt het resultaat toe met ca. 430.000.

De grondexploitatie voor de Teugseweg is aangepast aan de situatie dat de samenwerking met de ontwikkelende partij is beëindigd. Nadat zicht is op een verbetering van de gebiedsontsluiting zal een standpunt worden ingenomen over het opnieuw in ontwikkeling nemen van dit gebied. Voordat de grondexploitatie kan worden afgesloten dient de gronduitgifte ten behoeve van de reclamemast te worden afgewikkeld. De carpoolplaats is inmiddels al wel gerealiseerd. Als gevolg van een nieuwe berekening voor de opbrengsten van de reclamemast verslechtert het planresultaat licht, hierdoor neemt ook het ontwikkelrisico af. Gezien de discussies rondom het realiseren van de reclamemast wordt daarvoor nog wel een risico t.a.v. de gronduitgifte gehandhaafd.

## 5.4 Strategische grondvoorraad

Grondposities, waarvoor geen reëel en stellig bestuurlijk voornemen is uitgesproken dat deze voor ruimtelijke ontwikkeling in aanmerking komen in de nabije toekomst, dienen gewaardeerd te worden op basis van de huidige bestemming. De gronden buiten de bebouwde kom zijn veelal gewaardeerd tegen de agrarische bestemming.

### Projecten in voorbereiding

Onderstaande tabel toont de huidige boekwaarde en waardebeoordeling per 31-12-2022 voor de gronden en panden die betrekking hebben op een grondexploitatie in voorbereiding, waarbij een voorbereidingskrediet door de raad is vastgesteld. Omdat de waardebeoordeling in alle drie de gevallen hoger is dan de boekwaarde is geen bijstelling nodig.

	Huidige boekwaarde	Waardebeoordeling	Verskil
Hagenvoorde	€ 425.968	€ 531.611	€ 105.643
Van Hetenstraat	€ 218.925	€ 2.042.000	€ 1.823.075
Wittenstein	€ 67.113	€ 905.000	€ 837.887
Eindtotaal	€ 712.006	€ 3.478.611	€ <b>2.766.605</b>

Tabel 14: waardebeoordeling projecten in voorbereiding

### Tijdelijk bezit

Onderstaande tabel toont de huidige boekwaarde en waardebeoordeling per 31-12-2022 voor de panden die de gemeente op dit moment tijdelijk bezit. Omdat de waardebeoordeling in alle gevallen hoger is dan de boekwaarde is geen bijstelling nodig.

Voor de agrarische gronden Landeweert / Ganzeboom / DNO / Baarlerhoek is de analyse op totaalniveau uitgevoerd. Deze bezittingen worden stapsgewijs verkocht en het verschil tussen boekwaarde en verkoopresultaat wordt verrekend met de Reserve Onroerende Zaken. De verwachting is dat de verdere afwikkeling in 2023 zal plaatsvinden.

	Waardering	Boekwaarde	Vershil
Agrarische gronden DNO	€ 1.141.172	€ 814.819	€ 326.353
Oranjekwartier 36 woningen	€ 2.160.000	€ 2.160.000	€ 0
Brink 21	€ 960.000	€ 47.963	€ 912.037
Dorrestraat 1	€ 296.000	€ 234.096	€ 61.904
Keizerstraat 2, 74, 76	€ 743.000	€ 554.676	€ 188.324
Spijkerpad 1a	€ 24.000	€ 3.278	€ 20.722
Deensestraat 2	€ 179.000	€ 1	€ 178.999
Deensestraat 4	€ 189.000	€ 1	€ 188.999
Diepenveenseweg 78	€ 205.000	€ 1	€ 204.999
Diepenveenseweg 80	€ 313.000	€ 74.494	€ 238.506
Schoollocaties Oranjekwartier	€ 1.025.550	€ 468.720	€ 556.830
Rielerweg 234	€ 296.000	€ 4.171	€ 291.829
Roessinkspad 4	€ 429.000	€ 15.903	€ 413.097
Smyrnastraat 1a	€ 250.000	€ 73.887	€ 176.113
Bolwerkweg 8	€ 481.000	€ 399.264	€ 81.736
Averlose Houtweg 14b	€ 499.000	€ 19.831	€ 479.169
Kolkmansweg 6a	€ 93.000	€ 17	€ 92.983
<b>Totaal</b>	<b>€ 9.283.722</b>	<b>€ 4.871.123</b>	<b>€ 4.412.599</b>

Tabel 15: Waardebepaling tijdelijk bezit

#### Stille reserve

In de BBV wordt de term “stille reserve” gebruikt voor de bezittingen die de gemeente heeft welke niet (volledig) zijn opgenomen in de boekwaarden. Net als vorig jaar vormen de gronden en panden buiten de grondexploitaties een omvangrijke stille reserve. Onderstaande tabel laat zien hoe deze is opgebouwd.

	Huidige boekwaarde	Waardebepaling	Stille reserve
Nog te verkopen gronden	€ 959.238	€ 2.284.375	€ 1.325.137
Projecten in voorbereiding	€ 712.006	€ 3.478.611	€ 2.766.605
Tijdelijk bezit	€ 4.871.123	€ 9.283.722	€ 4.412.599
Eindtotaal	€ 6.542.367	€ 15.046.708	€ 8.504.341

Tabel 16: Bepaling stille reserve

## 5.5 Afgesloten complexen

De gemeente Deventer heeft een aantal afgesloten complexen. De grondexploitaties van deze complexen zijn op verschillende momenten afgesloten. Bij de afsluiting is financiële verantwoording afgelegd aan de raad over de betreffende grondexploitatie. In enkele gevallen moet nog grond worden verkocht of moeten er nog kosten worden gemaakt. In dergelijke gevallen is een voorziening afgesloten complexen ingesteld. Hierin zijn middelen opgenomen die nog kunnen worden ingezet voor het afronden van de allerlaatste werkzaamheden.

Per 31-12-2022 zijn enkel nog gronden in bezit op de locatie Driehoek Snippeling en Bathmense Enk II. Alle overige gronden van afgesloten grondexploitaties zijn verkocht. Onderstaande tabel toont de huidige boekwaarde en de uitgevoerde waardebeoordeling. Omdat de waardebeoordeling in beide gevallen hoger is dan de boekwaarde is geen bijstelling nodig.

	Huidige boekwaarde	Waardebepaling	Vershil
Bathmense Enk II	€ -	€ 1.121.575	€ 1.121.575
Driehoek Snippeling	€ 959.238	€ 1.162.800	€ 203.562
Eindtotaal	€ 959.238	€ 2.284.375	€ 1.325.137

Tabel 17: Waardebepaling gronden van afgesloten grondexploitaties

De voorziening afgesloten complexen bevat nog te maken kosten (na afsluiting van de grondexploitatie) voor 11 grondexploitaties. Per 1-1-2023 zijn de grondexploitaties Bedrijventerrein Looweg, Bedrijventerrein Lettele en Leisurestrip Holterweg afgesloten.

De benodigde voorziening bedraagt ultimo 2022 € 699.000 aan nog te maken kosten. Dit bedrag wordt geput uit de egaliseringsreserve weerstandsvermogen. Voor de afgesloten complexen Bedrijventerrein Looweg en Leisurestrip Holterweg worden er ook opbrengsten verwacht van respectievelijk € 350.000 en € 26.000.

	Huidige Voorziening	Benodigde voorziening	Verschil
<b>Afgesloten</b>	<b>€ 382.270</b>	<b>€ 699.065</b>	<b>€ 316.795</b>
Bergweide 3	€ 16.019	€ 25.772	€ 9.753
Bathmense Enk	€ 16.281	€ 40.000	€ 23.719
Okkenbroek	€ -1.222	€ 1.500	€ 2.722
Rielerkolk	€ 47.716	€ -	€ -47.716
Driehoek Snippeling	€ 191.841	€ 229.187	€ 37.346
Vijfhoek	€ 2.940	€ 55.437	€ 52.497
Vijfde hoek	€ 108.695	€ 95.000	€ -13.695
Geertruiden	€ -	€ 11.000	€ 11.000
Bedrijventerrein Looweg Bathmen	€ -	€ 149.169	€ 149.169
Leisurestrip Holterweg	€ -	€ 25.000	€ 25.000
Bedrijventerrein Lettele	€ -	€ 67.000	€ 67.000

Tabel 18: Ontwikkeling voorzieningen afgesloten complexen

## 5.6 Tussentijdse winstneming

Winstneming is toegestaan voor de projecten die in de vorige paragraaf als winstgevend zijn gerapporteerd. Daarbij is de omvang van de toegestane winstneming afhankelijk van de eindwaarde van het project (na aftrek van het nog openstaande risico) en de voortgang van het project, uitgedrukt in het percentage gerealiseerde baten en lasten. Onderstaande tabel toont de bepaling van de winstname per project. Op basis van de voortgang van de projecten is € 513.316 additionele winstneming mogelijk. Dit bedrag komt ten gunste van de egaliseringsreserve weerstandsvermogen. Het grootste deel van dit bedrag (circa €363.000) is afkomstig van het project Eikendal.

Tabel 19: Berekening winstneming per project

Tussentijdse Winstname	Eikendal	Steenbrugge	Tuinen van Zandweerd	Totaal
Eindwaarde (zondr winstneming)	€ 4.752.095	€ 7.048.533	€ 589.124	€ 11.800.628
Risicobedrag	€ 340.000	€ 1.550.000	€ 197.000	€ 1.890.000
% lasten gerealiseerd	82%	51%	55%	
% baten gerealiseerd	80%	15%	64%	
Toegestane winstneming	€ 2.886.664	€ 424.803	€ 137.524	€ 3.448.991
Eerdere winstname	€ 2.524.008	€ 196.848	€ 214.819	€ 2.935.675
Additioneel te nemen winst	€ 362.656	€ 227.955	€ -77.295	€ 513.316



## 6 Financieel Meerjaren Perspectief

### 6.1 Inleiding

Vanuit de geactualiseerde meerjarenbegrotingen (Mjb's) van de diverse grondexploitaties per 1-1-2023 ontstaat inzicht in het meerjaren perspectief. Dit wordt in onderstaande paragrafen inzichtelijk gemaakt.

### 6.2 Financiële analyse meerjaren perspectief

De grondslag voor het financieel meerjaren perspectief zijn de geactualiseerde grondexploitatiebegrotingen op peildatum 1-1-2023. Voor een volledig overzicht wordt uitgegaan van in exploitatie genomen gronden (BIE). Het gepresenteerde beeld gaat uit van de stand per 1-1-2023 van het aantal aanwezige grondexploitaties. Dit betekent dat in de beschouwde periode, waarover de huidige grondexploitaties lopen, geen nieuwe projecten worden opgestart. Is dit wel het geval, dan worden deze projecten in de volgende MPG opgenomen.

Gezien de huidige opvatting over het grondbeleid is het vooralsnog niet de verwachting dat veel nieuwe nog niet bekende "gemeentelijke" gebiedsontwikkelingen en andere grondexploitaties in de komende jaren worden toegevoegd. Naar verwachting komt in 2023 meer zekerheid over de ontwikkeling van de van Hetenstraat. De in 2022 vastgestelde grondexploitatie Shita locatie is toegevoegd aan het resultaat van de MPG.

Het meerjarenperspectief ziet er op hoofdlijnen als volgt uit:

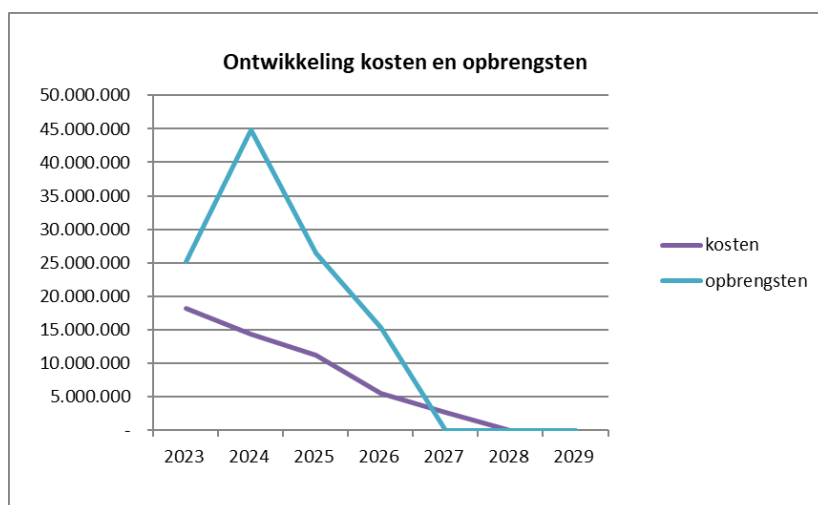
Tabel 20. Meerjarenperspectief investeringen en opbrengsten

Overzicht investeringen en opbrengsten in mln.						
	nog te realiseren	2023	2024	2025	2026	2027
kosten	52,05	18,24	14,34	11,28	5,54	2,65
opbrengsten	111,77	25,14	44,85	26,43	15,35	0,00
rente		-2,10	-2,16	-1,01	-0,63	-0,32
kasstroom		4,81	28,35	14,14	9,18	-2,97

Uit bovenstaande tabel valt het volgende op te maken:

- De kosten op langere termijn nemen af.  
In 2023 worden nog investeringen verwacht van circa € 18,24 mln. en daarna neemt het investeringsniveau verder af in 2026 naar minder dan € 6 mln.
- Opbrengsten  
In 2023 en 2024 worden nog veel opbrengsten verwacht (in totaal ca. 75 mln.). Deze opbrengsten worden met name gerealiseerd binnen de woningbouwlocaties Eikendal, Steenbrugge en het Sluiskwartier en daarnaast van bedrijvenpark A1.

Figuur 3. Ontwikkeling nog te maken kosten en opbrengsten



Wat opvalt in de vorige grafiek, figuur 3 "Ontwikkeling nog te maken kosten en opbrengsten", is dat de kosten en opbrengsten vanaf 2024 naar verwachting fors afnemen.

In 2023, 2024 en 2025, met een uitschieter in 2024, zijn de geraamde opbrengsten nog hoog, daarna, vanaf 2025 daalt het opbrengstenniveau.

In de jaren tot en met 2028 zal de gemeentelijke boekwaarde van de grondexploitaties verder afnemen doordat er minder kosten worden gemaakt en er meer opbrengsten worden gerealiseerd uit verkopen en exploitatiebijdragen. Vanaf 2024 ontstaat een redelijk stabiele kosten- en opbrengstenontwikkeling. Hierbij is uitgegaan van de per 1-1-2023 bestaande gemeentelijke grondexploitatiebegrotingen.

### 6.3 Verdeling kosten en opbrengsten

In onderstaande tabel worden de nog te verwachten kosten over de periode 2023 tot en met 2027 weergegeven.

Tabel 21. Opbouw nog te realiseren nominale kosten per jaar (bedragen x € 1 miljoen)

Soort kosten	Totaal in %	Totaal in €	2023	2024	2025	2026	2027
verwerving	2,4%	1,27	0,59	0,28	0,20	0,17	0,04
sloop en milieu	6,4%	3,32	1,86	1,01	0,19	0,24	0,00
hoofdstructuur	5,6%	2,94	0,80	0,24	1,90	0,00	0,00
civiele techniek	59,2%	30,82	9,64	8,87	6,51	3,88	1,91
plankosten	18,1%	9,40	4,03	2,73	1,48	0,78	0,37
bijdragen	0,5%	0,26	0,13	0,11	0,03	0,00	0,00
onvoorzien	7,8%	4,04	1,19	1,09	0,97	0,46	0,33
<b>totaal</b>	<b>100%</b>	<b>52,05</b>	<b>18,24</b>	<b>14,34</b>	<b>11,28</b>	<b>5,54</b>	<b>2,65</b>

Figuur 4. Opbouw nog te realiseren nominale kosten (% is afgerond op gehelen)



In bovenstaande figuur 4 wordt inzicht gegeven in de opbouw van de nominale kosten (exclusief rente- en in flatie-invloeden) op totaal niveau. Deze nog te maken kosten per 1-1-2023 worden nog gerealiseerd in de resterende looptijd van de lopende plannen.

Uit de grafiek is af te leiden dat de verwachte civiele kosten (sloop en milieu, hoofdstructuur en civiel) circa 71% van de totaal nog te maken kosten uit maakt.

Zichtbaar is, dat er nog zeer beperkt verwervingen nodig zijn en dat dit aandeel circa 2% van de totaal nog te maken kosten uitmaakt. Deze kosten hebben betrekking op:

- de overdracht van gronden binnen het cluster Westfalenstraat en
- in beperkte mate interne overdracht van gronden en panden.

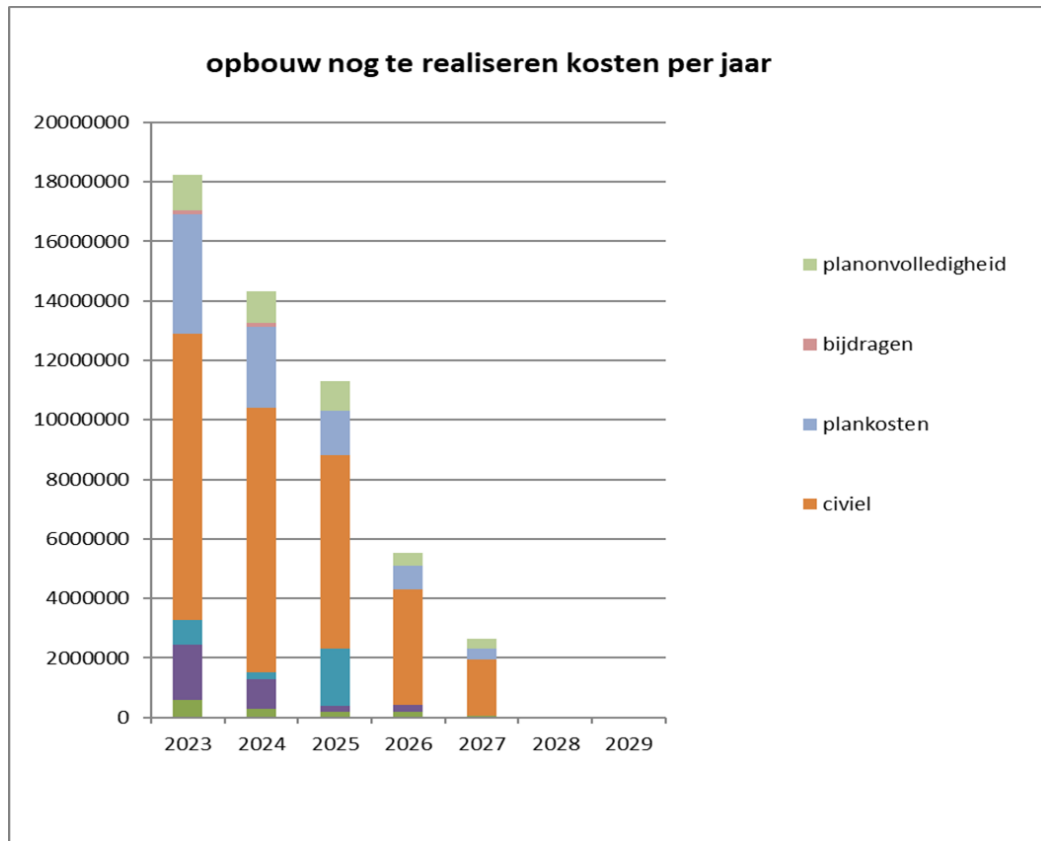
De plankosten maken circa 18% van de totaal nog te maken kosten uit en er wordt rekening gehouden met 8% planonvolledigheid.

De samenstelling van de kosten over de resterende looptijd van de projecten laten zien dat deze zich vooral in de uitvoeringsfase begeven. Het aantal projecten, zeker van enige omvang, in de voorbereidingsfase is gering.

In de volgende grafiek, figuur 5 Opbouw nog te realiseren kosten per jaar 2023-2027, is de periode beschouwd met een weergave van alle te verwachten kosten over deze periode. In tabel 21 op de vorige pagina zijn de diverse bedragen en kosten onderdelen al samengevat in één tabel.

Per jaar wordt in de vorm van een samengestelde kolom alle kosten getotaliseerd en weergegeven in de figuur.

*Figuur 5. Opbouw nog te realiseren kosten per jaar 2023-2027*



In bovenstaande grafiek valt op dat de omvang van de kosten vanaf 2023 t/m 2027 sterk afneemt van 18 mln. in 2023 naar ca. 11 mln. in 2025, daarna zijn de kosten beperkt.

#### **Plankosten**

De plankosten zijn globaal onder te verdelen in de kosten voor:

- planontwikkeling,
- planvoorbereiding.

De plankosten kunnen als volgt worden toegelicht:

#### **• Planontwikkeling**

Dit zijn investeringen die worden gemaakt in het vóór-proces om te komen tot een plan dat in uitvoering kan worden gekomen. Deze investeringen bestaan hoofdzakelijk uit kosten voor stedenbouwkundige uitwerking c.a., bestemmingsplan c.a. opstellen, opstellen grondexploitaties, projectmanagement, secretariële werkzaamheden, juridisch/bestuurlijke werkzaamheden, planeconomischewerkzaamheden et cetera.

#### **• Planvoorbereidingskosten**

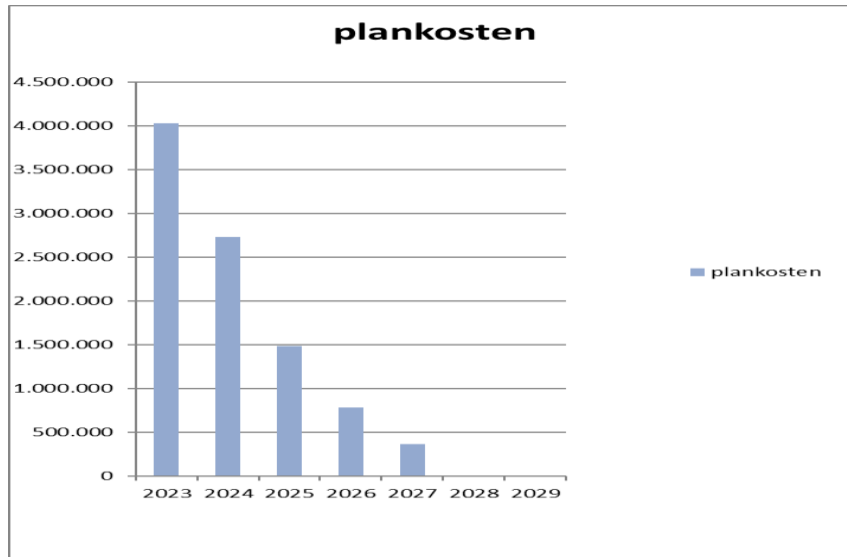
Deze investeringen hangen samen met uitvoering en benodigde werken en kosten van een project. Dit zijn ambtelijke en andere externe kosten die betrekking hebben op de uitvoering van civieltechnische kosten als sloop, sanering, bouwrijpmaken, woonrijpmaken inclusief groenvoorziening, aanleg nustvoorzieningen et cetera.

Voor een nadere detaillering van de plankosten wordt verwezen naar de geldende wetgeving en regeling:

- Wet ruimtelijke ordening: artikel 6.13 met een nadere uitwerking in
- Besluit ruimtelijke ordening: artikel 6.2.4. en 6.2.5. ten aanzien van uitvoeringskosten en plankosten;
- Regeling plankosten exploitatieplan;
- BBV Nota grondexploitatie 2016.

In de meerjarenbegroting (MJB), de grondexploitatiebegrotingen, van de BIE-GREX projecten wordt een raming opgenomen van de verwachte plankosten voor de verschillende projecten.

*Figuur 6. Plankosten per jaar 2023-2027*



Figuur 6 laat zien dat de plankosten geleidelijk afnemen vanaf 2023. De afname doet zich voor in zowel de planontwikkelingskosten en planvoorbereidingskosten.

#### Bepaling plankosten.

Afhankelijk van het type project worden de plankosten bepaald aan de hand van een plankosten-normeringsmethode, voor traditionele woningbouwprojecten of bedrijventerreinen wordt de plankosten-scan als uitgangspunt gehanteerd, voor specifieke situaties wordt een raming opgesteld op basis van de verwachte capaciteitsinzet. Het belangrijkste gedeelte van de plankosten heeft betrekking op de ambtelijke uren tegen intern tarief. Daarnaast zijn er ook de zogenaamde overheadkosten die verdeeld worden over de verschillende exploitaties.

Bij de begroting van de plankosten worden de huidige GREXEN als uitgangspunt gehanteerd. Indien er nieuwe projecten worden opgestart om aan de woningbouwdoelstellingen te voldoen zal het benodigd bedrag voor plankosten toenemen.

Figuur 7. Opbouw nog te realiseren opbrengsten per bouwcategorie



In figuur 7 wordt inzicht gegeven in de opbouw van de nominale opbrengsten op totaal niveau en hieronder in figuur 8 op jaarniveau. Zichtbaar is dat 63% van de nominale opbrengsten voortkomt uit woningbouw, 33% komt voort uit de uitgifte van bedrijventerreinen. Dat is ook een afspiegeling van de projectenportefeuille zoals gepresenteerd in hoofdstuk 5. Het overige deel wordt gevormd door exploitatiebijdragen en subsidies.

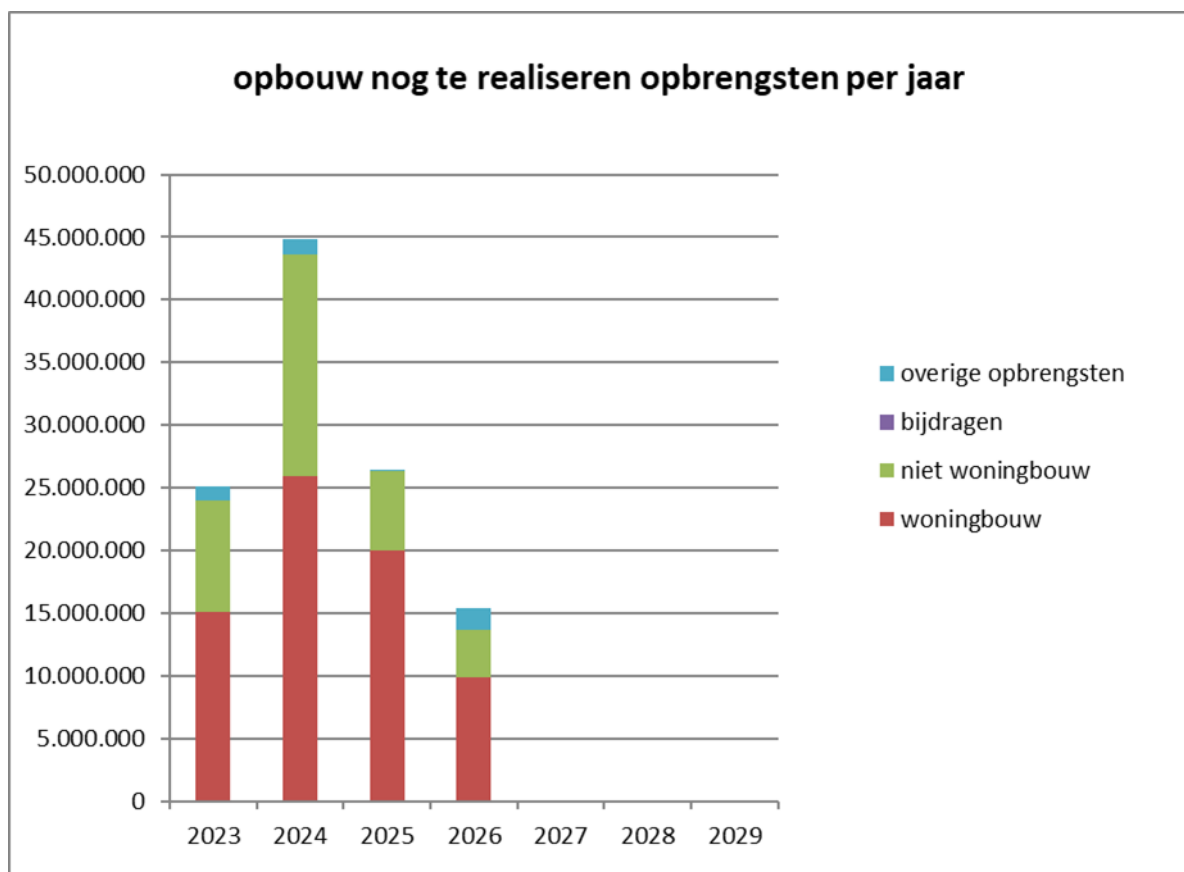
In de volgende tabel, tabel 22, zijn de opbrengsten gesplitst per soort opbrengst, aangegeven in % en in € (afgerond).

Tabel 22. Opbouw nog te realiseren nominale opbrengsten per jaar (x € 1 miljoen)

Soort opbrengst	Totaal in %	Totaal in €	2023	2024	2025	2026
woningbouw	63,4%	70,83	15,04	25,96	19,97	9,86
niet woningbouw	32,8%	36,70	8,94	17,64	6,37	3,75
bijdragen	0,0%	0,02	0,02	0,00	0,00	0,00
overige opbrengsten	3,8%	4,21	1,14	1,24	0,08	1,74
<b>totaal</b>	<b>100%</b>	<b>111,77</b>	<b>25,14</b>	<b>44,85</b>	<b>26,43</b>	<b>15,35</b>

In figuur 8 “Opbouw nog te realiseren opbrengsten” per jaar 2023-2026, zijn de in de tabel 22 aangegeven opbrengsten grafisch weergegeven.

Figuur 8. Opbouw nog te realiseren opbrengsten per jaar 2023-2026



In bovenstaande figuur is te zien dat in 2024 een forse opbrengst wordt verwacht van in totaal circa € 45 mln. En in 2023 totaal bijna 25 mln. Daarna vanaf 2025 zullen de opbrengsten geleidelijk afnemen.

## 6.4 Ontwikkeling boekwaarde

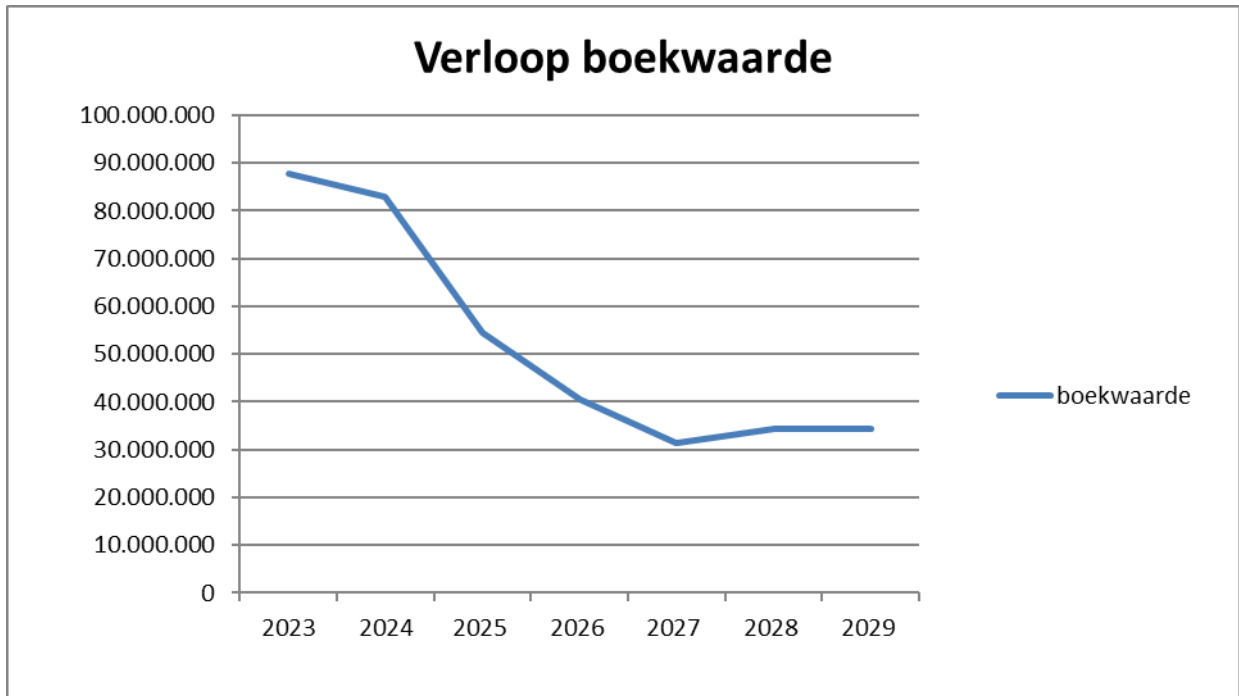
In de volgende tabel en figuur is het verloop van de boekwaarde over de periode tot 2028 weergegeven. Het gaat hier om het verloop van de bruto boekwaarde waarop de verliesvoorziening niet in mindering is gebracht. De boekwaarde loopt af van bijna 88 mln. naar 34 mln. in 2028. Dit komt enerzijds omdat er meer opbrengsten dan kosten worden verwacht, anderzijds worden exploitaties afgesloten en in voorkomende gevallen worden verliezen genomen ten laste van de verliesvoorziening bij jaarrekening.

Tabel 23. Overzicht verloop boekwaarde grondexploitaties.

Overzicht verloop boekwaarde grondexploitaties in mln.

jaar	2023	2024	2025	2026	2027	2028
boekwaarde	87,76	82,95	54,60	40,46	31,28	34,25

In figuur 9 “Ontwikkeling boekwaarde c.q. verliesvoorziening verlieslatende BIE- complexen” per jaar 2023-2028, is het in de tabel 23 aangegeven cumulatieve verloop van de boekwaarden grafisch weergegeven.



*Figuur 9. Ontwikkeling boekwaarde c.q. verliesvoorziening verlieslatende BIE- complexen*

## 7 Weerstandsvermogen en vermogenspositie

### Algemeen

In dit hoofdstuk brengen wij de consequenties van de geactualiseerde grondexploitaties op het weerstandsvermogen en de vermogenspositie in beeld.

Het weerstandsvermogen bestaat uit de relatie tussen:

- de weerstandscapaciteit: dit zijn de middelen en mogelijkheden waarover de gemeente beschikt of kan beschikken om niet begrote kosten te dekken en
- alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiele betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie

### 7.1 Ontwikkeling risico's

In de jaarlijkse planning en control cyclus zijn twee momenten waarop wij het weerstandsvermogen in beeld brengen. Wij doen dat bij het opstellen van de begroting en de jaarrekening. Tussentijds rapporteren (zomer- en najaarsrapportage) wij wel over ontwikkelingen ten aanzien van de risico's. De risico's die samenhangen met de geactualiseerde grondexploitaties geven onderstaand het een actueel beeld per 1-1-2023. Daarbij dient te worden opgemerkt dat alleen de risico's bij de verlieslatende grondexploitaties ten laste zullen worden gebracht van het weerstandsvermogen.

Tabel 24 Risico's Grondexploitaties

(bedragen x €1)

Risico's	Jaarrekening 2022	Jaarrekening 2021	Vershil
Wijtenhorst en Douweler Leide	735.500	250.000	485.500
Sluiskwartier	1.675.000	1.115.000	560.000
Roelandflat/WC Keizerslanden	100.000	100.000	0
A1 Bedrijvenpark	2.991.575	1.955.000	1.036.575
Centrumplan Bathmen	0	0	0
Shita locatie	325.250	0	325.250
Tuinen van Zandweerd	197.000	145.000	52.000
Cluster Westfalenstraat	237.000	346.380	-109.380
Cluster Havenkwartier	528.750	712.500	-183.750
Cluster Stadsentree	50.000	98.750	-48.750
Teugseweg	250.000	250.000	0
<b>Totaal verlieslatend</b>	<b>7.090.075</b>	<b>4.972.630</b>	<b>2.117.445</b>
Eikendal	340.000	225.000	115.000
Steenbrugge	1.550.000	1.804.500	-254.500
<b>Totaal winstgevend</b>	<b>1.890.000</b>	<b>2.029.500</b>	<b>-139.500</b>
<b>Afgesloten</b>			
Bedrijventerrein Loeweg Bathmen	0	100.000	-100.000
Leisurestrip Holterweg	0	0	0
Bedrijventerrein Lettele	0	50.000	-50.000
<b>Totaal afgesloten</b>	<b>0</b>	<b>150.000</b>	<b>-150.000</b>
<b>Eindtotaal</b>	<b>8.980.075</b>	<b>7.152.130</b>	<b>1.827.945</b>

### Conclusies risico-ontwikkeling

Het totale risicoprofiel van de grondexploitaties is ten opzichte van de jaarrekening 2021 toegenomen van 7,2 miljoen euro tot 9 miljoen euro. Dit is een toename van 1,8 miljoen euro. De oorzaak van de toename zit vooral in de bijzondere marktomstandigheden. De getaxeerde opbrengsten zijn naar boven bijgesteld, maar brengen in de huidige markt wel een hogere mate van onzekerheid met zich mee. Dat is sterk zichtbaar in het A1 Bedrijvenpark. In Tuinen van Zandweerd speelt dit risico ook, maar is door specifieke omstandigheden het risico van mindere grondopbrengsten al verwerkt in het planresultaat.

### 7.2 Ontwikkeling resultaten

#### Winst- en verliesgevende grondexploitaties



In de onderstaande tabel treft u een overzicht aan waarin alle resultaten van grondexploitaties worden weergegeven. Het betreft hier de in exploitatie genomen BIE-complexen, zowel winstgevend als verlieslatend.

De tabel toont voor iedere grondexploitatie het verwachte eindresultaat, op basis van de meest aannemelijke schatting van toekomstige inkomsten. Het totaalbeeld laat een verslechtering van €545.000 zien ten opzichte van de jaarrekening 2021. De grootste mutaties hebben plaatsgevonden in het A1 Bedrijvenpark, de Tuinen van Zandweerd, Westfalenstraat en cluster Havenkwartier.

Tabel 25. Overzicht alle grondexploitaties (incl. winstneming)

(bedragen x €1)

Grondexploitaties	Verwacht eindresultaat (contante waarde)		Verschil
	31-12-2022	31-12-2021	
A1 Bedrijvenpark	-19.431.297	-21.704.424	2.273.127
Bedrijventerrein Lettele	0	-592.288	592.288
Bedrijventerrein Looweg	0	-42.060	42.060
Centrumplan Bathmen	-696.787	-647.781	-49.006
Cluster Havenkwartier	-7.712.102	-6.564.609	-1.147.493
Cluster Stadsentree	-500.063	-589.449	89.386
Eikendal	1.544.969	1.503.910	41.059
Holterwegzone	0	1.453	-1.453
Sluiskwartier	-2.251.090	-2.087.453	-163.637
Steenbrugge	5.947.268	4.589.668	1.357.600
Tuinen van Zandweerd	415.345	2.055.385	-1.640.040
Westfalenstraat	-1.599.037	-55.702	-1.543.335
Wijtenhorst Douweler Leide	-3.213.532	-3.077.528	-136.004
Winkelcentrum Keizerslanden	-4.408.287	-4.221.502	-186.785
Shita locatie	-72.715	0	-72.715
<b>Totaal</b>	<b>-31.977.325</b>	<b>-31.432.380</b>	<b>-544.948</b>
Waarvan verlieslatend	-39.884.910	-39.582.796	-302.114
Waarvan winstgevend	7.907.582	8.150.416	-242.834

### 7.3 Balanspositie per 31-12-2022

#### Boekwaarden

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de mutaties in de boekwaarden op totaalniveau. De boekwaarden betreffen de balanspositie voor aftrek van de verliesvoorzieningen.

Over 2022 zijn in de grondexploitaties meer opbrengsten dan kosten gerealiseerd (€ 17 mln.) en is er sprake van tussentijdse winstname ten bedrage van € 0,5 mln.. Hierdoor is het totaal geïnvesteerd vermogen per saldo met ruim €16 miljoen afgenomen.

Tabel 26. Mutaties boekwaarde

Verloop	Boekwaarde	
Boekwaarde 31-12-2021	€	103.607.000
Herrubriceringen	€	-
Vermeerderingen	€	18.347.000
Verminderingen	€	34.708.000
Winstname	€	514.000
<b>Boekwaarde 31-12-2022</b>	<b>€</b>	<b>87.760.000</b>

#### Verliesvoorziening

Tegenover dit geïnvesteerd vermogen staat een verliesvoorziening van € 39,9 miljoen per 31-12-2022 (zie par 7.2).

## **BIJLAGEN**

De volgende bijlagen treft u hierna aan:

<b>Bijlage I</b>	<b>Waarderen van gronden</b>
<b>Bijlage II</b>	<b>Factsheets (vertrouwelijk)</b>
<b>Bijlage III</b>	<b>Risicoverloop (vertrouwelijk)</b>
<b>Bijlage IV</b>	<b>Aan- en verkoop boek (vertrouwelijk)</b>
<b>Bijlage V</b>	<b>Compensatieafspraken (vertrouwelijk)</b>
<b>Bijlage VI</b>	<b>Meerjarenbegrotingen (vertrouwelijk)</b>
<b>Bijlage VII</b>	<b>Rekentechnische uitgangspunten per 1-1-2023 (vertrouwelijk)</b>

## Bijlage I      Waarderen van gronden

### **Uitgangspunten en parameters**

Jaarlijks, bij het opmaken van de jaarrekening, vindt er een beoordeling plaats van de waardering van de gronden en grondexploitaties. Basaal is de vraag in hoeverre de investeringen van het 'grondbedrijf' nog kunnen worden terugverdiend, uiteraard rekening houdende met al bestaande verliesvoorzieningen.

Om inzicht in te krijgen in de vraag of de investeringen nog kunnen worden terugverdiend, wordt een driedeling gehanteerd in de gronden. Hierbij wordt onderscheid gemaakt in gronden

- in exploitatie,
- nog te verkopen gronden en
- strategische of overige gronden.

### **In exploitatie genomen (BIE)**

Deze categorie gronden zijn in exploitatie genomen. Men noemt deze gronden conform de BBV richtlijnen Bouwgrond in exploitatie oftewel BIE-projecten.

Dat zijn projecten zoals De Vijfhoek, Bedrijventerrein A1 en Havenkwartier (gedeeltelijk), waarvan de raad een grondexploitatie heeft vastgesteld en dus het besluit heeft genomen deze daadwerkelijk in ontwikkeling te nemen.

De *waardering* van deze gronden vindt plaats op basis van de grondexploitatie. Indien de grondexploitatie een tekort kent dient een verliesvoorziening te worden aangelegd. Een andere mogelijkheid is afwaardering van de boekwaarde. Afwaardering is afhankelijk van de vraag in hoeverre een reële kans bestaat dat mogelijke verliezen in de toekomst alsnog kunnen worden goedge maakt. Is dat niet het geval dan dient er te worden afgewaardeerd. Ook is het van belang dat de gronden en overig vastgoed regelmatig worden getaxeerd om de marktwaarde te bepalen. De marktwaarde wordt verwerkt in de grondexploitatiebegroting. Dit kan invloed hebben op het resultaat van de grondexploitatie en de eventueel te vormen verliesvoorziening.

### **Nog te verkopen gronden**

De tweede categorie gronden zijn nog te verkopen gronden uit reeds afgesloten complexen, zoals bijvoorbeeld de woningbouwplannen in Lettele en Okkenbroek. Deze grondexploitaties zijn afgesloten omdat de meeste activiteiten zijn beëindigd. Slechts de verkoop van enkele bouwrijp gemaakte percelen resteert. In die situatie is het niet efficiënt een projectorganisatie rondom dit soort projecten te organiseren.

Het resultaat van deze exploitaties wordt opgemaakt en de winst of het verlies genomen. De dan nog resterende boekwaarden worden ondergebracht in één complex en dienen te worden terugverdiend met de daadwerkelijke verkoop van die laatste kavels.

De *marktwaarde* van deze te verkopen percelen wordt jaarlijks getaxeerd. Indien de boekwaarde van alle nog te verkopen percelen hoger is dan de gezamenlijke marktwaarde dan dient ook hier een verliesvoorziening te worden aangelegd of dient er een afwaardering van de boekwaarde plaats te vinden.

### **Strategische of overige gronden**

Tenslotte zijn er de zogenaamde strategische of overige gronden. Bijvoorbeeld vallen de gronden in Deventer NO en Landeweert onder deze categorie. Dit zijn gronden waarvoor nog geen concrete visie is vastgesteld over de toekomstige ontwikkeling.

Deze gronden vallen niet onder voormalig product 11 grondexploitaties, maar zijn ondergebracht in het complex 'Nog te verkopen gronden' binnen voormalig product 13, onroerende zaken buiten exploitatie.

Deze gronden worden uitsluitend *gewaardeerd* op basis van de huidige bestemming, veelal een agrarische. Indien de boekwaarde de taxatiewaarde overstijgt dient de boekwaarde te worden afgewaardeerd naar de hoogte van de taxatiewaarde.

## **Bijlage II      Factsheets (vertrouwelijk)**

Factsheet per complex

Informatie over:

- Plangebied (grootte bruto/netto, uitgeefbaar)
- Fasering
- Financieel resultaat op EW en NCW
- Risico's

### **Bijlage III Risicoverloop (vertrouwelijk)**

Tabel ontwikkeling risico's begroting 2023 – rekening 2022

**Bijlage IV    Aan- en verkoopboek (vertrouwelijk)**

Aan- en verkoopboek

## **Bijlage V      Compensatieafspraken (vertrouwelijk)**

Overzicht compensatieafspraken

## **Bijlage VI Meerjarenbegrotingen (vertrouwelijk)**

15 x meerjarenbegroting per complex



**Bijlage VII Rekentechnische uitgangspunten (vertrouwelijk)**

Persbericht  
2 juni 2023

## Gemeente Deventer sluit 2022 af met positief resultaat

**De gemeente Deventer sluit 2022 af met een positief resultaat. Het college stelt voor om 6,9 miljoen euro toe te voegen aan de algemene reserve. De resterende 3,1 miljoen euro uit de rijksbijdrage voor de opvang van Oekraïense vluchtelingen blijft in 2023 gereserveerd voor dat doel. De totale gemeentelijke lasten bedroegen in 2022 475 miljoen euro.**

‘Een keurig resultaat’, aldus wethouder Financiën Marcel Elferink. ‘We hebben het afgelopen jaar veel bereikt, en zijn er tegelijkertijd in geslaagd inkomsten en uitgaven goed in evenwicht te houden. Deventer is een financieel solide gemeente. Dat biedt een goede basis voor alle maatschappelijke opgaven waar we de komende jaren voor staan.’  
Het voordelige resultaat over 2022 wordt vrijwel volledig veroorzaakt door incidentele meevallers.

### Maatschappelijke opgaven

Het nieuwe college, dat in juni 2022 begon, ging voortvarend aan de slag met concrete maatschappelijke opgaven. Zo werd gewerkt aan de versterking van buurtvoorzieningen in wijken en dorpen, en aan nieuw participatiebeleid. Deventer begon samen met onderwijspartners een programma om kansen voor alle kinderen te vergroten, en huiseigenaren met een laag inkomen kregen de mogelijkheid om hun huis te verduurzamen.

### Woningbouw

In 2022 werden er met een toevoeging van 464 woningen fors meer woningen gerealiseerd dan gemiddeld de afgelopen jaren. Op tal van locaties verspreid door de hele gemeente zijn woningen in aanbouw of in voorbereiding. In totaal heeft Deventer de ambitie om tot 2035 11.000 nieuwe woningen te bouwen. Om de groeiende stad bereikbaar te houden, kreeg Deventer van het Rijk een subsidie van €30 miljoen toegezegd. Ook ontving de gemeente €5,6 miljoen voor het realiseren van flexwoningen.

### Hulp aan mensen met schulden

Om mensen met beginnende schulden zo vroeg mogelijk te bereiken, zette de gemeente onder andere extra Geldfit-sprekuren in. We benaderden inwoners met betalingsachterstanden proactief en boden hen hulp aan. Dat heeft grotere financiële problemen kunnen voorkomen.

### Oorlog en energiecrisis

De oorlog in Oekraïne, die in februari begon, leidde ook tot een energiecrisis. Door de hoge energiekosten steeg de inflatie en daarmee stegen de prijzen voor grondstoffen en materialen. De gemeente bood haar inwoners, maatschappelijke organisaties en ondernemers steun om de stijging van de energiekosten op te vangen, via adviezen en financieel. Ongeveer 500 Oekraïense vluchtelingen worden sinds eind maart opgevangen in Deventer, in gemeentelijke locaties en bij particulieren thuis.

### Besluitvorming gemeenteraad

De jaarrekening wordt besproken in de raadstafel van 28 juni, de definitieve vaststelling van de jaarrekening door de gemeenteraad is gepland op 5 juli. De jaarrekening is te vinden op de financiële portal [hetgeldvan.deventer.nl](https://hetgeldvan.deventer.nl)